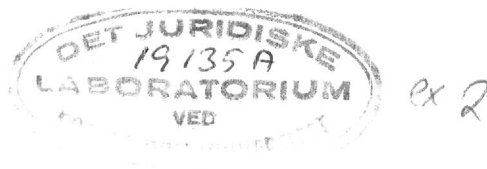

Butikstiden

*Betænkning angdende revision af lukkeloven
(lov nr. 264 af 10.juni 1970)
afgivet af lukkelovskommissionen af 1970.*

Bind II: Bilag

Betænkning nr. 735

København 1975

ISBN 87 503 1706 7

Statens trykningskontor
Ha 40-147

Indledning.

Lukkelovskommissionen, der blev nedsat af handelsministeren i 1970, har som grundlag for sine overvejelser ladet gennemføre i alt 12 større og mindre undersøgelser vedrørende forhold af væsentlig betydning for den problemstilling, som kommissionen skulle klarlægge.

For indholdet og resultaterne af samtlige disse undersøgelser er der redegjort i betænkningens bind I, der indeholder dels kommissionens resumeer af de undersøgelser, som er gennemført af forskningsinstitutioner m.v., dels de af kommissionens sekretariat udarbejdede redegørelser m.v.

Nærværende bind II indeholder de fuldstændige rapporter incl. tabeller fra de undersøgelser, der er gennemført af forskningsinstitutioner m.v. Endvidere indeholder bindet bilagstabeller til den af kommissionens sekretariat gennemførte undersøgelse af dispensationspraksis samt endelig de af kommissionen fra organisationer m.v. modtagne henvendelser angående lukke oven.

Indholdet af bind II er således følgende:

	<u>Side</u>
<u>Bilag I: Tabeller fra Rødovre Centrum-undersøgelsen 1967 og købevaneundersøgelsen i Kolding handelsdistrikt 1968. Specialkørsler foretaget for lukkelovskommissionen. Institut for Center-Planlægning. April 1972.</u>	5
<u>Bilag II: Lukketider, december 1972. Gallup Markedsanalyse A/S.</u>	91
<u>Bilag III: Turistanalysen, sommeren 1972. AIM Markedsanalyse.</u>	193
<u>Bilag IV: Prisdannelse og omkostningsforløb i detailhandelsvirksomheder ved udvidet åbningstid. Af amanuensis Jørgen Pedersen i samarbejde med professor, dr.polit. Bjarke Fog.</u>	319
<u>Bilag V: Nogle virkninger på trivsel og arbejdsvilkår for detailhandelens personel ved en liberalisering af lukkeloven. Af professor Torben Agersnap.</u>	447
<u>Bilag VI: Dispensationspraksis. Bilagstabeller og spørgeskema.</u>	573
<u>Bilag VII: Henvendelser angående lukkeloven.</u>	613

Tabeller fra

RØDOVRE CENTRUM UNDERSØGELSEN 1967

og

KØBEVANEUNDERSØGELSEN I KOLDING HANDELSDISTRIKT 1968

Specialkørsler foretaget for lukkelovskommissionen

Institut for Center-Planlægning

April 1972

INDHOLDSFORTEGNELSE

	<u>Tabelnumre</u>	<u>I - Side</u>
UNDERSØGELSENS OMFANG		3
TABELMATERIALE		7
Kundeantallet og omsætningens fordeling over ugen	1-16h	7
Antal kunder fordelt på ugedage efter tidspunkt	1-2	
Omsætningen fordelt på ugedage efter tidspunkt	3-4	
Antal køb fordelt på ugedage efter tidspunkt	5-6	
ZØbsbeløb fordelt på ugedage efter tidspunkt	7-8	
Antal kunder fordelt på tidspunkt på ugedage	9-10	
Omsætningen fordelt på tidspunkt på ugedage	11-12	
Antal køb fordelt på tidspunkt på ugedage	13-14	
KØbsbeløb fordelt på tidspunkt på ugedage	15-16	
Ugens samlede kundeantal fordelt på ugedag og tidspunkt	16a-b	
Ugens samlede omsætning fordelt på ugedag og tidspunkt	16c-d	
Ugens samlede antal indkøb fordelt på ugedag og tidspunkt	16e-f	
Ugens samlede købsbeløb fordelt på ugedag og tidspunkt	16g-h	
<u>Kundernes transportma.de</u>	17-20	31
<u>Kundernes fordeling afhængig af afstanden mellem bopæl og indkøbssted</u>	21-22	35
Kundernes fordeling på indkøbstidspunkt sammenholdt med afstand mellem bopæl og indkøbssted	21-22	
<u>Husstandens størrelse</u>	23-26	37
Kundernes fordeling på indkøbstidspunkter sammenholdt med husstandens størrelse	23-24	
Antal køb fordelt på købstidspunkt sammenholdt med husstandens størrelse	25-26	
<u>Indkøbsgruppens størrelse</u>	27-29	41
Indkøbsgruppens størrelse sammenholdt med indkøbstidspunktet	27-29	
<u>Forbrugere med specielle indkøbsvilkår</u>	30-43	44
Antal indkøb foretaget af henholdsvis hjemmearbejdende og erhvervsaktive kvinder fordelt efter indkøbstidspunkt	30+32	
Omsætning forårsaget af henholdsvis hjemmearbejdende og erhvervsaktive kvinder fordelt efter indkøbstidspunkt	31+33	
Antal indkøb foretaget af enlige erhvervsaktive kvinder og mænd uden børn fordelt efter indkøbstidspunkt	34+36	
Omsætning forårsaget af enlige erhvervsaktive kvinder og mænd uden børn fordelt efter indkøbstidspunkt	35+37	
Antal indkøb foretaget af enlige erhvervsaktive kvinder og mænd med børn	38-39+42	
Omsætning forårsaget af enlige erhvervsaktive kvinder og mænd med børn	40-41+43	

	<u>Tabelnumre</u>	<u>I - Side</u>
<u>Køb i forbindelse med arbejdet</u>	44-45	58
Antal indkøb foretaget på vej til og fra arbejde fordelt efter indkøbstidspunkt	44-45	
<u>Social status og indkomst</u>	46-53	60
Kundernes sammensætning med hensyn til social status inden for visse tidsintervaller	46-49	
Forskellige kundegrupperes indkøb fordelt på tidspunkter	50-53	
<u>Indkøbene fordelt efter størrelse</u>	54-55	68
Kundernes købsbeløb sammenholdt med indkøbstidspunkt	54	
Antal indkøb efter størrelse sammenholdt med indkøbstidspunkt	55	
UNDERBILAG 1: Interviewskemaer, Rødovre Centrum		71
UNDERBILAG 2: Branchefordeling, Rødovre Centrum		73
UNDERBILAG 3: Side af indkøbsbog, Kolding		75
UNDERBILAG 4: Brancheinddeling, Kolding		77
UNDERBILAG 5: Grundmaterialets størrelse (Antal observationer)		79

UNDERSØGELSENS OMFANG.

I forbindelse med løsning af byplanopgaver har instituttet gennemført en række undersøgelser af forbrugernes købevaner samt oplandsforhold og kundestruktur m.v. i forskellige typer af centre. Selvom disse undersøgelser har haft et andet sigte, vil en del af det indsamlede materiale umiddelbart kunne anvendes i lukkelovskommissionens arbejde.

Der er derfor indgået en aftale mellem kommissionen og instituttet om fremstilling af tabeller fra kundeinterview-undersøgelsen i Rødovre Centrum og hjemme-interviewundersøgelser i Kolding handelsdistrikt, således som beskrevet i instituttets oplæg af februar 1972.

Disse tabeller er samlet i nærværende notat. For visse tabellers vedkommende er der i samråd med kommissionens sekretariat givet både horisontale og vertikale procentfordelinger.

Som støtte i vurderingen af resultaterne vil der i det følgende blive givet en kort beskrivelse af de to undersøgelser.

Rødovre Centrum undersøgelsen.

Undersøgelsen blev gennemført i oktober 1967, d.v.s. 1½ år efter åbningen af centeret. Inden for normal åbningstid i en uge blev der foretaget ca. 17.000 interview med kunder ved butikker og ca. 3.000 interview ved centerudgangene. I samme periode blev ca. 50.000 til- og frakørende personbiler registreret.

De anvendte spørgeskemaer til kundeinterviewene er nedtaget som underbilag 1.

Opdelingen af centerets butikker i dagligvare- og udvalgsvareenheder fremgår af underbilag 2.

3a. 21.000 blev udtaget til interview ved butikkerne. Heraf nægtede 20% eller ca. 4.000 at deltage i undersøgelsen.

Af de ca. 17.000 interview er ca. 6.000 i dagligvare- og ca. 11.000 i udvalgsvarebutikker.

Andelen af kunder, der blev udtaget til interview, var afhængig af det forventede totale kundeantal i den pågældende butik. I visse butikker med en meget lav besøgsfrekvens blev samtlige kunder interviewet. Da udvalgsbrøkerne således var forskellige, var det nødvendigt at veje alle interview med en faktor, hvis

størrelse var bestemt af udvalgsbrøken samt forholdet mellem beregnet omsætning den pågældende dag ifølge interviewere og den i butikken registrerede dagsomsætning via kasseapparaterne.

I de tilfælde, hvor respondenter i et butiksinterview var blevet interviewet tidligere ved en anden butik, blev antallet af spørgsmål reduceret. F.eks. spurgtes ikke om anvendt transportmiddel, om køb i forbindelse med arbejdet, om kvinder havde arbejde uden for hjemmet og husstandens størrelse.

4.200 eller ca. 25% af de 17.000 butiksinterview er i en sådan reduceret form. Andelen varierer over ugen fra 15-20% i ugens første del til 30-40% fredag aften og lørdag. Forholdet må derfor tages med i betragtning ved vurderingen af tabeller, der er baseret på besvarelser af disse spørgsmål.

I tabellerne 17 og 18 "Kundernes transportmåde" gives en fordeling for hver af de 10 valgte perioder med en angivelse af, hvor mange procent der er uoplyst, d.v.s. stort set andelen af respondenter der er udspurgt tidligere. Som det vil fremgå af tabellerne, er andelen af bilkunder stærkt stigende mod ugens slutning. En analyse af det foreliggende materiale synes ikke umiddelbart at kunne bekræfte en hypotese om, at der skulle være en sammenhæng mellem antal butiksbesøg og anvendt transportmiddel. Instituttet vil imidlertid søge dette forhold yderligere belyst i materialet fra interviewene ved centerudgangene.

For tabellerne 30 til 43 "Forbrugere med specielle indkøbsvilkår" må procenttallene for mandag-torsdag kl. 17-17.30 samt fredag aften og lørdag betragtes som minimumsstørrelser, da det må antages, at disse forbrugergrupper på grund af knaphed på tid i større udstrækning vil kombinere butiksbesøg. Tilsvarende vil gælde for tabellerne 44 og 45 "Køb i forbindelse med arbejdet", undtagen for lørdag. På grundlag af bopælsoplysningen i spørgeskemaet blev den tidsmæssige (kørsel i personbil) og geografiske afstande mellem centeret og bopælen registreret. For respondenter med bopæl i Rødovre kommune samt i dele af de tilgrænsende kommuner blev interviewene henført til en celle på 100 x 100 m i et grid-system, der dækkede området.

I Rødovre kommune indeholder den enkelte celle foruden oplysningerne fra interviewene befolknings-, indkomst- og forbrugsdata, der bl.a. kan benyttes til en belysning af Rødovre Centrums betyd-

ning i forhold til det totale forbrug af daglig- og udvalgsvarer i pågældende celle.

Ved bedømmelsen af resultaterne fra undersøgelserne i Rødovre Centrum må man tage i betragtning, at centeret er planlagt som et omradecenter til betjening primært af beboerne i Rødovre kommune. Da centeret var det første større overdækkede center i Danmark, har det haft en regional funktion. Det har især haft betydning som indkøbssted i vestegnen, hvor man på undersøgelsestidspunktet var underforsynet med detailhandel.

Købevaneundersøgelsen i Kolding handelsdistrikt.

Denne undersøgelse er gennemført i efteråret 1968 i samarbejde med Vejdirektoratet og firmaet Ostenfeld og Jönson.

Indsamlingen af data fra de i undersøgelsen deltagende husstande er sket ad to veje. Den enkelte husstand er blevet anmodet om i en uge at føre en indkøbsbog, underbilag 3, hvor indkøb af alle varer og alle besøgsmal i forbindelse med indkøb blev registreret. Gennem denne undersøgelse har man stort set fået oplysning om husstandenes samlede indkøb af dagligvarer.

Til supplement af oplysningerne fra indkøbsbogen er husstandene i et interview blevet udspurgt om indkøb af udvalgsvarer.

Som tasllingsenhed er benyttet skatteyderhovedpersoner. Udtrækket er sket på tilfældighedsbasis fra de kommunale skatteregistre ved den kommunale EDB-central i Ålborg. Materialet er stratificeret efter geografi (bopæl), erhverv og indkomst. Der er udtaget 4% af skatteyderne over 18 år i Kolding handelsdistrikt, hvilket svarer til ca. 1.500 personer. Heraf har ca. 1.100 ønsket at deltage i undersøgelsen. Blandt de 1.100 personer befandt sig ca. 400 hjemmeboende sønner/døtre over 18 år. Disse har kun deltaget i den del af undersøgelsen, der omfattede interviewet, men ikke udfyldt en indkøbsbog. Undersøgelsesresultaterne er således baseret på ca. 1.100 interview og ca. 700 indkøbssøger.

Frafaldsprocenten er i gennemsnit ca. 25%, mindst for respondenter med bopæl i Kolding byområde, ca. 15%, medens den er størst, ca. 35%, i oplandet.

Tabellerne udarbejdet for lukkelovskommissionen giver kun oplysninger fra indkøbsbogen, da tidspunktet for indkøbene ikke er registreret i forbindelse med interviewet.

Undersøgelsen omfatter ca. 10.000 registreringer fra indkøbsbøgerne, heraf er ca. 6.000 køb i dagligvarebutikker og ca. 1.500 i udvalgswarebutikker.

I forbindelse med den enkelte indkøbstur er registreret turens begyndelses- og afslutningstidspunkt. I tabellerne er begyndelsestidspunktet benyttet.

Tabel 1

Rødovre Centrum: Dagligvarebutikker

Antal kunder fordelt på ugedage efter tidspunkt

Horisontale procenter	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Total
08 - 09	10,4	8,2	3,6	14,4	11,5	51,9	100,0
09 - 10	9,2	27,4	10,9	10,8	12,9	28,8	100,0
10 - 11	13,9	13,2	11,8	13,1	16,7	31,3	100,0
11 - 12	13,7	11,3	14,1	13,0	14,5	33,4	100,0
12 - 13	15,4	11,4	13,6	13,9	12,8	32,9	100,0
13 - 14	15,3	14,2	10,4	13,2	14,7	32,2	100,0
14 - 15	20,5	17,6	20,5	19,7	21,7	0,0	100,0
15 - 16	20,9	19,0	20,1	17,0	23,0	0,0	100,0
16 - 17	16,1	17,7	19,8	21,1	25,1	0,2	100,0
17 - 18	14,2	13,1	11,6	16,9	44,2	0,0	100,0
18 - 19	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	100,0
19 - 20	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	100,0

ICP/SST Tab.5

Tabel 2

Rødovre Centrum: Udvalgsvarebutikker

Antal kunder fordelt på ugedage efter tidspunkt

Horisontale procenter	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Total
08 - 09	7,7	26,1	4,3	3,4	4,8	53,7	100,0
09 - 10	10,9	14,2	12,1	8,6	12,3	41,9	100,0
10 - 11	10,6	13,0	12,2	12,7	10,8	40,7	100,0
11 - 12	13,2	15,5	15,5	11,6	8,7	35,5	100,0
12 - 13	8,4	18,9	13,2	10,0	12,3	37,2	100,0
13 - 14	10,4	19,1	13,1	14,1	11,7	31,6	100,0
14 - 15	17,0	25,1	16,9	22,1	18,0	0,9	100,0
15 - 16	16,3	26,8	16,8	23,6	16,5	0,0	100,0
16 - 17	16,9	27,6	18,7	17,7	19,1	0,0	100,0
17 - 18	13,7	24,8	10,7	13,5	37,3	0,0	100,0
18 - 19	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	100,0
19 - 20	0,0	1,5	0,0	0,3	98,1	0,1	100,0

ICP/SST Tab.6

Omsætningen fordelt på ugedage efter tidspunkt

Horisontale procenter	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Total
08 - 09	2,8	5,2	0,3	6,1	15,5	70,1	100,0
09 - 10	5,9	9,4	4,3	6,4	15,6	58,4	100,0
10 - 11	10,2	7,4	5,8	8,5	14,3	53,8	100,0
11 - 12	6,7	9,8	8,0	10,0	23,9	41,6	100,0
12 - 13	8,7	6,3	13,9	21,3	16,4	33,4	100,0
13 - 14	10,0	10,1	8,1	10,5	16,3	45,0	100,0
14 - 15	16,0	16,8	13,9	21,9	31,4	0,0	100,0
15 - 16	19,8	16,8	16,0	17,8	29,6	0,0	100,0
16 - 17	11,7	10,0	18,5	24,4	35,3	0,1	100,0
17 - 18	8,1	8,5	7,5	15,0	60,9	0,0	100,0
18 - 19	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	100,0
19 - 20	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	100,0

ICP/SST Tab.3

Tabel 4

Rødovre Centrum: Udvalgte varebutikker

Omsætningen fordelt på ugedage efter tidspunkt

Horisontale procenter	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Total
08 - 09	8,4	11,4	5,6	11,2	0,4	63,0	100,0
09 - 10	12,4	4,8	18,6	10,8	11,4	42,0	100,0
10 - 11	5,7	11,6	14,4	6,8	9,4	52,1	100,0
11 - 12	10,6	10,6	8,9	9,9	14,4	45,6	100,0
12 - 13	9,3	10,4	10,1	6,9	10,8	52,5	100,0
13 - 14	12,6	14,8	6,8	10,2	7,0	48,6	100,0
14 - 15	23,3	26,3	13,7	16,4	19,9	0,4	100,0
15 - 16	20,2	20,2	19,2	26,8	13,6	0,0	100,0
16 - 17	16,1	18,3	19,9	19,4	26,3	0,0	100,0
17 - 18	28,0	12,0	9,8	8,5	41,7	0,0	100,0
18 - 19	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	100,0
19 - 20	0,0	0,0	0,0	0,1	99,9	0,0	100,0

ICP/SST tab.4

Kolding: Dagligvarebutikker

Tabel 5

Antal køb fordelt på ugedage efter tidspunkt

Horisontale procenter	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Total
08 - 09	6,7	15,2	9,8	12,8	18,9	36,6	100,0
09 - 10	11,7	14,9	15,9	11,7	17,9	27,9	100,0
10 - 11	10,7	12,6	16,4	14,4	13,8	32,1	100,0
11 - 12	10,3	17,2	11,3	11,9	17,3	32,0	100,0
12 - 13	8,5	14,5	11,1	11,4	19,6	34,9	100,0
13 - 14	13,8	14,3	19,0	23,0	17,8	12,1	100,0
14 - 15	10,8	21,9	16,6	18,3	25,6	6,8	100,0
15 - 16	15,2	17,2	18,3	16,6	30,5	2,2	100,0
16 - 17	19,2	16,2	24,9	22,1	15,5	2,1	100,0
17 - 18	17,8	15,8	20,7	21,8	22,6	1,3	100,0
18 - 19	3,3	7,9	13,2	6,0	68,9	0,7	100,0
19 - 20	1,6	3,9	6,2	3,1	82,9	2,3	100,0

ICP/SST Tab.1

Tabel 6

Kolding: Udvalgswarebutikker

Antal køb fordelt på ugedage efter tidspunkt

Horisontale procenter	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Total
08 - 09	0,0	20,0	10,0	20,0	50,0	0,0	100,0
09 - 10	14,0	9,3	20,9	7,0	16,2	32,6	100,0
10 - 11	22,4	15,0	14,0	12,1	14,0	22,5	100,0
11 - 12	14,3	16,0	13,2	11,6	19,0	25,9	100,0
12 - 13	12,8	22,3	8,4	11,7	20,7	24,1	100,0
13 - 14	25,4	7,0	19,7	21,1	19,8	7,0	100,0
14 - 15	7,5	23,9	16,4	6,0	41,7	4,5	100,0
15 - 16	23,1	15,6	14,3	10,2	31,4	5,4	100,0
16 - 17	18,0	14,6	22,5	21,9	21,3	1,7	100,0
17 - 18	13,9	29,0	14,3	23,5	19,3	0,0	100,0
18 - 19	5,8	9,3	11,6	7,0	66,3	0,0	100,0
19 - 20	0,0	2,6	0,0	2,6	94,8	0,0	100,0

ICP/SST Tab.2

Købsbeløb fordelt på ugedage efter tidspunkt

Horisontale procenter	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Total
08 - 09	6,1	8,8	9,3	7,9	17,2	50,7	100,0
09 - 10	6,6	10,2	12,2	12,5	18,4	40,1	100,0
10 - 11	10,8	6,8	15,4	13,3	15,7	38,0	100,0
11 - 12	8,9	15,9	11,4	11,3	18,0	34,5	100,0
12 - 13	7,1	12,3	7,3	9,2	22,6	41,5	100,0
13 - 14	13,7	12,6	11,8	18,2	26,9	16,8	100,0
14 - 15	8,1	17,7	10,0	20,6	32,5	11,1	100,0
15 - 16	13,2	15,4	16,0	12,2	39,7	3,5	100,0
16 - 17	16,0	15,2	21,7	21,8	22,2	3,1	100,0
17 - 18	14,5	14,2	15,6	22,1	31,4	2,2	100,0
18 - 19	2,0	3,4	10,0	4,3	79,7	0,6	100,0
19 - 20	0,3	0,8	5,1	1,0	89,5	3,3	100,0

ICP/SST Tab.3

Tabel 8

Kolding: Udvalgswarebutikker

Købsbeløb fordelt på ugedage efter tidspunkt

Horisontale procenter	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Total
08 - 09	0,0	22,1	4,9	27,9	45,1	0,0	100,0
09 - 10	11,5	10,3	8,5	4,0	35,3	30,4	100,0
10 - 11	17,5	12,4	16,7	13,6	12,0	27,8	100,0
11 - 12	17,7	12,5	14,9	18,0	15,2	21,7	100,0
12 - 13	6,2	18,5	5,6	18,2	24,5	27,0	100,0
13 - 14	33,2	3,1	16,1	18,8	21,3	7,5	100,0
14 - 15	6,0	16,9	13,1	14,7	48,5	0,8	100,0
15 - 16	19,8	14,2	10,6	9,5	33,4	12,5	100,0
16 - 17	7,0	2,8	8,4	11,5	69,8	0,5	100,0
17 - 18	13,6	22,8	11,8	27,8	24,0	0,0	100,0
18 - 19	12,9	7,4	6,9	4,5	68,3	0,0	100,0
19 - 20	0,0	1,7	0,0	0,9	97,4	0,0	100,0

ICP/SST Tab.4

Rødovre Centrum: Dagligvarebutikker Tabel 9

Antal kunder fordelt på tidspunkt på ugedage

Vertikale procenter	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Total
08 - 09	0,9	0,7	0,3	1,3	0,5	3,9	1,2
09 - 10	4,6	13,8	5,8	5,5	3,3	12,3	7,1
10 - 11	9,3	8,8	8,2	8,7	5,6	17,5	9,3
11 - 12	11,3	9,3	12,2	10,8	6,0	23,3	11,6
12 - 13	12,1	8,9	11,2	11,0	5,0	21,7	11,0
13 - 14	12,0	11,1	8,6	10,3	5,9	21,2	11,0
14 - 15	12,5	10,8	13,2	12,1	6,8	0,0	8,6
15 - 16	15,8	14,4	16,1	13,0	8,9	0,0	10,7
16 - 17	13,4	14,7	17,4	17,5	10,6	0,1	11,7
17 - 18	8,1	7,5	7,0	9,8	12,9	0,0	8,1
18 - 19	0,0	0,0	0,0	0,0	16,9	0,0	4,8
19 - 20	0,0	0,0	0,0	0,0	17,6	0,0	4,9
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

ICP/SST Tab.5

Rødovre Centrum: Udvalgsvarebutikker Tabel 10

Antal kunder fordelt på tidspunkt på ugedage

Vertikale procenter	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Total
08 - 09	0,2	0,5	0,1	0,1	0,1	1,1	0,4
09 - 10	4,0	3,3	4,0	2,7	2,3	10,8	4,5
10 - 11	8,2	6,3	8,5	8,4	4,2	21,8	9,3
11 - 12	12,3	9,0	13,1	9,3	4,1	22,8	11,2
12 - 13	7,5	10,5	10,7	7,6	5,6	23,1	10,6
13 - 14	9,5	10,8	10,7	10,9	5,4	19,9	11,0
14 - 15	15,6	14,4	14,0	17,4	8,4	0,5	11,1
15 - 16	16,1	16,6	15,1	20,1	8,3	0,0	12,0
16 - 17	16,9	17,3	17,0	15,2	9,7	0,0	12,1
17 - 18	9,7	10,9	6,8	8,2	13,4	0,0	8,5
18 - 19	0,0	0,0	0,0	0,0	18,8	0,0	4,5
19 - 20	0,0	0,4	0,0	0,1	19,7	0,0	4,8
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

ICP/SST Tab.6

Tabel 11

Rødovre Centrum: Dagligvarebutikker

Omsætningen fordelt på tidspunkt på ugedage

Vertikale procenter	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Total
08 - 09	0,4	0,8	0,0	0,6	0,6	4,0	1,4
09 - 10	3,6	5,9	2,6	2,7	2,5	13,8	5,6
10 - 11	10,7	7,9	5,8	6,1	3,9	21,7	9,6
11 - 12	10,4	15,4	11,8	10,5	9,5	24,5	14,0
12 - 13	10,9	8,1	16,7	18,3	5,3	16,1	11,4
13 - 14	11,4	11,8	8,9	8,2	4,8	19,8	10,5
14 - 15	12,5	13,5	10,4	11,7	6,3	0,0	7,1
15 - 16	17,4	15,2	13,6	10,7	6,7	0,0	8,0
16 - 17	15,2	13,3	23,5	21,6	11,9	0,1	11,9
17 - 18	7,5	8,1	6,7	9,6	14,6	0,0	8,5
18 - 19	0,0	0,0	0,0	0,0	18,3	0,0	6,5
19 - 20	0,0	0,0	0,0	0,0	15,6	0,0	5,5
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
ICP/SST Tab.3							

Tabel 12

Rødovre Centrum: Udvalgswarebutikker

Omsætningen fordelt på tidspunkt på ugedage

Vertikale procenter	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Total
08 - 09	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,2	0,1
09 - 10	3,7	1,4	6,7	3,7	1,8	7,6	4,1
10 - 11	2,8	5,7	8,5	3,9	2,5	15,6	6,8
11 - 12	9,0	9,1	9,2	9,8	6,6	23,7	11,8
12 - 13	6,2	7,1	8,2	5,4	3,9	21,6	9,4
13 - 14	13,1	15,6	8,7	12,4	3,9	31,1	14,5
14 - 15	19,1	22,2	13,6	15,8	8,8	0,2	11,5
15 - 16	14,8	15,1	17,0	23,0	5,3	0,0	10,2
16 - 17	14,0	16,2	20,8	19,8	12,2	0,0	12,1
17 - 18	17,3	7,5	7,3	6,1	13,7	0,0	8,6
18 - 19	0,0	0,0	0,0	0,0	18,7	0,0	5,0
19 - 20	0,0	0,0	0,0	0,0	22,6	0,0	5,9
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

ICP/SST Tab.4

Tabel 13

Kolding: Dagligvarebutikker

Antal køb fordelt på tidspunkt på ugedage

Vertikale procenter	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Total
08 - 09	1,6	2,9	1,8	2,4	2,5	5,4	2,9
09 - 10	6,4	6,5	6,7	5,2	5,5	9,6	6,7
10 - 11	12,9	12,1	15,1	13,8	9,3	24,4	14,8
11 - 12	17,2	22,7	14,4	15,9	16,2	33,6	20,4
12 - 13	7,7	10,5	7,7	8,3	9,9	19,9	11,1
13 - 14	3,4	2,9	3,6	4,6	2,5	2,0	3,0
14 - 15	4,3	7,0	5,0	5,9	5,7	1,7	4,9
15 - 16	9,9	8,9	9,1	8,6	11,1	0,9	7,9
16 - 17	18,6	12,4	18,3	17,0	8,3	1,3	11,7
17 - 18	17,0	12,1	15,2	16,8	12,1	0,8	11,7
18 - 19	0,7	1,4	2,2	1,0	8,3	0,1	2,6
19 - 20	0,3	0,6	0,9	0,5	8,6	0,3	2,3
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

ICP/SST Tab.1

Tabel 16

Kolding: UdvalgswarebutikkerKøbsbeløb fordelt på tidspunkt på ugedage

Vertikale procenter	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Total
08 - 09	0,0	0,8	0,2	0,8	0,5	0,0	0,4
09 - 10	2,2	2,1	1,9	0,6	2,1	7,2	2,4
10 - 11	8,7	6,4	9,8	5,4	1,8	17,1	6,1
11 - 12	25,8	19,3	26,0	21,1	6,7	39,2	17,9
12 - 13	4,5	14,0	4,9	10,6	5,4	24,2	8,9
13 - 14	9,3	0,9	5,4	4,2	1,8	2,6	3,4
14 - 15	1,5	4,3	3,8	2,9	3,6	0,2	3,0
15 - 16	10,8	8,1	6,9	4,2	5,5	8,5	6,7
16 - 17	12,2	5,1	17,4	16,0	36,7	1,0	21,3
17 - 18	19,9	34,8	20,5	32,4	10,5	0,0	17,9
18 - 19	5,1	3,1	3,2	1,4	8,1	0,0	4,8
19 - 20	0,0	1,1	0,0	0,4	17,3	0,0	7,2
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

ICP/SST Tab.4

Tabel 16 a

Rødovre Centrum: Dagligvarebutikker

Ugens samlede kundeantal fordelt på ugedag og tidspunkt

Hjørne procenter	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Total
08 - 09	0,1	0,1	0,0	0,2	0,1	0,7	1,2
09 - 10	0,7	1,9	0,8	0,8	0,9	2,0	7,1
10 - 11	1,3	1,2	1,1	1,2	1,6	2,9	9,3
11 - 12	1,6	1,3	1,6	1,5	1,7	3,9	11,6
12 - 13	1,7	1,3	1,5	1,5	1,4	3,6	11,0
13 - 14	1,7	1,6	1,2	1,5	1,4	3,6	11,0
14 - 15	1,8	1,5	1,8	1,6	1,9	0,0	8,6
15 - 16	2,2	2,0	2,2	1,8	2,5	0,0	10,7
16 - 17	1,9	2,1	2,3	2,5	2,9	0,0	11,7
17 - 18	1,1	1,1	0,9	1,4	3,6	0,0	8,1
18 - 19	0,0	0,0	0,0	0,0	4,8	0,0	4,8
19 - 20	0,0	0,0	0,0	0,0	4,9	0,0	4,9
Total	14,1	14,1	13,4	14,0	27,7	16,7	100,0

ICP/SST Tab.5

Tabel 16 b

Rødovre Centrum: Udvalgsvarebutikker

Ugens samlede kundeantal fordelt på ugedag og tidspunkt

Hjørne procenter	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Total
08 - 09	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2	0,4
09 - 10	0,5	0,6	0,5	0,4	0,6	1,9	4,5
10 - 11	1,0	1,2	1,1	1,2	1,0	3,8	9,3
11 - 12	1,5	1,7	1,7	1,3	1,0	4,0	11,2
12 - 13	0,9	2,0	1,4	1,1	1,2	4,0	10,6
13 - 14	1,2	2,1	1,4	1,5	1,3	3,5	11,0
14 - 15	1,9	2,8	1,9	2,5	1,9	0,1	11,1
15 - 16	1,9	3,2	2,1	2,8	2,0	0,0	12,0
16 - 17	2,0	3,3	2,3	2,2	2,3	0,0	12,1
17 - 18	1,2	2,1	0,9	1,1	3,2	0,0	8,5
18 - 19	0,0	0,0	0,0	0,0	4,5	0,0	4,5
19 - 20	0,0	0,1	0,0	0,0	4,7	0,0	4,8
Total	12,1	19,3	13,3	14,1	23,7	17,5	100,0

ICP/SST Tab.6

Tabel 16.d

Rødovre Centrum: Udvalgsvarebutikker

Ugens samlede omsætning fordelt på ugedag og tidspunkt

Hjørne procenter	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Total
08 - 09	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
09 - 10	0,5	0,2	0,8	0,4	0,5	1,7	4,1
10 - 11	0,3	0,8	1,0	0,5	0,6	3,6	6,8
11 - 12	1,1	1,3	1,1	1,2	1,7	5,4	11,8
12 - 13	1,0	1,0	0,9	0,6	1,0	4,9	9,4
13 - 14	1,8	2,1	1,0	1,5	1,0	7,1	14,5
14 - 15	2,7	3,0	1,6	1,9	2,3	0,0	11,5
15 - 16	2,0	2,1	2,0	2,7	1,4	0,0	10,2
16 - 17	2,0	2,2	2,3	2,4	3,2	0,0	12,1
17 - 18	2,4	1,0	0,8	0,8	3,6	0,0	8,6
18 - 19	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0	0,0	5,0
19 - 20	0,0	0,0	0,0	0,0	5,9	0,0	5,9
Total	13,8	13,7	11,5	12,0	26,2	22,8	100,0

ICP/SST Tab.4

Tabel 16 e

Kolding: DagligvarebutikkerUgens samlede antal indkøb fordelt på ugedag og tidspunkt

Hjørne procenter	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Total
08 - 09	0,2	0,4	0,3	0,5	0,5	1,0	2,9
09 - 10	0,8	1,0	1,1	0,8	1,1	1,9	6,7
10 - 11	1,6	1,9	2,5	2,1	2,0	4,7	14,8
11 - 12	2,1	3,5	2,4	2,4	3,5	6,5	20,4
12 - 13	0,9	1,6	1,2	1,3	2,2	3,9	11,1
13 - 14	0,4	0,4	0,6	0,7	0,5	0,4	3,0
14 - 15	0,5	1,1	0,8	0,9	1,3	0,3	4,9
15 - 16	1,2	1,4	1,5	1,2	2,4	0,2	7,9
16 - 17	2,3	1,9	2,9	2,6	1,8	0,2	11,7
17 - 18	2,1	1,9	2,4	2,6	2,5	0,2	11,7
18 - 19	0,1	0,2	0,3	0,2	1,8	0,0	2,6
19 - 20	0,0	0,1	0,1	0,1	1,9	0,1	2,3
Total	12,2	15,4	16,1	15,4	21,5	19,4	100,0

ICP/SST Tab.1

Tabel 16 f

Kolding: UdvalgswarebutikkerUgens samlede antal indkøb fordelt på ugedag og tidspunkt

Hjørne procenter	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Total
08 - 09	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	0,0	0,7
09 - 10	0,4	0,3	0,6	0,2	0,5	0,9	2,9
10 - 11	1,6	1,1	1,0	0,9	1,0	1,6	7,2
11 - 12	2,8	3,1	2,6	2,3	3,7	5,1	19,6
12 - 13	1,5	2,7	1,0	1,4	2,5	2,9	12,0
13 - 14	1,2	0,3	0,9	1,0	0,9	0,4	4,7
14 - 15	0,3	1,1	0,7	0,3	1,9	0,2	4,5
15 - 16	2,3	1,5	1,4	1,0	3,1	0,5	9,8
16 - 17	2,1	1,8	2,7	2,6	2,5	0,2	11,9
17 - 18	2,2	4,6	2,3	3,7	3,1	0,0	15,9
18 - 19	0,3	0,5	0,7	0,4	3,8	0,0	5,7
19 - 20	0,0	0,1	0,0	0,1	4,9	0,0	5,1
Total	14,8	17,2	14,0	14,0	28,2	11,8	100,0

ICP/SST Tab.2

Kolding: Dagligvarebutikker

Tabel 16 g

Ugens samlede købsbeløb fordelt på ugedag og tidspunkt

Hjørne procenter	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Freitag	Lørdag	Total
08 - 09	0,2	0,3	0,2	0,2	0,5	1,3	2,7
09 - 10	0,4	0,6	0,8	0,8	1,1	2,5	6,2
10 - 11	1,5	0,9	2,1	1,8	2,1	5,3	13,7
11 - 12	1,8	3,2	2,3	2,3	3,6	7,0	20,2
12 - 13	0,9	1,6	0,9	1,1	2,9	5,2	12,6
13 - 14	0,4	0,4	0,4	0,6	0,9	0,5	3,2
14 - 15	0,3	0,9	0,5	1,1	1,7	0,6	5,1
15 - 16	0,9	1,0	1,1	0,8	2,6	0,2	6,6
16 - 17	1,6	1,6	2,2	2,2	2,2	0,3	10,1
17 - 18	1,7	1,6	1,8	2,6	3,6	0,3	11,6
18 - 19	0,1	0,1	0,4	0,2	2,8	0,0	3,6
19 - 20	0,0	0,0	0,2	0,0	4,1	0,1	4,4
Total	9,8	12,2	12,9	13,7	28,1	23,3	100,0

ICP/SST Tab.3

Tabel 16 h

Kolding: UdvalgswarebutikkerUgens samlede købsbeløb fordelt på ugedag og tidspunkt

Hjørne procenter	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Total
08 - 09	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2	0,0	0,4
09 - 10	0,3	0,3	0,2	0,1	0,8	0,7	2,4
10 - 11	1,1	0,8	1,0	0,8	0,7	1,7	6,1
11 - 12	3,2	2,2	2,7	3,2	2,7	3,9	17,9
12 - 13	0,5	1,6	0,5	1,7	2,2	2,4	8,9
13 - 14	1,1	0,1	0,6	0,6	0,7	0,3	3,4
14 - 15	0,2	0,5	0,4	0,4	1,5	0,0	3,0
15 - 16	1,3	0,9	0,7	0,7	2,3	0,8	6,7
16 - 17	1,5	0,6	1,8	2,4	14,9	0,1	21,3
17 - 18	2,4	4,1	2,1	5,0	4,3	0,0	17,9
18 - 19	0,6	0,4	0,3	0,2	3,3	0,0	4,8
19 - 20	0,0	0,1	0,0	0,1	7,0	0,0	7,2
Total	12,2	11,7	10,3	15,3	40,6	9,9	100,0

ICP/SST Tab.4

Tabel 17

Rødovre Centrum: Dagligvarebutikker

Kundernes transportmåde

Vertikale procenter	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-17½	fr 18-18	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14
Gående	29,4	28,3	17,1	23,9	13,0	10,2	8,5	16,8	13,3	13,4	13,4
Cykel/knallert/motorcykel	18,1	16,8	21,5	14,6	7,8	6,3	5,3	11,8	11,4	11,2	11,2
Privatbil	26,8	29,4	29,9	35,7	45,0	42,9	38,0	40,9	31,8	34,9	34,9
Kollektivtransport	7,4	5,5	4,4	4,6	4,2	3,3	3,5	2,9	5,4	4,8	4,8
Andet/uopl.	18,3	20,0	27,1	21,2	30,0	37,3	44,7	27,6	38,1	35,7	35,7
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

ICP/SST Tab.7

Tabel 18

Rødovre Centrum: Udvalgswarebutikker

Kundernes transportmåde

Vertikale procenter	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-18	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14
Gående	20,0	17,0	12,3	16,7	7,3	6,4	5,6	13,1	8,7	10,7
Cykel/knal- lert/motor- cykel	17,9	18,3	15,4	20,3	8,8	6,5	6,7	9,2	9,5	9,4
Privatbil	34,8	39,2	42,1	43,5	49,7	46,4	45,3	45,7	47,8	37,8
Kollektiv- transport	9,0	8,5	5,6	6,9	3,7	4,8	3,3	4,6	4,9	4,1
Andet/uopl.	18,3	17,0	24,6	12,6	30,5	35,9	39,1	27,4	29,1	38,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

ICP/SST Tab.8

Kundernes transportmåde

Vertikale procenter	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-18½	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14
Gående	57,5	51,4	54,5	53,8	42,3	37,5	28,0	47,5	51,0	48,1
Cykel/knallert/motorcykel	15,2	16,4	16,9	15,4	21,4	10,6	9,3	24,2	10,8	25,9
Privatbil	15,2	20,5	18,2	22,1	30,9	47,1	53,3	23,3	27,6	26,0
Kollektivtransport	9,1	8,5	8,3	6,9	5,4	4,8	7,5	2,0	6,6	0,0
Andet/uopl.	3,0	3,2	2,1	1,8	0,0	0,0	1,9	3,0	4,0	0,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

ICP/SST Tab.1

Tabel 20

Kolding: Udvalgsvarebutikker

Kundernes transportmåde

Vertikale procenter	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-17½	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14
Gående	40,1	36,1	31,0	41,4	50,0	33,3	20,8	31,6	41,2	80,0
Cykel/knal- lert/motor- cykel	9,5	9,6	8,3	6,4	13,0	0,0	5,6	15,8	8,4	0,0
Privatbil	27,9	29,6	31,0	35,7	13,0	57,9	61,1	39,5	40,4	20,0
Kollektiv- transport	20,0	24,3	28,6	16,5	21,7	8,8	11,1	13,1	9,2	0,0
Andet/uopl.	2,5	0,4	1,1	0,0	2,3	0,0	1,4	0,0	0,8	0,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

ICP/SST Tab. 2

Tabel 21

Rødovre Centrum: Dagligvarebutikker

Kundernes fordeling på indkøbstidspunkt
sammenholdt med afstand mellem bopæl og indkøbssted

Vertikale procenter	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-17½	fr 17-18	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14
0 - 400 m	14,4	16,1	11,9	18,9	11,0	8,7	6,8	16,1	9,0	16,0	
400 m - 1 km	20,9	21,7	20,5	23,9	16,4	13,0	16,1	17,3	18,5	11,7	
1,0 - 1,5 km	12,9	10,7	14,8	8,4	11,4	9,8	7,7	8,7	7,4	8,3	
1,5 - 2,0 km	6,2	6,6	6,3	6,0	5,4	7,9	4,3	7,9	8,1	10,3	
2,0 - 3,0 km	5,1	8,1	7,3	3,0	5,1	9,5	5,8	5,9	8,3	8,4	
3,0 - 5,0 km	11,2	11,4	11,2	8,0	21,0	20,4	21,4	15,0	15,5	15,2	
5,0 km og længere	18,4	15,4	22,0	20,3	24,8	24,5	32,6	17,8	22,3	21,0	
Uoplyst	10,9	10,0	6,0	11,5	4,7	6,2	5,3	11,3	10,9	9,1	
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

ICP/SST Tab.13

Tabel 22

Rødovre Centrum: Udvalgswarebutikker

Kundernes fordeling på indkøbstidspunkt
 sammenholdt med afstand mellem bopæl og indkøbssted

Vertikale procenter	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-18	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14
0 - 400 m	6,4	7,6	5,0	13,0	6,4	3,1	2,8	8,4	4,4	3,8
400 m - 1 km	15,1	10,9	11,3	18,1	8,7	8,7	9,2	11,0	8,0	11,1
1,0 - 1,5 km	10,2	8,6	10,6	12,0	6,6	7,8	7,9	6,3	7,6	7,9
1,5 - 2,0 km	7,4	6,2	6,4	6,2	4,6	9,9	6,7	7,2	6,5	7,0
2,0 - 3,0 km	8,5	10,1	10,5	12,0	11,8	7,2	7,9	7,9	8,9	9,0
3,0 - 5,0 km	14,0	15,4	13,2	14,5	18,7	17,6	24,5	18,6	21,0	20,2
5,0 km og længere	24,6	25,3	31,4	16,3	32,6	37,0	30,4	28,7	32,4	31,4
Uoplyst	13,8	15,9	11,6	7,9	10,6	8,7	10,6	11,9	11,2	9,6
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

ICP/SST Tab.14

Tabel 23

Rødovre Centrum: Dagligvarebutikker

Kundernes fordeling på indkøbstidspunkter
sammenholdt med husstandens størrelse

Vertikale procenter	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17 ¹	fr 17-17 ¹	fr 17-18	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14
1 person	10,5	11,7	5,6	8,5	6,8	7,1	9,2	6,7	10,4	12,9	
2 personer	23,6	23,7	24,2	27,3	28,2	20,8	26,6	23,2	29,0	26,2	
3 - " -	26,0	25,1	27,0	21,7	23,8	25,2	23,2	26,1	23,0	20,8	
4 - " -	27,4	26,1	30,1	26,9	29,6	28,7	27,2	29,0	23,7	26,5	
5 - " -	9,0	10,5	9,8	11,9	8,0	16,3	10,8	11,0	9,0	10,6	
6 - " - og derover	3,5	2,9	3,3	3,7	3,6	1,9	3,0	4,0	4,9	3,0	
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

ICP/SST Tab.3

Tabel 24

Rødovre Centrum: Udvalgte varebutikker

Kundernes fordeling på indkøbstidspunkter
sammenholdt med husstandens størrelse

Vertikale procenter	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-17½	fr 17-18	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14
1 person	7,0	10,5	6,7	16,8	6,6	7,1	6,0	7,0	7,0	12,1	12,1
2 personer	20,7	20,8	18,2	26,2	21,3	21,1	15,3	20,6	22,0	24,6	24,6
3 - " -	27,9	21,2	28,4	21,6	18,3	25,0	29,2	22,5	28,0	23,2	23,2
4 - " -	32,0	33,9	29,0	21,8	36,7	32,0	33,6	38,1	27,5	24,0	24,0
5 - " -	9,0	9,0	13,7	10,1	14,5	11,8	12,9	9,6	10,2	8,2	8,2
6 - " - og derover	3,4	4,6	4,0	3,5	2,6	3,0	3,0	2,2	5,3	7,9	7,9
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

ICP/SST Tab.4

Kolding: Dagligvarebutikker

Tabel 25

Antal køb fordelt på købstidspunkt
sammenholdt med husstandens størrelse

Vertikale procenter	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-18	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14
1 person	14,5	11,0	13,7	13,1	11,0	14,4	9,5	15,9	11,4	18,5
2 personer	28,5	23,5	26,6	18,5	20,0	33,7	22,9	22,0	32,0	18,5
3 - " -	21,2	19,0	16,6	22,0	29,8	17,3	27,6	21,3	20,6	14,8
4 - " -	20,2	21,4	23,1	25,9	25,5	23,1	21,8	22,6	18,7	26,0
5 - " -	10,0	16,8	11,6	11,0	4,8	4,8	4,8	10,9	9,4	22,2
6 - " - og derover	5,6	8,3	8,4	9,5	8,9	6,7	13,4	7,3	7,9	0,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

ICP/SST Tab.7

Tabel 26

Kolding: Udvalgswarebutikker

Antal køb fordelt på købstidspunkt
sammenholdt med husstandens størrelse

Vertikale procenter	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-18	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14
1 person	11,8	14,5	3,6	15,4	13,3	10,5	8,7	18,9	14,4	40,0
2 personer	27,0	28,1	13,1	18,9	22,2	22,8	29,0	16,2	28,0	40,0
3 - " -	23,2	25,3	21,4	11,4	37,8	8,8	27,6	24,4	19,5	0,0
4 - " -	17,2	16,7	32,1	26,9	17,8	38,6	14,5	18,9	17,8	0,0
5 - " -	14,8	10,9	17,9	20,1	8,9	5,3	8,7	10,8	14,4	20,0
6 - " - og derover	6,0	4,5	11,9	7,3	0,0	14,0	11,5	10,8	5,9	0,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

ICP/SST Tab.8

Indkøbsgruppens størrelse
sammenholdt med indkøbstidspunktet

Vertikale procenter	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-17½	fr 17-18	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14
1 person	35,0	34,8	25,6	37,1	30,9	35,8	29,9	32,6	33,9	29,9	
2 personer	19,3	25,1	13,1	17,3	10,7	20,0	26,0	16,0	16,3	11,7	
3 - " -	6,4	6,1	9,9	9,7	4,8	10,0	6,8	2,8	7,0	6,6	
4 - " -	1,8	3,6	1,5	1,0	2,4	3,3	4,0	1,4	1,3	4,4	
5 - " -	0,8	1,1	0,0	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	
6 - " - og derover	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,3	0,0	0,5	0,0	
Uoplyst	36,0	29,3	49,9	34,4	51,2	30,9	31,0	47,2	40,5	47,4	
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

ICP/SST Tab.2

Tabel 28

Rødovre Centrum: Dagligvarebutikker

Indkøbsgruppens størrelse
sammenholdt med indkøbstidspunktet

Vertikale procenter	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-17½	fr 17-18	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14
1 person	76,6	79,2	70,2	70,7	78,8	56,7	56,1	56,1	76,5	71,9	63,0
2 personer	20,2	16,1	23,5	23,5	15,2	29,8	23,4	23,4	19,8	22,5	33,3
3 - " -	2,2	4,0	5,0	3,8	4,0	4,8	14,0	2,1	4,2	4,2	3,7
4 - " - og derover	0,0	0,1	0,0	1,6	0,0	4,8	5,6	0,0	0,0	0,3	0,0
Uoplyst	1,0	0,6	1,3	0,4	2,0	3,9	0,9	1,6	1,1	1,1	0,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

ICP/SST Tab.10

Rødovre Centrum: Udvalgswarebutikker Tabel 29

Indkøbsgruppens størrelse
sammenholdt med indkøbstidspunktet

Vertikale procenter	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-17½	fr 17-18	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14
1 person	67,4	67,2	53,6	54,2	52,2	38,6	34,7	68,4	63,9	100,0	100,0
2 personer	28,3	21,0	36,9	28,4	23,9	47,4	44,4	21,1	26,1	0,0	0,0
3 - " -	3,6	8,7	9,5	14,8	23,9	3,5	13,9	7,9	6,7	0,0	0,0
4 - " - og derover	0,5	2,2	0,0	2,6	0,0	3,5	6,9	0,0	2,5	0,0	0,0
Uoplyst	0,2	0,9	0,0	0,0	0,0	7,0	0,1	2,6	0,8	0,0	0,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

ICP/SST Tab.3

Tabel 30

Rødovre Centrum: Daglig- og udvalgsvarebutikker

Antal indkøb foretaget af henholdsvis hjemmearbejdende
og erhvervsaktive kvinder fordelt efter indkøbstidspunkt

Horisont. procenter	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 17-17½	ma-to 17-17½	fr 17-18	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14	TOTAL
<u>Dagligvare</u>											
Hjemme- arbejdende	62,6	14,9	3,8	2,5	1,6	2,4	2,4	3,4	5,0	1,4	100,0
Erhvervs- aktive	40,1	22,8	5,7	5,4	3,7	3,9	4,3	5,1	5,5	3,5	100,0
<u>Udvalgsvare</u>											
Hjemme- arbejdende	58,1	18,3	3,7	3,6	1,4	2,1	1,9	4,3	4,6	2,0	100,0
Erhvervs- aktive	41,3	24,8	4,1	5,6	2,9	3,4	3,1	4,1	7,9	2,8	100,0

ICP/SST Tab. 19 og 20

Tabel 31

Rødovre Centrum: Daglig- og udvalgsvarerebutikker

Omsætning forårsaget af henholdsvis hjemmearbejdende
og erhvervsaktive kvinder fordelt efter indkøbstidspunkt

Horisont. procenter	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-17½	fr 17-18	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14	TOTAL
<u>Dagligvare</u>												
Hjemme- arbejdende	50,5	12,3	6,7	2,5	3,2	4,6	4,6	4,6	6,4	6,9	2,3	100,0
Erhvervs- aktive	38,2	17,7	5,3	3,9	6,6	6,5	5,4	7,3	5,6	3,5	3,5	100,0
<u>Udvalgsvare</u>												
Hjemme- arbejdende	53,8	14,1	3,7	3,2	2,5	3,5	4,1	3,9	6,8	4,4	4,4	100,0
Erhvervs- aktive	31,5	25,2	5,9	4,6	4,2	5,4	4,5	5,8	8,5	4,4	4,4	100,0

ICP/SST Tab. 21 og 22

Tabel 32

Kolding: Daglig- og udvalgswarebutikker

Antal indkøb foretaget af henholdsvis hjemmearbejdende
og erhvervsaktive kvinder fordelt efter indkøbstidspunkt

Horisont. procenter	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-18	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14	TOTAL
<u>Dagligvare</u>											
Hjemme- arbejdende	50,0	14,3	3,4	7,0	2,6	1,8	1,7	8,0	10,8	0,4	100,0
Erhvervs- aktive	37,6	20,7	5,4	10,5	2,5	3,0	2,4	7,1	10,1	0,7	100,0
<u>Udvalgsware</u>											
Hjemme- arbejdende	46,9	15,9	5,6	10,7	3,3	3,8	3,7	2,2	7,8	0,1	100,0
Erhvervs- aktive	34,9	17,2	6,4	12,9	3,0	5,8	7,7	3,0	8,2	0,9	100,0

ICP/SST Tab. 17 og 18

Tabel 33

Kolding: Daglig- og udvalgswarebutikker

Omsætning forårsaget af henholdsvis hjemmearbejdende og
erhvervsaktive kvinder fordelt efter indkøbstidspunkt

Horisont. procenter	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-18	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14	TOTAL
<u>Dagligvare</u>											
Hjemme- arbejdende	45,6	10,1	4,6	6,9	3,8	2,5	3,1	10,3	12,0	1,1	100,0
Erhvervs- aktive	34,3	16,4	5,8	8,6	4,0	5,2	4,4	7,9	13,1	0,3	100,0
<u>Udvalgsware</u>											
Hjemme- arbejdende	34,8	8,5	24,9	12,9	5,1	2,6	4,5	1,3	5,2	0,2	100,0
Erhvervs- aktive	31,3	13,2	7,5	15,7	2,7	5,6	13,0	2,3	8,3	0,4	100,0

ICP/SST Tab. 19 og 20

Tabel 34

Rødovre Centrum: Daglig- og udvalgswarebutikker

Antal indkøb foretaget af enlige erhvervsaktive
kvinder og mænd uden børn fordelt efter indkøbstidspunkt

Horisont. procenter	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-17½	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14	TOTAL
<u>Dagligvare</u>											
Kvinder	34,3	24,9	5,0	3,2	3,3	5,7	4,4	3,4	10,7	5,1	100,0
Mænd	55,1	15,7	0,5	5,5	2,9	1,8	4,8	6,1	4,3	3,3	100,0
<u>Udvalgsware</u>											
Kvinder	29,1	35,4	3,9	8,9	2,5	3,8	2,2	4,5	6,4	3,3	100,0
Mænd	37,8	15,8	0,7	14,0	2,8	4,3	5,5	5,4	7,4	6,3	100,0

ICP/SST Tab. 19 og 20

Tabel 35

Rødovre Centrum: Daglig- og udvalgswarebutikker

Omsætning forårsaget af enlige erhvervsaktive
kvinder og mænd uden børn fordelt efter indkøbstidspunkt

Horisont. procenter	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-18	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14	TOTAL
<u>Dagligvare</u>											
Kvinder	33,7	27,0	2,5	2,9	3,6	6,6	4,2	6,0	8,8	4,7	100,0
Mænd	47,0	15,0	0,4	2,6	4,4	1,0	3,8	14,8	7,1	3,9	100,0
<u>Udvalgsware</u>											
Kvinder	30,4	18,9	1,3	11,6	4,3	5,9	3,6	3,4	10,2	10,4	100,0
Mænd	44,6	9,7	0,5	19,7	2,5	4,6	9,2	0,7	4,7	3,8	100,0

ICP/SSF Tab. 21 og 22

Tabel 36

Kolding: Daglig- og udvalgswarebutikker

Antal indkøb foretaget af enlige erhvervsaktive
kvinder og mænd uden børn fordelt efter indkøbstidspunkt

Horisont. procenter	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-18	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14	TOTAL
<u>Dagligvare</u>											
Kvinder	45,4	18,8	5,1	8,1	2,4	4,7	1,0	9,8	3,0	1,7	100,0
Mænd	30,9	15,4	1,2	10,7	6,0	0,0	6,0	15,5	14,3	0,0	100,0
<u>Udvalgsware</u>											
Kvinder	31,2	23,9	3,1	16,7	4,2	6,3	5,2	3,1	4,2	2,1	100,0
Mænd	37,5	12,5	0,0	12,5	0,0	0,0	12,5	25,0	0,0	0,0	100,0

ICP/SST Tab. 17 og 18

Kolding: Daglig- og udvalgswarebutikker Tabel 37

Omsætning forårsaget af enlige erhvervsaktive
kvinder og mænd uden børn fordelt efter indkøbstidspunkt

Horisont. procenter	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-17½	fr 17-18	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14	TOTAL
<u>Dagligvare</u>												
Kvinder	50,3	14,1	7,3	7,0	1,8	7,2	1,7	7,1	2,7	0,8	100,0	
Mænd	33,2	21,0	0,8	3,3	6,7	0,0	7,2	13,0	14,8	0,0	100,0	
<u>Udvalgsware</u>												
Kvinder	26,6	18,9	0,9	27,4	5,0	12,4	2,4	1,6	2,8	2,0	100,0	
Mænd	28,6	3,2	0,0	1,8	0,0	0,0	0,0	66,4	0,0	0,0	100,0	

ICP/SST Tab. 19 og 20

Tabel 38

Rødovre Centrum: Dagligvarebutikker

Antal indkøb foretaget af enlige erhvervsaktive
kvinder og mænd med børn

Horisont. procenter	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-18	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14	TOTAL
<u>Kvinder med</u>											
1 barn	28,6	25,9	0,0	18,1	5,6	7,9	2,3	0,0	6,0	5,6	100,0
2 børn	46,4	0,0	19,5	0,0	0,0	0,0	14,6	19,5	0,0	0,0	100,0
<u>Mænd med</u>											
1 barn	15,9	15,9	0,0	0,0	5,7	9,1	6,8	23,9	13,6	9,1	100,0
2 børn	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	54,5	0,0	45,5	0,0	0,0	100,0

Anm.: Enlige med 3 børn eller flere er udeladt. Observationerne forekommer kun i én celle, nemlig: Kvinder med 3 børn/ma-to 17-17.30.

ICP/SST Tab.19

Tabel 39

Rødovre Centrum: Udvalgswarebutikker

Antal indkøb foretaget af enlige erhvervsaktive
kvinder og mænd med børn

Horisont. procenter	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-17½	fr 17-18	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14	TOTAL
<u>Kvinder med</u>												
1 barn	37,1	19,4	3,3	3,2	4,6	3,7	2,8	0,0	8,3	9,3	8,3	100,0
2 børn	10,3	41,0	5,1	0,0	12,8	0,0	0,0	0,0	7,7	0,0	23,1	100,0
<u>Mænd med</u>												
1 barn	8,6	17,2	13,8	0,0	8,6	12,2	0,0	0,0	3,4	25,9	10,3	100,0
2 børn	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Anm.: Enlige med 3 børn eller flere er udeladt. Observationerne forekommer kun i 3 celler, nemlig: Kvinder med 3 børn/ma-to 17-17.30 og lørdag 8-11 samt mænd med 3 børn/lørdag 8-11.

ICP/SST Tab. 20

Rødovre Centrum: Dagligvarebutikker Tabel 40

Omsætning forårsaget af enlige erhvervsaktive
kvinder og mænd med børn

Horisont. procenter	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-18	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14	TOTAL
<u>Kvinder med</u>											
1 barn	71,8	8,5	0,0	5,7	2,6	1,7	4,7	0,0	2,0	3,0	100,0
2 børn	22,7	0,0	38,3	0,0	0,0	0,0	17,8	21,2	0,0	0,0	100,0
<u>Mænd med</u>											
1 barn	0,0	9,4	0,0	0,0	6,9	8,9	2,0	29,9	31,4	11,5	100,0
2 børn	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	100,0

Ann.: Enlige med 3 børn eller flere er udeladt. Observationerne forekommer kun i én celle, nemlig: Kvinder med 3 børn/ma-to 17-17,30.

ICP/SST Tab.21

Omsætning forårsaget af enlige erhvervsaktive
kvinder og mænd med børn

Horisont. procenter	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-17½	fr 17-18	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14	TOTAL
<u>Kvinder med</u>												
1 barn	24,2	37,9	0,1	2,6	6,7	0,7	0,8	0,3	23,1	3,6	100,0	
2 børn	1,4	31,1	26,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	41,4	100,0	
<u>Mænd med</u>												
1 barn	67,0	6,7	2,1	0,0	18,1	0,0	0,0	0,0	3,0	3,1	100,0	
2 børn	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

Anm.: Enlige med 3 børn og derover er udeladt. Observationerne forekommer kun i 2 celler, nemlig: Kvinder med 3 børn/ma-to 17-17.30 og lørdag 8-11.

Tabel 42

Kolding: Daglig- og udvalgswarebutikker

Antal indkøb foretaget af enlige erhvervsaktive
kvinder og mænd med børn

Horisont. procenter	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-17½	fr 17-18	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14	TOTAL
<u>Dagligvare</u>												
Kvinder	27,2	23,1	7,7	25,2	1,4	0,0	0,0	2,1	5,6	6,3	1,4	100,0
Mænd	32,2	21,0	11,3	11,3	0,0	0,0	0,0	6,5	1,6	14,5	1,6	100,0
<u>Udvalgsware</u>												
Kvinder	28,9	15,4	3,8	27,0	1,9	3,8	11,6	3,8	1,9	1,9	1,9	100,0
Mænd	53,3	0,0	13,3	6,7	0,0	0,0	0,0	6,7	6,7	13,3	0,0	100,0

ICP/SST Tab. 17 og 18

Kolding: Daglig- og udvalgswarebutikker Tabel 42

Omsætning forårsaget af enlige erhvervsaktive
kvinder og mænd med børn

Horisont. procenter	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 17-17	ma-to 17-17½	fr 17-18	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14	TOTAL
<u>Dagligvare</u>											
Kvinder	34,5	16,7	6,6	19,0	1,0	0,0	8,3	5,2	8,4	0,3	100,0
Mænd	29,5	7,2	8,0	8,7	0,0	0,0	13,7	1,3	30,6	1,0	100,0
<u>Udvalgsware</u>											
Kvinder	19,0	14,9	4,3	53,9	0,9	1,9	3,7	0,5	0,3	0,6	100,0
Mænd	82,2	0,0	6,1	0,4	0,0	0,0	5,9	3,2	2,2	0,0	100,0

ICP/SST Tab.19 og 20

Tabel 44

Rødovre Centrum: Daglig- og udvalgswarebutikker

Antal indkøb foretaget på vej til og fra arbejde
fordelt efter indkøbstidspunkt

Horisontale procenter	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-18	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14	TOTAL
<u>Dagligvare</u>											
Kvinder deltid	67,7	19,8	2,8	1,2	1,9	2,8	0,4	1,4	0,8	1,2	100,0
"- heltid	42,5	30,3	7,2	7,1	3,8	2,9	2,0	3,2	0,4	0,6	100,0
Mænd	56,0	17,6	5,2	9,7	3,4	1,7	1,0	2,2	2,1	1,1	100,0
<u>Udvalgsware</u>											
Kvinder deltid	68,3	10,4	8,8	5,3	3,0	0,8	0,7	0,6	1,6	0,5	100,0
"- heltid	42,7	31,1	4,1	8,6	5,9	2,6	2,3	0,7	1,1	0,9	100,0
Mænd	41,7	24,3	7,1	12,8	3,6	2,5	0,7	3,4	2,3	1,6	100,0
I alt											
Kvinder deltid	67,9	15,4	5,6	3,2	2,5	1,8	0,5	1,0	1,2	0,9	100,0
"- heltid	42,6	30,6	5,8	7,8	4,7	2,8	2,1	2,1	0,7	0,8	100,0
Mænd	49,7	20,5	6,0	11,1	3,5	2,1	0,9	2,7	2,2	1,3	100,0
Total	50,4	23,1	5,9	8,7	3,7	2,3	1,2	2,2	1,5	1,0	100,0

ICP/SST Tab.16

Tabel 45

Kolding: Daglig- og udvalgswarebutikker

Antal indkøb foretaget på vej til og fra arbejde
fordelt efter indkøbstidspunkt

Horisont. procenter	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-17½	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14	TOTAL
Dagligvare	41,0	24,3	5,7	11,1	2,5	2,4	1,7	6,0	4,7	0,6	100,0
Udvalgsware	48,6	20,4	5,3	11,9	1,3	3,5	2,7	2,2	3,5	0,6	100,0
Total	42,6	23,6	5,6	11,3	2,3	2,6	1,9	5,2	4,4	0,5	100,0

ICP/SST Tab.11

Tabel 46

Kolding: Daglig- og udvalgswarebutikker

Kundernes sammensætning med hensyn til social status
inden for visse tidsintervaller

	Husstandsindkomst 0 - 20.000 kr.											
	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-17½	fr 17-18	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14	
Vertikale procenter												
Landmand	2,0	3,3	3,0	6,2	8,6	0,0	0,0	12,1	3,7	1,8	0,0	
Selvst. iøvrigt	5,0	1,5	0,0	0,0	0,0	13,9	0,0	0,0	4,3	5,7	5,6	
Direktører og funkt.	5,1	9,5	21,2	22,0	0,0	13,9	9,1	5,0	5,0	9,6	5,6	
Fagl. og ufagl. arb.	25,3	37,0	28,3	31,6	15,7	50,0	60,7	32,9	21,9	21,9	83,2	
Pensionister	50,6	35,6	37,4	28,6	58,5	13,9	12,1	47,9	44,7	44,7	5,6	
Husmødre	11,8	11,6	6,1	7,5	12,9	8,3	3,0	4,3	13,2	13,2	0,0	
I øvrigt	0,2	1,5	4,0	4,1	4,3	0,0	3,0	1,9	3,1	3,1	0,0	
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	

ICP/SST Tab.12

Kolding: Daglig- og udvalgswarebutikker Tabel 47

Kundernes sammensætning med hensyn til social status
inden for visse tidsintervaller

Husstandsindkomst 20.000-40.000 kr.

Vertikale procenter	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-17½	fr 17-18	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14
Landmænd	0,7	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	3,8	0,0	0,9	0,9	0,0
Selvstændige iøvrigt	2,3	5,7	3,3	6,0	1,1	8,8	1,9	5,0	2,7	0,0	0,0
Direktører og funkt.	21,3	22,8	25,0	22,4	21,5	31,2	19,4	20,0	20,8	9,1	9,1
Fagl. og ufagl. arb.	65,0	66,0	66,1	66,6	72,0	56,2	75,0	68,2	67,6	90,9	90,9
Pensionister	9,1	2,3	2,8	5,0	4,3	0,0	0,9	5,5	8,0	0,0	0,0
Husmødre	0,9	0,7	0,0	0,0	1,1	0,0	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0
I øvrigt	0,7	1,6	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

ICP/SST Tab.13

Tabel 48

Kolding: Døglig- og udvalgswarebutikker

Kundernes sammensætning med hensyn til social status
inden for visse tidsintervaller

Vertikale procenter	Husstandsindkomst 40.000 kr. og derover											
	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-18	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14		
Landmænd	2,6	0,8	0,0	4,8	4,3	0,0	0,0	2,9	1,1	0,0		
Selvstændige iøvrigt	6,3	9,0	1,4	0,0	12,8	14,0	15,4	7,1	0,6	0,0		
Direktører og funkt.	63,9	53,0	60,8	55,7	48,9	62,7	30,8	47,2	52,2	50,0		
Fagl. og ufagl. arb.	26,7	37,2	37,8	39,5	34,0	23,3	53,8	37,1	46,1	50,0		
Pensionister	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Husmødre	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,7	0,0	0,0		
I øvrigt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0		

ICP/SST Tab.14

Tabel 49

Kolding: Daglig- og udvalgsvarebutikker

Kundernes sammensætning med hensyn til social status
inden for visse tidsintervaller

Vertikale procenter	Alle indkomstgrupper											
	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-18	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14		
Landmænd	1,5	1,4	0,8	3,2	3,8	1,9	2,1	2,2	1,2	0,0		
Selvstændige iøvrigt	4,1	5,8	2,0	2,6	3,3	11,3	5,2	5,1	3,1	2,9		
Direktører og funkt.	23,7	28,9	31,4	29,4	20,5	35,9	20,7	18,8	25,0	14,2		
Fagl. og ufagl. arb.	43,3	50,7	49,6	48,5	44,8	45,9	66,8	50,9	48,5	80,0		
Pensionister	22,3	9,1	11,9	12,2	21,4	3,1	2,6	19,7	17,3	2,9		
Husmødre	4,7	3,0	1,7	2,6	4,8	1,9	2,1	2,4	4,0	0,0		
I øvrigt	0,4	1,1	2,6	1,5	1,4	0,0	0,5	0,9	0,9	0,0		
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0		

ICP/SST Tab.15

Tabel 50

Kolding: Døglig- og udvalgswarebutikker

Forskellige kundegruppers indkøb fordelt på tidspunkter

Husstandsindkomst 0 - 20.000 kr.												
Horisontale procenter	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-18	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14	TOTAL	
Landmand	33,8	12,7	4,2	21,1	8,5	0,0	5,6	8,5	5,6	0,0	100,0	
Selvst. iøvrigt	67,0	4,4	0,0	0,0	0,0	5,5	0,0	7,7	14,3	1,1	100,0	
Direktører og funktionærer	30,8	12,9	10,4	26,5	0,0	2,5	1,5	4,0	10,9	0,5	100,0	
Faglærte og ufagl. arbej.	45,1	15,0	4,1	11,3	1,6	2,6	2,9	7,8	7,4	2,2	100,0	
Pensionister	58,6	9,4	3,5	6,6	3,9	0,5	0,4	7,3	9,7	0,1	100,0	
Husmødre	57,4	12,9	2,4	7,3	3,6	1,2	0,4	2,8	12,0	0,0	100,0	
I øvrigt	5,9	11,8	11,8	29,4	8,8	0,0	2,9	8,8	20,6	0,0	100,0	
Total	51,1	11,6	4,2	10,3	2,9	1,5	1,4	6,8	9,6	0,8	100,0	

ICP/SST Tab.12

Kolding: Daglig- og udvalgswarebutikker

Tabel 51

Forskellige kundegruppers indkøb fordelt på tidspunkter

Husstandsindkomst 20.000 - 40.000 kr.													
Horisontale procenter	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-17½	fr 17-18	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14	TOTAL	
Landmænd	43,5	21,8	0,0	0,0	0,0	0,0	13,0	0,0	8,7	13,0	0,0	0,0	100,0
Selvst. iøvrigt	28,0	27,3	5,0	14,9	0,8	0,8	5,8	1,7	9,1	7,4	0,0	0,0	100,0
Direktører og funktionærer	42,9	17,7	6,1	9,0	2,7	2,7	3,4	2,8	5,9	9,4	0,1	0,0	100,0
Faglærte og ufagl. arbej.	43,3	16,8	5,3	8,8	3,0	3,0	2,0	3,6	6,7	10,1	0,4	0,0	100,0
Pensionister	63,9	6,1	2,3	7,0	1,9	1,9	0,0	0,5	5,6	12,7	0,0	0,0	100,0
Husmødre	61,9	19,0	0,0	0,0	4,8	4,8	0,0	14,3	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
I øvrigt	40,0	36,0	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Total	44,0	16,9	5,3	8,8	2,7	2,7	2,4	3,2	6,5	9,9	0,3	0,0	100,0

ICP/SST Tab.13

Tabel 52

Kolding: Daglig- og udvalgsvarerbutikkerForskellige kundegruppers indkøb fordelt på tidspunkter

Husstandsindkomst 40.000 kr. og derover

Horisontale procenter	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-17½	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14	TOTAL
Landmand	51,4	9,1	0,0	21,2	6,1	0,0	0,0	6,1	6,1	0,0	100,0
Selvst. iøvrigt	40,6	32,7	1,0	0,0	5,9	5,9	7,9	5,0	1,0	0,0	100,0
Direktører og funktionærer	44,5	20,9	4,8	8,8	2,5	2,9	1,7	3,5	10,1	0,3	100,0
Faglærte og ufagl. arbej.	30,8	24,3	5,0	10,3	2,9	1,8	5,0	4,6	14,8	0,5	100,0
Pensionister	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Husmodre	42,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	57,1	0,0	0,0	100,0
I øvrigt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Total	39,7	22,4	4,5	9,0	2,9	2,6	3,2	4,3	11,0	0,4	100,0

ICP/SST Tab.14

Tabel 53

Kolding: Daglig- og udvalgswarebutikker

Forskellige kundegruppers indkøb fordelt på tidspunkter

Horisontale procenter	Alle indkomstgrupper											TOTAL
	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-18	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14		
Landmænd	40,1	13,4	2,4	17,3	6,3	2,4	3,1	7,9	7,1	0,0	100,0	
Selvst. iøvrigt	43,5	22,4	2,2	5,8	2,2	5,8	3,2	7,3	7,3	0,3	100,0	
Direktører og funktionærer	42,4	18,8	5,9	10,8	2,3	3,0	2,1	4,5	9,9	0,3	100,0	
Faglærte og ufagl. arbej.	41,6	17,7	5,0	9,5	2,7	2,1	3,7	6,6	10,3	0,8	100,0	
Pensionister	59,4	8,8	3,3	6,7	3,6	0,4	0,4	7,1	10,2	0,1	100,0	
Husmødre	57,4	13,0	2,2	6,5	3,6	1,1	1,4	4,0	10,8	0,0	100,0	
I øvrigt	20,3	22,0	15,3	16,9	5,1	0,0	1,7	6,8	11,9	0,0	100,0	
Total	45,3	16,4	4,8	9,3	2,8	2,1	2,6	6,1	10,1	0,5	100,0	

ICP/SST Tab.15

Tabel 54

Rødovre Centrum: Daglig- og udvalgswarebutikker

Kundernes købsbeløb sammenholdt med indkøbstidspunkt

Vertikale procenter	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-18	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14
<u>Købsbeløb</u>										
0,5 - 15 kr.	66,1	62,0	55,3	61,6	48,1	50,0	55,4	46,8	47,5	52,0
15 - 50 kr.	23,5	26,6	26,6	31,0	31,2	29,3	27,7	33,5	33,6	29,6
50 - 100 kr.	7,0	7,4	12,2	3,9	12,9	14,2	11,1	13,6	12,5	11,5
over 100 kr.	3,4	4,0	5,9	3,5	7,8	6,5	5,8	6,1	6,4	6,9
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

ICP/SST Tab.10

Antal indkøb efter størrelse sammenholdt med indkøbstidspunkt

Vertikale procenter	ma-fr 8-15	ma-to 15-17	fr 15-17	ma-to 17-17½	fr 17-18	fr 18-19	fr 19-20	lø 8-11	lø 11-13	lø 13-14
Indkøbsbeløb										
1 - 15 kr.	71,0	74,3	60,1	69,4	60,0	52,7	39,7	65,6	62,5	59,4
15 - 50 kr.	23,4	21,4	29,0	24,1	30,0	34,1	42,9	28,9	31,0	25,0
50 - 100 kr.	4,0	3,1	8,5	4,2	5,7	7,8	11,1	4,0	5,0	12,5
over 100 kr.	1,6	1,2	2,4	2,3	4,3	5,4	6,3	1,5	1,5	3,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

ICP/SST Tab.16

Branchefordeling for butikker i Rødovre Centrum undersøgelsen 1967.

Dagligvarebutikker

HB-Comus
Irma
Hami
Blomster
Højmark Frugt
Kiosk
Bager
Slagter
Kaffe/The
Vin/Tobak
Oste-Bodega
Chokolade

Udvalgswarebutikker

Magasin
Schou
Bolette
Andersen Damefrakker
Fonnesbech
Jani, kjoler
Nørgaard, teenagebeklædn.
Per Reumert, kjolestoffer
Stofnyt, stoffer
Deres Tøjeksp., herrebekl.
Palle Granlund/Herlem
Birk, sko
Hector, sko
Jørgen Madsen, børnetøj
Hartmann Kjoler
drengetøj, 1.sal
tapet, 1.sal
Brugskunst Knud Bonde
Corner, tapper
Møbler

Elna-symaskiner
Wiinblad, boligudstyr
Kunstgalleri, 1.sal
Dansk-Svensk Stål
H-isenkram
Leo Jepsen, farve/maling
Lykkefeldt farve, tæpper
La Boutique, parfume
Sport
Chronos, guld, sølv
Michelsen & Hans Hansen sølv
Musik
Fona, grammofon/TV
Boghandel
Legetøj B.R.
Læder - Neye
Broderi
Mor og barn
Renit, garn
Dyrehandel
Hælebar
Syfix
Foto

Brancheinddeling **anvendt i Købevaneundersøgelsen i Kolding handelsdistrikt.**

Dagligvarebutikker

Kolonialhandel

Supermarkeder

Slagter-, viktualieforretninger

Bagere

Ismejerier

Fisk- & vildtforretninger

Osteforretninger

Frugt- & grøntforretninger

Blomsterforretninger

Konfekturforretninger

Kiosker

Tobak- og vinforretninger

Sæbehuse

Udvalgswarebutikker.

Stormagasiner

Varehuse

Dobbelt-supermarkeder

Tekstilvarehuse

Manufakturforretninger

Herreekviperingsforretninger

Damekonfektionsforretninger

Børnekonfektionsforretninger

Herrehatteforretninger

Damehatteforretninger

Handskeforretninger

Broderiforretninger

Lædervareforretninger

Skoforretninger

Boghandlere

Bogantikvariater

Legetøjsforretninger

Urmagere

Guldsmede

Optikere
Fotoforretninger
Farve- og tapetforretninger
Materialister
Boligudstørsforretninger
Møbelforretninger
Boligtekstilforretninger
Tæppeforretninger
Kunst- og antikvitetsforretninger
Isenkramforretninger
Radioforretninger
Cykelforretninger
Kaffe- og theforretninger
Vinforretninger
Sportsforretninger
Musikforretninger
Hobbyforretninger
Sygeplejeartikelforretninger
Dyrehandel
Symaskineforretninger
El- installatører m/butik.

UNDERBILAG 5.Grundmaterialets størrelse.

For at give Lukkelovskommissionen mulighed for selv at bedømme sikkerheden på resultaterne på grundlag af antal observationer er der foretaget en klassificering inden for de marginale fordelinger, der benyttes i tabellerne.

A	0 - 24 observationer
B	25 - 49
C	50 - 99
D	100 - 200
E	Mere end 200

Kundeantallet og omsætningens fordeling over ugen.

	<u>Rødovre Centrum</u>		<u>Kolding undersøgelsen</u>	
	<u>Dagligvare- butikker</u>	<u>Udvalgs- butikker</u>	<u>Dagligvare- butikker</u>	<u>Udvalgs- butikker</u>
kl. 08-09	C	B	D	A
- 09-10	E	E	E	B
- 10-11	E	E	E	D
- 11-12	E	E	E	E
- 12-13	E	E	E	D
- 13-14	E	E	E	C
- 14-15	E	E	E	C
- 15-16	E	E	E	D
- 16-17	E	E	E	D
- 17-18	E	E	E	E
- 18-19	E	E	E	C
- 19-20	E	E	E	C
Mandag	E	E	E	E
Tirsdag	E	E	E	E
Onsdag	E	E	E	E
Torsdag	E	E	E	E
Fredag	E	E	E	E
Lørdag	E	E	E	D

Mandag- Fredag kl. 08 - 15	Mandag- Torsdag kl. 15 - 17	Mandag- Torsdag kl. 30 17-17	Fredag kl. 15.- 17	Fredag kl. 17 - 18	Fredag kl. 18 - 19	Fredag kl. 19 - 20	Lørdag kl. 08 - 11	Lørdag kl. 11 - 13	Lørdag kl. 13 - 14

Kundernes transport-
måde

Rødovre Centrum:

Dagligvarebutikker
Udvalgswarebutikker

Kolding:

Dagligvarebutikker
Udvalgswarebutikker

Kundernes fordeling af-
hængig af afstanden
mellem bopæl og ind-
købssted

Rødovre Centrum:

Dagligvarebutikker
Udvalgswarebutikker

Husstandens størrelse

Rødovre Centrum:

Dagligvarebutikker
Udvalgswarebutikker

Kolding:

Dagligvarebutikker
Udvalgswarebutikker

E E E E E E E E E E

E E E E E E E E E E

E E E E E E E E E E

E E E E E E E E E E

E E E E E E E E E E

E E E E E E E E E E

E E E E E E E E E E

E E E E E E E E E E

Mandag- Fredag kl. 08 - 15	Mandag- Torsdag kl. 15 - 17	Mandag- Torsdag kl. 17-17:30	Fredag kl. 15 - 17	Fredag kl. 17 - 18	Fredag kl. 18 - 19	Fredag kl. 19 - 20	Lørdag kl. 08 - 11	Lørdag kl. 11 - 13	Lørdag kl. 13 - 14

Indkøbsgruppens stør-
relse

Rødovre Centrum
Kolding:
Dågligvarebutikker
Udvalgsvarebutikker

E	E	D	D	C	D	D	D	E	D
E	E	E	E	D	D	D	E	E	B
E	E	D	C	B	C	C	B	D	A

Forbrugere med specielle indkøbsvilkår

	<u>Rødovre Centrum</u>		<u>Kolding</u>	
	Daglig- varebu- tikker	Udvalgs- varebu- tikker	Daglig- varebu- tikker	Udvalgs- varebu- tikker
Hjemmearbejdende kvinder	E	E	E	E
Erhvervsaktive kvinder	E	E	E	E
Erhvervsaktive, enlige kvinder uden børn	D	E	E	C
Erhvervsaktive, enlige kvinder med børn	-	-	D	C
- med 1 barn	A	B	-	-
- med 2 børn	A	A	-	-
- med 3 børn	A	A	-	-
Erhvervsaktive, enlige mænd uden børn	C	C	C	A
Erhvervsaktive, enlige mænd med børn	-	-	C	A
- med 1 barn	A	A	-	-
- med 2 børn	A	-	-	-
- med 3 børn	-	A	-	-

Køb i forbindelse med arbejdet

Rødovre Centrum:

Dagligvarebutikker	Kvinder, deltid	D
	- heltid	E
	Mænd	E
Udvalgsvarebutikker	Kvinder, deltid	E
	- heltid	E
	Mænd	E
Ialt	Kvinder, deltid	E
	- heltid	E
	Mænd	E

Kolding:

Dagligvarebutikker	E
Udvalgsvarebutikker	E

Social status og
indkomst

Kolding:

0-20.000 kr.

20-40.000 -

40.000 kr. og mere

Ialt

Indkøbene fordelt
efter størrelse

Røddovre Centrum

Kolding

Mandag- Fredag kl. 08 - 15	Mandag- Torsdag kl. 15 - 17	Mandag- Torsdag kl. 17-17.30	Fredag kl. 15 - 17	Fredag kl. 17 - 18	Fredag kl. 18 - 19	Fredag kl. 19 - 20	Lørdag kl. 08 - 11	Lørdag kl. 11 - 13	Lørdag kl. 13 - 14

E	E	E	C	C	B	B	D	E	A
E	E	E	D	C	C	D	E	E	A
E	E	D	C	B	B	C	C	D	A
E	E	E	E	E	D	D	E	E	B
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E
E	E	E	E	E	E	E	E	E	B

Social status og indkomst.

Kolding: 0-20.000 kr.   20-40.000 kr.   40.000 +   Ialt

Landmænd	C	A	B	D
Selvstændige iøvrigt	C	C	D	E
Direktører og funktionærer	E	E	E	E
Faglærte og ufaglærte	E	E	E	E
Pensionister	E	E	-	E
Husmødre	E	A	A	E
Iøvrigt	B	A	-	C

Gallup omnibus

L U K K E T I D E R

Gallup Markedsanalyse A/S

December 1972

I N D H O L D S F O R T E G N E L S E

	II - side
Indledning	3
Materialiets sammensætning	7
Tabeller:	
1. Hvem foretager normalt hovedparten af husstandens indkøb af alm. dagligvarer.	12
2 og 2a. Hvornår foregår hovedparten af indkøbene. Alm. dagligvarer.	14
3. Andre i husstanden, som ofte foretager indkøb af en vis betydning af alm. dagligvarer.	22
4 og 4a. Hvornår foregår disse indkøb - foretaget af andre i husstanden. Alm. dagligvarer.	26
5. Hvorledes foretages indkøbene i forhold til Deres arbejde. Alm. dagligvarer.	34
6. Vanskeligheder i forbindelse med indkøb af alm. dagligvarer inden for butikkernes nuværende åbningstider.	38
7. Hvorledes kunne ændrede åbningstider afhjælpe disse vanskeligheder. Alm. dagligvarer.	42
8. Har De i Øvrigt Ønsker om ændringer i butikernes åbningstider. Alm. dagligvarer.	46
9. Hvorledes skulle åbningstiderne ændres for butikker, der handler med alm. dagligvarer.	50
10. Hvem foretager normalt indkøb af udvalgsvarer her i husstanden.	54
11 og 11a. Hvornår foregår indkøbene af udvalgsvarer normalt.	56
12. Hvorledes foretages indkøbene i forhold til Deres arbejde. Udvalgsvarer.	64
13. Vanskeligheder i forbindelse med indkøb af udvalgsvarer inden for butikkernes nuværende åbningstider.	68
14. Hvorledes kunne sendrede åbningstider afhjælpe disse vanskeligheder. Udvalgsvarer.	72
15. Har De i Øvrigt Ønsker om ændringer i butikernes åbningstider. Udvalgsvarer.	76
16. Hvorledes skulle disse åbningstider ændres. Udvalgsvarer.,	80
Andre svar	85
Spørgsmål	93

I N L E D I I N G

UNDERSØGELSENS METOPE

Gallup Omnibus er baseret på et repræsentativt udvalg på ca. 2000 personer over 15 år bosiddende i private husstande eller knapt 1000 husmødre i private husstande.

Udvalget er en national probability sample af areatype med følgende tre trin:

1. Tilfældig udvælgelse af interviewdistrikterne. Ved denne inddeling er i landdistrikter anvendt sognegrænser, mens man i provinsbyerne specificerer distrikterne på grundlag af oplysninger om antal husstande i de enkelte gader. I hovedstadsområdet er inddelingen foretaget på grundlag af direkte inspektion af det pågældende område.

Før denne inddeling er landet inddelt i ni geografiske områder, som dernæst er inddelt i by- og landdistrikter.

Her er distrikterne stratificerede i byerne efter det procentvise antal funktionærer og selvstændige og i landdistrikter efter det procentvise antal selvstændige landbrugere og arbejdere.

2. Udvalgelse af segmenter (arealbestemte klynger af husstande).

Tilvejebringelse af segmenter er foregået ved direkte inspektion af det pågældende distrikt, hvorved samtlige husstande er blevet inddelt i grupper med ca. 5 husstande i hver, i hovedstaden dog kun 3 husstande.

Disse grupper er afgrænset entydigt og forsynet med et nummer.

3. Udvalgelse af personer.

Alle medlemmer (15 år og derover) i de udtrukne husstande er opført på en liste efter en fast rækkefølge (husfader, husmoder, ældste søn o.s.v.). For hver to personer på disse lister er en udvalgt tilfældigt. For at opnå et repræsentativt udvalg af personer foretages i visse husstande to interviews, mens visse husstande springes over.

Til en Omnibus udvælges ca. 125 interview-distrikter.

INTERVIEWARBEJDE

Interviewet er foretaget af ca. 125 interviewere ved personlig henvendelse på svarpersonernes bopæl.

Interviewarbejdet er foretaget i perioden 28. november - 10. december 1972.

TEGNFORKLARING:

angiver, at der ingen svar findes.

- 0 angiver, at der findes svar, men at procenten udgør mindre end 0,5.

M A T E R I A L E I S   S A M M E N S ! T N I N G

	MÆND KVIN-		
TOTAL			DER
%	%		%
100	100		100
URBANISERING			
HOVEDSTADSOMRÅDET	30	28	31
PROVINSBYER	34	33	35
LANDDISTRIKTER	36	38	34
IALT PROCENT	100	99	100
REGIONER			
KBHVN.FR.BERG.GENT.	20	18	22
HOVEDST.FORSTÅDER	10	10	10
ØERNE	29	31	28
JYLLAND	41	41	41
IALT PROCENT	100	100	101
KØN			
HAND	49	100	
KVINDE	51	-	100
IALT PROCENT	100	100	100
ALDER			
15 - 19 ÅR	7	6	7
20 - 24 ÅR	8	9	7
25 - 29 ÅR	9	10	8
30 - 39 ÅR	15	14	16
40 - 49 ÅR	17	19	15
50 - 64 ÅR	25	25	24
65 ÅR OG DEROVER	20	18	22
IALT PROCENT	101	101	99
ANTAL EMNER	1999	976	1023

	MÆND KVIN-		
	TOTAL		DER
	%	%	%
	100	100	100
CIVILSTAND			
UGIFT	16	18	15
GIFT	70	75	66
FORHEN GIFT	13	7	20
IALT PROCENT	99	100	101
EGEN STILLING			
ARB.UFAGLÆRT	12	13	11
ARB.FAGLÆRT	11	19	3
FUNKT.LAVERE	14	12	17
FUNKT.HØJERE	5	8	3
SELVST.LANDBRUGER	5	9	0
SELVST.DETAIL/HÅNDV.	2	4	1
SELVST.I ØVRIGT	5	8	2
LÆRL.ELEV,STUDERENDE	8	9	7
UDE AF ERHVERV	20	18	23
GIFT KV.U.SELVERHV.	18	-	34
IALT PROCENT	100	100	101
SKOLEUDDANNELSE			
FOLKESKOLE	67	68	66
MELLEM-REALSKOLE	25	22	29
STUDENTEREKS.HØJERE	7	10	4
VIL IKKE SVARE	1	1	1
IALT PROCENT	100	101	100
ANTAL EMNER	1999	976	1023

	MÆND KVIN-		
	TOTAL		DER
	%	%	%
	100	100	100
EGEN INDTÆGT (BRUTTO)			
0 KR	21	4	37
1 - 11999 KR	14	10	18
12000 - 17999 KR	12	10	14
18000 - 25999 KR	8	8	8
26000 - 33999 KR	9	10	8
34000 - 49999 KR	16	27	5
50000 KR EL. DEROVER	12	23	2
VIL IKKE SVARE	9	8	9
IALT PROCENT	101	100	101
FAMILIENS SAMLEDE INDTÆGT (BRUTTO)			
0 - 11999 KR	4	2	5
12000 - 17999 KR	10	8	12
18000 - 25999 KR	7	9	6
26000 - 33999 KR	6	7	6
34000 - 49999 KR	17	18	17
50000 - 74999 KR	21	25	18
75000 KR EL. DEROVER	15	17	14
VED EJ/VIL EJ SVARE	19	16	22
IALT PROCENT	99	102	100
ANTAL EMNER	1999	976	1023

	MÆND KVIN-		
TOTAL	DER		
%	%	%	
1Q0	100	100	
FAMILIEOVERHOVEDETS STILLING			
ARB.UFAGLÆRT	13	13	12
ARB.FAGLÆRT	16	20	13
FUNKT.LAVERE	15	11	17
FUNKT.HØJERE	10	10	10
SELVST.LANDBRUGER	10	12	9
SELVST.DETAIL/HÅNDV.	4	5	3
SELVST.I ØVRIGT	8	9	7
LÆRL.ELEV,STUDERENDE	2	3	2
UDE AF ERHVERV	22	18	27
GIFT KV.U.SELVERHV.	0	0	0
IALT PROCENT	100	101	100
BOLIGENS ART			
EGET HUS	39	39	38
LEJET HUS	6	5	6
EGEN/LEJET GÅRD	12	14	11
LEJL.I HUS	4	3	4
LEJL.I EJENDOM	38	37	38
LEJET VÆRELSE	2	3	1
IALT PROCENT	101	101	98
SOCIALGRUPPE			
GRUPPE I	68	65	70
GRUPPE II	29	31	27
GRUPPE III	3	4	2
IALT PROCENT	100	100	99
ANTAL EMNER	1999	976	1023

PERSONLIGT ERHVERV										
HELTIDSARBEJDE	61	10	1	21	1	4	-	2	1	101 923
DELTIDSARBEJDE	76	2	-	16	1	5	-	-	-	100 186
INGEN AF DELENE	68	12	1	12	2	4	1	1	1	102 890
HUSMODERENS STILLING										
INGEN HUSMOR	13	75	1	-	3	1	1	7	-	101 120
UDEN SELVERHVERV	72	7	1	14	1	3	1	2	1	102 1062
HELTIDSERHVERV	62	4	0	24	1	8	-	1	0	100 342
DELTIDSERHVERV	64	3	2	25	2	5	-	-	0	101 342
MEDHJÆLP. HUSTRU	78	7	1	8	1	3	-	-	3	101 133
FAMILIEOVERHOVEDETS STILLING										
ARB.-UFLAGLÆRT	63	10	1	20	3	2	-	0	0	99 255
ARB.-FAGLÆRT	59	6	1	25	1	6	-	2	1	101 324
FUNKT.-LAVERE	67	5	2	16	2	8	-	-	1	101 290
FUNKT.-HØJERE	64	8	-	22	1	4	-	-	0	99 201
SELVST.-LANDBRUGER	73	6	1	9	2	1	0	6	0	98 207
SELVST.-DETAIL/HANDV.	71	11	-	13	-	5	-	-	-	100 76
SELVST.-I ØVRIGT	80	7	-	9	-	3	-	1	2	102 152
LÆRL.-ELEV, STUDERENDE	34	20	-	27	-	11	-	2	5	99 44
UDE AF ERHVERV	65	18	0	11	0	2	3	2	0	101 449
GIFT KV.U.-SELVERHV.	60	-	-	40	-	-	-	-	-	100 5
HVOR GAMLE ER BØRNENE I HUSSTANDEN										
0 - 7 ÅR	66	4	2	19	0	8	-	2	1	102 394
8 - 14 ÅR	72	4	1	14	3	6	-	1	1	102 450
INGEN BØRN	64	13	1	16	1	2	1	2	1	101 1267
ANTAL PERSONER I ALT										
1 PERSON	64	29	-	-	-	0	4	3	0	100 281
2 PERSONER	62	11	0	24	0	2	0	1	0	100 678
3 PERSONER	60	6	1	17	2	6	-	1	1	100 398
4 PERSONER	71	4	0	16	1	6	-	2	1	101 412
5 PERSONER	69	3	1	19	3	3	-	1	1	100 151
6 PERSONER EL. FLERE	63	-	5	8	8	10	-	3	4	101 79

Tabel 2. Hvornår foregår hovedparten af indkøbene. Alm. dagligvarer.

A: Ma-to 6-9 E: Fr 9-16
 B: Ma-to 9-16 F: Fr 16-20
 C: Ma-to 16-17.30 G: Lø 6-9
 D: Fr 6-9 H: Lø 9-14

	A	B	C	D	E	F	G	H	ANDET	VED IKKE	IALT PCT	ANTAL EMNER
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
TOTAL	4	32	10	4	21	18	4	15	13	8	129	1999
URBANISERING												
HOVEDSTADSOMRÅDET	7	40	14	5	27	23	8	25	7	6	162	599
PROVINSBYER	2	31	9	3	22	20	2	13	7	6	115	680
LANDDISTRIKTER	3	25	8	4	16	13	3	8	22	13	115	720
REGIONER												
KBHVN.-FR.-BERG.-GENT.	5	42	14	2	28	23	6	24	9	6	159	401
HOVEDST.-FORSTÅDER	11	36	14	11	26	23	12	26	4	5	168	198
ØERNE	3	24	8	3	22	16	3	10	13	10	112	592
JYLLAND	2	30	9	4	17	17	2	11	17	8	117	808
KØN												
MAND	3	30	10	5	21	19	4	14	11	12	129	976
KVINDE	5	33	11	3	22	17	4	15	14	5	129	1023
ALDERSGRUPPER												
15 - 24 ÅR	0	19	16	4	10	27	1	18	7	21	123	289
25 - 39 ÅR	4	29	12	2	23	23	4	15	10	5	127	480
40 - 64 ÅR	3	34	10	4	23	18	4	15	11	5	127	831
65 ÅR OG ÆLDRE	8	38	5	4	24	7	6	10	22	8	132	399

SVARPERSONENS STILLING I HUSSTANDEN

FAMILIEOVERHOVED	4	32	12	4	22	19	5	15	13	7	133	1051
HUSHOR	5	33	11	3	21	16	4	15	14	5	127	910
ANDEN VOKSEN	0	23	11	3	17	17	2	12	9	31	125	219

PERSONLIGT ERHVERV

HELTIDSSARBEJDE	3	25	15	3	19	25	4	20	9	10	133	923
DELTIDSSARBEJDE	3	35	12	6	22	18	2	15	9	1	123	186
INGEN AF DELENE	5	38	5	3	24	11	4	9	17	8	124	890

HUSHOLDERENS STILLING

INGEN HUSHOR	2	32	8	-	23	11	3	14	18	14	125	120
UDEN SELVERHVERV	5	37	6	4	24	14	4	12	14	9	129	1062
HELTIDSERHVERV	2	18	24	4	17	32	5	23	7	4	136	342
DELTIDSERHVERV	3	29	14	3	18	23	3	20	8	6	127	342
MEDHJÆLP_HUSTRU	2	28	5	5	20	11	2	2	25	12	112	133

FAMILIEOVERHOVEDETS STILLING

ARB_UFAGLÆRT	1	20	11	2	22	25	4	15	7	8	115	255
ARB_FAGLÆRT	5	28	16	3	15	24	5	24	7	6	133	324
FUNKT_LAVERE	1	23	16	2	31	24	2	17	7	9	132	290
FUNKT_HØJERE	2	32	7	5	14	27	3	19	10	5	124	201
SELVST-LANDBRUGER	4	34	4	6	15	10	2	4	29	10	118	207
SELVST-DETAIL/HANDV.	5	32	4	4	21	18	8	17	9	11	129	76
SELVST_I ØVRIGT	-	39	11	2	26	13	2	13	11	10	127	152
LÆRLÆLEV, STUDERENDE	7	34	16	5	14	18	-	14	5	20	133	44
UDE AF ERHVERV	8	41	6	4	25	7	6	9	19	7	132	449
GIFT KV.U.SELVERHV.	-	60	-	-	20	20	-	20	-	20	140	5

HVOR GAMLE ER BØRNE I HUSSTANDEN

0 - 7 ÅR	5	30	12	4	20	19	3	15	12	6	126	394
8 - 14 ÅR	4	27	10	4	20	22	3	12	10	11	123	450
INGEN BØRN	4	33	9	4	22	16	5	15	13	8	129	1267

Tabel 2. Hvornår foregår hovedparten af indkøbene. Alm. dagligvarer.
(fortsat)

A: Ma-to 6-9 E: Fr 9-16
B: Ma-to 9-16 F: Fr 16-20
C: Ma-to 16-17.30 G: Lø 6-9
D: Fr 6-9 H: Lø 9-14

	A	B	C	D	E	F	G	H	ANDET	VED IKKE	IALT PCT	ANTAL EMNER
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
TOTAL	4	32	10	4	21	18	4	15	13	8	129	1999
ANTAL PERSONER I ALT												
1 PERSON	7	35	11	1	22	12	5	15	20	9	137	281
2 PERSONER	3	30	11	4	21	19	5	16	13	5	127	678
3 PERSONER	3	35	11	5	23	15	1	16	7	10	126	398
4 PERSONER	4	31	9	2	25	21	7	14	13	6	132	412
5 PERSONER	3	24	5	5	13	30	2	9	7	15	113	151
6 PERSONER EL.FLERE	-	29	16	3	11	9	-	15	16	23	122	79
HOVEDPART AF INDKØB FORETAGES AF ---												
HUSMOR ALENE	4	35	10	4	25	13	4	11	12	9	127	1309
HUSFAR ALENE	3	28	9	7	19	16	5	20	20	6	133	198
BØRN ALENE	-	-	47	-	13	27	-	20	-	27	134	15
HUSMOR/FAR SAMMEN	2	18	8	2	12	37	5	23	11	2	120	331
HUSM./FAR, BØRN SAMMEN	-	31	4	8	23	31	4	15	4	8	128	26
FORSKELLIGT	3	48	33	3	23	31	3	34	13	4	195	80
HUSHJÆLP ETC.	23	46	8	-	-	-	-	-	8	15	100	13
ANDRE	3	28	7	-	10	3	-	-	41	28	120	29
VED IKKE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100	100	13

ØNSKER OM ÆNDRINGER I BUTIKKERNES ÆBNINGSTIDER
ALM.DAGLIGVARER

JA	2	19	19	2	25	22	9	24	11	2	135	88
NEJ	4	32	10	3	21	21	4	17	13	3	128	1059
VED IKKE	17	24	34	-	24	34	10	17	21	-	181	29

ØNSKEDE ÆBNINGSTIDER FOR BUTIKER
MED ALM.DAGLIGVARER

MAN.-FRE.-TIL KL.20 A	-	19	19	-	13	13	31	6	19	-	120	16
MAN.-FRE HELE AFTN.B	25	-	25	-	13	25	-	38	-	25	151	8
LØR.-EFTERMIDDAG C	-	11	22	-	-	44	-	11	11	-	99	9
LØR.-EFTERM./AFTEN D	-	-	100	-	-	-	-	-	-	-	100	1
SØN.-FORMIDDAG E	-	-	38	-	25	38	-	38	13	25	177	8
SØN.-HELE DAGEN F	-	-	-	-	-	-	-	100	-	-	100	2
ANDET	-	24	11	4	36	18	7	24	18	-	142	45
VED IKKE	-	60	20	-	20	-	-	-	-	-	100	5

Tabel 2a. Hvornår foregår hovedparten af indkøbene. Alm. dagligvarer.

1: Ma-to 16-17.30, fr 16-20, lø 6-9 eller 9-14
 2: Fr 16-20, lø 6-9 eller 9-14
 3: Ma-to 6-9, ma-to 9-16, fr 6-9 eller 9-16
 4: Ma-to 9-16 eller fr 9-16
 5: Ma-to 16-17.30 eller fr 16-20
 6: Ma-to 9-16, ma-to 16-17.30, fr 9-16 eller 16-20
 7: Ma-to 6-9, ma-to 9-16, ma-to 16-17.30, fr 6-9, fr 9-16, lø 6-9 eller 9-14
 8: Fr 16-20
 9: Andre
 10: Ved ikke

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	IALT PCT	ANTAL EMNER
TOTAL	0	1	0	7	3	0	0	12	12	8	43	1999
URBANISERING												
HOVEDSTADSOMRÅDET	0	2	-	15	6	1	-	9	6	6	45	599
PROVINSBYER	-	-	-	4	1	-	-	17	7	6	35	680
LANDDISTRIKTER	0	0	0	3	2	0	0	10	22	13	50	720
REGIONER												
KBMVN-FR-BERG-GENT-	-	-	-	17	8	1	-	9	7	6	48	401
HOVEDST.FORSTÅDER	1	5	-	11	3	-	-	9	4	5	38	198
ØERNE	0	0	0	1	1	0	0	13	12	10	37	592
JYLLAND	0	0	0	5	2	0	0	14	16	8	45	808
KØN												
MAND	0	1	0	7	2	0	0	13	11	12	46	976
KVINDE	0	0	0	7	3	0	0	11	13	5	39	1023
ALDERSGRUPPER												
15 - 24 ÅR	-	-	-	3	3	-	-	19	6	21	52	289
25 - 39 ÅR	-	0	-	8	3	-	-	15	10	5	41	480
40 - 64 ÅR	0	1	0	6	3	1	0	11	11	5	38	831
65 ÅR OG ÆLDRE	1	1	0	11	1	0	0	5	20	8	47	399

SVARPERSONENS STILLING I HUSSTANDEN

FAMILIEOVERHOVED	0	1	0	8	4	1	0	12	13	7	46	1051
HUSMOR	0	1	0	7	3	0	0	10	13	5	39	910
ANDEN VOKSEN	-	-	-	4	2	-	-	12	7	31	56	219

PERSONLIGT ERHVERV

HELTIDSARBEJDE	0	1	0	6	4	1	0	16	9	10	47	923
DELTIDSARBEJDE	-	-	-	5	6	-	-	11	8	1	31	186
INGEN AF DELENE	0	1	0	9	1	0	0	8	16	8	43	890

HUSMODERENS STILLING

INGEN HUSMOR	-	-	-	14	3	-	-	8	18	14	57	120
UDEN SELVERHVERV	0	1	0	9	1	0	0	10	13	9	43	1062
HELTIDSERHVERV	-	-	-	5	8	-	-	16	6	4	39	342
DELTIDSERHVERV	-	1	-	4	5	1	-	16	7	6	40	342
MEDHJÆLP.HUSTRU	-	-	-	2	-	-	-	10	25	12	49	133

FAMILIEOVERHOVEDETS STILLING

ARB.UFAGLÆRT	-	-	-	3	5	-	-	16	7	8	39	255
ARB.FAGLÆRT	-	-	-	5	3	-	-	17	7	6	38	324
FUNKT.LAVERE	-	-	-	11	6	1	-	14	7	9	48	290
FUNKT.HØJERE	-	2	-	5	3	-	-	20	10	5	45	201
SELVST.LANDBRUGER	1	1	1	2	1	1	1	7	28	10	53	207
SELVST.DETAIL/HANDV.	-	3	-	5	-	-	-	11	7	11	37	76
SELVST.I ØVRIGT	-	1	-	11	1	-	-	9	11	10	43	152
LÆRL.ELEV,STUDERENDE	-	-	-	11	7	-	-	9	5	20	52	44
UDE AF ERHVERV	1	1	0	10	1	0	0	5	17	7	42	449
GIFT KV. U.SELVERHV.	-	-	-	20	-	-	-	20	-	20	60	5

HVOR GAMLE ER BØRNENE I HUSSTANDEN

0 - 7 ÅR	-	1	-	9	2	-	-	13	11	6	42	394
8 - 14 ÅR	0	0	0	4	3	0	0	16	10	11	44	450
INGEN BØRN	0	1	0	7	3	0	0	10	13	8	42	1267

Tabel 2a. Hvornår foregår hovedparten af indkøbene. Alm. dagligvarer.
(fortsat)

1: Ma-to 16-17.30, fr 16-20, lø 6-9 eller 9-14
2: Fr 16-20, lø 6-9 eller 9-14
3: Ma-to 6-9, ma-to 9-16, fr 6-9 eller 9-16
4: Ma-to 9-16, eller fr 9-16
5: Ma-to 16-17.30 eller fr 16-20
6: Ma-to 9-16, ma-to 16-17.30, fr 9-16 eller 16-20
7: Ma-to 6-9, ma-to 9-16, ma-to 16-17.30, fr 6-9, fr 9-16, lø 6-9 eller 9-14
8: Fr 16-20
9: Andre
10: Ved ikke

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	IALT PCT	ANTAL EMNER
TOTAL	0	1	0	7	3	0	0	12	12	8	43	1999

ANTAL PERSONER I ALT

1 PERSON	0	0	0	10	4	1	0	5	18	9	47	281
2 PERSONER	0	1	-	6	3	-	-	13	13	5	41	678
3 PERSONER	-	-	-	8	3	-	-	10	7	10	38	398
4 PERSONER	0	1	0	8	4	0	0	13	13	6	45	412
5 PERSONER	-	-	-	3	-	-	-	25	6	15	49	151
6 PERSONER EL.FLERE	-	-	-	1	-	-	-	9	16	23	49	79

Hovedpart af indkøb foretages af ---

HUSMOR ALENE	0	1	0	8	2	0	0	8	11	9	39	1309
HUSFAR ALENE	-	-	-	11	3	-	-	11	19	6	50	198
BØRN ALENE	-	-	-	-	-	-	-	27	-	27	54	15
HUSMOR/FAR SAMMEN	-	1	-	2	2	-	-	29	11	2	47	331
HUSM./FAR, BØRN SAMMEN	-	-	-	12	-	-	-	27	4	8	51	26
FORSKELLIGT	3	3	3	14	15	3	3	3	13	4	64	80
HUSHJÆLP ETC.	-	-	-	-	-	-	-	-	8	15	23	13
ANDRE	-	-	-	10	3	-	-	-	41	28	82	29
VED IKKE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100	100	13

ØNSKER OM ÆNDRINGER I BUTIKKERNES ÆBNINGSTIDER
ALM.DAGLIGVARER

J A	-	-	6	11	-	10	2	39	88
N E J	0	1	7	3	0	13	3	41	1059
V E D I K K E	-	7	3	10	-	14	-	55	29

ØNSKEDE ÆBNINGSTIDER FOR BUTIKER
MED ALM.DAGLIGVARER

M A N . - F R E . T I L K L . 20 A	-	-	6	6	-	6	19	37	16
M A N . - F R E H E L E A F T N . B	-	-	-	25	-	-	25	50	8
L Ø R . E F T E R M I D D A G C	-	-	-	-	-	44	-	55	9
L Ø R . E F T E R N . / A F T E N D	-	-	-	-	-	-	-	-	1
S Ø N . F O R M I D A G E	-	-	-	38	-	-	25	63	8
S Ø N . H E L E D A G E N F	-	-	-	-	-	-	-	-	2
A N D E T	-	-	9	9	-	9	-	45	45
V E D I K K E	-	-	-	-	-	-	-	-	5

Tabel 3. Andre i husstanden, som ofte foretager indkøb af en vis betydning af alm. dagligvarer.

	HUSM. ALENE	HUSF. ALENE	BØRN ALENE	HUSM. HUSF. SAMMN	HUSM. HUSF. BØRN	HUSM. HUSF. BØRN	FOR- SKEL- LIGT	HUS- HJÆLP ETC	ANDRE	INGEN ANDRE	VED IKKE	IALT PCT	ANTAL EMNER
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
TOTAL	12	6	4	6	1	2	1	1	68	3	104	1999	
URBANISERING													
HOVEDSTADSOMRADET	23	9	5	7	2	3	1	1	51	3	105	599	
PROVINSBYER	9	5	4	7	-	2	1	0	72	1	101	680	
LANDDISTRIKTER	5	4	3	5	1	2	1	1	76	4	102	720	
REGIONER													
KBHVN. FR. BERG. GENT.	19	11	4	5	3	2	2	2	55	3	106	401	
HOVEDST. FORSTÆDER	33	5	5	11	-	4	-	-	44	2	104	198	
ØERNE	10	5	3	9	1	2	1	0	69	3	103	592	
JYLLAND	5	4	3	4	0	2	1	1	78	2	100	808	
KØN													
MAND	8	8	5	7	1	2	1	1	66	3	102	976	
KVINDE	15	4	2	6	1	2	1	1	69	2	103	1023	
ALDERSGRUPPER													
15 - 24 ÅR	13	5	7	11	2	4	-	0	56	7	105	289	
25 - 39 ÅR	12	7	3	6	0	3	0	1	65	3	100	480	
40 - 64 ÅR	13	6	5	5	1	2	1	0	69	2	104	831	
65 ÅR OG ÆLDRE	10	4	-	5	1	1	4	3	76	1	105	399	
SVARPERSONENS STILLING I HUSSTANDEN													
FAMILIEOVERHOVED	11	7	4	5	1	2	1	1	70	2	104	1051	
HUSMOR	15	4	2	6	0	2	1	1	71	1	103	910	
ANDEN VOKSEN	11	4	10	9	2	5	0	1	53	9	104	219	

PERSONLIGT ERHVERV												
HELTIDSARBEJDE	11	7	6	8	1	2	1	1	64	3	104	923
DELTIDSARBEJDE	22	4	4	1	1	1	-	-	65	4	102	186
INGEN AF DELENE	11	5	2	6	1	2	1	1	72	2	103	890
HUSMODERENS STILLING												
INGEN HUSMOR	2	8	-	-	2	1	8	4	72	4	101	120
UDEN SELVERHVERV	12	6	3	6	1	2	1	1	70	2	104	1062
HELTIDSERHVERV	13	7	6	8	0	3	1	1	61	3	103	342
DELTIDSERHVERV	17	5	7	7	1	3	-	1	61	3	105	342
MEDHJÆLP-HUSTRU	5	4	4	5	-	1	-	-	75	6	100	133
FAMILIEOVERHOVEDETS STILLING												
ARB.-UFAGLÆRT	15	4	5	8	3	2	-	-	62	3	102	255
ARB.-FAGLÆRT	16	6	3	9	0	1	-	1	65	2	103	324
FUNKT.-LAVERE	14	9	8	7	0	3	-	1	59	2	103	290
FUNKT.-HØJERE	15	9	8	3	3	7	2	-	60	2	109	201
SELVST.-LANDBRUGER	4	2	5	2	0	0	1	1	81	3	99	207
SELVST.-DETAIL/HANDV.	12	8	-	5	-	5	4	-	63	4	101	76
SELVST.-I ØVRIGT	9	3	3	9	-	1	-	1	70	5	101	152
LÆRL.-ELEV, STUDERENDE	5	16	5	7	2	7	-	-	50	14	106	44
UDE AF ERHVERV	10	5	-	5	0	1	3	2	76	2	104	449
GIFT KV.-U.SELVERHV.	-	-	-	40	-	-	-	-	60	-	100	5
HVOR GAMLE ER BØRNENE I HUSSTANDEN												
0 - 7 ÅR	13	9	4	6	1	3	-	1	65	2	104	394
8 - 14 ÅR	8	4	9	6	1	3	0	1	65	4	101	450
INGEN BØRN	13	6	2	6	1	2	2	1	69	3	105	1267
ANTAL PERSONER I ALT												
1 PERSON	12	2	-	-	0	0	5	2	79	1	101	281
2 PERSONER	12	6	0	9	0	1	1	1	71	2	103	678
3 PERSONER	14	9	7	6	4	3	-	1	59	4	107	398
4 PERSONER	12	4	6	5	0	2	0	1	68	3	101	412
5 PERSONER	5	9	13	7	-	9	-	1	56	2	102	151
6 PERSONER EL.FLERE	10	1	3	13	1	3	-	-	59	11	101	79

Tabel 3. Andre i husstanden, som ofte foretager indkøb af en vis betydning af alm. dagligvarer.
(fortsat)

	HUSM. ALENE	HUSF. ALENE	BØRN ALENE	HUSM. SAMMN	HUSF. BØRN	HUSM. BØRN	FOR- SKEL- LIGT	HUS- HJÆLP ETC	ANDRE	INGEN ANDRE	VED IKKE	IALT PCT	ANTAL EMNER
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
TOTAL	12	6	4	6	1	2	1	1	68	3	104	1999	
HOVEDPART AF INDKØB FORETAGES AF ---													
HUSMOR ALENE	14	7	4	6	1	1	1	1	67	2	104	1309	
HUSFAR ALENE	7	9	3	3	1	1	7	1	72	1	105	198	
BØRN ALENE	67	7	13	-	-	-	-	-	27	-	114	15	
HUSMOR/FAR SAMMEN	8	4	5	11	0	3	-	-	74	1	106	331	
HUSM./FAR, BØRN SAMMN	15	-	-	-	27	19	-	-	35	8	104	26	
FORSKELLIGT	6	-	3	14	-	14	-	-	63	4	104	80	
HUSHJÆLP ETC.	-	-	-	-	-	-	-	8	15	92	-	115	13
ANDRE	-	-	-	3	-	-	3	24	59	10	99	29	
VED IKKE	15	-	-	8	-	-	8	-	-	77	108	13	

Tabel 4. Hvornår foregår disse indkøb - foretaget af andre i husstanden. Alm. dagligvarer.

A: Ma-to 6-9   B: Fr 9-16
 E: Ma-to 9-16   F: Fr 16-20
 G: Ma-to 16-17.30   G: Lø 6-9
 D: Fr 6-9   H: Lø 9-14

	A	B	C	D	E	F	G	H	ANDET	VED IKKE	IALT	ANTAL
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	PCT	EMNER
TOTAL	3	37	12	3	14	19	6	15	9	13	131	617
URBANISERING												
HOVEDSTADSOMRÅDET	5	49	18	6	18	21	4	22	7	5	155	281
PROVINSBYER	3	28	7	-	13	14	11	9	6	19	110	187
LANDDISTRIKTER	1	23	6	2	7	20	6	9	16	19	109	149
REGIONER												
KBHVN. FR. BERG. GENT.	2	46	19	5	14	21	-	16	5	9	137	174
HOVEDST. FORSTÅDER	9	55	16	7	23	21	9	32	9	-	181	107
ØERNE	3	23	3	1	9	17	16	9	6	19	106	172
JYLLAND	2	29	10	1	12	17	1	9	15	19	115	164
KØN												
MAND	3	40	11	2	14	22	4	15	12	10	133	300
KVINDE	4	34	12	4	14	16	9	15	5	16	129	317
ALDERSGRUPPER												
15 - 24 ÅR	-	36	19	6	10	26	2	22	5	14	140	108
25 - 39 ÅR	7	33	12	3	12	20	10	13	7	10	127	156
40 - 64 ÅR	1	36	11	3	18	20	7	16	9	12	133	255
65 ÅR OG ÆLDRE	7	46	6	2	9	7	6	8	15	18	124	98

SVARPERSONENS STILLING I HUSSTANDEN

FAMILIEOVERHOVED	4	36	14	3	13	20	4	16	12	12	134	304
HUSHOR	5	33	11	4	12	15	9	12	8	15	124	269
ANDEN VOKSEN	-	46	17	4	19	21	5	20	1	18	151	84

PERSONLIGT ERHVERV

HELTIDSARBEJDE	3	31	16	4	12	28	4	20	6	13	137	308
DELTIDSARBEJDE	3	31	16	2	16	11	3	7	15	7	111	61
INGEN AF DELENE	4	46	5	3	15	9	10	10	10	15	127	248

HUSHOLDERENS STILLING

INGEN HUSHOR	-	55	10	-	17	7	-	10	7	17	123	29
UDEN SELVERHVERV	3	43	9	3	13	15	8	14	10	13	131	308
HELTIDSERHVERV	3	18	23	5	13	24	5	20	6	13	130	126
DELTIDSERHVERV	5	41	9	2	17	22	5	16	5	11	133	129
MEDHJÆLP-HUSTRU	4	12	-	4	4	32	4	8	28	8	104	25

FAMILIEOVERHOVEDETS STILLING

ARB-UFAGLÆRT	1	29	12	3	10	14	10	12	10	12	113	91
ARB-FAGLÆRT	4	40	21	8	19	23	2	13	4	8	142	112
FUNKT-LAVERE	-	27	15	-	10	21	7	18	10	18	126	115
FUNKT-HØJERE	4	42	9	1	13	28	4	31	8	12	152	78
SELVST-LANDBRUGER	3	35	6	3	9	29	-	-	12	9	106	34
SELVST-DETAIL/HANDV.	8	44	8	12	8	20	8	-	-	12	120	25
SELVST-I ØVRIGT	-	37	5	-	21	26	16	24	3	8	140	38
LÆRL-ELEV, STUDERENDE	13	50	13	-	19	6	-	19	-	6	126	16
UDE AF ERHVERV	6	44	6	2	16	5	9	8	17	17	130	109
GIFT KV.U.SELVERHV.	-	100	-	-	-	-	-	-	-	-	100	2

Tabel 4. Hvornår foregår disse indkøb - foretaget af andre i husstanden. Alm. dagligvarer.
(fortsat)

A: Ma-to 6-9
E: Fr 9-16
B: Ma-to 9-16
F: Fr 16-20
C: Ma-to 16-17.30
G: Lø 6-9
D: Fr 6-9
H: Lø 9-14

	A	B	C	D	E	F	G	H	ANDET	VED IKKE	IALT PCT	ANTAL EMNER
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
TOTAL	3	37	12	3	14	19	6	15	9	13	131	617
HVOR GAMLE ER BØRNE I HUSSTANDEN												
0 - 7 ÅR	5	35	14	2	14	16	4	18	11	5	124	136
8 - 14 ÅR	6	37	14	3	11	17	6	12	12	12	130	145
INGEN BØRN	2	37	9	3	14	20	7	15	8	15	130	381
ANTAL PERSONER I ALT												
1 PERSON	10	36	16	8	13	7	3	7	8	25	133	61
2 PERSONER	2	35	6	2	8	19	8	13	11	15	119	190
3 PERSONER	3	36	16	6	22	27	3	20	9	9	151	152
4 PERSONER	4	40	10	1	15	13	13	24	4	9	133	123
5 PERSONER	1	33	10	-	15	21	4	6	16	9	115	67
6 PERSONER EL.FLERE	4	54	29	-	-	17	-	4	-	21	129	24
ANDRE SOM OFTE FORETAGER INDKØB AF ALM.-DAGLIGVARER												
HUSMOR ALENE	6	43	13	5	18	13	8	13	6	16	141	238
HUSFAR ALENE	2	32	16	1	11	21	3	20	15	6	127	117
BØRN ALENE	5	37	26	5	21	28	-	17	16	1	156	76
HUSMOR/FAR SAMMEN	-	21	6	2	6	28	16	18	7	14	118	125
HUSM./FAR, BØRN SAMMEN	-	11	26	-	16	68	-	58	-	-	179	19
FORSKELLIGT	-	50	14	-	5	33	5	29	12	2	150	42
HUSHJÆLP ETC.	-	61	-	-	9	-	-	4	9	17	100	23
ANDRE	-	42	-	-	21	-	-	11	-	58	132	19

Tabel 4a. Hvornår foregår disse indkøb - foretaget af andre i husstanden. Alm. dagligvarer.

1: Ma-to 16-17.30, fr 16-20, lø 6-9 eller 9-14
2: Fr 16-20, lø 6-9 eller 9-14
3: Ma-to 6-9, ma-to 9-16, fr 6-9 eller 9-16
4: Ma-to 9-16 eller fr 9-16
5: Ma-to 16-17.30 eller fr 16-20
6: Ma-to 9-16, ma-to 16-17.30, fr 9-16 eller 16-20
7: Ma-to 6-9, ma-to 9-16, ma-to 16-17.30, fr 6-9, fr 9-16, lø 6-9 eller 9-14
8: Fr 16-20
9: Andre
10: Ved ikke

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	IALT AN- PCT EMNER
TOTAL	-	1	0	7	2	-	-	11	9	13	43 617
URBANISERING											
HOVEDSTADSOMRÅDET	-	1	1	12	3	-	-	7	7	5	36 281
PROVINSBYER	-	-	-	3	1	-	-	12	6	19	41 187
LANDDISTRIKTER	-	-	-	3	-	-	-	18	16	19	56 149
REGIONER											
KBHVN.-FR.-BERG.-GENT.-	-	-	2	7	3	-	-	9	5	9	35 174
HOVEDST.-FORSTÅDER	-	4	-	20	3	-	-	4	9	-	40 107
ØERNE	-	-	-	2	-	-	-	16	6	19	43 172
JYLLAND	-	-	-	4	1	-	-	14	15	19	53 164
KØN											
MAND	-	1	1	9	1	-	-	13	12	10	47 300
KVINDE	-	1	-	6	2	-	-	9	5	16	39 317
ALDERSGRUPPER											
15 - 24 ÅR	-	-	-	8	4	-	-	16	5	14	47 108
25 - 39 ÅR	-	-	2	9	1	-	-	15	7	10	44 156
40 - 64 ÅR	-	1	-	7	2	-	-	11	9	12	42 255
65 ÅR OG ÆLDRE	-	2	-	3	-	-	-	2	15	18	40 98

SVARPERSONENS STILLING I HUSSTANDEN

FAMILIEOVERHOVED	-	1	7	2	-	-	12	12	47	304
HUSMOR	-	1	4	1	-	-	9	8	38	269
ANDEN VOXSEN	-	-	14	4	-	-	12	1	49	84

PERSONLIGT ERHVERV

HELTIDSARBEJDE	-	1	7	3	-	-	17	6	48	308
DELTIDSARBEJDE	-	-	3	2	-	-	10	15	37	61
INGEN AF DELENE	-	1	8	-	-	-	5	10	39	248

HUSMODERENS STILLING

INGEN HUSMOR	-	-	17	-	-	-	7	7	48	29
UDEN SELVERHVERV	-	1	6	2	-	-	8	10	40	308
HELTIDSERHVERV	-	-	6	3	-	-	15	6	43	126
DELTIDSERHVERV	-	-	9	1	-	-	12	5	40	129
MEDHJÆLP. HUSTRU	-	-	-	-	-	-	28	28	64	25

FAMILIEOVERHOVEDETS STILLING

ARB. UFAGLÆRT	-	-	-	1	-	-	9	10	32	91
ARB. FAGLÆRT	-	-	13	-	-	-	17	4	45	112
FUNKT. LÅVERE	-	-	5	3	-	-	13	10	49	115
FUNKT. HØJERE	-	3	12	6	-	-	10	8	51	78
SELVST. LANDBRUGER	-	-	-	-	-	-	24	12	45	34
SELVST. DETAIL/HANDV.	-	-	-	-	-	-	12	-	24	25
SELVST. I ØVRIGT	-	-	16	5	-	-	21	3	53	38
LÆRL. ELEV, STUDERENDE	-	-	19	-	-	-	-	-	25	16
UDE AF ERHVERV	-	2	6	-	-	-	1	17	43	109
GIFT KV. U. SELVERHV.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2

HVOR GAMLE ER BØRNE I HUSSTANDEN

0 - 7 ÅR	-	-	10	-	-	-	13	11	39	136
8 - 14 ÅR	-	-	6	3	-	-	12	12	47	145
INGEN BØRN	-	1	7	2	-	-	11	8	44	381

Tabel 4a. Hvornår foregår disse indkøb - foretaget af andre i husstanden. Alm. dagligvarer.
(fortsat)

1: Ma-to 16-17.30, fr 16-20, lø 6-9 eller 9-14
2: Fr 16-20, lø 6-9 eller 9-14
3: Ma-to 6-9, ma-to 9-16, fr 6-9 eller 9-16
4: Ma-to 9-16 eller fr 9-16
5: Ma-to 16-17.30 eller fr 16-20
6: Ma-to 9-16, ma-to 16-17.30, fr 9-16 eller 16-20
7: Ma-to 6-9, ma-to 9-16, ma-to 16-17.30, fr 6-9, fr 9-16, lø 6-9 eller 9-14
8: Fr 16-20
9: Andre
10: Ved ikke

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	IALT	ANTAL
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	PCT	EMNER
TOTAL	-	1	0	7	2	-	-	11	9	13	43	617

ANTAL PERSONER I ALT

1 PERSON	-	-	-	2	-	-	-	3	8	25	38	61
2 PERSONER	-	1	-	3	1	-	-	12	11	15	43	190
3 PERSONER	-	-	2	13	4	-	-	13	9	9	50	152
4 PERSONER	-	2	-	9	2	-	-	7	4	9	33	123
5 PERSONER	-	-	-	10	-	-	-	19	16	9	54	67
6 PERSONER EL.FLERE	-	-	-	-	-	-	-	17	-	21	38	24

ANDRE SOM OFTE FORETAGER INDKØB AF
ALM.DAGLIGVARER

HUSMOR ALENE	-	2	-	9	2	-	-	5	6	16	40	238
HUSFAR ALENE	-	-	-	5	3	-	-	12	15	6	41	117
BØRN ALENE	-	-	4	11	8	-	-	12	16	1	52	76
HUSMOR/FAR SAMMEN	-	2	-	4	-	-	-	24	7	14	51	125
HUSM./FAR, BØRN SAMMEN	-	-	-	-	21	-	-	11	-	-	32	19
FORSKJELLIGT	-	-	-	2	12	-	-	5	12	2	33	42
HUSHJÆLP ETC.	-	-	-	-	-	-	-	-	9	17	26	23
ANDRE	-	-	-	21	-	-	-	-	-	58	79	19

Tabel 5. Hvorledes foretages indkøbene i forhold til Deres arbejde. Alm. dagligvarer.

A: Indkøb foretages ofte på vej fra bolig til arbejdssted.
B: Indkøb foretages ofte på vej hjem fra arbejdssted til bopæl.
C: Indkøb foretages praktisk taget aldrig på vej til eller fra arbejdssted.
D: Indkøb foretages ofte i frokostpausen.
E: Det sker undertiden, at indkøb foretages inden for arbejdstiden i øvrigt.

	A	B	C	D	E	ANDET	VED IKKE	IALT PCT	ANTAL EMNER
TOTAL	4	36	33	3	5	6	16	103	585
URBANISERING									
HOVEDSTADSOMRÅDET	6	44	29	3	1	2	15	100	217
PROVINSBYER	4	36	33	6	8	7	13	107	214
LANDDISTRIKTER	2	24	38	-	7	8	21	100	154
REGIONER									
KØBN.FR.BERG.GENT.	2	48	30	4	1	2	13	100	156
HOVEDST.FORSTÆDER	16	33	26	-	2	2	21	100	61
ØERNE	2	33	40	6	7	3	14	105	162
JYLLAND	4	29	32	1	8	12	18	104	206
KØN									
MAND	3	23	39	3	8	5	22	103	262
KVINDE	6	46	28	3	3	6	11	103	323
ALDERSGRUPPER									
15 - 24 ÅR	-	47	29	5	3	1	15	100	75
25 - 39 ÅR	5	32	37	3	1	8	16	102	208
40 - 64 ÅR	5	38	29	2	9	6	14	103	276
65 ÅR OG ÆLDRE	-	12	46	8	4	-	38	108	26

SVARPERSONENS STILLING I HUSSTANDEN

FAMILIEOVERHOVED	3	29	36	3	8	5	19	103	327
HUSMOR	5	46	27	3	4	6	11	102	336
ANDEN VOKSEN	-	-	-	-	-	-	-	-	-

PERSONLIGT ERHVERV

HELTIDSARBEJDE	3	31	38	3	7	6	15	103	401
DELTIDSARBEJDE	7	51	25	2	2	5	9	101	164
INGEN AF DELENE	-	-	-	15	-	-	85	100	20

HUSMODERENS STILLING

INGEN HUSMOR	-	41	24	4	14	2	20	105	51
UDEN SELVERHVERV	-	13	39	3	10	11	28	104	92
HELTIDSERHVERV	5	38	34	5	5	6	11	104	205
DELTIDSERHVERV	6	44	32	1	1	4	13	101	218
MEDHJÆLP-HUSTRU	16	5	26	-	21	5	26	99	19

FAMILIEOVERHOVEDETS STILLING

ARB.-UFLAGLÆRT	3	46	38	-	2	3	10	102	104
ARB.-FAGLÆRT	8	33	36	1	1	7	18	104	148
FUNKT.-LAVERE	2	40	26	5	5	7	15	100	122
FUNKT.-HØJERE	6	48	34	6	3	1	8	106	71
SELVST.-LANDBRUGER	-	17	37	-	9	11	26	100	35
SELVST.-DETAIL/HANDV.	10	23	16	6	26	6	19	106	31
SELVST.-I ØVRIGT	-	11	42	-	24	5	18	100	38
LÆRL.-ELEV, STUDERENDE	-	9	17	22	-	9	43	100	23
UDE AF ERHVERV	-	75	25	-	-	-	-	100	12
GIFT KV.-U.-SELVERHV.	-	-	100	-	-	-	-	100	1

HVOR GAMLE ER BØRNE I HUSSTANDEN

0 - 7 ÅR	2	26	43	5	2	8	15	101	131
8 - 14 ÅR	6	30	39	-	6	8	16	105	135
INGEN BØRN	4	40	28	4	7	4	17	104	336

Tabel 5. Hvorledes foretages indkøbene i forhold til Deres arbejde. Alm. dagligvarer.
(fortsat)

A: Indkøb foretages ofte på vej fra bolig til arbejdssted.
B: Indkøb foretages ofte på vej hjem fra arbejdssted til bopæl.
C: Indkøb foretages praktisk taget aldrig på vej til eller fra arbejdssted.
D: Indkøb foretages ofte i frokostpausen.
E: Det sker undertiden, at indkøb foretages inden for arbejdstiden i øvrigt.

	A	B	C	D	E	ANDET	VED IKKE	IALT PCT	ANTAL EMNER
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
TOTAL	4	36	33	3	5	6	16	103	585
ANTAL PERSONER I ALT									
1 PERSON	1	50	25	4	9	4	13	106	80
2 PERSONER	6	39	32	2	3	2	15	99	202
3 PERSONER	4	34	28	5	7	11	17	106	148
4 PERSONER	6	27	42	4	5	3	17	104	109
5 PERSONER	-	20	51	-	6	3	20	100	35
6 PERSONER EL. FLERE	-	27	18	-	9	36	9	99	11

Tabel 6. Vanskeligheder i forbindelse med indkøb af alm. dagligvarer inden for butikernes nuværende åbningstider.

- A: Har svært ved at nå at købe ind inden lukketid.
 B: Vanskeligheder som følge af, at De ikke kan nå at købe ind i de butikker, De helst ville købe ind i.
 C: Vanskeligheder som følge af, at De for at nå at købe ind må transportere varer over lange afstande.
 D: Vanskeligheder som følge af, at der er for mange mennesker i butikkerne på de tider, hvor De er nødt til at købe ind.

	INGEN	A	B	C	D	ANDET	VED IKKE	IALT ANTAL PCT EMNER
	%	%	%	%	%	%	%	%
TOTAL	85	2	1	0	1	0	12	101 1176
URBANISERING								
HOVEDSTADSOMRÅDET	78	4	2	1	2	-	16	103 361
PROVINSBYER	90	1	1	-	0	0	9	101 410
LANDDISTRIKTER	87	0	1	0	0	-	11	99 405
REGIONER								
KBHVN. FR. BERG. GENT.	77	4	2	1	2	-	19	105 254
HOVEDST. FORSTÅDER	80	6	2	-	2	-	10	100 107
ØERNE	87	0	1	-	0	0	11	99 334
JYLLAND	90	1	0	0	0	-	9	100 481
KØN								
MAND	78	1	1	-	1	0	19	100 356
KVINDE	88	2	1	1	1	-	9	102 820
ALDERSGRUPPER								
15 - 24 ÅR	78	6	4	1	1	-	11	101 90
25 - 39 ÅR	85	2	2	0	1	-	11	101 322
40 - 64 ÅR	87	2	1	1	1	0	11	103 512
65 ÅR OG ÆLDRE	84	-	-	-	1	-	15	100 252

SVARPERSONENS STILLING I HUSSTANDEN

FAMILIEOVERHOVED	81	2	1	-	1	0	15	100	507
HUSMOR	88	2	1	1	1	0	9	102	837
ANDEN VOKSEN	-	-	-	-	-	-	-	-	-

PERSONLIGT ERHVERV

HELTIDSARBEJDE	79	4	1	-	1	0	15	100	401
DELTIIDSARBEJDE	90	2	3	2	2	-	7	106	164
INGEN AF DELENE	88	0	0	0	0	-	11	99	611

HUSMODERENS STILLING

INGEN HUSMOR	84	-	4	-	-	-	12	100	93
UDEN SELVERHVERV	87	0	1	0	0	0	12	100	574
HELTIDSERHVERV	82	6	1	-	1	-	11	101	218
DELTIIDSERHVERV	85	1	1	1	2	-	13	103	228
MEDHJÆLP-HUSTRU	89	3	-	2	-	-	8	102	63

FAMILIEOVERHØVEDETS STILLING

ARB.-UFLAGLÆRT	87	4	1	-	1	-	7	100	164
ARB.-FAGLÆRT	81	1	1	1	-	-	17	101	188
FUNKT.-LÅVERE	80	6	3	2	3	-	13	107	176
FUNKT.-HØJERE	85	1	2	-	3	-	11	102	113
SELVST.-LANDBRUGER	90	-	-	-	-	-	10	100	92
SELVST.-DETAIL/HÅNDV.	90	-	4	-	-	-	6	100	48
SELVST.-I ØVRIGT	92	3	-	1	-	1	4	101	73
LÆRL.-ELEV, STUDERENDE	78	-	-	-	-	-	22	100	27
UDE AF ERHVERV	87	-	-	-	-	-	13	100	293
GIFT KV.U.-SELVERHV.	100	-	-	-	-	-	-	100	4

HVOR GAMLE ER BØRNE I HUSSTANDEN

0 - 7 ÅR	85	2	1	0	1	-	11	100	237
8 - 14 ÅR	88	1	-	0	1	-	10	100	224
INGEN BØRN	85	2	1	0	1	0	12	101	761

Tabel 6. Vanskeligheder i forbindelse med indkøb af alm. dagligvarer inden for butikernes (fortsat)

- A: Har svært ved at nå at købe ind inden lukketid.
 B: Vanskeligheder som følge af, at De ikke kan nå at købe ind i de butikker, De helst ville købe ind i.
 C: Vanskeligheder som følge af, at De for at nå at købe ind må transportere varer over lange afstande.
 D: Vanskeligheder som følge af, at der er for mange mennesker i butikkerne på de tider, hvor De er nødt til at købe ind.

	INGEN	A	B	C	D	ANDET	VED IKKE	I ALT PCT	ANTAL EMNER
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
TOTAL	85	2	1	0	1	0	12	101	1176

ANTAL PERSONER I ALT

1 PERSON	88	1	1	-	-	0	10	100	224
2 PERSONER	84	2	1	-	0	-	12	99	426
3 PERSONER	83	2	1	-	1	-	13	100	217
4 PERSONER	86	1	1	2	1	-	12	103	213
5 PERSONER	86	1	-	1	-	-	13	101	69
6 PERSONER EL.FLERE	96	-	-	-	4	-	-	100	27

HVORLEDES FORETAGES INDKØB IFT.DERES ARBEJDE ALM.DAGLIGVARER

A	72	16	-	-	-	-	12	100	25
B	88	4	3	-	1	-	5	101	208
C	91	2	-	-	1	-	7	101	192
D	78	17	17	17	17	-	6	152	18
E	84	-	6	-	-	3	6	99	32
ANDET	100	-	-	-	-	-	-	100	33
VED IKKE	49	1	2	-	-	-	47	99	93

Tabel 7. Hvorledes kunne andrede åbningstider afhjælpe disse vanskeligheder. Alm. dagligvarer.

A: Butikkerne holder åbent ma-fr til 18.
 B: Butikkerne holder åbent ma-fr til 19.
 C: Butikkerne holder åbent ma-fr til 20.
 D: Butikkerne holder åbent ma-fr længere end til 20.
 E: Butikkerne holder længere åbent blot en enkelt af dagene mandag til torsdag.
 F: Butikkerne holder åbent lørdag eftermiddag.
 G: Butikkerne holder åbent lørdag eftermiddag og aften.
 H: Butikkerne holder åbent søndag.

	A	B	C	D	E	F	G	H	ANDET	VED IKKE	TALT PCT	ANTAL EMNER
TOTAL	4	1	3	2	6	3	1	1	8	74	103	174
URBANISERING												
HOVEDSTADSONRÅDET	9	3	6	4	8	4	3	-	10	60	107	80
PROVINSBYER	-	-	-	-	2	-	-	5	7	86	100	43
LANDDISTRIKTER	-	-	-	-	6	6	-	-	6	84	102	51
REGIONER												
KRHVN-FR-BERG-GENT	8	3	5	-	7	-	-	-	14	63	100	59
HOVEDST-FORSTÅDER	10	-	10	14	10	14	10	-	-	52	120	21
ØERNE	-	-	-	-	7	2	-	-	2	89	100	44
JYLLAND	-	-	-	-	2	4	-	4	10	82	102	50
KØN												
MAND	5	3	1	3	8	3	-	-	9	74	106	78
KVINDE	3	-	4	1	4	4	2	2	7	73	100	96
ALDERSGRUPPER												
15 - 24 ÅR	25	-	15	-	-	5	10	-	5	40	100	20
25 - 39 ÅR	4	-	-	-	10	6	-	4	16	61	101	49
40 - 64 ÅR	-	3	3	2	5	-	-	-	8	80	101	65
65 ÅR OG ÆLDRE	-	-	-	5	5	5	-	-	-	95	110	40

SVARPERSONENS STILLING I HUSSTANDEN

FAMILIEOVERHOVED	4	2	5	3	9	2	-	-	7	71	103	96
HUSMOR	3	-	4	1	4	4	2	2	7	74	101	99
ANDEN VOKSEN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

PERSONLIGT ERHVERV

HELTIDSARBEJDE	8	2	4	4	12	4	2	-	12	58	106	85
DELTIDSARBEJDE	-	-	12	-	-	-	-	-	18	71	101	17
INGEN AF DELENE	-	-	-	-	-	4	-	3	1	93	101	72

HUSMODERENS STILLING

INGEN HUSMOR	13	-	20	-	13	-	-	-	-	53	99	15
UDEN SELVERHVERV	3	-	-	-	-	1	-	3	4	90	101	77
HELTIDSERHVERV	8	5	5	3	15	3	5	-	8	50	102	40
DELTIDSERHVERV	-	-	-	6	6	6	-	-	20	74	112	35
MEDELHJÆLP-HUSTRU	-	-	-	-	-	29	-	-	14	71	114	7

FAMILIEOVERHOVEDETS STILLING

ARB-UFAGLÆRT	10	-	-	-	24	5	-	-	-	62	101	21
ARB-FAGLÆRT	6	6	-	-	3	3	-	-	11	72	101	36
FUNKT-LAVERE	-	-	8	3	6	-	6	-	19	58	100	36
FUNKT-HØJERE	18	-	-	12	12	12	-	12	-	59	125	17
SELVST-LANDBRUGER	-	-	-	-	-	-	-	-	22	78	100	9
SELVST-DETAIL/HÅNDV.	-	-	40	-	-	-	-	-	-	60	100	5
SELVST-I ØVRIGT	-	-	-	-	-	33	-	-	17	67	117	6
LÆRL-ELEV, STUDERENDE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100	100	6
UDE AF ERHVERV	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100	100	38
GIFT KV.U.SELVERHV.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

HVOR GAMLE ER BØRNE I HUSSTANDEN

0 - 7 ÅR	-	6	-	3	6	3	-	6	20	57	101	35
8 - 14 ÅR	4	-	-	-	-	8	-	-	4	88	104	26
INGEN BØRN	5	-	4	2	7	3	2	-	5	76	104	117

Tabel 7. Hvorledes kunne ændrede åbningstider afbølpe disse vanskeligheder. Alm. dagligvarer.
(fortsat)

A: Butikkerne holder åbent ma-fr til 18.
B: Butikkerne holder åbent ma-fr til 19.
C: Butikkerne holder åbent ma-fr til 20.
D: Butikkerne holder åbent ma-fr længere end til 20.
E: Butikkerne holder længere åbent blot en enkelt af dagene mandag til torsdag.
F: Butikkerne holder åbent lørdag eftermiddag.
G: Butikkerne holder åbent lørdag eftermiddag og aften.
H: Butikkerne holder åbent søndag.

	A	B	C	D	E	F	G	H	ANDET	VED IKKE	IALT PCT	ANTAL EMNER
TOTAL	4	1	3	2	6	3	1	1	8	74	103	174
ANTAL PERSONER I ALT												
1 PERSON	7	-	4	-	18	-	-	-	-	71	100	28
2 PERSONER	6	-	6	4	4	4	3	-	4	74	105	68
3 PERSONER	3	5	-	-	5	3	-	5	8	70	99	37
4 PERSONER	-	-	-	-	-	3	-	-	23	73	99	30
5 PERSONER	-	-	-	-	-	10	-	-	10	90	110	10
6 PERSONER EL.FLERE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100	100	1
HVORLEDES FORETAGES INDKØB IFT.DERES ARBEJDE												
ALM.DAGLIGVARER												
A	-	-	29	14	14	-	-	-	-	43	100	7
B	27	8	8	-	19	-	8	-	19	12	101	26
C	-	-	6	11	11	17	-	-	17	61	123	18
D	-	-	-	-	-	-	-	-	75	25	100	4
E	-	-	-	-	40	-	-	-	40	20	100	5
ANDET	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VED IKKE	-	-	-	-	-	2	-	4	-	94	100	47

Tabel 8. Har De i øvrigt ønsker om ændringer i butikernes åbningstider. Alm. dagligvarer.

	J A	N E J	V E D I K K E	I A L T P C T	A N T A L E M N E R
	%	%	%	%	%
TOTAL	7	89	2	98	1999
URBANISERING					
HØVEDSTADSOMRÅDET	9	87	4	100	599
PROVINSBYER	9	88	3	100	680
LANDDISTRIKTER	5	93	1	99	720
REGIONER					
KBHVN-FR-BERG-GENT -	10	85	3	98	401
HØVEDST-FORSTÅDER	5	90	5	100	198
ØERNE	7	90	2	99	592
JYLLAND	7	91	2	100	808
KØN					
MAND	9	88	3	100	976
KVINDE	6	91	2	99	1023
ALDERSGRUPPER					
15 - 24 ÅR	11	85	3	99	289
25 - 39 ÅR	11	85	3	99	480
40 - 64 ÅR	5	92	2	99	831
65 ÅR OG ÆLDRE	6	91	2	99	399
SVARPERSONENS STILLING I HUSSTANDEN					
FAMILIEOVERHOVED	9	87	3	99	1051
HUSMOR	6	92	2	100	910
ANDEN VOKSEN	7	90	2	99	219

PERSONLIGT ERHVERV

HELTIDSARBEJDE	9	88	3	100	923
DELTIDSARBEJDE	12	85	2	99	186
INGEN AF DELENE	5	92	2	99	890

HUSMODERENS STILLING

INGEN HUSMOR	22	73	3	98	120
UDEN SELVERHVERV	5	93	2	100	1062
HELTIDSERHVERV	10	85	3	98	342
DELTIDSERHVERV	7	89	4	100	342
MEDHJÆLP-HUSTRU	6	90	4	100	133

FAMILIEOVERHOVEDETS STILLING

ARB.-UFAGLÆRT	7	90	2	99	255
ARB.-FAGLÆRT	7	89	2	98	324
FUNKT.-LAVERE	8	88	4	100	290
FUNKT.-HØJERE	12	84	2	98	201
SELVST.-LANDBRUGER	2	96	1	99	207
SELVST.-DETAIL/HÅNDV.	4	92	4	100	76
SELVST.-I ØVRIGT	9	86	5	100	152
LÆRL.-ELEV, STUDERENDE	25	75	-	100	44
UDE AF ERHVERV	5	92	2	99	449
GIFT KV.U.SELVERHV.	20	80	-	100	5

HVOR GAMLE ER BØRNENE I HUSSTANDEN

0 - 7 ÅR	7	89	2	98	394
8 - 14 ÅR	7	89	3	99	450
INGEN BØRN	7	90	2	99	1267

ANTAL PERSONER I ALT

1 PERSON	11	83	4	98	281
2 PERSONER	7	91	1	99	678
3 PERSONER	8	87	4	99	398
4 PERSONER	5	92	2	99	412
5 PERSONER	7	91	2	100	151
6 PERSONER EL-FLEERE	1	95	3	99	79

Tabel 8. Har De i øvrigt ønsker om ændringer i butikkernes åbningstider. Alm. dagligvarer.
(Fortsat)

	J A	N E J	V E D I K K E	I A L T P C T	A N T A L E M N E R
	%	%	%	%	%
TOTAL	7	89	2	98	1999

HVORLEDES FORETAGES INDKØB IFT.DERES ARBEJDE
ALM.DAGLIGVARER

A	4	96	-	100	25
B	13	86	2	101	208
C	11	89	1	101	192
D	17	83	-	100	18
E	13	81	6	100	32
ANDET	6	91	-	97	33
VED IKKE	15	76	5	96	93

VANSKELIGHEDER M.INDKØB INDEN FOR NUVÆRENDE ÅBNINGSTIDER
ALM.DAGLIGVARER

INGEN VANSKELIGHED	7	92	1	100	1002
A	15	80	5	100	20
B	38	62	-	100	13
C	20	80	-	100	5
D	-	89	11	100	9
ANDRE	100	-	-	100	1
VED IKKE	8	82	8	98	138

Tabel 9. Hvorledes skulle åbningstiderne ændres for butikker, der handler med alm. dagligvarer.

A: Åbent om aftenen ma-fr til 20.
 B: Åbent ma-fr hele aftenen (d.v.s. efter 20).
 C: Åbent lørdag eftermiddag.
 D: Åbent lørdag eftermiddag og aften.
 E: Åbent søndag formiddag.
 F: Åbent søndag hele dagen.

	A	B	C	D	E	F	ANDET	VED IKKE	I ALT PCT	ANTAL EMNER
TOTAL	22	7	12	3	5	5	48	5	107	146
URBANISERING										
HOVEDSTADSOMRÅDET.	37	18	8	6	8	6	31	4	118	51
PROVINSBYER	7	-	10	2	-	9	66	7	101	58
LANDDISTRIKTER	24	3	19	-	11	-	43	5	105	37
REGIONER										
KBHVN. FR. BERG. GENT.	34	20	7	7	10	7	32	5	122	41
HOVEDST. FORSTÅDER	50	10	10	-	-	-	30	-	100	10
ØERNE	19	-	7	-	5	-	60	12	103	42
JYLLAND	9	2	19	2	4	9	55	2	102	53
KØN										
MAND	19	8	12	4	6	4	52	6	111	84
KVINDE	26	5	11	2	5	8	42	5	104	62
ALDERSGRUPPER										
15 - 24 ÅR	32	13	26	-	10	-	26	-	107	31
25 - 39 ÅR	29	2	8	2	6	4	58	-	109	52
40 - 64 ÅR	10	12	12	7	5	7	46	12	111	41
65 ÅR OG ÆLDRE	14	-	-	-	-	14	59	14	101	22

SVARPERSONENS STILLING I HUSSTANDEN

FAMILIEOVERHOVED 17 10 12 3 5 3 52 7 109 94
 HUSMOR 21 6 12 2 6 10 44 4 105 52
 ANDEN VOKSEN 47 - 20 - - 33 - 100 15

PERSONLIGT ERHVERV

HELTIDSARBEJDE 19 6 15 4 8 4 49 6 111 80
 DELTIDSARBEJDE 36 14 - - 9 5 45 5 109 22
 INGEN AF DELENE 20 5 11 2 - 11 48 5 102 44

HUSMODERENS STILLING

INGEN HUSMOR 23 15 15 - 12 - 35 8 108 26
 UDEN SELVERHVERV 13 4 9 4 - 53 8 106 53
 HELTIDSERHVERV 34 11 6 - 9 3 37 3 100 35
 DELTIDSERHVERV 25 - 13 8 8 63 4 121 24
 MEDHJÆLP-HUSTRU 13 - 38 - - 63 - 114 8

FAMILIEOVERHOVEDETS STILLING

ARB.UFAGLÆRT 29 6 18 6 6 6 47 - 118 17
 ARB.FAGLÆRT 8 - 17 4 - 13 54 4 100 24
 FUNKT.LAVERE 48 9 17 - - 22 9 114 23
 FUNKT.HØJERE 8 4 - - 8 20 56 4 108 25
 SELVST.LANDBRUGER 20 - - - 80 - 100 5
 SELVST.DETAIL/HANDV. - - - 33 67 100 3
 SELVST.I ØVRIGT 23 - 23 - - 62 - 108 13
 LÆRL.ELEV,STUDERENDE 18 36 18 - 18 27 - 117 11
 UDE AF ERHVERV 25 8 4 - - 54 8 99 24
 GIFT KV.U.SELVERHV. - - - 100 - 100 1

HVOR GAMLE ER BØRNENE I HUSSTANDEN

0 - 7 ÅR 7 - 31 17 7 3 38 3 106 29
 8 - 14 ÅR 15 - 21 3 3 58 3 103 33
 INGEN BØRN 27 11 6 5 46 8 108 93

Tabel 9. Hvorledes skulle åbningstiderne ændres for butikker, der handler med alm. dagligvarer.
(fortsat)

A: Åbent om aftenen ma-fr til 20.
B: Åbent ma-fr hele aftenen (d.v.s. efter 20).
C: Åbent lørdag eftermiddag.
D: Åbent lørdag eftermiddag og aften.
E: Åbent søndag formiddag.
F: Åbent søndag hele dagen.

	A	B	C	D	E	F	ANDET	VED IKKE	IALT PCT	ANTAL EMNER
TOTAL	22	7	12	3	5	5	48	5	107	146

ANTAL PERSONER I ALT

1 PERSON	16	13	13	-	6	-	50	9	107	32
2 PERSONER	41	10	8	4	2	10	31	6	112	49
3 PERSONER	16	3	9	6	13	9	50	3	109	32
4 PERSONER	-	-	18	-	-	-	82	-	100	22
5 PERSONER	20	-	20	-	10	-	50	-	100	10
6 PERSONER EL.FLERE	-	-	-	-	-	-	-	100	100	1

HVORLEDES FORETAGES INDKØB IFT.DERES ARBEJDE
ALM.DAGLIGVARER

A	-	-	100	-	-	-	-	-	100	1
B	19	4	4	-	15	-	58	8	108	26
C	14	14	19	-	10	-	43	-	100	21
D	-	-	-	-	-	-	33	67	100	3
E	50	-	-	-	-	-	25	25	100	4
ANDET	-	-	-	-	-	-	100	-	100	2
VED IKKE	43	14	14	-	14	14	29	-	128	14

VANSKELIGHEDER M. INDKØB INDEN FOR NUVÆRENDE ÅBNINGSTIDER
 ALM. DAGLIGVÆRER

INGEN VANSKELIGHED	18	7	9	1	9	-	57	6	107	68
A	-	-	100	-	-	-	33	-	133	3
B	60	-	-	-	-	40	-	-	100	5
C	-	-	100	-	-	-	-	-	100	1
D	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ANDRE	-	-	-	-	-	-	100	-	100	1
VED IKKE	9	27	-	-	18	-	36	9	99	11

Tabel 10. Hvem foretager normalt indkøb af udvalgsvarer her i husstanden.

	HUSM. ALENE	HUSF. ALENE	BØRN ALENE	HUSM. HUSF. SAMMEN	HUSM. BØRN	FOR- SKEL- LIGT	HUS- HJÆLP ETC	ANDRE	VED IKKE	IALT PCT	ANTAL EMNER
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
TOTAL	19	7	0	61	5	1	0	3	5	101	1999
URBANISERING											
HOVEDSTADSOMRÅDET	26	10	1	50	5	1	-	3	6	102	599
PROVINSBYER	21	5	0	63	4	1	0	2	4	100	680
LANDDISTRIKTER	9	7	0	67	5	1	-	4	6	99	720
REGIONER											
KBHVN.FR.BERG.GENT.	25	9	1	49	3	1	-	4	7	99	401
HOVEDST.FORSTÅDER	29	12	-	52	10	1	-	2	2	108	198
ØERNE	14	5	1	67	5	0	-	3	6	101	592
JYLLAND	16	7	-	64	4	1	-	4	5	101	808
KØN											
MAND	9	10	0	66	5	1	-	4	6	101	976
KVINDE	28	4	0	56	4	1	0	3	5	101	1023
ALDERSGRUPPER											
15 - 24 ÅR	14	4	1	64	6	1	-	1	9	100	289
25 - 39 ÅR	13	4	-	75	5	0	-	1	1	99	480
40 - 64 ÅR	18	6	-	64	6	0	0	3	4	101	831
65 ÅR OG ÆLDRE	29	14	1	35	1	2	-	8	11	101	399
SVARPERSONENS STILLING I HUSSTANDEN											
FAMILIEOVERHOVED	21	9	0	55	4	1	-	4	6	100	1051
HUSMOR	26	6	0	57	4	1	0	3	4	101	910
ANDEN VOKSEN	14	5	1	54	7	1	-	3	15	100	219

PERSONLIGT ERHVERV											
HELTIDSARBEJDE	14	7	0	67	5	1	-	2	5	101	923
DELTIDSARBEJDE	21	4	-	66	9	-	-	-	1	101	186
INGEN AF DELENE	23	8	0	53	3	1	0	6	7	101	890
HUSMODERENS STILLING											
INGEN HUSMOR	8	58	1	5	2	-	-	10	17	101	120
UDEN SELVERHVERV	20	5	0	63	4	1	0	4	5	102	1062
HELTIDSERHVERV	27	2	0	59	5	-	-	3	5	101	342
DELTIDSERHVERV	15	3	-	73	9	-	-	1	2	103	342
MEDHJÆLP-HUSTRU	8	3	-	71	5	3	-	1	9	100	133
FAMILIEOVERHOVEDETS STILLING											
ARB.-UFLAGLÆRT	18	5	1	65	7	1	-	-	3	100	255
ARB.-FAGLÆRT	11	5	-	71	7	1	-	0	7	102	324
FUNKT.-LAVERE	21	4	1	64	4	1	-	1	4	100	290
FUNKT.-HØJERE	20	5	-	69	7	0	-	-	1	102	201
SELVST.-LANDBRUGER	5	12	-	71	5	1	-	1	5	100	207
SELVST.-DETAIL/HANDV.	7	12	-	68	9	-	-	-	4	100	76
SELVST.-I ØVRIGT	16	6	-	66	3	1	1	8	2	103	152
LÆRL.-ELEV-STUDERENDE	7	7	-	75	-	-	-	2	9	100	44
UDE AF ERHVERV	33	11	0	37	1	0	-	10	9	101	449
GIFT KV.-U.SELVERHV.	20	-	-	60	-	-	-	-	20	100	5
HVOR GAMLE ER BØRNENE I HUSSTANDEN											
0 - 7 ÅR	11	2	-	81	5	-	-	1	2	102	394
8 - 14 ÅR	10	2	-	71	12	0	0	1	3	99	450
INGEN BØRN	23	10	1	52	3	1	-	4	6	100	1267
ANTAL PERSONER I ALT											
1 PERSON	54	23	0	1	-	-	-	7	15	100	281
2 PERSONER	15	7	0	69	1	1	-	4	3	100	678
3 PERSONER	17	3	0	69	6	1	-	2	3	101	398
4 PERSONER	9	3	-	74	9	0	0	2	2	99	412
5 PERSONER	5	3	1	72	13	-	-	1	5	100	151
6 PERSONER EL.-FLERE	10	-	1	67	5	-	-	1	15	99	79

Tabel 11. Hvornår foregår indkøbene af udvalgsvarer normalt.

A: Ma-to 6-9 E: Fr 9-16
B: Ma-to 9-16 F: Fr 16-20
C: Ma-to 16-17.30 G: Lø 6-9
D: Fr 6-9 H: Lø 9-14

	A	B	C	D	E	F	G	H	ANDET	VED IKKE	IALT PCT	ANTAL EMNER
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
TOTAL	1	17	4	1	7	24	5	18	17	21	115	1999
URBANISERING												
HOVEDSTADSOMRÅDET	2	20	6	1	10	26	6	31	12	13	127	599
PROVINSBYER	1	19	3	0	7	23	4	16	11	25	109	680
LANDDISTRIKTER	1	13	2	1	4	24	5	9	26	24	109	720
REGIONER												
KBHVN.FR-BERG.GENT.	0	21	6	0	9	31	3	25	13	15	123	401
HOVEDST.FORSTÅDER	6	19	6	4	12	15	11	43	9	10	135	198
ØERNE	1	13	3	0	3	22	6	14	17	27	106	592
JYLLAND	0	17	2	1	7	25	3	11	20	22	108	808
KØN												
MAND	1	14	3	1	7	26	4	17	17	25	115	976
KVINDE	2	20	4	1	7	23	5	18	17	17	114	1023
ALDERSGRUPPER												
15 - 24 ÅR	0	11	4	1	4	27	4	22	10	34	117	289
25 - 39 ÅR	1	15	3	1	7	30	9	25	12	13	116	480
40 - 64 ÅR	1	15	5	1	4	29	4	17	20	18	114	831
65 ÅR OG ÆLDRE	2	29	1	1	13	7	2	7	21	28	111	399

SVARPERSONENS STILLING I HUSSTANDEN

FAMILIEOVERHOVED	1	16	4	1	7	25	4	18	19	20	115	1051
HUSMOR	2	19	4	1	6	23	6	18	17	17	113	910
ANDEN VOKSEN	0	13	3	1	6	19	3	15	7	47	114	219

PERSONLIGT ERHVERV

HELTIDSARBEJDE	0	10	4	1	4	32	6	25	15	20	117	923
DELTIDSARBEJDE	3	16	7	2	4	26	3	28	12	12	113	186
INGEN AF DELENE	1	24	2	1	10	16	4	9	20	24	111	890

HUSMODERENS STILLING

INGEN HUSMOR	-	22	1	-	18	12	-	13	23	35	124	120
UDEN SELVERHVERV	1	21	2	0	7	21	5	13	18	23	111	1062
HELTIDSERHVERV	1	11	6	1	4	35	6	29	12	14	119	342
DELTIDSERHVERV	1	14	6	2	6	29	6	29	11	12	116	342
MEDHJÆLP-HUSTRU	2	5	3	2	2	25	1	7	26	31	104	133

FAMILIEOVERHOVEDETS STILLING

ARB-UFAGLÆRT	-	10	5	1	5	36	6	19	11	18	111	255
ARB-FAGLÆRT	1	7	2	-	7	39	5	30	14	12	117	324
FUNKT-LAVERE	1	13	8	2	4	26	8	26	12	19	119	290
FUNKT-HØJERE	-	13	4	-	3	26	6	35	15	15	117	201
SELVST-LANDBRUGER	0	19	2	-	4	22	1	4	32	25	109	207
SELVST-DETAIL/HANDV.	7	14	1	-	3	18	12	18	16	18	107	76
SELVST-I ØVRIGT	-	14	3	1	5	22	6	14	17	29	111	152
LÆRL-ELEV, STUDERENDE	-	25	7	5	7	27	5	16	2	30	124	44
UDE AF ERHVERV	2	33	2	1	13	8	2	4	20	28	113	449
GIFT KV.U.SELVERHV.	-	60	-	-	20	-	-	-	-	40	120	5

HVOR GAMLE ER BØRNENE I HUSSTANDEN

0 - 7 ÅR	1	19	3	1	7	32	7	27	13	10	120	394
8 - 14 ÅR	1	9	3	1	5	32	6	19	18	19	113	450
INGEN BØRN	1	19	4	1	7	20	4	15	17	24	112	1267

Tabel 11. Hvornår foregår indkøbene af udvalgsvarer normalt.
(fortsat)

A: Ma-to 6-9 E: Fr 9-16
B: Ma-to 9-16 F: Fr 16-20
C: Ma-to 16-17.30 G: Lø 6-9
D: Fr 6-9 H: Lø 9-14

	A	B	C	D	E	F	G	H	ANDET	VED IKKE	IALT PCT	ANTAL EMNER
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
TOTAL	1	17	4	1	7	24	5	18	17	21	115	1999
ANTAL PERSONER I ALT												
1 PERSON	3	26	3	1	14	7	0	11	21	29	115	281
2 PERSONER	1	19	4	1	6	22	5	17	19	20	114	678
3 PERSONER	0	14	5	1	6	30	5	20	16	18	115	398
4 PERSONER	1	15	1	1	5	32	9	23	12	18	117	412
5 PERSONER	1	11	4	1	6	33	2	21	16	19	114	151
6 PERSONER EL.FLERE	-	10	4	-	3	23	1	16	14	35	106	79
HVORNÅR INDKØBES HOVEDPARTEN AF ALM.DAGLIGVARER												
A	17	31	4	1	4	23	3	19	11	7	120	75
B	1	40	3	-	9	20	3	19	11	15	121	630
C	4	9	19	3	5	38	5	29	7	9	128	205
D	1	19	-	7	8	23	12	19	16	23	128	74
E	-	21	2	1	23	22	10	18	13	21	131	428
F	1	4	5	2	6	55	9	28	8	11	129	364
G	1	14	3	4	13	25	29	23	8	21	144	80
H	1	20	4	0	11	24	4	48	13	10	135	292
ANDET	0	10	1	0	4	7	0	4	56	24	106	253
VED IKKE	1	2	-	-	1	15	2	10	4	71	106	163

HVEM FORETAGER INDKØB AF UDVALGSVARER

HUSMOR ALENE	0	28	6	2	12	18	4	16	17	17	120	372
HUSFAR ALENE	5	27	2	-	17	24	2	17	17	14	125	143
BØRN ALENE	-	-	29	-	-	43	-	14	-	43	129	7
HUSMOR/FAR SAMMEN	1	16	3	1	5	28	6	20	17	15	112	1215
HUSH./FAR, BØRN SAMMEN	2	7	3	4	5	44	7	32	13	13	130	94
FORSKELLIGT	-	-	-	-	-	-	29	14	29	36	108	14
HUSHJÆLP ETC.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100	100	2
ANDRE	-	5	2	-	-	8	-	3	18	69	105	65
VED IKKE	2	-	-	-	-	1	-	-	15	82	100	104

ØNSKER OM ÆNDRINGER I BUTIKKERNES ÅBNINGSTIDER
UDVALGSVARER

JÅ	-	12	5	-	13	34	5	26	17	11	123	95
NEJ	1	18	3	1	7	27	6	20	17	13	113	1379
VED IKKE	-	19	22	-	13	28	9	25	19	13	148	32

HVORLEDES SKULLE ÅBNINGSTIDER ÆNDRES

MAN.-FRE. TIL KL. 20 A	-	16	11	-	5	32	26	53	-	-	143	19
MAN.-FRE. HELE AFTN. B	-	-	-	-	13	50	-	50	-	25	138	8
LØR. EFTERMIDDAG C	-	-	6	-	-	63	-	38	19	6	132	16
LØR. EFTERM./AFTEN D	-	-	-	-	13	38	-	75	-	-	126	8
SØN. FORMIDDAG E	-	33	-	-	33	33	-	33	-	-	132	6
SØN. HELE DAGEN F	-	-	-	-	-	50	-	-	25	25	100	4
ANDET	-	17	3	-	20	20	-	3	31	14	108	35
VED IKKE	-	-	33	-	-	-	-	-	33	33	99	3

Tabel 11a. Hvornår foregår indkøbene af udvalgsvarer normalt.

1: Ma-to 16-17.30, fr 16-20, lø 6-9 eller 9-14
 2: Fr 16-20, lø 6-9 eller 9-14
 3: Ma-to 6-9, ma-to 9-16, fr 6-9 eller 9-16
 4: Ma-to 9-16 eller fr 9-16
 5: Ma-to 16-17.30 eller fr 16-20
 6: Ma-to 9-16, ma-to 16-17.30, fr 9-16 eller 16-20
 7: Ma-to 6-9, ma-to 9-16, ma-to 16-17.30, fr 6-9, fr 9-16, lø 6-9 eller 9-14
 8: Fr 16-20
 9: Andre
 10: Ved ikke

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	IALT	ANTAL
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	PCT	EMNER
TOTAL	-	0	-	3	1	-	-	18	17	21	60	1999
URBANISERING												
HOVEDSTADSOMRÅDET	-	1	-	6	3	-	-	14	12	13	49	599
PROVINSBYER	-	0	-	3	0	-	-	20	11	25	59	680
LANDDISTRIKTER	-	-	-	1	0	-	-	19	26	24	70	720
REGIONER												
KØBN. FR. BERG. GENT.	-	1	-	5	4	-	-	16	13	15	54	401
HOVEDST. FORSTÅDER	-	1	-	8	2	-	-	8	9	10	38	198
ØERNE	-	0	-	0	0	-	-	18	17	27	62	592
JYLLAND	-	-	-	3	0	-	-	20	20	22	65	808
KØN												
MAND	-	0	-	4	1	-	-	19	16	25	65	976
KVINDE	-	0	-	2	1	-	-	17	17	17	54	1023
ALDERSGRUPPER												
15 - 24 ÅR	-	0	-	3	1	-	-	20	10	34	68	289
25 - 39 ÅR	-	1	-	3	1	-	-	20	12	13	50	480
40 - 64 ÅR	-	-	-	2	2	-	-	22	20	18	64	831
65 ÅR OG ÆLDRE	-	1	-	6	-	-	-	5	21	28	61	399

SVARPERSONENS STILLING I HUSSTANDEN

FAMILIEOVERHOVED	-	0	-	4	2	-	-	18	18	20	62	1051
HUSMOR	-	0	-	2	1	-	-	17	17	17	54	910
ANDEN VOKSEN	-	-	-	5	0	-	-	16	7	47	75	219

PERSONLIGT ERHVERV

HELTIDSARBEJDE	-	0	-	2	1	-	-	22	15	20	60	923
DELTIDSARBEJDE	-	-	-	-	5	-	-	17	12	12	46	186
INGEN AF DELENE	-	0	-	4	0	-	-	13	19	24	60	890

HUSMODERENS STILLING

INGEN HUSMOR	-	-	-	15	-	-	-	8	23	35	81	120
UDEN SELVERHVERV	-	0	-	3	0	-	-	16	18	23	60	1062
HELTIDSERHVERV	-	0	-	2	2	-	-	21	12	14	51	342
DELTIDSERHVERV	-	-	-	2	3	-	-	20	11	12	48	342
MEDHJÆLP. HUSTRU	-	-	-	-	-	-	-	23	26	31	80	133

FAMILIEOVERHOVEDETS STILLING

ARB. UFLAGLÆRT	-	-	-	-	1	-	-	27	11	18	57	255
ARB. FAGLÆRT	-	1	-	2	0	-	-	27	14	12	56	324
FUNKT. LAVERE	-	1	-	2	4	-	-	16	12	19	54	290
FUNKT. HØJERE	-	-	-	2	2	-	-	19	14	15	52	201
SELVST. LANDBRUGER	-	-	-	2	0	-	-	18	32	25	77	207
SELVST. DETAIL/HANDV.	-	-	-	-	-	-	-	17	16	18	51	76
SELVST. I ØVRIGT	-	-	-	3	-	-	-	17	16	29	65	152
LÆRL. ELEV, STUDERENDE	-	-	-	7	5	-	-	16	2	30	60	44
UDE AF ERHVERV	-	0	-	6	-	-	-	6	20	28	60	449
GIFT KV. U. SELVERHV.	-	-	-	20	-	-	-	-	-	40	60	5

HVOR GAMLE ER BØRNE I HUSSTANDEN

0 - 7 ÅR	-	1	-	4	1	-	-	22	13	10	51	394
8 - 14 ÅR	-	-	-	-	1	-	-	23	18	19	61	450
INGEN BØRN	-	0	-	4	1	-	-	15	17	24	61	1267

Tabel 11a. Hvornår foregår indkøbene af udvalgsvarer normalt.
(fortsat)

1: Ma-to 16-17.30, fr 16-20, lø 6-9 eller 9-14
 2: Fr 16-20, lø 6-9 eller 9-14
 3: Ma-to 6-9, ma-to 9-16, fr 6-9 eller 9-16
 4: Ma-to 9-16 eller fr 9-16
 5: Ma-to 16-17.30 eller fr 16-20
 6: Ma-to 9-16, ma-to 16-17.30, fr 9-16 eller 16-20
 7: Ma-to 6-9, ma-to 9-16, ma-to 16-17.30, fr 6-9, fr 9-16, lø 6-9 eller 9-14
 8: Fr 16-20
 9: Andre
 10: Ved ikke

	A	B	C	D	E	F	G	H	ANDET	VED IKKE	IALT	ANTAL
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	PCT	EMNER
TOTAL	1	17	4	1	7	24	5	18	17	21	115	1999
ANTAL PERSONER I ALT												
1 PERSON	-	-	-	7	-	-	-	4	21	29	61	281
2 PERSONER	-	0	-	3	2	-	-	15	18	20	58	678
3 PERSONER	-	0	-	2	2	-	-	21	16	18	59	398
4 PERSONER	-	0	-	2	1	-	-	23	11	18	55	412
5 PERSONER	-	-	-	2	-	-	-	27	16	19	64	151
6 PERSONER EL. FLERE	-	-	-	1	-	-	-	20	14	35	70	79
HVORNÅR INDKØBES HOVEDPARTEN AF ALM.DAGLIGVARER												
1	-	40	-	20	-	-	-	-	-	40	100	5
2	-	15	-	8	-	-	-	-	-	15	38	13
3	-	-	-	33	-	-	-	-	-	67	100	3
4	-	-	-	35	2	-	-	7	5	18	67	143
5	-	5	-	11	21	-	-	34	4	4	79	56
6	-	-	-	67	-	-	-	-	-	33	100	6
7	-	-	-	33	-	-	-	-	-	67	100	3
8	-	-	-	-	0	-	-	46	8	14	68	240
9	-	-	-	2	-	-	-	4	58	25	89	240
10	-	-	-	-	-	-	-	9	4	71	84	163

HVEM FORETAGER INDKØB AF UDVALGTVARER

HUSMOR ALENE	-	1	-	6	3	-	-	10	17	17	54	372
HUSFAR ALENE	-	1	-	13	-	-	-	20	17	14	65	143
BØRN ALENE	-	-	-	-	14	-	-	29	-	43	86	7
HUSMOR/FAR SAMMEN	-	0	-	1	1	-	-	21	16	15	54	1215
HUSM./FAR, BØRN SAMMEN	-	-	-	3	-	-	-	31	13	13	60	94
FORSKELLIGT	-	-	-	-	-	-	-	-	29	36	65	14
HUSHJÆLP ETC.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100	100	2
ANDRE	-	-	-	-	-	-	-	5	18	69	92	65
VED IKKE	-	-	-	-	-	-	-	1	15	82	98	104

ØNSKER OM ÆNDRINGER I BUTIKKERNES ÆBNINGSTIDER
UDVALGTVARER

JÅ	-	-	-	4	-	-	-	21	16	11	52	95
NEJ	-	0	-	2	1	-	-	20	17	13	53	1379
VED IKKE	-	-	-	9	16	-	-	13	19	13	70	32

HVORLEDES SKULLE ÆBNINGSTIDER ÆNDRES

MAN.-FRE. TIL KL. 20 A	-	-	-	5	-	-	-	11	-	-	16	19
MAN.-FRE. HELE AFTN. B	-	-	-	-	-	-	-	13	-	25	38	8
LØR.-EFTERMIDDAG C	-	-	-	-	-	-	-	38	13	6	57	16
LØR.-EFTERM./AFTEN D	-	-	-	-	-	-	-	25	-	-	25	8
SØN.-FORMIDDAG E	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
SØN.-HELE DAGEN F	-	-	-	-	-	-	-	50	25	25	100	4
ANDET	-	-	-	9	-	-	-	20	31	14	74	35
VED IKKE	-	-	-	-	-	-	-	-	33	33	66	3

Tabel 12. Hvorledes foretages indkøbene i forhold til Deres arbejde. Udvalgsvarer.

A: Indkøb foretages ofte på vej fra bolig til arbejdssted.
 B: Indkøb foretages ofte på vej hjem fra arbejdssted til bopæl.
 C: Indkøb foretages praktisk taget aldrig på vej til eller fra arbejdssted.
 D: Indkøb foretages ofte i frokostpausen.
 E: Det sker undertiden, at indkøb foretages inden for arbejdstiden i øvrigt.

	A	B	C	D	E	ANDET	VED IKKE	IALT PCT	ANTAL EMNER
TOTAL	1	9	45	0	6	9	31	101	909
URBANISERING									
HØVEDSTADSOMRÅDET	1	13	50	-	2	7	27	100	291
PROVINSBYER	1	11	47	0	7	10	25	101	329
LANDDISTRIKTER	1	3	38	-	8	10	41	101	289
REGIONER									
KBVN-FR.-BERG.GENT.	-	10	54	-	1	8	28	101	189
HØVEDST.-FORSTÆDER	4	19	43	-	4	6	25	101	102
ØERNE	1	9	47	0	7	9	28	101	269
JYLLAND	1	6	39	-	7	11	36	100	349
KØN									
MAND	0	5	46	-	7	6	36	100	594
KVINDE	2	17	43	0	3	15	21	101	315
ALDERSGRUPPER									
15 - 24 ÅR	2	14	54	1	2	8	18	99	87
25 - 39 ÅR	1	10	49	-	4	10	26	100	312
40 - 64 ÅR	1	7	42	-	6	9	35	100	472
65 ÅR OG ÆLDRE	-	5	34	-	16	5	39	99	38

SVARPERSONENS STILLING I HUSSTANDEN

FAMILIEOVERHOVED	0	7	44	0	7	7	34	99	652
HUSMOR	2	16	43	0	4	15	21	101	322
ANDEN VOKSEN	-	-	-	-	-	-	-	-	-

PERSONLIGT ERHVERV

HELTIDSARBEJDE	0	7	48	0	7	9	29	100	704
DELTIDSARBEJDE	3	19	42	-	3	13	21	101	165
INGEN AF DELENE	-	-	5	-	-	-	95	100	40

HUSMODERENS STILLING

INGEN HUSMOR	-	18	34	-	21	3	24	100	38
UDEN SELVERHVERV	-	2	45	-	4	5	45	101	284
HELTIDSERHVERV	1	11	47	0	6	15	21	101	253
DELTIDSERHVERV	2	15	49	-	0	11	23	100	279
MEDHJÆLP-HUSTRU	-	2	24	-	27	-	47	100	55

FAMILIEOVERHOVEDETS STILLING

ARB-UFAGLÆRT	1	10	53	-	4	12	20	100	153
ARB-FAGLÆRT	1	5	58	-	0	12	24	100	217
FUNKT-LAVERE	1	22	47	1	2	9	18	100	174
FUNKT-HØJERE	-	7	42	-	4	9	39	101	116
SELVST-LANDBRUGER	-	2	22	-	11	9	56	100	97
SELVST-DETAIL/HÅNDV.	5	7	28	-	21	2	37	100	43
SELVST-I ØVRIGT	-	-	24	-	21	6	49	100	70
LÆRL-ELEV, STUDERENDE	-	8	42	-	-	-	50	100	26
UDE AF ERHVERV	-	-	86	-	-	14	-	100	14
GIFT KV-U.SELVERHV.	-	-	100	-	-	-	-	100	1

HVOR GAMLE ER BØRNENE I HUSSTANDEN

0 - 7 ÅR	1	8	53	-	2	10	27	101	248
8 - 14 ÅR	2	8	50	-	5	7	29	101	256
INGEN BØRN	-	9	41	0	7	9	33	99	474

Tabel 12. Hvorledes foretages indkøbene i forhold til Deres arbejde. Udvalgsvarer.
(fortsat)

- A: Indkøb foretages ofte på vej fra bolig til arbejdssted.
 B: Indkøb foretages ofte på vej hjem fra arbejdssted til bopæl.
 C: Indkøb foretages praktisk taget aldrig på vej til eller fra arbejdssted.
 D: Indkøb foretages ofte i frokostpausen.
 E: Det sker undertiden, at indkøb foretages inden for arbejdstiden i øvrigt.

	A	B	C	D	E	ANDET	VED IKKE	IALT PCT	ANTAL EMNER
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
TOTAL	1	9	45	0	6	9	31	101	909
ANTAL PERSONER I ALT									
1 PERSON	-	24	30	2	13	8	24	101	63
2 PERSONER	0	8	47	-	6	9	29	99	298
3 PERSONER	1	12	37	-	5	12	33	100	227
4 PERSONER	2	3	52	-	3	8	32	100	215
5 PERSONER	-	7	56	-	6	5	26	100	82
6 PERSONER EL.FLERE	-	-	29	-	8	17	46	100	24

Tabel 13. Vanskeligheder i forbindelse med indkøb af udvalgsvarer inden for butikernes nuværende åbningstider.

A: Har svært ved at nå at købe ind inden lukketid.
 B: Vanskeligheder som følge af, at De ikke kan nå at købe ind i de butikker, De helst ville købe ind i.
 C: Vanskeligheder som følge af, at De for at nå at købe ind må transportere varer over lange afstande.
 D: Vanskeligheder som følge af, at der er for mange mennesker i butikkerne på de tider, hvor De er nødt til at købe ind.

	INGEN	A	B	C	D	ANDET	VED IKKE	IALT	ANTAL
	%	%	%	%	%	%	%	PCT	EMNER
TOTAL	83	1	1	0	0	0	15	100	1506
URBANISERING									
HOVEDSTADSOMRÅDET	73	2	1	1	1	-	23	101	418
PROVINSBYER	89	2	0	-	-	-	9	100	540
LANDDISTRIKTER	83	1	1	0	0	0	15	100	548
REGIONER									
KBHVN.FR.BERG.GENT.	72	1	1	1	-	-	26	101	278
HOVEDST.FORSTÅDER	76	4	1	-	3	-	16	100	140
ØERNE	85	1	1	-	-	0	13	100	450
JYLLAND	87	1	0	0	0	-	11	99	638
KØN									
MAND	77	1	1	0	1	-	20	100	710
KVINDE	88	2	0	0	-	0	10	100	796
ALDERSGRUPPER									
15 - 24 ÅR	79	6	2	-	-	-	13	100	102
25 - 39 ÅR	81	3	1	1	0	0	14	100	428
40 - 64 ÅR	84	1	-	-	0	-	15	100	712
65 ÅR OG ÆLDRE	82	-	-	-	1	-	17	100	264

SVARPERSONENS STILLING I HUSSTANDEN

FAMILIEOVERHOVED	80	1	1	0	1	-	17	100	834
HUSMOR	88	2	0	0	-	0	10	100	806
ANDEN VOKSEN	-	-	-	-	-	-	-	-	-

PERSONLIGT ERHVERV

HELTIDSARBEJDE	79	2	1	-	1	-	18	101	704
DELTIDSARBEJDE	90	1	1	-	-	-	8	100	165
INGEN AF DELENE	85	1	0	1	-	0	14	101	637

HUSMODERENS STILLING

INGEN HUSMOR	84	-	3	-	-	-	13	100	68
UDEN SELVERHVERV	82	1	0	-	1	-	16	100	788
HELTIDSERHVERV	81	5	2	1	-	-	12	101	260
DELTIDSERHVERV	84	1	-	-	1	-	14	100	292
MEDHJÆLP.HUSTRU	84	2	-	1	-	1	14	102	98

FAMILIEOVERHOVEDETS STILLING

ARB.UFAGLÆRT	88	2	1	-	-	-	9	100	213
ARB.FAGLÆRT	81	1	-	-	1	-	17	100	256
FUNKT.LAVERE	83	4	0	-	1	-	12	100	229
FUNKT.HØJERE	69	-	1	-	1	-	29	100	164
SELVST.LANDBRUGER	82	1	-	-	-	-	16	99	153
SELVST.DETAIL/HANDV.	85	-	-	-	-	-	15	100	60
SELVST.I ØVRIGT	86	2	-	1	-	1	12	102	103
LÆRL.ELEV, STUDERENDE	60	7	7	10	-	-	17	101	30
UDE AF ERHVERV	88	-	-	-	-	-	12	100	299
GIFT KV.U.SELVERHV.	100	-	-	-	-	-	-	100	3

HVOR GAMLE ER BØRNE I HUSSTANDEN

0 - 7 ÅR	80	3	1	1	1	-	15	101	355
8 - 14 ÅR	85	1	0	0	1	-	13	100	349
INGEN BØRN	82	1	1	-	0	0	16	100	901

Tabel 13. Vanskeligheder i forbindelse med indkøb af udvalgsvarer inden for butikernes nuværende (fortsat) åbningstider.

- A: Har svært ved at nå at købe ind inden lukketid.
 B: Vanskeligheder som følge af, at De ikke kan nå at købe ind i de butikker, De helst ville købe ind i.
 C: Vanskeligheder som følge af, at De for at nå at købe ind må transportere varer over lange afstande.
 D: Vanskeligheder som følge af, at der er for mange mennesker i butikkerne på de tider, hvor De er nødt til at købe ind.

	INGEN	A	B	C	D	ANDET	VED IKKE	I ALT PCT	ANTAL EMNER
	%	%	%	%	%	%	%	%	
TOTAL	83	1	1	0	0	0	15	100	1506
ANTAL PERSONER I ALT									
1 PERSON	92	-	1	-	-	-	7	100	180
2 PERSONER	80	2	1	-	0	0	18	101	554
3 PERSONER	81	2	1	1	1	-	14	100	297
4 PERSONER	83	1	-	-	-	-	16	100	317
5 PERSONER	84	2	-	1	2	-	13	102	117
6 PERSONER EL.FLERE	85	2	-	-	-	-	12	99	41
HVORLEDES FORETAGES INDKØB IFT.DERES ARBEJDE UDVALGSVARER									
A	88	13	-	-	-	-	-	101	8
B	84	9	2	-	-	-	5	100	81
C	92	1	0	-	1	-	5	99	410
D	100	-	-	-	-	-	-	100	1
E	88	-	4	-	-	-	8	100	51
ANDET	83	4	-	-	2	-	11	100	84
VED IKKE	57	2	1	1	-	0	40	101	278

Tabel 14. Hvorledes kunne ændrede åbningstider afhjælpe disse vanskeligheder. Udvalgsvarer.

A: Butikkerne holder åbent ma-fr til 18.
 B: Butikkerne holder åbent ma-fr til 19.
 C: Butikkerne holder åbent ma-fr til 20.
 D: Butikkerne holder åbent ma-fr længere end til 20.
 E: Butikkerne holder længere åbent blot en enkelt af dagene mandag til torsdag.
 F: Butikkerne holder åbent lørdag eftermiddag og aften.
 G: Butikkerne holder åbent lørdag eftermiddag og aften.
 H: Butikkerne holder åbent søndag.

	A	B	C	D	E	F	G	H	ANDET	VED IKKE	IALT PCT	ANTAL EMNER
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
TOTAL	2	2	3	2	2	3	1	2	6	79	102	262
URBANISERING												
HOVEDSTADSOMRÅDET	4	3	4	4	4	2	2	-	6	73	102	112
PROVINSBYER	-	-	-	-	2	3	-	9	5	81	100	58
LANDSDISTRIKTER	-	1	4	-	1	3	-	-	5	85	99	92
REGIONER												
KBHVN.-FR.-BERG.-GENT.	5	4	3	4	-	1	-	-	9	75	101	79
HOVEDST.-FORSTÆDER	-	-	6	3	12	3	6	-	-	70	100	33
ØERNE	-	-	3	-	3	4	-	3	3	84	100	67
JYLLAND	-	1	2	-	-	2	-	4	7	83	99	83
KØN												
MAND	2	2	4	2	3	2	-	1	7	78	101	165
KVINDE	-	-	2	1	1	4	2	4	4	81	99	97
ALDERSGRUPPER												
15 - 24 ÅR	-	5	10	-	-	-	10	-	19	57	101	21
25 - 39 ÅR	3	-	4	4	3	9	-	5	10	64	102	80
40 - 64 ÅR	2	3	2	1	2	-	-	1	3	88	102	114
65 ÅR OG ÆLDRE	-	-	2	-	4	-	-	-	-	94	100	47

SVARPERSONENS STILLING I HUSSTANDEN

FAMILIEOVERHOVED	2	2	5	2	3	2	1	7	76	100	168
HUSMOR	-	-	2	1	1	4	4	4	81	99	97
ANDEN VOKSEN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

PERSONLIGT ERHVERV

HELTIDSARBEJDE	3	2	3	1	4	3	2	10	72	101	151
DELTIDSARBEJDE	-	-	13	-	-	6	-	-	81	100	16
INGEN AF DELENE	-	1	2	3	-	2	2	-	89	99	95

HUSMODERENS STILLING

INGEN HUSMOR	18	9	18	-	-	-	-	-	55	100	11
UDEN SELVERHVERV	1	1	1	-	1	1	2	4	89	100	140
HELTIDSERHVERV	-	4	8	8	4	2	4	12	53	99	49
DELTIDSERHVERV	-	-	2	-	4	7	-	9	78	100	46
MEDHJÆLP-HUSTRU	-	-	-	-	-	13	-	-	88	101	16

FAMILIEOVERHOVEDETS STILLING

ARB-UFAGLÆRT	8	-	8	-	4	4	-	12	65	101	26
ARB-FAGLÆRT	-	4	-	-	-	4	-	13	79	100	48
FUNKT-LAVERE	-	3	5	3	8	5	5	10	63	102	40
FUNKT-HØJERE	4	-	-	-	4	-	6	-	86	100	51
SELVST-LANDBRUGER	-	4	4	-	-	-	-	-	93	101	27
SELVST-DETAIL/HANDV.	-	-	-	-	-	-	-	-	100	100	9
SELVST-I ØVRIGT	-	-	-	-	-	14	-	14	71	99	14
LÆRL-ELEV, STUDERENDE	-	-	17	25	-	-	17	-	42	101	12
UDE AF ERHVERV	-	-	3	-	-	-	-	-	97	100	35
GIFT KV.U.SELVERHV.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

HVOR GAMLE ER BØRNE I HUSSTANDEN

0 - 7 ÅR	3	3	-	6	1	4	6	11	66	100	70
8 - 14 ÅR	4	2	-	-	4	4	-	2	84	100	51
INGEN BØRN	1	1	5	-	2	1	1	4	84	100	158

Tabel 14. Hvorledes kunne ændrede åbningstider afhjælpe disse vanskeligheder. Udvalgsvarer.
(fortsat)

A: Butikkerne holder åbent ma-fr til 18.
 B: Butikkerne holder åbent ma-fr til 19.
 C: Butikkerne holder åbent ma-fr til 20.
 D: Butikkerne holder åbent ma-fr længere end til 20.
 E: Butikkerne holder længere åbent blot en enkelt af dagene mandag til torsdag.
 F: Butikkerne holder åbent lørdag eftermiddag.
 G: Butikkerne holder åbent lørdag eftermiddag og aften.
 H: Butikkerne holder åbent søndag.

	A	B	C	D	E	F	G	H	ANDET	VED IKKE	I ALT	ANTAL EMNER
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
TOTAL	2	2	3	2	2	3	1	2	6	79	102	262
ANTAL PERSONER I ALT												
1 PERSON	13	7	13	-	-	-	-	-	-	67	100	15
2 PERSONER	-	-	4	1	3	2	2	-	5	83	100	113
3 PERSONER	-	4	-	5	2	4	-	7	7	71	100	56
4 PERSONER	4	2	-	-	-	4	-	-	8	83	101	53
5 PERSONER	-	-	5	-	11	5	-	5	-	74	100	19
6 PERSONER EL.FLERE	-	-	-	-	-	-	-	-	17	83	100	6
HVORLEDES FORETAGES INDKØB IFT.DERES ARBEJDE												
UDVALGSVARER												
A	-	-	-	100	-	-	-	-	-	-	100	1
B	-	15	15	-	8	8	15	15	8	15	99	13
C	6	3	6	-	16	6	-	3	29	29	98	31
D	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
E	33	-	33	-	-	-	-	-	-	33	99	6
ANDET	-	-	-	-	7	14	-	-	36	43	100	14
VED IKKE	-	1	1	3	-	2	-	2	-	93	102	120

Tabel 15. Har De i øvrigt ønsker om ændringer i butikernes åbningstider. Udvalgte svarer.

	JA	NEJ	VED IKKE	IALT PCT	ANTAL EMNER
	%	%	%	%	
TOTAL	6	90	4	100	1999
URBANISERING					
HOVEDSTADSOMRÅDET	7	84	9	100	599
PROVINSBYER	6	91	3	100	680
LANDDISTRIKTER	5	93	2	100	720
REGIONER					
KBHVN-FR-BERG-GENT.	7	82	11	100	401
HOVEDST-FORSTÅDER	5	90	5	100	198
ØERNE	6	92	1	99	592
JYLLAND	5	92	3	100	808
KØN					
MAND	6	87	6	99	976
KVINDE	5	92	2	99	1023
ALDERSGRUPPER					
15 - 24 ÅR	9	84	7	100	289
25 - 39 ÅR	9	88	4	101	480
40 - 64 ÅR	5	91	4	100	831
65 ÅR OG ÆLDRE	3	93	4	100	399
SVARPERSONENS STILLING I HUSSTANDEN					
FAMILIEOVERHOVED	6	88	6	100	1051
HUSMOR	5	93	2	100	910
ANDEN VOKSEN	5	84	11	100	219

PERSONLIGT ERHVERV

HELTIDSARBEJDE	7	88	5	100	923
DELTIDSARBEJDE	9	86	5	100	186
INGEN AF DELENE	4	92	4	100	890

HUSMODERENS STILLING

INGEN HUSMOR	13	77	10	100	120
UDEN SELVERHVERV	4	92	4	100	1062
HELTIDSERHVERV	9	85	6	100	342
DELTIDSERHVERV	6	91	2	99	342
MEDHJÆLP-HUSTRU	7	89	4	100	133

FAMILIEOVERHOVEDETS STILLING

ARB.-UFLAGLÆRT	6	93	1	100	255
ARB.-FAGLÆRT	7	89	4	100	324
FUNKT.-LAVERE	8	87	5	100	290
FUNKT.-HØJERE	7	89	4	100	201
SELVST.-LANDBRUGER	3	94	3	100	207
SELVST.-DETAIL/HANDV.	5	92	3	100	76
SELVST.-I ØVRIGT	7	86	7	100	152
LÆRL.-ELEV, STUDERENDE	16	70	14	100	44
UDE AF ERHVERV	3	92	4	99	449
GIFT KV.U.SELVERHV.	20	80	-	100	5

HVOR GAMLE ER BØRNE I HUSSTANDEN

0 - 7 ÅR	7	92	1	100	394
8 - 14 ÅR	5	89	6	100	450
INGEN BØRN	6	90	4	100	1267

ANTAL PERSONER I ALT

1 PERSON	8	87	5	100	281
2 PERSONER	4	91	4	99	678
3 PERSONER	7	87	7	101	398
4 PERSONER	6	92	2	100	412
5 PERSONER	7	93	-	100	151
6 PERSONER EL.FLERE	3	86	11	100	79

Tabel 15. Har De i øvrigt ønsker om ændringer i butikernes åbningstider. Udvalgsvarer.
(fortsat)

	J A	NEJ	VED IKKE	I ALT PCT	ANTAL EMNER
	%	%	%	%	%
TOTAL	6	90	4	100	1999

ØNSKER OM ÆNDRINGER I BUTIKKERNES ÅBNINGSTIDER
ALM-DAGLIGVARER

J A	73	24	3	100	88
NEJ	1	98	1	100	1059
VED IKKE	21	34	45	100	29

HVORLEDES FORETAGES INDKØB IFT.DERES ARBEJDE
UDVALGSVARER

A	13	63	25	101	8
B	14	84	2	100	81
C	8	90	2	100	410
D	-	100	-	100	1
E	6	90	4	100	51
ANDET	7	89	4	100	84
VED IKKE	8	88	5	101	278

VANSKELIGHEDER M.INDKØB INDEN FOR NUVÆRENDE ÅBNINGSTIDER
UDVALGSVARER

INGEN VANSKELIGHEDER	5	94	1	100	1244
A	45	55	-	100	22
B	63	13	25	101	8
C	25	75	-	100	4
D	-	100	-	100	6
ANDRE	100	-	-	100	1
VED IKKE	11	83	6	100	223

Tabel 16. Hvorledes skulle disse åbningstider ændres. Udvalgsvarer.

A: Åbent om aftenen ma-fr til 20.
 B: Åbent ma-fr hele aftenen (d.v.s. efter 20).
 C: Åbent lørdag eftermiddag.
 D: Åbent lørdag eftermiddag og aften.
 E: Åbent søndag formiddag.
 F: Åbent søndag hele dagen.

	A	B	C	D	E	F	ANDET	VED IKKE	IALT PCT	ANTAL EMNER
TOTAL	19	11	17	8	8	4	36	5	108	118
URBANISERING										
HØVEDSTADSOMRÅDET	48	18	13	15	13	3	15	-	125	40
PROVINSBYER	-	5	20	2	5	7	55	7	101	44
LANDDISTRIKTER	12	12	18	6	6	3	35	9	101	34
REGIONER										
KBVN-FR-BERG-GENT-	40	20	17	17	17	3	17	-	131	30
HØVEDST-FORSTÅDER	70	10	-	10	-	-	10	-	100	10
ØERNE	3	13	21	-	5	-	47	11	100	38
JYLLAND	8	3	18	8	5	10	45	5	102	40
KØN										
MAND	26	8	13	8	6	3	42	6	112	62
KVINDE	13	14	21	7	9	5	29	4	102	56
ALDERSGRUPPER										
15 - 24 ÅR	24	20	28	-	12	4	12	12	112	25
25 - 39 ÅR	17	15	17	7	10	5	27	2	100	41
40 - 64 ÅR	25	5	15	15	5	5	40	5	115	40
65 ÅR OG ÆLDRE	-	-	-	-	-	-	100	-	100	12

SVARPERSONENS STILLING I HUSSTANDEN

FAMILIEOVERHOVED	23	8	14	9	6	3	48	2	113	66
HUSMOR	14	10	18	8	8	6	31	4	99	49
ANDEN VOKSEN	8	25	33	-	8	-	8	25	107	12

PERSONLIGT ERHVERV

HELTIDSARBEJDE	20	15	17	11	9	3	35	3	113	66
DELTIDSARBEJDE	19	13	19	6	19	-	31	-	107	16
INGEN AF DELENE	19	3	17	3	-	8	39	11	100	36

HUSMODERENS STILLING

INGEN HUSMOR	6	25	13	-	13	-	56	-	113	16
UDEN SELVERHVERV	22	2	17	10	-	12	46	-	109	41
HELTIDSERHVERV	27	23	13	3	13	-	17	3	99	30
DELTIDSERHVERV	18	5	18	18	14	-	32	9	114	22
MEDHJÆLP-HUSTRU	11	-	33	-	-	-	22	33	99	9

FAMILIEOVERHOVEDETS STILLING

ARB.-UFAGLÆRT	20	20	20	7	-	7	53	-	127	15
ARB.-FAGLÆRT	-	13	30	13	9	4	26	4	99	23
FUNKT.-LAVERE	32	18	18	14	5	-	14	5	106	22
FUNKT.-HØJERE	13	7	-	13	13	20	47	-	113	15
SELVST.-LANDBRUGER	50	-	17	-	-	-	17	17	101	6
SELVST.-DETAIL/HANDV.	50	-	-	-	-	-	50	-	100	4
SELVST.-I ØVRIGT	18	-	45	-	-	-	18	18	99	11
LÆRL.-ELEV, STUDERENDE	29	29	-	-	57	-	14	-	129	7
UDE AF ERHVERV	14	-	-	-	-	-	79	7	100	14
GIFT KV.U.-SELVERHV.	=	-	-	-	-	-	100	-	100	1

HVOR GAMLE ER BØRNE I HUSSTANDEN

0 - 7 ÅR	15	-	30	11	22	11	15	4	108	27
8 - 14 ÅR	17	17	25	4	-	4	38	13	118	24
INGEN BØRN	24	13	13	7	4	1	42	3	107	71

Tabel 16. Hvorledes skulle disse åbningstider ændres. Udvalgsvarer.
(fortsat)

A: Åbent om aftenen ma-fr til 20.
B: Åbent ma-fr hele aftenen (d.v.s. efter 20).
C: Åbent lørdag eftermiddag.
D: Åbent lørdag eftermiddag og aften.
E: Åbent søndag formiddag.
F: Åbent søndag hele dagen.

	A	B	C	D	E	F	ANDET	VED IKKE	IALT PCT	ANTAL EMNER
TOTAL	19	11	17	8	8	4	36	5	108	118
ANTAL PERSONER I ALT										
1 PERSON	4	17	9	-	9	-	70	-	109	23
2 PERSONER	47	3	13	20	-	-	20	3	106	30
3 PERSONER	7	11	15	11	22	11	22	7	106	27
4 PERSONER	19	19	27	-	4	4	35	4	112	26
5 PERSONER	10	-	20	-	-	10	40	20	100	10
6 PERSONER EL.FLERE	-	-	50	-	-	-	50	-	100	2
ØNSKEDE ÅBNINGSTIDER FOR BUTIKER MED ALM.DAGLIGVARER										
MAN.-FRE.-TIL KL.20 A	69	23	-	8	-	-	-	-	100	13
MAN.-FRE HELE AFTN.B	-	100	-	-	67	-	-	-	167	3
LØR.EFTERMIDDAG C	-	-	78	22	-	-	-	-	100	9
LØR.EFTERM./AFTEN D	-	-	-	100	-	-	-	-	100	1
SØN.FORMIDDAG E	-	33	-	-	100	-	-	-	133	6
SØN.HELE DAGEN F	-	-	-	-	-	100	-	-	100	2
ANDET	-	10	10	-	-	-	81	-	101	31
VED IKKE	-	-	-	-	-	-	100	-	100	3

HVORLEDES FORETAGES INDKØB IFT. DERES ARBEJDE
UDVALG SVARER

A	-	-	-	100	-	-	-	100	1
B	27	18	-	-	36	-	18	-	11
C	26	10	32	6	-	3	29	-	31
D	-	-	-	-	-	-	-	-	-
E	-	67	-	-	-	-	33	-	3
ANDET	33	-	17	50	-	-	33	-	6
VED IKKE	29	-	5	5	10	10	38	5	21

VANSKELIGHEDER M. INDKØB INDEN FOR NUVÆRENDE ARBINGSTIDER
UDVALG SVARER

INGEN VANSKELIGHEDER	14	9	18	5	4	2	46	2	56
A	20	-	40	20	20	-	-	-	10
B	-	60	-	-	-	40	-	-	5
C	-	-	100	-	-	-	-	-	1
D	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ANDRE	-	-	100	-	-	-	-	-	1
VED IKKE	38	-	8	13	8	4	38	8	24

A N D R E S V A R

Spørgsmål 1 (Tabel 1), andre svar:

Ringer til brugsen - Min svigerdatter - Naboer - Spiser hjemme hos mor - Får varerne bragt (2) - En søster - Mandens mor - Logerende selv - Søsteren (naboen) spiser der - Bliver ikke købt noget af betydning (2) - Husmoderen bestiller varer, der kommer pr. varebil (3) - Husbestyrerinden bestiller, varerne udbringes - Købmanden kommer en gang ugentlig - En ungkarl, forældrene kommer med varerne, faderen er købmand - Varerne bliver bestilt pr. telefon - Der kommer en vogn til døren - På plejehjem, køber ikke selv ind.

Spørgsmål 2 (Tabel 2 og 2a), andre svar:

Når skiftearbejde tillader - Intet bestemt tidspunkt, da man har tid nok - Varerne leveres af de handlende - Ingen bestemte tidspunkt er (2) - Lejlighedsvis - Tilfældigt (2) - Skifter meget, da jeg arbejder på treskiftethold - Meget forskelligt - Som det falder for - Efter behov - Når det passer mig (2) - Købmanden kommer med varerne (6) - Når vi er kommet fra arbejde - Fredag mellem 9-16 - Efter lukketid, selv i butik - Får varerne bragt på den ugentlige landtur (4) - Efter behov, frit stillet (2) - Hverken bestemte dage eller tidspunkter (34) - Sender bare bud til mine handlende - Får alt leveret (2) - Som det falder for (4) - Når vi mangier noget (3) - Handler hver dag - Køber næsten hver dag (3) - Når det passer bedst (10) - Varebil bringer ud - Torsdag på forsk. tid - Torsdag kl. 17 - Altid 9-10 - Hver dag mellem 11-11.30 - Når jeg handler - Mr nun mangier - Jævn fordelt over ugen - Købmanden kommer en gang ugentlig (2) En ungkarl, forældrene kommer med varerne, faderen er købmand - Efter 15.30 hele ugen - Køber ind hver dag - Lige dyldigt - Når det falder, til vi tager til byen - På alle dage af ugen (2) - Lige meget for mig, en dag jeg skal i byen - Når man mangier det - Kun om formiddagen hele ugen - Ringer i brugsen (2) - Når varen mangier (2) - Mr bilen er hjemme - Forskelligt - Ingen bestemt dag (2) - Intet bestemt - Når det passer fruens bedst - Fredag eftermiddag - Alle tider - Forskellige tider (2) - Hele ugen (2) - Hver anden dag - Mr det falder for - Butikspersonale og ledere har lang nok arbejdstid, de fleste mennesker kan indrette sig - På forskellig tid, køber efter behov - Ikke på bestemt tid (6) - På forskellige tider (3) - Tilfældigt (5) - Mr der er brug for det - Køber jævnt hele ugen - Meget forskelligt (4) - Ringer efter varen - Ringer efter varen, der bliver bragt

(6) - Jeg køber, når jeg mangier noget - Ingen faste tider (2) - Der kommer varevogn til døren (2) - Varevogn kommer i gården - Varen bliver bragt - Leveres med varevogn - Helt tilfældigt - Lige meget med tiden - Jævnt fordelt - Ingen faste tider eller dage (2) - Køber, når jeg har brug for noget (2) - Bestiller torsdag, leveres fredag eller lørdag - Købmanden kommer med det meste - Gennem hele ugen (2) - I fritimer på skolen, på forskellige tider af dagen - Alle tider af døgnet - Varebilen kommer mellem 9-16 (2) - Varen udbringes (3) - Brugsen bringer varerne ud - Meget forskelligt.

Spørgsmål 3 (Tabel 3), andre svar:

Min svigerdatter (2) - Logerende selv - Søster (nabo) køber ind - Husfaderens to brødre køber også ind - Datter - Sjældent - Børnene en enkelt gang - På plejehjem.

Spørgsmål 4 (Tabel 4 og 4a), andre svar:

Ved karende bil - Intet bestemt tidspunkt, da man har tid nok - Tilfældigt (2) - Forskellige tidspunkter - Tilfældigt (3) - Efter skoletid (2) - Forskelligt, men kun hvis der mangier måltid (2) - Forskelligt (6) - Efter behov - Tilfældigt (4) - På forskellige tider (2) - Ikke nogen bestemt tid - Skiftende tidspunkter - En gang om ugen pr. telefon - Individuelt - På alle dage af ugen - Nej, det kan være mig lige meget - Ingen bestemt dag - Alle mulige tider - Lidt hver dag - På skift - Over hele dagen.

Spørgsmål 6 (Tabel 5), andre svar:

I fritiden (3) - Fra hjemmet - Bestiller pr. telefon en gang om ugen - Køber ikke selv ind - Efter hjemkomst - Det er så forskelligt - Da jeg arbejder på forskellige tider, indkøb på alle tider - Efter arbejdets ophør - Lige far lukketid - Arbejder i egen drift - Bor på arbejdsstedet - I fritimer (2) - I fritimer fra skolen (2) - Afh. personlig - Det bliver bragt - Arbejder hjemme i forretning - Det er jo en del af mit arbejde at hente varer - Kun lørdag - Efter kl. 15.30 hele ugen - I fritiden - Fridag torsdag - Eftermiddag - Efter arbejdstidens ophør - Om eftermiddagen tilfældigt - Ingen fast tid, når der er behov - På vej til bussen.

Spørgsmål 7 (Tabel 6), andre svar:

Der er alt for meget ræs - Butikkerne lukker for tidligt.

Spørgsmål 8 (Tabel 7), andre svar:

Ingen ændring - Skal ikke holde åbent længere, for så kommer jeg bare det senere ud at handle - De kunne lukke tidligere ugens øvrige dage - Åbningstiderne som de er nu, i orden (4) - Lørdagslukning - Butiksindehaverne, efter behov - Ikke åbningstid, men afstand til handlende skaber problemer - Holde åbent Søndag om sommeren - Længere om torsdagen til kl. 19 eller 20 - Mandag og torsdag til kl. 20.

Spørgsmål 10 (Tabel 9)> andre svar:

Lukket hele lørdagen - Hele døgnet - Lørdag lukkes kl. 12 - Frie forhold, skal selv bestemme åbningstider - Skulle have lov at holde åbent, når de vil (8) - Lukke før op om morgenen (4) - Torsdag åbent til kl. 20, lukket lørdag (2) - Torsdag aften kun - Butikkerne bør skiftes til at have åbent til kl. 20, dagligt - Kortere åbningstider - Lukket lørdag, en time ekstra om torsdagen - Når arbejdernes arbejdstider afkortes, skal butiksåbningstider også afkortes, ellers er det ikke demokrati - Banker skulle være åbne om lørdagen - Lukketiderne i sommerlandet skulle udvides til lørdag og Søndag - Luk om lørdagen (2) - Lukke senere - Skulle være fleksibelt - At bagere skulle have forskellige åbningstider om Søndagen - Lukket om lørdagen (5) - Frit stillet lukkelov - Fredag kun åbent til kl. 19.00 - Fri lukkelov, ikke lovbunden (2) - En "fredag" til - Kl. 20 torsdagen, lukkes tidligt om fredagen - Åbent hele døgnet - Kunne godt have åbent til kl. 18 de første dage i ugen - Sommerhusområder - Butikkerne skal selv bestemme åbningstiderne (2) - Lørdag til kl. 14.30 - De handlende burde selv kunne bestemme åbningstiderne (2) - Butikkerne lukke kl. 11 om lørdagen - Åbent fredag til kl. 22.00, lørdag lukket - Fredagslukning kl. 19.00 - Lukke mandag formiddag (2) - Som det er - Abnes med forskudt tid - Ingen fast tid - Lukkelov afskaffes, så butikkerne kan holde åbent, når de vil - Fri åbning (2) - Butiksindehaveren efter behov.

Spørgsmål 11 (Tabel 10), andre svar:

køber ikke på udsalg (11) - Køber ikke store ting mere (2) - Køber næsten aldrig udsalgsvarer (3) - En søster - Køber ikke mere udvalgsvarer - Logerende selv - Køber ikke (7) - Sønnen alene, tøj - Aldrig udvalgsvarer hjemme (3) - Går aldrig udvalgsvarer - Er for gammel, skal ikke købe ind - Husfader og husbestyrerinde sammen - Husmoder beder om varer bragt til udvalg - Får aldrig det - Forskelligt - Med sine Sønner - Ingen - På plejehjem.

Spørgsmål 12 (Tabel 11 og 11a), andre svar:

Når skiftearbejde tillader - Ingen bestemt tid (7) - Lejlighedsvis (4) - Ikke bestemte dage eller tider - Tilfældigt [2] - Alle forskellige tidspunkter - Skiftende fra uge til uge, da jeg arbejder på skiftehold - Når vi har fri sammen - Som det falder for - Er 74 år, køber ej mere - Når der er billige tilbud - Ingen bestemte dage eller tider (32) - Er ikke med til disse indkøb (3) - Efter lukketid, eget supermarked og engros-lager - I ferien - En regnvejrsdag - Fuldstændigt tilfældigt (19) - Har ingen anden slags indkøb efter hustruens død - Som det passer bedst (24) - Efter aftale med forretningen - Når vi har fri (3) - Når vi har brug for det (3) - Når man har penge (2) - Køber aldrig (7) - I storm (er skipper) - Aldrig bestemt tid (7) - På forskellige tider (6) - Tilfældigt (9) - Når det passer (3) - Afhænger af arbejdstiden - Arbejder i branchen - Har kun købt TV - Far normalt på prøve i hjemmet - Ikke nogen bestemt dag og tid - Ingen bestemte tider (8) - Efter aftalt tid - Ikke nogen bestemt tid - Det kommer an på tiden - Køber ikke mere (2) - Efter mandens arbejdstid, der er skiftende - Lige meget på hvad tid - En dag, vi har lyst (2) - Ingen fast dag eller tid - Når det passer os bedst (3) - Som det falder for - I sommerferien - Ved lejlighed, når det passer os, hvis vi skal have noget af den slags ting - Vi køber ind, når det passer os, og det er forskelligt - Når det er aktuelt (2) - Ingen bestemte tider, jeg kan gå, når jeg vil - Efter lyst og behov, kan ikke sige noget bestemt - Køber ikke (2) - Meget længe siden - Når det passer forretningerne - Når det passer med tiden og vejret - Går på indkøb, når vi har tid - Køber sjældent -

Køber ikke mere - Ligemeget (2) - Ingen bestemt dag (3) - Meget forskelligt - Vi har tid hele dagen - Ingen bestemt dag eller tid - Ringer, de kommer - Forskelligt (8) - Fridage (2) - Når der er en fridag (3) - Køber, når det passer os (2) - En regnvejrsdag - Som det passer (4) - Forskelligt, når der er tid til det - Intet bestemt (5) - Fredag aften - Mest lørdag (2) - Når som helst - Hele ugen - Aldrig - Vi ser på en vare efter lukketid og bestemmer os så, dernæst henter en af os varen.

Spørgsmål 13 (Tabel 12), andre svar:

Lejlighedsvis (2) - Efter arbejdstids ophør - Mest fri lørdag - I mandens fritid - I min fritid - Sammen med min mand, når vi har fri begge to - På en månedlig fridag - I ferien - Om lørdagen, når jeg har fri (2) - Efter arbejdstid - Når det passer med arbejdet på gården - Når det passer os (4) - I fritiden - Når manden har fri - Om eftermiddagen - Fri lørdag - Over hele ugen - Tilfældigt - Fredag kl. 16-20 - Forskellige tider - Vi køber det oftest i middags-pausen - På min fridag (tirsdag) - Når tid og behov er til stede - Foretages, når det passer vores far - Fredag aften (5) - Fredag/lørdag (2) - Afhænger af arbejdstiden - Køber en del i firmaet - Efter aftalt tid - Friformiddag - Fridag (2) - Lørdag (4) - Lukker selv forretningen en bestemt dag - Når vort arbejde tillader det - Når jeg ser set i avisen, tager jeg selv ud og køber - Køber ind i fritiden fredag aften - Tager på indkøb i fritiden fredag og lørdag - Det hører med til mit arbejde at hjælpe med indkøb - Ikke i forbindelse med arbejdspladsen - Lørdag formiddag (2) - Kun lørdag - Altid om lørdagen, skal ikke på arbejde - Efter arbejdstid fredag - Når vi har fri - Vi ringer, de bringer - Har fri om lørdagen - Køber, når det passer mig - I fritiden sammen med manden - Efter arbejdstidens ophør - Når vi har lyst og råd - Når det passer (2) - Når arbejdet tillader det - Fri hveranden lørdag - På fridage.

Spørgsmål 14 (Tabel 13), andre svar:

Når manden skal med, er det svært at nå.

Spørgsmål 15 (Tabel 14), andre svar:

Skifte lidt med lukketiderne - Skiftesvis lørdag eftermiddag åben ca. 1 gang om måneden - Abent til 21 om fredagen - Det er

stadig min egen skyld, når jeg kommer for sent ud at handle - Godt nok som det er (2) - Vi ringer til dem, og de kommer med udvalg - En dag mere end fredag til 20-21 - Måske torsdag til 21, fredag til 17.30 - At butikkerne f.eks. holder åbent den første søndag i hver måned til kl. ca. 13.00 - Længere åbent om torsdagen, til kl. 19 eller 20.

Spørgsmål 17 (Tabel 16), andre svar:

Udvidet åbningstid, skal selv bestemme åbningstider - Lørdagslukning (3) - For arbejdernes skyld en enkelt aften først på ugen - Frit stillet lukkelov - Fri lukkelov (2) - Åbent torsdag til 20 i stedet for fredag - Åbent torsdag til kl. 20, lukke tidligt fredag - Ingen ændring - Kunne have åbent til kl. 18 de første 4 dage - Butikkerne skal selv bestemme åbningstiderne (2) - Lukke kl. 11 om lørdagen - Fredagslukning kl. 19 - Fleksible åbningstider - Ingen fast tid - Fri åbning (2) - Ca. 60 timer om ugen - Butiksindehaveren efter behov - Mere fleksible tider - Torsdag til kl. 20 - Lukket lørdag (2) - 1 time ekstra om torsdagen - Fredag til kl. 22 - Lukket mandag - Frivilligt (2) - Luk om formiddagen, længere åbent om aftenen - Banker skulle være åbne om lørdagen - Når arbejdernes arbejdstid afkortes, skal lukketiderne også afkortes, ellers er det ikke demokratisk.

S P Ø R G S M Å L

Personer

Jeg vil nu stille Dem nogle spørgsmål om husstandens indkøbsvaner. Først vil jeg høre om almindelige dagligvarer, bag efter vender jeg tilbage til andre varer.

1. (Tabel 1) (VIS KORT) - Hvem foretager normalt hovedparten af husstandens indkøb - dvs. sådanne ting som fødevarer, drikkevarer, rengørings- og toiletartikler o.l.?
Se venligst omhyggeligt på dette kort og sig mig så, hvilken eller hvilke personer, det er.
(KUN EET SVAR)!

husmoderen alene
husfaderen alene
børn alene
husmoder og husfader sammen
husmoder og husfader og børn
(eller andre familiemedlemmer)
sammen
snart husmoder, snart husfader, snart barn
hushjælp, hjemmehjælper eller lignende
andre svar, NOTER: _____

ved ikke

2. (Tabel 2 og 2a) (VIS KORT) - Hvis De nu ser på dette kort, kan De da sige mig, hvornår hovedparten af indkøbene foregår?
- (INT. : SØRGE FOR AT FA FYLDESTGØRENDE SVAR OG BADE FOR UGEDAG(E) OG TIDSRUM) - De kan evt. blot sige mig, i hvilken eller hvilke bogstavgrupper, det er?

A
B
C
D
E
F
G
H

andre svar, NOTER: _____

ved ikke

3. (Tabel 3) (VIS KORT) - Er der andre i husstanden, som ofte foretager indkøb af en vis betydning af disse almindelige dagligvarer? - (EVT. FLERE SVAR)!

husmoderen alene
husfaderen alene
børn alene
husmoder og husfader sammen
husmoder og husfader og børn
(eller andre familiemedlemmer)
sammen
snart husmoder, snart husfader, snart børn
hushjælp, hjemmehjælper eller lignende
andre svar, NOTER: _____

nej, ikke andre

ved ikke

GA TIL SPM. 5

4. (Tabel 4 og 4a) (VIS KORT) -
Hvis De nu ser på dette kort
igen, kan De da sige mig, hvor-
når disse indkøb finder sted? -
(EVT. FLERE SVAR)!

C
D
E
F
G
H

andre svar: NOTER

ved ikke

5. Har De personligt hel- eller
deltidsarbejde?

ja, heltidsarbejde
ja, deltidarbejde
nej, ingen af delene

6. (Tabel 5) (HVIS SVARPERSONEN SELV HELST ELLER DELVIS
FORETAGER HUSSTANDENS INDKØB -
OG SELV HAR HEL- ELLER DELTIDS-
ARBEJDE - ELLERS GA TIL SPM.7)!

(VIS KORT) - Prøv at læse disse
sætninger og fortæl mig så, hvor-
ledes De foretager indkøbene i
forhold til Deres arbejde -
(når vi stadig tænker på almin-
delige dagligvarer)?

Indkøb foretages ofte på vej
fra bolig til arbejdssted.

Indkøb foretages ofte på vej
hjem fra arbejdssted til bopæl.

Indkøb foretages praktisk taget
aldrig på vej til eller fra ar-
bejdssted.

Indkøb foretages ofte i fro-
kostpausen.

Det sker undertiden, at indkøb
foretages inden for arbejdsti-
den i øvrigt.

andet, NOTER: _____

ved ikke

7. (Tabel 6) (HVIS SVARPERSONEN SELV HELT ELLER DELVIS FØRETAGER HUSSTANDENS INDKØB - ELLERS GA TIL SPM. 9)!

(VIS KORT) - Se venligst på dette kort og fortæl mig, om De har nogen af de der anførte vanskeligheder med at få foretaget indkøb af almindelige dagligvarer inden for butikernes nuværende åbningstider - eller om der er andre vanskeligheder, De vil nævne i den forbindelse - eller om De ingen vanskeligheder har?

ingen vanskeligheder—9

Har svært ved at nå at købe ind inden lukketid.

Vanskeligheder som følge af, at De ikke kan nå at købe ind i de butikker, De helst ville købe ind i.

Vanskeligheder som følge af, at De for at nå at købe ind må transportere varer over lange afstande.

Vanskeligheder som følge af, at der er for mange mennesker i butikkerne på de tid, hvor De er nødt til at købe ind.

andre vanskeligheder, NOTER:

ved ikke

8. (Tabel 7) (VIS KORT) - Hvis De ser på disse muligheder, kan De da sige mig, hvorledes ændrede åbningstider kunne afhjælpe disse vanskeligheder?

Butikkerne holder åbent mandag - fredag til kl. 18.

Butikkerne holder åbent mandag - fredag til kl. 19.

Butikkerne holder åbent mandag - fredag til kl. 20.

Butikkerne holder åbent mandag - fredag længere end til kl. 20.

Butikkerne holder længere åbent blot en enkelt af dagene mandag - torsdag.

Butikkerne holder åbent lørdag eftermiddag.

Butikkerne holder åbent lørdag eftermiddag og aften.

Butikkerne holder åbent søndag. andre muligheder, NOTER? _____

ved ikke

9. (Tabel 8) Har De i øvrigt ønsket om ændringer i butikkernes åbningstider?

nej

GA TIL SPM. 11

ved ikke

10. (Tabel 9) (VIS KORT) -
Hvorledes skulle åbningstiderne
ændres for butikker, der hand-
ler med almindelige dagligva-
rer?

Abent om aftenen

mandag - fredag til kl. 20.

Abent mandag - fredag hele
aftenen (dvs. efter kl. 20).

Abent lørdag eftermiddag.

Abent lørdag eftermiddag
og aften.

Abent Søndag formiddag.

Abent Søndag hele dagen.

andet, NOTER: _____

ved ikke

11. (Tabel 10) Til slut har jeg
nogle fa spørgsmål om indkøbs-
vaner, nar det drejer sig om
udvalgsvare, dvs. sådanne
ting som møbler, tæpper, køle-
skabe, radio, TV o.l.

(VIS KORT) - Hvem foretager
normalt indkøb af udvalgsvare
her i husstanden? Se venligst
igen pa dette kort og sig mig
derefter, hvilken eller hvilke
personer det er?
(INT.: KUN ET SVAR):

husmoderen alene

husfaderen alene

børn alene

husmoder og husfader sammen

husmoder og husfader og børn
(eller andre familiemedlemmer)

sammen

snart husmoder, snart husfader,
snart børn

hushjælp, hjemmehjælper el.l.

andre svar, NOTER: _____

ved ikke

12. (Tabel 11 og 11a). (VIS KORT)
- Hvis De nu ser pa dette kort,
kan De da sige mig, hvornår ind-
købene af udvalgsvare normalt
foregår - De kan evt. blot nævne
i hvilken eller hvilke bogstav-
grupper, det er? (INT.: SØRG
FOR AT FA FYLDESTGØRENDE SVAR)!

A

B

C

D

E

F

G

H

andre svar, NOTER: _____

ved ikke

13. (Tabel 12). (HVIS SVARPERSON
NEN SELV HELT ELLER DELVIS FORE-
TAGER HUSSTANDENS INDKØB AF UD-
VALGSVARER - OG SELV HAR HEL-
ELLER DELTIDSARBEJDE - ELLERS
GA TIL SPM. 14)!

(VIS KORT) - Hvorledes foretager
De indkøbene i forhold til Deres
arbejde, hvis vi nu kun tænker
pa udvalgsvarene?

Indkøb foretages ofte pa vej
fra bolig til arbejdssted.

Indkøb foretages ofte pa vej
hjem fra arbejdssted til bopæl.

Indkøb foretages praktisk taget
aldrig pa vej til eller fra ar-
bejdssted.

Indkøb foretages ofte i frokost-
pausen.

Det sker undertiden, at indkøb
foretages inden for arbejdstiden
i øvrigt.

andet, NOTER: _____

ved ikke

14. (Tabel 13). (HVIS SVARPERSONEN SELV HELT ELLER DELVIS FOR-
RETAGER HUSSTANDENS INDKØB AF
UDVALGSVARER - ELLERS GA TIL
SPM. 16)1 (VIS KORT) - Ved
indkøb af udvalgsvarer har I
da nogen af disse vanskelighe-
der med at få foretaget indkø-
bene inden for butikernes nu-
værende åbningstider - eller
er der i den forbindelse andre
vanskeligheder, De vil nævne -
eller har De ingen vanskelig-
heder?

Ingen vanskeligheder - 16

Har svært ved at nå at købe
ind inden lukketid.

Vanskeligheder som følge af,
at De ikke kan nå at købe ind
i de butikker, De helst ville
købe ind i.

Vanskeligheder som følge af,
at De for at nå at købe ind
må transportere varer over
lange afstande.

Vanskeligheder som følge af,
at der er for mange mennesker
i butikkerne på de tider,
hvor De er nødt til at købe
ind.

Andre vanskeligheder, NOTER:

15. (TABEL 14). (VIS KORT) -
Stadig kun for udvalgsvarernes
vedkommende, hvorledes ville
da ændrede åbningstider kunne
afhjælpe disse vanskeligheder?

Butikkerne holder åbent man-
dag - fredag til kl. 18.

Butikkerne holder åbent man-
dag - fredag til kl. 19.

Butikkerne holder åbent man-
dag - fredag til kl. 20.

Butikkerne holder åbent man-
dag - fredag længere end til
kl. 20.

Butikkerne holder længere
åbent mandag til torsdag.

Butikkerne holder åbent lør-
dag eftermiddag.

Butikkerne holder åbent lør-
dag eftermiddag og aften.

Butikkerne holder åbent Søndag,

Andre muligheder, NOTER:

ved ikke

ved ikke

16. (Tabel 15). Har De i øvrigt
ønsker om ændringer i åbnings-
tiderne for de butikker, som
handler med udvalgsvarer?

Ja - _____
nej - _____
ved ikke GÅ TIL SPM. 18

18. (HVIS BØRN I HUSSTANDEN) -
Hvor gamle er børnene i hus-
standen? - (EVT. DOBBELTSVAR)!

0 - 7 år
8 - 14 år

17. (Tabel 16) (VIS KORT) -
Hvorledes skulle disse butik-
kers åbningstider ændres?

Abent om aftenen
mandag - fredag til kl. 20

Abent mandag - fredag
hele aftenen (dvs. efter
kl. 20)

Abent lørdag eftermiddag

Abent lørdag eftermiddag
og aften

Abent Søndag formiddag

Abent søndag hele dagen

andet, NOTER: _____

ved ikke

T U R I S T A N A L Y S E N

A.I.M. markedsanalyse

Sommeren 1972

I N D H O L D S F O R T E G N E L S E

III - side

1. Generelt	3
1. 1. Analysens formal	3
1. 2. Metode	3
2. Resultaterne af analysen	4
2. 1. Kendskab til lukketiderne	4
2. 2. Indkøbstidspunkt	6
2. 3. Planlagt indkøbstidspunkt	7
2. 4. Shopping og andre aktiviteter	8
2. 5. Køb i kiosker og på banegårde	9
2. 6. Turisternes opholdstid. i København ..	10
2. 7. Turisternes ankomststugedag	12
2. 8. Udvidet åbningstid	13
2. 9. Hvorfor foretrækkes en udvidet åbningstid	15
2.10. Spontane udsagn om lukketiderne	16
3. Tabelmateriale - Samplingplan	17
Jnderbilag I : Spørgeskema	115

1. Generelt.

1.1. Analysens formal.

Det er denne analyses formal at belyse turisternes indstilling til den angældende lukkelov samt dens betydning for deres indkøbsmønstre i hovedstadsområdet.

1.2. Metode.

Generelt.

Der er ialt foretaget 600 strukturerede enkeltinterviews med turister i København. Interviewene er foretaget: på engelsk, tysk, fransk og dansk af 3-sproglige korrespondentstuderende. Der er desuden foretaget interviews med japanske turister af en japansktalende interviewer.

Sampling plan.

Interviewene blev foretaget efter en samplingplan, der tager hensyn til turisternes nationalitet, overnatningsmåde samt sæsonsvingninger i turiststrømmen i sommerhalvåret. Se tabel 95.

Instruktion, prøveinterview/s.

Der blev foretaget grundig interviewerinstruktion, og de første 10 interviews blev betragtet som prøveinterviews.

Nægterprocent.

Der var en meget lav nægterprocent i analysen. Sprog vanskeligheder umuliggjorde kontakt med under 5% af de adspurgte turister.

Efterbehandling af data.

Interviewene er konverteret til hulkort, og der er på grundlag af disse udført frekvensberegninger, der er vedlagt som bilæg. Hulkortene vil blive opbevaret i 2 år.

2. Resultaterne af analysen.

2.1. Kendskab til lukketiderne.

Turisterne blev bade spurgt om butikkernes åbningstider og lukketider.

Åbningstiderne.

Af tabel 1 fremgår respondenternes svar på butikkernes åbningstider.

Der er ikke nogen signifikant forskel mellem svarene angående butikkernes åbningstid mandag til lørdag, idet 4,5% mener, butikkerne åbner 7.01-8.00, 92% mener, at butikkerne åbner 8.01-9.00, og 3,5% af respondenterne mener, at butikkerne åbner efter 9.00.

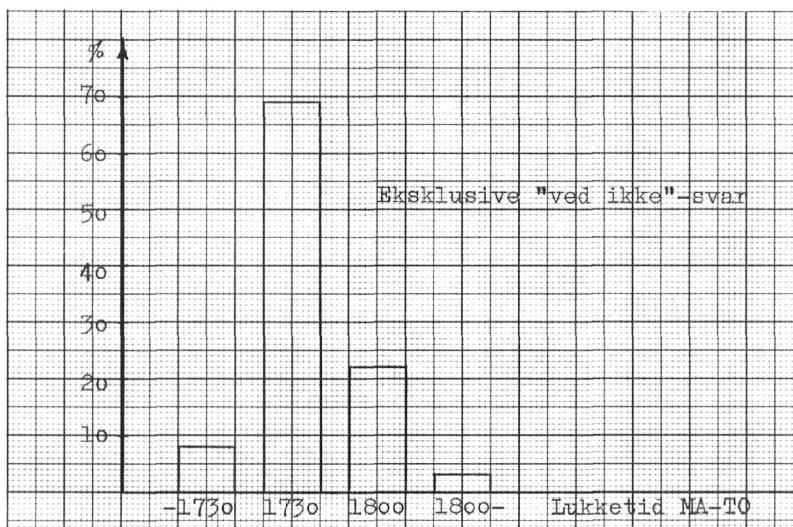
Under 1% af respondenterne har angivet, at butikkerne har åben om søndagen.

Lukketiderne.

Af tabel 2 ses det, at der er noget større spredning på svarene angående butikkernes lukketider, end det er tilfældet for åbningstiderne.

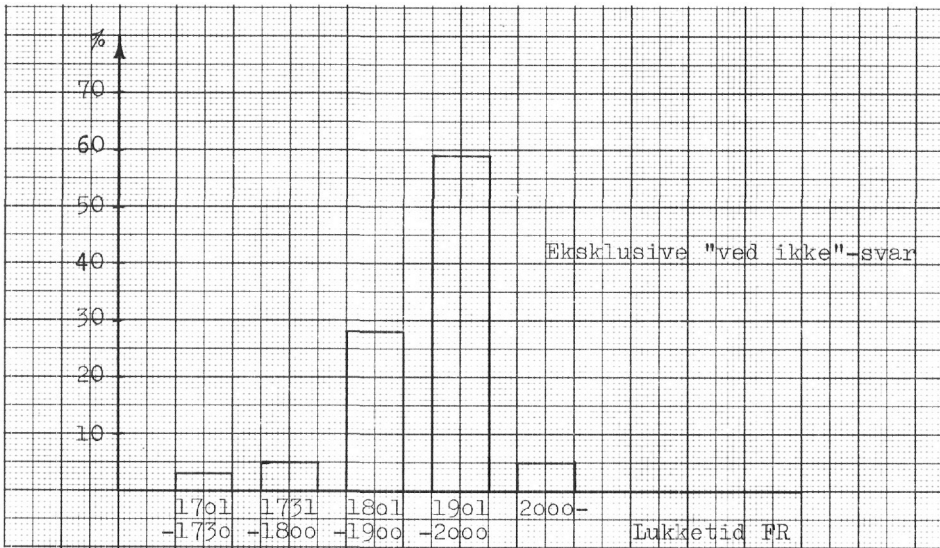
I nedenstående figur er respondenterne fordelt efter afgivne svar angående butikkernes lukketid mandag til torsdag. Det ses, at 69% af respondenterne har angivet korrekt lukketid, 8% har angivet en lukketid før kl. 17.30, 22% har angivet, at butikkerne lukker kl. 18.00, og ca. 3% har angivet, at butikkerne lukker senere end kl. 18.00.

Fig.1. Kendskab til lukketiderne mandag-torsdag.

Fordeles respondenterne efter svar angående lukketider fredag,
 fås følgende fordeling:

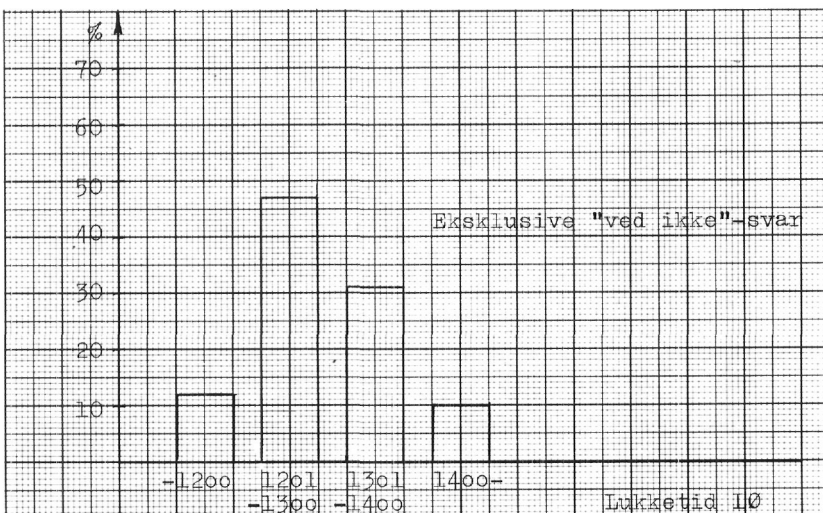
Fig.2. Kendskab til lukketiderne fredag.

Det ses, at 87% har angivet, at butikkerne lukker i perioden
 18.01-20.00. Ca.8% har angivet, at butikkerne lukker før 18.00,
 og 5% har angivet, at butikkerne lukker efter kl. 20.00.

Fordeles respondenterne efter svar angående lukketid lørdag,
 fås følgende fordeling:

Fig.3. Kendskab til lukketiderne lørdag.

47% af respondenterne mener, at butikkerne lukker i perioden 12.01-13.00, d.v.s. enten 12.30 eller 13.00. 31% af respondenterne mener, at butikkerne lukker 13.01-14.00, d.v.s. enten 13.30 eller 14.00. 10% mener, at der lukkes efter kl. 14.00 om lørdagen, og ca. 12% af respondenterne mener, at butikkerne lukker før kl. 12.00.

2.2. Indkøbstidspunkt.

Turisterne blev spurgt, på hvilket tidspunkt på dagen de foretog shopping, og på hvilke ugedage de foretog shopping (tabel 3-7). Der blev opstillet følgende intervaller:

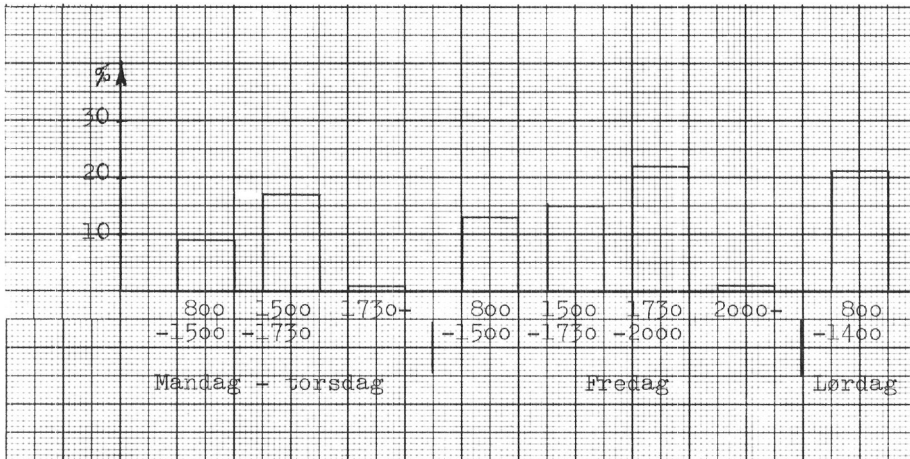
8.00 - 15.00	
15.00 - 17.30	Mandag til torsdag
<u>Efter 17.30</u>	
8.00 - 15.00	
15.00 - 17.30	Frødag
17.30 - 20.00	
<u>Efter 20.00</u>	
8.00 - 14.00	Lørdag
<u>Efter 14.00</u>	
	Søndag

Antal respondenter, der har shoppet i de opstillede intervaller, er vist i % af samtlige respondenter i efterfølgende tabel:

		% af total åbningstid i ugen	% af alle turister der har foretaget shopping
Hverdage (ma.-to.)	08.00 - 15.00	50%	35%
Hverdage (ma.-to.)	15.00 - 17.30	18%	67%
Fredag	08.00 - 15.00	12%	13%
Fredag	15.00 - 17.30	4,5%	15%
Fredag	17.30 - 20.00	4,5%	22%
Lørdag	08.00 - 14.00	11%	21%

Dette kan også illustreres som følger:

Fig.4. Indkøbstidspunkt.

Ved at segmentere turisterne efter informationsniveau, rejseformål og rejsemåde kan der påvises signifikante forskelle fra dette "gennemsnitlige" shoppingmønster. Forretningsfolk udskiller sig ved i endnu større udstrækning end de øvrige grupper at shoppe sidst på dagen.

Grupperejsende foretager shopping mere jævnt fordelt over dagen end individuelt rejsende.

2.3. Planlagt indkøbstidspunkt.

Turisterne blev spurgt, om de havde foretaget indkøb på et planlagt tidspunkt eller på et ikke planlagt tidspunkt. Af alle respondenter, der havde besvaret dette spørgsmål, havde 39% foretaget shopping på et planlagt tidspunkt, medens 61% ikke havde foretaget shopping på et planlagt tidspunkt.

Ser man på enkelte segmenter af turisterne, er det især grupperejsende, der køber ind på et planlagt tidspunkt (49%), samt turister der har angivet shopping som formål til at besøge byen.

2.4. Shopping og andre aktiviteter.

Turisterne blev spurgt, om de havde undladt andre aktiviteter for at shoppe eller undladt at shoppe på grund af andre aktiviteter.

Svarene fordeler sig som følger:

Har undladt at deltage i møder o.lign. for at shoppe	5%
Har ikke shoppet på grund af lukketiderne.	4%
Har ikke shoppet i det Ønskede omfang på grund af lukketiderne	16%
Har shoppet uden at undlade at deltage i møder el.lign.	73%
Ubesvaret	2%

Det ses, at 73% af turisterne når at købe **ind** inden for de nuværende bringstider og når samtidig Øvrige aktiviteter, mens 5% må undlade andre aktiviteter for at shoppe. Ca.20% af turisterne når ikke at købe ind i det Ønskede omfang eller når slet ikke at købe ind på grund af lukketiderne.

I relation til problemstillingen er den mest interessante gruppe de turister, der ikke får købt ind i det Ønskede omfang, herunder turister der overhovedet ikke får købt ind.

Segmenteres turisterne efter rejsens formål, er det forretningsfolk der udskiller sig fra de Øvrige grupper, idet 30% af forretningsfolkene ikke når at shoppe i det Ønskede omfang.

Ser man på rejseform, er det især de grupperejsende, der ikke når at shoppe i det Ønskede omfang (29%), mens kun 17% af de individuelt rejsende ikke når at shoppe i det Ønskede omfang.

Opholdets længde har betydning for, om turisterne når at shoppe, idet der er en positiv sammenhæng mellem opholdstid og realiseret shopping fra opholdstid på 3 dage og opefter. Det er bemærkelsesværdigt, at korttidsturisterne i højere grad end turister med et ophold på 3-5 dage får realiseret deres shopping.

Nedenstående tabel viser i %, hvor mange turister der enten ikke har nået at shoppe eller kun har shoppet i begrænset omfang:

<u>Opholdslængde</u>	<u>%</u>
0 - 2 dage	16
3 - 5 dage	26
6 - 8 dage	19
9 - 14 dage	4

2.5. Køb i kiosker og på banegårde.

Når turisterne på grund af lukketiderne ikke kan få shoppet i tilstrækkeligt omfang, er det nærliggende, at de vil forsøge at dække behovet ved indkøb i kiosker, på banegårde og lignende. Når turisterne blev spurgt, om de havde gjort indkøb i kiosker, på banegårde o.lign, blev det fra interviewerne præciseret, at man ikke var interesseret i køb af postkort, frimærker, is og andre kioskvarer, men kun i køb af varer, der alternativt udbydes i den almindelige detailhandel.

Af tabel 12-15 ses det, at 20% af alle turister foretager indkøb i kiosker, på banegårde el.lign.

Det er primært turister, der ikke får købt ind i det ønskede omfang eller slet ikke får købt ind, der køber i kiosker m.v., idet 48% af disse har købt i kiosker, på banegårde m.v., mens kun 11% af de turister, der næde alle aktiviteter, benyttede sig af denne form for shopping.

Som det er fremgået tidligere, udskiller shoppingmønsteret for forretningsfolk sig fra andre grupper af turister, og det viser sig her, at forretningsfolk oftere end andre turister foretager indkøb i kiosker, på banegårde m.v.

Det er især turister med et ophold på 3-5 dage, der køber i kiosker m.v. (26%)', mens kun 21% af korttidsturisterne, d.v.s. med et ophold på 0-2 dage, køber i kiosker m.v., hvilket er afledt af, at korttidsturisterne i højere grad end turister med et ophold på 3-5 dage får realiseret deres indkøb.

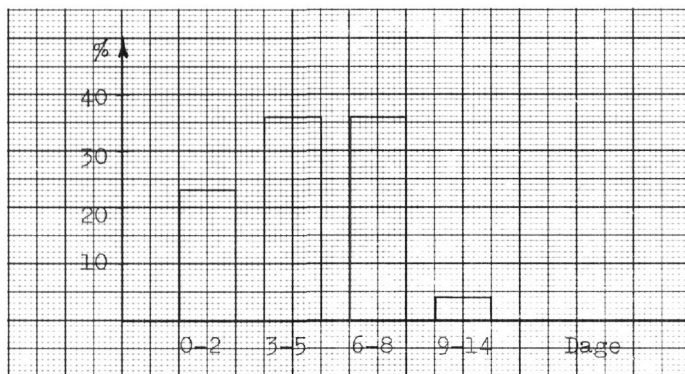
Segmenteres turisterne efter rejsearrangement, viser det sig, at det især er grupperejsende, der benytter kiosker, bane-gårde m.v. (27%), mens kun 17% af de individuelt rejsende køber i kiosker m.v.

Ser man endelig på turisternes overnatningsmåde, viser det sig, at det især er gæster på klasse 1 hoteller, der køber i kiosker o.lign. (27%), hvilket bl.a. må skyldes de specielle forretninger i lobbyen på disse hoteller.

2.6. Turisternes opholdstid i København.

Opholdstiden er en meget væsentlig faktor for turisternes muligheder for at købe ind. Analysen viser, at turisterne i gennemsnit opholder sig 4,8 dage i København, 23% er der under 2 dage, 95% af turisterne er her under 8 dage, og der forekom ikke blandt de 600 respondenter turister med et ophold på over 14 dage.

Fig.5. Turisterne fordelt efter opholdstid i København.

De turister, der især har interesse, er turister med et ophold på 0-2 dage. Ser man på turisternes nationaliteter, er det især japanske turister, der er her kort tid, idet 60% af de japanske turister er i København under 3 dage.

Segmenteres turisterne efter rejsens formål, viser det sig, at det især er turister på studieture, der har et meget kort ophold i Danmark.

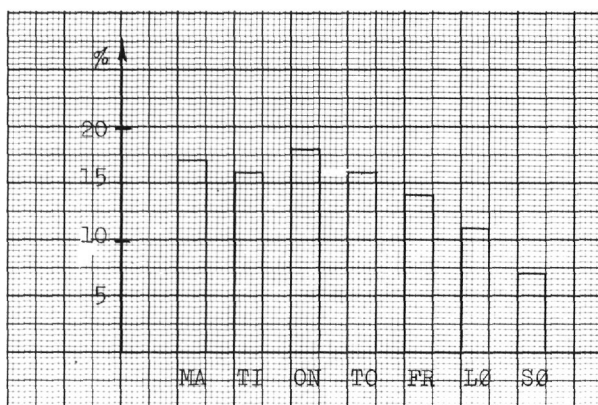
Et relativt lille segment målt ved antal turister er krydstogtrejsende. Alle respondenter i denne gruppe havde opholdt sig under 2 dage i København, og Københavns Havneærens ankomstliste viser, at meget få krydstogtskibe bliver liggende mere end et døgn i København.

Det skal endelig anføres, at turister med et ophold på under 3 dage oftere forekommer blandt grupperejsende (29%) end blandt individuelt rejsende (21%).

2.7. Turisternes ankomstugedag.

Fordeles turisterne efter ankomstugedag fås følgende fordeling:

Fig. 6. Turisterne fordelt efter ankomstugedag.

Det ses, at 67% af turisterne ankommer ugens 4 første hverdage, og 33% ankommer fredag, lørdag og søndag.

Det er her væsentligt at se på turister med meget kort opholdstid (d.v.s. under 2 dage), der ankommer fredag, lørdag og søndag, da indkøbsmulighederne især er begrænsede for disse.

Turister med et ophold på 0-2 dage, fordelt på ankomstdag.

	Man- dag	Tirs- dag	Ons- dag	Tors- dag	Fre- dag	Lør- dag	Søn- dag	Ube- svaret	Ialt
Procent	9	21	24	20	9	9	7	1	100
					} 35%				

Det ses, at 25% af turisterne med et ophold på 0-2 dage, svarende til 5% af alle turister, har stærkt begrænsede indkøbsmuligheder i weekend'en.

2.8. Udvidet åbningstid.

Respondenterne blev spurgt, om de ville foretrække en udvidet åbningstid i København,. Svarene fordeler sig som følger:

Vil ikke foretrække en udvidet åbningstid	48%
Foretrækker udvidet aften (hverdag)	41%
Foretrækker udvidet lørdag eftermiddag	7%
Foretrækker udvidet lørdag aften	} 1%
Foretrækker udvidet søndag formiddag	
Foretrækker udvidet søndag eftermiddag	
Foretrækker udvidet søndag aften	0%
Ubesvaret	3%

Idet der henvises til tabel 16-35, skal det kort gennemgås, hvilke grupper af turister, der adskiller sig fra de øvrige med hensyn til ønsker om en længere åbningstid.

Turister, der i større omfang end gennemsnittet Ønsker en længere åbningstid hverdag aften eller lørdag eftermiddag, er kendetegnet ved et eller flere af følgende karakteristika:

Har bopæl i U.S.A., Japan eller Europa excl. Nordiske lande, Tyskland og England.

Besøger København for at shoppe eller er på studietur.

Rejser i grupperejse.

Ankommer fredag eller lørdag.

Bor på 1.klasse hotelier.

Har ikke shoppet i det ønskede omfang, eller har aflyst møder og/eller andre aktiviteter.

Har foretaget indkøb efter kl. 15.30.

Har købt på banegårde, kiosker m.v.

Har ikke fået brugt det planlagte pengebeløb på shopping.

Blandt turister, der specielt Ønsker en længere åbningstid lørdag eftermiddag, kan fremhæves turister, der ankommer til byen fredag og lørdag, og turister der har købt ind lørdag formiddag.

Turister, der i større udstrækning end gennemsnittet har givet udtryk for tilfredshed med åbningstiderne i butikkerne, er kendetegnet ved et eller flere af følgende karakteristika:

Rejser med børn eller anden familie.

Har bopæl i de nordiske lande eller i Tyskland.

Er på familiebesøg eller ferierejse.

Rejser individuelt.

Ankommer ugens 4 første hverdage.

Bor på campingplads.

Har nået alle Ønskede aktiviteter.

Har ikke søgt bestemte butikker.

Har gjort indkøb kl. 8.00 - 15.00.

Har ikke købt varer på banegårde eller lignende.

Har hverken brugt flere eller færre penge end forventet.

2.9. Hvorfor foretrækkes en udvidet åbningstid.

De afgivne svar på dette spørgsmål fremgår af tabel 36. Spørgsmålet er naturligvis betinget af, at der er svaret bekræftende på, at man foretrækker en udvidet åbningstid. Den primære årsag til, at man foretrækker en udvidet åbningstid, er, at man ikke kan nå at købe ind inden for de nuværende åbningstider. Ca. 25% af respondenterne, der ønsker en længere åbningstid, har nævnt, at de foretrækker at bruge dagen til andre aktiviteter end shopping og ønsker at købe ind om aftenen. Det er desuden blevet nævnt, at en udvidet åbningstid om aftenen vil skabe mere liv i byen.

2.10. Spontane udsagn om lukketiderne.

Pa et tidligt tidspunkt i spørgeskemaet blev der spurgt:
Hvad synes De om åbningstiderne i København?

De spontane svar fremgår af tabel 37. Disse svar er derefter grupperet i to grupper: Tilfreds og utilfreds med åbningstiderne. Det fremgår, at 51% af respondenterne har givet udtryk for utilfredshed, og 49% har givet udtryk for tilfredshed med åbningstiderne.

Det skal kort belyses, hvilke grupper af turister der spontant har givet udtryk for utilfredshed med åbningstiderne.

Overvejende utilfredshed med åbningstiderne findes især hos turister

Der rejser uden børn eller anden familie.

- Der er på forretningsrejse eller studietur.

Der er på grupperejse.

Der bor på klasse 1 og 2 hotelier.

Der rejser med fly.

Der har aflyst møder m.v. eller ikke har shoppet i det ønskede omfang.

Der har købt relativt dyre varer, f.eks. guld, sølv, ure, porcelæn, pelsværk.

Der ikke havde planlagt et bestemt tidspunkt for shopping.

Der har modtaget information.

Der søgte strøgforretninger.

Der har foretaget indkøb sidst på dagen.

Der har købt varer i kiosker m.v.

Der havde planlagt at bruge flere penge, end de gjorde.

Der kommer fra U.S.A. og Japan.

3. TABELLER.

Tabel 1-64 kan direkte relateres til problematikken omkring lukkelovens betydning for turisterne.

Tabel 65-94 giver supplerende oplysninger om turisternes indkøb i København.

Tabel 95 samplingplan.

Kol. 18. Hvornår har butikkerne åbent i København?

ÅBNINGSTIDER.

	Ved ikke/ Ubesvaret	Lukket	Før 7.00	7.01-8.00	8.01-9.00	9.01+	Ialt
	%	%	%	%	%	%	%
Mandag-torsdag	7	-	-	4	85	4	100
Fredag	13	-	-	4	80	3	100
Lørdag	22	1	-	3	72	2	100
Søndag	26	74	-	-	0	0	100

Tabel 2.

Kol. 18. Hvornår har butikkerne åbnet i København ?

LUKKETIDER.

	Ved ikke/ ubesvaret		12.01-13.01		14.01-15.01		16.01-17.01		17.01-18.01		18.01-19.01		19.01-20.01		20.01-21.01		I alt	
	g	%	g	%	g	%	g	%	g	%	g	%	g	%	g	%	g	%
Mandag-torsdag	6	-	-	-	-	-	7	65	19	2	1	0	-	-	0	-	100	100
Fredag	18	0	0	-	-	0	0	2	4	23	49	4	-	-	4	-	100	100
Lørdag	27	9	34	22	2	2	-	1	1	1	-	0	1	100	0	1	100	100
Søndag	23	1	-	-	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	76	100	100

Kol. 29/37. Hvornår på dagen og hvilken ugedag foretog De indkøbene?

Køn:	Mandag-torsdag			Fredag			Lørdag			Søndag
	08.00- 15.00	15.00- 17.30	Efter 17.30	08.00- 15.00	15.00- 17.30	17.30- 20.00	08.00- 15.00	Efter 14.00	14.00	
Antal respondenter	214	401	7	88	92	132	126	2	7	

NB. Tabellen viser absolutte tal.

Tabel 5.

Kol. 29/25. Hvornår på dagen og hvilken ugedag foretog De indkøbene ?

	Mandag-torsdag				Fredag				Lørdag			
	08.00- 15.00	15.00- 17.30	17.30- 15.00	Efter 17.30	08.00- 15.00	15.00- 17.30	17.30- 20.00	Efter 20.00	08.00- 14.00	Efter 14.00	14.00- 14.00	Søndag
Var shoppingturen(e) organiseret af f.eks. Deres rejsebureau, eller fik De information fra hotel, eller rejseleder/rejsebureau om bestemte butikker, åbningstider og lign.?	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Organiseret tur	4	3	-	-	3	3	5	0	-	-	-	217
Har fået information	55	52	57	57	53	48	29	29	60	100	43	43
Gik uden information	39	42	-	34	44	41	14	14	34	-	-	-
Ubesvaret	2	3	43	6	0	6	57	57	6	-	57	57
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabel 7.

Kol. 29/13. Hvornår på dagen og hvilken ugedag foretog De indkøbene ?

Rejser De i rejse- selskab eller in- dividuel ?	Mandag-torsdag						Fredag						Lørdag				Søndag	
	08.00- 15.00		15.00- 17.30		Efter 17.30		08.00- 15.00		15.00- 17.30		17.30- 20.00		08.00- 14.00		Efter 14.00		Søndag	
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Grupperejse	29	25	43	27	32	26	14	25	50	29								
Individuelt	70	75	43	72	68	74	86	73	50	71								
Ubesvaret	1	0	14	1	-	-	-	2	-	-								
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabel 8.

Hvad har været formålet med Deres besøg i København ?

Har De undladt at deltage i møder, sight-seeing tours, museums-besøg el. lign. for at kunne shoppe, el. har De været forhindret i at shoppe, fordi butikkerne var lukkede ?

	<u>Forret- nings- rejse</u>	<u>Fami- lie- besøg</u>	<u>Shop- ping</u>	<u>Ferie- rejse</u>	<u>Kon- gres</u>	<u>An- det</u>
	%	%	%	%	%	%
Har undladt at deltage i møder eller lign.	4	-	3	6	-	8
Har ikke shoppet på grund af åbningstiderne	7	3	2	2	67	4
Har ikke shoppet i det ønskede omfang, fordi butikkerne var lukkede	23	13	17	16	-	21
Har shoppet uden at undlade at deltage i møder og lign.	66	84	78	76	33	67
Total	100	100	100	100	100	100

Tabel 9.

Kol. 15/20.

Hvor længe har De opholdt Dem i København ?

Har De undladt at del- tage i møder, sight- seeing tours, museums- besøg el. lign. for at kunne shoppe, el. har De været forhindret i at shoppe, fordi bu- tikkerne var lukkede ?	<u>1-2 dage</u>	<u>3-5 dage</u>	<u>6-8 dage</u>	<u>9-14 dage</u>	<u>Over 14 dage</u>	<u>Ube- sua- ret</u>
	%	%	%	%	%	%
Har undladt at del- tage i møder eller lign.	6	4	7	4	-	-
Har ikke shoppet på grund af åbningsti- derne	4	4	2	-	-	67
Har ikke shoppet i det ønskede omfang, fordi butikkerne var lukkede	12	22	17	4	-	-
Har shoppet uden at undlade at del- tage i møder og lign.	78	70	74	92	-	33
Total	100	100	100	100	100	100

Tabel 10.

	Rejser De i rejseselskab eller indi- viduelt ?		
	<u>Gruppe- rejse</u>	<u>Indivi- duelt</u>	<u>Ubesva- ret</u>
	%	%	%
Har De undladt at del- tage i møder, sight- seeing tours, museums- besøg el. lign. for at kunne shoppe, el. har De været forhindret i at shoppe, fordi bu- tikkerne var lukkede ?			
Har undladt at del- tage i møder eller lign.	10	4	-
Har ikke shoppet på grund af åbningsti- derne	1	4	-
Har ikke shoppet i det Ønskede omfang, fordi butikkerne var lukkede	27	13	-
Har shoppet uden at undlade at del- tage i møder og lign.	62	79	50
Total	100	100	100

Tabel 11.

Kol. 25/20.

Var shoppingturen(e) organiseret af f.eks. Deres rejsebureau, eller fik De information fra hotel, eller rejseleder/rejsebureau om bestemte butikker, åbningstider og lign. ?

Har De undladt at deltage i møder, sightseeing tours, museumsbesøg el. lign. for at kunne shoppe, el. har De været forhindret i at shoppe, fordi butikkerne var lukkede ?	Organiseret tur	Har fået information	Gik selvstændig uden information	Ubesvaret
	%	%	%	%
	-			
Har undladt at deltage i møder eller lign.	19	7	1	8
Har ikke shoppet på grund af åbningstiderne	-	3	2	25
Har ikke shoppet i det ønskede omfang, fordi butikkerne var lukkede	33	20	13	8
Har shoppet uden at undlade at deltage i møder og lign.	48	70	84	59
Total	100	100	100	100

Tabel 12.

Kol. 30/13.

Har De købt varer på banegårde,
kiosker, Lufthavnen eller i hotel-
receptionen eller lign., fordi an-
dre butikker har været lukkede ?

Rejser De i rejsesel-
skab eller individuelt ?

	<u>Nej</u>	<u>Ja</u>
	%	%
Grupperejse	24	35
Individuelt	72	64
Ubesvaret	4	1
Total	100	100

Tabel 13.

Kol. 30/15.

Har De købt varer på banegårde,
kiosker, Lufthavnen eller i hotel-
receptionen eller lign., fordi an-
dre butikker har været lukkede ?

Hvor længe har De op-
holdt Dem i København ?

		<u>Nej</u>	<u>Ja</u>
		%	%
1 - 2 dage	2	2	25
3 - 5 dage		34	49
6 - 8 dage		39	24
9 - 14 dage		5	1
Mere end 14 dage			
Ubesvaret		0	1
Total		100	100

Tabel 14.

Kol. 30/12.

Har De købt varer på banegårde,
kiosker, Lufthavnen eller i hotel-
receptionen eller lign., fordi an-
dre butikker har været lukkede?

Hvad har været formå-
let med Deres besøg i

København ?

NejJa

%

%

Forretningsrejse

15

17

Familiebesøg

11

5

Shopping

5

4

Ferierejse

62

61

Kongres

0

1

Andet

7

11

Ubesvaret

-

1

Total

100

100

Tabel 15.

Kol. 30/20.

Har De købt varer på banegårde, kiosker, Lufthavnen eller i hotelreceptionen eller lign., fordi andre butikker har været lukkede ?

Har De undladt at deltage i møder, sightseeing tours, museumsbesøg eller lign. for at kunne shoppe, eller har De været forhindret i at shoppe, fordi butikkerne var lukkede ?

	<u>Nej</u>	<u>Ja</u>
	%	%
Har undladt at deltage i møder eller lign.	5	10
Har ikke shoppet på grund af åbningstiderne	2	11
Har ikke shoppet i det ønskede omfang, fordi butikkerne var lukkede	11	39
Har shoppet uden at undlade at deltage i møder og lign.	82	37
Ubesvaret	0	3
Total	100	100

Tabel 16.

Kol. 34/8.

Ville De foretrække en udvidet åbningstid
for butikkerne i København ?

Rejser De med fami- lie eller alene ?	<u>Nej</u>	<u>Aften</u> <u>hverdage</u>	<u>Lørdag</u> <u>efterm.</u>	<u>Ved</u> <u>ikke</u>	<u>Total</u>
	%	%	%	%	%
Alene	42	42	9	7	100
ffigtepar/par 50	42		6	2	100
Ægtepar med børn	53	40	7		100
Alene med børn	50	38	12		100
ffgtepar med familie	54	38	4	4	100
Gruppe	48	43	5	4	100
Ubesvaret	50	50			100

Tabel 17.Kol. **34/11.**Ville De foretrække en udvidet åbningstid
for butikkerne i København ?

Hvilket land har De fået bopæl i ?	<u>Nej</u>	<u>Aften hverdage</u>	<u>Lørdag efterm.</u>	<u>Ved ikke</u>	<u>Total</u>
	%	%	%	%	%
Danmark	60	37	3	-	100
England	49	36	15		100
Sverige, Norge, Finland, Island	61	28	8	3	100
Tyskland	58	31	7	4	100
U.S.A.	42	51	5	2	100
Japan	14	54	18	14	100
Andre europæiske lande	41	51	5	3	100
Andre lande	55	29	5	11	100
Ubesvaret		-			

Tabel 18.

Kol. 34/12.

Ville De foretrække en udvidet åbningstid
for butikkerne i København ?

Hvad har været for- målet med Deres be- søg i København ?	<u>Nej</u>	<u>Aften</u> <u>hverdage</u>	<u>Lørdag</u> <u>efterm.</u>	<u>Ved</u> <u>ikke</u>	<u>Total</u>
	%	%	%	%	%
Forretningsrejse	41	44	7	8	100
Familiebesøg	58	34	8		100
Shopping	39	50	8	3	100
Ferierejse	51	40	7	2	100
Kongres	33	67	-	-	100
Andet	29	59	10	2	100
Ubesvaret	50		50		100

Tabel 19.

Kol. 34/13.

Ville De foretrække en udvidet åbningstid
for butikkerne i København ?

Rejser De i rejse- selskab eller indi- viduelt ?	<u>Nej</u>	<u>Aften</u> <u>hverdage</u>	<u>Lørdag</u> <u>efterm.</u>	<u>Ved</u> <u>ikke</u>	<u>Total</u>
	%	%	%	%	%
Grupperejse	40	52	5	3	100
Individuelt	52	38	7	3	100
Ubesvaret		100	-	-	100

Tabel 20.

Kol. 34/14.

Ville De foretrække en udvidet åbningstid
for butikkerne i København ?

Hvilken ugedag ankom De til København ?	<u>Nej</u>	<u>Aften hverdage</u>	<u>Lørdag efterm.</u>	<u>Ved ikke</u>	<u>Total</u>
	%	%	%	%	%
Mandag	52	41	4	3	100
Tirsdag	53	43	2	2	100
Onsdag	48	42	5	5	100
Torsdag	54	37	7	2	100
Fredag	33	50	13	4	100
Lørdag	49	35	13	3	100
Søndag	47	44	7	2	100
Ubesvaret	60	20	20		100

Tabel 21.

Kol. 34/15.

Ville De foretrække en udvidet åbningstid
for butikkerne i København ?

Hvor længe har De opholdt Dem i København ?	<u>Nej</u>	<u>Aften hverdage</u>	<u>Lørdag efterm.</u>	<u>Ved ikke</u>	<u>Total</u>
	%	%	%	%	%
1-2 dage	52	40	5	3	100
3-5 dage	45	43	8	4	100
6-8 dage	50	42	5	3	100
9-14 dage	50	33	13	4	100
Mere end 14 dage	-	-	-		
Ubesvaret	50	25	25		100

Tabel 22.

Kol. 34/15.

Ville De foretrække en udvidet åbningstid
for butikkerne i København ?

Hvor længe har De opholdt Dem i Dan- mark ?	<u>Nej</u>	<u>Aften</u> <u>hverdage</u>	<u>Lørdag</u> <u>efterm.</u>	<u>Ved</u> <u>ikke</u>	<u>Total</u>
	%	%	%	%	%
1-2 dage	48	43	6	3	100
3-5 dage	41	45	9	5	100
6-8 dage	51	42	4	3	100
9-14 dage	59	26	13	2	100
Mere end 14 dage	60	40			100
Ubesvaret (el. danske)	56	40	4		100

Tabel 23.

Kol. 34/16.

Ville De foretrække en udvidet åbningstid
for butikkerne i København ?

Hvor har De boet i København ?	<u>Nej</u>	<u>Aften hverdage</u>	<u>Lørdag efterm.</u>	<u>Ved ikke</u>	<u>Total</u>
	%	%	%	%	%
Hotel, klasse 1	36	51	10	3	100
Hotel, klasse 2	43	48	3	6	100
Hotel, klasse 3	50	39	9	2	100
Vandrehjem, sleep-ins	58	42	-	-	100
Camping	63	31	4	2	100
Familie, venner	50	44	6	-	100
Skib	53	39	-	8	100
Ikke overnattet	-	50	50	~	100
Uoplyst	36	36	21	7	100

Tabel 24.

Kol. 34/17.

Ville De foretrække en udvidet åbningstid
for butikkerne i København ?

Hvilken transportmåde benytter De ?	<u>Nej</u>	<u>Aften hverdage</u>	<u>Lørdag efterm.</u>	<u>Ved ikke</u>	<u>Total</u>
	%	%	%	%	%
Privat bil	62	31	4	3	100
Bus	20	80	-		100
Fly	40	48	9	3	100
Skib (krydstogt)	65	28	2	5	100
Tog	45	45	4	6	100
Vandrer (på stop)	82	18	-	-	100
Andet	50	50	-	-	100
Ubesvaret	-				

Tabel 25.

Kol. 34/20.

Ville De foretrække en udvidet åbningstid
for butikkerne i København ?

Har De undladt at del- tage i møder, sight- seeing tours, museums- besøg el. lign. for at kunne shoppe, el. har De været forhindret i at shoppe, fordi butik- kerne var lukkede ?	Nej	Aften hverdage	Lørdag eftern.	Ved ikke	Total
	%	%	%	%	%
Har undladt at deltage i møder el. lign.	3	88	6	3	100
Har ikke shoppet på grund af åbningsti- derne	9	59	32	-	100
Har ikke shoppet i det ønskede omfang, fordi butikkerne var lukkede	2	88	9	1	100
Har shoppet uden at undlade at deltage i møder og lign.	64	27	5	4	100
Ubesvaret	60	33	7		100

Tabel 26.

Kol. 34/23.

Ville De foretrække en udvidet åbningstid
for butikkerne i København ?

Havde De på forhånd afsat et bestemt tids- punkt til shopping, el- ler foretog De Deres shopping på et tilfæl- digt belejligt tids- punkt ?	<u>Nej</u>	<u>Aften hverdage</u>	<u>Lørdag efterm.</u>	<u>Ved ikke</u>	<u>Total</u>
	%	o	%	%	%
Planlagt	48	42	5	5	100
Ikke planlagt	49	41	8	2	100
Ubesvaret	43	50	7		100

Tabel 27.

Kol. 34/24.

Ville De foretrække en udvidet åbningstid
for butikkerne i København ?

Har De foretaget De- res indkøb på en egentlig shoppingtur eller på en mere til- fældig måde ?	<u>Nej</u>	<u>Aften</u> <u>hverdage</u>	<u>Lørdag</u> <u>efterm.</u>	<u>Ved</u> <u>ikke</u>	<u>Total</u>
	%	%	%	%	%
En egentlig shop- pingtur	47	42	7	4	100
Shopping foretaget på mere tilfældig måde	50	40	7	3	100
Ubesvaret	53	41	6	-	100

Tabel 28.

Kol. 34/27.

Ville De foretrække en udvidet åbningstid
for butikkerne i København ?

Søgte De efter be- stemte butikker i København ?	<u>Nej</u>	<u>Aften</u> <u>hverdage</u>	<u>Lørdag</u> <u>efterm.</u>	<u>Ved</u> <u>ikke</u>	<u>Total</u>
	%	%	%	%	%
Nej	56	34	6	4	100
Illum/Illums Bolighus	49	43	6	2	100
Magasin du Nord	41	49	6	4	100
Souvenir-shops	100	-	-		100
Den Permanente	46	46	7	1	100
Georg Jensen	38	54	6	2	100
Bjørn Wiinblads Hus, Kastrup Holmegaard, Den Kgl. Porcelæns- fabrik	42	49	5	4	100
Pipe-shops	57	43	-		100
Andre stormagasiner	50	41	8	1	100
Andre	46	47	7	-	100

Tabel 29.

Kol. 34/28.

Ville De foretrække en udvidet åbningstid
for butikkerne i København ?

Hvilke butikstyper		Aften	Lørdag	Ved	
Søgte De især ?	<u>Nej</u>	<u>hverdage</u>	<u>efterm.</u>	<u>ikke</u>	<u>Total</u>
	%	%	%	%	%
Stormagasiner	54	37	7	2	100
Store strøgfor- retninger "	48	42	7	3	100
Mindre strøgfor- retninger	51	39	10		100
Sidegade-forret- ninger	55	33	10	2	100
Ubesvaret	48	48	4		100

Tabel 30.

Kol. 34/29.

Ville De foretrække en udvidet åbningstid
for butikkerne i København ?

Hvornår på dagen og hvilken ugedag fore- tog De indkøbene ?	<u>Nej</u>	<u>Aften</u> <u>hverdage</u>	<u>Lørdag</u> <u>efterm.</u>	<u>Ved</u> <u>ikke</u>	<u>Total</u>
	%	%	%	%	%
<u>Mandag til Torsdag:</u>					
Kl. 8.00 - 15.00	62	33	3	2	100
Kl. 15.01 - 17.30	47	44	6	3	100
Efter Kl. 17.30	95	5			100
<u>Fredag:</u>					
Kl. 8.00 - 15.00	79	17	4		100
Kl. 15.01 - 17.30		76	16	8	100
Kl. 17.30 - 20.00		83	10	7	100
Efter Kl. 20.00	-	100			100
<u>Lørdag:</u>					
Kl. 8.00 - 14.00		65	32	3	100
Efter Kl. 14.00	-	100			100
Søndag;	69	25	6	-	100

Tabel 31.

Kol. 34/30.

Ville De foretrække en udvidet åbningstid
for butikkerne i København ?

Har De købt varer på banegårde, kiosker, Lufthavnen el. i ho- telreception el. lign., fordi andre butikker har været lukkede ?	<u>Nej</u>	<u>Aften</u> <u>hverdage</u>	<u>Lørdag</u> <u>efterm.</u>	<u>Ved</u> <u>ikke</u>	<u>Total</u>
	%	%	%	%	%
Nej	53	37	6	4	100
Ja	28	60	10	2	100

Tabel 32.

Kol. 34/31.

Ville De foretrække en udvidet åbningstid
for butikkerne i København ?

Hvor stort et beløb har De indtil nu brugt på shopping i København ? (excl. hotel, rastau- ration, forlystelser og køb i transithal)	<u>Nej</u>	<u>Aften</u> <u>hverdage</u>	<u>Lørdag</u> <u>* efterm.</u>	<u>Ved</u> <u>ikke</u>	<u>Total</u>
	%	%	%	%	%
- 250 kr.	56	37	6	1	100
251- 500 kr.	53	35	7	5	100
501- 750 kr.	56	31	7	6	100
751-1.000 kr.	34	47	15	4	100
1.001-1.250 kr.	30	70	-		100
1.251-1.500 kr.	50	40	7	3	100
1.501-1.750 kr.	29	57	7	7	100
1.751-2.000 kr.	44	56			100
2.001-2.500 kr.	50	50			100
2.501-3.000 kr.	20	80			100
3.001 kr. og over	43	46	7	4	100
Ubesvaret	45	50	4	1	100

Tabel 33.

Kol. 34/33.

Ville De foretrække en udvidet åbningstid
for butikkerne i København ?

Havde De planlagt at bruge flere eller fær- re penge på shopping ?	<u>Nej</u>	Aften hverdage	Lørdag <u>eftern.</u>	Ved ikke	<u>Total</u>
	%	%	%	%	%
Flere	25	63	9	3	100
Hverken mere eller mindre	55	33	7	5	100
Færre	48	44	7	1	100
Ved ikke/ubesvaret	53	41	5	1	100

Tabel 34.

Kol. 34/36.

Ville De foretrække en udvidet åbningstid
for butikkerne i København ?

Hvor gammel er De ?		Aften	Lørdag	Ved	
	<u>Nej</u>	<u>hverdage</u>	<u>efterm.</u>	<u>ikke</u>	<u>Total</u>
	%	%	%	%	%
15 - 19 år	42	47	11		100
20 - 29 år	60	30	7	3	100
30 - 39 år	48	44	4	4	100
40 - 49 år	41	46	9	4	100
50 - 59 år	48	41	8	3	100
60 - 69 år	36	58	3	3	100
70 år og over	40	40	20		100

Tabel 35.

Kol. 34/37.

Ville De foretrække en udvidet åbningstid
for butikkerne i København ?

Køn ?

	Aften		Lørdag	Ved	
	<u>Nej</u>	<u>hverdage</u>	<u>efterm.</u>	<u>ikke</u>	Total
	%	%	%	%	%
Mand	51	39	6	4	100
Kvir.de	46	44	7	3	100

Tabel 37.

Kol. 19.   Hvad synes De om åbningstiderne i København ?

	<u>Total</u>
	%
Passer fint, tilfreds	42
For kort, ikke tilfreds	24
Har ændret sig	0
Kortere end i andre lande	3
Burde forlænges af hensyn til turisterne	5
Burde forlænges lørdag	7
Burde forlænges hverdag aften	7
Indrettet sig, har fået information	3
Som vi er vant til	8
Aben om søndagen	1
Abner for sent	0
Total	100

Tabel 38.

Kol. 19/8.

Hvad synes De om afbningstiderne i
København ?

Rejser De med familie eller alene ?	<u>Tilfreds</u>	<u>Utilfreds</u>
	%	%
Alene	23	28
Ægtepar/par	36	40
Ægtepar med børn	18	11
Alene med børn	3	2
Ægtepar med familie	5	3
Gruppe	15	16
Ubesvaret	-	0
Total	100	100

Tabel 39.

Kol. 19/9.   Hvad synes De om åbningstiderne
i København ?

Har De familie hjemme ?	<u>Tilfreds</u>	<u>Utilfreds</u>
	%	%
Nej	32	35
Ja	67	64
Ubesvaret	1	1
Total	100	100

Tabel 40.

Kol. 19/11.

Hvad synes De om åbningstiderne
i København ?

Hvilket land har De fået bopæl i ?	<u>Tilfreds</u>	<u>Utilfreds</u>
	%	%
Danmark	13	7
England	8	6
Sverige, Norge,		
Finland, Island	21	14
Tyskland	13	5
U.S.A.	22	34
Japan	1	7
Andre europæiske lande	15	22
Andre lande	7	6
Total	100	100

Tabel 41.

Kol. 19/12.

Hvad synes De om åbningstiderne
i København ?

Hvad har været formålet med Deres besøg i Køben- havn ?	<u>Tilfreds</u>	<u>Utilfreds</u>
	%	%
Forretningsrejse	12	17
Familiebesøg	12	7
Shopping	5	5
Ferierejse	64	60
Kongres	0	1
Andet	6	10
Ubesvaret	1	
Total	100	100

Tabel 42.

Kol. 19/13.

Hvad synes De om åbningstiderne
i København ?

Rejser De i rejseselskab eller individuelt ?	<u>Tilfreds</u>	<u>Utilfreds</u>
	%	%
Grupperejse	21	30
Individuelt	79	69
Ubesvaret	0	1
Total	100	100

Tabel 43.

Kol. 19/14.

Hvad synes De om åbningstiderne
i København ?

Hvilken ugedag ankom De til København ?	<u>Tilfreds</u>	<u>Utilfreds</u>
	%	%
Mandag	17	18
Tirsdag	18	14
Onsdag	16	20
Torsdag	16	15
Fredag	12	16
Lørdag	10	11
Søndag	9	6
Ubesvaret	2	
Total	100	100

Tabel 44.

Kol. 19/15.

Hvad synes De om åbningstiderne
i København ?

Hvor længe har De opholdt Dem i København ?	<u>Tilfreds</u>	<u>Utilfreds</u>
	%	%
1-2 dage	21	25
3-5 dage	37	36
6-8 dage	37	35
9-14 dage	4	4
Mere end 14 dage	-	-
Ubesvaret	1	-
Total	100	100

Tabel 45.

Kol. 19/15

Hvad synes De om åbningstiderne
i København ?

Hvor længe har De opholdt Dem i Danmark ?	<u>Tilfreds</u>	<u>Utilfreds</u>
	%	%
1--2 dage	14	18
3--5 dage	23	28
6-8 dage	40	38
9--14 dage	11	8
Mere end 14 dage	2	1
Ubesvaret	10	7
Total	100	100

Tabel 46.

Kol. 19/16.

Hvad synes De om åbningstiderne
i København ?

Hvor har De boet i København ?	<u>Tilfreds</u>	<u>Utilfreds</u>
	%	%
Hotel, klasse 1	18	29
Hotel, klasse 2	16	21
Hotel, klasse 3	19	17
Vandrehjem, sleep-ins	2	2
Camping	34	20
Familie, venner	7	5
Skib	1	3
Ikke overnattet	-	1
Uoplyst, ubesvaret	3	2
Total	100	100

Tabel 47.

Kol. 19/17.   Hvad synes De om åbningstiderne
i København ?

Hvilken transportmåde benytter De ?	<u>Tilfreds</u>	<u>Utilfreds</u>
	%	%
Privat bil	35	20
Bus	1	0
Fly 4	4	63
Skib (krydstogt)	8	5
Tog	10	10
Vandrer (på stop)	1	2
Andet	1	
Ubesvaret		
Total	100	100

Tabel 48.

Kol. 19/20.

Hvad synes De om åbningstiderne
i København ?

Har De undladt at del- tage i møder, sight- seeing tours, museums- besøg el. lign. for at kunne shoppe, el. har De været forhindret i at shoppe, fordi butik- kerne var lukkede ?	Tilfreds	Utilfreds
	%	%
Har undladt at deltage i møder el. lign.	2'	8
Har ikke shoppet på grund af åbningstiderne	2	5
Har ikke shoppet i det ønskede omfang, fordi butikkerne var lukkede	2	31
Har shoppet uden at und- lade at deltage i møder og lign.	93	52
Ubesvaret	1	4
Total	100	100

Tabel 49.

Kol. 19/21.

Hvad synes De om åbningstiderne

i København ?

Hvad har De købt ?	<u>Tilfreds</u>	<u>Utilfreds</u>
	%	%
Souvenir	12	12
Gaver	16	16
Guld-/sølvvarer, ure, antikviteter, porcelæn	12	18
Pelsværk	1	2
Møbler, udstyr til hjemmet	10	7
Fødevarer	11	10
Beklædning	19	18
Andet	16	16
Ubesvaret	3	1
Total	100	100

Tabel 50.

Kol. 19/23.

Hvad synes De om åbningstiderne
i København ?

Havde De på forhånd afsat et bestemt tidspunkt til shopping, el. foretog De Deres shopping på et til- fældigt belejligt tids- punkt ?	<u>Tilfreds</u>	<u>Utilfreds</u>
		9
Planlagt	40	35
Ikke planlagt	56	59
Ubesvaret	4	6
Total	100	100

Tabel 51.

Kol. 19/24.

Hvad synes De om åbningstiderne
i København ?

Har De foretaget Deres indkøb på en egentlig shoppingtur el. på mere tilfældig måde ?	Tilfreds	Utilfreds
	%	%
En egentlig shoppingtur	48	46
Shopping foretaget på mere tilfældig måde	46	48
Ubesvaret	6	6
Total	100	100

Tabel 52.

Kol. 19/25.

Hvad synes De om åbningstiderne
i Københavns ?

Var shoppingturen(e)
organiseret af f.eks.
Deres rejsebureau,
eller fik De informa-
tion fra hotel, eller
rejseleder/rejssebureau
om bestemte butikker,
åbningstider og lign. ?

	<u>Tilfreds</u>	Utilfreds
	%	%
Organiseret tur	3	4
Har fact information	49	53
Gik selvstændig, uden information	43	38
Ubesvaret	5	5
Total	100	100

Tabel 53.

Kol. 19/27.

Hvad synes De om åbningstiderne
i København ?Søgte De efter bestemte
butikker i København ?Tilfreds

Utilfreds

%

%

Nej

24

25

Illum/illums Bolighus

15

12

Magasin du Nord

9

10

Souvenir shops

0

-

Den Permanente

8

9

Georg Jensen

5

6

Bjørn Wiinblads Hus,
Kastrup Holmegaard,

Kgl. Porcelænsfabrik

9

10

Pipe-shops

1

0

Andre stormagasiner

10

7

Andre

19

21

Total

100

100

Tabel 54.

Kol. 19/28.

Hvad synes De om åbningstiderne
i København ?

Hvilke butikstyper søgte De især ?	<u>Tilfreds</u>	Utilfreds
	%	%
Stormagasiner	29	24
Store strøgforretninger	33	36
Mindre strøgforretninger	17	20
Sidegade-forretninger	20	17
Ubesvaret	1	3
Total	100	100

Tabel 55.

Kol. 19/29.

Hvad synes De om åbningstiderne
i København ?

Hvornår på dagen og hvilken ugedag fore- tog De indkøbene ?	<u>Tilfreds</u> %	<u>Utilfreds</u> %
<u>Mandag til torsdag:</u>		
Kl. 8.00 - 15.00	36	33
Kl. 15.01 - 17.30	64	65
Efter kl. 17.30	0	2
Ialt	100	100
<u>Fredag:</u>		
Kl. 8.00 - 15.00	32	20
Kl. 15.01 - 17.30	30	24
Kl. 17.31 - 20.00	37	53
Efter kl. 20.00	1	3
Ialt	100	100
<u>Lørdag:</u>		
Kl. 8.00 - 14.00	100	96
Efter kl. 14.00	-	4
Ialt	100	100

Tabel 56.

Kol. 19/30.

Hvad synes De om åbningstiderne
i København ?

Har De købt varer på banegårde, kiosker, Lufthavnen el. i hotel- receptionen el. lign., fordi andre butikker har været lukkede ?	Tilfreds	Utilfreds
	%	%
Nej	89	72
Ja	11	28
Total	100	100

Tabel 57.

Kol. 19/31.

Hvad synes De om åbningstiderne
i København ?

Hvor stort et beløb har De indtil nu brugt på shopping i København ? (excl. hotel, restaura- tion, forlystelser og køb i transithal)	<u>Tilfreds</u>	<u>Utilfreds</u>
250 kr.	26	23
2 51- 50 0 kr.	2	2
501- 750 kr.	13	10
751- 1.000 kr.	8	9
1.001- 1.250 kr.	2	5
1.251- 1.500 kr.	5	5
1.501- 1.750 kr.	2	3
1.751- 2.000 kr.	3	3
2.001- 2.500 kkr.	2	2
2.500- 3.000 kr.	0	1
3.001 kr. og over	4	5
Ubesvaret	13	11
Total	100	100

Tabel 58.

Kol. 19/33.

Hvad synes De om åbningstiderne
i København ?

Havde De planlagt at bruge flere eller fær- re penge på shopping ?	<u>Tilfreds</u>	<u>Utilfreds</u>
Flere	11	23
Hverken mere eller mindre	55	43
Færre	16	15
Ved ikke/ubesvaret	18	19
Total	100	100

Tabel 59.

Kol. 19/34.

Hvad synes De om åbningstiderne
i København ?

Ville De foretrække en udvidet åbningstid for butikkerne i København ?	<u>Tilfreds</u>	<u>Utilfreds</u>
	%	%
Nej	78	11
Ja, aften, hverdage	14	48
Ja, lørdag eftermiddag	4	24
Ja, lørdag aften	1	8
Ja, søndag formiddag	0	2
Ja, søndag eftermiddag	0	3
Ja, søndag aften	-	1
Ved ikke/ubesvaret	3	3
Total	100	100

Tabel 60.

Kol. 19/35.

Hvad synes De om åbningstiderne
i København ?

Hvorfor ville De fore- trække en udvidet åb- ningstid ? (Kun hvis "ja" i tabel 59)	Tilfreds	Utilfreds
	%	%
Kan ikke na at gøre indkøb	27	27
Af hensyn til folk med lang arbejdstid	7	7
Service over for turister- ne, give turisterne bedre muligheder	23	18
Kan ikke na at undersøge eller sammenligne forskel- lige forretningers varer	7	12
Er vant til længere åbnings- tid	-	9
Af bekvemmeligheds grunde	5	6
For at kunne handle om aftenen, lørdag eftermid- dag	25	27
Andre grunde	2	1
Ved ikke/ubesvaret	4	8
Total	100	115
Dobbeltsvar	-	15
Total	100	100

Tabel 61.

Kol. 19/36.

Hvad synes De om åbningstiderne
i København ?

Hvor gammel er De ?	Tilfreds	Utilfreds
	%	%
15 - 19 ar	3	3
20 - 29 ar	27	20
30 - 39 ar	31	26
40 - 49 ar	21	28
50 - 59 ar	12	14
60 - 69 ar	5	7
70 ar og over	1	2
Total	100	100

Tabel 62.

Kol. 19/37.

Hvad synes De om åbningstiderne
i København ?

Køn ?	Tilfreds	Utilfreds
	%	%
Mand	57	56
Kvinde	43	44
Total	100	100

Tabel 63,

Kol. 15/14.

Hvor længe har De opholdt Dem i København ?

Hvilken ugedag ankorn De til København ?	<u>0-2 dage</u>	<u>3-5 dage</u>	<u>6-8 dage</u>	<u>9-14 dage</u>	<u>Over 14 dage</u>	<u>Ube- sva- ret</u>
	%	%	%	%	%	%
Mandag	9	26	13	32		
Tirsdag	20	21	9	8		
Onsdag	25	20	14	12		
Torsdag	20	10	19	12		
Fredag	9	8	21	24		
Lørdag	9	9	15			
Søndag	7	6	9	12		
Ubesvaret	1	0	-	-	-	100
Total	100	100	100	100	100	100

Tabel 64.

Kol. 15.

Hvor længe har De opholdt Dem i København ?

Hvor længe i Danmark ?	0-2 dage	3-5 dage	6-8 dage	9-14 dage	Over 14 dage	Ube- sva- ret
	%	%	%	%	%	%
0 - 2 dage	69					
3 - 5 dage	14	62	-	-		
6 - 8 dage	7	22	82			
9 - 14 dage	1	7	8	92		
Over 14 dage		2	-	2	4	
Ubesvaret	7	9	8	4		100
Total	100	100	100	100	100	100

Tabel 65.

Kol. 13/36.

Rejser De i rejseselskab eller
individelt ?

Hvor gammel er De ?	Gruppe- rejse	Indivi- duelt	Ubesva- ret
	%	%	%
15 - 19 ar	2	3	25
20 - 29 ar	12	27	50
30 - 39 ar	25	30	
40 - 49 ar	23	25	25
50 - 59 ar	18	12	
60 - 69 ar	14	3	
70 ar Og Over	6		
Total	100	100	100

Tabel 66.

Kol. 13/12.

Rejser De i rejseselskab eller
individuelt ?Hvad har været for-
målet med Deres be-
søg i København ?Gruppe-
rejseIndivi-
dueltUbesva-
ret

		6	8
Forretningsrejse	4	19	40
Familiebesøg	3	12	
Shopping	4		5 -
Ferierejse	75	57	40
Kongres		1	
Andet	14	6	20
Ubesvaret	-	0	-
Total	100	100	100

Tabel 67.

Kø1. 25/11.

Var shoppingturen(e) organiseret af
f.eks. Deres rejsebureau, eller fik
De information fra hotel, eller rejse-
leder/rejsebureau om bestemte butik-
ker, åbningstider og lign. ?

Hvilket land har De fast bopæl i ?	Organise- ret tur	Har fået informa- tion	Gik selv- stændig uden information
	%	%	%
Danmark	-	4	18
England	5	7	6
Sverige, Norge, Finland, Island	5	14	22
Tyskland		8	11
U.S.A.	76	35	17
Japan	9	5	2
Andre europæiske lande	5	17	20
Andre lande	-	9	4
Ubesvaret		1	
Total	100	100	100

Tabel 68.

Kol. 25/15.

Var shoppingturen(e) organiseret af f.eks. Deres rejsebureau, eller fik De information fra hotel, eller rejseleder/rejsebureau om bestemte butikker, åbningstider og lign. ?

Hvor længe har De opholdt Dem i København ?	<u>Organise-</u> <u>ret tur</u>	Har faet informa- <u>tion</u>	Gik selv- stændig uden <u>information</u>
	%	%	%
1 - 2 dage	19	21	22
3 - 5 dage	29	38	38
6 - 8 dage	52	37	34
9 - 14 dage	-	3	5
Over 14 dage	-		
Ubesvaret		1	1
Total	100	100	100

Tabel 69.

Kol. 23/15.

Havde De på forhånd afsat et bestemt tidspunkt til shopping, eller foretog De Deres shopping på et tilfældigt belejligt tidspunkt ?

Hvor længe har De opholdt Dem i København ?	Planlagt tidspunkt	Ikke planlagt tidspunkt
	%	%
1 - 2 dage	13	27
3 - 5 dage	36	39
6 - 8 dage	47	29
9 - 14 dage	4	5
Over 14 dage		
Ubesvaret	0	0
Total	100	100

Tabel 70.

Kol. 23/12.

Havde De på forhånd afsat et bestemt tidspunkt til shopping, eller foretog De Deres shopping på et tilfældigt belejligt tidspunkt ?

Hvad har været formålet med Deres besøg i København ?	Planlagt tidspunkt	Ikkeplanlagt tidspunkt
	%	%
Forretningsrejse	18	12
Familiebesøg	11	9
Shopping	8	4
Ferierejse	58	65
Kongres	-	1
Andet	5	9
Ubesvaret	0	0
Total	100	100

Tabel 71.

Kol. 23/13.

Havde De på forhånd afsat et bestemt tidspunkt til shopping, eller foretog De Deres shopping på et tilfældigt belejligt tidspunkt ?

Rejser De i rejseselskab eller individuelt ?

Planlagt
tidspunkt

Ikke planlagt
tidspunkt

%

%

Grupperejse

33

22

Individuelt

67

77

Ubesvaret

0

1

Total

100

100

Tabel 72.

Kol. 24/15.

Har De foretaget Deres indkøb på
en egentlig shoppingtur eller på
mere tilfældig måde ?

Hvor længe har De opholdt Dem i København ?	Egentlig shoppingtur	Shopping på tilfældig måde
	%	%
1 - 2 dage	19	24
3 - 5 dage	40	35
6 - 8 dage	38	34
9 - 14 dage	3	6
Over 14 dage		
Ubesvaret	0	1
Total	100	100

Tabel 73.

Kol. 24/13.

Har De foretaget Deres indkøb på
en egentlig shoppingtur eller på
mere tilfældig måde ?

Rejser De i rejse-
selskab eller in-
dividuellet ?

Egentlig
shoppingtur

Shopping på
tilfældig måde

%

%

Grupperejse

43

2

Individuelt

57

98

Ubesvaret

0

0

Total

100

100

Tabel 74.

Kol. 24/12.

Har De foretaget Deres indkøb på
en egentlig shoppingtur eller på
mere tilfældig måde ?

Hvad har været for-
målet med Deres be-
søg i København ?

Egentlig
shoppingtur

Shopping på
tilfældig måde

	%	%
Forretningsrejse	15	13
Familiebesøg	9	11
Shopping	7	4
Ferierejse	62	64
Kongres	0	0
Andet	7	8
Ubesvaret	0	0
Total	100	100

Tabel 75.

Kol. 21-22/16. Hvad har De købt ?

Hvor har De boet
i København ?

Hvor har De boet i København ?	Souvenir		Gaver		Guld-/sølvva- rer, antikvi- teter, ure, porcelæn		Pelsvark		Møbler, udstyr til hjemmet		Fødevarer		Beklæd- ning		Andet		Ube- sva- ret
	%		%		%		%		%		%	%		%		%	%
Hotel, klasse 1	26		29		36		79		25		16		25		24		22
Hotel, klasse 2	22		23		24		14		21		12		15		16		18
Hotel, klasse 3	20		21		20		7		19		15		19		21		10
Vandrehjem	1		1		-		-		0		3		3		3		-
Camping	29		20		12		-		25		48		30		29		16
Familie/privat	1		5		5		-		7		5		6		6		16
Skib	1		1		3		-		3		-		2		1		-
Ikke overnattet	0		0		-		-		0		-		-		-		-
Ubesvaret	0		-		0		-		0		1		0		-		18
Total	100		100		100		100		100		100		100		100		100

Tabel 76.

Kol. 21-22/15.   Hvad har De købt ?

Hvor lange har De opholdt Dem i Kø- benhavn ?	Souvenir		Gaver		Guld-/sølvrer, teter, ure, porcelæn		Pelsværk		Møbler, udstyr til hjemmet		Fødevarer		Beklæd- ning		Andet		Ube- sva- ret	
	%		%		%		%		%		%		%		%		%	
1 - 2 dage	13		14		17		-		10		21		9		6		69	
3 - 5 dage	31		36		38		18		28		32		34		32		16	
6 - 8 dage	50		44		40		78		59		43		51		57		3	
9 - 14 dage	6		6		5		4		3		4		6		5		-	
Over 14 dage	-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Ubesvaret	-		-		-		-		-		-		0		-		12	
Total	100		100		100		100		100		100		100		100		100	

Tabel 77.

Kol. 21-22/12.	Hvad har De købt ?																
Hvad har været formålet med De- res besøg i Kø- benhavn ?	Souvenir		Gaver		Guld-/sølvvæ- rer, antikvi- teter, ure, porcelæn		Pelsvæk		Møbler, udstyr til hjemmet		Fødevarer		Beklæd- ning		Andet		Ube- sva- ret
	%	§	%	§	%	§	%	§	%	§	%	§	%	§	Andet	§	
Forretningsrejse	14	15		17	14	12	10	15	15	22							
Familiebesøg	8	12		10	-	13	10	12	11	12							
Shopping	3	5		6	20	8	5	7	6	-							
Ferierejse	70	62		62	63	63	72	61	63	37							
Kongres	0	0		0	-	-	-	0	-	-							
Andet	5	6		5	3	4	3	5	5	24							
Ubesvaret	-	-		-	-	-	-	-	-	5							

Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabel 78.

Kol. 21-22/26. Hvad har De købt ?											
Søgte De efter bestemte varer i København ?	Guld-/sølvvarer, antiktiveter, ure, porcelæn			Pelsværk	Møbler, udstyr til hjemmet	Fødevarer	Beklædning	Andet	Ubesvaret	Antal responder søgte	
	Souvenir	Gaver									
Søgte ikke	59	87	78	-	39	87	109	82	19	232	
Gaver	23	35	14	1	6	10	27	26	-	40	
Guld-/sølvvarer, antiktiveter, ure, porcelæn	83	101	149	19	39	51	96	97	3	175	
Pelsværk	10	11	16	19	8	4	11	11	-	19	
Møbler, boligudstyr til hjemmet	23	31	24	5	53	14	48	39	-	63	
Fødevarer	5	13	6	-	8	18	11	6	1	24	
Beklædning	46	52	37	8	36	27	91	72	3	105	
Andet	61	60	48	9	26	36	73	84	4	111	
Ubesvaret	1	4	2	1	1	4	1	3	6	13	
Antal responder	311	394	374	62	216	251	467	420	36	782	

N.B. Tabellen viser absolutte tal.

Søgte De efter bestemte varer i København ?

Rejser De i rejseselskab
eller individuelt ?

	<u>Nej</u>		<u>Gaver</u>		<u>Guld-/sølv- varer, an- tikviteter, ure,porcelæn</u>		<u>Pelsværk</u>		<u>Møbler, udstyr til hjemmet</u>		<u>Fødevarer</u>		<u>Beklæd- ning</u>		<u>Andet</u>		<u>Total</u>	
	%		%		%		%		%		%		%		%		%	
Grupperejse	22		4		36		4		3		1		10		20		100	
Individuelt	33		6		18		2		9		4		15		13		100	
Ubesvaret	75		-		25		-		-		-		-		-		100	

Tabel 80.

Søgte De efter bestemte varer i København ?

Kol. 26/15.

Hvor længe har De opholdt
Dem i København ?

	<u>Nej</u>		<u>Gaver</u>		<u>Guld-/sølv- varer, an- tikviteter, ure, porcelæn</u>		<u>Pelsværk</u>		<u>Møbler, udstyr til hjemmet</u>		<u>Hødevarer</u>		<u>Beklæd- ning</u>		<u>Andet</u>		<u>Total</u>	
	%	§	%	§	%	§	%	§	%	§	%	§	%	§	%	§	%	§
1-2 dage	49	2	22	-	3	5	5	14	100									
3-5 dage	38	5	22	2	6	4	11	12	100									
6-8 dage	18	6	24	4	11	2	19	16	100									
9-14 dage	15	-	34	3	6	3	18	21	100									
Mere end 14 dage	-	-	-	-	-	-	-	-	-									
Ubesvaret	100	-	-	-	-	-	-	-	-									

Tabel 81.

Kol. 26/12.	Søgte De efter bestemte varer i København ?											
Hvad har været formålet med Deres besøg i København ?	Nej	Gaver	Guld-/sølvvarer, antikviteter, ure, porcelæn		Pelsvæk		Møbler, udstyr til hjemmet		Fødevarer	Beklædning	Andet	Total
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Forretningsrejse	19	12	25	1	10	2	17	14	100			
Familiebesøg	18	6	26	-	13	5	19	13	100			
Shopping	12	2	27	5	15	3	23	13	100			
Ferierejse	31	3	25	3	8	3	12	15	100			
Kongres	33	67	-	-	-	-	-	-	100			
Andet	49	7	11	2	-	2	13	16	100			
Ubesvaret	100	-	-	-	-	-	-	-	100			

293

Kol. 27/25.

Søgte De efter bestemte butikker i København ?

Vår shoppingturen(e) organiseret af f.eks. Deres rejsebureau, eller fik De information fra hotel, eller rejseleder/rejsebureau om bestemte butikker, åbningstider og lign.?

Søgte I Illum/
Illums
Bolighus
Magasin
Den Per-
manente
Georg
Jensen
Bjørn Wiinblads
Hus, Kastrup -
Holmegaard, Den
Kgl. Porcelæns-
fabrik
Andre
stoma-
gasiner
Andre

%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
0	7	5	9	6	12	4	5		
33	64	72	72	77	65	45	57		
61	26	19	15	15	19	49	33		
6	3	4	4	2	4	2	5		

Organiseret tur

Fået information

Gik selvstændig uden information

Ubesvaret

Total

100 100 100 100 100 100 100 100

Tabel 84.

Søgte De efter bestemte butikker i København ?

Kol. 27/25.

Hvor har De boet
i København ?

Søgte
ikke

Illum/
Illums
Bolighus

Magasin

Den Per-
manente

Georg
Jensen

Bjørn Winblads
Hus, Kastrup -
Holmegaard, Den
Kgl. Porcelæns-
fabrik

Andre
stoma-
gasiner

Andre

	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Hotel, klasse 1	14	34	18	34	50	39	25	31	
Hotel, klasse 2	16	16	28	12	34	25	13	20	
Hotel, klasse 3	19	18	27	20	6	18	28	15	
Vandrehjem	2	-	-	-	-	1	3	3	
Camping	40	18	18	20	2	11	30	24	
Familie, privat	4	8	8	7	4	4	1	7	
Skib	1	3	-	5	4	2	-	0	
Ikke overnattet	0	-	-	-	-	-	-	0	
Ubesvaret	4	3	1	2	-	-	-	-	

Total

100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabel 85.

Kol. 28/36.

Hvilke butikstyper søgte De især ?

Hvor gammel er De ?	<u>Storma-</u> <u>gasiner</u>	<u>Strøgfor-</u> <u>retninger</u>	<u>Sidegade-</u> <u>forretninger</u>
	%	%	%
15 - 19 år	3	2	4
20 - 29 år	22	22	39
30 - 39 år	31	30	27
40 - 49 år	25	25	20
50 - 59 år	13	14	7
60 - 69 år	5	6	3
70 år og over	1	1	-
Total	100	100	100

Tabel 86.

Kol. 28/25.

Hvilke butikstyper søgte De især ?

Var shoppingturen(e) organiseret af f.eks. Deres rejsebureau, eller fik De informa- tion fra hotel, eller rejseleder/rejsebureau om bestemte butikker, åbningstider og lign. ?	<u>Storma- gasiner</u>	<u>Strøgfor- retninger</u>	<u>Sidegade- forretninger</u>
	%	%	%
Organiseret tur	4	4	0
Har fået information	48	59	52
Gik selvstændig uden information	44	34	46
Ubesvaret	4	3	2
Total	100	100	100

Tabel 87.

Kol. 28/37.

Hvilke butikstyper søgte De især ?

Køn ?		Storma-		Strøgfor-	Sidegade-
		<u>gasiner</u>		<u>retninger</u>	<u>forretninger</u>
		%		%	%
Mand		52		54	59
Kvinde	4	8	4	6	41
Total		100		100	100

Tabel 88.

Kol. 28/13.

Hvilke butikstyper søgte De især ?

Rejser De i rejseselskab eller individuelt ?

StormagasinerStrøgforretningerSidegadeforretninger

%

%

%

Grupperejse

25

29

20

Individuelt

75

70

80

Ubesvaret

-

1

0

Total

100

100

100

Tabel 89.

Kol. 31.

Hvor stort et beløb har De indtil nu brugt på shopping i København (excl. hotel, restauration, forlystelser og køb i transithal) ?

	0- 250 kr.	251- 500 kr.	501- 1.000 kr.	1.001- 1.500 kr.	1.501- 2.500 kr.	Over 2.500 kr.	Ialt
	%	%	%	%	%	%	%
% af samlede antal respon- denter	32	23	24	9	8	4	100

Tabel 90.

Kol. 31/12.   Hvor stort et beløb har De indtil nu brugt på shopping i København (excl. hotel, restauration, forlystelser og køb i transithal) ?

Hvad har været formålet med Deres besøg i København ?	0-250 kr.	251-500 kr.	501-1.000 kr.	1.001-1.500 kr.	1.501-2.500 kr.	Over 2.500 kr.
	%	%	%	%	%	%
Forretningsrejse	15	16	22	9	28	26
Familiebesøg	5	5	14	15	3	17
Shopping	-	3	1	3	3	22
Ferierejse	61	66	59	61	63	31
Kongres	-	1	1	3		
Andet	19	9	3	9	3	4
Ubesvaret	-					
Total	100	100	100	100	100	100

Tabel 91.

Kol. 31/13. Hvor stort et beløb har De indtil nu brugt på shopping i København (excl. hotel, restauration, forlystelser og køb i transithal) ?

Rejser De i rejse- selskab eller indi- viduelt ?	0- 250 kr.	251- 500 kr.	501- 1.000 kr.	1.001- 1.500 kr.	1.501- 2.500 kr.	Over 2.500 kr.
	%	%	%	%	%	%
Grupperejse	18	32	23	33	52	38
Individuelt	81	66	76	67	48	62
Ubesvaret		1	2	1	-	-
Total	100	100	100	100	100	100

Tabel 92.

Kol. 31/37.

Hvor stort et beløb har De indtil nu
brugt på shopping i København (excl.
hotel, restauration, forlystelser og
køb i transithal ?

Køn ?	0- 250 kr.	251- 500 kr.	501- 1.000 kr.	1.001- 1.500 kr.	1.501- 2.500 kr.	Over 2.500 kr.
	%	%	%	%	%	%
Mand	70	59	59	48	40	38
Kvinde	30	41	41	52	60	62
Total	100	100	100	100	100	100

Tabel 93.

Kol. 33/12. Havde De planlagt at bruge flere eller færre penge på shopping ?

Hvad har været for- målet med Deres be- søg i København ?	Flere pen- ge end be- regnet	Som be- regnet	Færre pen- ge end be- regnet
	%	%	%
Forretningsrejse	18	17	6
Familiebesøg	10	9	8
Shopping	4	5	8
Ferierejse	57	62	69
Kongres		1	- 1
Andet	10	7	8
Ubesvaret	-		
Total	100	100	100

Tabel 94.

Kol. 33/13.

Havde De planlagt at bruge flere eller færre penge på shopping ?

Rejser De i rejseselskab eller individuelt ?	Flere penge end beregnet	Som beregnet	Færre penge end beregnet
	%	%	%
Grupperejse	44	21	27
Individuelt	56	79	73
Ubesvaret		0	0
Total	100	100	100

Tabel 95.

SAMPLINGPLAN.

	Danmark	Nordiske lande	Tyskland	GB	U.S.A.	Japan	Øvrige Europa	Andre lande	Total
Hotel 1	2	3	2	1	11	2	3	1	25
Hotel 2	1	2	1	1	8	1	3	1	18
Hotel 3	2	3	2	1	6	1	3	1	19
Krydstogt skibe	0	1	0	0	2	0	1	0	4
Camping	5	8	5	2	3	0	9	2	34
	10	17	10	5	30	4	19	5	100

Underbilag I: Spørgeskema

A.I.M. - T. B-J. A/S.
 Lindevangs Allé 14,
 2000 Kbh. F.

Turister NR. 6145.

Skema NR. _____

KOL. 1-7.

EN ANALYSE FRA DANMARKS TURISTRÅD.

Goddag, mit navn er _____. Jeg kommer fra Danmarks Turistråd. Vi er i øjeblikket ved at foretage en analyse blandt turister i Danmark. Må jeg have lov til at stille Dem nogle spørgsmål, det vil kun tage nogle få minutter.

KOL. 8	KODE	Rejser De med familie eller alene ?
	1	Alene
	2	Egtepar/par
	3	Egtepar med børn
	4	Alene med børn
	5	Egtepar med familie
	6	Gruppe
	0	Ubesvaret
9		Har De familie hjemme ? (Familie = kone og/eller børn)
	1	Nej
	2	Ja
	0	Ubesvaret
10		Præciser overfor respondenten hvem interviewet omfatter, hvis der er flere personer tilstede.
	1	Enkeltperson
	2	Egtepar/par
	3	Gruppe
11		Hvilket land har De fået bopæl i ?
	1	Danmark
	2	England
	3	Sverige, Norge, Finland, Island
	4	Tyskland
	5	U.S.A.
	6	Japan
	7	Andre europæiske lande
	8	Andre lande: _____
	0	Ubesvaret

KOL.	KODE			
12		Hvad har været formålet med Deres besøg i København ? (Gerne flere svar, men helst ikke over tre)		
	1	Forretningsrejse		
	2	Familiebesøg		
	3	Shopping		
	4	Ferierejse		
	5	Kongres		
	6	Andet (NOTER): _____		
	0	Ubesvaret		
13		Rejser De i rejseselskab eller individuelt ?		
	1	Grupperejse		
	2	Individuelt		
	0	Ubesvaret		
14		Hvilken ugedag ankom De til København ?		
	1	Mandag		
	2	Tirsdag		
	3	Onsdag		
	4	Torsdag		
	5	Fredag		
	6	Lørdag		
	7	Søndag		
	0	Ubesvaret		
15		Hvor længe har De opholdt Dem i København ?		Hvor længe i Danmark ?
	X	1-2 dage	4	1-2 dage
	Y	3-5 dage	5	3-5 dage
	1	6-8 dage	6	6-8 dage
	2	9-14 dage	7	9-14 dage
	3	Mere end 14 dage	8	Mere end 14 dage
	0	Ubesvaret	9	Ubesvaret
16		Hvor har De boet i København ? (Dette spørgsmål kan i visse tilfælde erstattes af observation)		
		_____		
		_____		
	0	Ubesvaret		

KOL.	KODE	
17		Hvilken transportmåde benytter De ? (Kan erstattes af observation)
	1	Privatbil
	2	Bus
	3	Fly
	4	Skib (krydstogt)
	5	Tog
	6	Vandrer - på stop
	7	Andet (NOTER): _____
	0	Ubesvaret
18		Jeg vil nu gerne stille nogle spørgsmål om butikkernes åbnings- tider i København. Hvornår har butikkerne åben i København ? (Vær ikke vejledende i spørgsmålet, men probe således at alle ugens dage bliver belyst) MANDAG TIL TORSDAG _____ FREDAG _____ LØRDAG _____ SØNDAG _____ 0 Ubesvaret
19		Hvad synes De om åbningstiderne i København ? (NOTER spontane reaktioner) _____ _____ _____ 0 Ubesvaret
20		Har De undladt at deltage i møder, sightseeing tours, museums- besøg eller lign. for at kunne shoppe, eller har De været for- hindret i at shoppe, fordi butikkerne var lukkede ? 1 Har undladt at deltage i møder eller lign. 2 Har ikke shoppet på grund af åbningstiderne 3 Har ikke shoppet i det ønskede omfang fordi butikkerne var lukkede 4 Har shoppet uden at undlade at deltage i møder og lign. 0 Ubesvaret

KOL.	KODE	
21-22		Hvad har De købt ? (PROBE)
	1	Souvenir
	2	Gaver
	3	Guld-/sølvarer, ure, antikviteter, porcelæn
	4	Fælsværk
	5	Møbler, udstyr til hjemmet
	6	Fødevarer
	7	Beklædning
	8	Andet (NOTER: _____)
	0	Ubesvaret
23		Havde De på forhånd afsat et bestemt tidspunkt til shopping, eller foretog De Deres shopping på et tilfældigt belejligt tidspunkt ?
	1	Planlagt
	2	Ikke planlagt
	0	Ubesvaret
24		Har De foretaget Deres indkøb på <u>en</u> egentlig shoppingtur eller på mere tilfældig måde ?
	1	En egentlig shoppingtur
	2	Shopping foretaget på mere tilfældig måde
	0	Ubesvaret.
25		Var shoppingturen(e) organiseret af f.eks. Deres rejsebureau, eller fik De information fra hotel, eller rejseleder/rejsebureau om bestemte butikker, åbningstider og lign. ?
	1	Organiseret tur
	2	Har fået information
	3	Gik selvstændig uden information
	0	Ubesvaret
26		Søgte De efter bestemte varer i København ?
	1	Nej
		Ja, hvilke (NOTER): _____
		_____
		_____
	0	Ubesvaret

KOL. 27	KODE 1 0	Søgte De efter bestemte butikker i København ? Nej Ja, hvilke (NOTER): _____ _____ _____ Ubesvaret
28	1 2 3 4 0	Hvilke butikstyper søgte De især ? Stormagasiner Store strøgforretninger Mindre strøgforretninger Sidegadeforretninger Ubesvaret
29	1 2 3 4 5 6 7 8 9 0	Hvornår på dagen og hvilken ugedag foretog De indkøbene ? (Gørne flere svar) 8⁰⁰ - 15⁰⁰ 15⁰⁰ - 17³⁰ MANDAG TIL TORSDAG Efter 17³⁰ 8⁰⁰ - 15⁰⁰ 15⁰⁰ - 17³⁰ FREDAG 17³⁰ - 20⁰⁰ Efter 20⁰⁰ 8⁰⁰ - 14⁰⁰ LØRDAG Efter 14⁰⁰ SØNDAG
30	1 2	Har De købt varer på banegårde, kiosker, Lufthavnen eller i hotelreception eller lign., fordi andre butikker har været lukkede ? Nej Ja

KOL.	KODE	
31		Hvor stort et beløb har De indtil nu brugt på shopping i København (excl. hotel, restauration, forlystelser og køb i transit-hal) ?
		NOTER: _____ kr., \$, DM. o.s.v.
	0	Ubesvaret
32		Er De under udrejse ? (Evt. observation)
	1	Er under udrejse
	2	Er ikke under udrejse
33		Havde De planlagt at bruge flere eller færre penge på shopping?
	1	Flere
	2	Hverken mere eller mindre
	3	Færre
	4	Ved ikke/ubesvaret
34		Ville De foretrække en udvidet åbningstid for butikkerne i København ? (Evt. flere svarkombinationer)
	1	Nej
	2	Ja, aften (hverdage)
	3	Ja, lørdag eftermiddag
	4	Ja, lørdag aften
	5	Ja, søndag formiddag
	6	Ja, søndag eftermiddag
	7	Ja, søndag aften
	0	Ved ikke/ubesvaret
35		<u>HVIS JA I KOL. 34:</u>
		Hvorfor ville De foretrække en udvidet åbningstid ? (PROBE)
		_____
		_____
		_____
	0	Ubesvaret

KOL.	KODE	
36		Hvor gammel er De ? (Evt. observation)
	1	15 - 19 år
	2	20 - 29 år
	3	30 - 39 år
	4	40 - 49 år
	5	50 - 59 år
	6	60 - 69 år
	7	70 år +
37		Ken ? (Observation)
	1	Mand
	2	Kvinde

INTERVIEWSTED: _____

DATO FOR INTERVIEW: _____

INTERVIEWER: _____

PRISDANNELSE og OMKØSTNINGSFORLØB
i DETAILHANDELSVIRKSOMHEDER
ved
UDVIDET ABNINGSTID

Af

Amanuensis JØRGEN PEDERSEN

i samarbejde med professor, dr.polit. BJARKE FOG

Forord

Undersøgelsen prisdannelse og omkostningsforløb i detailhandelsvirksomheder er foretaget på foranledning af lukkelovskommissionen, der har til opgave at foretage en vurdering af de samfundsmæssige og de erhvervsøkonomiske virkninger af de gældende lukketidsbestemmelser vedrørende butikshandelen og at fremkomme med sådanne forslag til ændringer, som kommissionen på grundlag heraf måtte finde hensigtsmæssige.

Undersøgelsens formål har været at forsøge at klarlægge, hvorledes alternative åbningstider vil påvirke

1. omkostningerne
2. omsætningen
3. priserne

i forskellige typer af butikker.

Undersøgelsen er efter aftale med lukkelovskommissionen begrænset til 44 butikker fordelt på stormagasiner, råsalgsvarehuse, supermarkeder, specialforretninger og købmandsbutikker.

Den første del af undersøgelsen har forsøgt at telyse, hvilke omkostningsmæssige virkninger det vil få, hvis der bliver mulighed for at holde åbent i andre perioder, end der nu er lejlighed til.

Den anden del af undersøgelsen har bestået i en registrering af omsætningens fordeling på timeintervaller inden for en uge.

Jeg har mødt stor forståelse og imødekommenhed, såvel fra de enkelte detailhandlere som fra brancheorganisationerne, og jeg vil gerne hermed sige tak til de personer, som har medvirket ved undersøgelsen og har gjort det muligt for mig at gennemføre denne.

Jørgen Pedersen.

INDHOLDSFORTEGNELSE:

	IV - <u>S i d e</u>
1. <u>INDLEDNING</u>	5
1.1 Undersøgelsens baggrund	5
1.2 Undersøgelsens omfang	5
1.3 Undersøgelsens formål	7
1.4 Undersøgelsens forudsætninger	7
2.-6. <u>UNDERSØGELSENS RESULTATER</u>	9
2. Stormagasiner eller større varehuse	9
2.1 Omsætningens fordeling	9
2.2 Omkostningsstrukturen	15
2.3 Abningstider og prisdannelse	18
3. Råsalgsvarehuse og storkøb	21
3.1 Omsætningens fordeling	21
3.2 Omkostningsstrukturen	26
3.3 Abningstider og prisdannelse	26
4. Supermarkeder og varehuse	31
4.1 Omsætningens fordeling	32
4.2 Omkostningsstrukturen	43
4.3 Abningstider og prisdannelse	51
5. Specialforretninger	61
5.1 Omsætningens fordeling	64
5.2 Omkostningsstrukturen	75
5.3 Kød, flæsk og viktualier	75
5.3.1 Abningstider og prisdannelse	78
5.4 Ure, optik, guld- og sølvvarer	79
5.4.1 Abningstider og prisdannelse	82
5.5 Vin og tobak	85
5.6 Frugt, grønt og blomster	85
5.7 Herre- og damekonfektion	85
5.8 Møbler m.v.	86
5.9 Isenkram, køkkenudstyr m.v.	87
5.10 Radio og musikinstrumenter	87
5.11 Mælk og brød	88
5.12 Aviser og blade	88
5.13 Biler, motorcykler m.v.	89
5.14 Konklusion for specialforretninger	90

	IV- S _ d e
6. Købmandsbutikker	91
6.1 Omsætningens fordeling	91
6.2 Omkostningsstrukturen	99
6.3 Abningstider og prisdannelse	105
7. <u>KONKLUSION</u>	111
7.1 Omsætningens fordeling	111
7.2 Omkostningsstrukturen	112
7.3 Abningstider og prisdannelse	114
<u>UNDERBILAG 1</u>	119

1. INDLEDNING.

1.1 Undersøgelsens baggrund.

Sideløbende med denne undersøgelse har lukkelovskommissionen foretaget en række andre undersøgelser, der har haft til opgave at undersøge trivselsproblemer hos butiksindehavere og -ansatte, forbrugernes indstilling til lukkeloven etc. Formålet med denne undersøgelse har derfor kun været at forsøge at klarlægge, hvorledes en ændring af lukkeloven vil påvirke omkostningsforløbet i detailhandelen, og om ændringerne i omkostningsforløbet kan tænkes at få nogen indflydelse på prisdannelsen.

1.2 Undersøgelsens omfang.

Et udsnit på knap et halvt hundrede butikker ud af ca. 58.000 butikker (ifølge detailhandelstællingen 1969 57.919 butikker) kan vanskeligt være repræsentativt, og det er da heller ikke tanken, at undersøgelsen skal være det,, Formålet har imidlertid været at udvælge et antal butikker inden for de forskellige butikstyper for at undersøge, om ændringer i lukkeloven vil påvirke butikkerne ens, eller der er forskel på de forskellige butikstyper. Udvalget er dog mere repræsentativt, end det umiddelbart fremgår, idet materialet fra de undersøgte butikker er suppleret med normaltalsundersøgelser, inden for nogle af brancherne, og af de udvalgte butikker inden for supermarkederne er 5 udvalgt blandt kæder, der tilsammen ejer mere end 33 1/3% af samtlige supermarkeder. I hver af de undersøgte butikker er der inden for en uge foretaget en optælling af omsætningen fordelt på de forskellige timeintervaller. Se figur 1.1. Undersøgelsen er sket ved hjælp af butikkernes eget personale, og for at få materialet så nøjagtigt som muligt er undersøgelsen sket ved, at personalet på et givet signal har aflæst kasseapparaterne ved hjælp af x-knappen, og i mindre butikker ved at butiksindehaveren eller en overordnet har aflæst kasseapparatet.

I enkelte af butikkerne er undersøgelsen af omsætningen dog sket ved, at man noterer op på særlige lister og i stedet for salg har anvendt tidspunktet for udskrivning på notaer på varer i udvalg. Det gælder f.eks. i møbelbranchen, hvor belastningen i butikken finder sted, når kunden kommer for at se på de forskellige møbler, medens selve salget først bliver registreret på et senere tidspunkt, når kunden accepterer tilbuddet, hvilket ofte sker telefonisk.

Figur 1.1

Ugens omsætning fordelt på timeintervaller

Tidspunkt	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
00 - 08							
08 - 09							
09 - 10							
10 - 11							
11 - 12							
12 - 13							
13 - 14							
14 - 15							
15 - 16							
16 - 17							
17 - 18							
18 - 19							
19 - 20							
20 - 24							
Ialt							

Undersøgelsen er i de fleste tilfælde kun foretaget i en enkelt uge, og der kan derfor være sæsonmæssige forskydninger, som bevirker at resultatet vil være atypisk for nogle brancher, men det har ikke været muligt at tage hensyn hertil.

1.3 Undersøgelsens formål.

Der er forskellig opfattelse af, hvad en sendring af lukkeloven vil medføre. En del forretningsfolk hævder, at en ophævelse af lukkeloven vil betyde en kraftig forøgelse af omkostningerne og dermed forhøjelse af varepriserne, da avancen i forvejen er så lav, at den ikke kan reduceres yderligere, uden at butikkerne vil blive urentable.

Andre hævder, at en længere åbningstid vil betyde en bedre udnyttelse af butiksarealet, idet omsætningen vil stige, og omkostningerne dermed procentvis vil falde, hvilket skulle bevirke lavere priser.

Et af formålene med denne undersøgelse har været at finde ud af, om der i det hele taget er nogen sammenhæng mellem åbningstidens længde, omkostningsforløbet og prisdannelsen. For at belyse dette er hver enkelt af de deltagende butikker blevet bedt om at beregne, hvilken ændring der vil ske i omkostningerne, såfremt der sker en liberalisering af lukkeloven, og butikken som følge deraf vælger at holde længere åbent.

1.4 Undersøgelsens forudsætninger.

Da resultatet af undersøgelsen vil være afhængig af, hvilke forudsætninger man ops tiller, vil jeg først tage stilling til følgende to alternativer:

1. Den totale omsætning i detailhandelen påvirkes ikke af en ændring i lukkeloven.
2. En liberalisering eller ophævelse af lukkeloven vil betyde en forøget omsætning, dvs. større forbrug.

Da der er en række forskellige faktorer, der vil få afgørende indflydelse i tilfælde af liberalisering af lukkeloven, og virkningerne af disse kun kan beregnes med en vis sandsynlighed, er det ikke muligt på forhånd at beregne, hvor mange butikker der vil vælge at holde længere åbent, og i hvilket omfang det evt. vil ske.

Undersøgelsen prøver imidlertid at belyse, hvad der vil ske, sa-
fremt butikkerne øger deres åbningstid med 10-16 timer om ugen
mandag til torsdag om aftenen, lørdag eftermiddag og søndag.

De forskellige prognoser, der er lavet vedrørende detailhandelens
fremtidige omsætning, er alle kommet til det resultat, at omsæt-
ningen vil stige, bl.a. på grund af stiger de priser og større for-
brug. Der er imidlertid ingen undersøgelse, der har belyst, om der.
Lukkende lukkelov har virket betræksende på forbruget, således
at en liberalisering vil betyde et øget forbrug.

Selv om man evt. kunne forestille sig, at en længere åbningstid
med deraf følger de større valgmuligheder for forbrugeren kan give
en stigning i det samlede forbrug, vil det være meget vanskeligt
særligt at beregne denne stigning, og der er derfor i forbindelse
med denne undersøgelse set bort fra dette.

De omsætningsstigninger, der er regnet med i undersøgelsen, er
derfor baseret på de forventede stigninger, der vil finde sted,
hvad enten lukkeloven vil blive ændret eller ikke.

De omkostningsmæssige beregninger er tilsvarende baseret på det om-
kostningsniveau, der var gældende i undersøgelsesperioden, dvs.
regnskabsmateriale for 1971-72, og de beregnede omkostningsmæssige
ændringer vil derfor også blive påvirket af ændringer i detailhan-
delens omkostningsniveau.

Selv om der ses bort fra, at en liberalisering af lukkeloven evt.
vil give stigende omsætning, er det imidlertid højst sandsynligt,
at der vil ske en ændring i indkøbsmønstret, når forbrugerne får
mere tid til at handle i.

Forbrugerne kan da i større udstrækning end nu søge ud til særlige
butik- og indkøbscentre eller handle i nærheden af deres boliger,
i modsætning til nu, hvor mange handler i nærheden af arbejdsplad-
ser eller på vej til og fra arbejde.

Der kan muligvis også ske en ændring af forbrugsmønstret, idet for-
brugets opdeling på kortvarige og langvarige forbrugsgoder kan ær-
dres, hvis der bliver mere tid til at undersøge de forskellige til-
bud (specielt for langvarige forbrugsgoder). Det er derfor muligt,
at nogle brancher kan forøge deres markedsandel, og der er i de en-
kelte afsnit forsøgt en vurdering af de virkninger, det i så fald
vil få for omsætning og omkostningsstruktur.

2.-6. UNDERSØGELSENS RESULTATER.

2. STORMAGASINER ELLER STØRRE VAREHUSE.

Der er ved udvælgelsen først og fremmest valgt egentlige stormagasiner med fuldt varesortiment, og dernæst er der set på beliggenheden. Der er derfor valgt to stormagasiner i København og to i større provinsbyer. Der er valgt to stormagasiner i København, dels for at tage hensyn til at der er forskel på beliggenheden og kundeunderlaget, og dels for at undersøge om der også er forskel på omkostningsstrukturen og kundernes indkøbsvaner.

Der er ingen af stormagasinerne, der har søgt om dispensation fra lukkeloven, og det har derfor ikke været muligt at beregne, hvordan det ville have påvirket omkostningsstrukturen. Der findes derimod i stormagasinerne et så omfattende regnskabsmateriale, at det har været muligt at budgettere, hvilke omkostningsmæssige virkninger en forøgelse af åbningstiderne vil få, og hvilken meromsætning, der i så fald vil være nødvendig for at kompensere for de øgede omkostninger.

2.1 Omsætningens fordeling.

På figur 2.1 ses en oversigt over de forskellige stormagasiners salg fordelt på de enkelte ugedage. Det fremgår klart, at der er tendens til stigende omsætning mod ugens slutning, med den største omsætning om fredagen. Men da lørdagen kun er en halv arbejdsdag, er det reelt ugens travleste dag, med den største omsætning pr.time.

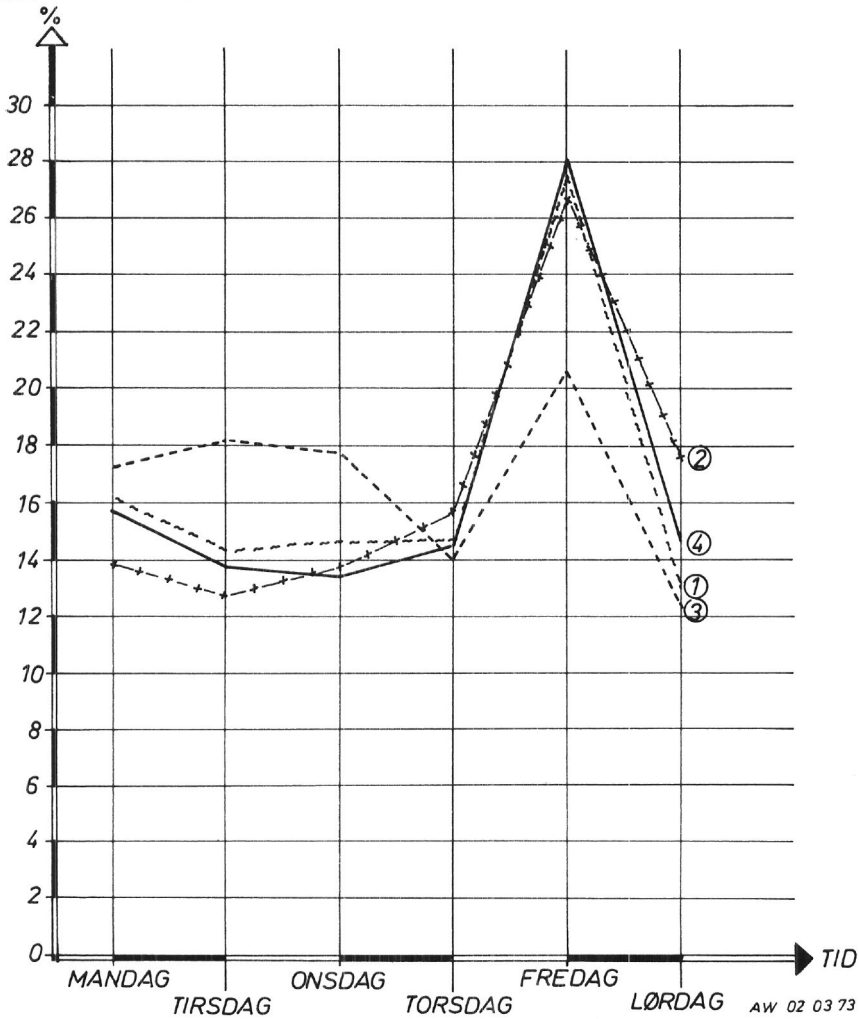
Figur 2.1   Ugens totale omsætning fordelt på ugedage

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Total
Stormagasin							
1.	17.2	18.1	17.7	13.9	20.6	12.4	100.0
2.	13.8	12.6	13.7	15.7	26.6	17.6	100.0
3.	16.1	14.3	14.6	14.7	27.5	12.8	100.0
4.	15.7	13.7	13.4	14.5	28.1	14.6	100.0
Ialt (gns)	15.7	14.7	14.8	14.7	25.7	14.4	100.0

Tabellerne er illustreret grafisk på figur 2.2, og det fremgår klart af figuren, at der er betydelig forskel på omsætningens fordeling i stormagasinet 1 og de øvrige. Fredag og lørdag er totalomsætningen i stormagasinet 1 kun 32.8%, medens de øvrige har en omsætning fra 40.3% til 44.2%. Såfremt man undersøger omsætningen for de enkelte afdelinger, ser man imidlertid, at der er stor forskel på disse, og hvis man f.eks. ser på kolonial og delikatesser alene, er omsætningen fredag på 24.0% og lørdag 14.2%, dvs. 38.2% mod de øvrige stormagasiners godt 40%. Årsagen til differencerne er sandsynligvis som ovenfor nævnt forskellig kundestruktur. I stormagasinet 1 er der en stor del af kunderne, der handler i løbet af ugen, medens stormagasinet 2 har mange kunder, der kun handler en gang om ugen og derfor koncentrerer indkøbene fredage og lørdage.

Fig. 2.2

UGENS TOTALE OMSÆTNING FORDELT PÅ UGEDAGE

Koncentrationen af omsætningen fredag og lørdag vil sikkert fortsætte i de kommende år, for som det fremgår af nedenstående opstilling fra stormagasinet 2 (fig. 2.3) er der stor forskel på tallene i dag og i 1960.

Figur 2.3 Ugens totale omsætning fordelt på ugedage

År							Storma- gasin 2
	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Ialt
1960	15.7	15.0	16.2	15.2	23.4	14.5	100.0
1970	14.5	14.0	15.1	14.6	22.4	19.4	100.0
1972	13.8	12.6	13.7	15.7	26.6	17.6	100.0

Omsætningstallene for mandag, tirsdag og onsdag falder stadig procentvis, men omsætningen fredage og lørdage er vokset fra 37,9% i 1960 til 44.2% i 1972.

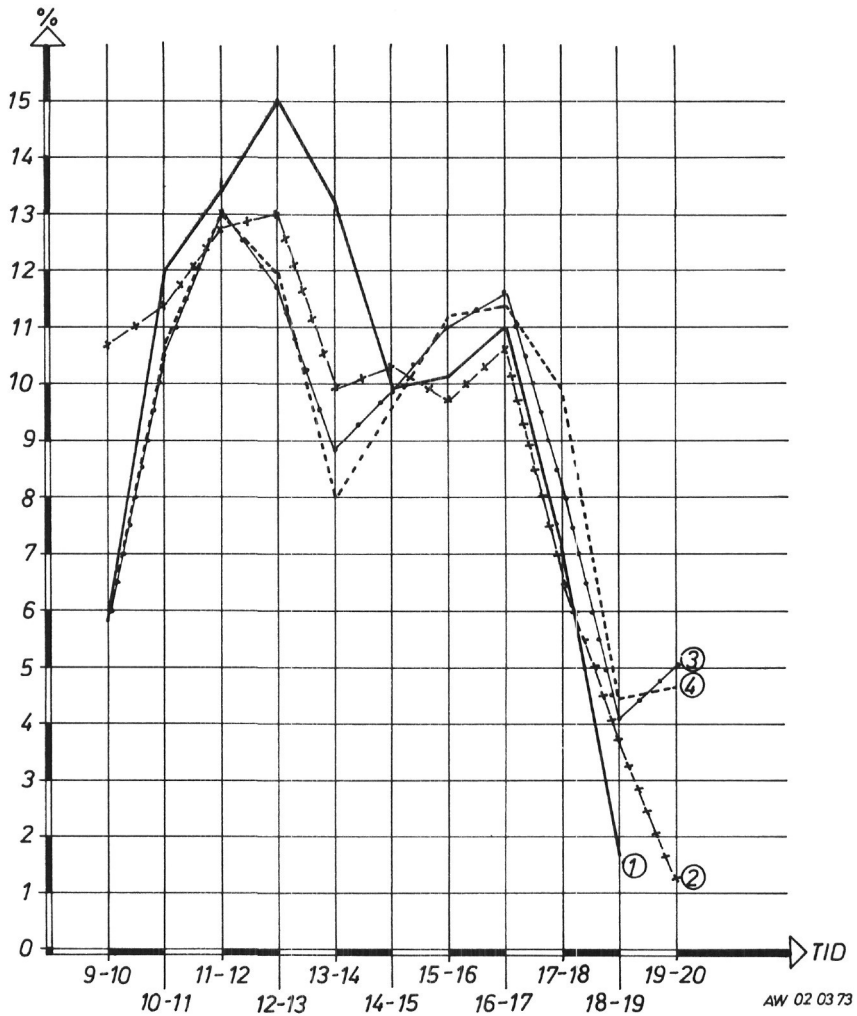
En undersøgelse af omsætningens fordeling på dagens timer er vist på figur 2.4.

Figur 2.4 Ugens totale omsætning fordelt på dagens timer

Stormagasinet	1	2	3	4	Ialt gns.
9 - 10	6.8	10.7	6.0	5.3	7.2
10 - 11	11.9	11.4	10.6	10.7	11.1
11 - 12	13.4	12.8	13.1	13.0	13.1
12 - 13	15.0	13.0	11.7	11.9	12.9
13 - 14	13.2	9.9	8.8	8.0	10.0
14 - 15	9.9	10.3	9.9	9.5	9.9
15 - 16	10.1	9.7	11.0	11.2	10.5
16 - 17	11.0	10.6	11.6	11.4	11.1
17 - 18	7.1	6.7	8.2	9.9	8.0
18 - 19	1.6	3.7	4.1	4.4	3.5
19 - 20	-	1.2	5.0	4.7	2.7
Ialt	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Det fremgår af tallene og specielt den grafiske oversigt (figur 2.5), at der ikke er større forskel mellem stormagasinerne. Den eneste forskel er tidssummet 18-20 (fredag aften), hvor de to stormagasiner i provinsen (3 og 4) har 9.1% af den samlede ugeomsætning med størst travlhed den sidste time.

Fig. 2.5   UGENS TOTALE OMSÆTNING FORDELT PÅ DAGENS TIMER

[København er der derimod en meget lille omsætning i stormagas-
sin 2, og i stormagasen 1 har man åbenbart taget konsekvensen her-
af og lukker derfor kl. 19.00. Der må ved bedømmelsen af tallene
tages hensyn til, at der kun i tidsrummet 9-14 er åbent alle 6 da-
ge, og tidsrummet 17-18 omfatter fredag med fuld omsætning, men

mandag til torsdag kun omsætning for en halv time, og andelen af omsætningen fra 17-18 er derfor reelt noget større.

For at tage hensyn til dette, er der derfor for stormagasinet 1 på figur 2.6 vist ugens samlede omsætning fordelt på de enkelte timeintervaller, og for tidsrummet 17-18 mandag til torsdag er i parentes vist omsætningen beregnet på timebasis.

Figur 2.6 Ugens omsætning fordelt på timeintervaller (Stormagasinet 1)

	Man- dag	Tirs- dag	Ons- dag	Tors- dag	Fre- dag	Lør- dag	Ialt
Tidsrum							
9-10	0.99	1.23	1.50	0.94	1.24	0.93	6.83
10-11	1.74	2.03	2.01	1.82	1.98	2.28	11.86
11-12	1.96	2.25	2.22	1.64	2.08	3.23	13.38
12-13	2.33	2.66	2.20	1.70	2.71	3.38	14.98
13-14	2.29	2.23	2.38	1.61	2.09	2.62	13.22
14-15	2.19	2.22	1.93	1.56	2.03		9.93
15-16	2.32	1.94	2.05	1.67	2.15		10.13
16-17	2.27	2.32	2.13	1.83	2.40		10.95
17-18	1.17 (2.34)	1.23 (2.46)	1.25 (2.50)	1.10 (2.20)	2.35		7.10 (11.85)
18-19					1.62		1.62
Ialt:	17.26	18.11	17.67	13.87	20.65	12.44	100,00

Det fremgår klart af de se omsætningstal, at der er nogen spidsbelastning omkring lukketid fra mandag til torsdag, men både mandag og tirsdag har samme omsætningstal fra 12-13, og ugens største omsætning er lørdag formiddag fra 11-13, med den største omsætning fra 12-13. Det er i øvrigt bemærkelsesværdigt, at omsætningen pr. time kun svinger fra 0.94% til 3.38% af ugens totale omsætning, men det er fordi det er gennemsnitstal, og udsvingene for de enkelte afdelinger er meget større. Omsætningstallene fredag aften tyder ikke på noget særligt behov for at holde længe åbent om aftenen mandag til torsdag, hvorimod tallene lørdag tyder på interesse for længere åbningstid om eftermiddagen.

2.2 Omkostningsstrukturen.

Der findes ikke nogen sammenlignende statistik for stormagasiner vedrørende omkostningsstrukturen, men på figur 2.7 ses et uddrag af de officielle driftsregnskaber for Magasin du Nord (A/S Th.Wessel & Vett) 1970/71 og 1971/72.

Figur 2.7   Uddrag af driftsregnskaber for Magasin du Nord

	1970/71		1971/72	
	mill. kr.	%	mill. kr.	%
Nettoomsætning (incl. moms)	480.4	100.0	499.2	100.0
Vareforbrug	<u>330.4</u>	<u>68.8</u>	<u>338.1</u>	<u>67.7</u>
Bruttoavance	<u>150.0</u>	<u>31.2</u>	<u>161.1</u>	<u>32.3</u>
Lønninger og pensionsomkostninger	93.3	19.4	103.3	20.7
Omkostninger ved stormagasinlokaler	10.9	2.3	11.9	2.4
Heraf lys, varme og rengøring	(3.2)	(0.7)	(3.7)	(0.7)
Annoncer, reklame og dekoration	7.9	1.6	6.5	1.3
Reparationer og vedligeholdelse	3.9	0.8	2.9	0.6
Emballage	2.7	0.6	2.3	0.5
Personaleuddannelse og personaleforsikringer	2.0	0.4	2.0	0.4
Formularer, kontorrekvisitter m.v.	1.8	0.4	1.8	0.4
Fragt, kørsel, autodrift	2.2	0.5	1.8	0.4
Porto, telefon, telex	1.7	0.4	1.7	0.3
Andre omkostninger	<u>2.1</u>	<u>0.4</u>	<u>0.9</u>	<u>0.2</u>
Ialt:	<u>128.5</u>	<u>26.8</u>	<u>135.1</u>	<u>27.1</u>
Indtjeningsbidrag	21.5	4.4	26.0	5.2
Afskrivninger på anlæg	<u>8.4</u>	<u>1.7</u>	<u>13.0</u>	<u>2.6</u>
Overskud før renter	<u>13.1</u>	<u>2.7</u>	<u>13.0</u>	<u>2.6</u>

Til vurdering af omsætningens størrelse kan nævnes, at koncernomsætningen i 1971/72 var 622.2 mill. kr., og at totalomsætningen for stormagasiner i 1962 var 674 mill. kr. og ifølge Bjarke Fog og Arne Rasmussens diagnoser (Danmarks Detailhandel i 1980 s. 641) vil omsætningen for stormagasiner og varehuse i 1980 være ca. 1.886 mill. kr. beregnet i 1962-kr.

Det er af flere grunde væsentligt at foretage en sammenligning mellem storragasinernes bruttocavanceprocenter og den øvrige detailhandel. For det første kan varesammensætningen spille en væsentlig rolle for bruttoavancens størrelse.

Figur 2.8

Bruttoavance m.m. i udvalgte dele af den danske detailhandel 1967.

	Brutto- avance	Løn og gager	Loka- leud- gift	Andre drifts- udgifter	Rest- indtægt	Lager- oms.hæ- stighed
	pct. af oms.					
<u>Detailhandel:</u>						
Mejeri- og ostepro- dukter m.v.	13.8	3.6	1.4	2.3	6.5	26.6
Slakteri- produkter	25.7	10.1	1.7	4.6	9.3	54.3
Fisk	30.5	6.3	1.7	6.3	16.2	76.9
Kolonial m.v.	14.3	4.9	1.3	2.9	5.2	8.7
Brugsforen.	19.2	9.2	2.0	3.3	4.7	9.4
Tobak	10.7	2.2	1.3	1.9	5.3	8.2
Frugt og grønt	27.6	7.5	2.2	5.1	12.8	29.7
Storma- gasiner	31.7	17.7	3.4	6.2	4.4	4.7
Blandet manufaktur	27.6	12.7	2.6	6.4	5.9	2.6
Damekon- fektion	33.3	15.6	3.8	7.5	6.4	2.7
Isenkram	27.7	13.0	2.7	5.4	6.6	2.8
Guld- og sølvvarer, ure og optik	40.6	12.9	3.3	6.8	17.6	1.5
Bog- og papirvarer	27.9	10.4	2.4	4.9	10.2	3.7
Automobiler og motorcyk- ler m.v.	18.8	10.3	1.6	4.6	2.3	5.8

Kilde: Stat. Efterretn. nr. 51/1970, tabel 2 i artiklen om detailhandelen.

Note: Tallene angiver for detailhandelen pct. af detailomsætningen ekskl. udgående merværdiafgift og andre afgifter. De er beregnet på grundlag af oplysninger i den anførte kilde.

Tallene for detailhandelen vedrører firmaer med detailhandel som hovedfunktion på de pågældende områder, og omsetningstallene omfatter visse mindre beløb, der stammer fra bifunktioner inden for industri, engroshandel m.v. "Andre driftsudgifter" dækker over udgifter til administration, kontorhold, transport, reparation og vedligeholdelse samt salgs- og reklameudgifter. Restindtægten omfatter for detailhandelens vedkommende foruden nettofortjeneste renteudgifter m.m. samt afskrivninger på driftsmidler og varelagre.

Lageromsætningshastigheden er beregnet som forholdet mellem vareforbruget (primolager plus vareindkøb minus ultimolager) og gennemsnittet af primo- og ultimolageret. Vareindkøbet og lagerbeholdningerne er opgjort ekskl. indgående merværdiafgift og lagerbeholdningerne før nedskrivninger.

Som det fremgår af figur 2.8 (fra H. Winding Pedersen Varedistributionen struktur og omkostninger (tabel 14) s. 180) er der meget stor forskel på bruttoavanceprocenterne i de enkelte brancher, og det er derfor afgørende, hvor stor en andel varerne med lav bruttoavance udgør af den totale omsætning. For det andet køber stormagasinerne, i højere grad end andre butikstyper, ind direkte fra fabrikanten og importerer selv varer, hvorved de undgår grossist-avancen. For det tredje er salgspolitikken i høj grad lagt an på en udstrakt service over for kunderne med hensyn til vareudbringning (som ikke benyttes i f.eks. supermarkeder), kreditgivning etc.

Stormagasinerne bruttoavanceprocent er imidlertid traditionelt temmelig høj i forhold til den øvrige detailhandel, som det fremgår af Danmarks Statistiks undersøgelse (figur 2.8) og tilsvarende undersøgelser i udlandet.

Udover vareforbruget er den helt dominerende omkostning lønninger og pensionsomkostninger, som udgør mere end 2/3 af de øvrige omkostninger, bortset fra afskrivninger. Lønningerne må betragtes som en blanding af faste og variable omkostninger, idet en stor del af lønningerne er faste gager til overordnede funktionærer, kontorphersonale etc., som ikke påvirkes af ændringer i omsætningen. En del af lønningerne må derimod forventes at variere delvis med omsætningen, da man forsøger at ændre den løse arbejdskraft i takt med omsætningen f.eks. i forbindelse med julehandelen. Det må dog tilføjes, at selv denne del af lønnen næppe varierer inden

for mindre intervaller, men bevæger sig i spring bade opad og nedad. De med personalet forbundne omkostninger til personaleuddannelse og personaleforsikring må betragtes som rent faste orr.kostninger.

Af de Øvrige omkostninger kan kun emballage og delvis lys og varme betragtes som variable omkostninger, og de udfør tilsammen kun ca. 1.3% af omsætningen. At huslejen er en noget større post end i den øvrige detailhandel, skyldes i høj grad stormagasinerne's placering i cityområderne. Til gengæld er huslejen i mindre grad påvirkelig af selv store udsving i omsætningen, da opdelingen på afdelinger let kan ændres, så de tilpasses svingninger, og kun meget store udsving i totalomsætningen nødvendiggør større om- og tilbyninger med deraf følgende stigende huslejeudgifter.

2.3 Åbningstider og prisdannelse.

Der er som nævnt ingen af stormagasinerne, der har søgt om dispensation fra lukkeloven, men i forbindelse med ændrede lukketider i tiden op til jul, påskelørdage etc. og ved analyse af regnskabsmateriale har man et ganske godt indtryk af, hvordan omkostningerne vil blive påvirket af en længere åbningstid.

Der er blandt undersøgelsens deltagere ikke enighed om, i hvor høj grad man i givet fald kunne ønske at forlænge åbningstiden, men det maksimale anses for at være en udvidelse til kl. 20.00 mandag til torsdag (svarer de til 10 ekstra timer pr. uge), lørdag til kl. 16.00 (2 ekstra timer) og søndag fra 14.00 til 18.00 (4 ekstra timer), d.v.s. ialt 16 timer mere pr. uge end den nuværende åbningstid, som er på 50 timer.

Man har beregnet, at denne udvidelse af åbningstiden med 32% vil betyde ansættelse af ekstra overordnet personale, en væsentlig forøgelse af den timelønnede arbejdskraft og en mindre forøgelse af omkostningerne til lys og varme.

Som følge af den forøgede åbningstid må regnes, at en del af den nuværende omsætning vil blive flyttet over til den udvidede åbningstid. Man har derfor ikke beregnet minimumsbemanding i den udvidede åbningstid, men har taget hensyn til, at der vil ske en overflytning på ca. 20%, og har på det grundlag beregnet, hvor meget arbejdskraft der vil være nødvendig for at klare denne omsætning plus den meromsætning, der skal til for at kunne kompensere for de øgede omkostninger.

Den nødvendige meromsætning er på dette grundlag beregnet til at blive mellem 10 og 15%. Det er et spørgsmål, om stormagasinerne vil være i stand til at opnå denne ekstra omsætning i konkurrence med de øvrige butikstyper. Der er ikke holdepunkter for en antagelse om, at den øgede omsætning skulle nås ved mere intensiv priskonkurrence, så det må derfor være service, vareudvalg - eller måske netop den øgede åbningstid i sig selv, der skal være udslagsgivende.

Undersøgelser i USA og England viser, at stormagasinerne omsætning stiger, men de er ikke i stand til at holde deres andel af markedet. Den af Bjarke Fog og Arne Rasmussen forventede tredobling af omsætning for stormagasiner og større varehuse i Danmark i perioden 1965-1980 kan næppe anses for urealistisk, når man ser på omsætningen i 1972, men det er svært at se, hvilken indflydelse en eventuel ophævelse af lukkeloven vil få for den udvikling.

Det afgørende vil være, om cityområderne er i stand til at bevare den nuværende omsætningsandel, eller den vil gå tilbage. Ifølge Bjarke Fog (Berlingske Tidende 25. juni 1972) var Københavns citys andel af totalomsætningen i København i 1947 29%, og ifølge prognosen regnede man med, at denne andel ville dale til 15-20% i 1980, men idag har city stadig væk mellem 20 og 25% af handelen, og måske snarere 25% end 20%.

Hvis denne udvikling fortsætter, har stormagasinerne en chance for at få den nødvendige meromsætning, men der vil røkke forskudninger i varesammensætningen, så andelen af udvalgsvarer vil stige og tilsvarende dagligvaresalget falde. Den ændrede varesammensætning vil påvirke bruttoavanceprocenten i positiv retning, så omkostningsstigningen kan måske derigennem kompenseres noget.

Nogen klar konklusion kan ikke drages., Såfremt man forestiller sig, at stormagasinerne holder længere åbent, må det bevirke en væsentlig forøgelse af lønomkostninger og en mindre stigning i omkostningerne til lys og varme. Derimod vil huslejen være uændret, hvilket i sig selv vil betyde en bedre kapacitetsudnyttelse af lokalerne.

Det afgørende er, om de øgede omkostninger dækkes af øget omsætning. Det er nærliggende at regne med, at kun såfremt man forventer, at dette vil være tilfældet, vil stormagasinerne overhovedet overveje at udvide åbningstiden. Sandsynligvis må der endda være en forventning om, at omsætningen vil øges ud over dette. Der er

næppe grund til at antage, at en sådan ekstra omsætningsstigning ud over de nødvendige 10-15% vil bevirke lavere priser, da nettoresultatet i forvejen ikke er særlig stort.

Dermed er det inden for mulighedernes grænser, at der kan opnås fordele på langt sigt, fordi en overflytning af omsætningen fra de nuværende åbringstider kan formindske spidsbelastningen (hvorved nogen besparelse sandsynligvis kan opnås), så en større omsætning kan klares uden at udvide kapaciteten. Det bliver derved muligt at udskyde tidspunktet for en eventuel udvidelse af lokalerne med deraf følgende besparelser i investeringerne.

3. RÅSALGSVAREHUSE OG STORKØB.

Råsalgsvarehuse (discount houses og discount stores) er en speciel type varehuse, der er baseret på selvbetjening og kontant salg. Råsalgsvarehusene har et væsentligt mindre varesortiment end storrragasinerne. Porretningslokaler og udstyret i øvrigt er ret primitivt, og serviceydelser holdes på et minimum, men til gengæld lægges vægten på **prisbillighed (deraf også ravnnet lavpris varehuse)** med **deraf følgende massesalg og stor omsætningshastighed.**

Undersøgelsen i denne gruppe omfatter kun Bilka, der er det første råsalgsvarehus, der blev oprettet i Danmark.

3.1 Omsætningens fordeling.,

Omsætningens fordeling på de enkelte ugedage fremgår af figur 3.1.

<u>Figur 3.1 Ugens totale omsætning fordelt på ugedage</u>						
Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Ialt
12.48	10.29	12.45	14.98	31.15	18.65	100.0

Det fremgår klart, at salget er koncentreret fredag og lørdag i endnu større grad, end det var tilfældet for stormagasiner, idet knap 50% falder på **disse** dage. Der er ikke noget overraskende i dette, da varehuset er placeret i nogen afstand fra nærmeste bymæssige område (ca. 8 km fra Århus centrum), og placeringen er baseret på, at kunderne skal hentes fra et område op til 30 km væk, og derfor vil handelen blive koncentreret uden for den normale arbejdstid, hvad figurerne 3.2 og 3.3 viser endnu klarere.

Figur 3.2

Dagens omsætning fordelt på timer

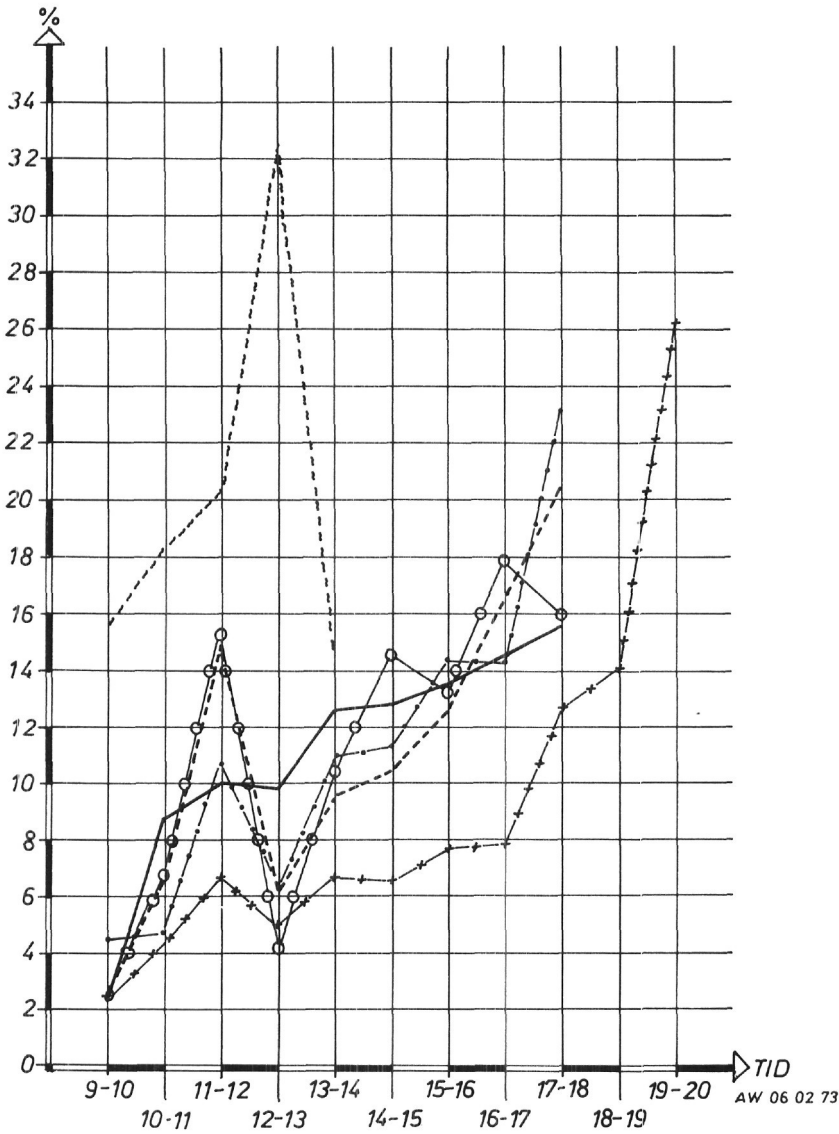
	Mandag %	Tirsdag %	Onsdag %	Torsdag %	Fredag %	Lørdag %	Total %
9-10	2.21	2.65	4.50	2.37	2.21	15.48	5.04
10-11	8.81	6.71	4.67	6.52	4.39	18.21	8.11
11-12	10.00	14.81	10.57	15.18	6.74	20.19	12.23
12-13	9.76	6.17	6.46	4.13	5.04	32.42	10.89
13-14	12.62	9.57	10.90	10.33	6.67	13.70	10.10
14-15	12.82	10.50	11.30	14.56	6.56		8.30
15-16	13.60	12.60	14.39	13.12	7.72		9.16
16-17	14.67	16.54	14.19	17.85	7.85		10.42
17-18	15.51	20.45	23.02	15.94	12.75		13.27
18-19					13.99		4.36
19-20					26.08		8.12
Ialt	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

Af dagsomsætninger mandag til torsdag falder således fra 30.18 til 36.99 de sidste $1\frac{1}{2}$ time fra kl. 16.00 til 17.30, og i modsætning til stormagasinerne er der her fra mandag til fredag spidsbelastning omkring lukketid, f.eks. omsættes der alene den sidste halve time onsdag 23.02% af dagens totale omsætning. Det er også bemærkelsesværdigt, at omsætningen den sidste time fredag er dagens største, og forklaringen er antagelig den, at den sene åbningstid gør det muligt for kunder længere væk fra (Bilka regner selv med en radius af op til 50 km) at handle i varehuset.

Som det fremgår af figur 3.3, starter omsætninger meget lavt om morgenen, men stiger ret kraftigt, og når et toppunkt mellem 11 og 12 og falder derefter igen meget kraftigt fra 12 til 13, hvorefter den igen stiger kraftigt resten af dagen til toppunktet nås i den sidste åbningstime.

Omsætningen lørdag er dog noget speciel, idet salget allerede i den første time er meget stort, og den største omsætning nås fra 12 til 13, og den mindste omsætning opnås i den sidste åbningstime fra 13-14. Da så godt som alle fabrikker og kontorer har lukket om lørdagen, har de fleste af kunderne mulighed for at handle lørdag (og fredag aften), og omsætningstallene tyder på, at der i hvert fald i sommerhalvåret er interesse i at få indkøbene afsluttet om formiddagen, så eftermiddagsåbning har tilsyneladende ikke så stor interesse som for stormagasiner.

Fig. 3.3

DAGENS OMSÆTNING FORDELT PÅ TIMER

MANDAG	—	ONSDAG	·-·-·-·-·-·	FREDAG	+--+--+--+
TIRSDAG	- - - - -	TORSDAG	○-○-○-○-○	LØRDAG	- - - - -

Figurerne 3.4 og 3.5 viser omsætningens fordeling pr. time. Den laveste omsætning pr. time er 0.27% tirsdag morgen og den højeste 8.12% fredag aften fra 19-20. Udsvingene er saledes betydeligt større end for stormagasiner og bevirker en darligere udnyttelse af kapaciteten.

Figur 3.3 viser sammenlignet med figur 3.3, at der ikke er nogen større forskydning i omsætningens fordeling pa timeintervaller, rår den udregnes i % af ugens totale omsætning, men til gengæld ses det tydeligt, at fredag aften og lørdag adskiller sig væsentligt fra ugens øvrige dage.

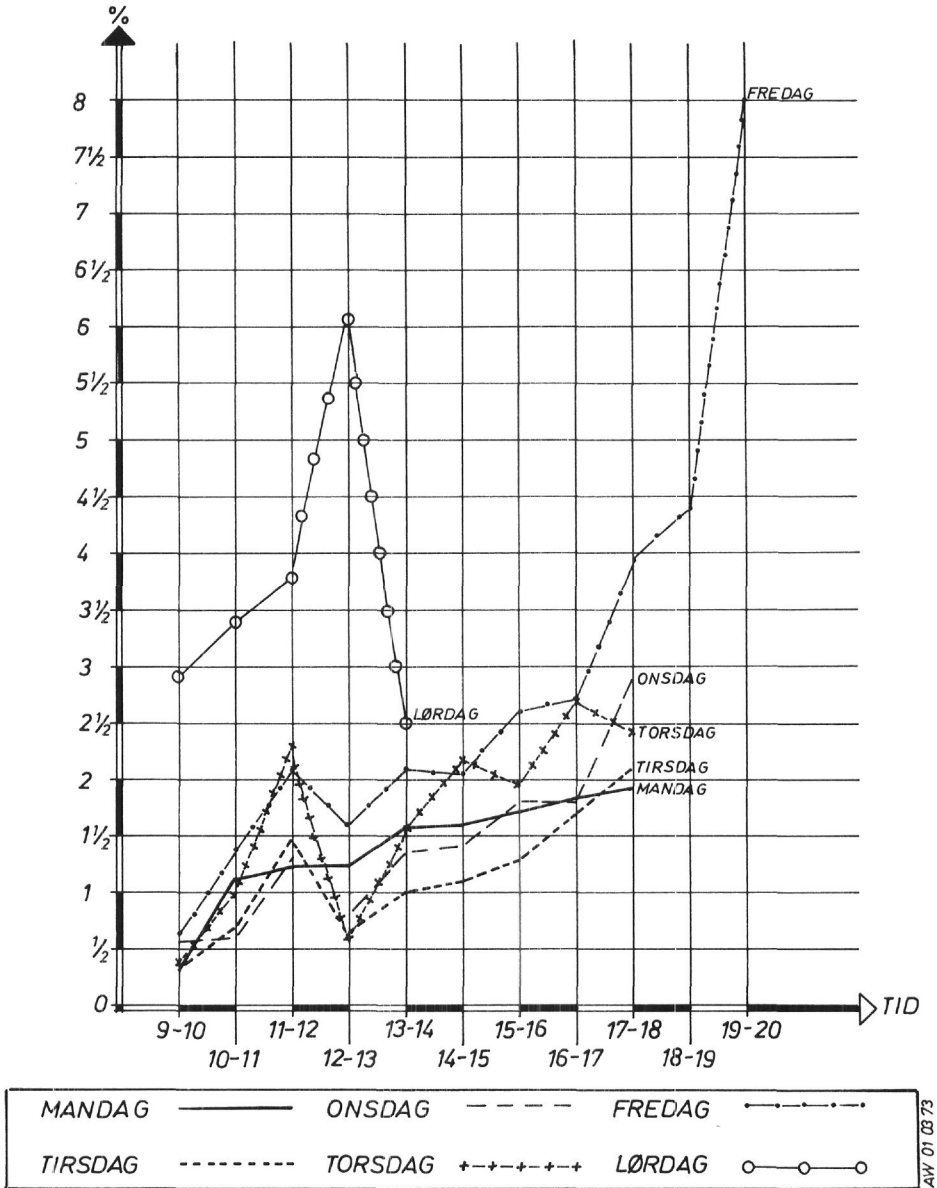
Figur 3.4

Ugens omsætning fordelt på timer

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Total %
9-10	0.28	0.27	0.56	0.36	0.69	2.89	
10-11	1.10	0.69	0.58	0.98	1.37	3.40	
11-12	1.25	1.52	1.31	2.27	2.10	3.76	
12-13	1.22	0.64	0.80	0.62	1.57	6.05	
13-14	1.57	0.99	1.36	1.55	2.08	2.55	
14-15	1.60	1.08	1.41	2.18	2.04		
15-16	1.70	1.30	1.79	1.96	2.40		
16-17	1.83	1.70	1.77	2.67	2.45		
17-18	1.93	2.10	2.87	2.39	3.97		
18-19					4.36		
19-20					8.12		
Ialt %	12.48	10.29	12.45	14.98	31.15	18.65	100.00

Fig. 3,5

UGENS TOTALE OMSÆTNING FORDELT PÅ TIMER (i%)

3.2 Omkostningsstrukturen.

Den væsentligste omkostningspost er, som i den øvrige detailhandel, vareforbruget, og af driftsomkostningerne er lønninger og reklame de dominerende poster. På grund af den store omsætning (i det første regnskabsår 100 mill. kr. mod budgetteret 80 mill. kr) er man i stand til at købe billigt ind, og da man først og fremmest søger at konkurrere med prisen, kalkulerer man med en lav bruttoavance.

Da servicegraden som nævnt er indskrænket til et minimum, er driftsomkostningerne forholdsvis lave, men alligevel betydelige. Man har ca. 150, og lønningerne bliver derfor også her den væsentligste omkostning.

I lighed med stormagasinerne må lønningerne også her betragtes som en blanding af faste og variable omkostninger, men da salget er baseret på selvbetjening, kan der i endnu højere grad end i stormagasinerne benyttes løs arbejdskraft. En del af lønningerne må derfor forventes at variere med omsætningen. De store udsving i omsætningen (figur 3.4 og 3.5) bevirker flaskehals ved betalingen, og man varierer derfor kassedamernes antal med omsætningen.

Salgsarealet er på ca. 12.000 m² svarende til et provisorisk stormagasin eller et større antal supermarkeder (ifølge international definition skal et supermarked have mindst 400 m² salgsareal), og huslejer er derfor en ret betydelig post, selv om varehuset ligger i et landområde, og man må derfor regne med større huslejekostninger, når der bliver oprettet råsalgsvarehuse i omegnen af København. I det nyoprettede Gellerup Center ved Århus (centret kalkulerer med en omsætning på 150 mill. kr. pr. år) er huslejen for salgsarealer således sat til 640 kr. pr. m².

Reklamer er en nødvendig omkostning, fordi råsalgsvarehuset for at kunne bruge prisen som konkurrencefaktor til stadighed må reklamere i et stort område for at kunne henlede kundernes opmærksomhed på vareudvalg og priser.

3.3 Lønninger og prisdannelse.

Til brug for undersøgelsen har Bilka foretaget en beregning over de ekstra omkostninger, man forventer vil være forbundet med en øget åbningstid. Beregningerne bygger på følgende forudsætninger:

- a. Omkostningsvurderingerne er baseret på en minimumsbemanding i den udvidede åbningstid, idet meromkostningerne ved øget omsætning er et spørgsmål om tilpasning.
- b. Personalet til minimumsbemanding i den udvidede åbningstid kan ikke aflønnes gennem afspadsering.
- c. Den udvidede åbningstid vil medføre, at 20 til 25% af omsætningen i den nuværende åbningstid flyttes til den udvidede åbningstid.
Det ekstra personale, der er nødvendigt ud over minimumsbemandingen, aflønnes med normal timeløn plus et tillæg for forskuddt arbejdstid (eller afspadsering).
- d. Åbningstiden beregnes forøget til kl. 20.00 mandag til torsdag (+ 10 timer pr. uge). Lørdag åbnes til kl. 16.00 (+ 2 timer pr. uge). Søndag åbnes fra 14.00 til 16.00 (+ 4 timer pr. uge). I alt 16 timer ekstra pr. uge.
- e. Løn- og omkostningerne for forskuddt arbejdstid er beregnet med 50% tillæg hverdage og 100% søndage.
- f. Der er beregnet en mindre stigning i omkostningerne lys og varme. De øvrige omkostninger forudsættes uforandrede.

Med en bruttoavance, der svarer til den nuværende, er det nødvendigt med en omsætningsforøgelse på ca. 7½% for at undgå en påvirkning af priser eller nettofortjeneste.

Beregningerne er selvfølgelig forbundet med nogen usikkerhed, idet det bl.a. er vanskeligt at forudse, hvor stor en del af den nuværende omsætning der vil blive overført til den udvidede åbningstid, og selv om man forsøger at tilpasse omkostningerne til åbningstiden, må der nok regnes med ekstra omkostninger ud over de forannævnte, så en nødvendig omsætningsforøgelse på 8-10% er nok mere realistisk.

For at kunne bedømme, om en sådan omsætningsstigning er realistisk, må man tage i betragtning, at Bilka kun er det første råsalgsvarehus i en lang række. Det næste Bilka varehus er åbnet i efteråret 1972. Købmændene arbejder med planer om et råsalgsvarehus i hovedstadsområdet, og FDB åbner om ca. et år et varehus i Høje-Tåstrup Centret (areal 23.100 m² haveafdeling og 300 ansatte)

og påtænker i lighed med Dansk Supermarked (Bilka) flere varehuse i de kommende år. Ifølge "Samvirke" er der i de 12 vesteuropæiske lande 620 stormarkeder (råsalgsvarehuse), heraf i Vesttyskland 375, i Frankrig 150 og i Sverige 16, og man regner med (ifølge Lauritz Schou: Management oktober 1971), at råsalgsvarehusene i disse lande vil få en markedsandel på op mod 10% af landenes detailomsætning.

Det er selvfølgelig ikke sikkert, at Danmark på det område helt følger udlandet, men med en detailomsætning i 1971 på 40.675 mill. kr. inkl. moms, men ekskl. biler og motorcykler (ifølge Danmarks Statistik) vil blot 5% betyde mere end 2 mia. kr. svarende til 20 råsalgsvarehuse af Bilkas størrelse. Der er derfor stor sandsynlighed for, at råsalgsvarehuseres omsætning øges på bekostning af den øvrige detailhandel, så den nødvendige meromsætning kan opnås, uden at priserne vil stige, og der er endda chance for, at råsalgsvarehusenes stigende omsætning kan trykke prisniveauet på samme måde, som det er sket i USA.

Da råsalgsvarehusene har store faste omkostninger til husleje, faste gager etc., og SOP. det fremgår af figur 3.4 og 3.5 en dårlig kapacitetsudnyttelse, vil en forøgelse af åbningstiden være til fordel for denne type forretninger, og man må derfor forvente, at en lempelse af lukkeloven vil betyde en kraftig forøgelse af antallet af råsalgsvarehuse, hvad der vil skærpe konkurrencen yderligere og holde prisniveauet i ave. Virkningen på langt sigt vil afhænge af, om der bliver for mange råsalgsvarehuse, så de ikke nøjes med at konkurrere på prisen, men vælger service og andre konkurrenceparametre, som det er sket visse steder i USA med prisstigninger til følge, eller antallet bliver begrænset, så de fortsat konkurrerer med supermarkeder og andre butikker og derved er med til at holde priserne nede.

Storkøb er en mellemting mellem supermarkeder og råsalgsvarehuse. De forsøger ved hjælp af en stor omsætningshastighed og et mindre varesortiment end supermarkeder at konkurrere ned disse ved hjælp af lavere priser.

De er i størrelse ikke nær så omfattende som råsalgsvarehuse og har i omsætning til disse i regelen kun meget lidt salg af non food. (50% af omsætningen i Bilka er non food). Typen findes også inden for specielle brancher (f.eks. radio), og man må sikkert

regne med, at der vil blive oprettet flere i de kommende år, men de vil specielt få betydning i områder, hvor der er for langt til råsalgsvarehuse, og deres antal vil derfor blive påvirket af råsalgsvarehusenes udbygningstakt.

Storkøbs muligheder for at opnå den omsætningsforøgelse, der er nødvendig for at dække de forøgede omkostninger til løn, lys og varme, er nok noget vanskeligere end råsalgsvarehusenes, da der er mindre forskel på storkøb og supermarkeder.

For råsalgsvarehusenes vedkommende må konklusionen derimod blive, at såfremt de vælger at udvide åbningstiden, skulle de have gode muligheder for at opnå den nødvendige omsætningsstigning.

En liberalisering af lukkeloven kan derfor betyde en fremskyndelse af den udvikling, der allerede er i gang - og som også har fundet sted i Sverige - således at der sættes yderligere fart i oprettelsen af nye råsalgsvarehuse, som kan trække kunder til fra et større område end nu. En sådan forskydning af omsætningen over mod råsalgsvarehuse vil i sig selv indebære en tendens mod, at en større del af omsætningen sker til lavere priser, end tilfældet er idag.

For storkøb vil udviklingen blive omtrent den samme, men det vil nok blive sværere at opnå den nødvendige meromsætning, og nogle af forretningerne vil derfor se deres overskud reduceret (og kan blive tvunget til at lukke), da priserne ikke kan forhøjes, medmindre supermarkeder og råsalgsvarehusene gør det samme.

4. SUPERMARKEDER OG VAREHUSE.

Der er forskellig opfattelse af, hvad et supermarked er. Per Press anfører således følgende i sin bog om supermarkeder:

"Efter traditionel dansk opfattelse er et supermarked en fødevarerbutik med selvbetjening og med fuldt fødevarersortiment. Efter den Internationale definition forlanger man desuden, at salgsarealet skal være mindst 400 m², før en butik kan betegnes som et supermarked. I visse lande, f.eks. Sverige, stiller man i stedet for et supplerende krav om en vis mindsteomsætning".

(Per Press: Supermarkeder 1972, side 7).

I denne undersøgelse er anvendt den danske opfattelse af et supermarked. Foruden de egentlige supermarkeder findes der også supermarkeder i varehuse (d.v.s. butikker, der ud over en supermarkedsafdeling har et salg af non food dagligvarer, der udgør mindst 20% af den daglige omsætning - jvf. Press; Supermarkeder 1972, side 8) og stormagasiner.

Stormagasiners supermarkeder er ikke behandlet særskilt i denne undersøgelse, men er medtaget under afsnit 2: Stormagasiner eller større varehuse, hvorimod egentlige varehuse er medtaget i dette afsnit med Føtex og Dana-Tempo som typiske repræsentanter.

Der er ved udvælgelsen af supermarkeder taget hensyn til, at nogle kæder har en meget stor andel af markedet, og derfor er hver af disse repræsenteret i undersøgelsen, men samtidig er der medtaget et par uafhængige supermarkeder, der deltager i normtalsundersøgelse for supermarkeds-købmand, der udarbejdes af De samvirkende danske Købmandsforeninger (DSK). Ud over det egentlige undersøgelsesmateriale er der anvendt materiale fra de medvirkende butikker og brancheorganisationerne for bedre at belyse omkostningsstrukturen.

4.1 Omsætningens fordeling.

På figur 4.1 ses en oversigt over de forskellige supermarketers salg fordelt på de enkelte ugedage. Selv om der er ret stor forskel på omsætningen de enkelte dage, er det tydeligt, at der er en klar tendens til stigende omsætning mod ugens slutning, og i gennemsnit har fredage og lørdage tilsammen 47.9% af ugens totale omsætning.

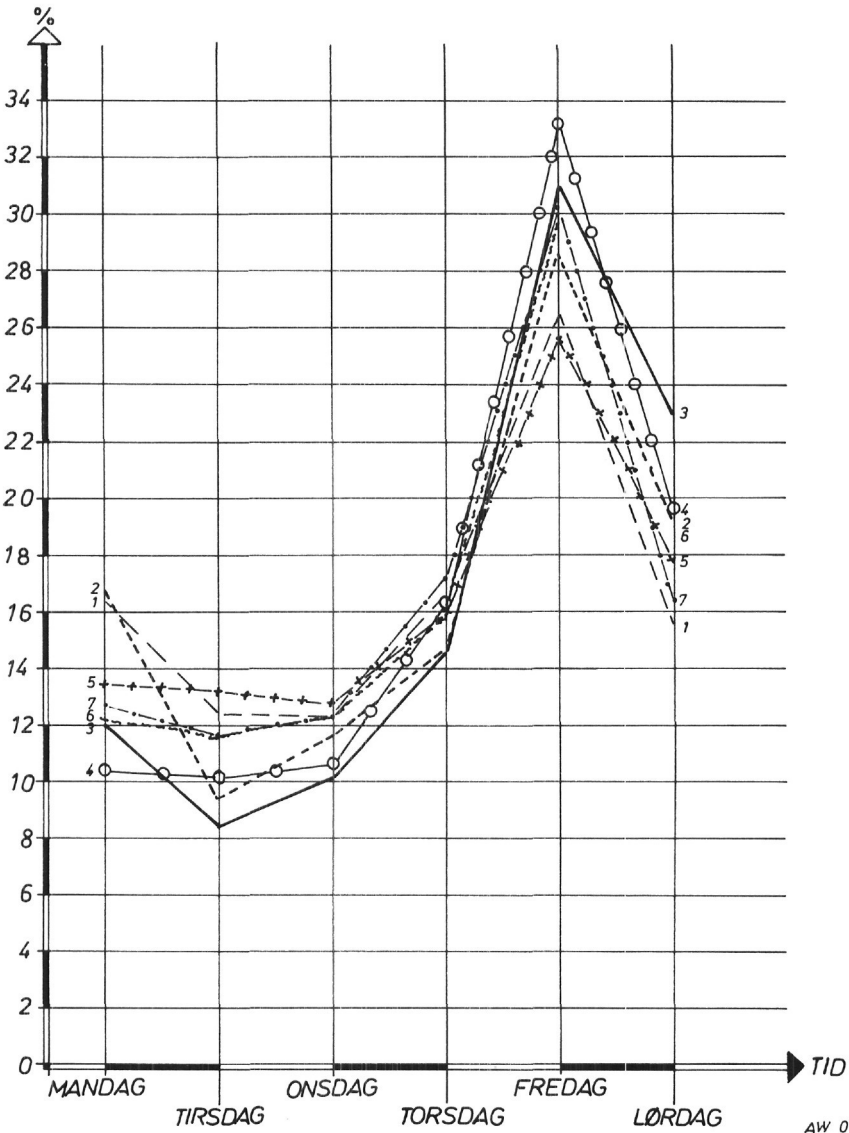
Figur 4.1 Ugens totale omsætning fordelt på ugedage.

Butik	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Total
1. Dana-Tempo	16.6	12.3	12.2	16.7	26.7	15.5	100.0
2. DSK - 1	16.6	9.4	11.6	14.6	28.6	19.2	100.0
3. DSK - 2	12.1	9.3	10.1	14.6	31.0	22.9	100.0
4. Føtex	10.4	10.1	10.6	16.2	33.2	19.5	100.0
5. HB	13.5	13.2	12.8	16.9	25.8	17.8	100.0
6. IRMA	11.9	11.6	12.2	15.8	29.7	18.8	100.0
7. Schou-Epa	12.7	11.6	12.4	17.1	30.1	16.6	100.0
Ialt (gns)	13.4	11.0	11.7	16.0	29.3	18.6	100.0

I den grafiske oversigt på figur 4.2 ses det endnu tydeligere, at omsætningen er meget koncentreret fredag og lørdag, og såfremt der tages hensyn til, at lørdag kun er en halv dag, fremgår det, at omsætninger lørdag pr. time i gennemsnit er endnu større end on fredagen, hvad der vil blive yderligere belyst i omsætningsstallene pr. time. Det er desuden karakteristisk, at Føtex, IRMA og HB stort set har den samme omsætning mandag, tirsdag og onsdag, hvorimod de øvrige supermarkeder har større forskel på ugens første tre dage. Bortset fra DSK Supermarked 1 (og delvis Dana-Tempo) er der en kraftig stigning i salget fra onsdag til torsdag, og det tyder på, at kunderne stort set koncentrerer deres indkøb i den sidste del af ugen. Torsdag er for de fleste uge- og 14 dages-lønnede lønningssdag, og det er derfor meget naturligt, at der er ret stor omsætning denne dag. De noget afvigende tal fra Dana-Tempo kan delvis forklares ved, at undersøgelsen er foretaget i en feriemåned, hvor salget påvirkes stærkt af turisternes indkøb og derfor bliver atypisk. En undersøgelse af omsætningens fordeling i februar måned viser således ikke store afvigelser fra gennemsnits-tallene i figur 4.1.

Fig. 4.2

UGENS TOTALE OMSÆTNING FORDELT PÅ UGEDAGE

AW 01 03 73

1	---	4	○—○—○—○	7	·-·-·-·-·-·
2	- - - - -	5	+ - + - + - + - +		
3	—	6	- - - - -		

For at undersøge, om der er forskel på København og provins og periode til periode, er nedenstående i figurerne 4.3 - 4.7 viste undersøgelser, der er foretaget i henholdsvis IRMA og HB-butikker:

Figur 4.3   Ugens totale omsætning fordelt på ugedage
(IRMA)

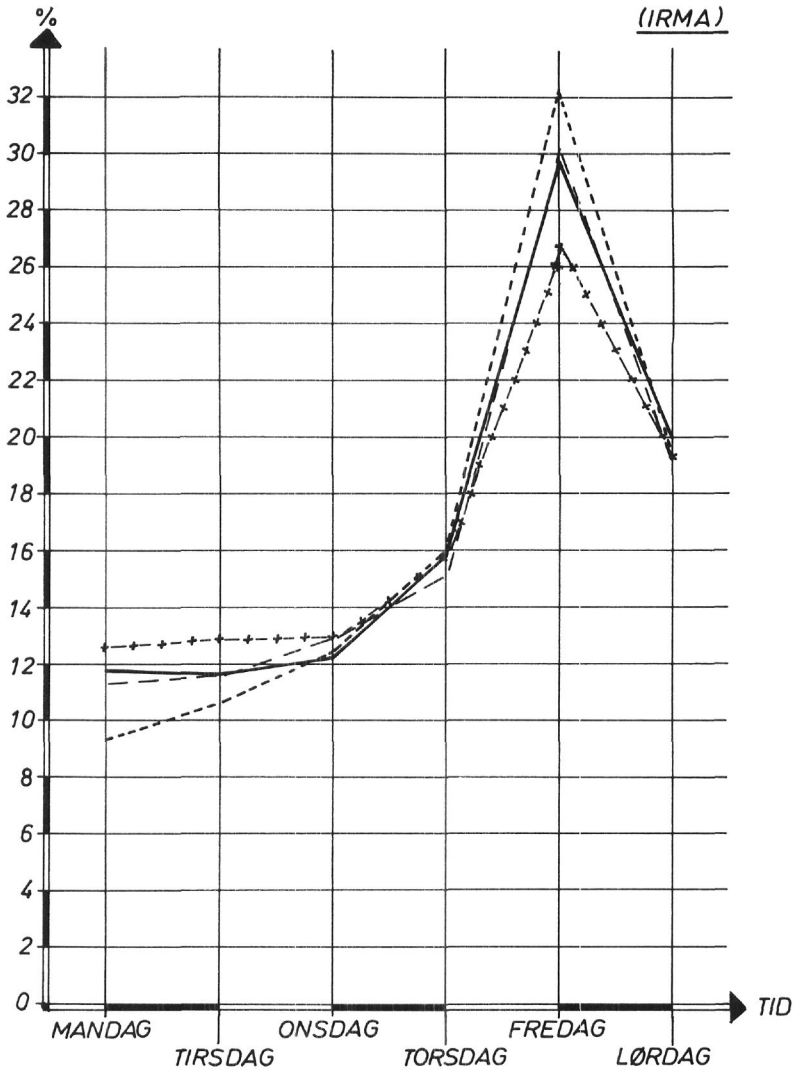
Butik	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Total
Supermarked K	11.9	11.6	12.2	15.8	29.7	18.8	100.0
Supermarked P	9.4	10.5	12.4	15.9	32.3	19.5	100.0
Butikker København	12.5	12.8	12.9	15.9	26.7	19.2	100.0
Butikker Provinsen	11.3	11.5	12.9	15.3	30.2	18.8	100.0

Figur 4.3 viser for samtlige IRMA-butikker og supermarkeder, hvorledes salget er fordelt på de enkelte ugedage i København og provinsen. Salget er lidt lavere i provinsen mandage og tirsdage, men er til gengæld lidt højere om fredagen. Der er altså tilsyneladende ikke væsentlige forskelle på salgets fordeling i København og provinsen. Den grafiske oversigt figur 4.4 viser, at der er endnu større overensstemmelse mellem de enkelte IRMA-butikker end den, der fremgik af figur 4.2, hvor flere kæder indgår.

Fig. 4.4

UGENS TOTALE OMSÆTNING FORDELT PÅ UGEDAGE
(IRMA)

SUPERMARKEDER KØBENHAVN

—

BUTIKKER K +--+--+

SUPERMARKEDER PROVINSEN

- - - - -

BUTIKKER P - - -

AW 28 0273

For at undersøge, om der er forskel på omsætningens fordeling på ugedage fra uge til uge, vises på figur 4.5 tallene fra 4 HB-supermarkeder i to på hinanden følgende uger. Butik nr. 1 er et supermarked med bageri i København, butik nr. 2 er et dobbelt supermarked i Københavns omegn, butik nr. 3 er et supermarked med bageri i

Københavns omegn, og butik nr. 4 er et supermarked i en provinsby nær et ferieområde.

Figur 4.5   Ugens totale omsætning fordelt på ugedage (HB)
3/7-8/7-72

Butik	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Total
1.	16.2	12.0	13.2	14.7	25.3	18.6	100.0
2.	15.5	12.5	11.8	15.1	28.1	17.0	100.0
3.	11.8	12.0	11.3	14.9	24.5	25.5	100.0
4.	14.5	10.2	9.8	13.2	32.4	19.9	100.0
Ialt (gns)	14.5	11.7	11.5	14.5	27.6	20.2	100.0

10/7-15/7-72

1.	15.1	13.0	12.9	15.2	26.2	17.6	100.0
2.	14.0	14.9	12.2	15.3	27.2	16.4	100.0
3.	13.5	13.2	12.8	16.9	25.8	17.8	100.0
4.	14.8	10.2	12.1	16.3	29.1	17.5	100.0
Ialt (gns)	14.4	12.8	12.5	15.9	27.1	17.3	100.0

Som det fremgår af tallene, er forskellen stor fra uge til uge for hver enkelt butik, men der er også forskel fra butik til butik i den enkelte uge, selv om tendensen ikke adskiller sig fra de øvrige figurer. For at være sikker på, at den store forskel fra uge til uge ikke blot skyldes en tilfældighed som f.eks. perioder med særlig godt eller dårligt vejr, er der for to af butikkerne foretaget en undersøgelse i September måned til sammenligning, og resultatet fremgår af figur 4.6

Figur 4.6   Ugens totale omsætning fordelt på uger (HB)

<u>Butik 1</u>	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Total
3/7-8/7	14.5	10.2	9.8	13.2	32.4	19.9	100.0
10/7-15/7	14.8	10.2	12.1	16.3	29.1	17.5	100.0
11/9-16/9	10.7	9.5	12.3	15.3	32.3	19.9	100.0
Ialt (gns)	13.3	10.0	11.4	14.9	31.3	19.1	100.0

Butik 4 (Figur 4.6 fortsat)

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Total
3/7- 8/7	16.2	12.0	13.2	14.7	25.3	18.6	100.0
10/7-15/7	15.1	13.0	12.9	15.2	26.2	17.6	100.0
11/9-16/9	12.6	12.0	12.9	16.5	25.9	20.1	100.0
Ialt (gns)	14.6	12.3	13.0	15.5	25.8	18.8	100.0

Der er stor nedgang i den procentvise omsætning på ugens tre første dage, men nedgangen er størst i København, og ikke som man eventuelt kunne vente i provinsen. Årsagen må være, at den ekstra omsætning, der er i ferietiden, ikke er jævnt fordelt over ugens dage.

For at vise, at omsætningens størrelse ingen indflydelse har på salgets fordeling på de enkelte ugedage, er der i figur 4.7 vist en oversigt over 15 Føtex-butikkers salgsfordeling på ugedage. Butikkerne er opstillet i rækkefølge efter ugens omsætning i kr. nr. 1 butik som den laveste. Undersøgelsen er foretaget over en 5-ugers periode i maj/juni 1971, så man må forvente, at udsving fra uge til uge vil være elimineret. Mindste og største omsætningsandel pr. dag er understreget, og det viser, at der er meget store udsving for de enkelte dage, men det har tilsyneladende intet at gøre med omsætningens størrelse. Det er bemærkelsesværdigt, at den gennemsnitlige omsætning fra mandag til onsdag svinger meget lidt, som det også fremgik af figur 4.1 (tallene for 1972 ligger dog noget lavere), men der er meget store udsving omkring gennemsnittet. Tirsdagens omsætningsandel svinger således fra 9.8% til 16.0%, og det kan næppe være tilfældigt, men kan eventuelt være foranlediget af, at man ved billige tilbud etc. forsøger at få et større salg på en ellers stille dag.

Figur 4.7 Ugens totale omsætning fordelt på ugedage 1971
(FØTEX)

Butik	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Freitag	Lørdag	Total
1.	12.8	12.4	11.0	13.8	34.2	<u>15.8</u>	100.0
2.	11.5	<u>9.8</u>	10.8	<u>13.4</u>	35.9	18.6	100.0
3.	10.9	10.7	11.5	15.3	31.5	20.1	100.0
4.	12.0	12.0	12.8	<u>17.4</u>	<u>28.8</u>	16.8	100.0
5.	11.8	11.0	10.9	16.3	32.9	17.1	100.0
6.	10.1	<u>16.0</u>	9.7	16.3	31.2	16.7	100.0
7.	12.4	12.0	12.0	14.3	31.6	17.7	100.0
8.	<u>9.7</u>	10.4	10.5	13.8	<u>34.0</u>	<u>21.6</u>	100.0
9.	10.1	11.3	10.8	16.9	32.6	18.3	100.0
10.	10.6	12.4	11.0	14.7	32.9	18.4	100.0
11.	10.1	12.0	13.7	16.5	30.2	17.5	100.0
12.	11.1	11.7	11.2	15.3	33.0	17.7	100.0
13.	<u>12.6</u>	12.8	13.1	15.5	29.4	16.6	100.0
14.	10.3	11.7	11.0	15.3	32.8	18.9	100.0
15.	11.0	10.1	9.3	15.4	35.3	18.9	100.0
Ialt (gns)	11.1	11.8	11.3	15.3	32.4	18.1	100.0

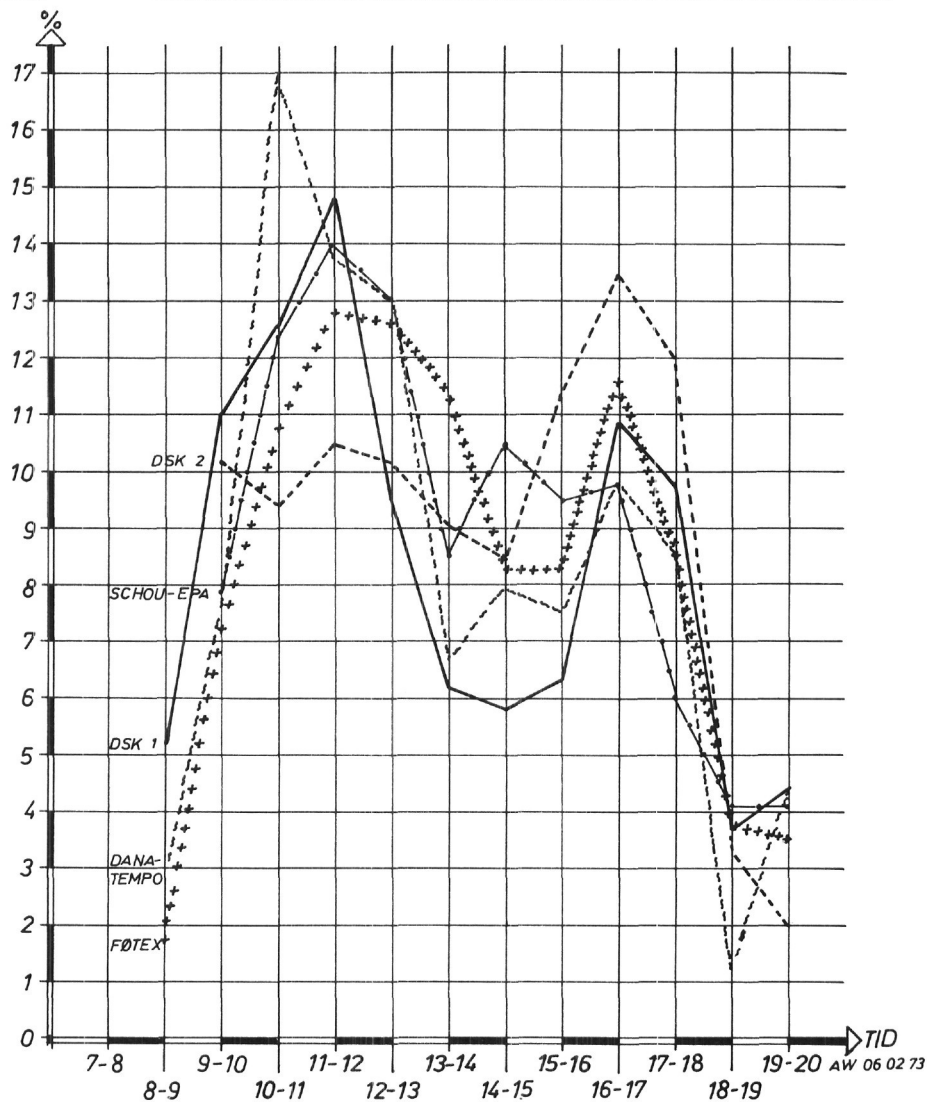
For at undersøge, om der er nogle timer på dagen, hvor omsætningen er særlig stor, er ugens totale omsætning fordelt på dagers timer vist på figur 4.8 og grafisk på figur 4.9.

Figur 4.8 Ugens totale omsætning fordelt på dagers timer

Tid	Dana-Tempo	DSK 1	DSK 2	FØTEX	Schou-Epa
8- 9	2.9	5.2	-	1.7	-
9-10	7.4	11.0	10.2	7.0	7.9
10-11	16.9	12.5	9.4	10.7	12.3
11-12	13.7	14.8	10.5	12.8	14.0
12-13	13.0	9.5	10.2	12.6	13.1
13-14	6.7	6.2	9.1	11.4	8.6
14-15	7.9	5.8	8.5	8.3	10.5
15-16	7.5	6.3	11.4	8.3	9.5
16-17	9.8	10.9	13.5	11.6	9.8
17-18	8.6	9.7	12.0	8.5	6.1
18-19	1.2	3.7	3.3	3.8	4.1
19-20	4.4	4.4	1.9	3.5	4.1
Ialt	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Fig. 4.9

UGENS TOTALE OMSÆTNING FORDELT PÅ DAGENS TIMER

Det fremgår klart af tallene, at forskellen også her er stor fra butik til butik, men af figur 4.9 ses det tydeligt, at der dog er det fælles for butikkerne, at der er to toppunkter på dagen, nemlig fra ca. 10-13 og fra 15-18.

Toppunktet om eftermiddagen bliver endnu tydeligere, når der tages hensyn til, at der for tidsrummet 17-18 kun er regnet med en halv times omsætning fra mandag til torsdag. Det lave omsætnings-tal fra 18-20 skyldes jo også, at det kun er om fredagen, der er åbent til kl. 20. Tallene viser ikke helt klart, om der er spidsbelastning omkring lukketid i de enkelte butikker, men de er et udtryk for dårlig kapacitetsudnyttelse og viser, at det er et stort problem at få kapaciteten udnyttet så effektivt som muligt.

Fra figur 4.10 er vist en undersøgelse, der er foretaget i en IRMA-butik for at finde kundebelastninger på de forskellige timer på dagen. Der er dels foretaget en registrering hver halve time af antal kunder, og dels en løbende registrering af antal kunder, der står i kø pr. åben kasse hele dagen igennem. Ved bedømmelsen af kundekøer må der tages hensyn til, at antallet af åbne kasser varierer i dagens løb, så man får den størst mulige tilpasning til kundestrømmen.

Analysen af kundeantallet viser klart, at lørdag har det største antal kunder pr. time, men også det overraskende, at det største antal kunder er ca. 11.30, og ved lukketid kl. 14.00 er der betydeligt færre end mandag til torsdag ved lukketid. Antal kunder

for den enkelte dag er vist i figur 4.11. Lørdag er dagen større end på ugens fire første dage, og det viser, at den større omsætning fredag ikke skyldes særlig stor omsætning den sidste del af dagen eller længere åbningstid, men i stedet større belastning hele dagen igennem.

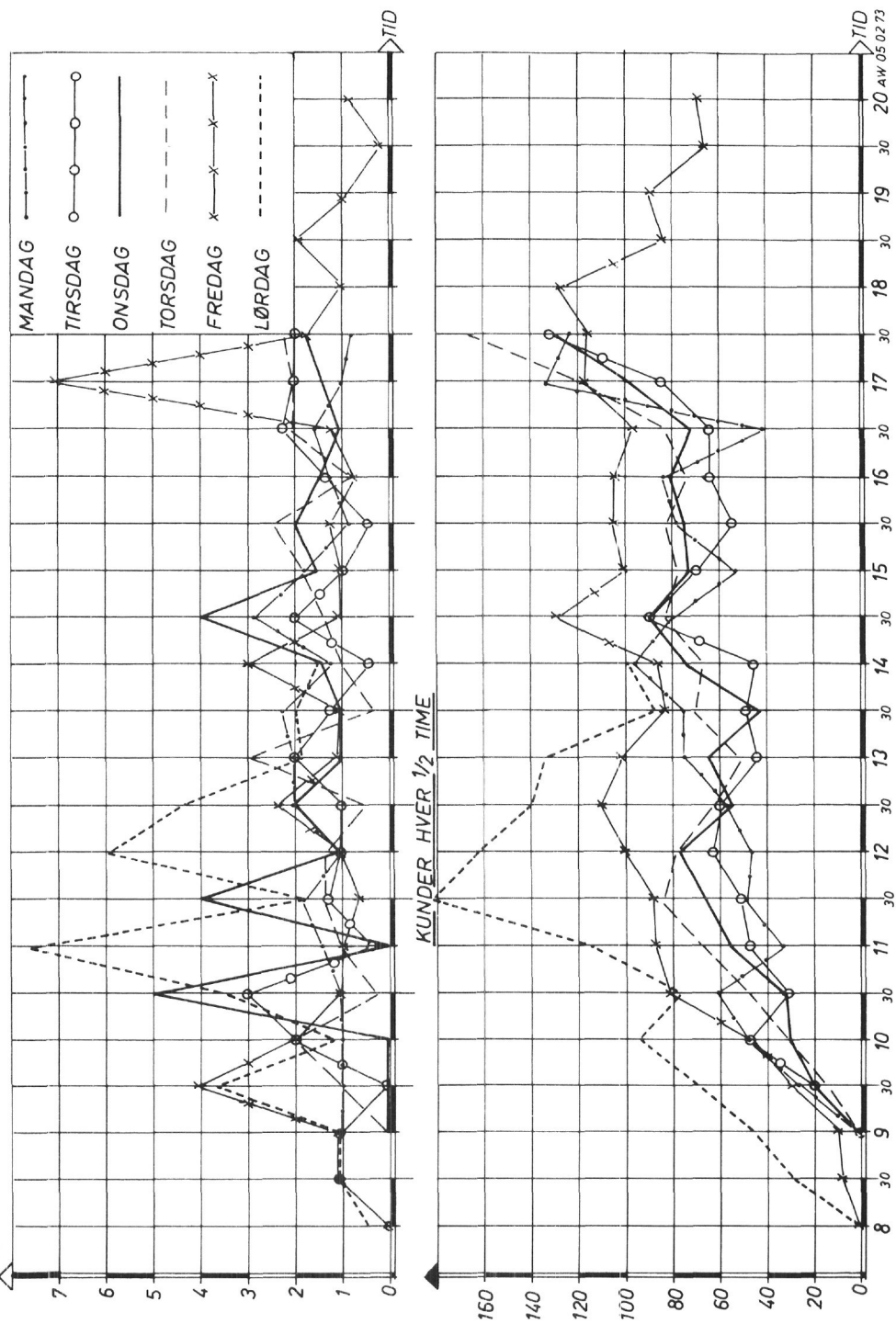
Selv om der først åbnes kl. 9.00 mandag til torsdag, er der ikke særligt mange kunder den første halve time, og fredag, hvor der åbnes kl. 10.00, er antallet af kunder den første time meget lavt. Resten af dagen indtil den sidste time før lukketid er der tilsyneladende ikke de store udsving de fire første dage i ugen, men en sammenligning med omsætningstallene, som fremgår af figur 4.11 og 4.12, viser, at der omsætningsmæssigt er betydeligt større udsving i løbet af dagen, hvilket kunne tyde på, at gennemsnitsindkøbet pr. gang er betydeligt mindre midt på dagen (suppleringsindkøb?)

Fig. 4.10

KASSEKØ

GENGEMSNITLIGT ANTAL KUNDER I KØ PR. ÅBEN KASSE

IRMA

Omsætningstallene fra FØTEX er malt for de samme tidsintervaller, som de øvrige undersøgelser, medens HB-tallene er forskudt en halv time, så der er mulighed for at bedømme, om omsætningen er størst fra 16.30 til 17.00 eller fra 17.00 til 17.30.

Omsætningstallene viser på samme måde som kundetallene også klart, at der ikke er nogen stor omsætning før kl. ca. 10 med undtagelse af lørdag, hvor specielt FØTEX har en pæn omsætning allerede fra 8-9. Det fremgår tydeligt af HB's tal, at omsætninger pr. time er langt den største om lørdagen, hvor der i løbet af de tre timer fra 10.30 til 13.30 sælges 25% mere end i løbet af hele mandagen. FØTEX salg for de samme tre timer er også større end randagens salg, men den største omsætning pr. time har FØTEX dog fredag fra 17-18.

De vejede omsætningstal fra FØTEX for tidsrummet 17-17.30 mandag til torsdag sammenlignet med HB's omsætningstal fra 16.30 til 17.30 i samme tidsrum tyder på, at salget kulminerer omkring kl. 17.00, og at den største spidsbelastning ikke er lige omkring lukketid, selv om kundetallet i IRMA dog stiger kraftigt den sidste halve time tirsdag, onsdag og torsdag.

Det er bemærkelsesværdigt, at der er så stor forskel i omsætningen mellem HB og FØTEX de to sidste timer fredag, men en sammenligning med de øvrige butikker i undersøgelsen og HB-butikker i provinsen tyder på, at omsætningen er stor i provinsen fredag aften, men at omsætningen efter kl. 18.30 er ret minimal i København.

Figur 4.11 Ugens omsætning fordelt på timeintervaller (FØTEX)

Tidsrum	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag
8-9	-	-	-	-	-	1.65
9-10	0.63	0.66	0.50	0.93	1.41	2.90
10-11	1.00	1.08	1.17	1.75	2.45	3.24
11-12	1.27	1.38	1.31	1.78	2.97	4.05
12-13	1.30	1.15	1.14	1.96	2.97	4.07
13-14	1.21	1.31	1.28	1.72	2.27	3.62
14-15	1.08	1.17	1.33	1.93	2.77	-
15-16	1.27	1.13	1.35	1.50	3.00	-
16-17	1.82	1.36	1.72	3.15	3.50	-
17-18	0.79 (1.58)	0.81 (1.63)	0.79 (1.58)	1.51 (3.02)	4.55	-
18-19	-	-	-	-	3.80	-
19-20	-	-	-	-	3.54	-
Ialt:	10.37	10.05	10.59	16.23	33.23	19.53

Figur 4.12   Ugens omsætning fordelt på timeintervaller (HB)

Tidsrum	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag
8.30- 9.30	0.65	0.59	0.50	0.40	0.95	0.61
9.30-10.30	0.97	1.04	1.18	1.15	1.54	2.86
10.30-11.30	1.33	1.41	1.23	1.92	2.64	5.24
11.30-12.30	1.63	1.28	1.54	1.85	2.94	5.66
12.30-13.30	1.23	1.47	1.75	1.77	2.05	4.70
13.30-14.30	1.51	1.89	1.28	2.05	2.35	1.07 (2.14)
14.30-15.30	1.99	1.20	1.48	2.60	3.08	-
15.30-16.30	1.31	1.14	1.76	1.75	3.03	-
16.30-17.30	1.98	1.94	2.19	3.03	2.67	-
17.30-18.30	-	-	-	-	3.18	-
18.30-19.30	-	-	-	-	0.98	-
19.30-20.00	-	-	-	-	0.46 (0.92)	-
Ialt	12.50	11.96	12.91	16.52	25.87	20.14

Konklusionen på undersøgelsen af omsætningens fordeling i supermarkeder er derfor den, at der er meget stor forskel på omsætningstallene pr. time, men tendensen er den, at omsætningen i morgentimerne er lav, der er nogen spidsbelastning i den sidste time før lukketid mandag til torsdag, men at den største omsætning pr. time registreres om lørdagen, og at ca. halvdelen af ugens omsætning er fordelt over fredag og lørdag.

4.2 Omkostningsstrukturen.

Undersøgelsen af den nuværende omkostningsstruktur for supermarkeder er dels baseret på oplysninger fra de i undersøgelsen medvirkende supermarkeder, og dels på supplerende materiale bl.a. fra normtalsundersøgelser foretaget af DSK og FCB.

Figur 4.13

Uddrag af FDB's normalt
for enbutiksföreninger

	1970			1971			Ialt
	1.250- 2.999	3.000- 4.999	5.000- Ialt	1.250- 2.999	3.000- 4.999	5.000- Ialt	
Antal butikker	43	37	32	32	31	45	147
I % af omsætningen ialt:							
Bruttofortjeneste	14.2	15.0	14.8	13.8	14.7	15.1	14.8
Driftsind- tægter ialt	15.0	15.8	15.7	14.5	15.5	15.9	15.5
Butikslønninger	7.0	6.5	6.0	7.2	6.8	6.3	6.5
Indpakning, prismærkning	0.6	0.6	0.6	0.5	0.6	0.6	0.6
Dekoration, reklame	0.5	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4
Vareudbringning	0.5	0.5	0.5	0.5	0.4	0.5	0.5
Porto, telefon	0.2	0.1	0.1	0.2	0.1	0.1	0.1
Kontorudgifter, dividendemærker	0.4	0.4	0.3	0.5	0.4	0.4	0.4
Beregn. renter, udest. fordr.	0.1	0.1	0.0	0.1	0.1	0.0	0.1
Beregn. renter, varelager	0.7	0.6	0.5	0.6	0.6	0.4	0.5
Direkte drifts- omkostninger ialt	9.8	9.2	8.5	9.9	9.4	8.6	9.0
Direkte drifts- resultat	5.1	6.6	7.0	4.7	6.0	7.2	6.5

Figur 4,13
(fortsat)

Uddrag af FDB's normalt
for enbutiksforeninger

	1970				Ialt	1971				Ialt
	1.250- 2.999	3.000- 3.999	4.000- 4.999	5.000		1.250- 2.999	3.000- 3.999	4.000- 4.999	5.000	
Butikswareomsæt- ning i 1.000 kr.	1.250- 2.999	3.000- 3.999	4.000- 4.999	5.000	Ialt	1.250- 2.999	3.000- 3.999	4.000- 4.999	5.000	Ialt
Husleje, ejd. udgifter	2.7	2.7	2.4	2.2	2.5	2.5	2.7	2.4	2.2	2.4
heraf beregn. ejd.renter	1.0	1.1	0.7	0.7	0.9	1.0	0.9	0.9	0.7	0.8
Inventarudgifter	1.2	1.2	1.0	0.8	1.0	1.0	1.2	1.0	0.8	0.9
heraf ord. afskrivninger	1.0	1.0	0.8	0.6	0.8	0.9	1.0	0.8	0.6	0.8
Lys varme	0.6	0.6	0.5	0.5	0.5	0.6	0.7	0.5	0.5	0.5
Diverse omk.	0.3	0.3	0.3	0.2	0.3	0.3	0.3	0.3	0.2	0.3
Andre driftsomk. ialt	4.8	4.8	4.1	3.7	4.3	4.5	4.9	4.2	3.7	4.1
Samlet driftsres.	0.3	1.8	2.9	3.8	2.5	0.2	1.1	2.2	3.5	2.3
Lagerdage: butiksvarer ialt	47	37	31	28	34	32	26	26	18	22
kolonial	37	29	26	23	28	24	21	20	17	19
isenkram, manu- faktur m.m.	103	93	74	67	82	55	61	56	30	52
Butikswareomsætning pr.besk.(1.000 kr)	463	496	540	540	513	507	525	595	579	561
pr. m ² salgs- areal (kr.)	7.667	8.910	10.221	12.365	9.936	8.503	8.789	10.854	13.483	10.989

Pa figur 4.13 ses et uddrag af den analyse, FDB laver hvert år for de tilsluttede brugsforeninger. For at kunne se, i hvilken retning udviklingen går, er medtaget normtallene for supermarkeder for både 1970 og 1971. HB's butikker er ikke omfattet af analysen.

Bruttoavanceprocenten er for samtlige grupper lavere i 1971 end i 1970, der igen var lavere end i 1969. Udviklingen må ses som udtryk for den stigende konkurrence fra andre butikstyper og det stadigt stigende antal nye supermarkeder.

Her der ses bort fra gruppen med omsætning fra 3-4 mill. kr., stiger bruttoavanceprocenten i takt med omsætningen. At bruttoavanceprocenten er størst for de store butikker kan næppe skyldes højere priser, da de skal dække et større område for at opnå den nødvendige omsætning, og forklaringen må derfor være den, at man på grund af et større salg er i stand til at købe billigere ind, eller at man har været i stand til at få en større procentvis omsætning af de varer, hvor bruttoavanceprocenten er større end gennemsnittet. Til illustration af varesammensætningens betydning for bruttoavanceprocenten er på figur 4.15 vist DSK's opdeling af bruttoavanceprocenterne for de enkelte varegrupper.

Af driftsomkostninger er lønomkostningerne langt den væsentligste, og den udgør ca. halvdelen af driftsomkostningerne ialt. En stor del af lønomkostningerne inden for detailhandelen regnes normalt som faste omkostninger, der er uafhængige af omsætningens størrelse, i hvert fald inden for visse intervaller.

Statistikken viser imidlertid, at lønomkostningernes procentandel af omsætningen er faldende ved stigende omsætning, og den stigende omsætning pr. beskæftiget person viser, at de store butikker er i stand til at udnytte personalet bedre og dermed reducere lønomkostningerne. Forklaringen er den, at supermarkeder i lighed med stormagasiner og råsalgsvarehuse ud over let faste personale med fast gage har en meget stor andel af deltidsbeskæftigede, der kan sættes ind i de perioder, hvor man har brug for det.

En del af lønomkostningerne bliver derfor variabel med omsætningen, så de store omsætningsudsving ikke belaster supermarkederne så stærkt, som det umiddelbart ser ud til.

De øvrige driftsomkostninger andrager hver under 1% af omsætningen og udgør tilsammen i 1970 fra 2.8% for den mindste gruppe til 2.5% for den største omsætningsgruppe, og de tilsvarende tal er i 1971

2.7% til 2.3%. Bortset fra dekoration og reklame samt beregnede renter af varelager (der er beregnet til 9% p.a. af det gennemsnitlige varelager) må de øvrige driftsomkostninger betragtes som omkostninger, der varierer med omsætningen.

De under gruppen andre driftsomkostninger nævnte omkostninger må alle betragtes som faste omkostninger, der ikke påvirkes af mindre ændringer i omsætningsens størrelse, men selv om butiksvareomsætningen pr. m² salgsareal stiger med ca. 50% fra den mindste til den største omsætningsgruppe, kan en væsentlig forøgelse af omsætningen næppe gennemføres, uden at det medfører en forøgelse af omkostningerne til husleje.

Det samlede driftsresultat viser, at et supermarked med en omsætning på under 3 mill. kr. må betragtes som urentabelt, da overskuddet ikke er tilstrækkeligt til både at forrente den investerede kapital og give mulighed for henlæggelser til nyinvesteringer. I 1971 er det egentlig kun gruppen med en omsætning på over 5 mill. kr. årligt, der har et tilfredsstillende resultat.

Antallet af lagerdage viser, at de større supermarkeder har en væsentlig fordel ved større omsætningshastigheder for deres varelagre, og at omsætningshastigheden for isenkram, manufaktur m.m. er betydeligt lavere end for kolonial, og det er af grundene til den større bruttoavanceprocent for denne gruppe.

DSK's normtal er udarbejdet på en noget anden måde end FDB's, og der er blandt andet her mulighed for at sammenligne provinsen og hovedstaden.

Bruttoavanceprocenten for DSK supermarkederne er noget højere end FDB, men en del af denne difference kan skyldes, at der er forskel på salgssammensætningen, som det fremgår af figur 4.15 og figur 4.16.

Figur 4.14 Uddrag af DSK's normtalsundersøgelser 1972.

Omsætning i kr.	Provinsen			Hovedstaden		
	Under 3 mill	3-7 mill	Over 7 mill	Under 7 mill	7-13 mill	Over 13 mill.
Antal butikker	17	40	8	19	13	8
I % af omsætningen ialt						
Bruttoavance		17.8	18.5	19.4	19.2	20.1
Afdelingsemballage		0.7	0.6	0.6	0.6	0.7
Afdelingsløn		5.7	5.4	6.4	6.0	6.3
Dækningsgrad	16.9	11.4	12.5	12.4	12.6	13.1
Fælles emballage	0.8	0.3	0.3	2.1	0.3	0.3
Fælles løn	6.5	1.8	2.3	0.2	2.0	2.1
Reklame m.v.	1.1	1.3	1.3	1.4	1.4	1.7
Forr.leje m.v.	2.6	3.0	2.4	2.6	2.6	2.8
Personaleudg.	0.1	0.3	0.4	0.3	0.3	0.5
Kontorhold	0.8	0.8	0.5	0.8	0.6	0.6
Rep.vedligeh.og ny- anskaff. under 1.200 kr.	0.3	0.3	0.3	0.2	0.3	0.3
Autodrift	0.3	0.2	0.1	0.2	0.1	0.1
Øvrige omk.	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1
Fælles omk. ialt	12.5	8.0	7.6	7.8	7.6	8.5
Driftsresultat I	4.4	3.4	4.9	4.6	5.0	4.6
Renter af frem- medkapital	1.5	1.5	0.3	0.7	0.6	0.3
Afskrivninger	1.6	1.6	1.5	1.4	1.1	1.1
Driftsresultat II	1.3	0.7	3.1	2.5	3.3	3.2
Indehaverløn og ren- ter af egenkap.	2.2	1.3	1.2	1.1	1.0	0.7
Overskud (overskudsgrad)	-0.9	-0.6	1.9	1.4	2.3	2.5
Aktivernes omsæt- ningshastighed	5	5	6	8	9	9
Afkastningsgrad	-4	-3	11	11	21	23
Omsætning pr. m ² salgsareal	12.100	14.800	28.300	18.200	27.400	32.400
Lageromsæt- ningshastighed	11	13	15	14	17	16
Omsætning pr. lønkroner	17	13	14	12	13	12

Figur 4.15

Fordeling af varesalg på varegrupper

FDB 1971

Omsætning	Antal butikker	Omsætn. ialt butiksvare	Varegrupper									
			Kolonial		Frisk frugt og grønt		Kød og viktualier		Isenkram og manufaktur			
			kr. 1.000	%	kr. 1.000	%	kr. 1.000	%	kr. 1.000	%		
-2.999	42	98.154	64.598	66	5.140	5	13.419	14	14.997	15		
3.000-3.999	57	199.143	125.320	63	12.880	6	29.942	15	31.001	16		
4.000-4.999	37	162.126	103.351	64	9.785	6	24.922	15	24.068	15		
5.000-	60	429.322	266.765	62	29.409	7	68.208	16	64.940	15		
Ialt	196	888.745	560.034	63	57.214	7	136.491	15	135.006	15		

Figur 4.16

Varesalg og bruttoavanceprocenter på varegrupper

DSK 1972

Omsætning	Antal butikker	Kolonial		Frugt/Grønt		Slagter/viktualie		Vin/tobak		Ialt	
		Andel %	BA %	Andel %	BA %	Andel %	BA %	Andel %	BA %	Andel %	BA %
Under 3 m. kr. Pr.	17									100	16.9
3-7 m. kr. Pr.	40	72.2	16.0	7.5	20.5	20.5	23.1	Under kol.		100	17.8
Over 7 m. kr. Pr.	8	55.0	18.6	7.2	26.8	22.4	23.9	15.4	7.2	100	18.5
Under 7 m. kr. Kbhn.	19	50.0	19.4	8.3	27.7	21.9	25.6	19.8	9.2	100	19.4
7-13 m. kr. Kbhn.	13	50.0	18.7	7.7	26.5	24.2	24.8	18.1	9.2	100	19.2
Over 13 m. kr. Kbhn.	8	48.9	19.7	8.5	28.7	21.8	27.2	20.8	12.1	100	20.1

Det er bemærkelsesværdigt, hvor stor forskellen i bruttoavanceprocenten er for de forskellige grupper, og selv inden for de enkelte grupper er der stor forskel. Gruppen vin og tobak svinger således fra 1.2% til 12.1%, og årsagen er sandsynligvis større procentvis vinsalg. Det årlige resultat for supermarkederne i provinsen (underskud) kan derfor dels forklares ved for lille et salg (svarende til FDB's supermarkeder) og dels ved en uheldig varesammensætning.

Lønnen er også her den største driftsomkostning, og der må ved bedømmelsen tages hensyn til, at lønnen er opdelt på tre dele. Afdelingslønnen omfatter det direkte salgspersonale i de enkelte afdelinger, fælleslønnen er løn til kassedamer, chauffører etc., og lønnen til indehaver, der er beregnet beløb gradueret fra 50.000 kr. årligt for den mindste provinsgruppe til 100.000 kr. årligt for den største gruppe i hovedstaden.

Ser man bort fra indehaverlønnen, viser det sig, at lønomkostningerne i provinsen stiger fra 6.5% til 7.7% fra den mindste til den største omsætningsgruppe og i København fra 6.6% til 8.4%. Selv om man tager hensyn til, at indregning af indehaverens løn vil betyde mest for den mindste omsætningsgruppe, er der ikke nogen besparelse i lønomkostning ved stigende omsætning, sær. ved FDB's supermarkeder. Årsagen til dette fremgår ikke af tallene, men der er meget stor spredning omkring gennemsnittet, og de stigende lønomkostninger kan måske skyldes en større andel fast personale i DSK's supermarkeder.

De øvrige omkostninger adskiller sig ikke meget fra FDB's med undtagelse af reklamen, som er næsten 1% højere, hvad der især skyldes, at reklamen hos FDB i høj grad er kollektiv, hvorimod DSK-supermarkederne må reklamere individuelt.

Såfremt der tages hensyn til, at der bare beregnes en løn til indehaver på henholdsvis 50.000 og 60.000 kr. årligt, og egenkapitalen tilsvarende bør forrentes med 10% (og begge disse størrelser er nok i underkanten), giver supermarkeder i provinsen med en omsætning på under 7 mill. kr. årligt underskud. Disse supermarkeder kan derfor godt kaldes tabgivende. Supermarkeder i København med en tilsvarende omsætning er heller ikke særligt rentable, men de giver dog ikke tab, og årsagen er en betydelig bedre bruttoavance og lavere husleje (i)

4.3 Åbningstider og prisdannelse.

En undersøgelse af den nuværende omkostningsstruktur er ikke direkte anvendelig ved en vurdering af, hvilke konsekvenser en øget åbningstid vil få for supermarkederne og deres prisniveau, men den giver et indtryk af, hvilke omkostninger der kan forventes at blive påvirket.

Der er blandt deltagerne i undersøgelsen fuldstændig enighed om, at en udvidelse af åbningstiden vil betyde øgede lønomkostninger, hvorimod de øvrige omkostninger kun vil blive påvirket af ændringer i omsætningen. En del af de større butikker regner dog også med en mindre stigning i omkostninger til lys og varme.

Ved en udvidelse af åbningstiden om aftenen og lørdag eftermiddag kan man imidlertid ikke på samme måde regne med, at det nødvendige personale ud over kassedamen kan udnyttes lige så effektivt, og der må derfor også regnes med øgede lønomkostninger til dette personale.

KB startede i sommeren 1970 et forsøg med tidlig morgenåbning for at se, om det kunne betale sig at ændre den gældende åbningstid fra 8.30 til et tidligere tidspunkt. Man forsøgte derfor i et antal supermarkeder at åbne på forskellige tidspunkter 6.30, 7.00 og 7.30 i nogle butikker alle dage og i andre butikker kun fredage og lørdage.

Det viste sig, at købernes interesse for den tidlige morgenåbning var meget forskellig, og det resulterede i, at man i nogle supermarkeder vendte tilbage til åbningstiden 8.30, nogle åbnede 8.30 mandag til torsdag og 7.30 fredag og lørdag, men et par stykker fortsatte med at åbne 6.30 og 7.00 hele ugen.

Ved en gennemgang af periodens resultater viste det sig, at den udvidede åbningstid kun betød en øget omkostning til kassedame, c.a. det øvrige nødvendige personale kunne være beskæftiget med andre arbejdsopgaver, der alligevel skal udføres i løbet af dagen.

Meromkostninger kan derfor for en forøgelse af åbningstiden om morgenen gøres op til timelønnen pr. time (incl. tillæg for forskudt arbejdstid) d.v.s. i dag knap 20 kr., og med en bruttoavanceprocent omkring 15 bliver den nødvendige meromsætning da ca. 135 kr.

Det er svært at beregne, hvor stor stigningen i lønomkostningerne vil blive, fordi det afhænger af, hvor stor omsætningen vil blive

i de Øgede åbningstider. Det må imidlertid betragtes som givet, at lønomkostningen pr. arbejdstime vil blive højere end den nuværende, da den øgede åbningstid vil blive uden for den nuværende normale arbejdstid, og man må derfor regne med et løntillæg på mindst 50% pr. time.

De i undersøgelsen deltagende supermarkeder har i forbindelse med undersøgelsen forsøgt at beregne, hvilken virkning en forøgelse af åbningstiden vil få for omkostningsstrukturer, hvilken ændring der vil ske i omsætningens fordeling på den nuværende og den eventuelt øgede åbningstid, og hvor stor en omsætningsstigning der vil blive nødvendig for at give dækning for de Øgede omkostninger.

Det fremgår af beregningerne, at det nødvendige minimumspersonale ud over kassedamen vil blive mindst to personer, hvoraf den ene vil være en overordnet, og selv om de overordnede normalt vil være aflønnet med fast gage, må man ved øget åbningstid også beregne ekstra løn til overordnede. Den ekstra lønomkostning pr. time kan derfor beregnes til mellem 70 kr. og 100 kr. med deraf følgende nødvendig meromsætning på mellem 450 kr. og 700 kr. pr. time. D.v.s. med en forøget åbningstid på ca. 10 timer pr. uge bliver det på årsbasis nødvendigt med en meromsætning på 250.000 kr. og 350.000 kr. pr. supermarked.

Man må imidlertid regne med, at en del af den nuværende omsætning vil blive flyttet til den ekstra åbningstid, så det kan bevirke, at man ikke kan nøjes med minimumspersonale i hele den udvidede åbningstid. Selv om flytning af omsætningen fra den nuværende åbningstid kan give visse besparelser i dagtimerne, kan de næppe opveje de Øgede lønomkostninger i den ekstra åbningstid, så det vil nok være realistisk at regne med, at den nødvendige årlige meromsætning bliver noget over 350.000 kr., og en del supermarkeder regner da også med en nødvendig meromsætning på ca. 10%.

Spørgsmålet er derfor, om den Øgede åbningstid kan give supermarkederne de nødvendige ekstra 10%. Da det er en forudsætning for beregningerne, at den totale omsætning ikke påvirkes af den udvidede åbningstid, skal den Øgede omsætning i supermarkederne opnas på bekostning af Øvrige butikker eller fordeles på et færre antal supermarkeder.

Figur 4.17 Driftsudvikling pr. butikstype (excl. HB) mill.kr. og % af samlet omsætning FDB.

Varehuse	Supermarkeder		Selvbet. butikker		Diskbutikker	
	1971	1970	1971	1970	1971	1970
	mill. kr. %	mill. kr. %	mill. kr. %	mill. kr. %	mill. kr. %	mill. kr. %
Bruttofor- tjeneste	49.4 18.2 33.6 18.1	140.0 14.9 115.5 15.0	223.7 12.9 204.2 12.8	23.1 12.1 22.2 12.2	23.1 12.1 22.2 12.2	23.1 12.1 22.2 12.2
Driftsind- tægter ialt	51.6 19.0 35.2 19.0	146.2 15.6 121.0 15.7	234.6 13.5 214.7 13.5	24.1 12.6 23.1 12.7	24.1 12.6 23.1 12.7	24.1 12.6 23.1 12.7
Direkte driftsomk.	32.9 12.1 21.3 11.5	86.0 9.2 69.9 9.0	162.5 9.4 148.0 9.3	19.3 10.2 18.4 10.1	19.3 10.2 18.4 10.1	19.3 10.2 18.4 10.1
heraf løn	24.4 9.0 15.6 8.4	63.1 6.7 50.4 6.5	118.9 6.8 107.4 6.8	13.9 7.3 13.1 7.2	13.9 7.3 13.1 7.2	13.9 7.3 13.1 7.2
andre driftsomk.	15.6 5.7 8.2 4.4	36.3 3.9 29.6 3.8	59.0 3.4 54.4 3.4	5.7 3.0 5.4 3.0	5.7 3.0 5.4 3.0	5.7 3.0 5.4 3.0
Resultat før henlægge- ser	2.9 1.1 5.5 2.9	28.4 3.0 26.7 3.5	45.9 2.6 43.7 2.7	4.0 2.1 4.2 2.3	4.0 2.1 4.2 2.3	4.0 2.1 4.2 2.3

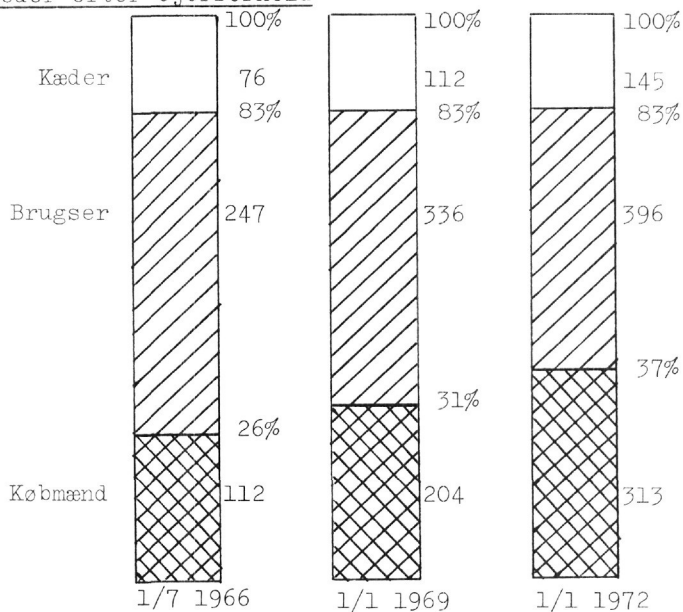
Pa figur 4.17 er vist, hvorledes omkostningsstrukturen er i FDB's supermarkeder sammenlignet med de øvrige FDB-butikker. Det fremgar tydeligt, at supermarkedernes omkostningsprocent er betydeligt lavere end varehuse og diskbutikkers og lidt lavere end selvbetjeningsbutikker. Pa denne baggrund virker det ikke overraskende, at supermarketers andel af totalomsætningen er vokset stærkt i de senere år.

I nedenstående oversigter (figur 4.18) fra DSK's brochure "Købmændene i varedistributionens tjeneste - i gar og i morgen" 1972, s.17, ses bl.a., hvorledes supermarkedernes omsætning inden for nærings- og nydelsesmidler er vokset fra 2.811 mill. kr. i 1968 til 5.900 mill. kr. i 1971, d.v.s. mere end en fordobling, og andelen af omsætningen er vokset fra 18% til 28%.

Figur 4.18

Købmændenes andel af det totale antal supermarkeder er steget både antalsmæssigt og procentuelt. Kødernes procentvise andel er uforandret, medens kooperationsens er gået tilbage.

Supermarkeder efter ejerforhold

Figur 4.18
(fortsat)

Supermarkeder kontra øvrige nærings- og nydelsesmiddelbutikker

		Omsætning				Antal butikker			
		Supermarkeder		Øvrige		Supermarkeder		Øvrige	
		mill.kr.	%	mill.kr.	%	antal	%	antal	%
Kolonial, Brugs, Kæder	1968	2.811	27	7.335	73	615	5	12.402	95
	1971	5.900	39	9.318	61	854	8	9.702	92
Nærings- og nydel- sesmidler	1968	2.811	18	13.139	82	615	2	32.493	98
	1971	5.900	28	15.348	72	854	3	25.150	97

Tabellen viser, hvad det stigende antal supermarkeder betyder - dels for de tre kategorier (købmænd, brugs og kæder), hvor supermarkeder findes, og dels sammenholdt med hele nærings- og nydelsesmiddelgruppen. Det kan eksempelvis konstateres, at supermarkedernes omsætningsandel hos købmænd, brugs og kæder fra 1968 til 1971 er steget fra 27% til 39%, og i forhold til samtlige nærings- og nydelsesmiddelbutikker fra 18% til 28%. Antalsmæssigt gør den samme udvikling sig gældende. Man kan også aflæse forholdet mellem supermarkedernes procentvise andel af butikker og den procentvise andel af omsætningen.

Der er meget, der tyder på, at denne udvikling vil fortsætte i fremtiden. I den omtalte brochure skriver DSK således s. 17:

"Konklusion.

Det seneste femår har naturligvis været stærkt præget af koncentrationstendenserne - i færre og større butiksenheder. Supermarkederne er brudt igennem, og selv om de i antal kun udgør 8% af samtlige blandede butikker og 3%, når specialhandels fødevarerbutikker tager med, så dækker supermarkederne dog nu 39% af totalomsætningen i de blandede butikker svarende til 28% af den totale fødevarerhandel.

Det er centerplanlægningen, der forudsætter, at denne udvikling vil gå videre. Udviklingsafdelingen i DSK's Købmardstjeneste paregrer i løbet af 3-4 år en tilvækst på omkring 120 købmardsejede uperrarkeder samtidig med, at en del af de eksisterende markeder nu udvides.

Mange stiller spørgsmålet om, hvor måtringspunktet ligger.

Ingen kan besvare dette spørgsmål eksakt, da det er påvirket af en lang række andre strukturproblemer - eksempelvis befolkningsforskydninger og boligvækst.

Ingen regner med - eller håber på - at supermarkederne her bliver lige så dominerende i dagligvarerhandelen som i USA, hvor omkring 70% af rærings- og rydelsemidler passerer denne butikstype. I Sverige er procentatsen over de 40, og den ventes at stige med 10-15%.

Regner man for Danmarks vedkommende med et måtringspunkt på omkring 55-60% i løbet af 10-20 år, skulle vi groft være halvvejs i udviklingen. Det forudsætter antagelig en tilvækst på yderligere -600 supermarkeder, der samtidig vil vokse i størrelse.

Men intet er statisk i dansk butikshandel. Selv om man i løbet af 80'erne skulle nå ette måtringsstal, vil etablering af nye forretninger af forskellig type ikke standse, idet fortsatte ændringer i samfundsstrukturen også vil fare til lukning af etablerede uperrarkeder - et allerede kendt fænomen" .

En lignende konklusion er Per Press kommet til i sin bog "Supermarkeder 1972", s. 70:

"Konkurrenceforholdene.

Det er umiddelbart indlysende, at den udvikling, der er belyst foran, på mange områder har skærpet konkurrencen. Det drejer sig både om konkurrencen mellem supermarkederne og varehusene indbyrdes og om konkurrencen mellem disse og andre butikker.

Medens der blot for nogle få år siden ikke var nogen nævneværdig konkurrence mellem de enkelte supermarkeder og varehuse, er der i dag en virkelig hård konkurrence mellem disse butikker. Man kan på ingen måde føle sig hævet over konkurrencen, blot fordi man har et supermarked eller et varehus, idet en lang række forhold er med til at bestemme resultatet. Man har da også set, at der i årets løb er nedlagt enkelte supermarkeder, ligesom det store varehus Jeka i Odense måtte lukke i begyndelsen af 1971. Endvidere må det erkendes, at flere af de eksisterende supermarkeder ikke opnår helt tilfredsstillende resultater. Man må derfor regne med, at vi også i de kommende år vil se supermarkeder lukke og tilmed i større omfang, end vi hidtil har set.

Ser man på forholdet til de øvrige butikker, kan der ikke herske tvivl om, at supermarkederne og varehusene med deres store omsætning er alvorlige konkurrenter til denne del af detailhandelen. Det er da også indlysende, at det må få følelige konsekvenser, når antallet af supermarkeder og varehuse år for år vokser kraftigt, samtidig med at disse butikker gennemgående bliver større og større. Yderligere alvorligt bliver det, når der åbnes varehuse så store som Bilka ved Århus, der allerede det 1. år havde en omsætning på 100 mill.kr.

Den omsætning, der ligger hos supermarkederne og varehusene, er naturligvis ikke grebet ud af luften, men under en eller anden form gået fra de øvrige butikker. Ganske naturligt har konsekvenserne først og fremmest vist sig inden for fødevarebranchen, hvor såvel blandede butikker som specialbutikker er blevet reduceret stærkt i antal".

Oprettelsen af et stadigt stigende antal supermarkeder må ierfor forventes at bevirke, at konkurrencen mellem supermarkederne og den øvrige detailhandel, men også mellem supermarkederne indbyrdes, vil blive skærpet yderligere.

Det gælder for supermarkeder som for de øvrige butikksformer, at det afgørende er, om de øgede lønninger og andre omkostninger, der må blive en følge af udvidet åbningstid, kan forventes dækket af større omsætning. Og det er fortsat rimeligt at antage, at det enkelte supermarked ikke vil udvide åbningstid en, medmindre der er begrundet håb om at opnå dette øgede salg.

Men en redegørelse for, hvad de videre virkninger vil være, må blive af ret spekulativ karakter.

Så længe der er en stærk stigningstakt for supermarkeder, er det sandsynligt, at det vil lykkes for supermarkederne at opnå den nødvendige meromsætning. Dette vil sikkert være lettest for de større supermarkeder at klare, og det kan endda tænkes, at den større omsætning vil give en bedre kapacitetsudnyttelse, og at de derfor måske endda vil se deres fordel i at sænke priserne for at få en endnu større markedsandel. Det vil være endnu vigtigere end far at komme op på en stor omsætning, hvorfor det kan tænkes, at man konkurrerer hårdt på priserne for at opnå dette. De mindre supermarkeder, der i forvejen er dårligere stillet, vil få sværere ved at klare sig, da det kan være vanskeligt for dem at følge med i en intensiv priskonkurrence, og på længere sigt er det tænkeligt, at en del af disse vil blive nedlagt.

Såfremt udviklingen antager dette forløb, medfører det en ændring i detailhandelens struktur, således at den samlede omsætning bliver fordelt over færre, men større supermarkeder end nu. Dette kan betyde en så meget bedre kapacitetsudnyttelse for den enkelte butik, at det mere end opvejer de større lønomkostninger, hvorved der er chancer for, at omkostningerne pr. omsat vareenhed reduceres, hvilket igen åbner mulighed for, at varepriserne kan blive lavere, end de ellers ville have været.

Dette er et muligt handlingsforløb. Men det er ikke det eneste. Ræsonnerer det enkelte supermarked som far: at det vil udvide åbningstiden, såfremt det forventer, at det derved får et mersalg, der dækker de øgede omkostninger, kan denne forventning i sig selv være berettiget - såfremt ikke alle andre supermarkeder gør det

samme. Man kan derfor forestille sig et andet handlingsforløb, hvor praktisk taget alle supermarkeder holder længere åbent, således at den samlede omsætning blot fordeles over flere timer. Samfundsmæssigt er der da kun sket en forøgelse i de samlede omkostninger for at formidle denne omsætning, og hvert enkelt supermarked er dårligere stillet end før. Det er sandsynligt, at de dårligst stillede supermarkeder som følge heraf må opgive, hvorved der sker en tilpasningsproces, men denne kan være langvarig og smertelig.

Heller ikke på dette område er en klar konklusion derfor mulig. Resultatet vil i høj grad afhænge af, hvorledes konkurrencen udvikler sig, og om de nødvendige tilpasninger finder sted. Men meget taler for, at hvis der virkelig skulle indtræffe en væsentlig forøgelse i åbningstiderne, vil det efterhånden kunne påvirke butikshandelens struktur så kraftigt, at en større del af omsætningen bliver koncentreret på få og store supermarkeder, hvilket kan bevirke, at omkostningerne pr. vareenhed bliver mindre, hvorved der åbnes mulighed for priser, som er lavere, end de ellers ville have været.

5. SPECIALFORRETNINGER.

Ifølge Danmarks Statistiks detailhandelstælling i 1969 kan detailhandelen opdeles i følgende grupper (figur 5.1)::

Figur 5.1

Tabel 1 (fortsat). Detailhandel 1969. Handelsområder

Lb. nr.	Hele landet			
	Antal virksom- heder	Personel ult. maj 1969	Samlet omsætning maj 1968	Heraf detailsalg af handelsvarer
				1000 kr.
1 Mælk, brød	3779	8233	980645	972320
2 Kød, flæsk, viktualier, ost	4935	18320	2019424	1945279
3 Fisk, vildt	1051	1912	141878	136261
4 Kaffe, te, konfekturer, is	3290	6894	409601	399070
5 Tobak, vin	3534	8553	1596624	1580480
6 Frugt, grønt, blomster	3502	9137	633237	620576
7 Kolonial (heru. med grovvarer)	12392	39588	7310718	6704211
8 Supermarke- der, vare- huse	625	11589	2835125	2811030
9 Stormagasiner, manufaktur	1533	18798	2119941	2083907
10 Herre- og da- mekonfektion m.v.	2035	10935	1293613	1279096
11 Trikotage	2261	6692	572349	569752
12 Skotøj	1136	4992	519430	508895
13 Tekstil og beklædning iøvrigt	460	1137	62156	60579
14 Møbler m.v.	2553	8547	1213875	1180224
15 Isenkram, køkkenud- styr m.v.	1605	7982	972601	939736

16	Ure, optik, guld- og sølvvarer m.v.	1503	5213	471715	442889
17	Radio, musik- instrumen- ter	898	4263	556848	512870
	Bøger, papir- varer	1003	4984	538478	516272
19	Aviser, blade	1035	3236	201399	198140
20	Biler, mo- torcykler m.v.	1744	23699	4832006	3966693
21	Cykler, bar- nevogne, radio	713	1764	193449	170306
22	Farver, tapet	895	3315	333654	305146
23	Sæbe, par- fume, mate- rialhan- delsvarer	1249	2998	274355	270468
24	Benzin	2147	7985	1574738	1541331
25	Detail- handel iøvrigt	2041	5659	529090	506541
	I ALT:	57919	226425	32186949	30222072

Statistisk Tabelværk 1971: II

Detailhandelstællingen 1969

Handelsområder og -distrikter samt kommuner.

Den vigtigste gruppe (efter omsætning) er kolonial, der behandles særskilt i afsnit 6. Supermarkeder og stormagasiner, der er behandlet i de foregående afsnit, er henholdsvis nr. 3 og 4 efter omsætning. Af de øvrige grupper er udvalgt et antal butikker, til undersøgelsen, idet der er taget hensyn til omsætningens størrelse (af de 10 grupper mangier kun benzin), ønsket om repræsentation af håndværksbutikker og butikker med længere åbningstid end den normale.

Selv om materialet fra de af undersøgelsen omfattede butikker er suppleret med normtal, ERFA-tal etc., er det særligt for denne gruppe vanskeligt at lave en prognose på grund af det store antal butikker og den store forskel imellem de enkelte brancher.

Figur 5.2

Ugens totale omsætning fordelt på ugedage.

Branche	Ugedag	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag	Ialt
Kød, flæsk viktualier		11.2	10.7	12.1	17.5	29.8	18.8	0.0	100.0
Tobak og vin		12.5	10.2	11.2	15.3	31.7	19.1	0.0	100.0
- - -		17.1	13.5	12.3	15.9	23.1	18.3	0.0	100.0
- - -		10.8	10.8	11.9	20.7	28.4	17.3	0.0	100.0
Frugt, grønt, blomster		13.6	14.3	15.0	15.2	25.4	16.5	0.0	100.0
- - -		16.1	13.7	17.2	16.1	18.0	18.9	0.0	100.0
Herre- og damekonfektion		9.5	12.5	18.4	11.7	31.8	16.0	0.0	100.0
- - -		6.6	11.5	11.7	19.1	34.7	16.3	0.0	100.0
Møbler m.v.		11.0	6.7	24.4	15.5	40.0	2.3	0.0	100.0
- - -		13.7	11.3	24.5	3.3	25.3	21.8	0.0	100.0
Isenkram, køkken- udstyr m.v.		19.7	11.5	14.7	17.2	24.8	12.0	0.0	100.0
- - -		23.3	11.7	10.8	15.2	25.1	13.8	0.0	100.0
Radio, musikinstrumenter		23.7	3.8	9.8	5.7	53.8	3.2	0.0	100.0
- - -		17.4	19.8	4.1	24.1	27.0	7.6	0.0	100.0
- - -		33.6	14.0	4.9	18.1	25.6	3.7	0.0	100.0
- - -		19.5	8.1	18.8	10.3	36.0	7.2	0.0	100.0
- - -		24.2	10.3	7.4	10.8	45.8	1.5	0.0	100.0
Ure, optik, guld- og sølvvarer		9.0	18.5	23.5	8.9	32.4	7.7	0.0	100.0
- - -		12.8	13.5	21.2	13.7	26.7	12.1	0.0	100.0
- - -		13.6	19.6	7.4	14.9	32.3	12.2	0.0	100.0
Mælk, brød		17.8	18.6	12.0	23.6	17.9	10.2	0.0	100.0
- - -		17.9	11.0	14.1	18.7	21.5	16.8	0.0	100.0
- - -		12.7	16.3	12.9	22.0	18.5	17.8	0.0	100.0
Aviser, blade		13.9	10.9	11.5	13.4	13.7	16.4	20.2	100.0
Ialt gns.		15.9	12.6	13.8	15.3	28.7	12.8	0.9	100.0

'3.1 Omsætningens fordeling.

Pa figur 5.2 ses en oversigt over de enkelte butikkers omsætning fordelt pa de enkelte ugedage. Ser man pa butikkernes gennemsnitlige omsætning (simpelt gennemsnit) er fredag ogsa her den største dag, men derefter kommer mandag og ikke lørdag som den næststørste. Da der lørdag kun er åbent en halv dag, er det dog reelt den næststørste.

Hvis man ser pa de enkelte brancher, viser det sig imidlertid, at der er meget store udsving, som bevirker, at gennemsnittet for denne gruppe bliver anderledes end stormagasiner og supermarkeder.

Møbelbranchen har tilsyneladende en meget vilkårlig fordeling af omsætningen pa de enkelte ugedage. Når man ser pa ugens totale omsætning pa timeintervaller, som de fremgår af figur 5.3, kan man se, at arsaen er den, at omsætninger er klumpet sammen pa de enkelte timer, og der er mange timer i ugens løb, hvor der slet ingen handel er.

Figur 5.3   Ugens omsætning fordelt på timer   (en møbelbutik)

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Total
8- 9	0.0	0.0	0.5	0.0	0.0	0.0	0.5
9-10	0.0	2.7	0.0	0.0	0.4	0.3	3.4
10-11	0.0	0.0	0.0	5.7	0.0	0.0	5.7
11-12	0.0	0.0	6.3	0.9	0.0	0.6	7.7
12-13	11.0	0.0	0.3	0.0	1.2	1.5	14.0
13-14	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
14-15	0.0	0.0	12.0	0.0	1.3	0.0	13.4
15-16	0.0	3.1	2.5	0.0	6.4	0.0	12.1
16-17	0.0	0.0	2.7	7.2	0.0	0.0	9.9
17-18	0.0	0.9	0.0	1.7	13.7	0.0	16.3
18-19	0.0	0.0	0.0	0.0	5.8	0.0	5.8
19-20	0.0	0.0	0.0	0.0	11.2	0.0	11.2
Ialt:	11.0	6.7	24.4	15.5	40.0	2.4	100.0

Som omtalt i indledningen er der specielt for møbelbranchen foretaget en registrering af omsætningen pa det tidspunkt, hvor kunden køber varen eller får den i udvalg. Der kan godt være kunder pa andre tidspunkter, men de har i sa fald kun været inde for at se og/eller spørge pa varerne, men kommer måske pa et senere tidspunkt tilbage for at købe varen.

Det fremgår tydeligt, at der er en meget dårlig udnyttelse af kapaciteten. Af ugens totale "omsætning" (der omfatter både kontant- og kreditsalg og udvalgsnotaer), falder således over 30% i løbet af de tre timer fredag aften fra kl. 17-20, hvor der altså er en meget kraftig spidsbelastning.

Inden for radiobranschen er der tilsyneladende også store udsving, selv om de ikke er så store som i møbelbranchen. Der er meget stor omsætning fredag og mandag, hvorimod omsætningen lørdag er meget lav (max. 7.6). En del af årsagen til det meget lave salg lørdag kan være det store antal personer, der tilbringer weekenden i ferieboliger og campingvogne, men da de tilsvarende tal for supermarkeder er betydeligt højere, må der også være andre årsager.

En analyse af omsætningen fordelt på timeintervaller viser, at salget også her klumper sig sammen på enkelte timer, men dog i mindre grad end for møbelbranchen, og der er en meget stor del af salget efter kl. 16, i en enkelt butik endda over 50% af den totale omsætning.

Omsætningens fordeling på ugedage i mælk- og brødbutikker er ret jævn, men det er ikke særligt overraskende, da det først og fremmest er nærhedsbutikker, hvor der i stor udstrækning købes ind dagligt. At ugens største omsætning nås torsdag falder sikkert sammen med, at det er lønnsdag.

Omsætningstallene for branchen aviser, blade er noget specielle, da butikken i denne undersøgelse har åbent hver dag fra 7-22. Den meget store omsætning søndag skyldes bl.a., at kiosker efterhånden sælger en hel række varer (specielt tobaksvarer), som ellers ikke kan købes om søndagen.

På figur 5.4 ses, hvorledes omsætningen for en kiosk er fordelt på de enkelte timeintervaller.

Figur 5.4 Ugens omsætning fordelt på timeintervaller (en kiosk)

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag	Total
7- 8	0.43	0.39	0.35	0.47	0.70	0.42	0.79	3.55
8- 9	0.40	0.48	0.64	0.51	0.37	0.60	0.97	3.97
9-10	0.62	0.51	0.37	0.30	0.57	0.82	1.07	4.26
10-11	0.57	0.51	0.27	0.60	0.79	1.60	1.63	5.97
11-12	0.69	0.59	0.77	1.03	1.06	1.34	1.49	6.97
12-13	0.68	0.62	0.61	1.04	0.66	1.49	1.49	6.59
13-14	1.08	0.47	0.42	0.36	0.52	1.20	1.21	5.26
14-15	0.79	0.53	0.52	0.66	0.69	1.05	2.04	6.28
15-16	1.05	0.68	0.61	0.73	0.90	0.93	1.70	6.60
16-17	1.01	0.75	0.70	1.07	1.16	1.01	1.11	6.81
17-18	1.16	1.07	1.37	1.27	1.39	1.28	1.73	9.29
18-19	1.28	0.93	1.02	1.27	0.97	1.42	1.08	7.97
19-20	1.59	1.55	1.33	1.84	1.26	1.54	1.64	10.75
20-21	1.29	0.92	1.22	1.22	1.26	1.08	1.42	8.41
21-22	1.31	0.88	1.27	1.04	1.39	0.65	0.80	7.34
Ialt	13.95	10.88	11.47	13.41	13.69	16.43	20.17	100.00

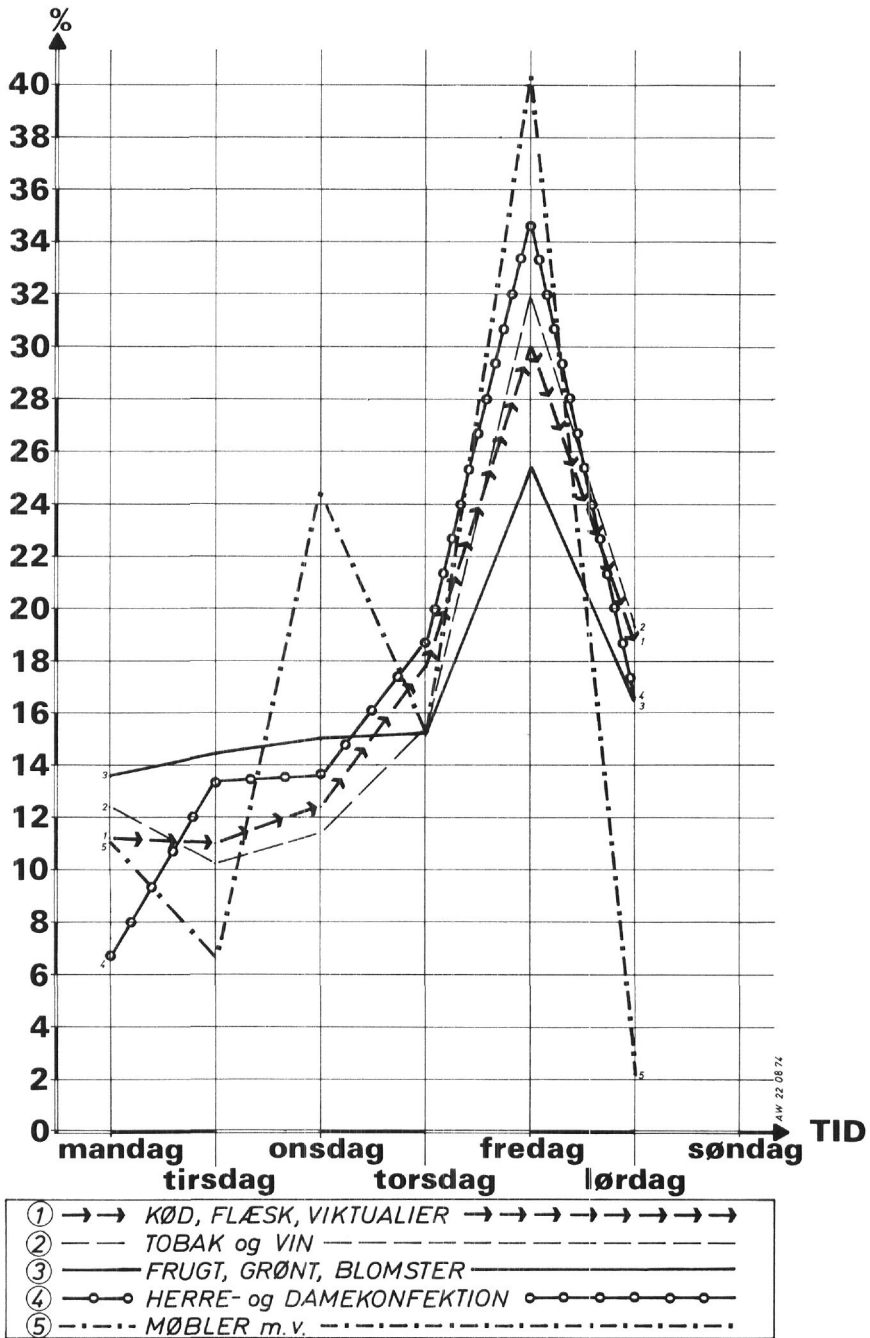
Tallene viser, at omsætningen pr. time ikke svinger særligt meget. Den mindste omsætning pr. time er 0.27%, og den største er 2.04% (søndag eftermiddag ved kaffetid). Mere end 50% af omsætningen opnas i tidsrummet fra 16-22, og den største omsætning er i tidsrummet 19-20, d.v.s. umiddelbart før fjernsynstid. Der må ved bedømmelsen af tallene tages hensyn til, at kiosken har åbent, når de fleste andre butikker har lukket, og fredag fra 18-20 er omsætningen således lavere end på de øvrige dage.

Hvis man ser bort fra de nævnte brancher, viser det sig, at omsætningens fordeling på ugedage ikke afviger væsentligt fra stormagasiner og supermarkeder, idet omsætningen (som det ses af nedenstående) fredag og lørdag andrager 43%.

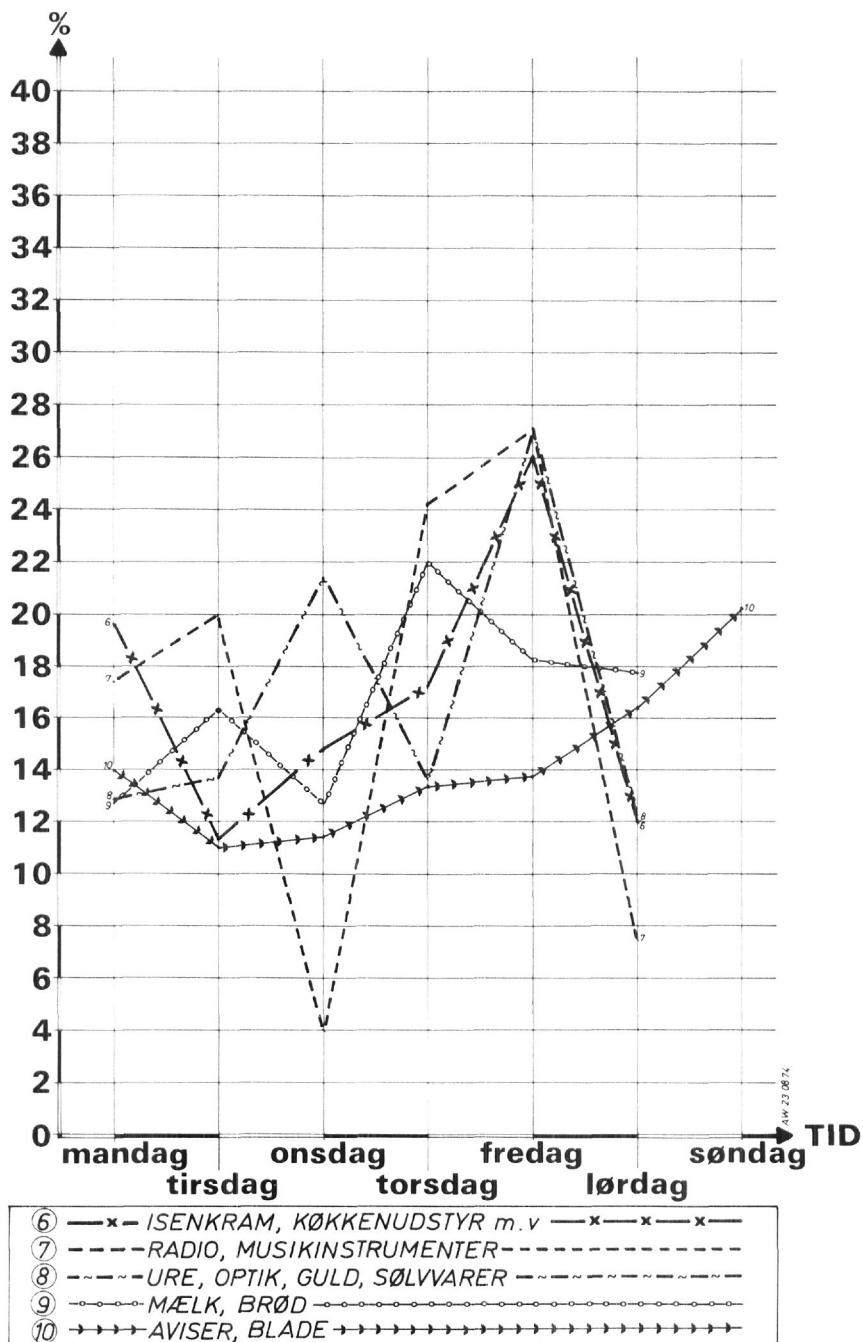
	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag	Ialt
Samtlige brancher	15.9	12.6	13.8	15.3	28.7	12.8	0.9	100.0
Excl. møb- ler, radio, mælk, brød og aviser	13.6	13.3	14.5	15.6	28.3	14.7	-	100.0

fig. 5.5 (a) UGENS TOTALE OMSÆTNING FORDELT PÅ UGEDAGE.

fig. 5.5 (b) UGENS TOTALE OMSÆTNING FORDELT PÅ UGEDAGE.

Torsdag er nu den næststørste dag, men lørdag er kun lidt mindre, og tager man hensyn til antal åbningstimer, bliver lørdag den mest travle dag.

Pa figur 5.5 (a) og (b) er omsætningens fordeling vist grafisk, iiet der dog kun er medtaget en butik pr. branche. Det ses tydeligt, at specielt møbler og radio adskiller sig fra de øvrige butikstyper, men også ure, optik, guld- og sølvvarer er lidt specielle, idet der er en stor omsætning om onsdagen.

For at undersøge, om der er nogle timer på dagen, hvor omsætningen er særlig stor, er ugens totale omsætning fordelt på timeintervaller vist på figur 5.6.

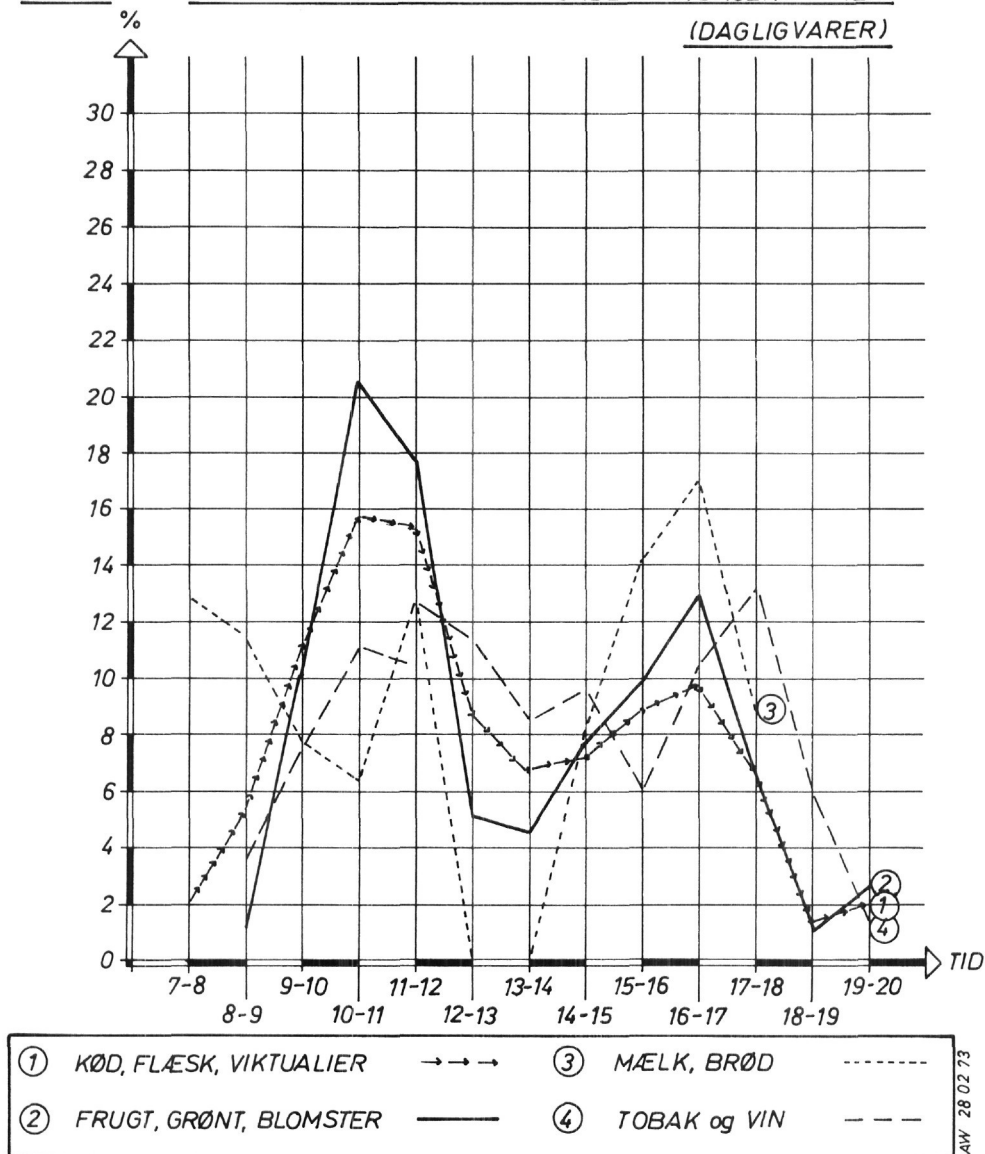
Figur 5.6   Ugens totale omsætning fordelt på dagens timer.

Butik:	Kød, flæsk, vikt.	Tobak og vin	Frugt, grønt, blomster	Herre- og damekonfektion	Møbler m.v.	Isenkram, køkkenudstyr m.v.	Radio, musikinstrumenter	Ure, optik, guld- og sølvvarer	Mælk, brød	Aviser, blade
Tidsrum										
7-8	2.0	-	-	-	-	-	-	-	12.9	3.6
8-9	5.2	3.6	1.2	8.1	0.5	1.9	-	1.2	11.5	4.0
9-10	11.0	7.6	10.0	2.2	3.4	11.0	2.8	8.7	7.8	4.2
10-11	15.5	11.2	20.6	8.7	5.7	12.6	4.6	16.2	6.5	6.0
11-12	15.3	10.4	17.8	15.0	7.7	13.2	16.8	20.6	12.8	7.0
12-13	8.7	11.4	5.1	7.7	14.0	7.1	6.7	5.2	-	6.6
13-14	6.7	8.5	4.5	3.6	0.0	7.4	9.8	2.2	-	5.3
14-15	7.1	9.7	7.7	11.8	13.4	7.7	10.3	7.3	8.3	6.3
15-16	8.8	6.1	9.8	6.6	12.1	14.1	8.9	14.2	14.2	6.6
16-17	9.7	10.6	12.9	23.1	9.9	10.7	5.3	12.9	17.1	6.8
17-18	6.5	13.3	6.6	5.9	16.2	6.4	30.9	8.4	8.9	9.3
18-19	1.4	6.0	1.2	1.3	5.8	2.3	3.9	1.9	-	8.0
19-20	2.0	1.7	2.6	6.1	11.1	5.5	-	1.2	-	10.7
20-21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.4
21-22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.3
Ialt:	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Det er svært at finde noget ensartet mønster, da der er meget stor forskel på de enkelte brancher, og på figurerne 5.7 og 5.8 er tallene derfor vist grafisk. For at se, om der kan måles nogen forskel i indkøbstidspunkterne afhængig af, om det er dagligvarer (som an-

vendes i husholdningen dagligt og derfor købes ind regelmæssigt - normalt af husmoderen) eller udvalgsvarer (f.eks. langvarige forbrugsgoder, som købes ind med større mellemrum og ofte efter nøje overvejelser - ægtefællerne er normalt fælles om disse indkøb), er brancherne vist hver for sig.

FIG. 5.7   UGENS TOTALE OMSÆTNING FORDELT PÅ DAGENS TIMER
(DAGLIGVARER)

Tobak- og vinbutikker handler dels med dagligvarer (tobaksvarer) og dels med vin og spiritus, der købes med større mellemrum, og branchen er derfor forsøgsvis placeret begge steder.

Aviser og blade er ikke medtaget, da de til forskel for de øvrige også har åbent om aftenen og Søndag, og salget pr. time er vist i figur 5.4. Som det fremgår af figur 5.7, er der to toppunkter i omsætningen, nemlig om formiddagen fra 10-12 og om eftermiddagen omkring kl. 16.00. Det er bemærkelsesværdigt, at der kun i branchen mælk og brød (morgenbrød) er noget egentligt salg før kl. 9.00.

Der må ved bedømmelsen af tallene tages hensyn til, at der i tidsrummet 17-18 kun er omsætning for en halv time, mandag til torsdag, og omsætningen fra 18-20 gælder kun fredag. En omregning af omsætningstallene fra 17-18, så de kan sammenlignes med de øvrige timer på dagen, viser, at der kun for kød, flæsk og virtualier og tobak og vin er stigning i omsætningen fra 17-18 i forhold til 16-17. Da tobak og vin er noget specielt, er der for at undersøge, om der er tale om spidsbelastning i disse timer på figur 5.8 vist omsætningen pr. time for en slagterbutik.

Tallene pr. time viser, at der ikke er tale om nogen spidsbelastning. Som man umiddelbart skulle tro. Den store omsætning fra 17-18 skyldes fredagens salg, idet der selv efter omregning kun om torsdagen er forøget salg i den sidste time, og salget er mindre end fredag fra 17-18. I lighed med supermarkederne viser det sig også her, at den største omsætning pr. time opnås lørdag formiddag med toppunkt fra 10-11. Tallene viser også, at der er store udsving i omsætningen fra den mindste time (0.1%) til den største (5.2%), og at morgenåbning kun kan betale sig, fordi man kan have personalet beskæftiget med andet end ekspedition.

Omsætningens fordeling i butikker med udvalgsvarer er noget anderledes, som det fremgår af figur 5.9. Der er også her to toppunkter, men de er ikke så sammenfaldende som for dagligvarebutikkerne, og eftermiddagens toppunkt er større end formiddagens, selv uden omregning af salget fra 17-18. Der er også en bemærkelsesværdig stor omsætning fra 19-20, men trods det har ikke alle butikker åbent til kl. 20.

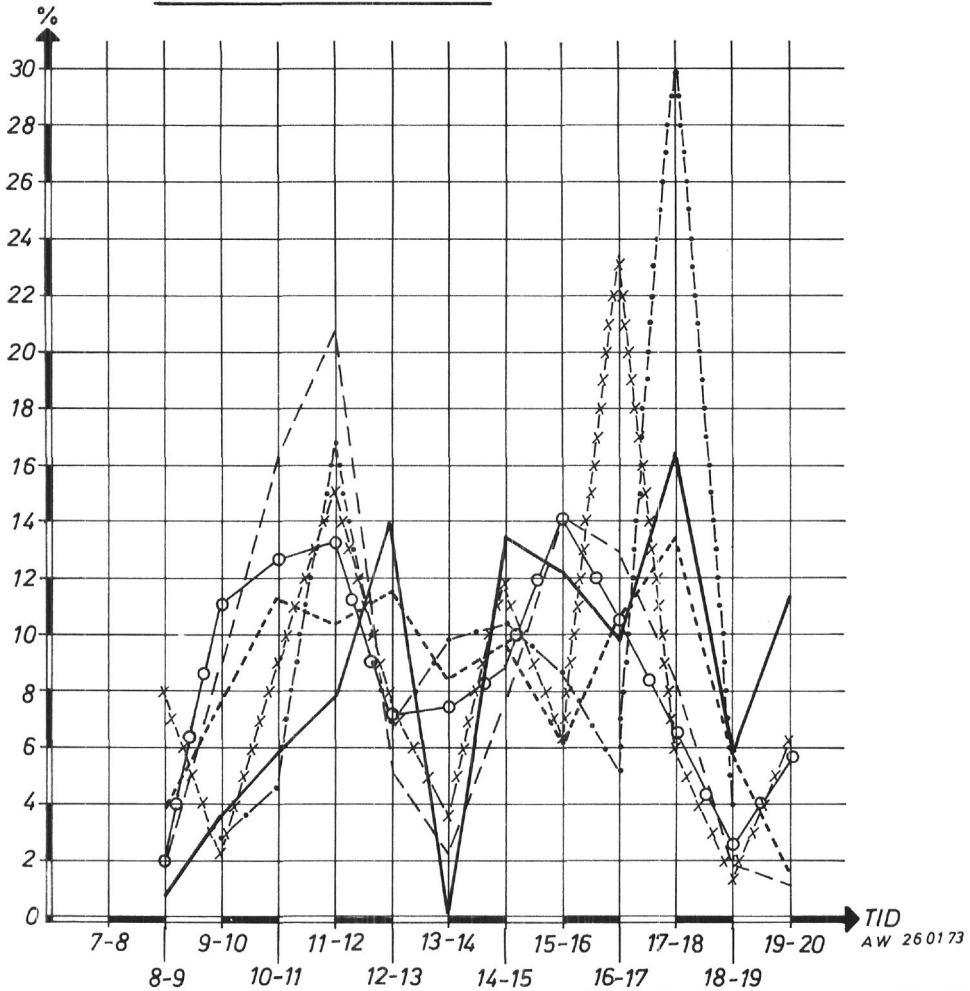
Figur 5.8   Ugens omsætning fordelt på timeintervaller
(slagterbutik)

<u>Dag</u> <u>Tidsrum</u>	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Ialt
7- 8	-	-	-	-	-	2.0	2.0
8- 9	0.2	0.1	0.6	0.5	0.9	2.9	5.2
9-10	1.0	0.8	1.0	1.4	2.6	4.2	11.0
10-11	1.1	1.8	1.8	2.7	2.8	5.2	15.5
11-12	1.8	1.7	1.4	2.4	3.5	4.4	15.3
12-13	1.5	1.5	0.9	2.0	2.7	-	8.7
13-14	0.8	0.7	0.7	1.3	3.1	-	6.7
14-15	1.1	0.8	0.9	1.9	2.5	-	7.1
15-16	1.1	1.1	1.7	2.3	2.6	-	8.8
16-17	1.6	1.8	1.5	2.3	2.5	-	9.7
17-18	0.9 (1.8)	0.3 (0.6)	1.4 (2.8)	0.6 (1.2)	3.2	-	6.5 (9.6)
18-19	-	-	-	-	1.4	-	1.4
19-20	-	-	-	-	2.0	-	2.0
Ialt	11.2	10.7	12.1	17.5	29.8	18.8	100.0

For at undersøge, om der er spidsbelastning, vises på figur 5.10 omsætningstallene pr. timeinterval for en herrekonfektionsforretning (møbler er vist på figur 5.3), og på figur 5.11 for en typisk håndværksbutik - ure, optik, guld- og sølvvarer.

Fig. 5.9

UGENS TOTALE OMSÆTNING FORDELT PÅ DAGENS
TIDER (UDVALGSVARER)

① HERRE og DAMEKONFEKTION x-x-x-x	④ RADIO, MUSIKINSTRUM. - · - · - ·
② MØBLER M.V. —————	⑤ URE, OPTIK, GULD, SØLV — — —
③ ISENKRAM, KØKKENUDSTYR M.V. o—o	⑥ TOBAK og VIN - - - - -

Figur 5.10   Ugens omsætning fordelt på timeintervaller
(herrekonfektion)

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Total
8- 9	0.0	1.2	0.0	0.0	4.3	2.6	8.1
9-10	0.5	0.0	0.4	0.4	0.5	0.3	2.2
10-11	0.6	1.3	0.2	4.1	0.5	2.0	8.7
11-12	0.0	1.0	0.6	0.9	1.1	11.3	15.0
12-13	0.4	1.8	2.4	0.9	2.2	0.0	7.7
13-14	0.3	0.3	1.6	0.6	0.8	0.0	3.6
14-15	1.8	2.3	2.5	2.4	2.7	0.0	11.8
15-16	1.0	1.5	1.2	2.5	0.4	0.0	6.6
16-17	1.2	0.6	2.2	4.6	14.4	0.0	23.1
17-18	0.7 (1.4)	1.5 (3.0)	0.5 (1.0)	2.7 (5.4)	0.5	0.0	5.9 (11.3)
18-19	0.0	0.0	0.0	0.0	1.2	0.0	1.2
19-20	0.0	0.0	0.0	0.0	6.1	0.0	6.1
Ialt	6.6	11.5	11.7	19.2	34.7	16.3	100.0

Omsætningens fordeling er lidt jævnere end for møbelbranchen, men der er også her tale om en meget dårlig kapacitetsudnyttelse, og omsætningen pr. time svinger fra 0% (specielt i morgentimerne fra 8-9) til 14.4% fredag mellem 16-17. Det fremgår også, at der kun torsdag er nogen væsentlig omsætning mellem 17-18, og selv da bliver omsætningen omregnet på timebasis kun 5.4%, så der er tilsyneladende ikke nogen spidsbelastning omkring lukketid.

Omsætningens fordeling er også her noget ujævn, men den svinger dog kun fra 0% (mandag og torsdag morgen fra 8-9) til 7.4% fredag mellem 11 og 12. Der er kun onsdag nogen tendens til spidsbelastning omkring lukketid, idet omsætningen omregnet på timebasis mellem 17-18 bliver på 5.8%, men stadigvæk mindre end den største omsætning pr. time fredag.

Omsætningstallene tyder på, at kunderne (i hvert fald i provinsen) har forstået at indrette sig efter den nuværende lukkelov, så de undgår alt for store kødannelser omkring lukketid i specialbutikkerne.

Figur 5.11   Ugens omsætning fordelt på timeintervaller
(ure, optik, guld- og sølvvarer)

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Total
8- 9	0.0	0.1	0.6	0.0	0.2	0.3	1.2
9-10	2.0	0.1	0.3	0.9	1.5	3.9	8.7
10-11	2.1	0.9	3.8	3.4	2.2	3.8	16.2
11-12	1.7	3.8	2.0	1.5	7.4	4.1	20.6
12-13	0.6	0.1	2.3	1.2	1.0	0.0	5.2
13-14	0.5	0.7	0.8	0.1	0.1	0.0	2.2
14-15	1.2	1.6	2.6	1.1	0.8	0.0	7.3
15-16	2.8	2.0	3.6	2.5	3.3	0.0	14.2
16-17	1.0	2.9	2.4	1.8	4.8	0.0	12.9
17-18	0.8 (1.6)	1.2 (2.4)	2.9 (5.8)	1.3 (2.6)	2.2	0.0	8.4 (14.6)
18-19	0.0	0.0	0.0	0.0	1.9	0.0	1.9
19-20	0.0	0.0	0.0	0.0	1.2	0.0	1.2
Ialt	12.8	13.5	21.2	13.7	26.7	12.1	100.0

5.2 Omkostningsstrukturen.

Til belysning af omkostningsforholdene inden for specialforretninger har en del brancheforeninger udarbejdet branchenormtal, men det gælder ikke alle de undersøgte brancher, og da de få butikker, der deltager i denne undersøgelse, ikke er tilstrækkeligt til at lave et tilfredsstillende sammenligningsgrundlag, er der i stedet foretaget en analyse for en type dagligvarebutikker (slagterfaget) og en type udvalgswarebutikker (urmagere og optikere) baseret på normtal for de pågældende brancher.

5.3 Kød, flæsk og viktualier.

Normtal for slagterfaget udarbejdes af Danske Slagtermestres Landsforening. Tallene for 1971 er baseret på regnskaber for 414 slagterforretninger, og på figur 5.12 ses et uddrag af disse normtal.

Figur 5.12 Uddrag af normtal for slagterforretninger 1971

Omsætning i kr. (1000) (udarbejdet af Danske Slagtermestres Landsforening).

	0-200	2-300	3-400	4-500	5-600	6-700	7-800	8-900	9-1000	1000-2000	over 2000
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Bruttoavance	27.8	27.6	26.1	27.3	29.0	28.1	27.3	30.0	30.8	28.4	26.8
Lønninger	1.2	3.6	4.7	7.3	8.9	9.3	9.8	11.3	12.6	11.7	14.3
Forretningsleje	2.5	1.7	1.6	1.4	1.8	1.4	1.2	1.3	1.6	1.6	1.4
Indpakningsmaterialer	0.9	0.9	0.9	0.9	1.0	1.0	1.1	1.2	0.9	0.9	0.9
El, gas, brændsel	1.5	1.2	0.9	0.8	0.9	0.8	0.7	0.9	0.7	0.7	0.6
Forsikringer											
og kontingent	0.4	0.3	0.3	0.4	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.4
Vedligehø. m.v.	0.9	0.9	0.7	0.7	0.8	0.7	0.7	0.7	0.6	0.6	0.7
Rengøringsmidler	0.5	0.5	0.5	0.4	0.5	0.4	0.5	0.5	0.4	0.3	0.3
Annoncer og rekl.	0.5	0.4	0.4	0.6	0.5	0.4	0.5	0.6	0.4	0.4	0.7
Kontorholdsudgifter	1.5	1.0	0.8	0.7	0.6	0.6	0.6	0.6	0.5	0.5	0.4
Autobiludgifter	1.4	1.1	1.0	1.0	1.0	0.8	1.0	0.8	0.8	0.8	0.6
Lærling- og pers- sonaleudgifter	0.0	0.1	0.1	0.1	0.1	0.2	0.2	0.1	0.3	0.2	0.1
Driftsomk. ialt:	11.3	11.7	11.9	14.3	16.4	15.9	16.6	18.3	19.6	18.0	20.4
Indtjening før renter og afskrivning	16.5	15.9	14.2	13.0	12.6	12.2	10.7	11.7	11.2	10.4	6.4
Afskrivninger	2.3	1.8	1.7	2.1	1.7	2.0	1.6	1.2	1.9	1.3	1.0
Renteudgifter	1.5	1.2	0.9	0.8	0.6	0.8	0.9	0.5	0.6	0.7	0.5
Nettoavance	12.7	12.9	11.6	10.1	10.3	9.4	8.2	10.0	8.7	8.4	4.9
Hustrus arbejds løn	4.6	4.8	4.5	3.1	3.0	2.3	1.9	1.6	1.8	1.0	0.3
Renter af egenkapital	0.3	0.5	0.4	0.3	0.3	0.3	0.2	0.4	0.3	0.2	0.3
Overskud "Mesterløn"	7.8	7.6	6.7	6.7	7.0	6.8	6.1	8.0	6.6	7.2	4.3

Nettoavance kr. 18.620 32.350 39.850 45.810 55.750 60.560 61.280 86.150 82.730 105.950 182.560

Den gennemsnitlige bruttoavance er i 1971 steget med 2.1% til 28.0% af omsætningen, men som det fremgår af tallene, er der forskel på de forskellige forretningstyper (fra 26.1% til 30.8%).

I kommentarerne til bruttoavancen oplyses det, at bruttoavanceprocenterne for den enkelte forretning svinger fra 15% til 43%, og at bruttoavanceprocenterne i gennemsnit er 30.6% på Sjælland (incl. København), men i Jylland og på Fyn kun 26.6%. Der er ingen nævneværdig forskel mellem København og Sjælland eller mellem større byer og landdistrikter, men bruttoavanceprocenten er størst i slagterforretninger med egen produktion, til gengæld er lønomkostninger i disse forretninger også væsentligt større.

Såfremt lønninger trækkes fra bruttoavancen, viser det sig, at jo større omsætningen bliver, jo mindre bliver procenten, men på grund af den store omsætning er de største butikker alligevel i stand til at frembringe de største overskud, som det fremgår af nettoavancen i kr.

Een største driftsomkostning er her, som i den øvrige detailhandel, lønninger, og procenten er særlig høj i slagterforretninger, fordi der finder en del forarbejdning og forædling sted. Der må ved bedømmelsen af lønninger tages hensyn til, at indehaverens indsats ikke er medregnet, og hustruens arbejdskraft er først beregnet efter nettoavancen og sat til 24.000 kr. årligt for heltidsbeskæftigelse. Det må derfor konstateres, at forretninger med en omsætning på under 400.000 kr. årligt må betragtes som urentable, hvis der skal regnes med en rimelig løn til indehaveren (min. 40.000 kr. årligt), og størstedelen af de 20 slagterforretninger, der blev redlagt pr. måned i 1971, var da også små forretninger. En stor del af lønningerne er gager og må betragtes som faste omkostninger, der ikke varierer med omsætningsens størrelse. Den resterende del er lønninger til ekspeditricer etc., som specielt i større slagterforretninger er deltidsbeskæftigede, og omkostningen kan derfor ved større udsving i omsætningen være variabel.

Af de øvrige driftsomkostninger er forretningsleje den væsentligste, men udgør kun i den mindste forretningstype over 2%. Forretningsleje og de øvrige driftsomkostninger (med undtagelse af indpakningsmateriale, der må regnes som en ren variabel omkostning), er faste omkostninger, der ikke påvirkes af mindre udsving i omsætningen.

5.3.1 Abningstider og prisdannelse.

Såfremt en liberalisering af lukkeloven vil betyde, at slagterne udvider deres åbningstider, vil det resultere i øgede lønomkostninger til ekspeditions-personale (bl.a. på grund af overarbejdstillæg), selv om en del af den nødvendige arbejdskraft måske kan skaffes ved overflytning fra perioder, hvor der er mindre pres på omsætningen.

En liberalisering af lukkeloven behøver imidlertid ikke nødvendigvis at betyde, at alle slagterforretningerne vil øge deres abningstider, men såfremt supermarkederne og varehusene udvider abningstiden, medfører det en øget konkurrence for slagterforretningerne.

De større slagterforretninger, som skal have kunderne fra et stort område, kan føle sig tvunget til at gå helt eller delvis med til de øgede åbningstider for ikke at miste en del af deres omsætning.

Men da man må regne med, at priserne i supermarkederne vil være uforandrede (jvf. omtalen af supermarkederne, afsnit 4) eller i hvert fald ikke stigende, kan de større slagterforretninger heller ikke lade de øgede lønomkostninger smitte af på priserne. De må derfor bære dem selv eller forsøge at få dem dækket ind ved større omsætning eller rationering.

For de mindre slagterforretninger er det ret usandsynligt, at de vil kunne opnå den salgsfremøgelser, der er nødvendig for at dække de af øget åbning forårsagede højere lønomkostninger. Løsten må det betyde, at indehaveren og hustruen selv må klare ekspeditionerne, hvilket indebærer større arbejdsbelastning for disse, eller også må man afstå fra en forlænget åbningstid. Muligheden for at skaffe sig den nødvendige meromsætning ved hjælp af prisnedsættelser er næppe realistisk, fordi den lille slagter ikke kan trække kunder til fra et tilstrækkeligt stort område. Omvendt er muligheden for at overvælde øgede omkostninger på priserne næppe heller til stede, da det vil betyde en yderligere forringelse i konkurrencesituationen.

En liberalisering af lukkeloven kan derfor betyde, at nedlæggelsen af de små slagterforretninger vil fortsætte med øget kraft, og at salget fra disse forretninger vil blive overført til de større slagterforretninger (og supermarkeder), således at disse derigennem

far kompensation for de Øgede lønomkostninger, sa priserne ikke bliver påvirket deraf.

I normtal 1971 for slagterfaget bedømmes fremtidsudsigterne således:

"Normtallene for de helt sma forretninger har gennem alle arene vist urentable resultater. Situationen for disse helt sma forretninger er stadig sa ringe, at man ma vente, at en del af dem vil blive nedlagt ogsa i de nærmeste ar.

Men gladeligt er det, at slagterforretninger fra omkring 250.000 kr. i omsætning og opefter i dette ars normtal har vist fremgang. En fremgang, der er sa stor og generel over hele landet, at man har al mulig grund til at tro pa, at denne strukturtilpasning efterhånden er overstået.

Antallet af forretninger vil derfor nok falde ogsa i aret 1972, men fortsætter samtidig den absolutte forbedring af driftsresultatet ogsa i dette ar, vil de resterende slagterforretninger blive stærke, sunde forretninger, som husmoderen nødtigt vil undvære".

5.4 Ure, optik, guld- og Sølvvarer.

Til belysning af denne branches regnskabstal foretager Dansk Urmager- og Optikercentralforening hvert ar en regnskabsundersøgelse for urmagere og optikere, og Danmarks Guldsmedeforening foretager en tilsvarende undersøgelse for guldsmedene.

Undersøgelsen af urmagere og optikere har i 1971 omfattet 91 forretninger, og tallene fremgar af figur 5.13. Den gennemsnitlige bruttoavance er meget høj, men det skyldes reparationer og egen produktion, som udgør en endnu større andel af salget i denne branche end slagterfaget. Forklaringen pa den højere bruttoavanceprocent i de mindre forretninger er antagelig den, at indehaveren i stor udstrækning passer værkstedet, hvad de meget lave lønomkostninger ogsa tyder pa.

Selv om resultatet for de sma forretninger er væsentligt bedre end for de tilsvarende slagterforretninger, ma man ogsa her konstatere, at en del af dem ma betragtes som urentable, hvorimod de store forretninger har et ret tilfredsstillende resultat.

Figur 5.13
N O R M T A L F O R R E G N S K A B S Å R E T 1 9 7 1

	0 - 150	150 - 200	200 - 300	300 - 400	400 - 600	over 600	Gent.af 91 del.
1. Omsætning i kroner (1.000 kr.)	45.0 14.7	43.0 13.6	38.0 13.9	37.0 16.1	34.0 15.4	35.0 19.0	39.0 15.6
2. Bruttoavance.....	5	1.1	4.8	6.0	7.3	10.2	5.0
3. Omk.i alt.....	5.2	3.6	2.5	2.7	2.5	2.7	3.2
Løn.....	7	.8	.5	.6	.4	.5	.6
Husleje og varme.....	2	.2	.1	.1	.1	.2	.2
El.....	3	.7	.3	.4	.3	.6	.4
Rengøring m.v.....	1.4	1.6	1.3	1.1	.9	.9	1.2
Rep. og vedlih.....	3.2	2.0	1.6	2.3	1.7	1.6	2.1
Forsikr. og kont.....	1	.3	.2	.2	.2	.2	.2
Rekl. og deko.....	9	1.2	.9	.9	.7	.7	.9
Repræsentation.....	9	.8	.6	.6	.4	.3	.6
Fragt, porto og kørsel.....	1.1	1.0	.7	.8	.7	.8	.9
Telefon.....	0	.1	.2	.2	.1	.2	.1
Kontorhold.....	2	.2	.2	.2	.1	.1	.2
Pers. omk.....							
Diverse.....							
4. Overskud før rent. og afskriv.....	30.3	29.4	24.1	20.9	18.6	16.0	23.4
Renter.....	1.1	2.3	.7	1.2	.8	.3	1.0
Afskrivning.....	3.5	1.8	1.8	1.6	1.3	1.2	1.9
5. Nettooverskud I..	25.7	25.3	21.6	18.1	16.5	14.5	20.5
Beregnet hustru-løn.....	6.2	7.5	4.9	3.4	3.2	1.9	4.5
6. Nettooverskud II..	19.5	17.8	16.7	14.7	13.3	12.6	16.0
ETAL							
A. Omsætning pr. be-skæftiget (1000 kr)	00090	00090	00100	00120	00130	00150	00110
B. Omsætning pr. kvm. (1000 kr)	00004	00005	00010	00011	00014	00013	00010
C. Lageroms.hastighed	1.2	1.0	1.5	1.5	1.8	1.9	1.5
D. Lagerdage	00300	00360	00240	00240	00200	00189	00240
E. Sikkerh.margen (%)	56.0	56.0	57.0	47.0	46.0	39.0	50.0
F. Leverandørkredit (an.al dage)	00126	00161	00102	00102	00102	00081	00112

Forretningerne er omsætningsmæssigt noget mindre end slagterforretningerne, idet kun 15 (af 91) har en omsætning over 600.000 kr.

Lønomkostningerne er også her den væsentligste omkostning, når der tages hensyn til beregnet hustruløn, der for heltidsbeskæftiget er sat til 32.400 kr. årligt svarende til gennemsnitslønnen for uddannet butikspersonale, og indehaverens arbejdsindsats, der specielt ved en lille omsætning betyder meget. Lønningerne er i endnu højere grad end i slagterforretninger en fast omkostning, idet der ikke anvendes ret meget deltidsbeskæftiget arbejdskraft, men derimod, specielt i de større forretninger, faglærte optikere, der bevirker højere lønomkostninger, men til gengæld giver større service for kunderne.

Nøgletallet: omsætning pr. beskæftiget viser, at der kan være udsving i omsætningen på ca. 150.000 kr. årligt, før det bliver nødvendigt at ansætte ekstra personale.

Ud over lønner er den væsentligste driftsomkostning husleje og varme, som i de mindre forretninger udgør helt op til 5.2% af omsætningen. Ser man på nøgletallet omsætning pr. m^2 , viser det sig, at selv om huslejen må betragtes som en fast omkostning, gælder det kun inden for visse intervaller, idet den største omsætning pr. m^2 er 14.000 kr., og den største omsætningsgruppe har kun en omsætning på 13.000 kr. pr. m^2 .

Fragt, porto og kørsel må betragtes som en variabel omkostning, og udsvingene i tallene må bero på udsvingene fra forretning til forretning, den bedste tredjedel af forretningerne har således en procentandel, der kun varierer fra 0.3 til 0.5% af omsætningen.

Reklame og dekoration bestemmes af indehaveren, og omkostningen må, som de øvrige driftsomkostninger, betragtes som en fast omkostning.

Danmarks Guldsmedeforenings normtalsundersøgelse er opbygget lidt anderledes end urmagerens og omfatter også forretninger, der handler med ure og optik, som det fremgår af figur 5.14, der viser tallene for 1970. Der medvirker 159 forretninger i undersøgelsen, hvor man har opdelt forretningerne både efter omsætning og beliggenhed og i provinsen desuden i forretninger med og uden ure og optik.

Bruttofortjenesten er størst i stationsbyer og mindst i K berhavn og størst i forretninger uden ure og optik. De mindste forretninger har tilsyneladende den største bruttofortjeneste, og noget tyder på, at avancen falder i takt med omsætningen, men tendensen er ikke helt klar.

I lønningerne er indregnet beregnet løn til medhjælpende hustru (33.000 kr. årligt for fuldtidsbeskæftiget) og driftsherreløn til indehaver (beregnet som en grundløn på 35.000 kr. årligt + 3% af omsætningen), og som følge deraf bliver procenterne væsentligt større end for ure- og optik, men procenten er dog faldet fra 1969 til 1970.

I de øvrige omkostninger er afskrivninger og renter medregnet, men selv om der ses bort fra disse, er omkostningsniveauet ret højt for guldsmedeforretningerne, og alle forretninger med under 500.000 kr. årligt (i købstæder dog uden ure 300.000 kr.) giver ikke tilstrækkeligt overskud til at dække driftsherreløn.

5.4.1 Abningstider og vridning.

Som det fremgår af foranstående, konkurrerer guld- og sølvsmedeforretninger med ure- og optikerforretninger, fordi de delvis har de samme varer. Af fælles konkurrenter er der stormagasiner og varehuse, hvorimod supermarkeder etc. kun i meget ringe grad påfører konkurrence. Såfremt lukkeloven bliver i beraliseret, er det derfor ikke givet, at branchen vil føle sig tvunget til at holde åbent af hensyn til konkurrencen fra andre brancher.

For store og mellemstore butikker med lønnet personale er det sandsynligt, at man ikke nærer håb om, at længere åbningstid vil medføre en meromsætning, der vil være i stand til at give dækning for øgede lønomkostninger. Sandsynligvis vil der derfor intet ske. For helt små butikker, hvor indehaveren laver det meste arbejde selv, og forudsat han har bolig i tilknytning til butikken, vil der formentlig være nogle, der ikke føler sig generet af at holde længere åbent. Men der er ikke grund til at tro, at dette skulle have nogen som helst virkning, hverken på omkostninger eller priser.

Figur 5.14 a

NORMALT FOR REGN-
SKABSÅRET 1970

	HOVEDSTAD				KØBSTÆDER					
	uden ure og optik omsætning i 1000 kr.				uden ure og optik omsætning i 1000 kr.					
	500000	over 500000	Total		500000	500000	500000	over 750	Total	
Antal regnskaber	4	7	11		4	7	18	19	12	60
BRUTTOFORTJENESTE	44,3	35,6	36,6		38,4	41,9	38,0	39,2	35,5	37,7
DRIFTSOMKOSTNINGER	20,6	18,1	18,4		12,4	14,6	13,3	13,2	13,9	13,7
Emballage	1,4	1,2	1,3		2,0	1,1	1,6	1,7	1,8	1,7
Husl/varme/lys	6,5	5,5	5,6		3,4	4,3	2,6	2,7	3,5	3,1
Rep./vedligeh.	0,5	0,4	0,4		0,4	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6
Forsikringer	1,9	0,8	0,9		0,9	1,1	0,8	1,0	1,0	0,9
Rekl./dekorat.	2,6	2,8	2,8		0,9	1,6	1,4	1,4	2,1	1,6
Rejser/repræ./kørsel	0,3	0,5	0,5		0,2	0,4	0,3	0,6	0,4	0,5
Kontingenter	0,1	0,5	0,4		0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
Porto/tlf/telex	0,7	0,5	0,5		1,1	0,9	0,7	0,9	0,9	0,9
Kontorartikler	0,5	0,3	0,3		0,4	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3
Personaleomk.	0,5	0,5	0,5		0,5	0,2	0,3	0,5	0,5	0,4
Regnskabassist.	1,6	1,2	1,2		0,5	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6
Afskrivninger	2,9	0,8	1,0		1,8	1,0	1,8	1,5	0,5	1,2
Renter	1,2	3,2	3,0		0,2	2,3	2,2	1,5	1,7	1,7
NETTOAVANCE	23,7	17,5	18,2		26,0	27,3	24,7	25,9	21,6	24,0
Lønninger	25,0	15,5	16,6		36,3	30,0	24,6	21,9	17,9	21,7
NETTOFORTJENESTE	41,3	2,0	1,6		410,3	42,7	0,1	4,0	3,7	2,3
Omsætningsssigning	1,4	41,1	40,8		42,5	42,1	0,7	41,8	2,6	0,3
Omsætning pr. beskæftiget	149,0	251,3	233,5		96,1	119,8	130,4	172,0	194,3	161,5
Omsætning pr. m ²	6,9	20,0	16,5		6,4	7,0	11,7	14,8	16,0	13,3
Lageroms.hastighed	0,5	1,3	1,1		1,3	1,0	1,2	1,2	1,3	1,2
Lagerdage	658,8	278,6	316,7		277,3	363,1	303,6	292,2	286,3	295,6

Figur 5.14 b
NORMAL FOR REGN-
SKABET 1970

	KØBSTÆDER med ure og optik omsætning i 1000 kr.				STATIONSBYER med ure og optik omsætning i 1000 kr.				Total for he- le ma- terial.
	0- 200	200- 300	300- 500	over 500	Total	0- 150	over 150	Total	
Antal regnskaber	2	6	17	25	50	10	28	38	159
BRUTTOFORTJENESTE	34,6	34,4	36,2	36,4	36,2	42,1	37,8	38,4	37,2
DRIFTSOMKOSTNINGER	20,2	11,7	13,1	13,1	13,0	15,7	13,3	13,6	13,7
Emballage	2,1	0,7	1,0	1,2	1,1	1,5	1,2	1,2	1,4
Husl./varme/lys	7,6	3,5	2,8	2,7	2,8	3,4	2,8	2,9	3,2
Rep./vedligeh.	0,1	0,4	0,5	0,4	0,4	0,3	0,5	0,5	0,5
Forsikringer	0,4	1,0	0,8	0,9	0,9	1,1	0,9	0,9	0,9
Rekl./dekorat.	2,8	1,4	1,9	1,9	1,9	1,9	1,6	1,6	1,8
Rejser/repræ./ kørsel	0,7	0,2	0,5	0,7	0,6	0,3	0,5	0,5	0,5
Kontingenter	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,5	0,2	0,3	0,2
Porto/tlf/telex	1,9	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	0,8
Kontorartikler	0,6	0,2	0,3	0,3	0,3	0,1	0,2	0,2	0,3
Personaleomk.	0,5	0,3	0,4	0,3	0,3	0,0	0,2	0,2	0,3
Rejskabsassistent	0,3	0,7	0,6	0,5	0,5	0,7	0,4	0,5	0,6
Afskrivninger	0,5	1,1	1,2	1,6	1,5	1,9	2,1	2,0	1,4
Renter	2,2	1,0	1,9	1,5	1,6	3,1	1,7	1,8	1,8
NETTOAVANCE	14,5	22,7	23,1	23,3	23,2	26,4	24,5	24,8	23,5
Lønninger	46,3	27,1	23,6	19,1	21,0	38,6	25,4	27,1	21,6
NETTOFORTJENESTE	÷31,8	÷4,4	÷0,5	4,2	2,2	÷12,2	÷0,9	÷2,3	1,9
Omsætningsstigning	0,4	0,4	0,5	3,6	2,6	÷4,2	4,6	3,4	1,3
Omsætning pr. beskæftiget	68,2	150,9	138,0	184,6	164,7	96,1	129,6	124,0	161,9
Omsætning pr. m ²	10,7	6,1	9,4	12,3	10,8	4,3	8,5	7,6	11,5
Lageroms.hastighed	0,9	1,0	1,3	1,5	1,4	0,8	1,5	1,4	1,3
Lagerdage	391,8	354,5	277,6	233,4	254,3	423,9	239,6	262,5	280,4

5.5 Vin og tobak.

De specielle vin- og tobaksforretninger har været genstand for meget stor konkurrence fra supermarkeder, kiosker etc. i de senere år, og det har bevirket, at deres antal er blevet stærkt reduceret. Der har derimod også været en bevægelse i modsat retning, idet nogle vinimportører har oprettet egne forretninger (f.eks. Skjold Burne). En liberalisering af lukkeloven vil sikkert bevirke, at supermarkedernes andel af omsætningen vil blive øget, og for at modvirke dette kan det blive nødvendigt for de specielle vin- og tobaksforretninger at holde tilsvarende åbent. Da der ikke forventes en prisstigning i supermarkederne, vil det næppe heller generelt blive tilfældet i vin- og tobaksforretningerne. Det kan dog tænkes, at man vil forsøge at opnå kompensation for lønstigningerne ved at forhøje priserne for varer, der ikke findes i supermarkeder og kolonialforretninger, men det vil næppe få nogen større betydning for priseniveauet.

5.6 Frugt, grønt og blomster.

Denne branche er ret kompliceret, idet den består af både specielle frugt- og grøntforretninger, specielle blomsterforretninger samt blandede forretninger. Blomster er ikke omfattet af lukkeloven, men alligevel har ikke alle forretninger udnyttet muligheden for at holde åbent f.eks. søndag formiddag, og en liberalisering af lukkeloven vil derfor næppe påvirke disse forretningers prisniveau.

Frugt- og grøntforretninger har haft en stadig tilbagegang i omsætningsandel i de senere år, og en liberalisering vil sikkert forøge konkurrencen yderligere, således at forretningerne vil blive tvunget til at udvide åbningstiden for ikke at miste yderligere omsætning. Den ekstra lønomkostning, det vil medføre, vil dog næppe påvirke priserne, da det i så fald i stedet vil forringe konkurrenceevnen, og forretningerne må derfor selv bære omkostningerne, men kan måske i nogen grad få dem kompenseret ved en øget omsætning, såfremt antallet af forretninger formindskes.

5.7 Herre- og damekonfektion.

Ifølge Bjarke Fog og Arne Rasmussen (Danmarks Detailhandel i 1980 s. 680-683) forventes det, at herrekonfektion og -ekvipering vil erobre en smule omsætning fra skrædderne, men på den anden side

vil tabe i meget større målestok til manufakturbutikker, stormagasiner og discount houses samt dobbeltsupermarkeder, og som følge deraf regnede man med en ret omfattende nettotilbagegang i butiksanstal fra 1.035 i 1957 til 660 i 1980.

Det er imidlertid muligt, at denne prognose er for pessimistisk, for ifølge en analyse foretaget af J.L. Lorenz Christensen og Flemming Hansen (Textilvarer i Danmark 1966 og 1980 s. 2) har udviklingen i perioden 1964 og 1966 vist et noget gunstigere billede end forventet ifølge prognosen. Lorenz Christensen og Flemming Hansen venter dog også, at tekstilbranchen som helhed vil miste en del af markedet, men at nogle forretninger, deriblandt større konfektionsforretninger, vil hævde sig bedre end andre.

Generelt må man derfor sige, at det tyder på, at branchen vil blive udsat for stærk konkurrence fra andre butiksformer, og at man for at hævde sig bliver nødt til at forøge servicegraden og vareudvalget, hvad der vil forøge omkostningsniveauet.

Også inden for denne branche er det sandsynligt, at de fleste indehaveres overvejelser vil føre til, at de ikke anser det for sandsynligt, at meromsætning kan opveje meromkostninger ved forlænget åbning. Under forudsætning af, at stormagasiner og varehuse forlænger åbningstiden, er det tænkeligt, at enkelte vil vælge at holde længere åbent, men det er ikke sandsynligt, at dette vil have mærkbare omkostningsmæssige og prismæssige virkninger. Kun hvis den situation skulle indtræffe, at praktisk taget alle butikker af konkurrencemæssige grunde føler sig nødsaget til at holde længere åbent og derved blot kæmpe om den samme omsætning over flere timer, vil det fa uheldige omkostningsmæssige konsekvenser.

5.8 Møbler m.v.

Som vist på figur 5.3, er der i møbelbranchen en meget dårlig udnyttelse af kapaciteten, hvilket har bevirket et ret højt omkostningsniveau og en stor bruttoavance, og derfor er stormagasiner, råsalgsvarerhuse, storkøb og supermarkeder trængt ind på møbelbranchens område. For at modvirke dette har man i de senere år placeret møbelforretninger med store udstillingslokaler langs hovedveje (hvor huslejen er billig i forhold til byen) og i butikscentre. En liberalisering af lukkeloven vil sikkert forstærke denne tendens, idet kunderne da i større udstrækning kan fa lejlighed til at se og købe varerne også uden for den nuværende åbningstid.

De forøgede lønomkostninger ved den forlængede åbningstid vil derfor nok i disse forretningstyper kunne kompenseres af et øget salg, men de resterende forretninger bliver derved udsat for hårdere konkurrence, og da deres omkostninger ikke går ned, bliver de derved dårligere stillet. Mulighederne for at overvinde en øget omkostningsprocent på priserne er næppe til stede i en vanskelig konkurrencesituation. Men ved at de prisbillige forretninger får øget deres markedsandel, kan der heri ligge en tendens til, at det gennemsnitlige prisniveau kommer til at ligge lavere, end det ellers ville have gjort.

5.9 Isenkram, køkkenudstyr m.v.

Isenkrarbranchen er en specialforretning med et bredt varesortiment spændende fra langvarige forbrugsgoder (hårde hvidevarer) til søm, skruer, værktøj etc. Konkurrencen fra andre forretningstyper har gjort, at en stor del af forretningerne har måttet lukke (f.eks. også store kædeforretninger som Importøren), men da en del af varerne ikke egner sig til selvbetjening, er nye forretninger til gengæld dukket op i centre o.l. Ifølge Bjarke Fog og Arne Rasmussen (Danmarks Detailhandel i 1980, s. 701) regner man derfor ikke med, at antallet af forretninger vil formindskes.

For de forretninger, der ligger i butikcentre o.l., kan der være en tilskyndelse til at udvide åbningstiden, såfremt de øvrige butikker i centret gør det. For de fleste centre kan man stille sig tvivlende over for, om det vil være muligt at opnå den nødvendige omsætningsforøgelse. Er dette ikke tilfældet, er det formentlig mere sandsynligt, at de vil vende tilbage til den gamle åbningstid frem for at søge de øgede lønomkostninger overvålet på priserne. Navnlig ikke, da de øvrige isenkramforretninger næppe i tilsvarende grad vil være interesseret i en forøgelse af åbningstiden, således at der ikke kan blive tale om en generel prisforhøjelse i branchen.

5. 10 Radio og musikinstrumenter.

Branchen er stærkt præget af egentlige kæder, der i 1962 havde 40% af branchens samlede omsætning. Der er i lighed med møbelbranchen en ret spredt omsætning, men på grund af reparationer og service på radio og TV er kapacitetsudnyttelsen bedre end i møbelbranchen.

Konkurrencen fra supermarkeder, stormagasiner og rasalgsvarehuse er stor, og en liberalisering af lukkeloven kan betyde, at **åbningstiden** i denne branche generelt vil blive forøget. De øgede lønomkostninger vil næppe kunne dækkes ind ved øget salg eller prisforhøjelser på varerne (på grund af konkurrencesituationen), men vil muligvis påvirke reparationspriserne, der er mere uigen- nemsigtige.

5.11 Mælk og brød.

Mælk- og brødforretninger var tidligere privilegerede på grund af mælkeordningen, der fandtes i alle større byer, men efter at den er blevet ophævet, er mælk blevet en standardvare i kolonialforretninger, supermarkeder, bagerier etc. med det resultat, at de egentlige mejeriudsalg næsten er forsvundet. De i undersøgelsen deltagende forretninger er da også blevet ændret fra egentlige mejeriudsalg til henholdsvis et mindre supermarked og en delvis kolonialforretning. Ændring af lukkeloven vil derfor påvirke disse forretninger (og det gælder stort set branchen i let hele ta- get) på samme måde som supermarkeder og kolonialforretninger.

5.12 Aviser og blade.

Kioskerne kan deles op i to grupper, hvorefter den ene har åbent til kl. 19 eller 20 om aftenen, til kl. 14 om lørdagen og til kl. 12 om søndagen. Den anden gruppe har åbent fra kl. 7 (eller 8) til kl. 22 hele ugen. Begge grupper handler udover det almindelige kiosksortiment med tobak, chokolade- og sukkervarer, strømper etc.

Begge typer har haft gavn af den nugældende lukkelov, men specielt gruppe 2 har haft fordel, idet der uden for den normale åbningstid i andre butikker har et stort salg af andre varer. Som det fremgår af figur 5.4, er kapacitetsudnyttelsen god i disse forretninger, og det er i nogle tilfælde lykkedes at få personale til almindelig løn selv uden for den normale arbejdstid. Da konkurrencen uden for den normale åbningstid er minimal, kan prisniveauet i nogle af butikkerne være højere end de normale priser, men det er dog ikke generelt tilfældet.

En ændring af lukkeloven vil stille begge kiosktyper ringere i konkurrence med den øvrige detailhandel, og det vil give bevirke, at en del af omsætningen forsvinder, når f.eks. tobaks- og papirvarer kan købes andre steder uden for den nuværende åbningstid, og en

del af dem vil sikkert blive tvunget til at lukke, da priserne vil kunne påvirkes i nedadgående retning.

3.13 Biler, motorcykler m.v.

Grunden til, at denne specielle branche blev medtaget i undersøgelsen var, at den har en ret stor andel af detailomsætningen. Undersøgelsen har imidlertid vist, at der er en række forhold, som bevirker, at branchen alligevel holdes uden for den egentlige undersøgelse.

En automobilforhandlers opgaver kan deles i tre dele:

1. Salg af nye og brugte biler
2. Salg af reservedele og ekstraudstyr og
3. Reparation og klargøring af biler.

Den største del af omsætningen falder naturligvis under punkt 1, og det er på grund af dette salg, at automobilforhandlerne er blevet fritaget fra lukkelovens regler. Demonstration og salg finder sted såvel inden for normal åbningstid som lørdag eftermiddag og søndag. Man har også forsøgsvis haft åbent torsdag aften med stor succes, men denne åbningstid har nu tilsyneladende mistet kundernes interesse, så man igen vil ophøre med det.

Salget af biler foretages af sælgere, der er delvis provisionslønnede, hvilket betyder, at der ikke skal betales ekstra løn eller gage til sælgere, der arbejder om aftenen eller lørdag og søndag uden for normal åbningstid. Det koster derfor i realiteten ikke automobilforhandleren noget (udover lidt ekstra lys) at holde åbent uden for den normale åbningstid, og branchen kan derfor ikke på det område sammenlignes med den øvrige detailhandel.

Salg af reservedele er i de to virksomheder, der har deltaget i undersøgelsen, delt op, således at man har en butik med salg til privatpersoner og et lager med salg til værksteder og udlevering (mod rekvisition) til egne værksteder. Salget i butikkerne er relativt ringe, men er det, der nærmest kan sammenlignes med butiks salg i almindelighed. I København holder man lukket om lørdagen. Lageret har åbent mandag - fredag fra 7.30 til 16.30 (i København lukkes dog fredag kl. 16); lørdag er lukket.

Man har tidligere holdt åbent om lørdagen på lageret, men på grund af de stigende personalelønninger og reduktion af arbejdstiden besluttede man sig for et par år siden til at ophøre med denne ordning. Der har fra værkstedernes side været stor tilfredshed med de nye åbningstider, idet værkstederne har benyttet anledningen til at ræddele deres kunder, at man for fremtiden ikke kunne reparere biler om lørdagen, da man ikke kunne få reservedele fra automobilforhandlerne.

Det stigende antal bilister, der reparerer biler selv, kan bevirke, at der vil blive større behov for at kunne købe reservedele hos automobilforhandlerne uden for butikernes normale åbningstid, men man har ikke planer om at holde længere åbent. En del af behovet vil muligvis også kunne dækkes af benzinstationer, der i stigende grad sælger ekstra udstyr og andet tilbehør til de motor-kørende.

Den største del af lagerets og butikkens omsætning finder sted om formiddagen, og en ændring af lukkeloven vil derfor næppe påvirke denne branches priser.

5.14 Konklusion for specialforretninger.

Ved en eventuel liberalisering af lukkeloven må det for langt de fleste specialforretninger forventes, at der i første omgang intet vil ske. Nøgterne overvejelser må fare til, at de fleste forretninger næppe kan nære forventninger om, at øget salg vil kunne kompensere for de forøgede lønomkostninger, der vil være et resultat af længere åbningstid. Derimod kan det meget vel ske, at der er forretninger, der mister omsætning til andre butikstyper, der vælger at udvide åbningstiden. De resterende butikker kan derved risikere i hvert fald i nogle brancher at få en ugunstigere omkostningsprocent, men muligheden for at overvælte dette på forbrugerne i form af højere priser er sikkert f. jern.

5. KØ BMANDSBUTIKKER.

Butikkerne er udvalgt efter aftale med De samvirkende Købmandsforeninger i Danmark (DSK). Der er foretaget en geografisk udvælgelse, således at der er butikker fra København og omegn, større og mindre provinsbyer og landkommuner.

Der er ingen af butikkerne, der har søgt om dispensation fra lukkeloven, og det har derfor ikke været muligt at beregne, hvordan det ville have påvirket omkostningsstrukturen. En enkelt af butikkerne er placeret i et ferieområde i umiddelbar nærhed af en campingplads, hvor der er en butik der har åbent bade lørdag og søndag.

6.1 Omsætningens fordeling.

På figur 6.1 ses en oversigt over de forskellige butikkers salg fordelt på de enkelte ugedage. Det fremgår tydeligt, at der ikke er noget særligt ensartet mønster, idet omsætningen f.eks. om mandagen svinger fra 11.5% til 21.3% af ugens totale omsætning.

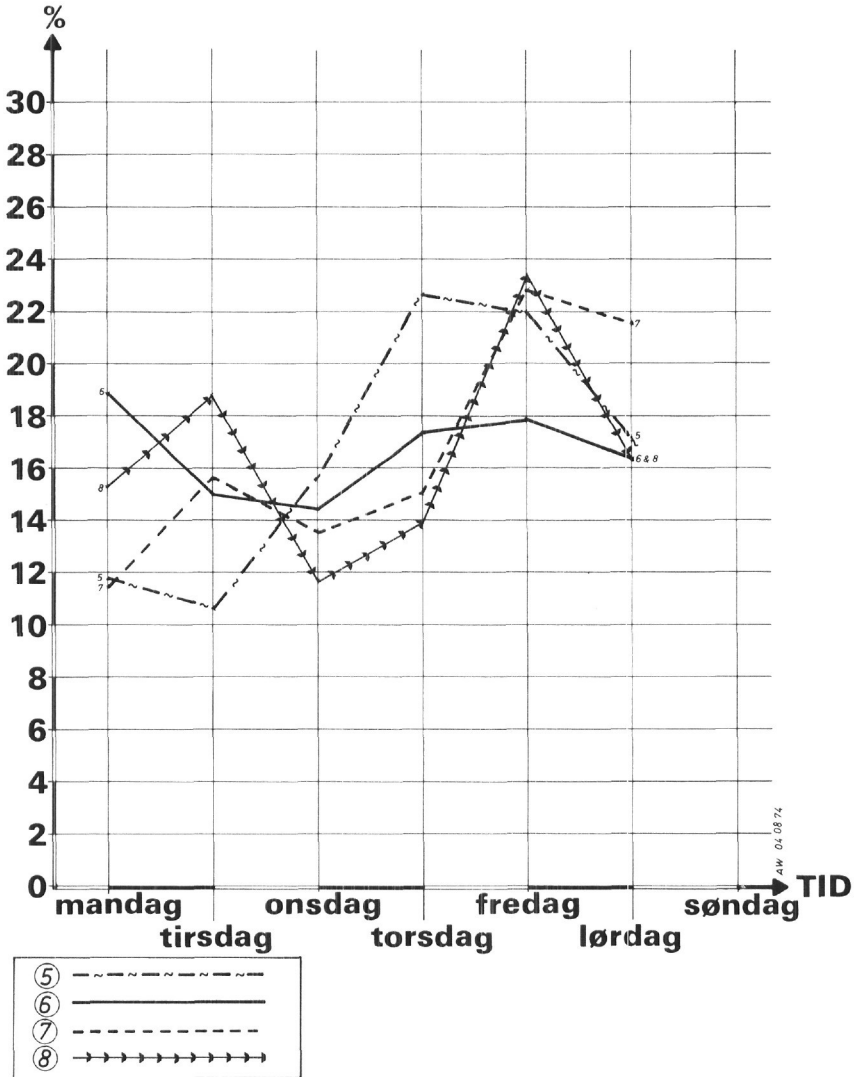
Figur 6.1   Ugens totale omsætning fordelt på ugedage

<u>Ugedag</u> <u>Butik</u>	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Total
1.	16.7	9.8	10.5	12.6	26.8	23.6	100.0
2.	16.4	12.7	12.2	15.5	30.1	13.1	100.0
3.	21.3	15.5	23.6	18.0	15.2	6.4	100.0
4.	12.7	14.7	12.7	16.0	23.5	20.4	100.0
5.	11.8	10.6	15.6	22.7	22.1	17.2	100.0
6.	15.5	18.8	11.7	13.9	23.7	16.4	100.0
7.	11.5	15.6	13.6	14.9	22.7	21.7	100.0
8.	18.9	15.0	14.4	17.4	17.9	16.4	100.0
Ialt	15.6	14.1	14.3	16.4	22.7	16.9	100.0

Såfremt man imidlertid ser på butikkernes gennemsnitlige (simpelt gennemsnit) omsætning, viser det sig, at der er en klar tendens til stigende omsætning mod ugens slutning med den største omsætning om fredagen. Men tager man hensyn til, at lørdag kun er ca. en halv arbejdsdag, viser det sig, at det er ugens travleste dag. Den totale omsætning fredag og lørdag andrager kun 39.6%, hvilket er noget

fig. 6.2(b) UGENS TOTALE OMSÆTNING FORDELT PÅ UGEDAGE.

lavere end for stormagasiner og supermarkeder, men på figur 6.2 (a) og (b), hvor tallene er grafisk illustreret, ses det tydeligt, at en enkelt af butikkerne har en helt anden omsætningsfordeling end det øvrige. Butik nr. 3 er en købmandsbutik i Københavns Cityområde, hvor en stor del af omsætningen er til arbejdere og funktionærer, der arbejder i området. Lørdagens salg er derfor kun til kvarterets beboere, hvoraf en meget stor del er i sommerhus i undersøgelsesperioden, og det svigtende salg fredag skyldes, at kunderne har travlt med at komme hjem til familien, for at man kan foretage ugens indkøb i fællesskab.

Ser man bort fra denne butik og udregner den gennemsnitlige omsætning pr. dag for de øvrige, får man følgende fordeling:

Figur 6.3   Ugens totale omsætning fordelt på ugedage

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Ialt
Ialt	14.8	13.9	13.0	16.1	23.8	18.4	100.0
(Gns. af 7 butikker)							

Ved at se bort fra butik nr. 3 bliver der totale omsætning fredag og lørdag nu 42.2%, dvs. den afviger ikke meget fra andelen i stormagasiner og supermarkeder.

Forskellen kan skyldes, at forbrugerne i købmandsbutikkerne køber mindre partier ad gangen, men til gengæld flere gange om ugen.

For at undersøge, om der er nogle timer på dagen, hvor omsætningen er særlig stor, er omsætningen fordelt på dagens timer vist på figur 6.4. Figuren viser, hvor stor en andel af ugens totale omsætning der f.eks. falder fra kl. 12-13 osv., og der skulle derigennem være mulighed for at konstatere, om der er spidsbelastning i den sidste time før lukketid.

Figur 6.4 Ugens totale omsætning fordelt på dagens timer

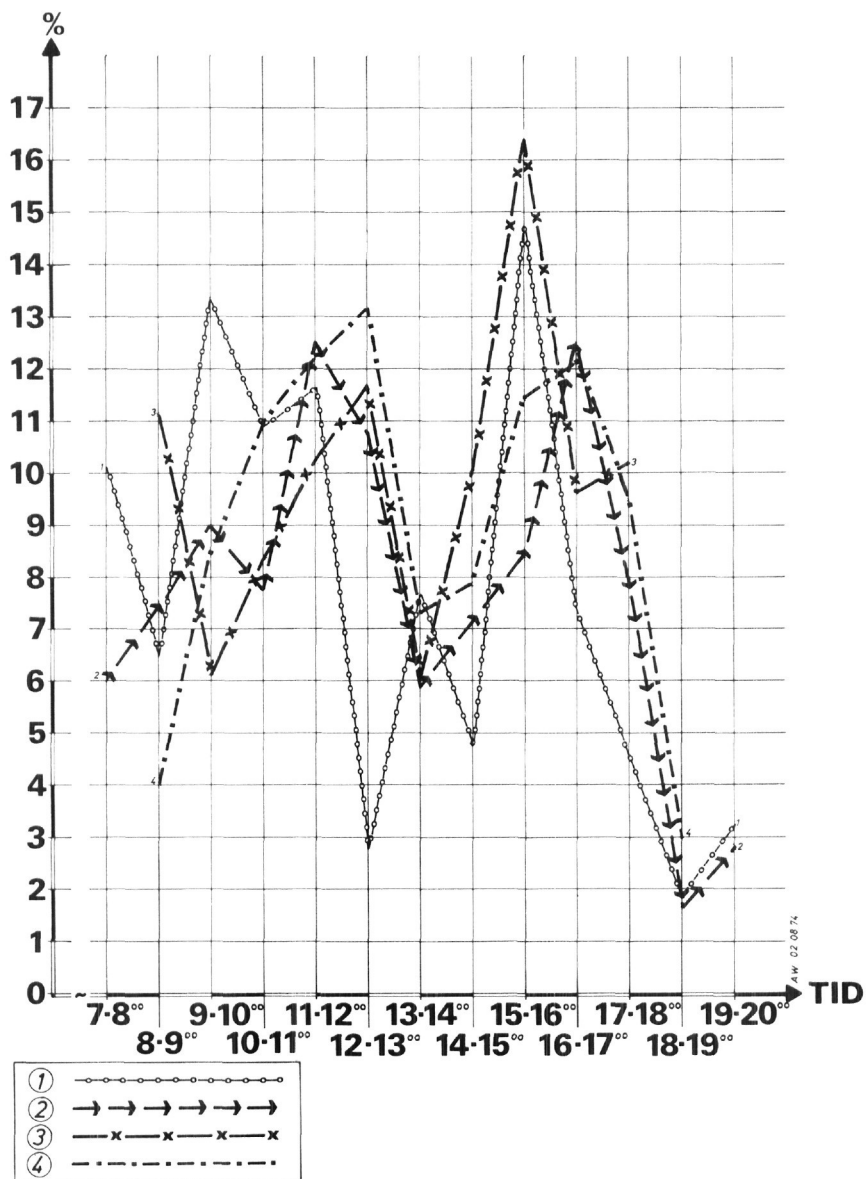
Butik:	1	2	3	4	5	6	7	8
Tid:								
7- 8	10.1	6.0	-	-	-	4.5	7.3	3.5
8- 9	6.5	7.4	11.1	4.0	11.3	4.6	9.0	6.2
9-10	13.3	9.1	6.2	8.5	9.7	9.5	8.6	10.7
10-11	10.9	7.8	8.2	10.9	11.4	12.7	14.8	15.1
11-12	11.6	12.5	10.2	12.2	12.8	13.6	14.3	17.4
12-13	2.9	10.8	11.7	13.1	6.0	4.6	6.3	9.2
13-14	7.7	5.9	6.2	7.3	5.4	7.2	5.8	5.9
14-15	4.8	7.1	10.1	7.9	6.7	7.2	5.9	3.6
15-16	14.8	8.4	16.3	11.4	9.5	8.6	5.3	6.0
16-17	7.6	12.6	9.7	12.1	15.9	13.6	9.5	9.8
17-18	4.7	7.9	10.1	9.6	8.7	8.3	9.9	10.3
18-19	1.9	1.7	-	3.0	2.6	2.4	2.2	1.3
19-20	3.2	2.8	-	-	-	3.2	1.1	1.0
Ialt	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Som det fremgår af figuren, er der meget stor forskel på omsætningens fordeling fra butik til butik, og der er tilsyneladende ikke nogen omsætningskulmination omkring den normale lukketid. På figur 6.5 (a) og (b) er de tilsvarende tal illustreret grafisk. Af denne figur fremgår det, at selv om omsætningens fordeling varierer meget fra butik til butik, er der i alle butikkerne to top-punkter, nemlig sidst på formiddagen og midt på eftermiddagen og med en død periode omkring middagstid.

Der na ved bedømmelsen af omsætningstallene tages hensyn til, at omsætningen fra 18-20 kun omfatter fredagen, og derfor bliver procenterne ikke direkte sammenlignelige med de øvrige perioder. I tidsrummet 17-18 er der heller ikke fuld omsætning, da der fra mandag til torsdag kun er beregnet omsætninger for en halv time, og selv om der ikke er tale om spidsbelastning, er omsætningen dog noget større, end det fremgår af figurerne 6.4 og 6.5 (a) og (b).

For at tage hensyn til dette er der i figur 6.6 for en enkelt butik vist ugens samlede omsætning fordelt på de enkelte timeintervaller, og for tidsrummet 17-18 mandag til torsdag er i parentes vist omsætningen beregnet på timebasis.

fig. 6.5 (a) UGENS TOTALE OMSÆTNING FORDELT PÅ DAGENS TIMER.

Figur 6.6 Ugens omsætning fordelt på timeintervaller

(I en butik)							
Dag	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Ialt
Tidsrum							
8- 9	0.95	0.66	0.23	0.35	0.73	1.06	3.98
9-10	0.52	1.36	0.80	1.87	1.08	2.83	8.46
10-11	1.37	0.81	1.43	1.24	1.50	4.60	10.95
11-12	1.14	1.13	0.64	1.48	2.21	5.57	12.17
12-13	1.04	1.26	1.15	1.13	2.13	6.36	13.07
13-14	0.55	1.49	1.21	2.26	1.87	-	7.38
14-15	1.60	0.97	1.20	2.18	2.00	-	7.95
15-16	0.96	3.28	2.42	1.95	2.76	-	11.37
16-17	2.56	1.86	2.71	2.05	2.94	-	12.12
17-18	2.04 (4.08)	1.88 (3.76)	0.88 (1.76)	1.45 (2.90)	3.33	-	9.58 (15.83)
18-19					2.97		2.97
Ialt	12.73	14.70	12.67	15.95	23.52	20.42	100.00

Da der som tidligere nævnt er stor forskel på omsætningens fordeling på timeintervaller i de enkelte butikker, er der som typisk butik valgt en købmandsbutik beliggende i en københavnsk omegnskommune, hvor det viser sig, at omsætningen stiger henimod lukketid.

Let fremgår ganske klart af disse omsætningstal, at der i de fire første dage i ugen er spidsbelastning omkring lukketid, men trods dette er der ikke på nogen af dagene så stor en omsætning som lørdag formiddag fra 10-13. Fredag holder butikken kun åbent til kl. 19, men alligevel er den største omsætning fra 17-18. Selv om lørdagen er ugens travleste dag, er omsætningen fra 8-9 ikke væsentligt større end på ugens andre dage, og omsætningen stiger først kraftigt efter kl. 10 og kulminerer i den sidste åbningstime. Det må desuden bemærkes, at forretningen kun har åbent til kl. 13, man har tilsyneladende ikke ment, at det kunne betale sig at have åbent til kl. 14, hvilket tyder på, at det trods spidsbelastningen er muligt at klare den store omsætning, uden at det er nødvendigt med ekstra personale.

Da de øvrige butikker har en betydelig mindre spidsbelastning omkring lukketiderne, er der ikke meget, der tyder på, at der er noget udpræget behov for at holde længere åbent i denne butikstype.

6.2 Omkostningsstrukturen.

De købmandsbutikker, der deltager i denne undersøgelse, er alle medlemmer af De samvirkende Købmandsforeninger i Danmark og deltager i DSK's normtalsundersøgelse. De 8 butikkers omsætnings-tal varierer fra knap 400.000 til godt 1.500.000 kr. årligt. Nettoavanceerne er med en enkelt undtagelse bedre end de tilsvarende normtal fra DSK's undersøgelse. De købmænd, der deltager i normtalsundersøgelsen, er næppe heller repræsentative for samtlige købmænd, idet man må regne med, at det er købmænd, der driver deres forretning bedre end gennemsnittet.

Normtallene har dog stor interesse, fordi de viser, hvorledes bruttoavanceprocenterne og omkostningsstrukturen er ved forskellige omsætningsintervaller.

Det, der interesserer ved denne undersøgelse, er, om omkostningerne varierer i forbindelse med en eventuel længere afbøjningstid, men da der ikke findes materiale, der kan belyse dette, er det af betydning at finde ud af, hvorfor nogle omkostninger er faste og andre variable i butikshandelen og derefter at prøve at analysere, om de samme forhold vil gøre sig gældende i forbindelse med ændringer i åbningstiderne.

På figur 6.7 er vist et uddrag af normtalsundersøgelserne for 1971 (omfattende kalenderår 1970) og 1972 (for 1971). Der er taget to år med for at se, om der er forskel i omkostningsstrukturen f.eks. foranlediget af, at der er andre butikker med i 1972 end i 1971, eller konkurrencen fra andre forretningstyper etc. har bevirket lavere priser og dermed større omkostninger. Desværre er tallene ikke helt sammenlignelige, da der i 1971 er opdelt på 6 grupper, men i 1972 kun på 5 grupper, men de giver dog et indtryk af omkostningernes variation.

Der er kun medtaget butikker fra provinsbyer, fordi der i hovedstaden ikke er butikker med omsætning under 400.000 kr. Når der er valgt butikker uden grovvareromsætning, skyldes det, at forskellen i bruttoavanceprocent er meget stor på almindelige købmandsvarer og grovvarer.

x)

I normtal 1971 deltog 578 købmænd i normtalsundersøgelsen svarende til 8.0% af DSK's aktive medlemskreds. De tilsvarende tal for 1972 er 522 = 7.5%.

Figur 6.7

Uddrag af DSK's normaltalsundersøgelser 1971 og 1972

(Udvalget omfatter kun købmændsbutikker i provinsbyer - uden grovvarer).

	1971						1972					
	0- 200	2- 300	3- 400	4- 600	600- 1000	1000- 2000	250- 500	500- 700	700- 1000	1000- 1500	1500- 2000	
Omsætning i kr. (1000)												
Bruttoavance i %	15.9	14.5	14.5	14.0	14.8	14.5	14.3	14.8	14.7	15.0	17.3	
-Omk. ialt %	6.6	4.9	5.9	7.4	9.2	9.6	6.4	7.8	9.0	9.7	12.2	
Nettoavance i %	9.3	9.6	8.6	6.6	5.6	4.9	7.9	7.0	5.7	5.3	5.1	
Enkelte omk. i %												
Løn	1.8	0.8	1.3	2.3	3.6	4.7	1.5	2.4	3.7	4.6	6.4	
Emballage	0.2	0.3	0.3	0.3	0.4	0.4	0.3	0.4	0.4	0.4	0.4	
Reklame	0.1	0.2	0.3	0.4	0.6	0.5	0.3	0.5	0.5	0.5	0.6	
Førr. leje	2.2	1.4	1.5	1.4	1.5	1.4	1.6	1.5	1.3	1.4	1.4	
Pers. udg.	-	-	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	
Kontorhold	1.0	0.8	1.0	0.8	0.7	0.6	0.8	0.7	0.7	0.6	0.7	
Rep. og vedligeh. samt nyanskaff. under 1200 kr.	0.2	0.2	0.2	0.3	0.3	0.2	0.2	0.3	0.3	0.3	0.3	
Autodrift	0.3	0.3	0.3	0.4	0.4	0.3	0.5	0.4	0.4	0.3	0.5	
Øvrige omk.	0.1	0.2	-	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.0	
Ialt	5.9	4.2	5.0	6.1	7.7	8.3	5.4	6.4	7.5	8.3	10.4	
Afskrivninger	0.6	0.4	0.4	0.7	0.8	0.7	0.6	0.9	0.9	0.9	1.2	
Renter	0.1	0.3	0.5	0.6	0.7	0.6	0.4	0.5	0.6	0.5	0.6	
Oms. pr. beskæft. (1000 kr.)	110	146	184	230	257	327	186	264	279	320	337	
Lageroms. hastighed	11.7	8.5	8.8	9.6	9.8	12.0	9.4	9.4	10.4	10.9	12.4	
Oms. pr. m ² butiksareal	6.600	9.100	9.100	13.500	12.400	16.700	10.200	14.100	14.100	16.300	15.600	

Til forklaring af figuren skal anføres følgende fra normtalsundersøgelsen 1972, side 12 og 13:

Forretningens omsætning - varesalget - omfatter kontant- og kreditsalg excl. moms og excl. rabat.

Lønningskontoen omfatter den rene løn + feriepenge.

Reklame omfatter annoncer, dekoration og gaver.

Forretningsleje dækker lejemålet husleje, varme, el, rengøring, reparation og vedligeholdelse af lokalerne og i egen ejendom, ejendommens driftsudgifter med fradrag af eventuel privat husleje.

Personaleudgifter er bl.a. købmandens andel af ATP, læringeudgifter (herunder kost og logi), kitler, håndklæder m.v.

Kontorhold omfatter alle administrationsudgifterne - telefon, forsikringer, kontorartikler, regnskabsassistance, rejser, repræsentation og porto.

Omsætning pr. beskæftiget. Hver voksen heltidsbeskæftiget tæller for en beskæftigelsesenhed. En arbejdsuge er $42\frac{1}{2}$ time = en enhed. Deltidsbeskæftigede beregnes efter hvor mange timer pr. uge, de er beskæftiget. F.eks. tæller en ekspeditrice, der arbejder 21 timer pr. uge, for 0.5 enhed. Lærlinge og bude tæller som halve personer. Et bud, der arbejder 21 timer om ugen tæller således $\frac{1}{2} \times 21/42 = 1/4 = 0.25$ beskæftigelsesenhed.

Lageromsætningshastigheden beregner man ved at sammenlægge værdien af primo- og ultimolageret, som derefter divideres med to. Det derved fremkomne tal, gennemsnitslageret, divideres op i årets vareforbrug.

Omsætning pr. m² beregnes kun for butiksvareforretninger. Her dividerer man salgsarealet op i varesalget.

Hustruløn beregnes, idet man fastsætter lønnen til 1.800 kr. pr. måned for fuld beskæftigelse = $42\frac{1}{2}$ timer pr. uge. Ved mindre antal timers arbejdsindsats i butikken benyttes samme beregningsmetode, som nævnt ved omtalen af omsætning pr. beskæftiget.

Omsætningsgruppen 0-200.000 i 1971 omfatter kun 5 butikker, og en af disse har en bruttoavanceprocent på over 20, hvad der må skyldes ganske ekstraordinære forhold, og ser man bort fra denne butik, er bruttoavanceprocenten for denne gruppe ca. 14.5%. Omkostningsprocenterne for denne gruppe er også påvirket af, at to af butikkernes omkostningsprocenter er henholdsvis mellem 9 og 10 og mellem 10 og 11%, så denne gruppe bør holdes uden for bedømmelsen.

Stigningen i bruttoavanceprocenterne fra 1971 til 1972 kan delvis forklares ved, at købmændene ifølge pris- og avanceloven fik tilladelse til at hæve bruttoavancen med 1,5% fra 1. april 1971. Det er tilsyneladende de største butikker, der har haft lettest ved at hæve avancerne. En anden årsag til stigningen er, at der i 1971 var 8 butikker med under 11% i bruttoavance, men i 1972 er der kun 2.

At bruttoavanceprocenten er størst i de store butikker, kan skyldes højere salgspriser, men en mere sandsynlig forklaring er den, at disse butikker på grund af større omsætning er i stand til at købe i større partier og dermed opnå kvantumsrabatter, eller man springer grossistledet over (eller har egne grossister), hvorved man sparer grossistavancen. Det er altså ikke forbrugeren, der må betale ekstra for varerne på grund af større omkostninger i disse butikker.

Der findes imidlertid ikke nogen større undersøgelse af prisniveauet i de forskellige butikstyper, så der er ingen sikkerhed for, at de større butikker har samme priser som de mindre købmændsbutikker, men da de skal hente deres kunder fra et større område, er der ret stor sandsynlighed for, at deres priser i hvert fald ikke er højere.

Undersøgelser har vist, at der kan være stor prisforskel fra butik til butik, og at prisforskellene ikke altid er generelle, men kan bero på tilbudsvare etc. Forskellen i bruttoavancen kan derfor i nogle tilfælde skyldes, at priserne generelt set er ens i de forskellige butikstyper, men at der er stor forskel på den varesammensætning, som de enkelte butikker har, og at en købmænds dygtighed ofte består i at udvælge det rigtige varesortiment, der giver den størst mulige bruttoavance.

Specifikationen af omkostningerne viser, at lønomkostninger specielt for de større butikker udgør knap halvdelen af samtlige omkostninger. Lønomkostningerne er altså også for denne butikstype den væsentligste omkostning.

At lønomkostningerne særligt i de mindre butikker er betydeligt lavere end i f.eks. supermarkeder skyldes, at indehaverens løn ikke er medregnet, og man får derfor et noget forvrænget billede af omkostningsstrukturen.

Såfremt man beregner overskuddet for de forskellige omsætningsintervaller ved at sætte omsætningen pr. gruppe = gruppens simple gennemsnit, fas følgende tabel:

Tabel 6.8   Overskud beregnet for forskellige butikstyper
(Kun for købmandsbutikker i provinsbyer -
uden grovvarer)

Gns.oms. i kr. (1000)	1970					1971				
	250	350	500	800	1.500	375	600	850	1.250	1.750
Brutto- avance i %	14.5	14.5	14.0	14.8	14.5	14.3	14.8	14.7	15.0	17.3
Omkost- ninger i %	4.9	5.9	7.4	9.2	9.6	6.4	7.8	9.0	9.7	12.2
Netto- avance i % (over- skud)	9.6	8.6	6.6	5.6	4.9	7.9	7.0	5.7	5.3	5.1
Over- skud i kr. (1000)	24.0	30.1	33.0	44.8	73.5	29.6	42.0	48.5	66.3	89.3

I normtalsundersøgelsen er beregnet, at den løn, indehaveren vil kunne opna som butikschef eller 1. mand i en anden købmandsforretning i 1970, ville have været min. 35.000 kr. årligt og i 1971 min. 50.000 kr. Dvs., at alene lønnen til en forretningsbestyrer i 1970 ville have givet en ekstra lønomkostning for de tre mindste butikstyper på henholdsvis 14, 10 og 7% af omsætningen.

Tabellen viser også, at i 1970 er alle butikker med en omsætning på under 600.000 kr. årligt urentable, og i 1971 er det tilsvarende tal 1 mill. kr. årligt. Ved urentable forstås her, at butikken ikke giver et overskud, der er tilstrækkeligt stort til at dække en rimelig løn til indehaveren for arbejdsindsatsen, en passende forrentning af egenkapitalen (f.eks. obligationsrenten) og driftsherregevinst (risikotillæg).

Lønomkostningerne må også her betragtes som en blanding af fast og variabel. Lønomkostninger springer ved større stigninger, men er fast inden for visse intervaller. Det fremgår af figur 6.7, at

selv om omsætningen pr. beskæftiget person stiger med butikens størrelse, bevirker en forøgelse af omsætningen på 3-400.000 kr. årligt dog, at der må antages en ekstra person, og der er derfor en tendens til, at lønomkostningen for større butikker **udgør** ca. 5-6% af omsætningen.

Af de **Øvrige** omkostninger er forretningsleje langt den vigtigste, men den udgør i provinsen (bortset fra mindste omsætningsgruppe i 1970) i intet tilfælde mere end 1.6% af omsætningen. I hovedstaden er tallene på grund af det højere huslejeniveau noget højere, men udgør dog kun indtil 1.7% af omsætningen for butikker med en omsætning på over 700.000 kr. årligt. For omsætningsgruppen 500-700.000 kr. årligt er tallet i 1971 2.4% af omsætningen.

Forretningslejen må som lønomkostningerne betragtes som en fast omkostning ved mindre ændringer i omsætningen. Omsætningen pr. m² butiksareal (figur 6.9) viser imidlertid også her, at en væsentlig forøgelse af omsætningen ikke kan gennemføres **inden** for den nuværende åbningstid, uden at det medfører en forøgelse af omkostninger til forretningsleje. Der er dog væsentlig forskel på intervallerne i de forskellige områder, som nederstående oversigt viser.

Figur 6.9

Omsætning pr. m² butiksareal

Omsætning 1971 (1000 kr.) excl. grovarer	250- 500	500- 700	700- 1000	1000- 1500	1500- 2000	over 2000
Landdistrikter	8.800	9.400	10.000	11.300	13.900	} 23.500
Provinsbyer	10.200	14.000	14.100	16.300	15.600	
Hovedstad	-	11.800	17.300	22.500	-	

Af de **Øvrige** omkostninger er kontorhold den væsentligste, og den må også betragtes som en fast omkostning sammen med **afskrivning** og **renter**. Den eneste egentlige variable omkostning er emballage, hvor der dog er udsving fra 0.2 til 0.4% af omsætningen, men den må være **forårsaget** af forskellig forretningspolitik og er ikke noget udtryk for, at omkostningen er fast. Nogle købmænd vælger f.eks. at give kunderne gratis poser med vareudleveringen, andre købmænd **tager betaling** for poserne, og nogle påtrykker reklamer og lader omkostningen gå ind som reklameomkostning etc. De **Øvrige** omkostninger er så ubetydelige, at det ikke kan beregnes, om de er faste

eller variable, men da størstedelen (reklame og reparationer etc.) kan betragtes som faste omkostninger, vil jeg vælge at betragte dem alle som faste omkostninger.

Konklusionen på dette er da, at i købmandsbutikker varierer kun vareforbrug og emballage med omsætningen, men at de to største omkostninger løn og forretningsleje kun er faste inden for ret begrænsede intervaller.

6.3 Åbningstider og prisdannelse.

For at kunne undersøge, om længere åbningstider vil indvirke på købmandsbutikkernes prisniveau, er det nødvendigt først at beregne, hvilken virkning en længere åbningstid får for omkostningsniveauet og derefter at forsøge at beregne, hvorvidt de Øgede omkostninger kan forventes kompenseret af Øget salg eller højere bruttoavance.

Undersøgelsen af omkostningsstrukturen i købmandsbutikker viser, som det fremgår af afsnit 6.2, hvorledes omkostningerne varierer med omsætningen, men i dette tilfælde drejer det sig om en ændring af åbningstiden, og spørgsmålet er derfor, om det er de samme omkostninger, der varierer.

Der findes ikke noget statistisk materiale, der for købmandsbutikker belyser åbningstidens indflydelse på omkostningsstrukturen og de købmænd, der deltager i denne undersøgelse, er derfor blevet spurgt om, hvad de mener, at virkningen vil blive af en eventuel Øget åbningstid.

Alle købmænd er af den opfattelse, at hvis deres egen tid ikke skal forlænges yderligere, vil en forlængelse af åbningstiden betyde en forøgelse af lønomkostningerne, hvorimod ændringerne i de øvrige omkostninger vil blive minimale.

Af de Øvrige omkostninger er forretningslejen, som tidligere nævnt, den væsentligste, og da den ikke bliver påvirket af en ændret åbningstid, kan man sikkert uden større risiko for fejlvurderinger gå ud fra, at denne opfattelse er rigtig, og man kan se bort fra ændringer i de øvrige omkostninger. Nedenstående er derfor foretaget en beregning, der viser, hvilken omsætningsforøgelse, der vil være nødvendig for at kunne kompensere for de Øgede lønomkostninger.

En løntime koster i øjeblikket incl. ATP, feriepenge etc. ca. 16 kr., og da forøgelsen af åbningstiden vil falde uden for den normale arbejdstid, må man regne med, at det vil betyde, at HK som nu vil forlange et tillæg på 50% for hverdage, dvs. at time-lønnen kan sættes til ca. 25 kr. Da der på grund af helligdage vil falde nogle arbejdsdage væk, er der i oversigten kun regnet med 50 uger om året.

Bruttoavanceprocenten er sat til 15, og når der skal tages hensyn til et fradrag for emballage, er det nærmest lidt i overkanten af, hvad man kan forvente, og det vil sige, at den nødvendige omsætningsforøgelse snarere bliver større end mindre end de anførte tal.

Figur 6.10

Virkningerne af en øget åbningstid.

Forøgelse pr. uge	Øgede lønomkostninger (årligt)	Nødvendig ekstra om- sætning (årligt)
1 time	1.250 kr.	8.333 kr.
2 timer	2.500 "	16.667 "
3 "	3.750 "	25.000 "
4 "	5.000 "	33.333 "
5 "	6.250 "	41.667 "
6 "	7.500 "	50.000 "
7 "	8.750 "	58.333 "
8 "	10.000 "	66.667 "
9 "	11.250 "	75.000 "
10 "	12.500 "	83.333 "
11 "	13.750 "	91.667 "
12 "	15.000 "	100.000 "

Ved en vurdering af disse tal må flere forhold tages i betragtning. For det første forudsættes i det følgende (som i øvrigt i hele undersøgelsen), at der er tale om en netto-udvidelse af det ugentlige antal åbningstimer. Men man kan godt forestille sig, at en liberalisering af lukkeloven vil få nogle butikker til at ændre deres åbningstider, uden at det nødvendigvis behøver at indebære en forøgelse af det ugentlige antal åbningstimer. For det andet kan der selv ved en netto-udvidelse vise sig muligheder for at indskrænke forbruget af arbejdskraft på andre tidspunkter.

Ligesom for de Øvrige butikstyper ma man stille det spørgsmål, hvorvidt det er sandsynligt, at forlængede åbningstider kan resultere i en tilstrækkelig stor omsætningsforøgelse. Om man vil konkurrere hårdere på priserne for at opna en salgsforøgelse, eller om man tværtimod vil føle sig nødsaget til at øge bruttoavancen for at få dækket Øgede omkostninger.

Nedenstående oversigt (figur 6.11) viser, hvorledes omsætningsstigningen har været fra 1970 til 1971, og det fremgår klart, at omsætningsfremgangen har været størst for de større butikker.

Lad os som eksempel antage, at en forretning vælger at udvide åbningstiden sa meget, at det indebærer 10 ekstra arbejdstimer pr. uge. (For en lille butik med 1 mand altså 10 timer mere ugentligt; for en lidt større butik med 2 mand 5 timer mere ugentligt, osv.). Af det foregående følger, at for at dette i sig selv skal kunne betale sig, vil det kræve en ekstra omsætning på 83.333 kr. For de i figur 6.11 viste butikstyper betyder det, at der kræves en procentvis forøgelse af omsætningen på henholdsvis 22 - 14 - 10 - 7 - 5 og 4.

Der ma nu opstilles skøn over, hvor sandsynligt det er, at disse betingelser kan opfyldes for henholdsvis små, mellemstore og helt store butikker.

For de store butikker f.eks. med en omsætning på over 1 mill. kr. årligt kan anlægges betragtninger, der følger samme linjer som tidligere anlagt for supermarkeder. Vanskeligheden er, at Øget åbningstid ikke kan klares med, at en enkelt mand bliver, men at der formentlig ma regnes med fuld besætning, hvilket naturligvis øger betingelsen til ekstrasalgets størrelse. Hvis er. større købmandsbutik beslutter sig til at holde åbent længere, ma man se i øjnene, at den ma hente kunderne fra et ret stort område. Såfremt nærliggende supermarkeder og varehuse vælger at holde længere åbent om aftenen og lørdag eftermiddag, kan købmanden føle sig tvunget til også at udvide åbningstiden, selv om nettosalgsforøgelsen ikke er tilstrækkelig. Men muligheden for, at han kan benytte lejligheden til at hæve bruttoavancen er formentlig helt urealistisk. Får han Øgede omkostninger, ma han bære dem selv.

Figur 6.11

Totaltal for omsætningsstigningen
opdelt efter omsætningsstørrelse og beliggenhed

Omsætningsstigning
fra 1970 til 1971
ifølge DSK's norm-
talsundersøgelse
1972 side 5

Omsætning

	Rene butiksvareforretninger					
	Hovedstad	Provinsbyer		Landdistrikter og stationsbyer		Blandede butiks- og grovvarerfor- retninger
	Oms.frem- gang i 1000 kr. %	Oms.frem- gang i 1000 kr. %	Oms.frem- gang i 1000 kr. %	Oms.frem- gang i 1000 kr. %	Oms.frem- gang i 1000 kr. %	Oms.frem- gang i 1000 kr. %
250-500.000	85 5,4	455 2,9	399 4,6	99 2,4		
500-700.000	50 2,8	1402 8,8	839 5,9	641 8,3		
700-1.000.000	316 4,3	2660 8,1	1241 6,8	1415 5,6		
1.000-1.500.000	1477 14,2	4412 13,3	3199 13,9	972 5,3		
1.500-2.000.000	347 11,0	1197 9,2	1197 10,0	333 3,7		
Over 2.000.000	2275 10,9	9014 14,4	1779 10,4	4542 15,0		
Ialt	4550 9,2	19140 10,9	8654 10,5	8002 8,4		

For den helt lille købmandsbutik, der drives af ejeren selv sammen med hustru og eventuelt en enkelt medhjælper, er situationen helt anderledes. Afgørende er her, om han opfatter sig selv som en ren fast omkostning. I så fald medfører øget åbningstid ikke højere omkostninger, men i stedet længere arbejdsdag. Hans problem bliver derfor mere af psykologisk art: om han finder det umagen værd at holde længere åbent for at få lidt mere salg.

Reelt er der imidlertid tale om en omkostning, da hans arbejdskraft jo forbruges. Den helt lille butik må have karakter af nærhedsbutik, og forestiller man sig en situation, hvor alle købmandsbutikker holder længere åbent, er der ikke store chancer for, at den lille butik får den nødvendige meromsætning. Længere åbningstider vil da være til ugunst for den.

Imidlertid er der en vis sandsynlighed for, at de store butikker samt egentlige supermarkeder med deres store personaleapparat finder det vanskeligt at holde længere åbent. I så fald er den lille butiks situation anderledes. Er indehaveren villig til at tage det større arbejdspress, eller holder han blot åbent på andre tider end de store forretninger, har han mulighed for at blive et supplement til disse, og da er chancen for meromsætning til stede. Man kan endog forestille sig, at nogle af de små butikker, der ellers er dødsdømte, derigennem får mulighed for at overleve.

Medens det virker helt usandsynligt, at supermarkeder og store butikker skulle kunne hæve priserne som konsekvens af længere åbningstid, er dette måske muligt for den lille butik. Det vil afhænge af forbrugernes villighed til at betale mere for en vare i en nærhedsbutik frem for hver gang at skulle gå til supermarkedet og for at have den bekvemmelighed det er at kunne købe ind på utraditionelle tidspunkter. Muligheden for, at små butikker kan klare sig gennem højere bruttoavance og i stedet satse på andre handlingsparametre er derfor til stede.

En helt speciel mulighed er, at man tog højere pris for samme vare uden for traditionel butikstid, f.eks. et gebyr i lighed med apotekernes ordning. Umiddelbart vil forbrugerne sikkert reagere skarpt mod en sådan ordning, men efter et stykke tids forløb vil man formentlig finde det helt i orden. Forbrugernes tilpasningsevne er stor.

7. KONKLUSION.

Som undersøgelsen har vist, er den danske detailhandel så kompliceret, at det på grundlag af en begrænset undersøgelse som denne er vanskeligt at give en generel vurdering af åbningstidens indflydelse på prisdannelsen. Det er dog muligt at udlede visse hovedtendenser vedrørende omsætningens fordeling på timer og den nuværende omkostningsstruktur, så det på grundlag heraf kan vurderes, om den opstillede prognose er sandsynlig.

7.1 Omsætningens fordeling.

På figur 7.1 er ugens totale omsætning fordelt på ugedage vist som et simpelt gennemsnit for de enkelte brancher.

Figur 7.1   Ugens totale omsætning fordelt på ugedage

Branche	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søn.	Ialt
Stormagasin	15.7	14.7	14.8	14.7	25.7	14.4	0	100.0
Råsalgs-varehus	12.5	10.3	12.4	15.0	31.2	18.6	0	100.0
Super-markeder	13.4	11.0	11.7	16.0	29.3	18.6	0	100.0
Special-forretn.	15.9	12.6	13.8	15.3	28.7	12.8	0,9	100.0
Købmænd	15.6	14.1	14.3	16.4	22.7	16.9	0	100.0

Det fremgår klart, at fredage og lørdage er de store indkøbsdage med en omsætningsandel fra 39.3% til 49.8%. Bortset fra specialforretningerne må lørdag betragtes som den travleste dag, når der tages hensyn til, at det kun er en halv arbejdsdag.

Ugens totale omsætning fordelt på dagens timer vist som et simpelt gennemsnit fremgår af figur 7.2.

Figur 7.2 Ugens totale omsætning fordelt på dagens timer

Tid	Storma- gasiner	Råsalgs- varehuse	Supermar- keder	Specialfor- retninger	Købmænd
7- 8	0	0	0	1.9	3.9
8- 9	0	0	1.9	3.7	7.5
9-10	7.2	5.0	8.7	6.9	9.5
10-11	11.1	8.1	12.3	10.8	11.5
11-12	13.1	12.2	13.1	13.7	13.1
12-13	12.9	10.9	11.9	7.2	8.1
13-14	10.0	10.1	8.4	4.8	6.4
14-15	9.9	8.3	8.2	9.0	6.7
15-16	10.5	9.2	8.6	10.1	10.0
16-17	11.1	10.4	11.1	11.9	11.3
17-18	8.0	13.3	9.0	11.3	8.7
18-19	3.5	4.4	3.2	3.1	1.9
19-20	2.7	8.1	3.6	4.1	1.4
20-21	0	0	0	0.8	0
21-22	0	0	0	0.7	0
Ialt	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Her er tendensen ikke så tydelig, men det kan dog ses, at der er to omsætningstoppunkter, nemlig om formiddagen fra 10-12 og om eftermiddagen fra 15-17. Ø sætningen i tidsrummet fra 17-18 er noget misvisende, da der kun er en halv times omsætning fra mandag til torsdag. Analysen af de enkelte forretninger viser imidlertid, at der kun i råsalgsvarehuse og superrarkeder er en egentlig spidsbelastning omkring lukketid mandag til torsdag, og at omsætningen nærmest kulminerer omkring kl. 17. Ugens travleste timer er lørdag formiddag, men det er også berørkelsesværdigt, at der i mange butikker er større omsætning fra 19-20 fredag end fra 18-19.

Generelt må det siges, at udnyttelsen af kapaciteten er meget ujævn og specielt darlig i udvalgsforretninger.

7.2 Omkostningsstrukturen.

Da normtal for de forskellige brancher ikke er udarbejdet på samme måde, kan der ikke foretages nogen direkte sammenligning af omkostningsstrukturen, men de væsentligste omkostningsarter kan sammenlignes.

Vareforbruget svinger meget stærkt fra branche til branche og varierer f.eks. fra tobaksvarer med en gennemsnitsavance på ca. 10% til guld- og sølvvarer med en gennemsnitsavance omkring 40%. Avancen for fødevarer er omkring 15%.

Den væsentligste driftsomkostning er i alle forretninger lønninger, når man deri medregner beregnet løn til inc. haveren og medhjælpende hustru. De laveste opgivne lønomkostninger er 6-7% af omsætningen for supermarkeder, og de højeste er 20.7% for stormagasiner. Størstedelen af lønomkostningerne er gager og dermed faste omkostninger i de mindre forretninger og stormagasinerne. I supermarkeder og varehuse er der derimod en del 10s arbejdskraft, og lønomkostningerne kan derfor i nogen grad variere med omsætningen. Omsætningen pr. beskæftiget svinger fra 110.000 kr. årligt i den mindste kolonialforretning til knap 600.000 kr. i supermarkeder (omsætningen i råsalgsvarehuse ligger dog endnu højere, nemlig mellem 7-900.000 kr.).

Efter lønninger er husleje incl. varme, lys og eventuelt rengøring den væsentligste omkostning. Huslejen er typisk fast omkostning, og størrelsen varierer mellem 1.5 til 5.0% af omsætningen. Omsætningen pr. m² salgsareal varierer fra ca. 8.000 til 15.000 kr. årligt.

Af de øvrige driftsomkostninger varierer emballage og i nogle forretninger fragt og kørsel med omsætningen, men de udgør kun mellem 0.5 til 1% af omsætningen. Dekoration og reklamens størrelse bestemmes af ledelsen og er størst i stormagasiner, hvor den udgør 1.3% af omsætningen. I supermarkeder og købmandsbutikker er den procentvise andel kun ca. 0.5%.

De resterende omkostninger som f.eks. porto, forsikring, kontorudgifter, telefon etc. kan betragtes som faste omkostninger, der ikke påvirkes af omsætningen og vil heller ikke blive påvirket af en øget åbningstid.

De stigende omkostninger og den øgede konkurrence i de senere år har bevirket, at mange små forretninger er blevet urentable, og selv om mange derfor også er blevet nedlagt, fremgår det af undersøgelsen, at der endnu er mange urentable forretninger, som man forventes at blive nedlagt i de kommende år, og omsætningsfremgangen har da også vist sig at være koncentreret om de større forretninger, der er mere konkurrencedygtige.

Der kan næppe være tvivl om, at den rationalisering, der har fundet sted inden for detailhandelen i de senere år, endnu ikke er slået fuldt igennem.

Hvor langt rationaliseringen skal ga, afhænger imidlertid af, om forbrugeren vil have varerne billigst muligt, hvad man kan opna ved færre butikker, mindre sortimentsdybde, ingen vareudbringning og kreditgivning etc., eller man i stedet for er villig til at betale for en ekstra service og kort afstand til butikkerne.

7.3 Åbningstider og prisdannelse.

Af hele fremstillingen vil det fremgå, at det ikke er muligt at drage nogen håndfast konklusion. Hvilke virkninger der vil følge af eventuelt udvidede åbningstider, vil i høj grad bero på, hvor nær disse placeres, og af hvad de øvrige butikker vælger at gøre. Resultatet vil derfor afhænge af de forudsætninger, der lægges til grund for beregninger og overvejelser i det konkrete tilfælde. Man vil derfor ikke kunne komme længere end til at opstille overvejelser over, hvorvidt et handlingsforløb er mere sandsynligt end et andet.

Grundstammen i de foretagne betragtninger har været, at såfremt lukkeloven liberaliseres, vil hver enkelt butiksindehaver overveje muligheden af at udvide åbningstiden. Han vil da gøre sig klart, at han derved får øgede omkostninger, først og fremmest til lønninger, og at det kun vil kunne betale sig for ham at udvide åbningstiden i det omfang, han som følge deraf får et så stort mersalg, at det kan dække disse meromkostninger. Sandsynligheden for, at han vil tro på, at denne betingelse kan opfyldes, vil bero på en række faktorer, hvoraf der navnlig er grund til at hæfte sig ved tre:

(1) Forholdet mellem fast og variable omkostninger. Jo større de faste omkostninger er i forhold til de variable, des større er chancen for, at betingelsen kan opfyldes.

Dette forhold trækker i retning af, at der er større sandsynlighed for, at store butikker end små butikker vil kunne se en fordel i at udvide åbningstiden. Men ikke nødvendigvis. Hvis udvidet åbningstid for den store **forretning betyder**, at der må ansættes ekstra personale, er den vigtigste omkostningspost, arbejds løn,

variabel og ikke fast. Omvendt for den helt lille butik: her kan det være naturligt for indehaveren at betragte den vigtigste omkostningspost, nemlig beregnet arbejds løn til sig selv, som en helt fast omkostning.

(2) Sandsynligheden for ved hjælp af Øget åbningstid alene at kunne tiltrække ekstra omsætning. Denne sandsynlighed vil være større for store end for små butikker og navnlig vasre stor for lavprisvarehuse o.l., der er placeret uden for bykerne.

(3) Hvilken kurs konkurrerende butikker og butikstyper slår ind på. Hvis en butik er alene inden for sit område om at udvide åbningstiden, er der *starve* chance for, at den nødvendige meromsætning kan nas. (Dette gælder dog ikke nødvendigvis, hvis butikken ligger i et butikscenter, hvor ingen af de Øvrige butikker holder længere åbent).

På kort sigt er det sandsynligt, at kun de butikker, der kan se deres umiddelbare fordel i at udvide åbningstiden, vil gøre det. Rimeligvis vil det kun dreje sig om et begrænset antal butikker. Men for disse vil gælde, at meromsætningen må antages at dække de ekstra omkostninger, således at der ikke skulle vasre nogen grund til at forhøje priserne. Snarere tvaertimod. Hvis meromsætningen skal trækkes fra et større område, kan man anvende prispolitik for at opna dette.

Det er endvidere muligt, at enkelte specialbutikker og nærhedsbutikker vil vælge at holde længere åbent; i visse tilfælde ganske enkelt for at overleve. Nogle af disse butikker kan tænkes at gøre forsøg på samtidig at presse priserne noget opad.

På lidt længere sigt, dvs. efter at samtlige butikker har tilpasset sig til den nye situation, bl.a. under indtrykket af, hvad de andre gør, men under forudsætning af, at der ikke er sket nogen forandring i detailhandelens struktur, står flere alternativer åbne.

Såfremt råsalgsvarehuse, stormagasiner, visse større (og måske mindre) forretninger holder lasngere åbent og faktisk får den nødvendige meromsætning, må denne meromsætning komme et sted fra. En del af denne omsætning vil simpelthen være et resultat af befolkningstilvækst og (muligvis?) Øget velstand, men man må se i øjnene,

at en del vil blive taget fra andre forretninger. Nogle af disse vil måske resignere, medens andre vil tage kampen op. Det kan da tænkes, at butikker, for hvem det ud fra den foran anførte korttidsbetragtning ikke kunne betale sig at udvide åbningstiden, alligevel føler sig nødsaget til at gøre det som en forsvarsforanstaltning. Hvis der sker det, at samtlige forretninger inden for en branche eller i en by forøger åbningstiden, er det helt usandsynligt, at de alle ved øget omsætning kan få dækning for meromkostningerne. Dette kan resultere i, at de i stedet søger at få dækket de øgede omkostninger ved hjælp af prisforhøjelser.

Forestiller man sig en sådan situation, og forudsættes det, at butikkerne blot skal have dækket de høje omkostninger, kan man få en forestilling om størrelsesordenen af prisforhøjelserne ved hjælp af følgende opstilling. Virkningen vil blive en stigning i priserne på max.: 1.82%, hvis man tager hensyn til følgende forhold:

- a. Lønomkostningerne i detailhandelen udgør i øjeblikket fra ca. 6-8% for fødevarerforretninger til ca. 20% for udvalgsvarerforretninger. Da fødevarer udgør den største del af detailomsætningen, vil det næppe være meget forkert at sætte lønomkostning til 10% af omsætningen.
- b. Den tid, personalet anvender til personlig kundedkontakt, er ifølge en norsk undersøgelse (underbil.l) under 13% af den samlede arbejdstid, og den arbejdstid, der styres af kunden (salgs-, service- og kassearbejde m.v.) udgør i selvbetjeningsbutikker kun 20% af den totale arbejdstid og i diskbetjeningsbutikker 50%.
Såfremt omsætningen i diskbutikker sættes lig med omsætningen i selvbetjeningsbutikker (hvis andel stiger meget kraftigt), betyder det, at de kundeafhængige lønomkostninger udgør 35% af de samlede lønomkostninger.
- c. Der nuværende åbningstid er gennemsnitlig ca. 50 timer ugentlig (mandag til torsdag 9-17.30, fredag 9-20 og lørdag 8-13).
- d. Åbningstiden vil blive udvidet med 12 timer mandag til lørdag (åbningstid 9-20 mandag til fredag og 9-16 lørdag) og 4 timer søndag (fra 8-12).
- e. Der kan ikke opnås besparelser ved at overføre arbejdskraft fra den nuværende åbningstid.

f. Løntillægget vil være 50% for hverdage og 100% for søndage.

Eks. Nuværende løn for
50 timers åbn.tid 10.00% af oms.

Ekstra arb.kraft
35% af normal styrke

12t m/ 50% till. = 18t
4 - 100% - = 8-

Ekstra lønomk.

35% af $\frac{26 \times 10}{50 \times 100} = 1.82- -$

Et sådant forløb er tænkeligt, men næppe særlig sandsynligt. Noget taler for, at det mest sandsynlige er, at kun de butikker, som reelt har fordel af længere åbningstid, vil benytte sig heraf. Dette vil være et begrænset antal butikker, og det er mest rimeligt at forestille sig, at de vil lade deres priser være upåvirkede af den længere åbningstid. Det er derfor nærliggende at konkludere, at priserne vil være uændrede. Om noget vil de snarere påvirkes i nedadgående end opadgående retning. Dels vil de forretninger, der vil holde længere åbent, navnlig være at finde blandt lavprisforretningerne, og dels kan de finde på at sætte endnu hardere på priserne for at tiltrække den krævede meromsætning.

På langt sigt, dvs. under forudsætning af at hele butikshandelens struktur er undergået en forandring som følge af en liberaliseret lukkelov (jf. her undersøgelsen af butikshandelens struktur) bliver billedet lidt anderledes.

På langt sigt er det nemlig sandsynligt, at en del af den meromsætning, de ekspanderende forretninger opnår, tages fra de resterende butikker i et sådant omfang, at nogle af disse må ophøre. Dette vil altså indebære, at den udvikling, der allerede kan iagttages, vil fortsætte eller måske endda forstærkes. Samtidig med, at antallet af supermarkeder, rasalgsvarehuse og andre varehuse stiger, vil butiksdøden blandt de mindre og urentable forretninger fortsætte. Specialbutikkerne og nærhedsbutikkerne vil ikke forsvinde, for de vil være nødvendige som supplement til de øvrige butiksformer.

Men det vil betyde, at samme omsætning formidles af et færre antal butikker end tilfældet er nu. Dette betyder, at der opnas en langt bedre kapacitetsudnyttelse af de eksisterende forretninger, og derigennem banes der vej for prisnedsættelser. Ligesom man må erkende, at hvis hele detailhandelsomsætningen i dag skulle formidles alene af de butiksformer, man havde for 25 år siden, måtte det ske til et højere prisniveau end det faktiske; på tilsvarende måde kan den udvikling, der på længere sigt får et yderligere skub gennem en liberalisering af lukkeloven, bevirke, at priserne i fremtiden bliver lavere, end de ellers ville have været.

Men om nogen sikker konklusion er der ikke tale. Det kan tænkes, at vi får en udvikling som i USA, hvor lavprisvarehuse o.l.først vinder frem, hvorefter der sker en "Trading-up"-proces. De placeres i dyrere områder, får bedre indretning og højere husleje, giver mere service. Specielt når antallet bliver stort, konkurrerer de mere på serviceydelser, og prisfordelen ved disse forretningstyper kan derfor blive formindsket.

Hvad priserne angår, er den mest sandsynlige virkning af en liberalisering af lukkeloven, at der intet vil ske. Dette gælder navnlig på kort sigt. På langt sigt vil priserne måske påvirkes, men det er mere sandsynligt, at det bliver i nedadgående end opadgående retning.

UNDERBILAG 1.

Uddrag fra: Lukkeloven - dens konsekvenser for forbruger og erhvervsdrivende, s. 51-56.

En redegørelse fra Institut for Markedsøkonomi, Handelshøjskolen i Århus (København 1968).

For at belyse, hvorledes tilpasningsmulighederne er inden for dagligvaredetailhandelen skal der kort henvises til Norsk Produktivitet sinstitutts Prospekt nr. 381 - "Arbeidsstudier innen Detaljhandelen med Dagligvarer" udarbejdet af Kjøpmennenes Rasjonaliseringskontor dateret Oslo 1964. (Materialet er søgt gjort repræsentativt for norsk dagligvarehandel).

<u>Betjenings-</u> <u>form</u>	<u>Sortiment</u>	<u>Antal</u> <u>butikker</u>		<u>Bruttoomsætning</u>
Betjening	madvarer	3	kr.	400.000- 600.000
	"	2	"	700.000-1.200.000
	landhandel	3	"	600.000- 800.000
Selvbetjening	madvarer	1	"	400.000- 600.000
	"	6	"	800.000-1.300.000
	"	5	"	2.100.000-5.500.000
	landhandel	3	"	400.000- 600.000
	"	4	"	800.000-1.200.000
		Ialt: 27		

Man har foretaget følgende inddeling af arbejdet i funktioner og derefter malt, hvor stor en del af den samlede arbejdstid, der er medgået til de enkelte funktioner.

Virksomhederne er delt op i afdelinger, og inden for hver afdeling er følgende funktioner registreret:

Generelle funktioner

Indkøb, registrering

Indkøbsarbejde, registrering af manko, når dette ikke kan ske i afdelingen, samtale med sælgere.

Ordre

Alt arbejde i forbindelse med ekspedition af ordrer, herunder udbringning.

Kontorarbejde
Udstilling, reklame
Ikke til stede

Skrivearbejde, administration

Betjening (intern)

Den ansatte ikke til stede på arbejdspladsen.
Indbyrdes kontakt mellem de ansatte.
Kontakt. indehaver/ansatte.

Ventetid

Passivitet over for arbejdsopgaver.
Planlagt at udføre en bestemt funktion.

Spisepause

Tom emballage

Arbejde med tom emballage (kartoner, kasser etc.) i salgslokalet.

Renholdelse

Rengøring, vedligeholdelse af udstyr, vask.

Diverse

Funktioner, som udføres, men som ikke kan henføres til en specificeret funktion.

Lagerfunktioner

Klargørelse af varer

Afvejning, afmåling etc., indpakning, prisafmærkning.

Varefremstilling

Forsdling af varer.

Modtagelse, transport

Modtagelse af varer, intern transport.

Oprydning

-

Kalkulation

Udregning af priser.

Tom emballage

Alt arbejde med tom emballage, æsker og flasker på lageret.

Butiksfunktioner

Varefordeling, indpakning

Opdeling af varer, indsamling af varer, indpakning.

Indkøb, registrering

Registrering af manko, indkøbsarbejde.

Vareplacering

Arbejde i forbindelse med varemodtagelse og placering af varen på "hylden".

Transport

Transport af varer til og fra og internt i butikken.

Kundekontakt, salg

Samtale med kunden. Salgs- og informationsarbejde til kunden.

Oprydning, klargøring

Oprydning, klargøring af hylder og i afdelingen som sådan.

Priser, vejning	Vejning af varer. Prisafmærkning.
Varefremstilling	jf. lagerfunktioner.
<u>Kassefunktioner - Selvbetjening</u>	
Summering	Indslåning på kasseapparat, summering.
Veksling af penge	Oprydning, klargøring, fremskaffelse af penge, poser etc.
Klargøring	
Pakning	Indpakning af varer i bærepose o.l.
Ventetid (forårsaget af kunder)	Ventetid, der udelukkende skyldes kunden.
Ventetid	Ventetid af andre arsager. (Når der fra kassen tillige udføres salgsarbejde, henregnes dette under butiksfunktioner).

Kassefunktioner - Betjening

Kassearbejde	Summering, veksling af penge og klargøring.
Emballering	Indpakning, pakning i bærepose o.l.

Der er gennemført frekvensstudier for de enkelte funktioner over en 5-måneders periode, februar-juni 1963.

Arbejdstidens gennemsnitlige fordeling på de enkelte arbejdsfunktioner i % af den totale arbejdstid har følgende fordeling for alle butikkerne under ét.

Arbejdstidens gennemsnitlige fordeling i % af total arbejdstid (alle 27 butikker)

Generelle funktioner

Indkøb, registrering af manko	0,72	
Ordre	14,55	
Kontorarbejde	3,58	
Udstilling, reklame	0,59	
Tom emballage	1,24	
Rengøring, vedligeholdelse	<u>2,06</u>	22,74

Lager

Cpdeling, pakning etc.	2,24	
Varefremstilling	0,44	
Modtagelse, transport	1,42	
Cprydning	1,40	
Kalkulation	0,36	
Tom emballage	<u>1,23</u>	7,09

Butik

Opdeling, indpakning	5,81	
Indkøb, registrering af manko	2,00	
Vareplacering	4,83	
Transport	7,52	
Kundekontakt	12,82	
Oprydning, klargøring	4,43	
Prisafmærkning, vejning etc.	4,56	
Varefremstilling	0,55	42,52

Kasse i betjeningsbutik

Kassearbejde	6,09	
Indpakning	0,50	6,59

Kasse i selvbetjeningsbutik

Summering	4,88	
Veksling af penge	2,54	
Klargøring	0,93	
Indpakning	0,50	8,85

gns. 8,18

Sum produktiv tid 80,53

Spildtid

Ikke til stede	2,47	
Samtale	2,01	
Ventetid	2,82	
Spisepause	7,77	
Diverse	2,44	
Ventetid ved kassen	1,89	
Sum spildtid	19,40	19,40
		99,93

Differencen er postarbejde, arbejde med tidsskrifter og tipning.

Det fremgår uden nærmere analyse af tallene i ovenstående tabel, at en stor procentdel af arbejdsfunktionerne er uafhængige af den aktuelle kundetilstrømning, hvilket medfører, at man har muligheder for at placere arbejdet på omkostningsmæssig gunstige tidspunkter.

Vi vil ikke gå nærmere ind på forskellige butikstypers særpræg, men blot papege, at de større enheder syntes at have gennemført en større specialisering af arbejdsfunktionerne mellem de ansatte

og dermed umiddelbart har lettest ved at foretage en organisatorisk tilrettelægning af arbejdet med henblik på en tilpasning til ændrede åbningstider.

Af undersøgelsens konklusioner skal følgende citeres, da de er af betydning for en vurdering af tilpasningsmulighederne til tidsmæssigt differentierede timesatser. Specielt skal fremhæves pkt. 2 og 5.

1. Den relative tid, som medgår til at udføre den enkelte arbejdsfunktion i detailhandelen med dagligvarer, syntes ikke i særlig grad at være afhængig af betjeningsformen (selvbetjening, selvvalg eller diskbetjening). Inden for undersøgelsens butiksudvalg syntes dette forhold heller ikke at variere med omsætningens størrelse eller butikkens sortiment.

2. Direkte personlig kundedkontakt tager under 13% af den samlede arbejdstid.

I selvbetjeningsbutikker er det kun ca. 20% af den totale arbejdstid, der styres af kunden (salgs-, service- og kassearbejde m.v.). I diskbetjeningsbutikker er den tilsvarende andel 50%.

3. Kassearbejdet kræver mere tid i selvbetjeningsbutikker end i diskbetjeningsbutikkerne, nemlig ca. 10\$ mod 7\$ af den samlede arbejdstid. Kassearbejde: Alt arbejde i tilknytning til kundens købsafslutning.

4. Variation i kundebelastning synes ikke at afhænge af sortiment, omsætningsstørrelse eller betjeningsformer. Belastningsvariationerne pr. dag og pr. uge synes at følge det samme mønster i alle dagligvarebutikker. På alle ugedage med undtagelse af lørdag er det gennemsnitlige antal kunder i butikken sjældent over fem. Dette tyder på, at kunder i større butikker (butikker med højere omsætning) bruger mindre tid til deres indkøb end kunder i mindre butikker.

5. Arbejdsdeling og specialisering af arbejdsfunktion er mindre gennemført i dagligvarehandelen. - "Alle udfører alt". Det faktum, at den kundestyrede arbejdstid er så lav som 20\$ i selvbetjeningsbutikker, samtidig med at kundetrafikkens belastningsvariationer er kalkulerbare, skaber store muligheder for bedre arbejdsorgani-

sation i disse butikker. Også i disk-betjeningsbutikker er denne mulighed til stede, men i mindre grad (kunden styrer ca. 50% af arbejdstiden).

6. I disk-betjeningsbutikker tager det direkte arbejde med at omstøtte varerne godt og vel over dobbelt så lang tid som i selvbetjeningsbutikker. Når selvbetjeningsbutikkerne på trods af dette ikke opnår dobbelt så stor omsætning pr. ansat, skyldes det, at det direkte arbejde med varerne kun repræsenterer ca. 40% af den totale arbejdstid. Videre er den ikke-produktive tid i selvbetjeningsbutikkerne større end i diskbetjeningsbutikkerne, og kassearbejdet kræver mindre tid i disk-betjeningsbutikken (dette gælder særlig i de lavere omsætningsintervaller).

Generelt må fremhæves, at alle virksomhederne har mulighed for at tilrettelægge deres arbejde således, at kun den del af arbejdsfunktionerne, der er direkte kundestyrede, falder på tidspunkter, hvor timelønssatserne er højere end normalt, medens den øvrige del af arbejdet tilrettelægges således, at dette falder på de tidspunkter, hvor timelønssatsen er lavest.

Selvbetjeningsbutikkerne har de største muligheder for at foretage en sådan tilrettelægning, idet kun ca. 20% af den totale arbejdstid er kundestyret mod ca. 50% i disk-betjeningsbutikkerne. De butikker, der har gennemført den største arbejdsdeling og specialisering af arbejdsfunktioner, og hvor kun få arbejdsfunktioner er knyttet direkte til kundens tilstedeværelse i butikken, vil have de største muligheder for at organisere arbejdet, således at øgede timelønssatser ikke medfører en tilsvarende stigning i lønomkostningerne pr. time.

Sammenfattende kan anføres om detailhandelens drifts- og omkostningsmæssige tilpasning til en udvidet åbningstid,

1) at alle detailhandelsvirksomheder har mulighed for at gennemføre en arbejdstilrettelæggelse, der medfører, at øgede timesatser i en udvidet åbningstid ikke medfører en tilsvarende stigning i lønomkostningerne pr. time,

2) at disse muligheder er størst i de virksomheder, der har gennemført eller kan gennemføre den største arbejdsdeling, og hvor den største del af arbejdsfunktionerne er uafhængige af kundens tilstedeværelse,

3) at for virksomheder med de største faste omkostninger vil en stigning i lønomkostningerne have en relativ lille indflydelse på de samlede driftsomkostninger som *tfo* af omsætningen og lettest kunne opvejes af nedgangen i de faste omkostninger ved en omsætningsudvidelse,

4) at de virksomheder, der kan opnå en jævn og høj belastning i en udvidet åbningstid, har størst mulighed for at opnå en lav spildtid i forbindelse med kundebetjeningen og derigennem en lav omkostningsprocent pr. omsat krone.

De butikker, der har de største fordele med hensyn til punkt 2, 3 og 4, vil i størst omfang udnytte en udvidet åbningstid, da de vil være konkurrencemæssigt stærkest stillet med hensyn til at udnytte en udvidet åbningstid. De vil kunne formidle omsætningen til uændrede eller lavere priser på grund af deres omkostningsmæssige fordele - tillige med at konkurrencen mellem disse butikker indbyrdes om de mere mobile kunder (de har fået større mulig indkøbstid) vil tvinge dem til at anvende priskonkurrencen.

Je butikker, der har de mindste tilpasningsfordele med hensyn til punkt 2, 3 og 4 vil være mindst tilbøjelige til generelt at udnytte en udvidet åbningstid, da de på grund af omkostningsmæssige forhold vil være relativt ugunstigt stillet. I de tilfælde, hvor de på grund af en forholdsvis kraftig efterspørgsel finder det fordelagtigt at holde åbent, må man formode, at de vil have et relativt højere prisniveau.

- - - oOo - - -

NOGLE VIRKNINGER
pa
TRIVSEL og ARBEJDSVILKAR
for
DETAILHANDELENS PERSONEL
ved
en LIBERALISERING af LUKKELOVEN

Af
professor TORBEN AGERSNAP

1973

FORORD.

Denne undersøgelse af nogle virkninger for detailhandelns personel af en liberalisering af lukkeloven er gennemført ved et samarbejde mellem undertegnede og fire studerende ved Handelshøjskolens økonomiske kandidatstudium Ole Hansen, Preben West Hansen, Michael Mossing og Klaus Porsberg. Lukkelovskommissionen har finansieret undersøgelsen, og ved forundersøgelsen til dette arbejde nedvirkede professor, dr.phil. Mogens Blegvad, cand.jur. Kirsten Gamst-Nielsen, mag.scient. soc. Merete Platz og mag. scient. soc. Svend Petersen samt 30 studerende, der deltog i undervisningen i metodelære på cand.-merc. studiet i efteråret 1971.

De fire ovennævnte cand.-merc.-studerende har udarbejdet undersøgelsens skemaer og gennemført materialeindsamlingen.

De har desuden udarbejdet en fælles hovedopgave i forbindelse med deres afsluttende eksamen vinteren 1972-73 med titlen: Lukkelovsundersøgelsen 1972, en analyse af nogle virkninger for detailhandelens personel af en liberaliseret lukkelov. Denne hovedopgave foreligger tilgængelig for interesserede på Handelshøjskolens bibliotek, når lukkelovskommissionen har afgivet betænkning. Den her udarbejdede publikation indeholder en sammenfatning og videre bearbejdning af de studerendes hovedopgave og det indsamlede materiale.

Der foreligger desuden et stencileret hæfte med de anvendte spørgeskemaer, marginalkørsler og en del krydstabuleringer på det indsamlede materiale. Denne tabel og skema-samling vil på samme måde kunne lånes på Handelshøjskolens bibliotek og så længe oplag haves kunne rekvireres gennem forlaget Nyt fra Samfundsvidenskaberne, Howitzvej 60, Kbh. F.

Databearbejdningen er gennemført med assistance af stud. scient. Søren Stamp med anvendelse af Institut for Center-Pl anlægnings EDB-program DATABEL, og NELCC, Northern European University Computing Centre i Lundtofte har stillet maskintid til rådighed for undersøgelsen.

Endelig vil vi gerne nævne den store velvilje, vi har mødt under materialeindsamlingen fra såvel kommunale myndigheder som fra indehavere, bestyrere og ansatte i detailhandelen, uden hvis villighed til at afse tid, undersøgelsen ikke kunne have været gennemført. Ledelse og lærere på Købmanskolen i København har ligesom adskillige andre enkeltpersoner ofret tid på besvarelse af vore spørgsmål.

Til de mange institutioner og personer, der således har været os behjælpelige med undersøgelsens gennemførelse, vil vi gerne give udtryk for vor taknemmelighed.

Institut for Organisation og Arbejdssociologi

Handelshøjskolen i København den 1.maj 1973

Torben Agersnap

INDHOLDSFORTEGNELSE

V n S i d e

<u>KAPITEL 1: SAMFUNDSMÆSSIG BAGGRUND FOR ÆNDRINGER</u>	
<u>I DEN RETLIGE REGULERING AF~ DETAILHANDELENS ÅBNINGSTIDER</u>	5
Ændringer i befolknings- og erhvervsstrukturen (Urbanisering og industrialisering)	5
Kortere ugentlig arbejdstid og længere ferie	6
Kontinuert drift og mere fleksibel placering af arbejdstiden	6
Voksende antal kvinder på arbejdsmarkedet	7
Stigende antal weekendgæster og turister	7
Sammenfatning	8
<u>KAPITEL 2: PRÆCISERING AF PROBLEMERNE</u>	9
<u>KAPITEL 3: LIBERALISERINGENS INDFLYDELSE PÅ FORRETNINGERNES ÅBNINGSTIDER</u>	13
Aftaler om begrænsning eller fordeling af åbningstiden	14-
Ikke-dispensationsforretningers ændring af åbningstiden ved en liberalisering af lukkeloven	17
Omfanget af åbningstidsændringer i forretninger uden dispensation	22
Åbningstidens længde i dispensationsforretninger	24
Konkurrencesituationen i de enkelte geografiske områder	28
Sammenfatning	45
<u>KAPITEL 4: ÅBNINGSTIDER OG ARBEJ DSTIDER</u>	47
Den ugentlige arbejdstid	47
Arbejdstidens placering på ugens dage	50
Arbejdstidens placering om aftener og i weekenden	52
Indehavernes og bestyrernes ferieforhold	55
<u>KAPITEL 5: PROBLEMER FOR INDEHAVERE OG ANSATTE I FORBINDELSE MED FORSKUDT ARBEJ DSTID</u>	57
Indehavernes problemer med aftenarbejde og weekendarbejde	59
Problemer med aftenarbejde for ansatte i detailhandelen	63
Ægtefællens syn på arbejdstiden	67
<u>KAPITEL 6: DE ANSATTES HOLDNINGER TIL ÆNDRET ARBEJ DSTID</u>	
<u>I FORRETNINGER UDEN DISPENSATION</u>	69
Holdninger til forskudt arbejdstid mod fritidskompensation	71
Holdninger til forskudt arbejdstid mod lønkompensation	73
Lønkompensation kontra fritidskompensation for forskudt arbejdstid	76
Forskelle blandt de ansatte i holdninger til ændret arbejdstid	78
Forhold, der er afgørende for en ansats villighed til at ændre arbejdstider	82

<u>KAPITEL 7: INDEHAVERNES OG DE ANSATTES INDSTILLING TIL EN LIBERALISERING AF LUKKELOVEN</u>	85
Indehavernes holdninger til en liberalisering af lukkeloven	85
Dispensationsindehavernes motiveringer	86
Motiveringer hos indehavere i forretninger uden dispensation	87
Tilhængereren	91
Den bitre modstander	92
Ansattes holdning til en liberalisering af lukkeloven	93
Sammenfatning	95
<u>KAPITEL 8: KONKLUSIONER AF UNDERSØGELSE</u>	97
Forretningernes åbningstidsreaktioner	97
Nærings- og nydelsesmiddelvirksomheder	98
Tekstil og beklædning	102
Andre brancher	103
Indehaveres og bestyreres trivsel	105
Ansattes trivsel	106
<u>UNDERBILAG 1: UNDERSØGELSENS MATERIALER</u>	111
Forundersøgelsen	112
Hovedundersøgelsens spørgeskemaer	113
Udvælgelse af forretningerne	113
Udvælgelse af svarpersoner	115
Svarpersonerne sammenlignet med offentlig statistik	116
<u>UNDERBILAG 2: ANVENDT LITTERATUR</u>	123

KAPITEL 1.

SAMFUNDSMÆSSIG BAGGRUND FOR ÆNDRINGER I DEN RETLIGE REGULERING AF DETAILHANDELENS ÅBNINGSTIDER.

Før vi forsøger en nærmere analyse af virkningerne af en ændring af den retlige regulering af detailhandelens åbningstider i retning af en liberalisering af lukkeloven, er det hensigtsmæssigt at få en kort oversigt over de ændringer i samfundet, der hæmmer eller fremmer en udvikling i denne retning. Der er grund til at tro, at en lovgivning og anden retlig regulering, der gennemføres i takt med den. Øvrige udvikling i samfundet, vil have større muligheder for at virke efter lovgivernes hensigt end en lovgivning, der ude af harmoni med udviklingen fastholdes i en bestemt udformning eller gives en ny udformning i strid med udviklingen på andre væsentlige områder af samfundet.

Ændringer i befolknings- og erhvervsstrukturen. (Urbanisering og industrialisering).

Det er almindeligt kendt, at vi i dette århundrede har set en udvikling af det danske samfund fra landbrugsland til industriland og fra et landsbysamfund til et land, hvor langt den største del af befolkningen bor i byerne. Denne udvikling skyldes i første række en stadig stigning i landbrugets produktivitet og en samtidig industrialisering og produktivitetsforøgelse i byernes håndværksvirksomheder. For detailhandelen og serviceerhvervene har denne udvikling betydet en vækst i byerne og stagnation eller tilbagegang i landdistrikterne, med undtagelse af ferieområderne.

Kortere ugentlig arbejdstid og længere ferie.

For arbejdere og underordnede funktionærer i byerhvervene har den teknisk-økonomiske vækst muliggjort en reduktion af den daglige arbejdstid for "fuldtidsbeskæftigede" fra 10 timer omkring århundredskiftet til 8 timer umiddelbart efter første verdenskrig. Og den ugentlige arbejdstid faldt tilsvarende fra ca. 60 timer til 48 timer og er siden i 1958, 1965, 1967, 1969 og 1971 reduceret til nu ca. 40 timer om ugen oftest placeret på ugens første 5 dage. Samtidig er der i virksomhederne beskæftiget et voksende antal deltidsansatte med en endnu kortere daglig og ugentlig arbejdstid.

Den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid for arbejdere i landbruget er højere end for arbejdere og underordnede funktionærer i handel, håndværk og industri, hvorimod overordnede funktionærer og selvstændige stadig har en 60 timers arbejdsuge i gennemsnit. Detailhandelens underordnede funktionærer har således samme ugentlige arbejdstid som flertallet i byerhvervene, men arbejdstiden er tidsmæssigt forskudt til lidt senere på dagen og ugen. Detailhandelens selvstændige, specielt i små virksomheder, har en lang ugentlig arbejdstid. For dem er der stadig som oftest sammenfald mellem forretningens åbningstid og deres arbejdstid (herom senere). Fra den side har der derfor ofte i den offentlige debat været fremsat ønsker om en reduktion af åbningstiden ved lov eller aftale, et ønske der er støttet af de ansattes pres for at få lørdagsfri.

Kontinuert drift og mere fleksibel placering af arbejdstiden.

De store investeringer i tekniske anlæg, der bl.a. har muliggjort den økonomiske vækst, har imidlertid for en del virksomheder gjort det nødvendigt at adskille produktionstid og arbejdstid, således at der arbejdes flerholdsdrift, hvorved det tekniske anlægs ugentlige produktive tid er længere end de ansattes arbejdstid. Og på tilsvarende måde har offentlige værker, transportvirksomheder og hospitaler m.v. måttet arbejde i flerholdsdrift for at klare belastningen døgnet igennem og ugen igennem. Det har for relativt store dele af den erhvervsaktive befolkning rejst behov for at kunne gøre deres indkøb på andre tider end i detailhandelens sædvanlige åbningstider, og de senere års revisioner af lukkeloven har da også indeholdt lempelser på disse områder.

Voksende antal kvinder på arbejdsmarkedet.

Den registrerede stigning i befolkningens levestandard er imidlertid ikke udelukkende forårsaget af industrialiseringen, men hidrører også fra, at et voksende antal kvinder nu er beskæftiget i arbejdsstyrken. Det kan rejse spørgsmålet, om en del af levestandardstigningen er fiktiv og blot skyldes, at man i statistikken kun registrerer det betalte arbejde, og måske er de gifte parss samlede arbejdstid ikke faldet så meget, som de førnævnte oplysninger kunne tyde på.

For detailhandelen har kvindernes deltagelse i arbejdslivet betydet to ting. For det første har der rejst sig et voksende krav om at få mulighed for at handle efter normal arbejdstids ophør, og det kan for mange vanskeligt nås inden kl. 17.30. For det andet har det betydet en tilgang af arbejdskraft til detailhandelen. Mange gifte kvinder ønsker deltidansættelse, og for en del detailhandelsvirksomheder har det muliggjort ansættelse af ekstra mandskab i spidsbelastningsperioder.

Stigende antal weekendgæster og turister.

Forkortelsen af den ugentlige arbejdstid har for store dele af befolkningen muliggjort todages ophold på feriesteder, og da disse to dage endnu for flertallets vedkommende falder på lørdage og søndage, er der opstået et behov for at kunne gøre sine indkøb på fritidsstederne på disse dage. Indtil den sidste revision af lukkeloven ordnede man det ved "at gå ind ad bagdøren hos den lokale købmand". Det har ført til, at der nu er givet dispensationsmuligheder for detailhandelen i ferielandet.

På, tilsvarende måde har der for det voksende antal turister, der kommer til landet, været et behov for at kunne handle på ankomstdagen, selvom denne var en lørdag eller Søndag, også her er der givet dispensationsmuligheder, dog i meget begrænset omfang.

Sammenfatning.

Som helhed viser den skitserede oversigt over væsentlige ændringer i samfundsforholdene i de senere år sammenholdt med den retlige regulering af detailhandelens åbningstider, at der er opstået et voksende pres for en liberalisering af lovgivningen på dette område. Mindre revisioner er gennemført og større revisioner eller fuldstændig ophævelse af denne lovgivning er under overvejelse. Lovgivningen har ikke kunnet ændre samfundet, men har måske kunnet holde igen på udviklingen. Men det rejser spørgsmålet om, hvad det vil betyde for de persongrupper, som lovgivningen er indført for at beskytte, hvis lukkelover liberaliseres eller helt ophæves. Dette spørgsmål søges belyst i de følgende kapitler.

KAPITEL 2.

PRÆCISERING AF PROBLEMERNE.

Hovedformålet med denne undersøgelse er som nævnt at belyse sammenhænge mellem på den ene side en liberalisering af lukkeloven og på den anden side trivselen og arbejdsvilkårene for indehavere og personale i detailhandelen inden for lukkelovens gyldighedsområde.

Det konkrete indhold af en liberalisering af lukkeloven kan tænkes at få mange forskellige former, hvis man ser på hvad der er gennemført i udlandet. I betragtning af undersøgelsens begrænsede budget har vi derfor ikke ment at kunne gennemgå alle muligheder, men vi har i stedet hæftet os ved det mere ubestemte: "en liberalisering" forstået som en indskrænkning af lukketiderne, der kræves overholdt, samt ved den mulighed at lukkeloven helt ophæves, som det er sket i Sverige.

Lukkeloven afgrænser detailhandelens åbningstider ved at fastslå, hvornår man ikke må holde åbent. Den indeholder ikke påbud om, hvornår forretningerne skal være åbne for publikum. Man kan altså i princippet, men sjældent i praksis, tænke sig, at detailhandlerne kun holder åbent nogle få dage om ugen, selvom loven kun påbyder lukning om søndagen o.s.v. Man kunne også tænke sig, at forretningerne blev enige om at dele åbningstidsmulighederne imellem sig, således at nogle holdt åbent de første dage i ugen og andre de sidste dage, eller nogle holdt åbent tidligt og andre holdt åbent sent på dagen. Det ville muliggøre, at kunderne kunne blive betjent i hele den mulige åbningstid, uden at alle forretninger skulle holde åbent hele tiden. En sådan deling

af markedet rent tidsmæssigt ville svare til den deling, der allerede er gennemført med hensyn til vareudvalget for en del varegruppers vedkommende f.eks. i kolonialhandelen.

Man kan derfor ikke gå ud fra, at der findes en umiddelbar sammenhæng mellem på den ene side lukkelovens udformning og eventuel ændring i mere literal retning og på den anden side arbejdsvilkårene og trivselen for indehavere og personale i forretningerne. Det må først søges klarlagt, om og på hvilken måde en liberalisering af loven vil påvirke forretningernes åbningstider.

Næste trin i undersøgelsen bliver en belysning af sammenhænge mellem virksomhedernes åbningstider og arbejdstiderne for henholdsvis indehaverne og personalet. Vi er gået ud fra, at der kan være forskel på disse sammenhænge for henholdsvis indehavere og personale, og har derfor behandlet problemerne adskilt.

Lukkeloven blev oprindeligt gennemført som en lov til beskyttelse af indehavere og personale mod en urimelig lang arbejdstid. Forudsætningen var, at der i almindelighed var et sammenfald mellem forretningernes åbningstid og længden af de nævnte persongrupperes arbejdstid, på samme måde som man i industrien og håndværket havde et sammenfald mellem produktionstidens og arbejdstidens længde. I industrien har man for at tilbage ophævet denne sammenkobling, bl.a. ved indførelse af flerholdsdrift. Det har muliggjort en udvidelse af produktionstiden samtidig med en indskrænkning af arbejdstiden, men det er dog stadig således, at placeringen af arbejdstiden i almindelighed falder inden for rammerne af produktionstidens placering på dagen og i løbet af ugen. Industriens arbejdstidsordninger ved flerholdsdrift er stærkt varierende. Som den ene yderlighed kan nævnes ordninger, hvor alle er på roterende treskift, og som den anden ordninger med faste folk (hvoraf nogle på deltid) på hvert skiftehold.

Den udvikling, industrien er gennemløbet på dette område, har man i begrænset omfang også kunnet spore inden for detailhandelen, og det er interessant at søge belyst, om og på hvilken måde en liberalisering af lukkeloven, hvis den fører til, at forretningerne udvider åbningstiderne, vil følge i industriens spor. Inden for offentlig virksomhed har

transportvæsnerne, elværkerne og hospitalerne - for at nævne nogle eksempler - arbejdstidsordninger, der ligner industriens, medens man på andre områder har forringet publikums ekspeditionsmuligheder i takt med nedsættelsen af arbejdstiden.

Undersøgelsens tredje opgave bliver at belyse sammenhænge mellem på den ene side ændringer i arbejdstidens længde og placering som følge af en lukkelovsliberalisering og på den anden side den betydning, det vil have for indhaverens og personalets trivsel og livsvilkår i øvrigt.

Denne del af undersøgelsen rejser to problemer: Hvordan skal man finde et udtryk for trivselen, og hvordan kan man finde et udtryk for virkningerne af en ændring der ikke er gennemført?

Det første problem har vi søgt at løse ved at spørge de pågældende direkte om deres tilfredshed med de forskellige forhold, og om de oplever problemer af den ene eller den anden art f.eks. i forbindelse med forskudte arbejdstider. Resultaterne bygger således på folks udtalelser med den usikkerhed, der altid knytter sig til, om folk nu udtaler sig ærligt etc. Det er subjektive oplevelser, der gives udtryk for i disse svar, og de vil være præget af den viden og erfaring, den enkelte har på tidspunktet, hvor han svarer. Der vil utvivlsomt være tilfælde, hvor besvarelsenerne ville lyde anderledes, hvis den enkelte på svar-tidspunktet havde den erfaring, som han først opnår, f.eks. når en ændring er gennemført.

En analyse af det indsamlede materiale er i princippet her en redegørelse for forholdene på et bestemt tidspunkt. For at have interesse i en videre sammenhæng er det nødvendigt at forsøge at slutte fra forholdene nu til forholdene i fremtiden. Helt konkret kan man undersøge, om der f.eks. er virksomheder i dag, der arbejder under samme forhold, som flere virksomheder vil komme til at arbejde under i fremtiden. Af denne grund har vi gennemført undersøgelsen såvel i almindelige typiske detailhandelsforretninger som i detailhandelsforretninger, hvor man arbejder på dispensation fra lukkeloven, og hvor en del af personalet derfor i perioder arbejder på forskudte arbejdstider.

D.v.s. der arbejdes f.eks. fra kl. 18-20 om aftenen, lørdag eftermiddag eller om søndagen. En af vanskelighederne i denne forbindelse er her, at det kun er få forretninger, der arbejder på dispensation, og det er tænkeligt, men ikke sandsynligt, at et meget stort antal forretninger vil ændre åbningstid og arbejdstidens placering for personalet, hvis lukkeloven liberaliseres. Så længe det er få forretninger, hvor personalet har andre arbejdstider, kan man tænke sig, at der sker en selvvalgte, således at de personer, der ser en fordel i forskudte arbejdstider, netop er søgt til forretninger, hvor man har disse arbejdstider. Hvorimod situationen kan blive en helt anden, hvis mange forretninger samtidigt ændrer personalets arbejdstider.

Spørgsmålet om betydningen af at arbejde på forskudt arbejdstid kan næppe ses isoleret fra spørgsmålet om betaling for arbejdet på de usædvanlige tider. Vi har derfor også ved undersøgelsen søgt at klarlægge de nuværende ansattes indstilling til at arbejde på forskudte tider mod lønkomensation eller mod komensation i fritid.

Det skal endelig bemærkes, at denne undersøgelse ikke må ses isoleret som en undersøgelse af virkningerne af en eventuel liberalisering af lukkeloven. Samtidig med denne undersøgelse gennemføres undersøgelser af forbrugernes indkøbsvaner m.v. for derved at få et indtryk af hvilke forbrugergrupper, der er vanskeligt stillet under den nuværende lovgivning. Desuden gennemføres en undersøgelse af den økonomiske betydning af en udvidelse af åbningstiderne. For disse to undersøgelser gælder det samme som for den foreliggende med hensyn til vanskelighederne ved at tilvejebringe et sikkert skøn over de fremtidige virkninger af en liberalisering.

Det må også understreges, at ingen undersøgelse kan afgøre de politiske spørgsmål omkring en liberalisering af lukkeloven. Undersøgelserne kan tilvejebringe et baggrundsmateriale for den politiske afgørelse. Men den endelige afvejning af hensynet til de store og små detailforretninger og af hensynet til forbrugerne over for hensynet til indehave og personale må afhænge af politiske afvejninger.

KAPITEL 3.

LIBERALISERINGENS INDFLYDELSE PÅ FORRETNINGERNES ÅBNINGSTIDER.

I dette kapitel vil vi søge at finde frem til om og i bekræftende fald, på hvilken måde en liberalisering af lukkeloven vil påvirke detailhandelens åbningstider. Vi går ud fra, at det i langt de fleste forretninger vil være indehaverne eller bestyrerne, der vil komme til at beslutte, om åbningstiderne skal ændres. Denne beslutning vil utvivlsomt være påvirket af en lang række forhold, såsom hans muligheder for at træffe aftaler med andre handlende om en begrænsning af åbningstiden, hans forestillinger om, hvordan det vil påvirke forretningens økonomi og personaleforhold samt hans personlige arbejdsforhold m.v.

Indehaverne er opdelt efter, om forretningen har fået dispensation fra lukkeloven. Særlig interesse knytter sig til, om og hvordan indehaverne i forretninger uden dispensation fra lukkeloven kan tænkes at ville ændre åbningstiderne. I den forbindelse har vi ment, at de erfaringer, som indehavere i forretninger med dispensation fra lukkeloven giver udtryk for, kunne være vejledende, selvom disse oplysninger må tages med forbehold, da de forretninger, der har dispensation, ikke umiddelbart kan sammenlignes med detailhandelen som helhed, som tidligere anført.

I første afsnit redegøres for indehavernes opfattelse af deres muligheder for at træffe aftaler om fælles åbningstider eller en "deling af markedet". I de følgende tre afsnit har vi samlet indehavernes oplysninger om, hvordan de forventer forretningernes åbningstider vil blive ved en liberaliseret lukkelov og endelig i det sidste afsnit sammenfattes disse oplysninger for hvert af de områder, der indgår i undersøgelsen. I rapportens kapitel 8: Konklusion er det samme materiale anvendt

til forsøgsvis at opstille en sandsynlig udvikling i de enkelte branchers åbningstider i tilfælde af en liberalisering eller fuldstændig ophævelse af lukkeloven.

Aftaler om begrænsning eller fordeling af åbningstiden.

Samarbejdsforholdene i detailhandelen i de udvalgte områder har vi belyst ved at spørge indehaverne, om der i deres branche eller bydel havde været talt om en fællesbegrænsning af åbningstiden, og om man i øjeblikket havde nogen aftaler om åbningstiden m.v. Resultatet er vist i tabel 3.1.

Tabel 3.1: Indehavere og bestyrere fordelt efter deres oplysninger om aftaler vedrørende begrænsning af åbningstiden

		Indehavere uden dis- pensation	Indehavere med dis- pensation
Antal ialt		48	60
Tilløb til afta- ler tid- ligere	JA	30	16
	NEJ	15	39
	Ved ikke	0	2
	Uoplyst	3	3
Er der af- taler i dag	JA	19	10
	NEJ	23	44
	Ved ikke	1	0
	Uoplyst	5	6
Er De selv med i aftalen	JA	19	6
	NEJ	0	4
	Uoplyst ^{x)}	29	50
Er en el- ler flere af Deres konkur- renter	JA	4	3
	NEJ	15	6
	Ved ikke	0	1
	Uoplyst ^{x)}	29	48

Ifølge tabellen bekræfter ca. 3/4 af indehaverne i ikke-dispensationsforretningerne, at der i deres branche eller bydel har været "snakket" om begrænsning af åbningstiden. På interviewtidspunktet mente 19, at der i deres område var en aftale. I langt de fleste tilfælde var aftalen kommet i stand gennem handelsstandsforeninger. Som regel drejede ordningen sig om at lukke lørdag kl. 12 eller 13. I enkelte tilfælde var der tale om branchemæssige aftaler; således var slagterne i en by blevet enige om at lukke tidligt fredag aften samt om at holde middagslukket en time hver dag. Nogle af indehaverne uden dispensation betonedede vigtigheden af at lave regionale aftaler om begrænsningen af åbningstiden, da forbrugeren jo ellers ikke anede, hvornår de forskellige forretninger havde åbent. I nogle tilfælde havde man en form for stiltiende begrænsning i åbningstiden, som alle blot fulgte, men i andre tilfælde var vi ude for et meget broget "monster" f.eks. med hensyn til åbningstiden lørdag.

Indehaverne af forretninger med dispensation synes ikke i samme grad at have aftaler om begrænsning af åbningstiden. Som vi kan se af tabellen, er det kun 16 eller under en trediedel, som havde "snakket" begrænsning, og kun 10 mente, at der på interviewtidspunktet var tale om aftaler. En del af denne forskel i antallet af aftaler kan imidlertid forklares ved, at en stor del af dispensationsforretningerne lå ret alene i "ferielandet". De havde således ingen at indgå aftaler med, og deres situation kan med tilnærmelse beskrives som "geografisk betinget monopol".

I et enkelt tilfælde var der tale om en aftale inden for tekstilbranchen, og den indehaver, vi talte med, var meget bange for, at ordningen skulle bryde sammen, hvis en af deltagerne kom i økonomiske vanskeligheder.

En enkelt mindre indehaver udtalte, at han generelt var modstander af aftaler i handelsstandsforeningen. Han ville ikke bindes til en aftale, som "de store" havde lavet. Dette var dog et særstandpunkt, idet de fleste mente, at problemet var at få de større kædeforretninger med i aftaler om begrænsning af åbningstiden.

Hos indehavere uden dispensation er opbakningen af de lokale aftaler meget stor. Alle indehavere, vi interviewede, var tilsyneladende med i aftalen. I et enkelt område fandt vi i øvrigt, at der var uklarhed om, hvorvidt der var en

aftale eller ej. Vi interviewede saledes en indehaver, der benægtede, at der fandtes en lokalaftale. Dette på trods af, at hans konkurrenter både overholdt en sådan samt var fortørnede over, at han brød den. Fire indehavere overholdt selv aftalen på trods af, at en eller flere af deres nærmeste konkurrenter ikke var med i aftalen.

I gruppen af indehavere med dispensation var fire af indehaverne selv uden for aftalen. For tre af disse var årsagen, at en eller flere af deres store konkurrenter også var uden for aftalen. De virkede dog alle, som om de var ganske godt tilfredse med denne situation.

Med henblik på en liberalisering af lukkeloven er det af særlig interesse at se på, hvordan indehavere uden dispensation vurderede mulighederne for at opnå enighed om en begrænsning af åbningstiden inden for det lokale område. Dette er belyst i tabel 3.2.

Tabel 3.2.: Indehavere uden dispensation fordelt efter deres forventninger til aftaler om begrænsende aftaler ved en liberaliseret lukkelov og nuværende aftaler.

		Forventet enighed om begrænsninger i åbningstiderne ved liberaliseret lukkelov				
		JA	MÅSKE	NEJ	UOPLYST	IALT
Aftale i dag om begrænsning af åbningstiden	JA	14	3	5	1	23
	MÅSKE	0	0	1	0	1
	NEJ	10	3	9	0	22
	UOPLYST	1	0	0	1	2
IALT		25	6	15	2	48

Af tabellen fremgår det, at mange mener, at det vil være muligt at opnå enighed om aftaler til begrænsning af åbningstiden. Ikke mindre end 25 eller over halvdelen af indehaverne forventer muligheder for aftaler. Kun 15 eller ca. 1/3 mener ikke, det vil være muligt.

Sammenligner vi indehaveres forventninger om aftaler med, om de har aftaler i dag, er det overraskende, at sammenhængen trods alt ikke er **større**. Således forventer 10 indehavere, som i dag ikke har aftaler, at man ved en liberalisering af lukkeloven alligevel vil kunne blive enige om begrænsning af åbningstiden, og fem indehavere, som i dag har aftaler, forventer ikke, man vil kunne opna aftaler ved en liberalisering.

Arsagen hertil er, at nogle indehavere betragter en liberaliseret lukkelov som en sa væsentlig ændring af konkurrenceforholdene, at den vil slå bestående aftaler i stykker, medens andre tværtimod antager, at den vil tvinge detailhandelen til at indgå aftaler.

Vurderingerne af, om man vil kunne opna enighed om begrænsning af åbningstiden, er meget afhængig af brancheforhold, hvilket ses af nedenstående tabel.

Tabel 3.3.: Indehaverne uden dispensation fordelt på brancher og deres vurdering af mulighederne for at opnå en begrænsende aftale om åbningstiden.

	Kolo- nial	Textil	Bolig- udstyr	Isen- kram	Ialt
Enighed JA	6	7	3	8	24
Enighed NEJ	10	2	1	2	15
Enighed MÅSKE	3	1	0	2	6
Uoplyst	-	-	-	-	3
IALT	19	10	4	12	48

Af denne tabel fremgår det, at indehavere inden for kolonial er de mest pessimistiske. Kun ca. 1/4 af indehaverne mener således, at det vil være muligt, at man kan blive enige om en aftale. Inden for de øvrige brancher er vurderingerne meget mere positive. Her forventer ca. 3/4 af indehaverne muligheder for begrænsende aftaler.

Ikke-dispensationsforretningernes ændring af åbningstiden ved en liberalisering af lukkeloven.

Et mere korrekt udtryk for indehavernes konkurrencesituation får vi nok af deres **syn** på åbningstiden. Da de stillede spørgsmål er forskellige for indehavere med og uden dispensation, har vi foretaget en opdeling, og besvarelserne fra indehavere med dispensation omtales i et senere afsnit.

Mange indehavere stejlede over for vore spørgsmål og svarede, at de virkelig ikke anede, hvordan de ville reagere med åbningstiden ved en liberaliseret lukkelov. Vi fik dog mange overbevist om, at de dog alligevel måtte være de rette til at skønne over en eventuel ændring.

Således spurgte vi hver enkelt indehaver, om han ville udvide åbningstiden.

Tabel 3.4.: Indehavere uden dispensation opdelt efter, om de vil ændre åbningstiden ved en liberaliseret lukkelov, fordelt efter antal ansatte.

	Antal ansatte			Ialt
	0-lejl. medhj.	1-5	6-	
Vil udvide åbningstiden	2	1	9	12
Vil ikke udvide åbningstiden	4	10	12	26
Vil måske udvide åbningstiden	0	4	6	10
IALT	6	15	27	48

Som det fremgår af tabellen, er 12 indehavere indstillet på at udvide åbningstiden, 26 mener ikke, de vil ændre, og 10 indehavere er i tvivl. Det er fortrinsvis de store forretninger, som vil udvide åbningstiden, medens de mellemstore og små forretninger ikke regner med at udvide åbningstiden væsentligt, således mener kun en af de 15 mellemstore, at han vil udvide umiddelbart.

For at få et billede af, hvilke holdninger der lå bag besvarelsene om at udvide åbningstid, stillede vi nogle supplerende spørgsmål.

Indehavere, som havde svaret ja eller måske til at udvide åbningstid, havde følgende svarmuligheder:

1. Vil ændre, fordi det er en økonomisk fordel.
2. Pøler mig tvunget til det af konkurrencen.
3. Andet.

Indehavere, som havde svaret nej til at udvide åbningstiden, blev spurgt, om de på grund af konkurrencen kunne tvinges til det, med følgende svarmuligheder:

1. Kan tvinges til at ændre.
2. Kan ikke tvinges til at ændre.
3. Kan måske tvinges til at ændre.

Nedenfor ses resultatet. Grupper, som vi mente dækkede over samme holdning, har vi slået sammen til følgende fire hovedgrupper. Til sammenligning har vi yderst til højre opstillet den tidligere omtalte besvarelse af, om indehaverne ville ændre åbningstid.

Vil ændre på grund af <u>økonomisk fordel eller andet</u>	9	Vil udvide	12
<u>Er tvunget eller vil kunne tvinges på grund af konkurrence</u>	22	Vil måske udvide	10
Vil ikke ændre, men <u>kan måske tvinges på grund af konkurrence</u>	6		
Vil ikke ændre og <u>kan ikke tvinges på grund af konkurrence</u>	9	Vil ikke udvide	26
Uoplyst	2		
IALT	48		48

Sammenligner vi den oprindelige besvarelse med holdningerne, der lå bag, fremgår det, at en meget stor del af indehaverne vil føle sig tvunget til at ændre åbningstid. I det følgende vil vi kort give en beskrivelse af de fire holdningstyper.

Økonomisk fordel. Som det fremgår har 9 angivet, at de ville ændre åbningstiden på grund af økonomiske fordele. To af de ni var på trods heraf mod liberalisering af lukkeloven. Den ene anførte, at det kun ville gå godt i hans branche alene. Den anden var en bestyrer, som var klar over, at det ville være en fordel for forretningen, - men ikke for ham. Holdningen i øvrigt afspejlede sig i følgende udsagn:

"Øget fritid hos forbrugerne gør lukkeloven stiv".

"Vi er til for forbrugerne".

"Det vil ikke være en fordel for de ansatte, men for forbrugerne".

Tvunget af konkurrencen. Man kunne formode, at nogle indehavere, der havde økonomisk fordel af ændret åbningstid, måske følte det mere legitimt at sige, at de var tvunget på grund

af konkurrencen. Dette ville dog nok indebære, at de samtidig trods alt var for en liberalisering af lukkeloven. Da kun én af de 22 rent faktisk var for er liberaliseret lukkelov, ma vi ga ud fra, at disse mennesker virkelig kun ændrer åbningstiden, hvis andre gør det.

Måske tvinges. Tre af de seks indehavere, der har svaret ja til, at de måske kunne tvinges til at ændre åbningstiden, var samtidig for en liberalisering af lukkeloven. Alle tre forretninger er store, og man kan formode, at de regner med at være stærke nok til at fastholde den nuværende åbningstid, eller at de ikke har noget imod at ændre den.

Ikke tvinges af konkurrencen. Hvis vi gar ud fra i første omgang, at denne gruppe ikke vil ændre åbningstider, fordi disse indehavere intet mister ved, at andre holder længere åbent - sa kunne man måske have regnet med, at en del ville svare ja til en liberalisering af lukkeloven. Det modsatte er tilfældet, ikke én er for. "Lukkeloven er god, som den er, og ikke ti vilde heste ku' fa mig til at ændre åbningstiden".

I tabel 3.5 har vi forsøgt at belyse, hvor stor en indflydelse forretningsstørrelsen har pa indehavernes holdning til at ændre åbningstid.

Tabel 3.5.: Holdning til ændret åbningstid opdelt efter antal ansatte i forretninger uden dispensation (to uoplyste)

		Økonomisk fordel	Tvinges ja	Tvinges måske	Tvinges nej	Ialt
Antal ansatte	0-1	2	2	0	3	7
	1-5	0	10	2	2	14
	6-	7	10	4	4	25
IALT		9	22	6	9	46

Tendensen i overstående tabel er tydelig. De helt sma indehaverforretninger er i temmelig høj grad upåvirkede af de andres åbningstid. Folk, som kommer i disse forretninger, vil sandsynligvis have en solidaritetsfølelse med indehaverne og komme der, selvom de øvrige forretninger ændrer åbningstiden. Måske noget overraskende mener to af de syv sma indeha-

vere, at det vil være en økonomisk fordel for dem at ændre åbningstiden.

For de mellemstore forretninger er situationen en helt anden. Ikke mindre end 10 af de 14 indehavere i denne gruppe mener, de vil kunne tvinges til at ændre åbningstid. To mener, de måske kan tvinges, og to er sikre på, at de ikke kan tvinges til at ændre åbningstid. Ikke en eneste af indehaverne i mellemstore forretninger mener at ville have økonomisk fordel af at ændre åbningstid.

De helt store forretninger kan opdeles i tre grupper:

- a. Indehavere, som har økonomisk fordel af at ændre åbningstiden.
- b. Indehavere, som befinder sig i samme situation som de mellemstore forretninger - bliver tvunget til at følge med.
- c. Indehavere, som i kraft af deres størrelse ikke mener, de vil kunne tvinges til at ændre åbningstid.

Måske er det uventet, at der i denne gruppe trods alt kun er 7 af 25, som vil ændre åbningstiden på grund af den økonomiske fordel.

Sammenfattende kan vi sige, at det først og fremmest vil være de mellemstore forretninger, som vil føle sig tvunget til at ændre åbningstid under en liberalisering af lukke-loven.

Holdningen til ændret åbningstid afhang også af branche, hvilket fremgår af tabel 3.6.

Tabel 3.6.: Holdning til ændret åbningstid opdelt efter branche i forretninger uden dispensation

	Økonomisk fordel	Tvinges ja	Tvinges måske	Tvinges nej	Ialt
Kolonial	4	12	1	3	20
Textil	3	6	1	0	10
Bolig	1	2	0	1	4
Isenkram	1	2	4	5	12
IALT	9	22	6	9	46

Kolonialbranchen er meget følsom over for ændring af åbningstiden. 16 ud af 20 vil enten ændre åbningstiden af sig selv, fordi det er en økonomisk fordel, eller kunne tvinges til det. Med hensyn til de tre indehavere, som ikke vil kunne tvinges til at ændre åbningstid, var der i alle tre tilfælde tale om små forretninger med en fast kundekreds.

Textilbranchen er - ud fra det spinkle materiale - også en branche, som er meget følsom over for konkurrence på åbningstid, og det er her bemærkelsesværdigt, at ikke mindre end tre af de 10 indehavere i gruppen vil have økonomisk fordel af at udvide åbningstiden.

Boligbranchen, som i øvrigt også omfatter andre langvarige forbrugsgoder, er det svært at sige noget sikkert om, da antallet af observationer er meget få. Vi havde for så vidt regnet med, at dette var en branche, hvor indehaverne ville have økonomisk fordel ved at ændre åbningstid, da indkøb af møbler og andre langvarige forbrugsgoder ofte er et familieanliggende, som det kan være svært at få indpasset i den nuværende åbningstid. Dette kan vi dog hverken bekræfte eller afkræfte.

Den eneste branche, som virkelig synes at være temmelig upåvirket af konkurrence på åbningstid, er isenkrambranchen (omfatter også fotohandlere, boghandlere m.m.). Her er der kun én, som mener, det vil være en økonomisk fordel for ham at ændre åbningstid, medens fem er sikre på ikke at kunne tvinges til at ændre åbningstiden.

Omfanget af åbningstidsændringer i forretninger uden dispensation.

De åbningstidsændringer, som indehaverne gav udtryk for, at de ville foretage, hvis lukkeloven helt bortfaldt, svinger fra små justeringer til virkelig radikale ændringer.

Branche	Virksomhedsstørrelse	Åbningstidsændringer
Kolonial	0-1	Udvides lørdag eftermiddag. Fredag flyttes til torsdag, lukket mandag morgen. Lukket lørdag.
	1-5	Fredag flyttes til torsdag. En time ekstra hver dag. Lørdag 8-10. Fredag til kl. 19.00.

Kolonial	6-	En halv time ekstra hver dag. Ma. 12-18, ti. + ons. 9-18, tor. + fred. 9-20, lørd. 8-16. En halv time ekstra mandag - torsdag. Alle dage til kl. 21.00. Fredag ÷ 1 time, lørdag ÷ 1 time. 2 stk. fredag flyttes til torsdag.
Textil	0-1	-
	1-5	Fredag til kl. 21.00
	6-	3 stk. fredag flyttes til torsdag. Mand. + onsd. + fred. 8.30 - 17.30, tirsd. + torsd. 21.00, lørdag lukket.
Bolig	0-1	-
	1-5	1/2 til 1 time ekstra hver dag.
	6-	Mandag til fredag 10-19.
Isenkram mm.	0-1	-
	1-5	3 stk. fredag flyttes til torsdag.
	6-	Mand. - fred. 10.00 - 22.00, lørdag 10.00 - 18.00, søndag 10-14.00. 2 stk. fredag flyttes til torsdag ÷ 1/2 hver dag og 2 timer søndag. Fast antal timer pr. uge.

Det fremgår af udtalelserne, at nogle vil ligefrem indskrænke åbningstiden ved helt at lukke lørdag, medens andre vil udvide til kl. 21-22 om aftenen. Endelig er der en del, som ikke vil udvide, men blot omlægge åbningstiden. Særlig markant var det store antal indehavere, som Ønskede den lange åbningstid flyttet fra fredag til torsdag. Argumenterne er, at mange af kunderne begynder weekenden umiddelbart efter arbejdstid fredag, og om sommeren tager de så direkte på landet. Havde man åbent torsdag aften, kunne kunderne nå at afvikle indkøbene, inden de tog på landet.

Man kan sammenfatte disse udtalelser i følgende grupper: Faktisk udvidelse af åbningstid, omlægning af åbningstiden, fastholdelse af nuværende åbningstid og indskrænkning af åbningstiden. Disse grupper har vi så igen sat i relation til, om indehaverne ville udvide åbningstiden. Man finder da, at af 14 indehavere, som sagde, de ville udvide åbningstiden, Ønsker tre i virkeligheden blot en omlægning af åbningstiden, som ikke indebærer en udvidelse.

Blandt de 11 indehavere, som havde svaret "måske" til at ville udvide åbningstiden, regner fem med en faktisk udvidelse af åbningstiden, medens kun én regner med en omlægning af åbningstiden. Næsten halvdelen ved ikke, hvordan de vil ændre åbningstiden.

I gruppen, der havde svaret nej til at ville udvide åbningstiden, ville 1/3 have ændret åbningstiden. Ændringen var fortrinsvis ønske om at flytte den lange åbningstid fra fredag til torsdag. Endelig udtalte to indehavere, at de ville indskrænke åbningstiden ved en liberaliseret lukkelov, og det er lidt vanskeligt at forstå, hvorfor disse to indehavere ikke allerede i dag indskrænker åbningstiden.

Åbningstidens længde i dispensationsforretninger.

I det foregående har vi på grundlag af ikke-dispensationsforretningernes forventninger forsøgt at sige noget om, hvordan detailhandelen formodentlig vil reagere. I dette afsnit vil vi se, i hvilket omfang forventningerne er bekræftet af udviklingen inden for dispensationsforretningerne i dag. Vi må dog stadig erindre, at denne gruppe af forretninger ikke er sammensat på samme måde som detailhandelen som helhed.

For at få et sammenligneligt udtryk for åbningstiden har vi opdelt forretningerne efter det antal timer, de har åbent ud over almindelig åbningstid. Nedenfor skal vi give nogle eksempler på, hvilke typiske åbningstider der ligger bag grupperinddelingerne, vi har brugt.

Antal timer ud over normalt åbningstid pr. uge	Typiske åbningsmuligheder
0	Forretninger, som for tiden ikke udnytter deres dispensation
1-5	Normal åbningstid + 1/2 time mand.-torsd. Normal åbnings- tid + nogle timer lørd/sønd.
5-10	Normal åbningstid + lørd. 14-18, sønd. 8-12.
10-25	Almindelig åbningstid alle ugens dage incl. lørdag/søndag.
25-40	Åben til ca. kl. 21.00 alle dage i ugen.
40-	Åben til kl. 23-24 alle dage i ugen.

På grundlag af disse grupper har vi nedenfor i tabel 3.7 opdelt indehaverne efter åbningstid og branche.

Ta'bel 3.7.: Indehavere opdelt efter åbningstidens længde ud over almindelig åbningstid og branche.

	Antal timer ud over alm. åbningstid						Ialt
	0	1-5	5-10	10-25	25-40	40-	
Kolonial	2	8	4	8	11	3	36
Textil	2	0	2	0	0	1	5
Bolig	0	2	1	0	0	0	3
Isenkram	0	1	1	0	0	0	2
Kiosker	1	1	0	2	4	4	12
IALT	5	12	8	10	15	8	58

Som det fremgår, er det hovedsagelig kolonial og kiosker, som har meget længe åbent. Inden for tekstil, boligudstyr og isenkram er der, med undtagelse af *in* tekstilforretning, ingen, som har mere end 10 timer åbent ud over almindelig åbningstid. For at få et bedre billede af, hvilke forretninger som har udvidet åbningstiden, vil vi kort gøre rede for forholdene inden for hver af brancherne.

De fleste dispensationsforretninger inden for kolonial har åbent fra 10-40 timer ud over almindelig åbningstid. Nogle af forretningerne med de særlige lange åbningstider har til gengæld lukket om vinteren. Størstedelen af de Øvrige forretninger havde væsentlig kortere åbningstid i vinterperioden. Antal ansatte kan i øvrigt være et tvivlsomt mål for forretningsstørrelse, da nogle af forretningerne havde dobbelt så mange ansatte om sommeren som om vinteren.

Forretningerne inden for textilbranchen havde som omtalt ikke væsentligt udvidet deres åbningstider. Årsagen er, at tekstilforretningerne med dispensation i dag er små "hobbybetonede" forretninger ved grænsen og i sommerlandet. En kvindelig indehaver havde således slet ikke fast åbningstid. På døren stod, at forretningen åbnede kl. 10.00, men vi måtte dog vente til kl. 10.30, før der blev lukket op. Imidlertid kunne hun godt holde åbent én á to timer længere om aftenen. Hun udtalte selv, at hun havde åbent efter behov.

Inden for bolig og isenkram fandt vi kun fire boligforretninger og to isenkramforretninger med dispensation fra lukkeloven. Boligforretningerne var, bortset fra én, små forretninger. Den enkelte store var i en helt speciel konkurrencesituation, som vil blive taget op under den geografiske behandling. De to isenkræmmere var også små forretninger, hvoraf den ene helt havde åbent efter behov, medens den anden havde åbent indtil kl. 18.30 hver dag.

Kioskerne er den "branche", som klart havde de længste åbningsstider. To kiosker lukkede kl. 19.00, ingen af de øvrige lukkede før kl. 21.00 (i sommertiden).

Sammenligner man åbningsstider i dispensationsforretninger, som de er i dag, med ikke-dispensationsindehavernes forventninger om åbningsstider ved en liberaliseret lukkelov, finder vi en vis overensstemmelse. Sammenligningen har den svaghed, at kun godt halvdelen af indehavere uden dispensation har turdet udtale sig om deres forventede åbningsstid.

Inden for brancherne boligudstyr og isenkram er udvidelserne begrænsede, og der er god overensstemmelse mellem ikke-dispensationsindehavernes forventede og dispensationsindehavernes faktisk realiserede åbningsstider.

I tekstilbranchen mener en del indehavere i ikke-dispensationsforretninger, at de ved en helt liberaliseret lukkelov vil udvide kraftigere, end vi kan se hos dispensationsforretningerne i dag.

Størst uoverensstemmelse er der inden for kolonial. De realiserede åbningsstider overstiger ikke-dispensationsindehavernes forventninger betydeligt.

For at få et indtryk af omsætningens følsomhed med hensyn til åbningsstider spurgte vi indehavere med dispensation, hvor stor en omsætningstilbagegang de ville regne med ved overgang til almindelig åbningsstid.

Tabel 3.8.: Indehavere med dispensation fordelt på forventet omsætningsnedgang ved overgang til almindelig åbningstid og antallet af nuværende antal timer ud over almindelig åbningstid.

Timer over normal åbningstid	Procentuel nedgang				Ialt
	0%	0-20%	20-50%	50-%	
0-5	3	7	0	0	10
5-10	0	3	3	0	6
10-25	0	1	8	0	9
25-40	0	1	11	3	15
40-	0	1	1	6	8
IALT	3	13	23	9	48

Som man kunne forvente, er der en helt tydelig sammenhæng mellem åbningstidens længde og den forventede omsætningsnedgang ved overgang til almindelig åbningstid. Af de 10 forretninger, som kun har åbent indtil fem timer ud over normal åbningstid, antog tre, at de slet ikke ville få nogen tilbagegang. Syv forventede en tilbagegang på mellem 0-20%. På samme måde antog seks af otte forretninger, som havde åbent mere end 40 timer, at de ville få en tilbagegang på over 50%.

For at belyse hvilken konkurrence, der er mellem ikke-dispensationsforretninger og dispensationsforretninger spurgte vi dispensationsforretningerne, hvilken omsætningstilbagegang de ville regne med ved en liberaliseret lukkelov, hvor alle forretninger fik lov til at holde længe åbent.

Af de ialt 44 indehavere, som har besvaret dette spørgsmål, er der kun to, som mener, de vil få stor tilbagegang. 10 mener, de vil få en lille tilbagegang. 3/4 - eller 31 - mente ikke, en liberaliseret lukkelov ville få indflydelse på deres omsætning.

Interessant er det, at en større kolonialforretning forventede en omsætningsfremgang ved en liberaliseret lukkelov. Baggrunden var, at forretningen i øjeblikket ikke alene kunne trække folk ind til byområdet. Forretningen havde åbent søndag fra kl. 9.00-13.00.

Alt i alt må vi mene, at der kun er begrænset konkurrence mellem forretninger med og uden dispensation, hvilket også bekræftes af følgende udtalelse: "Når folk tager på landet i weekenden, hører det med til livet på landet, at man køber ind i den lokale købmandsforretning, dels for at se hvem der er heroppe, dels for at høre de sidste lokale nyheder".

Konkurrencesituationen i de enkelte geografiske områder.

I dette afsnit anskueliggøres de lokale forholds betydning i de udvalgte områder.

Da myndigheden vedrørende lukkelovens administration ligger hos kommunerne, er det naturligt at afgrænse de geografiske områder efter disse. Vi begynder således med Tønder kommune, hvorefter rækkefølgen bliver: Bov (Kruså, Padborg etc.), Aarhus (herunder også Odder), Lemvig, Nyborg, Dragsholm (Odsherred), Trundholm (Odsherred), Nykøbing Sj., Frederiksværk, Møn og Københavns kommune.

Under den enkelte kommune vil vi i forbindelse med konkurrencesituation i bredere forstand beskæftige os med forhold som områdets kundegrundlag, beskæftigelsesforhold, detailhandelsstruktur, kommunens lukkelovspolitik og detailhandelens åbningstider, herunder handelsstandsforeningers betydning, uanyttelse af dispensationer og eventuelle eksperimenter med åbningstiden. Fremstillingen bygger både på besvarelsen af konkrete spørgsmål i spørgeskemaerne og de kommentarer og supplerende oplysninger, vi skrev ned under interviewene.

Tønder.

Tønder by er centrum i Tønder handelsdistrikt, der i lighed med andre sønderjyske områder har været præget af relativ langsom vækst i befolkning og erhvervsaktivitet. I kommunen, som har grænse til Tyskland, ligger overgangsstedet Sæd 6-7 km syd for byen. Der er ikke i distriktet nogen sommerhusbebyggelse af betydning, ligesom kundegrundlaget på den tyske side af grænsen er meget spredt.

Som centrum i et handelsdistrikt er det naturligt, at gadebilledet i Tønder præges af udvalgsvarerforretninger som isenkram, boligudstyr, beklædning o.l. Næringsmiddelforretningerne er som regel små med undtagelse af et supermarked

2

pa ca. 600 m . I Sød findes kun 3 forretninger, hvoraf den ene er rent fødevarer supermarked, medens de to andre, der begge er placeret lige ved grænseovergangen, har både fødevarer og gaveartikler.

Det er karakteristisk for Tønder, som et område med kun lidt industri, at de besøgte forretninger i 12 ud af 15 tilfælde finder det let eller meget let at skaffe personale. Det, der i tre tilfælde skaber vanskeligheder, er at man kun ønsker at ansætte faglært, mandligt heltidspersonale. Det er endvidere typisk, at forretningerne kun i mindre omfang anvender kvindeligt personale og næsten ingen deltidsansatte. Til dette traditionelt prægede billede hører også de ansattes høje anciennitet. I de fleste forretninger har over halvdelen af de ansatte været i forretningen over fem år. For forretningerne ved Sød gælder, at de i sommerhalvåret antager en række skolepiger på heltid til en lav løn. Man får normalt ca. 10 gange så mange ansøgere, som man skal bruge.

Fra Tønder kommunes side gøres et stort arbejde for at bringe området ind i en kraftigere vækst. I et vist omfang er det lykkedes at trække industri til byen, men det er ikke lykkedes at formå detailhandelen i byen til at deltage i fremstød for at trække tyskere til byen. Kommunen har mulighed for, i lighed med de tre andre kommuner ved grænsen, at give dispensation fra lukkeloven efter kommunalbestyrelsens eget skøn. Denne mulighed benyttes kun, udover et enkelt specialtilfælde, der omtales senere, af detailhandelen ved Sød, men står åben for forretninger i hele kommunen. Dispensationerne vil blive givet efter ansøgning for de åbningstider, forretningerne selv ønsker.

Der er blandt detailhandelen i Tønder by stort set enighed om at holde fast ved de nuværende åbningstider. Disse udnytter ikke i øjeblikket lukkelovens muligheder, idet der overalt lukkes lørdag kl. 12.00. Denne aftale stammer fra en beslutning i handelsstandsforeningen i 1940 og er så gammel, at en række forretninger ikke er klar over dens eksistens. De lukker blot som de andre, idet det er et gennemgående argument, at kunderne forsvinder fra gaderne efter kl. 11.30.

Der har været ganske få tilløb til ansøgninger om dispensation fra lukkeloven, men kun een forretning har inden for det sidste årstid Søgt (og fået) dispensation. Bag dette ligger helt specielle forhold, idet den nævnte forretning er i direkte konkurrence med Højer Tæppefabrik, der af Højer kommune har fået dispensation og holder åbent lørdag eftermiddag og Søndag. Forretningen har fået fuld opbakning af handelsstandsforeningen i denne specielle situation, men efter anke fra den anden boligudstyrsforretning i Tønder besluttede ankenævnet, at hverken Højer Tæppefabrik eller forretningen i Tønder måtte få dispensationen som andet end forsøg, der udløb 1. oktober. Begge har nu normale åbningstider, og forretningen i Tønder vil kun Søge dispensation igen, hvis Højer gør det. Der har fra Tønder-forretningens side kun været tale om en forsvarsreaktion, og den positive indstilling fra personalets side synes efter oplysninger under interviewene også kun at gælde for en nødsituation af kortere varighed.

Med hensyn til eksperimenter med åbningstiden havde enkelte forsøgt at holde åbent til kl. 13.00 eller 14.00 om lørdagen, men var alle gået tilbage til kl. 12.00. Der var almindelig enighed om, at by en ikke kunne trække mere omsætning til forretningerne ved at ændre åbningstiden. Enkelte kunne ved liberalisering af lukkeloven tænke sig at holde længere åbent om tirsdagen og torsdagen og til gengæld lukke helt lørdag.

I Sæd var der stor usikkerhed om, hvilke aftaler man havde, idet een mente, man alle lukkede kl. 19.00, men den anden mente, det var kl. 21.00. Der var i det hele taget meget lille kontakt mellem de tre indehavere i dette område, men de var jo også store dele af døgnet bundet til deres forretninger. En typisk bemærkning fra een af disse indehavere er følgende: "Inde i Tønder har de tid til at more sig, men de har ikke råd. Vi har råd, men ikke tid. Til gengæld tager vi en god lang ferie hvert år". De holdt i øvrigt kun lukket juledag og påskedag.

Sammenfattende om Tønder kommune kan siges, at området virker langt mere isoleret og traditionelt end dets placering ved grænsen synes berettiget til. I stærk modsætning til området omkring Padborg-Kruså er forretningerne i Tønder enige om, at områdets omsætning er konstant, og så længe alle får til dagen og vejen, er der intet incitament til ændring af

åbningstiden. En "dispensationslavine" vil dog kunne sættes igang i Tønder af een eller flere af de største forretninger, men der skal nok gå nogle år, før tiden er moden til dette skridt. Foreløbig holdes disse forretninger i ave af personalehensyn og kollegiale følelser over for andre detailhandlende.

Bov kommune.

De byer, hvori vi har taget interview i Bov kommune, er Padborg, Kruså og Kollund. I Aabenraa handelsdistrikt har disse byer ikke i sig selv noget særligt kundegrundlag, men beliggenheden så nær ved det tætbefolkede Flensborg giver basis for en meget stor omsætning i detailhandelen alligevel.

Som randområde i handelsdistriktet og centrum for grænsehandelen er det naturligt, at dagligvareforretninger og herunder navnlig fødevarerforretninger er dominerende i gadebilledet. Forretningerne er overvejende lagt an på selvbetjening, og der findes i Kruså i hvert fald to supermarkeder af anseelig størrelse. Den største handel er da også koncentreret her, medens Kollund, som lever af færgen over Flensborg Fjord, og Padborg, hvor grænseovergangen er ret lille, er præget af små forretninger. I Padborg er branchefordelingen i øvrigt meget lig den, vi fandt i Tønder.

Som et område med meget få andre beskæftigelsesmuligheder er det vel naturligt, at fem af de besøgte otte forretninger med ansatte fandt det let at skaffe personale. Som årsager hertil nævnes også, at forretningerne på grund af den lange åbningstid gør meget for at tilpasse arbejdstiden til den enkelte muligheder. Af de, der havde vanskeligheder, mente en, at det var på grund af det fysisk hårde arbejde, medens arbejdstiden ellers blev nævnt som årsag. Det skal dog tilføjes, at flere forretninger ud over normal arbejdstid trækker på toldere og andre funktionærer, som gerne vil tjene en ekstraskilling. Der anvendes i dette område i høj grad kvinder, og visse forretninger benytter også deltidsansættelse.

Bov kommune kan i lighed med Tønder give dispensation fra lukkeloven og gør det i hele kommunen efter ansøgning gældende til kl. 23.00 på alle dage. Der findes i kommunen kun ganske få forretninger, som ikke benytter denne adgang til længere åbningstid, idet man herved sparer de bøder, som tidligere blev betalt med jævne mellemrum for handel ved "bagdøren".

Der synes ikke i området at være nogen aftale om åbningstiden, og man mener heller ikke, der er mulighed for at opnå enighed. Alligevel er det kun ret begrænsede udvidelser, der er tale om. Enkelte små forretninger holder åbent, når der er kurder "efter lyst og behov", for at citere en af indehaverne. Af fødevarerforretningerne holder enkelte åbent til kl. 19.00 (fredag til kl. 20.00 og Søndag fra kl. 14.00), medens mange lukker omkring kl. 18.00 og kun har et par timer åbent om søndagen. Der findes sgar enkelte, som har helt normale åbningstider bortset fra 1/2 time ekstra de første fire dage i ugen.

Der er altså ikke tale om kraftige udvidelser af åbningstiderne, men flere gav udtryk for, at hvis antallet af supermarkeder fortsat voksede, ville konkurrencen eventuelt tvinge dem til øget åbningstid. Foreløbig følte de fleste dog, at der var omsætning nok til dem alle. Særligt bemærkelsesværdigt er det vel, at møbelforretningerne, som jo ellers betragtes som nogle, der vil have fordel af lang åbningstid, alle lukker ved 18-tiden og har helt lukket lørdag eftermiddag og Søndag. Omvendt må det bemærkes, at flere af de forretninger, der havde længe åbent samt åbent i weekenden, har næsten halvdelen af deres omsætning uden for normale åbningstider, herunder begge de store supermarkeder i Kruså.

Sammenfattende om Bov kommune kan siges, at dagligvareforretningerne her bedre kan bruge ufaglært, kvindeligt personale end specialforretningerne i Tønder og derfor ikke føler særlige vanskeligheder med at skaffe ansatte. Samtidig er områdets detailhandelsomsætning stærkt stigende (flere af forretningerne havde flerdoblet både areal og omsætning inden for de sidste tre år), således at konkurrencen endnu ikke er så hård. Da mange af indehaverne imidlertid er kommet til området udefra og uden forudgående uddannelse i detailhandelen, findes ikke de samme traditioner som i Tønder, hvorfor vi forventer, at hver forretning vil køre sit eget løb, hvis der opstår vanskeligheder.

Arhus og Odder.

Som Danmarks næststørste by har Arhus et meget stort kundegrundlag, og der er her som i andre større byer regulære city-områder, forstadskvarterer etc. Arhus tiltrækker er del turister bl.a. ved anløb af skibe og har desuden langs kysten en del sommerhusbebyggelser, som strækker sig ned i Odder kommune, som derfor betragtes som hørende med til området. Desuden findes et par store campingpladser.

I en stor by som Arhus er der naturligt en skarpere konkurrence om arbejdskraften end i de mere landlige områder, og ni af de 18 forretninger med ansatte mener, det er svært at skaffe arbejdskraften. Som årsager nævnes løn og arbejdstid. Et par af dispensationsforretningerne mener imidlertid, at det er meget let at skaffe arbejdskraft, og man har således ingen vanskeligheder med at skaffe den halve snes sommeransatte, man skal bruge hvert år. Det må hertil bemærkes, at man i høj grad anvender unge studerende, der er glade for et sommerjob. I Arhus anvendes i øvrigt i høj grad kvindelige deltidsansatte, og et flertal af mandlige ansatte findes kun i udvalgs- og specialvareforretninger.

Branchemæssigt dækkes i Arhus hele spektret, og der findes adskillige store supermarkeder og stornagasinere. Uden for Arhus er placeret i hvert fald to store supermarkeder, som trækker bilende kunder fra hele området. De forretninger, som har dispensation fra lukkeloven, ligger dels ved campingpladserne, dels i sommerhusområdet og handler navnlig med fødevarer, til trods for at de ofte benævnes kiosker. Ved stranden i Odder kommune ligger flere forretninger, hvoraf den ene er et regulært supermarked på 800 m².

Arhus kommune giver dispensation fra lukkeloven efter ansøgning i hvert enkelt tilfælde. Tidligere var man indstillet på at give tilladelser til åbning i weekenden i Arhus city i tilfælde af anløb af turistbåde etc., men opgav på grund af ankenævnsafgørelser andre steder i landet. Nu gives dispensationer kun i egentlige sommerhusområder, herunder campingpladser. Dispensationen giver ret til at holde åbent fra kl. 06.00 til kl. 22.00 alle dage i ugen. Kommunen har givet i alt en halv snes dispensationer og er venligt stemt over for flere.

I Odder kommune har 2-3 forretninger efter ansøgning faet lov til at holde åbent til kl. 20.00 alle dage i ugen. Dette gælder kun i sommerhusområder, og dispensationer gives ikke i selve Odder by. Der er dog ingen tvivl om, at flere holder åbent i sommerhusområdet, som de altid har gjort, og derfor undlader at søge dispensation, der jo kun går til kl. 20.00.

Der er ingen tegn på, at foreninger af nogen art er særlig effektive til at begrænse åbningstiden i området. Om lørdagen lukker nogen kl. 12.00, flertallet kl. 13.00 og enkelte kl. 14.00. Alle udnytter fredagen fuldt ud til kl. 20.00. Der er heller ikke megen tiltro til, at det vil lykkes at begrænse åbningstiden ved en eventuel liberalisering af lukkeloven, og som årsag hertil udpeges ofte de store supermarkeder og stormagasiner. I disse forretninger har indehaverne og bestyrerne da også gennemgående udtrykt ønsker om udvidelser. I et tilfælde ønskede man således at holde åbent ugens fem første dage fra kl. 10-22, lørdag kl. 10-18 og søndag kl. 10-14.

Dispensationsforretningerne udnytter i stor udstrækning deres åbningssmuligheder, og åbningstider fra kl. 7.00 til 22.00 alle ugens dage er ikke ualmindeligt. Enkelte stryger måske den sidste time og søndag formiddag.

Sammenfattende kan siges, at detailhandelen i Aarhus på grund af vanskeligheder med at skaffe arbejdskraft i høj grad er gået over til at anvende kvindelige deltidsansatte, ligesom de andre udviklingstendenser inden for detailhandelen (strukturændringer etc.) også er slået igennem i området. På grund af det store kundegrundlag kan der ved ændret åbningstid virkelig flyttes omsætning, og da det er vanskeligt at opretholde den traditionelle detailhandelssolidaritet i en stor by med mange udefra kommende forretningsindehavere, må vi forvente, at de store fødevarerforretninger og stormagasiner vil gå i spidsen med udvidelse af åbningstiden, hvis loven giver mulighed derfor. Sagen med turistskibene viser i hvert fald, at interessen er til stede. De mindre forretninger er enige om at måtte følge med i denne situation, og vi må derfor forudse en periode umiddelbart efter en eventuel ændring af loven, hvor man forsøger sig frem efter egen interesse uden muligheder for aftaler i branche- eller handelsstandsforeninger.

Lemvig.

Lemvig by hører som 3entrum i Lemvig handelsdistrikt til i et område, der ikke erhvervsmæssigt er vokset særligt i de senere år. Der findes dog i området en del sommerhusbebyggelse langs Limf jorden, men det må i øvrigt være begrænset, hvad byen kan trække af omsætning ude fra.

Det nævnes også i byen som et problem, at de unge flytter væk, og det er nok på denne baggrund, to ud af fem besøgte forretninger føler at have haft svært ved at skaffe arbejdskraft. Disse vanskeligheder skal også ses i forbindelse med, at indehaverne ikke tror, de kan anvende kvindelig arbejdskraft. Ingen af de 18 helårsansatte i de forretninger, vi besøgte i Lemvig, var således kvinder, medens de to kvindeligt ansatte var i forretninger, som kun har behov for personale i de tre sommer måneder. I denne forbindelse er det typisk, at flere af forretningerne havde haft alle deres ansatte over fem år.

Den udvikling i detailhandelen, som i de sidste 10-15 år er sket i det øvrige land, synes at være gået uden om Lemvig. Gadebilledet er præget af små traditionelle forretninger, dog anvendes selvbetjening i mange forretninger. Branchemæssigt har byen i øvrigt som distriktscentrum hele spektret repræsenteret.

Lemvig kommune giver i egentlige sommerhusområder dispensation fra lukkeloven, således at det er tilladt at holde åbent til kl. 20.00 alle ugens syv dage. Dispensationen gives efter ansøgning og gælder kun i sommer månederne. De handlende i sommerhusområderne havde ønsket lov til at holde åbent til kl. 22.00 eller 23.00, men byrådet, der vedtog dispensationerne med meget lille flertal, mente altså at måtte begrænse åbningstiden til kl. 20.00. Man har ialt haft fire ansøgninger, som alle blev efterkommet.

Der findes i Lemvig en aftale fra 1962 om at lukke lørdag kl. 12.00, og derudover har slagterne en selvstændig aftale om middagslukning kl. 12.15 til 13.30 samt fredag kl. 18.00. Det ser ikke ud til at have været vanskeligt at opretholde enighed om disse aftaler, men flertallet af indehavere mener, det vil være umuligt at lave begrænsninger efter en eventuel ændring af lukkeloven. De ønsker, der frem-

sættes vedrørende ændrede åbningstider, gar of test ud på indskrænkninger, og der tales en del om at lukke helt lørdag. Det er vel bemærkelsesværdigt, at også de brancher, der i debatten hævdes at ville have gavn af weekend-åbning, lufter tanker om at lukke lørdag. Til gengæld ønsker de så åbning til kl. 19.00 de fem andre hverdage.

Af de to dispensationsforretninger, vi besøgte, udnytter kun den ene muligheden for aftenåbning. Han lukker så til gengæld fire timer midt på dagen. Den anden forretning lukker til normale tider, men har dog i juni, juli og august åbent lørdag eftermiddag.

En enkelt forretning i Lemvig har forsøgt at holde åbent lørdag til kl. 14.00, men gik efter 2 måneders forløb tilbage til at lukke kl. 12.00.

Sammenfattende kan om Lemvig siges, at detailhandelen er traditionelt indstillet såvel i sin åbningspolitik som i sin arbejdskraftpolitik. Tendensen i byen går mod kortere åbningstid, men denne indstilling hæmmes af frykten for konkurrenterne såvel i by en som i nabobyer. Såfremt omsætninger fortsætter med at stagnere, må vi imidlertid forudse, at forretninger med akutte problemer vil øge åbningstiden iger, og vi tar derfor ikke udelukke muligheden af væsentlig udvidet åbningstid ved en eventuel ændring af lukkeloven. I Lemvig som i alle andre områder vil den endelige udvikling i høj grad være afhængig af visse nøgleforretningers adfærd.

Nyborg.

Nyborg har som centrum i et handelsområde et relativt stort opland, der i modsætning til flere af de andre områder, vi har behandlet, ikke kan siges at være i omsætningsmæssig stagnation. På grund af den nære tilknytning til Store Bælts-overfarten kan byen trække en del turister til, ligesom der langs kysten er store ferie- og sommerhusområder.

Kun en af de besøgte seks forretninger, som har ansatte, klagede over vanskeligheder med at skaffe arbejdskraft. De øvrige havde ingen problemer i denne retning og angav som årsag hertil, at der var et godt klima i virksomheder. Ancien-

niteten for de ansatte var da også i flere forretninger ret høj. Der anvendes i Nyborg i en vis udstrækning kvindelige deltidsansatte, og det må i den forbindelse erindres, at byen huser ret mange statsbanefunktionærer, idet vore undersøgelser jo i øvrigt viser, at det ofte er fra sådanne miljøer, deltidsansatte kvinder rekrutteres (jf. toldfunktionærerne i Kruså).

Branchemæssigt er det naturligt, at Nyborg som handelsområdecentrum har en række forretninger inden for udvalgs- og specialvarebrancherne. Det er for øvrigt interessant, at den udvikling, som gradvis er sket i det øvrige Danmark, først i de sidste par år er slået igennem i Nyborg. Her har udviklingen så til gengæld været meget pludselig, således at byen nu har flere virkelig store supermarkeder (heraf et placeret lidt udenfor) og mindst en stormagasinlignende forretning. En lang række små forretninger er lukket i de sidste to år, og nye typer er skudt op.

Nyborg kommune var oprindeligt indstillet på at lade reglerne om dispensation fra lukkeloven gælde i hele kommunens område, og man gav derfor et supermarked i centrum tilladelse til at holde åbent til kl. 20.00 alle dage i ugen. Beslutningen blev underkendt af ankenævnet, og kommunen giver derfor nu kun dispensation i de egentlige sommerhusområder. Her gives tilladelse til at holde åbent til kl. 21.00 alle ugens dage efter ansøgning. Der er dog kun indkommet ganske enkelte ansøgninger.

Der er ikke i forretningerne blevet nævnt noget om begrænsninger via handelsstandsforeninger o.l., men der findes en 10-15 år gammel aftale om at lukke kl. 12.00 om lørdagen. Visse store supermarkeder holder dog åbent til kl. 14.00. De få dispensationsforretninger udnytter dispensationen fuldt ud, men ligger så langt fra selve Nyborg, at de mere opfatter Odense som konkurrent. Der er blandt indehaverne forskellige meninger om mulighederne for at begrænse åbningstiden ved en eventuel ændring af lukkeloven, og nogle af de store forretninger har ønsket om ret kraftige udvidelser om torsdagen og lørdagen. Søndagsåbning har ikke været nævnt. Til gengæld er der en vis interesse for at lukke mandag formiddag.

Sammenfattende om Nyborg kan siges, at de fleste forretninger har relativt let ved at skaffe arbejdskraft. En enkelt indehaver har som årsag hertil nævnt en ret høj arbejdsløshed i området, men det skyldes nok også, at man er gået over til at anvende en del kvindelige deltidsansatte. En del nye indehavere er kommet til byen udefra i de sidste år, og dette sammen med det store opland, som betyder, at der virkelig kan flyttes omsætning, vil sikkert bevirke, at flere af de nyere supermarkeder vil forsøge at udvide åbningstiden en del, hvis lukkeloven liberaliseres. Flere af de nye forretninger har relativt store faste omkostninger, og den nødvendige kombination af økonomisk incitament og svage kollegiale normer skulle derfor være til stede. Vi mener derfor, at en lukkelovsliberalisering i Nyborg i hvert fald i begyndelsen vil forårsage visse udvidelser i forretningernes åbningstider.

Nordsjælland.

Vi har valgt at behandle de nordsjællandske kommuner under ét, idet der er mange fællestræk, som ellers vil nødvendiggøre gentagelser.

De kommuner, vi har besøgt, ligger i Holbæk, Nykøbing Sj. og Frederiksværk handelsdistrikter og er i høj grad domineret af sommerhusområderne langs kysten. Området har i sommerhalvåret et meget stort antal kunder, der dog kun handler fra fredag aften til mandag morgen. Den lokale handel udgør kun en ret lille del af den samlede omsætning, og bortset fra Frederiksværk må området siges at være relativt svagt udviklet rent erhvervsmæssigt.

Denne erhvervssituation er baggrund for, at kun fire ud af 20 besøgte forretninger har haft besvær med at skaffe den nødvendige arbejdskraft, og i disse tilfælde har det været faguddannet mandligt personale, man har manglet. Otte af de resterende 16 forretninger har oven i købet haft meget let ved at skaffe ansatte, men det skal hertil bemærkes, at der ofte er tale om ansættelse af store skolepiger eller hjemmegående husmødre i sommersæsonen. Der anvendes i alle forretninger mange kvinder om sommeren, medens vinteren klares af indehaveren selv med en enkelt mandlig heltidsansat.

Hele området er ganske domineret af fødevareforretninger i supermarkedsform, og kun i Nykøbing Sj. og Frederiksværk findes special- og udvalgsvarerforretninger i større omfang. Mange af fødevareforretningerne har en anelig størrelse, og det er således tydeligt, at de mange sommerhusbeboere lægger en væsentlig del af deres fødevareindkøb i området. Enkelte handlende med udvalgsvarer hævder dog, at de sender en del varer til København i vinterhalvåret.

Alle fire kommuner giver dispensation fra lukkeloven efter bestemmelserne om sommerhusområder. Dragsholm og Frederiksværk giver kun i egentlige sommerhusområder, medens de to andre betragter hele kommunen som faldende ind under bestemmelsen. Priest er forholdene i Trundholm kommune, hvor det er tilladt alle brancher at holde åbent hele døgnet alle hverdage. Søn- og helligdage er det tilladt at holde åbent fra kl. 10.00 til 16.00. Der skal ingen ansøgning til.

Efter ankenævns sag i Nykøbing-Rørvig kommune holdt man i Trundholm møder med de handlende og enedes om at fastholde den generelle dispensation. Der er endnu ikke rejst nogle sager angående forholdene i Trundholm kommune.

I Nykøbing Sj. er der fri åbningstid for alle brancher alle ugens dage fra 1. maj til 1. September. Der skal ikke ansøges i det enkelte tilfælde. I vinterhalvåret må kun levnedsmiddelforretninger holde længe åbent, og da kun lørdag-Søndag. Disse regler er indført efter en ankenævns sag, hvor en møbelforretning i Rørvig havde annonceret i dagblade, som dækkede et større område. Sagen indankedes af møbelforretninger i Slagelse, og annoncering ud over det lokale område er nu forbudt hele året, ligesom mulighederne for lang åbningstid ved kendelsen blev stærkt indskrænket om vinteren.

Mange af forretningerne ligger spredt rundt i området, og man har ikke fornemmelse af nogle foreninger uden for Nykøbing Sj. og Frederiksværk. Uden for byerne udnyttes dispensationerne i fuldt omfang, men her har man jo også altid halvåbent hele døgnet, og enkelte af indehaverne gav udtryk for forbavelse over, at deres lange åbningstid nu var lovlig. Åbningstider som kl. 06-23.00 alle syv dage i ugen er ikke usædvanligt i sommerhalvåret, men mange lukker dog til normal tid de fem første dage i ugen og i weekenden lørdag

kl. 18.00 og søndag midt på eftermiddagen. Til gengæld er flere forretninger lukket nogle måneder om vinteren.

I Nykøbing Sj. har enkelte fødevarerforretninger åbent i weekenden, men alle udvalgs- og specialvarerforretninger har normale åbningstider. Konkurrencesituationen er i den forbindelse lidt ejendommelig, idet det var muligt for det ene supermarked på hovedgaden at holde normale åbningstider, medens de to andre var åbne om søndagen. Dette er det eneste eksempel, vi har fundet på, at direkte konkurrenter har turdet holde forskellig åbningstid.

Udvalgs- og specialvarerforretningerne vogter skarpt på branchen, og en indehaver fortalte, at han er meget opmærksom på de andres økonomiske situation, idet han ikke var i tvivl om, at økonomiske vanskeligheder ville blive søgt klareret ved forlængelse af åbningstiden. Endvidere er det interessant, at ingen af forretningerne udtrykte frygt for faldende omsætning, hvis forretningerne i København og andre byer fik lov til at holde længe åbent. Det var en almindelig opfattelse, at byboerne kunne lide at købe ind på landet i weekenden.

Sammenfattende om Nordsjælland kan siges, at forretningerne på grund af manglende alternative beskæftigelsesmuligheder for de ansatte har meget let ved at skaffe den nødvendige arbejdskraft. De mange fødevarerforretninger har navnlig udvidet åbningstiden i weekenden, og på grund af de store sommerhusområder viser interviewene, at der har været økonomisk gevinst ved dette. De brancher, der endnu ikke har længere åbningstid, vogter hinanden skarpt, og vi forventer under hensyn til detailhandelens geografisk meget spredte karakter ikke, at kollegiale aftaler vil kunne hindre udvidelser af åbningstiden, hvis enkelte nøgleforretninger af økonomiske arsager begynder. Denne sammenhæng kan også ses af, at flere indehavere i Rørvig gav udtryk for, at de ville lukke Søndag, hvis det største supermarked på stedet også ville gøre det.

Møn.

Man kommune udgør et handelsdistrikt for sig med Stege som centrum. Øen har i de senere år været i erhvervsmæssig tilbagegang med kraftig fraflytning af unge. Mange turister, såvel danske som udenlandske, besøger Øen både på campingpladser og i sommerhusene.

Ingen af de interviewede forretninger, der alle ligger uden for Stege, gav udtryk for problemer med at skaffe arbejdskraft, men de brugte også mest unge skolepiger i sommertiden, medens de ofte er helt lukkede i vinterhalvåret. Selvbetjening benyttes i et vist omfang, men alle forretningerne var ret små. Da vi navnlig interesserede os for ferieområderne, er det naturligt, at alle seks forretninger er inden for fødevarerbranchen. I selve Stege findes imidlertid alle slags udvalgs- og specialvareforretninger, ligesom der her ligger et par supermarkeder.

Møn kommune giver dispensation fra lukkeloven i perioden maj til September. Dispensationen gives kun i egentlige ferieområder og tillader at holde åbent til kl. 22.00 alle ugens syv dage. Der skal ansøges i det enkelte tilfælde, og et supermarked i Stege fik afslag. I alt har tre forretninger fået tilladelsen, men et par stykker derudover åbner, som det passer dem. Dette gælder navnlig enkeltmandsforretninger, hvor familien bor i tilslutning til forretningen.

Det er ikke vort indtryk, at der uden for Stege findes aftaler om åbningstiderne. Mange af forretningerne ligger jo også ret isoleret og føler egentlig ingen særlig konkurrence fra hinanden. Alle forretninger på Møn med dispensation udnytter denne fuldt ud, medens de to på Nyord lukker alle dage kl. 18.00 undtagen fredag, hvor der er åbent til kl. 20.00.

Sammenfattende kan vi om Man sige, at områdets økonomiske stagnation har gjort det let at skaffe arbejdskraft. Uden for Stege har den stigende turiststrøm således gjort det lønnende at opretholde den lange åbningstid, man altid har haft, og i Stege er mindst et supermarked begyndt at rare på sig. Vi har altså det nødvendige økonomiske incitament til udvidet åbningstid, idet tilbagegangen i lokalhandel nødvendiggør, at forretningerne retter åbningstiden efter turisterne. Vi må derfor forudse, at en liberaliseret lukkelov vil få den

udvidede åbningstid til at brede sig til Stege, hvor det omtalte supermarked må betragtes som en slags nøgleforretning.

København.

København udgør i sig selv et handelsområde, men der er selvfølgelig inden for byen mange forskellige centre. Kundegrundlaget er meget stort og ret mobilt. I hvert fald kan den enkelte kunde næsten altid vælge mellem flere indkøbssteder i forbindelse med f.eks. arbejdsplads og hjem. Om sommeren trækker byen mange turister til, og disse spiller i sommermånederne en meget stor rolle for omsætningen i City.

Med hensyn til personale er der fra kontor og industri meget skarp konkurrence om arbejdskraften, og alle de besøgte forretninger finder det da også næsten umuligt at skaffe faglærte, mandlige heltidsansatte. Otte af de 12 besøgte forretninger med ansatte har dog løst dette problem ved at benytte kvindelige deltidsansatte i stor udstrækning og har ingen vanskeligheder ved at få denne type personale. Et særligt problem kunne de få dispensationsforretninger have, men disse indehavere har alle haft let ved at skaffe arbejdskraft navnlig til de skæve tider. Som årsag hertil nævnes, at der jo altid findes et vist antal mennesker, som ønsker skæve arbejdstider, og at man gør en stor indsats for at tilpasse tiderne til den enkeltes muligheder. Som et fingerpeg om, hvor mange mennesker der findes af denne slags, kan nævnes, at dispensationsforretningerne på Hovedbanegården har svært ved at skaffe nyt personale i den tid, Tivoli er åben. Af de mange ansatte i Tivoli og andre sommerforlystelser er en stor del jo tjenere, musikere og andre grupper, som aldrig ville drømme om at tage ansættelse i detailhandelen, og vi må derfor gå ud fra, at den gruppe mennesker, som selv ønsker en skæv arbejdstid, og som vel at mærke er interesseret i at arbejde i detailhandelen, kun andrager nogle få tusinde.

København er vel det område i landet, hvor strukturændringerne i detailhandelen først og kraftigst slog igennem. En lang række små forretninger, navnlig i sidegaderne, er lukket, og supermarkeder og butikcentre er kommet frem navnlig i omegnen. Disse centre har været i stærk vækst på bekostning

af City, hvor flere stormagasiner i den seneste tid er lukket. Forretningernes lokaliseringssvalg har nemlig i høj grad været trafikorienteret til skade for byens centrum. Alle brancher er repræsenteret i hovedstadsområdet med special- og udvalgs-vareforretningerne dominerende i City og visse centre og fødevarerforretningerne i overtal i yderkvartererne.

Københavns kommune har siden 1. oktober 1970 haft omkring 35 ansøgninger om dispensation fra lukkeloven, og heraf er ca. 20 givet. Generelle dispensationer er givet til forretninger beliggende med indgang fra hotelier o.l. i fire tilfælde, medens to forretninger i hotelbygninger, men uden adgang fra selve hotellet, fik afslag. Om lørdagsåbning har ca. 35 strøgforretninger samlet ansøgt to gange og har ligesom 5-6 andre ansøgere til denne type åbning fået afslag, idet der ikke var hjemmel i loven til sådanne dispensationer. Som beliggende ved trafikknudepunkter har fire forretninger fået dispensation (navnlig på Københavns Hovedbanegård), medens to har fået afslag. S-togsstationer betragtes således ikke som trafikknudepunkter. Efter bestemmelserne om campingpladser og haveforeninger er givet fire dispensationer, medens to ansøgere, som lå umiddelbart uden for de pågældende områder, fik afslag. Disse to afslag blev givet efter lukkelovankenævnets bestemmelse, idet kommunen i første omgang havde givet tilladelsen. Ved ekstraordinære turistbesøg eller kongresser er givet tre dispensationer, medens tre forretninger, der søgte af hensyn til særlige kundegrupper (fremmedarbejdere etc.), fik afslag. Endvidere har Københavns kommune haft 3-4 ansøgninger fra forretninger eller udstillinger, som egentlig falder uden for lukkelovens rammer, og disse "dispensationer" er derfor alle givet.

Dispensationerne er oftest givet for bestemte dage eller måneder, men indeholder kun sjældent indskrænkninger i de ansøgte åbningstider. Dispensationen strækker sig således fra 6-24 alle ugens dage hele året til nogle få timer en bestemt lørdag.

Der findes i København en lang række brancheforeninger og gadehandelsstandsforeninger. Således har de fleste detailhandelsstrøg en forening, og i centrum er oprettet en Cityforening. Navnlig i yderkvartererne har man fra gammel tid

aftaler om at lukke kl. 12.00 eller 13.00 om lørdagen, men de nye supermarkeder holder sig ofte uden for disse aftaler og tvinger derved de andre til at ophæve dem. I Lyngby har man således set, hvordan handelsstandsforeningens forsøg på at gennemføre lørdagslukning kl. 12.00 er blevet hindret af en enkelt forretning, som, da de øvrige lukkede tidligere, annoncerede i bladene med sin længere åbningstid og derved i løbet af få uger tvang hele Lyngby centrum tilbage til den oprindelige åbningstid lørdag. Der er ikke i København særlig tiltro til, at foreninger o.l. skal kunne medvirke til en begrænsning af åbningstiden ved en eventuel liberalisering af lukkeloven, men der håbes i City meget på, at det skulle lykkes for City-foreningen. Vi har dog hart udtalelser i retning af, at strøgforretningerne er meget varsomme med at bringe spørgsmålet op i foreningen, idet man frygter en sprængning på dette spørgsmål. De fordele, City-foreningen kan give, vil man altså ikke ødelægge ved at bringe alt for kontroversielle sager op. Som årsager til uenighederne udpeger navnlig de mindre forretninger kædeforretningerne og stormagasinerne.

De forretninger, der har dispensation, udnytter denne fuldt ud, især når den kun er givet for korte tidsrum. Her spiller det en rolle, at forretningerne på Hovedbanegården er tvunget ved deres kontrakt til at holde åbent til kl. 24.00. Derimod har de eksperimenteret lidt med åbningstiden om morgenen, men det viste sig, at timerne fra kl. 06.00 til 8.00 kun gav minimal omsætning. En enkelt specialvareforretning på Strøget, som havde haft dispensation en enkelt lørdag, mente ikke, det havde været umagen værd.

Sammenfattende kan vi om København sige, at navnlig udvalgs- og specialvareforretningerne har vanskeligheder ved at skaffe arbejdskraft. Dispensationsforretningerne har som de ganske få udbydere af aftenarbejde let ved at få personale, men dette består også i høj grad af ufaglært kvindelige ansatte. Kundegrundlaget i området er meget stort, og loyaliteten over for bestemte forretninger relativ lav. Samtidig har kunderne mange indkøbsmuligheder på grund af den daglige transport fra hjem til arbejdsplads, og det er således muligt at flytte omsætningen navnlig mellem centrum og omegn. Områdets størrelse og detailhandelsstruktur gør det vanskeligt

at opretholde kollegiale aftaler, og de nødvendige betingelser for kraftige åbningstidsudvidelser er således til stede, hvis lukkeloven liberaliseres. Konkurrencen foregår navnlig mellem City og de store omegnscentre, og vi forventer, at udvidelserne i City vil blive af mere begrænset omfang end andre steder i byen. Dette hænger sammen med, at enkelte forretninger ikke alene kan trække kunder nok til City og derfor må forlade sig på en vis enighed med andre forretninger. I omegnscentrene, som jo ligger tættere ved kundernes hjem, kan enkelte forretninger lettere gennemføre udvidelser, som så breder sig til andre forretninger i området.

Sammenfatning.

På baggrund af gennemgangen af de enkelte geografiske områder mener vi at kunne konstatere nogle af betingelserne for, at en liberaliseret lukkelov giver udvidede åbningstider. I perioden umiddelbart efter en lovændring i liberal retning vil den enkelte indehavers reaktion være bestemt af to forhold. Enten må indehaveren se en umiddelbar sammenhæng mellem sin egen åbningstid og omsætning, eller også en mellem sin egen omsætning og konkurrenternes åbningstid.

Oplevelse af positiv sammenhæng mellem egen åbningstid og omsætning har vi fundet i de typiske dispersationsområder ved Kruså og i Nordsjælland samt i de større forretninger i byerne. Dette tyder på at være betinget af et stort geografisk spredt kundegrundlag, som betyder ringe forretningsloyalitet blandt kunderne. Denne oplevelse af konkurrencesituationen kunne betegnes som offensiv. Mere defensiv er oplevelse af en negativ sammenhæng mellem konkurrenternes åbningstid og ens egen omsætning. Denne forestilling findes navnlig i områder med mindre kundegrundlag eller blandt de små forretningsindehavere i byerne. Den defensivt indstillede indehaver vil ændre sin åbningstid, hvis blot en af de større forretninger i området gør det.

Vi må understrege, at der her er tale om indehaverens subjektive forestilling om en sammenhæng, der ikke behøver have baggrund i virkeligheden. Vi har således eksempler på, at den offensive forretning i et område klart spillede på de

andres defensive reaktioner, idet den store forretning ikke alene kunne trække kunder nok til. Her kunne de andre altså have hindret den offensive i at gennemføre en åbningstidsændring.

På kort sigt forventer vi, at de defensive indehavere kun reagerer på åbningstidsændringer inden for deres egen branche, og da de offensive indehavere navnlig er fundet i fødevarer-supermarkeder, bliver dagligvareforretningerne dem, der vil ændre åbningstid først og kraftigst. En væsentlig ændring må også forventes blandt stormagasiner, og disse vil trække en del special- og udvalgsvareforretninger i større byer med sig. Ingen eller kun ringe åbningstidsændringer forventer vi blandt specialvareforretninger i mindre byer og på landet.

Vi kan kun vanskeligt udtale os om, hvordan den nye konkurrencemæssige ligevægt med hensyn til åbningstiden vil se ud efter nogle års forløb, idet den i høj grad afhænger af faktorer, som ikke indgår i denne undersøgelse. Kundernes indkøbsvaner og den fortsatte strukturændring i detailhandelen er begge forhold, som vil bevirke, at åbningstiden over en årrække udvikler sig forskelligt fra branche til branche og geografisk fra område til område. Det er dog ikke vor opfattelse, at en liberaliseret lukkelov over en længere årrække vil kunne forårsage kraftige udvidelser af åbningstider i flertallet af forretninger, men at en omlægning og behersket udvidelse synes mere sandsynlig.

KAPITEL 4.

ÅBNINGSTIDER OG ARBEJDS- TIDER.

I kapitel 3 har vi påvist, at en liberalisering af lukkeloven kun i begrænset omfang vil føre til en ændring af detailhandelens åbningstider. I de tilfælde, hvor åbningstiderne ændres, har det interesse at vide, om og på hvilken måde det vil føre til en ændring af indehavernes og de ansattes arbejdstider. Og man kan i den forbindelse være interesseret både i arbejdstidens længde og placering inden for dagen og ugen. Spørgsmålet er behandlet særskilt for indehavere og ansatte i henholdsvis dispensationsforretninger og forretninger, der ikke har dispensation.

Sammenligningen mellem forholdene i forretninger med og uden dispensation skulle give en mulighed for at få et indtryk af virkningerne på arbejdstiderne af en liberalisering af lukkeloven. Men som det tidligere er anført, er det begrænset hvor stor vægt, man kan lægge på denne sammenligning, fordi de forretninger, der har fået dispensation under den nuværende lukkelov, ikke er et typisk udsnit af detailhandelen, men et indtryk af udviklingen, har vi alligevel ment, man kunne få.

Den ugentlige arbejdstid.

Vi har søgt oplysning om den ugentlige arbejdstid ved at spørge om, hvor mange arbejdstimer man har pr. uge. Derved får man et indtryk af forholdene på interview-tidspunktet, men næppe et helt dækkende udtryk for forholdene året igennem. Bl.a. kan der i visse sæsonprægede forretninger være store variationer over året. Det er der ikke taget hensyn til i de følgende tabeller. For indehavernes vedkommende har vi tillige spurgt,

om de tog arbejde for forretningen med hjem og i bekræftende fald, hvor lang tid dette arbejde tog dem, og det er inkluderet i de ugentlige arbejdstider, der er anført i tabel 4.1.

Det fremgår af tabel 4.1, at meget få indehavere har en arbejdsuge på under 50 timer.

Det store flertal af indehaverne har imellem 50 og 75 timer om ugen. - Den typiske indehaver er i forretningen hele åbningstiden, som er ca. 50-55 timer, og har så eventuelt noget regnskabsarbejde, som han må udføre efter lukketid, og som tager ham i gennemsnit 5 timer om ugen. Men i de tilfælde, hvor indehaveren bor i samme hus som forretningen, vil der utvivlsomt være tider på dagen, hvor "arbejdstiden" benyttes til "familieaktiviteter".

Tabel 4.1: Indehavere og ansatte fordelt efter ugentlig arbejdstid i forretninger med eller uden dispensation

	Indeh.og bestyr. u/disp.	Indeh.og bestyr. med disp.	Ansatte uden disp.	Ansatte med disp.
Deltid 15-41 timer	-	-	27	19
Heltid ca. 41 timer	-	-	66	38
41-50 timer	6	4	-	-
50-75 timer	39	30	-	-
75-100 timer	3	11	-	-
over 100 timer	-	15	-	-
Antal udspurgte	48	60	93	57

Med hensyn til indehaverne, som havde mellem 75 og 100 timer ugentlig, fandt vi kun tre af disse i forretninger uden dispensation, medens der var 11 i forretninger med dispensation. Derudover fandt vi 15 indehavere med dispensation, som oplyste, at de havde over 100 timers arbejde om ugen, eller mere end 14 timer i gennemsnit hver af ugens syv dage. En del af disse forretninger er udprægede sæsonforretninger, som har lukket en del af vinteren. Men alt i alt må vi slå fast, at indehavere med dispensation har en væsentlig længere arbejdsuge. Medens kun tre eller ca. 6% af indehaverne uden dispensation havde over 75 timer, var dette tilfældet for ikke mindre end 26 eller ca. 44% af alle indehaverne med dispensation.

Antallet af indehavernes arbejdstimer svanger meget fra branche til branche, som det fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 4.2: Indehavernes ugentlige arbejdstid efter branche for året 1972.

		u. 50 timer	50-75 timer	75-100 timer	o.100 timer	Ialt
uden dispen- sation	Kolonial m.m.	3	14	2	0	19
	Textil	2	8	0	0	10
	Boligudstyr	1	3	0	0	4
	Isenkram	0	13	1	0	14
	Uoplyst	-	-	-	-	1
	Ialt	6	38	3	0	48
med dispen- sation	Kolonial	2	17	10	9	38
	Textil	1	4	0	0	5
	Boligudstyr	1	3	0	0	4
	Isenkram	0	1	0	1	2
	Kiosk	0	5	1	5	11
	Uoplyst	-	-	-	-	-
	Ialt	4	30	11	15	60

Det er specielt kolonialforretninger med dispensation og kiosker, som har de lange arbejdstider, ca. halvdelen af indehaverne i disse grupper har en arbejdsuge på over 75 timer. Når indehaverne i dispensationsforretningerne inden for tekstil, boligudstyr og isenkram ikke har så lang en arbejdstid, skyldes det, at åbningstiden inden for disse brancher ikke er blevet ændret radikalt.

Nogle af indehaverne i dispensationsforretningerne forsøgte at "holde igen" på åbningstiden. En indehaver fortalte således, at han om Søndagen stod helt alene i forretningen, fordi kunderne ligesom skulle have dårlig samvittighed, når de ulejligede ham ved at købe ind om søndagen.

De ansattes ugentlige arbejdstid er efter besvarelsenerne væsentligt kortere end indehavernes og bestyrernes. Det gælder både i forretninger med og forretninger uden dispensation fra lukkeloven. For heltidsansatte var den faktiske arbejdstid i begge typer af forretninger ca. 41 timer om ugen. De deltidsansattes arbejdstider varierede mere fra 15 timer til et time-tal tæt ved den heltidsansattes.

Der er i undersøgelsens oplysninger intet, der tyder på, at en liberalisering af lukkeloven vil ændre den samlede arbejdstid for de ansatte.

Arbejdstidens placering på ugens dage.

Ser man derefter på arbejdstidens placering inden for ugen, er der, som man kunne forvente, en tydelig sammenhæng mellem antallet af arbejdstimer og det antal dage, der arbejdes.

Tabel 4.3: Indehavere og ansatte fordelt efter antal arbejdsdage pr. uge i forretninger med og uden dispensation.

	Indeh.og bestyr. u/disp.	Indeh.og bestyr. m/disp.	Ansatte u/disp.	Ansatte m/disp.
1 dag	-	-	-	-
2 dage	-	-	-	2
3 dage	-	-	14	8
4 dage	-	-	5	1
5 dage	3	3	14	10
6 dage	44	19	60	25
7 dage	1	37	-	11
Uoplyst	-	1	-	-
Total	48	60	93	57

Indehavere uden dispensation har næsten alle 6-dages arbejdsuge. En enkelt har 7-dages uge, hvilket skyldtes, at han lavede regnskaber om søndagen.

Vi ser endvidere, at en meget stor del (37 eller 60%) af indehaverne i dispensationsforretningerne har 7-dages arbejdsuge, hvilket for næsten alles vedkommende hænger direkte sammen med, at forretningerne har åben alle ugens syv dage, og at de er nødt til eller føler sig forpligtet til at være i forretningen i hele åbningstiden.

I hvilket omfang en udvidelse af åbningstiden samtidig betyder en udvidelse af indehavernes arbejdstid, afhænger formodentlig af forretningens størrelse. Er det en lille enkeltmandsforretning, siger det sig selv, at indehaverens arbejdstid forlænges med mindst det samme antal arbejdstimer, som åbningstiden udvides. Er der derimod tale om en større forretning, hvor indehaveren eller bestyreren ikke selv tager del i ekspeditionerne,

kan det endvidere tænkes, at hans arbejdstid forbliver uændret. Denne antagelse bekræftes af, at fem af de seks indehavere, der kun havde 5-dages uge, var ledere af forretninger med over fem ansatte.

Sammenligner man arbejdstiden med åbningstiden, viser det sig, at ialt 11 af de 60 indehavere arbejdede i kortere tid, end forretningen havde åbent. De 11 indehavere var med hensyn til omfanget af arbejdsskiftet klart opdelt i to grupper. Den ene gruppe bestod af fem kiosker, som på grund af den lange åbningstid arbejdede i to-holds skift. I hvilket omfang indehaveren selv "indgik" i skiftet, afhang af kioskens størrelse. I de små kiosker, hvor indehaverne selv ekspederede, indgik de ofte selv i skiftet på lige fod med de ansatte. I de større kiosker, hvor de ikke selv ekspederede, var der snarere tale om turnusordninger med en bestyrer eller førstemand. Den anden gruppe, som bestod af seks forretninger, var karakteriseret ved at have væsentlig kortere åbningstid end kioskerne; fem af forretningerne var store kolonialsupermarkeder, medens den sidste var en stor møbelforretning. I alle disse forretninger havde man en form for turnusordning. Indehaver og bestyrer skiftedes f.eks. til at være i forretningen lørdag eftermiddag og søndag. Kendetegnende for alle seks forretninger var, at alle havde over 10 ansatte, og at indehaverne/bestyrerne ikke tog del i ekspeditionen.

Man kunne have forventet, at det store arbejdspress hos dispensationsindehavere ville have animeret til flere turnusordninger eller arbejdsskift, end det har været tilfældet. Afgørende for turnusordningerne er forretningernes størrelse, hvilket igen hænger sammen med karakteren af indehaverens arbejde. I den lille forretning, hvor han selv deltager i ekspeditionen, kan han ikke tage fri fredag og i weekenden, hvor der er allermest travlt, medens indehaveren i den større forretning, som ikke selv ekspederer, nemmere kan forlade forretningen, når der er travlt. Til trods herfor er der alligevel mange indehavere og bestyrere, i store forretninger, som foretrækker at være i forretningen i hele åbningstiden, selv om en form for skift var en mulig løsning.

Ansatte i forretninger uden dispensation har for de 2/3's vedkommende en 6-dags arbejdsuge, den sidste trediedel, der fortrinsvis omfatter deltidsansatte, har deres arbejdstid fordelt på 3-5 af ugens travleste dage.

I forretninger med dispensation fra lukkeloven har lidt under halvdelen af de udsurgte ansatte en 6-dags arbejdsuge, lidt under en femtedel arbejder syv af ugens dage og lidt under en trediedel har fem dage eller derunder. Også her er der tale om deltidsansatte i de fleste tilfælde, men det må bemærkes, at en del af de deltidsansatte arbejder på "skæve" arbejdstider.

Selv om der som førnævnt ikke synes at blive en længere ugentlig arbejdstid for de ansatte, hvis forretningerne udvider åbningstiden ved en liberalisering af lukkeloven, så tyder oplysningerne i tabel 4.3 på, at en ikke uvæsentlig del af de ansatte vil komme til at se deres arbejdstid fordelt over syv dage, formentlig i forbindelse med turnusordninger, således at der er hele fridage i hver arbejdsuge.

Arbejdstidens placering om aftenen og i weekenden.

Arbejdet på de forskudte arbejdstider er nærmere belyst i tabellerne 4.4 og 4.5. I den første tabel er indehavere og ansatte i forretninger uden dispensation fordelt efter, hvor ofte de arbejder fredag aften efter kl. 18 og lørdag i åbningstiden.

Tabel 4.4: Indehavere og ansatte i forretninger uden dispensation fordelt efter, hvor ofte de arbejder i forretningen fredag efter kl. 18 og lørdag.

	<u>fredag aften</u>		<u>lørdag</u>	
	Indeh.og bestyr.	Ansatte	Indeh.og bestyr.	Ansatte
Hver uge	42	70	44	69
Hver anden uge	1	5	1	12
Hver tredje uge	1	1	2	2
Sjældnere/aldrig	4	16	1	10
Uoplyst	-	1	-	-
Total	48	93	48	93

Tabellen viser, at næsten alle indehavere arbejder hver uge fredag aften efter kl. 18 og lørdag. Når syv af indehaverne ikke arbejder hver fredag/lørdag, skyldes dette, enten at forretningen har lukket (3), eller at man har arrangeret en turnusordning (4).

En af disse indehavere havde også fri hver anden tirsdag, og var lige så glad for at få fri om tirsdagen som om lørdagen. Af de fire nævnte indehavere var kun een i kolonialbranchen, og for alle fire indehaveres vedkommende var der tale om større forretninger.

Blandt de ansatte møder ca. 3/4 fredag aften efter kl. 18 og et tilsvarende antal lørdag i åbningstiden i forretningerne uden dispensation. Den øvrige fjerdedel af de ansatte har turnusordninger eller arbejder i forretninger, der ikke har åbent på disse tidspunkter.

De tilsvarende forhold i dispensationsforretningerne fremgår af tabel 4.5, hvor der dog er tale om arbejde hver aften efter kl. 18 samt lørdag og søndag i åbningstiden.

Tabel 4.5: Indehavere og ansatte i forretninger med dispensation fordelt efter, hvor ofte de arbejder i forretningen om aftenen og i weekenden.

	<u>Indeh. og bestyrere</u>			<u>Ansatte</u>		
	Efter kl.18	lør- dag	søn- dag	Efter kl.18	lør- dag	søn- dag
Hver aften/uge	30	54	40	8	28	11
Hver anden aften/uge	7	4	4	12	17	16
Hver tredje aften/uge	2	-	-	11	3	6
Sjældent aften/uge	18	1	15	23	9	21
Uoplyst	3	1	1	3	-	3
Ialt	60	60	60	57	57	57

Det fremgår af ovenstående, at indehaverne i meget høj grad tager del i den udvidede og forskudte åbningstid. Halvdelen af alle indehaverne i dispensationsforretningerne arbejder hver aften efter kl. 18 og 40 eller 2/3 af indehaverne arbejder hver søndag, og endelig arbejder 54, eller så godt som alle, om lørdagen.

For de ansattes vedkommende i forretninger med dispensation er turnusordninger langt mere udbredte, og dertil kommer, at man i nogle forretninger har ansat deltidsansatte til netop at klare ekspeditionen på de forskudte arbejdstider. Men det ses af tabel 4.5, at der dog er en del af dispensationsforretningerne, hvor de ansatte jævntligt må arbejde på forskudte arbejdstider.

Fordelingen af denne gruppe på hel- og deltidsansatte fremgår af tabel 4.6. Man ser her, at de heltidsansatte oftere end de deltidsansatte må tage arbejdet på de forskudte arbejdstider i begge typer af forretninger.

Tabel 4.6: Hel- og deltidsansatte i forretninger med og uden dispensation fordelt efter, hvor ofte de arbejder om aftenen og i weekenden

	<u>Ansatte u/disp.</u>		<u>Ansatte m/disp.</u>	
	<u>Heltid</u>	<u>Deltid</u>	<u>Heltid</u>	<u>Deltid</u>
<u>Hvor ofte arbejder De i forretningen</u>				
(27) <u>efter kl. 18?</u>				
Hver aften eller hver anden aften	-	-	16%	10%
Mindre end hver anden aften	-	-	84%	90%
	-	-	100%	100%
(28) <u>fredag efter kl. 18?</u>				
Hver uge	89%	41%	-	-
Mindre end hver uge	11%	59%	-	-
	100%	100%	-	-
(29) <u>om lørdagen?</u>				
Hver uge	88%	41%	62%	25%
Mindre end hver uge	12%	59%	38%	75%
	100%	100%	100%	100%
(30) <u>om søndagen?</u>				
Hver uge	-	-	24%	10%
Mindre end hver uge	-	-	76%	90%
	-	-	100%	100%
Antal	66	27	37	20

Indehavernes og bestyrernes ferieforhold.

Da indehavernes og bestyrernes arbejdstidsforhold mere end de ansattes arbejdstidsforhold bliver ændret ved en liberalisering af lukkeloven, har vi undersøgt, om den lange arbejdstid for indehaverne eventuelt bliver kompenseret med en forholdsvis lang ferie, jfr. tabel 4.7.

Tabel 4.7: Indehaverne opdelt efter alder og ferie.

Alder	Uden dispensation			Med dispensation		
	u. 45 år	o. 45 år	ialt	u. 45 år	o. 45 år	ialt
Ferie JA	20	9	29	18	14	33
Ferie NEJ	4	11	15	9	14	23
Uoplyst	-	-	4	-	-	4
Ialt	24	20	48	27	28	60

Det ses af tabellen, at et stort antal (15 indehavere uden dispensation og 23 indehavere med dispensation) slet ikke havde ferie i det forløbne år. Det var fortrinsvis de ældre, som ikke havde ferie og fortrinsvis i små forretninger. "Jeg har ikke haft ferie de sidste 15 år". "Jeg har ikke haft ferie siden 1937". "Jeg har kun taget fri fra forretningen én gang i løbet af de sidste 18 år, og det var to dage i forbindelse med min brors sølvbryllup" - er typiske udtalelser, som blev affødt af spørgsmålet: "Havde De ferie sidste år"? Det var dog ikke alle, som gav udtryk for, at det var et savn ikke at have ferie, nogle af indehaverne betragtede utvivlsomt deres forretning som et vigtigt serviceorgan, som ikke kunne standses, blot fordi indehaveren skulle have ferie. Derfor var mange af indehaverne nærmest stolte over ikke at have haft ferie igennem en lang årrække.

Sammenfattende kan man sige, at de oplysninger, vi har fået fra indehavere, bestyrere og ansatte i detailhandelen, tyder på:

- 1) Indehavernes arbejdstid i små forretninger er direkte sammenhængende med forretningens åbningstid. En udvidelse eller omlægning af åbningstiden vil betyde en tilsvarende udvidelse eller ændring af indehaverens arbejdstid.

2) Arbejdstiden for indehavere og bestyrere i større detailforretninger er ikke på samme måde knyttet til forretningens åbningstid. Men en ændring af forretningens åbningstid vil i mange tilfælde betyde, at indehaveren ændrer sin arbejdstid på tilsvarende måde.

3) Længden af den ugentlige arbejdstid for de ansatte vil næppe blive påvirket af en ændret åbningstid.

4) Derimod vil ændrede åbningstider for de ansatte betyde en sendring af deres arbejdstids placering. Dette vil formentlig gælde såvel hel- som deltidsansatte under de nuværende ansættelsesforhold. I det omfang forretningerne går over til at ansætte deltidsmedarbejdere til at klare arbejdet på de forskudte åbningstider, vil de heltidsansatte kunne bevare de nuværende arbejdstider, men de fleste deltidsansatte er idag ansat i forretningernes spidsbelastningsperioder, og kun en mindre del arbejder i de forskudte åbningstider.

KAPITEL 5.

PROBLEMER FOR INDEHAVERE OG ANSATTE I FORBINDELSE MED FORSKUDT ARBEJDSSTID.

Forudsætter vi, at en liberaliseret lukkelov vil give adgang og anledning til udvidelse af åbningstiden, vil dette, jf. tidligere, for et antal indehavere indebære en udvidelse og forskydning af arbejdstiden og for mange ansatte en forskydning af arbejdstiden. I dette kapitel vil vi prøve at afdække, hvilke konkrete problemer det vil give.

En måde, man kunne undersøge det på, var at spørge indehavere og ansatte i forretninger uden dispensation, hvilke problemer de ville forvente ved en forskydning af arbejdstiden. Forundersøgelsen viste imidlertid, at dette var en uhensigtsmæssig metode, da svarene i reglen var stærkt påvirket af den pågældendes holdning til en liberaliseret lukkelov.

Derfor har vi i stedet valgt at se på de problemer, den forskudte arbejdstid giver i forretninger med og uden dispensation i dag. Problemområderne, vi ønskede at undersøge med hensyn til forskudt arbejdstid, var: Transport, indkøb, madlavning, børnepasning, selskabelighed, underholdning, hobbies, familieliv og træthed. Alle blev spurgt, om de havde mange problemer, nogle problemer eller ingen problemer med de oven for nævnte forhold.

I forretninger uden dispensation gjaldt det arbejdet fredag aften, i forretninger med dispensation aftenarbejdet efter kl. 18.00 generelt.

Det har været vort ønske at få et indtryk af, hvor store problemer der er forbundet med aftenarbejde, men vi har ikke vovet at forsøge at udtrykke folks problemer med aftenarbejde på en absolut skala. Dertil er spørgeteknikken for grov, og vi kender i øvrigt heller ikke til nogen hensigtsmæssig metode til at udtrykke "problemer" i absolutte termer.

Derimod har vi lagt vægt på at undersøge, hvilke grupper der giver udtryk for hvilke problemer, samt eventuelt at belyse disse problemer nærmere med baggrundsdata eller andre faktorer.

Vi må konstatere, at ikke alle har ønsket at besvare alle spørgsmålene, ligesom der i mange tilfælde er svaret uklart på enkelte spørgsmål. Derfor har vi kun medtaget de svar i behandlingen, der fordeler sig klart inden for de rubricerede svarmuligheder, og vi har fremstillet et index, der korrigerer for den nævnte skævhed samt komprimerer det store talmateriale til lettere overskuelige tabeller.

De enkelte aktiviteter, vi har spurgt om, har nemlig vist sig at have omtrent lige stor betydning for de mennesker, vi har spurgt, eller om man vil, lige ringe betydning. De eneste forhold, der markant adskiller sig fra resten er "selskabelighed" og "træthed".

Indexet er blevet til på den måde, at vi inden for en gruppe personer har sammenlagt samtlige antal svar på hvert af svarmulighederne "mange problemer", "nogle problemer", "ingen problemer" og udregnet deres procentdel af samtlige afgivne svar i den pågældende persongruppe. Forskellen mellem "mange problemer" og "nogle problemer" er sikkert ret vilkårlig og for vort formål uinteressant, og da der endvidere er et temmelig konstant forhold mellem de to typer, tillader vi os at forenkle behandlinger af materialet ved at slå de to grupper sammen til "problemer". Vi har da to svarmuligheder "ingen problemer" og "problemer".

Tabel 5.1. Problemerkernes omfang i forbindelse med forskudt arbejdstid for indehavere med og uden dispensation.

	Uden dispensation		Med dispensation		Ialt an-	
	antal point	%	antal point	%	tal point	%
Mange problemer	8	1,8	40	7,4	48	4,9
Nogle problemer	39	9,0	76	14,1	115	11,8
Ingen problemer	320	74,2	352	65,2	672	69,2
Uoplyst	65	15,0	72	13,3	137	14,1
Ialt	432	100,0	540	100,0	972	100,0

I tabel 5.1 er opstillet det samlede problemomfang hos indehavere med og uden dispensation efter den omtalte beregningsmetode. Det samlede pointtal hos indehavere uden dispensation er 432. Dette er fremkommet ved, at de 48 indehavere alle er blevet spurgt om 9 problemområder, $9 \times 48 = 432$. Man kan ikke ud fra tabellen sige noget om omfanget af problemer hos den enkelte indehaver, når således indehavere uden dispensation har 8 points i "mange problemer", er det ikke muligt at sige, om det er én indehaver, som har haft mange problemer i 8 af de 9 områder, eller om det er 8 indehavere, som alle har haft problemer inden for et enkelt område. Gruppen "Uoplyst" omfatter hovedsagelig indehavere, som ikke arbejdede efter kl. 18.00.

Indehavernes problemer med aftenarbejde og weekendarbejde.

Ved at se på det samlede billede af tabel 5.1 kan man måske undres over, at der trods alt ikke er flere problemer i forbindelse med forskudt arbejdstid, end tilfældet er, knap 10% af det samlede pointtal faldt i gruppen "ingen problemer". Det var imidlertid vort indtryk, at en lang række indehavere var kede af arbejdet om aftenen, selv om de ikke havde egentlige problemer med det. En indehaver bemærkede således: - "problemer løser man jo, som de kommer, men tro ikke derfor, at jeg er glad for at stå her hver aften til kl. 21.00, men man vænner sig til det og tænker ikke så meget på det, man måske går glip af". Den holdning, der ligger bag denne udtalelse, mødte vi mange steder.

Det skal dog bemærkes, at der også var en del indehavere, som ikke var kede af at være i forretningen om aftenen. 3 indehavere udtalte således, at forretningen var deres hobby, og at de syntes, det var meget hyggeligt at stå der om aftenen.

Endelig var der den mere "rationelle" type karakteriseret ved denne udtalelse: "Hvis folk har problemer med forskudt arbejdstid, er det udelukkende på grund af manglende planlægning, og det er det rene pjat, at det ikke kan ordnes".

Sammenligner vi indehavere med og uden dispensation, fremgår det, at den første gruppe har relativt flere problemer. I gruppen med problemer er der i ikke-dispensationsforretningerne kun faldet 11% af pointene, medens der er faldet 22% i dispensationsforretningerne. For at se, om den forskel, der er mellem

de to grupper, skyldes arbejdstiden, har vi i tabel 5.2 opdelt problemerne efter indehaverens antal arbejdstimer.

Tabel 5.2 Indehavere under ét opdelt efter antal arbejdstimer om ugen og problemomfang.

	<u>Indehavere med og uden dispensation</u>			
	<u>Under 75 timer/uge</u>		<u>Over 75 timer/uge</u>	
	antal point	%	antal point	%
Med problemer	90	17	66	31
Ingen problemer + uoplyst	439	83	151	69
Ialt	529	100	217	100

I gruppen med problemer er der næsten dobbelt så mange points hos de indehavere, som har over 75 arbejdstimer om ugen, som i den, der har under 75 arbejdstimer. Der synes således at være en positiv sammenhæng mellem arbejdstidens længde og det samlede omfang af problemer inden for de 9 undersøgte områder.

Vi har dernæst undersøgt, hvilke områder som særligt voider problemer for indehavere i forbindelse med forskudt arbejdstid. Det fremgår heraf, at transport slet ikke giver indehaverne nogle problemer i forbindelse med forskudt arbejdstid. Det skyldes, at de fleste indehavere bor i eller i umiddelbar nærhed af forretningen. Endvidere fremgår det, at dispensationsforretningsindehavere inden for alle øvrige enkeltområder har flere problemer end ikke-dispensationsforretningerne.

Det er tilsyneladende de samme forhold, der voider flest problemer i både dispensations- og ikke-dispensationsforretninger. Træthed, selskabelighed og familieliv er således for begge grupper de områder, som "scorer" højest. De øvrige områder giver ikke så store problemer, men det skal nævnes, at vi har fundet bemærkelsesværdigt flere problemer med madlavning i dispensationsforretninger end i ikke-dispensationsforretninger. Dette kunne tyde på, at det er nemmere at arrangere sig med sin madlavning, når det kun drejer sig om en gang om ugen. Vi fandt således et par indehavere med medhjælpende hustruer, som gik på restaurant, når de havde lukket forretningen om fredagen, og som derfor ikke betragtede madlavning som noget problem i forbindelse med den forskudte arbejdstid. Dette ansa både mand og kone som en hyggelig og acceptabel løsning på madlavningsproblemet, men de var klar over, at de ikke havde råd til at spise ude hver aften.

Ved et supplerende spørgsmål om indehaverne havde problemer med aftenarbejdet ud over de 9 områder, vi havde nævnt, fik vi det indtryk, at vi ikke havde "glemt" noget vigtigt område, og her skal blot gives eksempler på, hvilke problemer der ellers kunne være. En kvindelig indehaver, som arbejdede hver aften efter kl. 18,00, kunne ikke få tid til det huslige arbejde som f.eks. at stoppe strømper og stryge. En mandlig indehaver beklagede, at han ikke kunne nå at foretage småreparationer af huset. Endelig fortalte en indehaver, at han var blevet opereret for åreknuder 6 gange. Dette var ikke specielt på grund af aftenarbejde, men snarere på grund af den meget lange arbejdsdag.

Ud over problemer med aftenarbejdet spurgte vi indehaverne i dispensationsforretningerne, om weekendarbejdet gav særlige problemer. For langt de flestes vedkommende var der tale om de samme problemer som ved aftenarbejdet. En enkelt indehaver, som arbejdede på skift hver anden weekend, var ked af, at han ikke kunne tage på landet hver weekend. En anden indehaver bemærkede, at sommerhus og arbejde i dispensationsforretning ikke kunne forenes, og hver gang hun skulle ansætte personale, var hendes første spørgsmål: "Har De eller Deres ægtefælle sommerhus"? Dette var hendes væsentligste ansættelseskriterium.

Problemerne omkring indehavernes lange arbejdstid kan illustreres ved, at 13 af de ialt 26 indehavere, som havde børn, oplevede en konflikt mellem børnepasningen og arbejdstiden. Som væsentligste årsag til, at børnepasningen var et problem, blev anført, at børnene var for meget overladt til sig selv. Problemerne er størst for dispensationsforretningerne. I forretninger, hvor ægtefællen hjalp til i forretningen, synes der særligt at være problemer. Ved gennemgang af skemaerne viste det sig i øvrigt, at arbejdstidens længde syntes at have afgørende betydning for, om børnepasningen blev et problem. 7 af de 9 indehavere havde således over 75 arbejdstimer om ugen.

Den anden halvdel af indehaverne mente ikke, arbejdstiden greb forstyrrende ind i børnenes pasning. I enkelte tilfælde kunne vi dog ved selvsyn konstatere, at det alligevel var så som så med børnepasningen.

Kun meget få indehavere benyttede sig af vuggestue/børnehave og privat pleje. Ingen indehavere havde deres børn i vuggestue/privat pleje, og kun 5 indehavere havde deres barn

i børnehave. Men det var heller ikke vort indtryk, at det var selve "pasningen" af børnene, der var et problem, men snarere at der generelt var for lidt tid til samvær med dem på grund af den lange arbejdstid. De 2 indehavere i dispensationsforretninger, som havde deres børn i børnehave, mente alligevel at arbejdstiden greb forstyrrende ind i børnenes pasning.

I de tilfælde, hvor den medhjælpende ægtefælle (hustru) var med under interviewet, var det tydeligt, at det først og fremmest var hende, der følte en konflikt mellem hjem og forretning. Dette viste sig bl.a. ved et pludseligt engagement i spørgsmålet om, hvorvidt arbejdstidens placering greb ind i børnenes pasning. I visse tilfælde var det kun konen, som følte, at den lange arbejdstid gjorde børnepasningen ringere.

På denne baggrund måtte man forvente, at indehavere i forretninger uden dispensation ville svare mere positivt på et "trivselsspørgsmål" end dispensationsindehavere. Det er også tilfældet, jf. tabel 5.3, men det skal først bemærkes, at der i begge grupper er forbløffende mange, som tilsyneladende trives i detailhandelen. Går vi ud fra, at de indehavere, som har svaret "udmærket godt" og "godt", har en rimelig høj oplevet trivsel, er der kun 15 ud af de ialt 108 indehavere, som har en lavt oplevet trivsel. Et andet forhold, som er interessant, er, at kun 2 ud af de ialt 32 bestyrere ikke trives.

Tabel 5.3 Indehaveres/bestyreres besvarelser på spørgsmål om: Hvordan er De alt i alt tilfreds med Deres stilling som indehaver/bestyrer?

	Uden dispensation			Med dispensation		
	Egentlig indehaver	Bestyrer + andet	Ialt	Egentlig indehaver	Bestyrer + andet	Ialt
Udmærket godt	12	10	22	16	8	24
Godt	12	8	20	21	4	25
Ret godt	3	0	3	5	1	6
Mindre godt	2	0	2	3	1	4
Uoplyst	1	0	1	1	0	1
Ialt	30	18	48	46	14	60

De indehavere, som ikke trives, er stærkt koncentreret inden for kolonialbranchen. Hvis vi igen tager udgangspunkt i de 15, som havde en lav oplevet trivsel, fremgår det, at 12 af disse er inden for kolonial. Tager vi samtidig i betragtning, at der inden for kolonial ialt var 14 bestyrere, som trivedes, er det tydeligt, at det er den egentlige kolonialindehaver, som ikke er tilfreds.

Gruppen af forretninger med mindre end 5 ansatte tegner sig for 12 af de 15 indehavere, som havde en lavt oplevet trivsel. Samtidig skal det dog bemærkes, at disse 12 indehavere kun udgør mindre end $\frac{1}{4}$ af det samlede antal indehavere af forretninger med under 5 ansatte. En mindre forretning behøver altså ikke at betyde dårlig trivsel.

Alt i alt kan vi fastslå, at de indehavere, som ikke trives, er egentlige indehavere(ejere) fortrinsvis placeret i mindre kolonialforretninger, og dette gælder for såvel indehavere i dispensationsforretninger som indehavere i ikke-dispensationsforretninger.

Problemer med aftenarbejde for ansatte i detailhandelen.

Det ses i tabel 5.4, at af samtlige ansatte angiver 20% at opleve forskellige aspekter ved aftenarbejde som problematisk på en eller anden måde, hvorimod 80% angiver, at der slet ikke er nogen problemer forbundet med aftenarbejde.

Tabel 5.4 Ansatte i detailhandelen - problemindex, aftenarbejde

	pro- blemer	ingen probl.		pro- blemer	ingen problemer
Samtlige ansatte	20	80	under		
Ikke-disp. ansatte	20	80	45 år	22	78
Disp.ansatte	19	81	Over		
Gifte	21	80	45 år	11	89
Ugifte	21	80	uden		
Heltid	22	78	børn	21	77
Deltid	17	84	Med		
Uden disp., gift	18	82	børn	16	84
Uden disp., ugift	24	76	Mænd	24	76
Med disp., gift	23	77	kvinder	18	82
Med disp., ugift	13	87			

Nogle syntes på forhånd at nægte at anerkende, at nogle af disse problemer kunne opstå for dem selv, måske fordi det ville synes som et personligt svaghedstegn. Således fik vi en kommentar, der blev gentaget flere gange: "Jamen, hvis jeg havde problemer med nogle af de ting, du nævner, havde jeg da forladt forretningen for længe siden".

Det kunne tyde på, at når vi har fået opgivet, at 20% har problemer, har vi ikke fået oplyst flere problemer, end der virkelig er, men måske snarere færre.

Den sædvanligvis interessante skillelinje ikke-dispensationsansatte/dispensationsansatte synes ikke her at udgøre noget synderligt skel i besvareelserne, der er tilsyneladende ingen nævneværdig forskel i de to typer forretninger som gennemsnit.

Man kunne forestille sig, at familiære forpligtelser og mangel på sådanne kunne påvirke problemindexet. Men vi finder nøjagtig samme fordeling på gifte og ugifte taget som gennemsnit.

Gar vi lidt længere ned i denne problematik og inddeler den ægteskabelige stilling på ikke-dispensationsansatte og dispensationsansatte, tegner der sig et morsomt billede.

Det viser sig her, at det i ikke-dispensationsforretninger er de ugifte, der angiver at have flest problemer, medens det i dispensationsforretninger er de gifte personer, der angiver at have flest problemer ned aftenarbejde. Ydermere er de ugifte ansatte i dispensationsforretninger den gruppe overhovedet, der giver udtryk for færrest problemer. De ugifte ansatte i dispensationsforretninger består overvejende af modne, enlige kvinder, af alder ofte lidt over deres kolleger i ikke-dispensationsforretningerne. De har nok nået en alder, hvor familieforpligtelser andrager et minimum. Et mindretal i denne gruppe består af helt unge mennesker, hvoraf vi talte med nogle få, der havde taget midlertidig beskæftigelse i dispensationsforretninger. En sådan gruppe er sikkert indstillet på for en kortere periode at lade arbejdet have fortrin frem for de andre aktiviteter.

Det viser sig endvidere, at heltidsansatte har en del flere problemer med aftenarbejde end deltidsansatte. En deltidsansat har naturligvis langt mere tid til rådighed til sine private sysler end en heltidsansat.

Iøvrigt er det vort indtryk, at en ikke ringe del af de deltidsansatte netop har deres nuværende arbejdstider efter fast aftale med indehaveren, således at den ansatte selv bestemmer, hvornår hun vil arbejde, og især hvornår hun ikke vil arbejde.

Opdeles besvarelserne på ansatte med/uden børn, viser det sig her, at 62 personer, som ikke har børn, og 47 personer, der har barn, svarer:

	problemer	ingen problemer	antal personer
Ansatte med børn	16	84	47
Ansatte uden børn	23	77	62
Total	20	80	109

Her er ikke taget hensyn til dispensationsansatte/ikke-dispensationsansatte, heltid/deltid, men tendensen er ganske klart den, at ansatte i detailhandelen med børn har færre problemer end ansatte uden børn med hensyn til aftenarbejde.

Vi har indsamlet og bearbejdet oplysninger om de ansattes problemer med weekend-arbejde på nøjagtig samme måde som med aftenarbejde. Men det er kun en mindre gruppe ansatte, vi har kunnet stille disse spørgsmål, idet kun ansatte i dispensationsforretninger kan udtale sig om weekendarbejde, og ikke alle ansatte i dispensationsforretninger arbejder lørdag eftermiddag eller Søndag. Det viser sig, at problemerne med weekendarbejde fordeler sig omtrent på samme måde som med aftenarbejde, således at vi vil nøjes med at pointere visse forskelle fra aftenarbejdsfordelingen.

Tabel 5.5 Problemer ved aftenarbejde og weekendarbejde for ansatte i forretninger med dispensation.

	<u>aftenarbejde</u>		<u>weekendarbejde</u>	
	pro-blemer	ingen problemer	pro-blemer	ingen problemer
Ansatte med dispensation	19	81	21	79
Med disp. Heltid	22	78	22	78
Deltid	14	86	21	79
Mænd	24	76	24	76
Kvinder	18	82	19	81

Der afsløres alt i alt flere problemer ved weekendarbejde end ved aftenarbejde.

Ved fordeling på heltidsansatte og deltidsansatte viser det sig, ligesom hvad angik aftenarbejde, at heltidsansatte har flere problemer med weekendarbejde end deltidsansatte.

Hvis man bedømmer enkeltproblemerne efter, hvor mange ansatte der har anset dem for særlig vigtige, kan man undersøge forskellen mellem problemer, der er alvorligst med hensyn til aftenarbejde, og problemer, der er alvorligst med hensyn til weekendarbejde.

Ved aftenarbejde er det træthed, der er det største enkeltproblem, herefter selskabelighed og underholdning. Familieliv er det mindste problem, bortset fra transport og børnepasning. Børnepasning er specielt omtalt, og transport anses stort set ikke for at være noget problem overhovedet, idet de fleste, vi har talt med, har under et kvarters transport hver vej.

Når det gælder weekendarbejde, er det største enkeltproblem hobbies, derefter træthed og så underholdning. Familieliv kommer ind som nr. 4 mod nr. 7 ved aftenarbejde.

Denne forskel hænger nok sammen med, at hobbies for mange mennesker er af en sådan karakter, at man ikke kan udøve dem i nogle få timer efter fyraften. At det ikke som ved aftenarbejde er træthed, der har førstepladsen, er nok en funktion af antal arbejdstimer. Ved aftenarbejde har den ansatte ofte arbejdet hele dagen også, medens weekendarbejde sjældent strækker sig ud over en normal arbejdsdag. Træthed er dog nr. 2 på problemlisten ved weekendarbejde. Underholdning har en mere fremtrædende plads ved weekendarbejde end ved aftenarbejde, hvor det nærmeste sidestykke er selskabelighed. Det hænger nok sammen med, at netop i weekenden udsendes nogle af de mest aflyttede radio- og fjernsynsprogrammer.

Herefter kommer familieliv, der i forbindelse med aftenarbejde er et af de mindste af de adspurgtes problemer. Det må nok ses i sammenhæng med hobbies, idet mange af disse er af en sådan karakter, at de udøves af hele familien. Og weekenden er netop den eneste tid, hvor børnene har fri fra skolen hele dagen, og hvor de voksne har mange sammenhængende fritimer. Dette bevirker, at familielivet som helhed tager skade, såfremt blot

et enkelt medlem af familien er ude af stand til. at deltage, hvad enten familielivet koncentrerer sig om en hobby, en udflugt (sommerhusbesøg) eller familiekomsammen i almindelighed. Mange direkte udtalelser kredser nemlig om lang weekend som forudsætning for det rette udbytte af det dyrt erhvervede sommerhus.

Ægtefællens syn på arbejdstiden.

Dette spørgsmål har vi stillet alle ansatte for at få et indtryk af, hvorledes deres arbejdstid opleves af den nærmeste familie. Vi har antaget det for trivselsbefordrende for personen, at arbejdstiden anerkendes af ægtefællen, ligesom vi mener, at det får en negativ indflydelse på den almene trivsel, såfremt ægtefællen er utilfreds med arbejdstiden.

Det mest interessante er naturligvis her, hvorvidt der er forskel på ægtefællens bedømmelse af arbejdstiden i forretninger med normal butiksåbningstid og forretninger, der holder længere åbent.

Spørgsmålet har den mangel, at det kun afslører tilfredshed eller utilfredshed hos den del af de ansatte, der er gift eller på anden måde har indledt et fast samlivsforhold. Det har vi ment forsvarligt, idet fjernerestående personer end ægtefælles eller samboers mening om arbejdstiden ikke efter vor opfattelse har nær så stor indflydelse på trivselen, som ægtefællens mening har.

Af tabel 5.6 ses, at af samtlige ansatte, der er gift eller samboende, giver 17% udtryk for, at ægtefællen er utilfreds med den adspurgtes arbejdstid, 22% mener, at samboeren er indfifferent eller har ikke formuleret noget standpunkt, og 61%, altså lidt over halvdelen, angiver, at deres ægtefælle er tilfreds med den adspurgtes arbejdstid.

Tabel 5.6 Hvad synes Deres ægtefælle om Deres nuværende arbejdstid?

	meget utilfreds	util- freds	hverken/ eller	til- freds	meget tilfreds
Ikke disp.	2%	15%	21%	49%	13%
Disp.	6%	12%	23%	56%	3%
Mænd	7%	28%	28%	30%	7%
Kvinder	2%	7%	19%	62%	10%
Heltid	6%	21%	25%	44%	4%
Deltid	0%	5%	18%	62%	15%
Total:	3%	14%	22%	52%	9%

Der er en tendens til større anerkendelse af ægtefællens arbejdstid, når denne er ansat i en forretning med normale åbningstider end i forretninger med dispensation.

Kvinder er mindre tilbøjelige til at anerkende ægtefællernes arbejdstider, end mænd er.

Mænd misbilliger tilsyneladende næsten ikke deres hustruers arbejdstider, så længe den blot ikke udgør en fuld arbejdsuge. Det er i vort udvalg, gruppen deltidsansatte, der har de mest tilfredse frigtæfeller overhovedet med hensyn til de adspurgtes arbejdstid.

KAPITEL 6:

DE ANSATTES HOLDNINGER TIL ÆNDRET ARBEJDS- TID I FORRETNINGER UDEN DISPENSATION.

For yderligere at belyse de ansattes holdninger til en ændret arbejdstid stillede vi en række spørgsmål, hvor de ansatte i forretninger inden for lukkelovens omrace skulle udtrykke enighed/uenighed til fire postulater, som gengives i det følgende.

Vi stillede herefter de samme ansatte overfor en raskke nypotetiske konkrete tilbud om ændret arbejdstid mod henholdsvis fritids- eller lønkomensation. Vi ville hermed undersøge, hvilke arbejdstider der blev oplevet som henholdsvis mest og mindst attraktive. Endvidere var det hensigten med disse spørgsmål at afdække, om det er fritids- eller lønkomensation, de ansatte er mest interesseret i at få for forskudt arbejdstid.

Som indikatorer på de ansattes villighed til at ændre arbejdstid tjener svarfordelingerne på nedenstående postulater, der har svarmulighederne: enig, uenig og hverken eller.

- Postulat I: De betragter Oget abningstid som en mulighed for at få en arbejdstid, der i højere grad er i overensstemmelse med Deres Ønsker om arbejdstidens placering?
- Postulat II: De er parat til at arbejde på forskudte tider, hvis forretningen er tvunget til at holde åbent på grund af konkurrencen?
- Postulat III: De føler Dem tvunget til at arbejde på forskudte tider, hvis Deres overordnede kræver det?
- Postulat IV: De vil under ingen omstændigheder arbejde på andre tider end de nuværende og vil om nødvendigt skifte til andet arbejde?

Som introduktion til disse 4 postulater præciserede vi for de adspurgte, at besvarelsenerne skulle ske under forudsætning af, at

- 1) lukkeloven ophæves
- 2) deres forretninger udvider åbningstiden
- 3) at de ville få et uændret antal arbejdstimer om ugen, således at ændringen kun gik på arbejdstidens placering.

Vi bestræbte os på at tilpasse introduktionens form til de enkelte interview-situationer for at forebygge misforståelser. Vi føler, at denne opgave lykkedes, således at alle var klar over spørgsmålenes indhold.

Nedenstående tabel 6.1 viser de indhentede besvarelser fra de 93 ansatte, som blev interviewet i forretninger uden dispensation.

Tabel 6.1: Den generelle holdning til ændret arbejdstid hos ansatte i forretninger uden dispensation fra lukkeloven.

Den procentvise del, der erklærede sig:

	enige	uenige	hverken eller	Total
i postulat I	22%	73%	5%	100%
i postulat II	44%	50%	6%	100%
i postulat III	36%	49%	15%	100%
i postulat IV	38%	51%	11%	100%

Det fremgår af tabellen, at kun 22% af de ansatte erklærede sig enige i påstanden om, at øget åbningstid er en mulighed for at få en bedre arbejdstid. 73% erklærede sig uenige heri, og 5% gav udtryk for, at de hverken var enige eller uenige.

På spørgsmålet om, hvorvidt de var parate til at arbejde på forskudte tider, erklærede 44% sig enige i, at de var det, hvis forretningen blev tvunget til at holde åbent på grund af konkurrencen. 36% af de ansatte erklærede sig endvidere enige i, at de ville føle sig tvunget til det, hvis deres overordnede krævede det af dem.

Bemærkelsesværdigt er måske især, at 38% af de adspurgte erklærede sig enige i, at de under ingen omstændigheder ville arbejde på andre tider end de nuværende, og at de om nødvendigt ville skifte til andet arbejde. 51% af de ansatte var uenige heri, mens 11% gav udtryk for, at de hverken var enige eller uenige i påstanden.

Vi skal senere vende tilbage til disse besvarelser med henblik på at fremdrage fællestræk hos såvel de ansatte, der stiller sig positivt, som hos dem, der stiller sig negativt til ændrede arbejdstider.

Holdninger til forskudt arbejdstid mod fritidskompensation.

Under forudsætning af samme løn spurgte vi herefter de ansatte, om nedenstående ændringer i arbejdstiden var gode eller dårlige tilbud.

Tabel 6.2: Holdninger hos 93 ansatte i forretninger uden dis-
pensation til forskudt arbejdstid mod fritidskom-
pensation.

Antal som betragtede nedenstående tilbud som:

	gode tilbud	hverken gode eller dårlige	dårlige tilbud	Total
2 timer længere torsdag og fredag mod helt fri lørdag	47	13	25	85
4 timer længere om lørdagen mod fri en hel hverdag	11	11	65	87
1 time længere visse dage mod 1 times se- nere mødetid	1	5	83	89
1 time længere 4 hver- dage mod 2 timers se- nere mødetid de pågæl- dende dage	3	8	78	89
1 aften til kl. 21 mod fri formiddag til kl. 13	12	12	62	86
Antal afgivne tilbud i alt:	74	49	313	436
Gns. antal tilbud pr. ansat:	0,8	0,5	3,4	4,7

Af tabellen fremgår det, at det eneste tilbud, der faldt i god jord hos et flertal af de ansatte, var tilbudet om "2 timer længere torsdag og fredag mod helt fri lørdag".x) De Øvrige tilbud blev kraftigt afvist af det store flertal af ansatte.

Kraftigst var uviljen mod at skubbe arbejdstiden 1 time. Kun en af de ansatte fandt, at der var tale om et godt tilbud. Mere overraskende for os var det imidlertid, at tilbudet om "1 time længere 4 hverdage mod 2 timers senere mødetid de pågældende dage" kun blev betragtet som et godt tilbud af 3 ansatte. Dette på trods af, at deres ugentlige arbejdstid nerved ville mindskes med 4 timer.

Sammenholdes accepten til sent aftenarbejde både torsdag og fredag mod fri lørdag med den kraftige modvilje mod aftenarbejde, kan vi foreløbig konkludere, at det store flertal af ansatte oplever weekendarbejde som mindre acceptabelt end aftenarbejde, der igen opleves som væsentlig mere belastende end almindeligt dagarbejde.

Ca. 1/4 af de ansatte gav udtryk for, at tilbudet om "4 timer længere lørdag mod fri en hel hverdag var et acceptabelt tilbud.xx) Omkring en fjerdedel fandt ligeledes, at dette også var tilfældet for "1 aft en til kl. 21 mod fri formiddag til kl. 13".

Begge disse tilbud har det tilfælles, at de medfører en ugentlig timereduktion på ca. 4 timer. Set fra virksomhedens side svarer de til et løntillæg på 100% for forskudte arbejdstider.

Dette var imidlertid også tilfældet for tilbudet om "1 time længere 4 hverdage mod 2 timers senere mødetid de pågældende dage", der kun af halvt så mange blev betragtet som acceptabelt.

x) Dette tilbud blev i interviewsituationen omformuleret til "torsdag og fredag til kl. 21 mod fri lørdag".

xx) Det antages, at et tilbud er acceptabelt for en ansat, hvis det enten er besvaret med "godt tilbud" eller med "hverken godt eller dårligt".

Denne stigning vil vi forklare med, at samlet fritid vurderes højere end spredt frit id.

Således har flere givet udtryk for, at de ville få mindre ud af dagen, hvis de skulle made en eller to timer senere, fordi de enten ville "snue" sa meget længere om morgenen eller blot "drysse rundt",til de skulle af sted til arbejde.

Den store modvilje mod at accept ere det pågældende tilbud kan endvidere tages som et udtryk for, at det er meget væsentligt for de ansatte at være hjemme ved 18-tiden, samt at en udvidelse af arbejdstiden her ville gribe forstyrrende ind i deres familieliv.

Holdninger til forskudt arbejdstid mod lønkomensation.

Vi spurgte herefter, om nedenstående tillæg for forskellige forskudte arbejdstider var gode eller dårlige tilbud. Vi understregede over for de ansatte, at deres samlede antal arbejdstimer om ugen ville være uændret, således at tillægget ikke blev forvekslet med overarbejdstillæg, men blev opfattet som rene tillæg for forskudte arbejdstider.

Tabel 6.3: Holdninger hos 93 ansatte i forretninger uden dispensation til forskudte arbejdstider mod lønkomensation.

Antal som betragtede nedenstående tilbud som:

	gode tilbud	hverken gode eller dårlige	dårlige tilbud	Total
Søndag formiddag mod 100% tillæg pr. time	16	21	55	92
Søndag formiddag mod 150% tillæg pr. time	26	25	41	92
Lørdag eftermiddag mod 50% tillæg pr. time	6	17	69	92
Lørdag eftermiddag mod 100% tillæg pr. time	25	24	43	92
1 time længere visse dage mod 50% tillæg pr. time	20	24	48	92
1 time længere visse dage mod 100% tillæg pr. time	36	21	34	91
2 timer længere visse dage	6	27	65	98

Det fremgår af tabellen, at tilbudet om "1 time længere visse dage mod 100% tillæg pr. time" er det eneste tilbud, hvortil der er flere ansatte, som har sagt, at det er et godt tilbud, end der har sagt, at det er et dårligt. For alle de øvrige tilbud gælder, at flertallet af ansatte har afvist dem. Dette er imidlertid sket med varierende styrke, hvilket vi vil behandle i det følgende for at se, om det kan give os nogle fingerpeg om, hvad flertallet af de ansatte foretrækker m.h.t. deres arbejdstids placering.

50% tillæg for forskudt arbejdstid.

For en nærmere behandling af hvorledes 50% tillæg virker, har vi slået gruppen "godt tilbud" sammen med "hverken godt eller dårligt tilbud" til en "acceptabel-gruppe". Med denne nye gruppering viser det sig, at 50\$ tillæg for forskudt arbejdstid hverken for aftenarbejde på hverdage eller for arbejde lørdag eftermiddag kan få et flertal af ansatte til at betragte tilbudene som acceptable. Vi ser, at mod 50\$ tillæg giver tilbudene følgende svarfordeling:

	Acceptabelt tilbud	Uacceptabelt tilbud
1 time længere visse dage	48%	52%
2 timer længere visse dage	32%	68%
lørdag efter- middag	25%	75%

Svarfordelingen kan endvidere tages til indtægt for det tidligere nævnte forhold, at weekendarbejde opleves som mere belastende end aftenarbejde af flertallet af de adspurgte.

100\$ tillæg for forskudt arbejdstid.

I nedenstående tabel er tilbudene for forskudt arbejdstid hævet fra 50\$ til 100\$. Med den samme inddeling som i foregående tabel er resultaterne følgende:

	Acceptabelt tilbud	Uacceptabelt tilbud
1 time længere visse dage	63%	37%
2 timer længere visse dage	47%	53%
lørdag efter- middag	53%	47%
søndag for- middag	40%	60%

En sammenholdning af denne tabel med den foregående viser, at stigningen i løntillægget fra 50% til 100% har medført, at både tilbudet om "1 time længere visse dage" og tilbudet om arbejde "lørdag eftermiddag" nu betragtes som acceptable af flertallet af ansatte. For det sidste tilbud er flertallet dog meget beskedent, nemlig 49 ansatte mod 43.

Overraskende er imidlertid, at der optræder et flertal mod 2 timers længere arbejde på hverdage, mens det som nævnt ikke er tilfældet ved arbejde lørdag eftermiddag. Dette strider tilsyneladende mod den tidligere antagelse om, at lørdagsarbejde opleves som mere belastende end aftenarbejde.

Der kan være flere forklaringer på dette forhold. Først skal nævnes, at det, der opleves som værdifuldt, ikke så meget er at arbejde en eller to timer mere eller mindre om lørdagen, men derimod at have hele lørdagen fri.

Vi kan således ikke tage dette resultat til indtægt for, at aftenarbejde sidestilles med weekendarbejde, da villighed til at arbejde et par timer længere om lørdagen skyldes, at "lørdagen alligevel er ødelagt". Denne vending blev fremført af en hel del ansatte. En del af dem gav endvidere udtryk for, at lørdagsarbejde ødelægger fredag aften.

Det var især yngre ansatte, som gav udtryk for, at fredag aften blev ødelagt. Kraftigst udtalt hørte vi pastanden under forundersøgelsen ved nogle gruppeinterview af butikslærlinge på Købmandsskolen.

En anden og supplerende forklaring er, at der var flere ansatte (især mere "etablerede"), som gav udtryk for, at 100% tillæg for nogle timer lørdag eftermiddag i og for sig var et ganske udmærket tilbud, men at de ikke ville benytte sig af det. Dette skete som oftest med begrundelser af typen: "Skattevæsenet tager

jo det meste, og resten mister jeg ved, at min boligsikring går ned".

Vi skal afholde os fra at kommentere rigtigheden af disse udtalelser, men blot papege, at mange ansatte oplever, at det ikke kan betale sig at tjene mere, hvis det skal ske på ubekvemme tider. Dette er ikke ensbetydende med, at der ikke findes et udbredt ønske om lønhævning hos de ansatte, men man ønsker ikke at "betale det" med asndrede arbejdstider.

Søndagsarbejde,

Af nedenstaende tabel fremgår det, at 40\$ af de adspurgte ansatte fandt, at søndag formiddagsarbejde mod 100\$ var et acceptabelt tilbud.

	Godt tilbud	Hverken eller	Acceptabelt	Dårligt tilbud
Søndag formiddag mod				
100% tillæg pr. time	17%	23%	40%	60%
150% tillæg pr. time	28%	27%	55%	45%

Sammenholder vi dette med, at 53\$ fandt, at arbejde lørdag eftermiddag var acceptabelt mod 100% tillæg pr. time, må vi konkludere, at der er flere, som er uvillige til at tage Søndagsarbejde, end der er til at tage lørdagsarbejde.

Dette kan også udtrykkes saledes, at der skal større kompensation til at få ansatte til at arbejde Søndag end lørdag.

Dette sidste ses bedst af, at 150% tillæg for søndagsarbejde og 100\$ tillæg for lørdagsarbejde får stort set lige mange ansatte (ca. 55\$) til at betragte tilbudene som acceptable.

Af tabellen fremgår 1øvrigt, at kun 28\$ mente, at 150\$ for søndagsarbejde var et godt tilbud. Dette på trods af, at kompensationens størrelse her er oppe på et niveau, som må betegnes som urealistisk høj.

Ved vurdering af resultaterne må endvidere tages hensyn til, at der selv blandt disse 28\$ findes dem, som ikke ønsker at benytte sig af det gode tilbud.

Lønkomensation kontra fritidskomensation for forskudt arbejdstid.

Vi skal her søge at belyse det tidligere rejste spørgsmål om, hvorvidt løn- og fritidskomensation opleves som ligeværdige.

Til dette formal har vi sammenholdt besvarelsernes fordeling på henholdsvis "gode tilbud", "hverken gode eller dårlige tilbud" og "dårlige tilbud" i tabel 6.2, der viser holdningerne til ændret arbejdstid mod fritidskompensation, med den tilsvarende fra tabel 6.3, der viser holdningerne mod lønkompensation. Resultaterne vises i nedenstående tabel.

Tabel 6.4:	Antal besvarelser i % af afgivne fordelt på			Total
	gode tilbud	hverken eller	dårlige tilbud	
I tabel 6.2 (fritids- kompen- sation)	17%	11%	72%	100%
I tabel 6.3 (lønkompensation)	22%	24%	54%	100%

Af tabellen fremgår det, at kun 17% af fritidskompensationsbesvarelserne er blevet henregnet til "gode tilbud". Den tilsvarende procent for lønkompensationsbesvarelserne andrager derimod 22. Anvender vi kategorierne "acceptable tilbud" og "uacceptable tilbud", ses forskellen tydeligere, idet vi her har 28% af fritidskompensationsbesvarelserne i acceptabel-gruppen, mens det tilsvarende tal for lønkompensation er 56%.

Vi vil heraf foreløbig slutte, at lønkompensation for forskudt arbejdstid vurderes højere end fritidskompensation af flertallet af ansatte.

Vi er opmærksomme på, at den foretagede sammenligning lider af den svaghed, at tilbudene i de to tabeller ikke kvalitetsmæssig er fuldt ud sammenlignelige. I et enkelt tilfælde er dette dog stort set opfyldt, idet vi ved at sammenholde spørgsmålet "1 time længere 4 hverdage mod 2 timers senere mødetid de pågældende dage" med spørgsmålet "1 time længere visse hverdage mod 100%" isolerer de uvedkommende variable, således at forskellen i villighed udelukkende kan tilskrives de ansattes præferencer for enten lønkompensation eller fritidskompensation. Vi må dog indrømme, at der ligger en lille fejkilde i det forhold, at vi kun det ene sted har præciseret dages antal. Sammenligningen vises i tabelform.

Tabel 6.5:   Antal besvarelser i % af afgivne fordelt på

	acceptable tilbud	uacceptable tilbud
i spørgsmål:		
"1 time længere 4 hverdage mod 2 timers senere mødetid de på- gældende dage"	12%	88%
og i spørgsmål:		
"1 time længere visse hverdage mod 100% tillæg pr. time"	63%	37%

Ovenstående tabel understøtter kraftigt den anførte påstand. Vi ser således, at kun 12% af besvarelserne om fritidskompensation falder i "acceptabel-gruppen", mens det tilsvarende tal ved lønkompensation er 63%.

Sammenfatning.

Vi har i dette afsnit vist, at der blandt de ansatte findes en stor modvilje mod at ændre arbejdstider. Op mod 2/5 af de ansatte gav således udtryk for, at de ville sige op, hvis de fik ændret på deres arbejdstider. Kun ca. 1/5 fandt, at en øget åbningstid gav dem mulighed for at få en arbejdstid, der var mere tilpasset deres ønsker end den nuværende.

Modviljen afhang af både compensationens størrelse og art, ligesom den naturligvis var afhængig af tidspunkterne. Vi fandt således, at flertallet af ansatte vurderede lønkompensation for forskudt arbejdstid højere end fritidskompensation. Ligeledes viste det sig, at de gennemgående betragtede weekendarbejde som væsentlig mere belastende end aftenarbejde.

Forskelle blandt de ansatte i holdninger til ændret arbejdstid.

Vi har indtil nu i det væsentlige taget udgangspunkt i, hvorledes flertallet af de ansatte forholdt sig til sendrede arbejdstider. Denne enkle betragtningsmåde lader imidlertid flere spørgsmål stå ubesvarede hen. Dette vil vi her råde bod på ved at foretage en gruppering af de ansatte efter deres villighed til at ændre arbejdstider.

Formålet hermed er dels at se hvor mange, der falder i de enkelte grupper, og dels at undersøge, om der er fællestræk hos de ansatte indenfor grupperne (eksempelvis: køn, alder, ægteskabelig stilling og uddannelse m.v.) og i holdninger (eksempelvis: til lukkelov og kompensationskrav for forskudt arbejdstid), da dette eventuelt vil sætte os i stand til at afgive nogle skøn over detailhandelens rekrutteringsmuligheder "under en liberaliseret lukkelov. Ligeledes skulle det i bedste fald kunne give nogle fingerpeg om, hvilke ansattegrupper det er, som vil få de største trivselsændringer.

Inddelingskriterier.

Den skitserede gruppering er foretaget på grundlag af de ansattes besvarelser af postulaterne i tabel 6.1. Inddelingen er sket i følgende grupper:

- 1) en gruppe, som indeholder dem, som er positivt indstillet til en ændret arbejdstid.
- 2) en gruppe, som er negativt indstillet over for ændret arbejdstid, men som vil acceptere det.
- 3) en gruppe, som både er negativt indstillet og vil forlade deres respektive forretninger, hvis deres arbejdstider ændres.
- 4) en restgruppe, der indeholder dem, der ikke kan indpasses i de øvrige grupper. Det vil hovedsagelig sige dem, som har et uafklaret forhold til ændret arbejdstid.

1. gruppe. For at en ansat kan henregnes til denne gruppe, vil vi kræve, at vedkommende erklærer sig enige i, "at Øget åbnings-tid er en mulighed for at få en arbejdstid, der i højere grad er i overensstemmelse med vedkommendes Ønsker om arbejdstidens placering". Endvidere må vi forlange, at påstanden om, "at De under ingen omstændigheder vil arbejde på andre tider", afvises.

2. gruppe. Ligesom i den foregående gruppe må vi også her kræve, at den sidste påstand afvises, da det vil være et udtryk for vil-lighed til at arbejde på andre tider end de nuværende. Som be-kræftelse på en negativ holdning til ændret arbejdstid kræves, at de erklærer sig uenige i, "at Øget åbningstid er en mulighed for at få en arbejdstid, der i højere grad er i overensstemmelse med vedkommendes Ønsker om arbejdstidens placering".

3. gruppe. Ansatte, der henføres til denne gruppe, kendetegnes ved, at de erklærer sig enige i, "at de under ingen omstændigheder vil arbejde på andre tider end de nuværende og om nødvendigt vil skifte til andet arbejde". Logisk stiller vi endvidere den betingelse, at de afviser den første påstand om, "at Øget åbningstid er en mulighed for at få en bedre arbejdstid".

4. gruppe. Til denne gruppe henregner vi de ansatte, som ikke falder i en af de foregående grupper.

Nedenstående tabel viser de ansatte opdelt på de omtalte grupper:

	<u>Antal</u>	<u>I %</u>	<u>I % af total I</u>
Gruppe 1)	16	17%	21%
Gruppe 2)	26	28%	35%
Gruppe 3)	33	35%	44%
Total I	75	80%	100%
Gruppe 4)	18	20%	
Total II	93	100%	

Tabellen viser, at 17% af de adspurgte ansatte falder i den positive gruppe, 28% i den negative, men accepterende gruppe, og 33% i den negative og uaccepterende gruppe. Endelig lader 20% (gruppe 4) sig ikke entydigt gruppere efter villighed til at ændre arbejdstid.

Nøjes vi med at betragte de svarpersoner, som lader sig gruppere efter villighed til at ændre arbejdstid, så ser vi, at 21% findes i positiv gruppen, og 35% findes i den gruppe, som er negativt indstillet, men som vil acceptere en arbejdstidsændring. De resterende 44% tilhører endelig den gruppe, som giver udtryk for, at de vil forlade deres forretninger, dersom de får ændret deres arbejdstider.

Før der foretages en beskrivelse af de ansatte i de enkelte grupper, skal vi sikre os, at der ikke findes væsentlige uoverensstemmelser mellem vor gruppering og de ansattes svar på andre spørgsmål, der angiver noget om deres villighed til at ændre arbejdstiden, da det vil betyde, at vi arbejder med en lidt hensigtsmæssig gruppering. Vi må derfor sikre os, at i hvert fald det store flertal af ansatte, der findes i den mest negative gruppe, også har sagt nej til en ændring af lukkeloven. Lige-

ledes bør det også være dem, der har vist størst uvilje mod at acceptere de arbejdstidsændringstilbud, som vi har stillet dem overfor.

Lad os først undersøge, om vore antagelser om svarpersonernes holdning til en lukkelovs ændring holder. Svarfordelingen vises i nedenstående tabel 6.6.

Tabel 6.6:   Svarfordelingen i % på spørgsmålet: "Mener De, det er en god idé at liberalisere lukkeloven?"

	Ja	Nej	Ved ikke	Total
Gruppe 1)	75%	19%	6%	100%
Gruppe 2)	15%	70%	15%	100%
Gruppe 3)	12%	82%	6%	100%
Gruppe 4)	22%	72%	6%	100%
Total	25%	65%	10%	100%

Det fremgår af tabellen, at der synes at være en markant sammenhæng mellem de ansattes villighed til at ændre arbejdstider og deres holdning til en lukkelovsændring.

Et "ja" til lukkelovsændring er således afgivet af 75% i gruppe 1) og kun af 12% i gruppe 3). Tilsvarende er kun 19% modstandere af en liberalisering i gruppe 1), mens 82% er det i gruppe 3).

Vi skal herefter undersøge, om der også findes en sammenhæng mellem vor gruppering af svarpersonerne og deres villighed til at acceptere vore arbejdstidsændringstilbud.

Vi har undersøgt dette ved at se på, om der er væsentlige forskelle mellem grupperne i det antal gange, de har brugt betegnelsen "godt tilbud" om de tidligere beskrevne spørgsmål, som omhandler holdninger til arbejdstidsændring mod henholdsvis løn- og fritidskompensation.

Forholdet belyses i nedenstående tabel:

Tabel 6.7: Det gennemsnitlige antal afgivne svar på henholdsvis

	gode tilbud	hverken gode eller dårlige	dårlige tilbud
<u>hos svarpersonerne</u>			
i gruppe 1)	4,6	3,6	4,4
i gruppe 2)	2,9	2,6	7,4
i gruppe 3)	1,4	1,6	9,2
i gruppe 4)	2,9	2,7	8,2

Det ses af tabellen, at der også her synes at være en markant sammenhæng mellem de ansattes villighed til at ændre arbejdstider og deres holdning til vore tilbud om ændrede arbejdstider mod enten løn- eller fritidskompensation.

Vi kan herefter gå over til at beskrive de ansatte, der findes i de 3 første grupper. For nemheds skyld vil vi i det følgende betegne gruppe 1) som "de positive", gruppe 2) som "de accepterende" og gruppe 3) som "de uaccepterende". Vi vil endvidere se helt bort fra gruppe 4), da den som nævnt indeholder dem, der har et uklart forhold til ændrede arbejdstider. Da det endvidere har vist sig ved nogle kontrolberegninger, at svarfordelingerne i denne gruppe stort set følger de gennemsnitlige, har vi tilladt os at se bort fra den i det følgende.

Forhold, der er afgørende for en ansats villighed til at ændre arbejdstider.

Vi vil først undersøge, om der er sammenhæng mellem svarpersonernes køn og deres villighed til at ændre arbejdstider. Til dette formål har vi i nedenstående tabel fordelt svarpersonerne efter køn på grupperne.

Tabel 6.8 Svarpersonerne fordelt efter køn på grupperne - %.

	Mænd	Kvinder
De positive	37%	11%
De accepterende	33%	36%
De uaccepterende	30%	53%
Total	100%	100%

Af tabellen fremgår det, at der blandt mændene gennemgående var flere, som var villige til at ændre arbejdstider, end der var blandt kvinderne.

I procent er forholdet det, at 37% af mændene falder i den positive gruppe, 33% i den accepterende gruppe og 27% i den uaccepterende gruppe. For kvindernes vedkommende er fordelingen derimod henholdsvis 11%, 36% og 53%.

Vi har herefter opdelt svarpersonerne efter såvel køn som civilstand og beskæftigelsesstatus inden for hver "villigheds-gruppe".

a) gifte mænd

Det viser sig da, at de gifte mænd udgør 24% af svarpersonerne. 39% af disse tilhører de positive, 33% de accepterende og endelig 28% de uaccepterende. De gifte mænd bliver herved som gruppe betragtet den, der har mindst mod at ændre arbejdstider. De udgør endvidere hele 44% af de positive og bliver herved den største leverandør til positiv-gruppen.

b) ugifte mænd

De ugifte mænd udgør 16% af svarpersonerne. De fordeler sig ligeligt på villighedsgrupperne med 1/3 til hver. Som andel af de positive udgør de 25%.

c) gifte kvinder

29 af de ansatte er gifte kvinder, i procent udgør de 38% af svarpersonerne. Som gruppe betragtet har de gifte kvinder langt den mest negative indstilling til at ændre arbejdstider. På nær en findes de således i negativ-grupperne.

Af de gifte kvinder var de 9 heltidsansatte og de 20 deltidsansatte. De heltidsansatte gifte kvinder udgør 12% af svarpersonerne. De fordeler sig med 1/3 på de accepterende og 2/3 på de uaccepterende.

De deltidsansatte gifte kvinder udgør 26% af svarpersonerne. De fordeler sig med 65% på de uaccepterende, 30% på de accepterende og 5% (1 person) på de positive. For denne ene kvindes vedkommende gjorde der sig endvidere gældende, at hun kun havde formiddagsarbejde i øjeblikket, og hun regnede ikke med, at man ville søge at ændre på dette, når forretningen udvidede åbningstiden.

d) ugifte kvinder

Blandt svarpersonerne var der 16 ugifte kvinder. 14 af disse var heltidsansatte og 2 deltidsansatte. De heltidsansatte fordel-

te sig med 29% (4) på de positive, 42% (6) på de accepterende og 29% (4) på de uaccepterende. Deres fordeling adskiller sig herved ikke væsentligt fra de ugifte mænds.

For de 2 deltidsansatte gælder, at de fordeler sig med en på hver af negativ-grupperne.

Sammenfatning.

Vi har i dette afsnit grupperet de ansatte efter deres holdninger til ændrede arbejdstider.

Vi har fundet, at 17% af svarpersonerne indtog en positiv holdning, 63% en negativ holdning, mens 20% havde en uklar holdning til ændret arbejdstid.

De negative blev endvidere opdelt i 2 grupper, nemlig i dem, som ville acceptere en vis ændring i arbejdstiden, og i dem, som ikke ville. De androg henholdsvis 28% og 35% af svarpersonerne.

Vi har i afsnittet vist, at de positive hovedsagelig er mænd i overordnede stillinger i store forretninger, der sandsynligvis vil ændre åbningstider, hvis lukkeloven liberaliseres. Motiverne bag deres positive holdning skal hovedsagelig søges i økonomiske og karrieremæssige forhold.

Blandt de positive fandt vi også en lille gruppe af ugifte kvinder, som af andre personlige grunde ønsker en mere flexibel arbejdstid.

De negative tegnede et mere broget billede. Mest interessant er måske, at de gifte kvinder alle synes at have negativt indstillet. Ud over de gifte kvinder indeholder negativgruppen naturligvis både de ugifte kvinder og de gifte og ugifte mænd, som ikke findes i positiv-gruppen.

De fundne resultater kan tolkes på den måde, at mænds positive eller negative holdning til ændrede arbejdstider primært synes at være bestemt af deres position i detailhandelen. Noget tilsvarende synes ikke at gælde for kvinderne. Her er det forhold uden for detailhandelen, der er af afgørende betydning for holdningen.

KAPITEL 7.INDEHAVERNES OG DE ANSATTES INDSTILLING TIL EN LIBERALISERING AF LUKKELOVEN.

Det har ikke været denne undersøgelses formål at kortlægge indstillingerne til en liberalisering af lukkeloven hos detailhandelens indehavere og ansatte. Spørgsmålet er dog naturligt taget med under de samtaler, vi har ført om betydningen for virksomhederne og deres medarbejdere af en eventuel liberalisering. Vi skal derfor i det følgende kort resumere de fremsatte udtalelser.

Indehavernes holdninger til en liberalisering af lukkeloven

"Mener De som bestyrer/ejer, at det er en god idé at liberalisere lukkeloven?". Spørgsmålet havde svarmulighederne ja, nej og ved ikke. Indehavere, som svarede enten ja eller nej, blev endvidere spurgt om baggrunden for deres holdning. Besvarelserne fremgår af tabel 7.1.

Tabel 7.1. Indehavere fordelt efter holdning til liberaliseret lukkelov, "Mener De som bestyrer/ejer, at det er en god ide at liberalisere lukkeloven?".

	Indehavere uden disp.	Indehavere med disp.	Total
Ja	25	39	32
Nej	69	48	58
Ved ikke	6	8	7
Uoplyst		5	3
Total i %	100	100	100
Antal besvarelser	48	60	108

Af tabellen ses det, at flertallet af indehavere var modstandere af en liberalisering. Således sagde kun 25% af indehaverne af ikke-dispensationsforretninger og 39% af indehaverne i dispensationsforretninger ja til en liberaliseret lukkelov, mens henholdsvis 69% og 48% sagde nej.

Det ses, at næsten alle indehaverne havde taget stilling til spørgsmålet. Der var således kun 3 indehavere i ikke-dispensationsforretninger og 5 i dispensationsforretninger, som benyttede svarmuligheden ved ikke.

Reaktionerne på spørgsmålet var meget forskellige fra interview til interview. Men som oftest fik vi langt de stærkeste udtalelser af indehavere i ikke-dispensationsforretninger. Bare ordet lukkelov virkede på mange som en "rød klud", og det var aldrig nødvendigt at opfordre disse svarpersoner til at begrundere deres holdning. Det var i det hele taget vort indtryk, at indehaverne i ikke-dispensationsforretninger havde engageret sig kraftigst i problemstillingen. På spørgsmål om, i hvilket omfang de i den senere tid havde talt med andre om lukkelovsproblemer, viste det sig også, at indehavere i ikke-dispensationsforretninger havde diskuteret problemet væsentligt mere end dispensationsindehaverne.

At det var indehaverne i disse forretninger, som var langt de mest engagerede, er naturligt, eftersom det er dem, der mest direkte vil blive berørt af en ændring. Dispensationsindehaverne forbandt ikke i samme grad en lukkelovsændring med deres personlige situation. Vi havde forventet, at en del af disse ville have været modstandere af en liberalisering på grund af frygt for nye konkurrenter. Det er imidlertid vort klare indtryk, at dispensationsindehaverne ikke forbandt en liberalisering med øget konkurrence fra den almindelige detailhandel. Som oftest var de ret tilfredse med den nuværende lov, og om de var modstandere eller tilhængere af en ændring, afhang i stor udstrækning af, om de tænkte på kundernes eller indehaverens situation.

Dispensationsindehavernes motiveringer

Flertallet af dispensationsindehaverne, som var tilhængere af en liberalisering, gav således som begrundelse, at kunderne skulle have lejlighed til at handle, når de havde tid til det. Nogle enkelte fremførte dog også det synspunkt, at åbningstidsforhold ikke burde være lovmæssigt reguleret. De fremførte, at de hand-

lende selv fuldt ud burde bestemme deres åbningstider.

Modstandernes synspunkt var som oftest, at der ikke var behov for en ændring i byerne, samt at det ville være til skade for de mindre handlende.

Vi har ved en nøjere analyse af materialet søgt efter særlige kendetegn ved dispensationsindehavere, som var henholdsvis tilhængere og modstandere af en liberaliseret lukkelov. Det lykkedes os imidlertid ikke at påvise nogle væsentlige sammenhænge. Analyser af eventuelle sammenhænge med tranche, virksomhedsstørrelse, personaleforhold, ferieforhold og andre privatlivsforhold viser kun, at tilhængernes forhold i disse henseender ikke adskiller sig væsentligt fra modstandernes.

Motiveringer hos indehavere i forretninger uden dispensation

Tilhængernes motivering for en liberalisering var som oftest, at der er et kundebehov for udvidede åbningstider. Dette skete et par gange med en udtalelse om, at vi er til for forbrugerne. En del af dem lagde dog ikke skjul på, at en liberaliseret lukkelov ville give dem en økonomisk fordel, som de ville udnytte.

Selv om spørgsmålet: "hvilken form mener De, en kommende lukkelov bør have?", aldrig blev stillet til indehaverne, så fremkom liberaliseringstilhængerne blandt indehaverne ofte med deres synspunkter i løbet af samtalen. På baggrund heraf er det vort indtryk, at de fleste tilhængere af en liberalisering gik ind for, at lukkeloven helt burde afskaffes. Vi interviewede dog også et par indehavere, som kun gik ind for en begrænset liberalisering. De henviste til et forslag stillet af Liberalt Centrum, som gik ud på, at de handlende kun måtte holde åbent et vist antal timer om ugen, men til gengæld måtte de selv bestemme, hvor på ugen de ville lægge deres åbningstimer.

Følgende udtalelse, som vi har sammenstykket af flere besvarelser, dækker næsten samtlige modstanderes mening om problemet: "Det vil være 100 års tilbageskridt for detailhandelen at lade lukkeloven bortfalde. Hvorfor skal vi tvinge hinanden til at holde åbent om aftenen, når hverken banker, posthuse eller offentlige kontorer gør det. En liberalisering af lukkeloven vil være til skade for detailhandelen. De småhandlende vil få en endnu længere arbejdsdag, end de har nu, da forretningerne ikke kan bære

mere personale, ma indehaveren og hans hustru selv tage slæbet med den udvidede åbningstid. Også for de større forretninger vil der komme problemer. Detailhandelen vil få vanskeligt ved at skaffe kvalificeret personale, og personalestandarden vil falde betydeligt. Dette vil også komme forbrugerne til skade, idet de vil få en dårligere betjening. For forbrugerne vil udvidede åbningstider heller ikke være et gode, de bliver forvirrede af de forskellige åbningstider. I øvrigt kan de let nå at handle i dag."

Vi har undersøgt, om der findes en sammenhæng mellem forretningens branche og størrelse og indehaverens holdning til en liberalisering af lukkeloven.

Tabel 7.2. Indehavere uden dispensation fordelt efter forrettningens branche, størrelse og indehaverens holdning til liberalisering.

	For	Imod	Ved ikke	Total	Antal
	‰	‰	‰	‰	
Nærings- og nydelsesmidler:	26	63	11	100	19
u. 5 ansatte	17	66	17	100	12
o. 5 ansatte	43	57	-	100	7
Andre brancher:	24	72	4	100	29
u. 5 ansatte	10	80	10	100	10
o. 5 ansatte	32	68	-	100	19
Samtlige brancher:	25	69	6	100	48
u. 5 ansatte	14	73	13	100	22
o. 5 ansatte	35	65	-	100	26

Af tabel 7.2 fremgår det, at der procentvis er stort set lige mange tilhængere i de forskellige brancher. Tilhængerne udgør således 26% af indehaverne i nærings- og nydelsesmiddelbranchen og 24% af indehaverne i de øvrige brancher. Dette forhold ændres ikke væsentligt ved en yderligere brancheopdeling. Tilhængerne udgør således 30% af indehaverne inden for tekstil, 20% inden for bolig og 21% inden for isenkrambranchen. Vi finder imidlertid ikke, at det er forsvarligt at antage, at der er forskelle i branchernes antal af tilhængere på grundlag af disse resultater, når vort materiale ikke er større.

Anderledes forholder det sig med betydningen af forretningens størrelse. Her ses det, at de små forretninger har

væsentlig ferre liberaliseringstilhængere blandt indehaverne end de store forretninger.

Sammenhængen kan også udtrykkes på den måde, at 75% af liberaliseringstilhængerne er indehavere i de store forretninger og kun 25% i de små forretninger. Modstanderne deler sig derimod ligeligt med henholdsvis 48% på de små forretninger og 52% på de store forretninger.

En opdeling af indehaverne efter alder viser, at 92% af tilhængerne er under 45 år og 8% (1 person) over 45 år. Blandt modstanderne udgør indehavere under 45 år kun 48%.

Der synes at være en sammenhæng mellem indehavernes arbejdssituation og deres holdning til lukkeloven.

Indehavernes bundethed af forretningen har vi belyst ved to spørgsmål: "Kan De overlade lukningen af forretningen til andre?", og "Havde De ferie sidste år?". Svarfordelingen er vist i tabel 7.3.

Tabel 7.3. Indehavere uden dispensation fordelt efter 1) om de ofte overlader lukningen af forretningen til andre, og 2) om de havde ferie sidste år, samt deres holdning til en liberaliseret lukkelov.

	<u>For</u>	<u>Imod</u>	<u>Total</u>
	<u>%</u>	<u>%</u>	<u>%</u>
<u>Overlader lukning til andre:</u>			
Ja	42	58	100
Nej	15	85	100
<u>Havde ferie sidste år:</u>			
Ja	29	71	100
Nej	21	79	100

Af tabel 7.3 fremgår det, at de indehavere, som kan overlade lukningen til andre, gennemgående er mere positivt indstillet over for en liberalisering end indehaverne, som ikke kan dette. Særlig interessant er det dog, at der selv blandt gruppen af indehavere, som ikke er bundet af at skulle lukke forretningen, er et lille flertal imod en liberaliseret lukkelov.

Det fremgår endvidere, at de, som havde ferie sidste år, gennemgående er mere positive end dem, som ikke havde det, men selv blandt dem, som havde ferie sidste år, var der et flertal (71%) mod en liberalisering. Det ser således ud til, at tilhængerne gennemgående er mindre bundet til forretningen end modstanderne. Mindre grad af bundethed er imidlertid ikke ensbetydende med en positiv holdning til en liberalisering.

Sammenhængen mellem indehavernes oplevelse af deres konkurrencesituation og deres holdning til en liberalisering af lukkeloven er illustreret i tabel 7.4.

Tabel 7.4. Indehavere uden dispensation fordelt efter forventet reaktion med hensyn til åbningstiden og holdning til liberaliseret lukkelov.

	For	Imod	Total
	%	%	%
<u>Horisontalt:</u>			
a) Vil selv ændre åbningstid	78	22	100
b) Er tvunget eller kan tvinges til det	5	95	100
c) Vil ikke ændre, men tvinges måske	50	50	100
d) Vil ikke ændre og kan ikke tvinges	0	100	100
<u>Vertikalt:</u>			
a) Vil selv ændre åbningstid	64	6	20
b) Er tvunget eller kan tvinges til det	9	59	47
c) Vil ikke ændre, men tvinges måske	27	9	13
d) Vil ikke ændre og kan ikke tvinges	0	26	20
Total	100	100	100

Vi ser her, at over halvdelen (64%) af de indehavere, som er tilhængere af en liberalisering, af egen vilje selv vil ændre åbningstider.

De øvrige tilhængere ønsker derimod ikke at ændre åbningstider, og de regner heller ikke med, at konkurrencesituationen vil udvilde sig sådan, at det bliver nødvendigt for den.

For modstanderne tegner sig et ganske andet billede. Vi ser her, at ikke mindre end 59% af dem vil føle sig tvunget til at udvide deres åbningstider, hvis konkurrenterne gør det.

Fordelingen af tilhængere og modstandere inden for de enkelte grupper viser, at der blandt dem, som af egen vilje ville ændre åbningstid, var henholdsvis 78% tilhængere og 22% modstandere. Hos de mest konkurrencefølsomme var den tilsvarende fordeling 5% tilhængere og 95% modstandere.

I det følgende vil vi kort tegne et billede af to forskellige indehavere. Den ene er den typiske liberaliseringstilhænger, og den anden er nans bitreste modstander, indehaveren af den lille kolonialforretning.

Vi har valgt at beskrive den bitre, men ikke typiske modstander. Dette skyldes udelukkende, at gruppen af modstandere er så heterogent sammensat hvad angår indehaver- og forretningskendetegn, at det faktisk er umuligt at tale om en typisk modstander af en liberaliseret lukkelov.

Tilhængerens.

Den typiske, positive "indehaver" er den unge bestyrer af en større kolonial- eller tekstilforretning. Hans arbejdstid er ikke i særlig høj grad afhængig af forretningens åbningstid, da han trygt kan overlade forretningen til sin førstemand. Han deltager aldrig selv i den egentlige ekspedition og beskæftiger sig i hovedsagen med at disponere indkøb m.m. Han er glad for deltidsansatte, de er energiske i den korte tid, de er der hver dag, og de kommer godt ud af det med de heltidsansatte. Hans væsentligste arbejdskraft er ufaglærte kvinder. Han er godt tilfreds med sit arbejde og vil anbefale en ung mand eller kvinde at gå ind i detailhandelen, hvis de har udsigt til en stilling som nans egen. Han ser gerne, at omsætningen sættes i vejret, og forretningen ekspanderer, måske også fordi han selv får del i merindtjeningen.

Hans væsentligste argument for at gå ind for en liberalisering af lukkeloven er, at det vil være en økonomisk fordel for nans forretning; omsætningen vil stige, og det faste anlæg vil blive udnyttet bedre. Han vil kun i en overgangsperiode

fa udvidet sin arbejdstid noget. Endvidere synes han, at det ma være et naturligt krav fra forbrugeren at kunne købe ind pa andre tidspunkter end fredag aften og lørdag formiddag.

Den bitre modstander.

Den bitre modstander er den ældre indehaver af den lille kolonialforretning. Ekspeditionen klares af ham selv og hans kone. Der er ikke rad til at ansætte nogen hjælp i forretningen, den beregnede timeløn for indehaveren er ofte meget lavere end en ufaglært arbejders. Da indehaveren selv ekspederer, er hans arbejdstid meget nært knyttet til forretningens åbningstid, og det er da ogsa ham, som drejer nøglen om hver aften. Han er irriteret over de momsregnskaber m.m., som han skal lave for det offentlige, dels fordi det tager hans tid, men ogsa fordi det kan vsere svært at finde ud af, og han synes ikke, der er penge til at lade en revisor gøre arbejdet. Omsætningen er ikke direkte gået tilbage, men dog stagneret, og han er noget bitter over, at den store arbejdsindsats uden ferie trods alt ikke "giver mere". Han ville aldrig drømme om at anbefale nogen at ga ind i detailhandelen i dag.

Når man sparger ham, hvad han synes om en liberalisering af lukkeloven, er svaret: "Synes I ikke, vores arbejdstid er lang nok nu? Vi arbejder jo allerede nu fra morgen til aften - hvis vi skal udvide åbningstiden - nej, det gør vi ikke, for vi kan ikke arbejde mere end 75 timer om ugen - det ma vsere nok."

Han star i øvrigt helt uforstående overfor, at der skulle vsere et behov for udvidede åbningstider. Hos ham er det altid de samme hjemmegående husmødre, der har haft hele dagen til at handle i, der kommer dryssende i sidste øjeblik.

Ansattes holdning til en liberalisering af lukkeloven

Der er herefter anledning til at se på de ansattes indstilling til en liberalisering af lukkeloven, og til det formål har vi i tabel 7.5 samlet forskellige grupper af ansattes besvarelser på spørgsmålet: "Mener De som ansat i detailhandelen, at det er en god ide at liberalisere lukkeloven?"

Tabel 7.5. Mener De som ansat i detailhandelen, at det er en god idé at liberalisere lukkeloven?

	antal ansatte			procent			i alt
	ja	nej	ved ikke	ja	nej	ved ikke	
Samtlige ansatte	57	80	13	38	53	9	100
mænd	20	28	7	36	51	13	100
kvinder	37	52	6	39	55	6	100
heltidsansatte	40	54	9	39	52	9	100
deltidsansatte	17	25	4	37	54	9	100
Ikke dispensation	24	61	8	26	66	8	100
dispensation	33	19	5	58	33	9	100

Af samtlige ansatte mener 57 personer eller 38%, at lukkeloven bør liberaliseres, mens 80 personer eller 53% mener, at den ikke bør liberaliseres. 13 personer eller 9% ved ikke. Vi må altså konstatere, at kun godt en tredjedel af de ansatte i vort udvalg går ind for en liberalisering af lukkeloven. Blandt ikke-dispensationsansatte er der 26%, der går ind for en liberaliseret lukkelov, og resultatet må da være, at der blandt de ansatte i detailhandelen i almindelighed vil være mellem $\frac{1}{4}$ og $\frac{1}{3}$, der går ind for en liberalisering af lukkeloven, mens mellem halvdelen og to tredjedele går imod en liberalisering af lukkeloven.

I øvrigt vil det ses, at mænd og kvinder er nogenlunde lige positive eller negative over for tanken om en liberaliseret lukkelov. Kvinderne har flest positive, men til gengæld også flest negative, d.v.s. et færre antal ved ikke end mændene. Kvinderne er måske mere bevidste over for lukkelovsspørgsmålet end mænd er. Heltidsansatte er lidt mere positive over for en lukkelovsændring end deltidsansatte, men der er ringe forskel.

Tabel 7.6. Stilling til lukkeloven og villighed til at arbejde på andre tider end de nuværende.

Stilling til ændret lukkelov	Vil skifte erhverv, hvis tvunget til at arbejde forskudt			Total
	enig	uenig	hverken/eller	
ja og ved ikke	7	21	4	32
nej til liberalisering af lukkeloven	28	25	6	59
Total, ansatte	35	46	10	91

Vi havde forventet, at folk, der vil skifte arbejde, såfremt de kan blive tvunget til at arbejde på andre tider end de nuværende, også konsekvent måtte rare modstander af en liberaliseret lukkelov, idet lukkeloven jo netop er den ramme, der giver grænserne for de nuværende arbejdstider. Det ses af tabel 7.6, der sammenholder svarforelingen på "liberalisering af lukkeloven" med "vil skifte erhverv, hvis tvunget til at arbejde på andre tider end de nuværende", at antagelsen ikke holder.

Denne "logiske brist" har vi undertiden foreholdt den adspurgte, og dette har ikke ændret på hans indstilling til hverken lukkelov eller det at arbejde på andre tider end de nuværende.

Spørgsmålet om liberalisering af lukkeloven er af en sådan politisk karakter, at folk ofte ud fra en partipolitisk holdning eller "af grundindstilling" indtager et standpunkt til dette spørgsmål, der er uforeneligt med, hvad man ellers mener om eventuelle konsekvenser af en ændret lukkelov.

Sammenfatning.

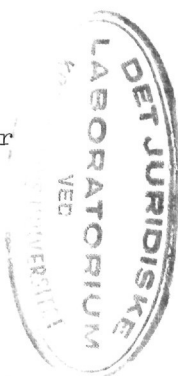
Vi har i dette kapitel vist, at kun 25% af indehaverne i ikke-dispensationsforretninger var tilhængere af en liberaliseret lukkelov, mens 69% var modstandere, og 6% hverken var modstandere eller tilhængere.

I dispensationsforretningerne så vi, at 39% var tilhængere, medens 48% var modstandere af en liberalisering af lukkeloven. Vi har ikke kunnet påvise, at der er forskelle i holdningen hos personer med forskellige karakteristika blandt henholdsvis tilhængere og modstandere af en liberaliseret lukkelov i forretninger med dispensation.

Vi har her derfor kun refereret analysen af sammenhængen mellem holdning til ændret lukkelov og særlige indehaverkendetegn i forretninger uden dispensation. Det viste sig, at deres holdning var uafhængig af brancheforhold, men delvis bestemt af forretningsstørrelse, idet tilhængerne gennemgående fandtes i de store forretninger. Det viste sig imidlertid, at der selv blandt de store forretninger var et flertal af modstandere.

Derimod syntes arbejdsforholdene at være af betydning for indehavernes holdning. Det viste sig, at de, som havde haft ferie sidste år, samt de, som ikke behøvede at være i forretningen i hele åbningstiden, gennemgående var mere positivt indstillet til en liberaliseret lukkelov end dem, som ikke kunne tillade sig dette. Også her forholdt det sig sådan, at der alligevel var et flertal af modstandere blandt dem, som havde ferie, og blandt dem, som i det daglige var mindst bundet af forretningen.

Endelig viste det sig, at den væsentligste skillelinie mellem tilhængere og modstandere blandt indehaverne gik på deres ønsker om at fastholde eller ændre deres nuværende åbningstider. Vi så her, at flertallet af de indehavere, som ville ændre åbningstiden i tilfælde af en liberalisering, også var tilhængere, medens stort set alle indehavere, som ville søge at fastholde deres nuværende åbningstider, men som frygtede de ville få svært ved det, var modstandere.

Blandt de ansatte var den eneste gruppe, som har flertal for en liberalisering af lukkeloven, dem, der allerede har arbejde i forretninger, som ikke er underlagt lukkelovens begrænsende indflydelse på åbningstiden. Blandt ansatte, hvis arbejdspladser i dag er underlagt lukkelovens bestemmelser, fandt vi kun en fjerdedel, som er positive over for en liberaliseret lukkelov, og holdningen er næsten ens i de forskellige grupper.

Endvidere viste det sig, at en positiv indstilling til en ændret lukkelov på ingen måde er det samme som villighed til at arbejde på andre tider end de nuværende.

KAPITEL 8.

KONKLUSIONER AF UNDERSØGELSEN.

Forretningernes åbningstidsreaktioner.

De ændringer, vi forventer i detailhandelens åbningstider, vil afhænge af konkurrencesituationen, de vanskeligheder, indehaveren eller bestyreren forventer af personalemæssig art, og de problemer, ændret åbningstid giver i forbindelse med aktiviteter i privatlivet.

De fleste indehavere har i interviewene givet udtryk for, at de ikke på eget initiativ ville ændre åbningstidene, men at de forventede at blive tvunget til det på grund af konkurrencen.

Et mindre antal indehavere ville på eget initiativ udvide åbningstiden, men disse havde i stor udstrækning ordnet deres forhold således, at en udvidet åbningstid ikke nødvendigvis behøvede at medføre problemer i forbindelse med aktiviteter i privatlivet. Denne type indehavere kan derfor lettere end de andre lægge hovedvægten på mere driftsøkonomiske resonnementer og ændre åbningstiden i det omfang, de mener det fordelagtigt. Det er utvivlsomt også af betydning, at flere af disse indehavere og bestyrere gennem uddannelse har erhvervet normer, der adskiller sig fra de øvrige detailhandlers.

Ændrede åbningstider i detailhandelen kan tænkes at have indflydelse på lærlingetilgangen. Det er netop de helt unge, der angiver at have problemer med aften- og weekendarbejde, så hvis disse unge, der i dag har lyst til arbejdet i forretningerne, også skal arbejde på tidspunkter, der ligger ret meget uden for normal arbejdstid, er det tænkeligt, at en stor del af dem vil lade sig uddanne i helt andre erhverv.

Det er rimeligt at antage, at de mennesker, der ønsker at lade sig heltidsansætte (med eller uden handelsuddannelse) i detailhandelen, også har realiseret dette ønske i dag. Vi tror

ikke på, at muligheden for at arbejde på utraditionelle tidspunkter i sig selv kan lokke ret mange til at søge beskæftigelse i detailhandelen. Især for de gifte kvinders vedkommende har vi fundet, at deres opfattelse af rollen som husmoder er en meget alvorlig hindring for udearbejde efter normal arbejdstids ophør. Dette gælder i samme omfang for heltids- og deltidsbeskæftigede. For deltidsbeskæftigede gifte kvinder forstærkes dette forhold ofte af, at det ikke er økonomisk tvingende nødvendigt for dem at arbejde. Muligheden for nyrekruttering af gifte, deltidsansatte kvinder til utraditionelle arbejdstider vil derfor være meget begrænset.

De ugifte deltidsansatte kvinder har imidlertid ikke så mange familiemæssige hensyn at tage, og man kunne tænke sig, at det er her, detailhandelen først og fremmest skulle finde nye ansatte til de ændrede åbningstider. Indtægten kan dog være en hindring, og beskæftigelse af helt andre samfundsgrupper, f.eks. studenter, pensionister o.lign., er en mulighed for forretninger, der mangler arbejdskraft til f.eks. opfyldning af hylder og oprydning.

Generelt har vi fundet, at højere løn næppe i sig selv kan motivere ansatte til at arbejde på utraditionelle tider, men det er en nødvendig betingelse. Vi har endvidere set, at forretninger har indført særlige "frynsegoder" som firmasommerhus og firmasejlbåd, som de ansatte har kunnet benytte på skift på deres fridage. Dette er dog - ligesom lønnen - heller ikke tilstrækkeligt til, at folk mener, det er umagen værd at arbejde på andre tider end dem, der nu gælder for detailhandelen.

Såvel de vanskeligheder, indehaveren forventer af personalemæssig art, som vedkommendes personlige arbejdstids afhængighed af åbningstiden er i høj grad bestemt af branche og forretningsstørrelse, og også konkurrencesituationen afhænger heraf.

Nærings- og nydelsesmiddelvirksomheder.

Der er en række forhold, som gør det sandsynligt, at de fleste og kraftigste åbningstidsændringer vil ske i denne branche. Vi skal kort nævne de vigtigste :

1. Hovedparten af de indehavere og bestyrere, der på eget initiativ ville ændre åbningstid, fandtes i denne branche.

2. Branchens fordeling på størrelse og butiksform er meget heterogen, og enkelte store forretninger i hvert område har derfor stor konkurrencemæssig indflydelse.
3. I dispensationsområderne er ansøgning ofte indgivet først af enkelte supermarkeder, hvorefter de øvrige forretninger fulgte med.
4. Kundeloyaliteten må antages at være relativ lav, således at åbningstidsændringer virkelig er i stand til at flytte omsætning. Ved interviewene fandt vi da også, at de mindre forretninger i denne branche stort set alle følte sig tvungne til at følge med konkurrenterne i eventuelle åbningstidsudvidelser.

Det er en rimelig antagelse, at initiativet til en åbningstidsændring vil komme fra de store forretninger navnlig fødevarer-supermarkederne, og at disse vil trække de mindre med sig. De af de helt store, som ikke ønsker en ændring, kan i et vist omfang fastholde deres åbningstider, selv om enkelte helt små forretninger skulle forsøge sig med ændringer, f.eks. fordi de er kommet i økonomiske vanskeligheder, men vi forestiller os også muligheden af, at indehaveren af den mellemstore forretning, der forventer at komme i klemme mellem de store forretninger og den lille indehaverforretning, ønsker at komme de andre i forkøbet ved at ændre åbningstiden straks. I denne situation mener vi ikke, selv det største fødevarer-supermarked kan fastholde de nuværende åbningstider. Denne følelse af at komme i klemme kan opstå ved, at indehaveren med måske 5-10 ansatte på den ene side føler, at store forretninger bedre kan tilbyde personalet en flexibel arbejdstid i forhold til de ansattes behov, og på den anden side oplever en trussel fra de helt små forretninger, hvis indehavere kun har sig selv at tage hensyn til.

Der ville kunne tænkes visse geografiske forskelle i reaktionsmønsteret, men da antallet af forretninger, der af beliggenhedsmæssige årsager har monopoliserende stillinger, må antages at være stærkt begrænset gennem de senere års strukturrationalisering i detailhandelen og øget mobilitet blandt kunderne, forventer vi, at det beskrevne mønster vil gælde for langt de fleste byområder og dermed for størstedelen af forretningerne. Medvirkende til åbningstidsændringernes spredning vil utvivlsomt

også være de mange kædeforretninger inden for branchen, således at åbningstidsudviklingen bliver vanskelig at styre på lokalt plan.

Levnedsmiddelbutikkerne er den gruppe, der i øjeblikket beskæftiger det personale, som har mindst faglig uddannelse. Ofte har de større forretninger af denne type en fagligt uddannet indehaver eller bestyrer samt et par faguddannede disponenter eller førstemand. Denne kategori vil i nogle tilfælde være tilhængere af ændrede åbningstider, ligesom de i de fleste tilfælde vil være parate til selv at omlægge deres arbejdstid i det omfang, det kan vise sig nødvendigt eller fordelagtigt for forretningens drift. Vi har vist, at disse personer ofte vil tilpasse deres privatliv efter forretningens behov.

Resten af personalet i sådanne forretninger er for de flestes vedkommende uden større handelsmæssig uddannelse, de fleste kvinder og mange af dem på deltid. Vi har påvist, at det store flertal af disse vil være modstandere af at ændre på deres arbejdstider, og at en stor del af dem mener, de vil forlade forretningen, hvis de kommer til at arbejde på andre tider end de nuværende. Denne indstilling skyldes i de fleste tilfælde, at arbejde om aftenen og i weekenden kolliderer med rollen som husmoder og varetagelsen af forskellige familiemæssige forpligtelser.

Dette betyder, at en nyrekruttering af deltidsansatte kvinder vil være meget vanskelig, hvis det vil gribe forstyrrende ind i deres familieliv. Og alt tyder på, at det vil være vanskeligt at finde ret mange, hvad enten de i øjeblikket er beskæftiget i detailhandel eller ej, som vil kunne arbejde uden for de nuværende åbningstider, uden at det griber ind i familielivet.

Det samme kan siges om de heltidsansatte, der dog typisk er yngre og mere afhasngige af indtjeningen. Denne tilsyneladende svaghed i forhandlingspositionen over for forretningen om ændrede arbejdstider opvejes nok de fleste steder af, at de har relativt let ved at finde andre beskæftigelsesmuligheder end detailhandelen.

Disse forretningers personalebehov ved udvidede åbningstider må derfor løses på utraditionelle måder. Man kan forestille sig, at de få store levnedsmiddelforretninger, der endnu er diskbetjente, ved udvidelse af åbningstiderne kan blive nødsaget til at omdanne forretningerne til det mindre personalekrævende

selvbetjeningssystem. De steder, hvor denne strukturændring allerede er indført, kan man tænke sig, at man må begrænse bemandingen i aften timer og weekenderne. Dette kan gøres ved at lægge vareopfyldningen og andre personalekrævende aktiviteter inden for normal åbningstid, således at kun kassefunktionen er bemandet i aften timerne. Oprydning, der traditionelt foregår efter lukketid, kan man tænke sig henlagt til foråbningstid om morgenen, da disse timer griber mindre forstyrrende ind i de ansattes familieliv. Henlæggelse af oprydning til næste morgen og undladelse af oprydning om søndagen er et kraftigt brud på de normer, vi normalt finder hos indehavere i detailhandelen, men vi skal blot nævne, at vi har set dette praktiseret i et stort og meget veldrevet dispensationssupermarked.

Endelig har vi set eksempler i dispensationsforretninger, der giver tro på, at man ved utraditionelle ledelsesformer kan motivere ansatte til at "møde op" på de ikke attraktive arbejdstider. Dette har vi set praktiseret i forretninger, hvor indehaveren/bestyreren har haft et meget personligt forhold til sine ansatte, og hvor der i vidt omfang fra ledelsens side er blevet taget hensyn til ansattes personlige ønsker om friaftener/fri-dage. Vi forestiller os her, at en eller flere grupper af ansatte selv kan overtage en del af ledelsens funktioner og således kan praktisere meget flexible arbejdstidsordninger, der i vidt omfang åbner mulighed for opfyldelse af individuelle ønsker og behov. Her har vi også set, at det har kunnet lade sig gøre at danne specielle weekendhold af meget løst tilknyttede del-tidsansatte, som en gang imellem er parate til at tage en turn i forretningen, når det er nødvendigt. Denne løsere struktur i ansættelsesforholdet kræver dog naturligt en tilsvarende stramning med hensyn til varernes placering og prismærkning.

En sådan udvikling stiller imidlertid krav om en mentalitet ret forskellig fra den, vi oftest har set hos ansatte i den type forretninger, og der hvor vi har fundet denne mentalitet, har lederstilen hos de overordnede været forskellig fra den, vi har fundet i detailhandelen som helhed. Endelig skal det pointeres, at vi i disse forretninger foruden den inspirerende lederstil også har fundet de mest velbetalte medarbejdere.

De små forretninger inden for levnedsmiddelbranchen vil ofte være i den situation, at de ikke ser sig i stand til at lønne en leder, som indehaveren føler er kvalificeret til at

afløse ham som forretningens leder på de nye åbningstider. Det vil sige, at foruden de omtalte problemer med at skaffe eventuelt personale til udvidede åbningstider har de små forretninger det problem, at indehaverens personlige arbejdstid bliver udvidet med lige så mange timer, som åbningstiden bliver udvidet med.

Textil og beklædning.

Inden for denne branche forventer vi åbningstidsændringer af moderat karakter, navnlig i retning af omplacering af det nuværende antal timer, men visse udvidelser f.eks. lørdag eftermiddag og søndag kan også tænkes. At ændringerne bliver mere begrænsede end for nærings- og nydelsesmiddelbranchen, støtter vi på følger de forhold:

1. Kun et begrænset antal af de interviewede indehavere og bestyrere i denne branche ville på eget initiativ ændre åbningstid.
2. Indehaverne lagde stor vægt på at anvende faglært arbejdskraft, og rekruttering af denne type ansatte bliver meget vanskelig.
3. I dispensationsområderne havde forretninger i denne branche ofte normale forretningsåbningstider.
4. Forretningerne er ofte beliggende på byernes strøg og således afhængige af hinanden, idet én forretning ikke alene kan trække kunder nok ind til centrum.

Vi forventer, at de ændringer, der vil ske, igangsættes af stormagasiner, varehuse o.lign. forretninger, som så trækker de andre i nærheden med. Vore undersøgelser viser imidlertid, at en større del af indehaverne her end i næringsmiddelbranchen mener at kunne opretholde deres nuværende åbningstider på trods af andre forretningers udvidelser. Der er desuden i branchen en ret udbredt tro på, at lokale aftaler vil kunne styre udviklingen i en raskke områder.

Større udvidelser i åbningstiden forestiller vi os derfor kun i de store provinsbyer og i København, hvor konkurrence på åbningstiden kan tasnes mellem omegnscentrene og City. Varehusene vil imidlertid her støde på meget store personalemæssige

problemer, idet de i dag i høj grad anvender kvindelige deltidsansatte, og denne gruppe særlig kraftigt har erklæret sig som modstandere af ændret arbejdstid. Efter visse forsøgsperioder kan det derfor tænkes, at stormagasiner, varehuse og lignende enten må opgive nogle af åbningstidsudvidelserne eller gå over til anvendelse af helt andre typer personale end de økonomisk ret frit stillede gifte, kvindelige deltidsansatte.

Andre brancher.

Dette er en meget heterogen gruppe af forretninger inden for såvel udvalgsware- som specialvarebrancherne. Vi forventer ikke, at der fra denne gruppe vil blive taget initiativ til ændrede åbningstider, og de påvirkninger, der kommer f.eks. fra Stormagasiner, mener vi, vil af følgende årsager kun få ringe effekt:

1. Kun i ganske særlige tilfælde giver indehavere og bestyrere i denne gruppe udtryk for at ville ændre åbningstid af egen fri vilje.
2. De fleste mener at kunne opretholde deres nuværende åbningstider, selv om andre udvider.
3. I dispensationsområderne opretholdt forretninger af denne type næsten overalt normale åbningstider.
4. Kundeloyaliteten må antages at være ret høj i branchen og ofte bundet direkte til bestemte ansatte i forretningerne. Rekruttering af sådanne faglærte, mandlige heltidsansatte vil blive meget vanskelig.

De forretninger, der ligger i umiddelbar nærhed af et stormagasin eller supermarked med et sortiment, der overlapper, kan forventes at føle sig tvunget til at følge med i disse konkurrenters udvidelser eller omplaceringer af åbningstiden, men herudover kan vi kun forestille os mindre justeringer som f.eks. at flytte den lange fredag til torsdag eller lukke nogle formiddage til gengæld for en lidt længere lørdag.

En vis særstilling inden for gruppen indtager møbelforretningerne, som kunne tænkes at lægge en del åbningstimer i weekenden. Dette vil navnlig kunne tænkes at ske i de forretninger, der med en meget selvbetjeningspræget butiksførm har placeret sig i byernes omegn eller helt ude på den åbne mark. Effekten heraf

pa møbelforretningerne i byerne er vanskelig at forudsige, idet disse forretninger næppe alene kan trække kunder nok til bymidten. Man vil sandsynligvis i denne situation opleve, at forretningerne i centrum af de større byer pa visse dage bliver enige om samlet at holde åbent uden for normal åbningstid, således at alle brancher i fællesskab kan trække kunder nok til. Pa grund af nødvendigheden af enighed bliver udvidelser af åbningstiden pa dette grundlag dog næppe særlig hyppige eller af længere varighed.

De mere udvalgswareprægede forretninger, tekstil, beklædning, sko og møbler har ofte i dag beskæftiget personale, som, hvad enten det er heltids- eller deltidsansatte, har en handelsuddannelse. Disse forretninger har i og for sig de samme rekrutteringsmæssige problemer som omtalt ved levnedsmidelforretninger, dog med den forskel, at vi ikke anser personalebesparelsemulighederne her for sa store som inden for levnedsmiddelbranchen. Det er vort indtryk, at de fleste indehavere i disse forretninger anser selvbetjeningsløsningen som utilfredsstillende, men om der i højere grad, og måske kun pa de nye åbningstider, kan blive tale om en eller anden form for selvalg, kan vi ikke af gøre. Det er dog vort indtryk, at hvis beklædningsbranchen skal kunne rekruttere personale til udvidede åbningstider, kan dette kun ske ved at nedsætte de (som det er vort indtryk) ret høje krav til personalets standard.

Lidt bedre muligheder synes møbelforretningen dog at have, idet denne branche er meget lidt personalekrævende. Her vil nogle fa ansatte, eventuelt indehaveren selv, i de fleste tilfælde kunne klare aftenekspeditionen og weekendarbejdet.

Ogsa i denne branche gælder det, at for de sma forretninger vil en udvidelse af åbningstiden betyde en tilsvarende udvidelse af indehaverens arbejdstid.

Specialvareforretningerne, hvortil vi regner isenkram, farve/tapet-handel, foto, optik, ure & guldvarer, betjener sig næsten udelukkende af handelsuddannet personale, ofte mænd. Denne type forretninger lægger meger vægt pa, at de ansatte er uddannet inden for branchen, idet kunderne ofte kræver speciel vejledning under købet af sadanne varer. Sadanne veluddannede personer vil ofte være dem, der har lettest ved at fa nyt arbejde, og deres beskæftigelsesmuligheder begrænser sig ikke til detailhandelen. De har relativt let ved at lade sig omskole til

kontorfag, og vi har hørt mange give udtryk for gode muligheder inden for engroshandelen. Da vi ikke har holdepunkter for at antage, at denne gruppe ansatte er mere loyale i deres ansættelsesforhold end andre ansatte, og da de ikke er mere positive over for andre arbejdstider, anser vi det for en uoverstigeligt problem for disse specialforretninger at skaffe arbejdskraft til ændrede åbningstider, medmindre da forretningen er af en sådan størrelse, at indehaveren selv kan påtage sig den nødvendige arbejdstidsudvidelse.

Indehaveres og bestyreres trivsel.

Hvis vi benytter holdningen til en liberalisering af lukkeloven som udtryk for indehavernes egne forventninger om deres fremtidige trivsel, betyder den massive modstand, som vi har kunnet konstatere, mod en ændret lukkelov, at den overvejende del af indehaverne og bestyrerne forventer nedsat trivsel efter en liberalisering af lukkeloven.

Rimeligheden af disse forventninger har vi søgt belyst ved at undersøge den nuværende arbejdstids betydning for den nuværende, oplevede trivsel. Vi må her konstatere, at for de ret få direkte utilfredse indehavere og bestyrere betød økonomiske forhold væsentligt mere end den lange arbejdstid, og det er vort indtryk, at de fleste detailhandlende er parate til at arbejde endog særdeles mange timer om ugen, hvis de føler, resultatet tår mål med indsatsen. Undersøgelsen viser imidlertid, at lang arbejdstid giver flere problemer i relation til aktiviteter i privatlivet, og vi mener derfor, at forlængelse af arbejdstiden vil forringe arbejdsforholdene for indehavere og bestyrere, uanset om disse forventer en deraf følgende trivselsnedgang.

Som en anden mulighed for at forudsige trivselsændringerne har vi undersøgt trivselen for indehavere og bestyrere med dispensation fra lukkeloven og her fundet lavere oplevet trivsel og flere problemer i privatlivet end blandt detailhandlende med normale åbningstider.

På grundlag af det foregående forventer vi, at de modstandere af en ændret lukkelov, der alligevel føler sig nødt til at ændre arbejdstid, vil få en - i hvert fald på kortere sigt - væsentlig nedsat trivsel. De modstandere, der ikke ændrer deres egen arbejdstid, enten fordi de ikke ændrer åbningstid, eller fordi deres forretninger er af en sådan størrelse, at de ikke

føler sig forpligtet til at være til stede i hele åbningstiden, får ikke umiddelbart nogen trivselsændring.

Den gruppe indehavere og bestyrere, der har udtrykt en positiv holdning over for en ændring af lukkeloven i liberal retning, vil givet få en øget trivsel, såfremt deres forventninger til åbningstidens betydning for forretningens vækst eller kundernes trivsel slår til. Antallet af indehavere i denne gruppe er ikke særlig stort, idet den hovedsagelig består af bestyrere og andre ansatte ledere, hvis arbejdstid er ret uafhængig af forretningernes åbningstid.

Ansattes trivsel.

Vi har i rapporten sandsynliggjort, at det vil betyde en trivselsnedgang for ansatte i detailhandelen, når de bliver tvunget til at arbejde på andre tider, end de ønsker. Vi har påvist, at der i aften- og weekendarbejde ligger nogle i høj grad reelle forhold, der vil medføre dårligere trivsel for de ansatte under de nuværende forhold i samfundet i øvrigt.

Den samlede trivselsnedgang for detailhandelsansatte som helhed er naturligvis afhængig af, hvor mange forretninger der reagerer på en ændret lukkelov ved ændrede åbningstider.

Men den kraftigste trivselsændrende virkning kommer hos dem, der er ansat i forretninger, der vil ændre åbningstid, og som selv kommer til at arbejde på forskudte tider, selvom arbejdstiden pr. uge ikke ændres.

Der vil være en gruppe ansatte, der er positivt indstillet til ændrede arbejdstider. Denne gruppe har vi påvist er meget lille, og man skal ikke forestille sig, at den kan dække det personalebehov, der vil blive resultatet af forøgede åbningstider for ret mange forretninger. Denne gruppe vil sandsynligvis have lejlighed til at arbejde på tider, der vil tilfredsstille deres ønsker om ændrede arbejdstider. I det omfang dette vil ske, og det tror vi vil gælde for de allerfleste af denne gruppe, vil denne gruppes trivsel forøges.

På vort materiale kan vi imidlertid konkludere, at det store flertal af ansatte vil modsætte sig at komme til at arbejde på de tider, som en udvidet forretningsåbningstid vil give dem mulighed for.

Dette store flertal af ansatte kan opdeles i to kategorier efter den styrke, hvormed de er i stand til at forsvare og fasthold e den nuvaerende arbejdstid, som vi kan kalde deres forhandlingsposition over for ledelsen :

1. Der er dem, som f.eks. på grund af faglige kvalifikationer, personlige egenskaber og alrnindelige vanskeligheder for forretningen med at skaffe personale er i stand til at blive i deres arbejde, uden at deres arbejdstid bliver berørt af abningstidsaendringen. Denne gruppes trivsel ma vi antage er nogenlunde uforandret. Gruppen udgøres af et mindre antal personer, som er særligt uundværlige for forretningen, samt et noget større antal dygtige, gifte kvinder, der økonomisk er sådan stillede, at de om fornødent kan holde op med at arbejde. Det er navnlig de deltidsansatte darner, der udgør denne gruppe.
2. Den gruppe, som er modstander af at arbejde på andre tider end de nuværende, ma vi påregne kan blive stillet over for et krav om (helt eller delvis) at arbejde på andre tider end dem, de er vant til. Denne gruppes trivsel ma vi som far nævnt antage vil gå kraftigt ned.

De ansatte, vi har påvist vil få en trivselsnedgang ved, at deres forretning ændrer åbningstid, uden at de selv er i stand til at beholde deres s edvanlige arbejdstider, kan vi opdele i to grupper:

- a. Dem, vi har kaldt "de accepterende", og som nu skønner, at de vil blive i forretningen efter en eventuel åbnings-tidsaendring, og som også vil finde sig i en ændring af deres arbejdstid.
- b. Dem, vi kan kalde de "absolut negative", og som er dem, der angiver at ville forlade deres arbejdsplads, såfremt der vil blive gjort forsøg på at tvinge dem til at arbejde på andre tider end de nuvaerende.

Af vore adspurgte i ikke-dispensationsforretninger, som havde besvaret vore spørgsmål om disse forhold klart, var 35% i gruppe a., medens der var 44% i gruppe b. De sidste 21% udgjordes af dem, der var positivt stemt for ændrede arbejdstider.

Vi ser altså, at det er op mod halvdelen, der angiver at ville forlade forretningen ved arbejdstidsskift, og kun godt 1/3, der mod deres vilje kan tvinges til at arbejde på andre tider.

Den gruppe, vi har kaldt de accepterende modstandere af ændrede arbejdstider, må vi antage får en kraftig trivselsnedgang ved overgang helt eller delvis til andre arbejdstider, i hvert fald på kort sigt, medmindre det kan antages, at eventuelle kompensationer kan modvirke trivselsnedgangen med hensyn til fritidens placering. Vi har fundet, at kompensation i fritid for utraditionelle arbejdstider næsten overalt er blevet dårligt modtaget. Tilbud om kompensation i penge modtages generelt mere positivt end fritidskompensation.

På længere sigt kan der forekomme en mulighed, der kan vende trivselsnedgangen til måske endog en total trivselsfremgang. Det kan tænkes, at de ændrede arbejdstider kan ændre det nu kendte familie- og kønsrollemønster, således at de huslige og familiemæssige forpligtelser, den kvindelige ansatte i dag føler, kan helt eller delvis overtages af øvrige familiemedlemmer. I så fald vil en meget væsentlig trivselshindrende faktor for de kvindelige ansatte være elimineret. Ligeledes kan det ventes, at man i samfundet i øvrigt vil indstille sig på mere fleksible arbejdstider.

Den sidste gruppe er den, der angiver at ville forlade forretningen, hvis den bliver tvunget til at arbejde på andre tider. Vi regner med, at en stor del af denne gruppe vil overveje at sige deres stillinger op. Dette vil uvægerligt på kort sigt give en kraftig trivselsnedgang. Virkningen på lidt længere sigt vil afhænge af den enkeltes muligheder for beskæftigelse andre steder.

Der vil være en gruppe ansatte, som har oplyst, at de vil forlade forretningen, hvis de skulle blive tvunget til at arbejde på andre tider, og som af den ene eller anden grund ikke kan forlade forretningen alligevel. Dette kan f.eks. skyldes manglende beskæftigelsesmuligheder. Denne gruppe vil få den kraftigste trivselsnedgang af alle.

Vi har grund til at antage, at trivselsændring for ansatte i detailhandelen ved en eventuel liberaliseret lukkelov er forskellig for forskellige brancher.

Inden for levnedsmiddelbranchen venter vi, at mange forretninger vil ændre åbningstid. Vi mener, at det er meget lidt sandsynligt, at indehaverne kun vil ændre åbningstiden i det omfang, de kan skaffe frivillige til de sendrede arbejdstider. Selv om der måske kan skaffes ny arbejdskraft, er det sandsynligt, at ledelsen vil ønske, at en del af de nuværende ansatte, som er kendt med forretningsgangen, vil blive i forretningen på de ændrede åbningstider.

Inden for tekstil-og beklædningsbranchen er det vort indtryk, at kun et mindre antal forretninger ønsker at udvide åbningstiden. Dette vil først og fremmest ske i og omkring de meget store forretninger.

Dette forstærkes af, at der i denne branche er mange ansatte i en god forhandlingsposition over for ledelsen. Dette skyldes de mange faglærte og et stort antal deltidsansatte kvinder, og det vil formentlig betyde, at denne branche nok vil få særlige rekrutteringsproblemer til de ændrede åbningstider.

Inden for specialvarebranchen antager vi, at meget få forretninger har større tilskyndelse til at ændre deres åbningstider. Her vil vi antage, at stort set ingen ansatte vil få nogen trivselsnedgang på grund af andre arbejdstider. Derimod kan der i en overgangsperiode komme en mindre trivselsnedgang, som stammer fra den almindelige usikkerhed, som en liberalisering af lukkeloven vil skabe omkring åbningstiden.

UNDERBILAG 1OTPERSØGELSENS MATERIALER.

Den gældende lukkelov er vedtaget af folketinget 4. juni 1970 og betød på flere områder en væsentlig udvidelse af mulighederne for fleksible åbningstider i forhold til den gamle lov af 27. maj 1950 med senere ændringer. Dette er sket dels ved en indskrænkning af lovens gyldighedsområde og dels ved bestemmelser om dispensation.

Loven gælder nu kun for detailsalg, og man har derved frigivet åbningstiden for en gros salg og håndværkeres ind- og udleveringssteder. Endvidere er bestemmelser vedrørende begrænsning i sortiment for 13 varegrupper ophævet, således at f.eks. apoteker, gartnerier, bilforhandlere og benzintanke nu kan sælge hele deres sortiment uden for normale åbningstider, som er 6 til 17.30 ugens 4 første dage, fredag til 20 og lørdag til 14. En vis sortimentbegrænsning opretholdes for 6 butikstyper, nemlig bladkiosker, konfekturbutikker, bagerbutikker, brødudsalg, smørrebrødsbutikker og blomsterbutikker. For disse er imidlertid begrænsninger i åbningstiden helt fjernet. For butikker, der sælger mælk, er såvel sortiments- som åbningstidsbegrænsning om Søndagen 6-10 opretholdt.

Dispensationsmulighederne er stærkt udvidet og myndigheden overført fra politiet til kommunalbestyrelserne. Der er ikke i loven eller de tilhørende bekendtgørelser lagt begrænsninger på kommunernes muligheder tids- eller branchemæssigt, men det påpeges i cirkulære fra handelsministeriet af 17. juni 1970, at dispensationerne skal stå i rimeligt forhold til de behov, bestemmelserne i loven sigter mod at dække.

Bestemmelserne vedrørende muligheder for dispensationer findes i lovens § 7 opdelt i 10 punkter, og disse er af væsentlig betydning for undersøgelsens afgrænsning:

- 1) i områder, der i udpræget grad benyttes til sommer- og weekendophold, 2) i haveforeninger, 3) på lejrpladser,
- 4) i større trafikknudepunkter, f.eks. banegårde og civile lufthavne, 5) på eller ved sygehuse eller andre lignende institutioner, 6) i idrætsanlæg, 7) ved den dansk-tyske landegrænse, 8) for salg af antikviteter og gaveartikler

pa steder, hvor der særligt sælges til turister, 9) i forbindelse med dyrskuer, større markeder, stedlige sammenkomster eller festligheder, samt hvor uforudsete begivenheder måtte tale herfor, 10) ved ekstraordinære, store turistbesøg, kongresser og lignende.

Den økonomiske begrænsning betød, at undersøgelsen blev fastlagt til at omfatte omkring 250 interview, og det blev aftalt at fordele interviewene så vidt muligt ligeligt mellem forretninger med almindelige åbningstider og forretninger uden for eller med dispensation fra lukkeloven. En rimelig fordeling af interviewene på geografi, branche, køn og alder blev ligeledes aftalt, idet dog undersøgelsens karakter af problembelysning blev stærkt understreget.

Forundersøgelsen.

I løbet af efteråret 1971 gennemførtes der en forundersøgelse, som mündede ud i et undersøgelsesforslag af 1. februar 1972. Forundersøgelsen havde 4 dele:

1. Indsamling af baggrundsviden om problemområdet gennem samtaler med blandt andre professor Bjarke Fog og instituttets medarbejder inden for retssociologi cand.jur. Kirsten Gamst-Nielsen samt læsning af forskelligt skriftligt materiale.
2. Samtaler med i alt 70 indehavere og ansatte i detailhandelen hovedsageligt i København.
3. Samtaler med ca. 40 indehavere og ansatte i detailhandelen i Malmø.
4. Samtaler med i alt 6 personer med særlig viden om detailhandelens forhold, heraf 2 i Sverige. I Danmark var det fhv. handelsminister Lis Groes som repræsentant for forbrugerne, direktør Kaj Nielsen, HB, kontorchef Rejsfeldt, Samvirkende Købmændsforretninger og forretningsfører Henry Knudsen fra HK. De tilsvarende svenske eksperter var herr Uno Johansen, Handelsanst.forbundet og herr Stig Abbholt fra Kjøbmændsforbundet.

Samtalerne med eksperterne varede normalt omkring $1\frac{1}{2}$ time, medens de med indehavere og ansatte kunne variere fra få minutter til $\frac{1}{2}$ time. Samtalerne var kun løst strukturerede ved hjælp af nogle problemområder, vi ville have belyst.

Hovedundersøgelsens spørgeskemaer.

De mange forskellige problemområder, vi ønsker belyst i undersøgelsen, betyder, at spørgeskemaerne bliver af en ret uhåndterlig størrelse. For dog at begrænse dette lidt delte vi skemaet i 4 dele efter kriterierne indehaver/bestyrer og ansatte og forretninger med almindelig åbningstid (herefter kaldet uden dispensation) og forretninger uden for lukkeloven eller med dispensation (herefter kaldet med dispensation)

Med hensyn til interviewenes struktureringsgrad kom vi af hensyn til den senere behandling af materialet til det resultat, at interviewene måtte gennemføres ved hjælp af helt konkret formulerede spørgsmål. Risikoen for at gå glip af vigtig information ved en høj struktureringsgrad har vi forsøgt undgået ved at formulere spørgsmål til problemområder, som vi egentlig ikke forventede spillede nogen rolle for svarpersonerne, ligesom vi inden for det enkelte område stillede flere spørgsmål end måske helt nødvendigt.

Selve spørgsmålene blev for langt de flestes vedkommende stillet svarpersonen som åbne spørgsmål, idet svarpersonerne kun i enkelte tilfælde, hvor det var hensigtsmæssigt, så med i selve spørgeskemaet. Misforståelser, fejl og uklarheder har kunnet rettes undervejs, idet vi selv har foretaget samtlige interview og derfor har kunnet nedskrive en række bemærkninger ud over de konkrete svar på spørgsmålene. Vores arbejdsform har desuden overflødiggjort en interviewerinstruktion, ligesom vi har ment at kunne se ret let på skemaernes typografiske fremtræden.

Udvælgelse af forretningerne.

Den geografiske udvælgelse af områder er i høj grad bestemt af vor forpligtelse til at tage halvdelen af interviewene i forretninger med dispensation eller helt uden for lukkeloven. På dette grundlag valgte vi Tønder og Bov kommuner i Sønderjylland, Dragsholm, Trundholm, Nykøbing-Rørvig og Frederiksværk i Nord- og Vestsjælland samt Møn. Disse kommuner må desuden på grund af de specielle kundeforhold være særligt interessante i en problem-belysende undersøgelse. København og Århus blev valgt, dels fordi

disse områder indeholder en meget stor del af den samlede detailhandelsomsætning, dels fordi personalets problemer her kunne tænkes at være forskellige fra dem, vi fandt i de mindre byer og på landet. Samtidig må detailhandelens strukturændringer antages at være længst fremskredne i disse to byer. Nyborg blev medtaget som repræsentant for de egentlige provinsbyer, medens Lemvig skulle give os mulighed for at undersøge detailhandelens problemer i et egnsudviklingsområde.

Vi havde under forarbejdet med undersøgelsen tænkt os at interviewe i omkring 70 forretninger, der på forhånd var fordelt mellem områderne under hensyn til, at vi skulle have nogenlunde lige mange interview i forretninger med og uden dispensation. Særlig mange forretninger skulle derfor besøges i Sønderjylland og i Nordsjælland, men der var i øvrigt ikke taget stilling til, hvilke konkrete forretninger vi ville kontakte. Som en grov rettesnor havde vi med hensyn til brancher hovedtallene fra detailhandelstællingen 1969.

I mange kommuner begyndte vi med at undersøge dispensationspolitikken ved at kontakte de kommunale myndigheder, som overalt viste os stor velvilje. Herved fik vi udpeget områder i kommunen med dispensationer fra lukkeloven, ligesom vi ofte fik en kort indføring i områdets detailhandelsforhold. To steder talte vi således også med erhvervschefen. I alle områder forsøgte vi at kontakte så mange dispensationsforretninger som muligt, og først når disse var udtømt, og vi stadig manglede denne type interview, fyldte vi op med interview i forretninger uden for lukkeloven. Hvor det var muligt, valgte vi i disse tilfælde helst kiosker med koloniallignende sortiment, men i et enkelt tilfælde har vi måttet ty til en automobilforhandler. Dispensationsforretningerne er kontaktet uden hensyn til branche og størrelse, idet vi hurtigt fik vanskeligheder med overhovedet at opfylde kvoten med hensyn til ansatte.

Forretninger med almindelig åbningstid er i første omgang kontaktet, hvor vi har fået at vide, der var særlige interessante forhold at undersøge. Når denne kilde var udtømt, rettede vi op på eventuelle skævheder i udvalget med hensyn til branche, størrelse og beliggenhed. I de større byer har vi således forsøgt at kontakte forretninger såvel på hovedstrøg

som I yderkvarterer. Havde vi så flere interview at skulle tage i området, forsøgte vi at korrigere forholdet indehaver-ansatte - der under hele dataindsamlingen gav os store problemer - selv om dette gik ud over forretningernes fordeling på størrelse.

Disse bestræbelser på at opfylde i hvert fald kvoterne for interview med ansatte og i dispensationsforretninger betød, at vi måtte kontakte ialt 111 forretninger i stedet for de påtænkte 70.

Udvælgelse af svarpersoner.

Når den enkelte forretning var udvalgt, begyndte vi altid med at kontakte indehaveren eller bestyreren, idet dels dennes tilladelse til at interviewe de ansatte skulle indhentes, dels indehaverskemaet indeholder en række oplysninger, som er vigtige at have, når de ansatte interviewes. Kun i tre tilfælde har vi således interviewet ansatte uden også at tale med indehaveren eller bestyreren af forretningen. Udvælgelsen af de ansatte skete på flere måder. I nogle tilfælde udpegede indehaveren selv den af de ansatte, der på det pågældende tidspunkt havde tid til at lade sig interviewe. I andre tilfælde fik vi selv lov til at udvælge svarpersonen, og vi benyttede disse anledninger til undervejs at rette op på skævheder i materialet, således at vi ialt fik en rimelig fordeling af de ansatte på heltid-deltid, alder og køn. I ganske enkelte tilfælde blev den ansatte interviewet, fordi kollegerne eller indehaveren gav udtryk for, at vedkommende havde nogle spændende synspunkter. Vore vanskeligheder med at skaffe tilstrækkelig mange interview med ansatte skyldtes flere forhold. For det første er arbejdspresset i detailhandelen tilsyneladende meget stort, således at vi i adskillige forretninger enten ikke måtte få mere end et enkelt interview, eller selv følte vi ikke kunne være flere bekendt. For det andet blev materialet indsamlet i maj måned, hvor hovedparten af personalet i sommerlandet endnu ikke er antaget. For det tredje er navnlig de deltidsansatte kun til stede på de særlig travle perioder.

Efter vor planlægning af undersøgelsen skulle vi have haft ca. 170 ansatte-interview i ca. 50 forretninger, og vore erfaringer siger os, at over tre interview i samme forretning kun kan opnås i forretninger med over 10 ansatte, idet der skal tages hensyn til fridage o.l. Egentlige nægttere blandt ansatte har vi kun haft ganske få af, men det har sommetider krævet store overtalelser af indehaverne at få lov til at gennemføre interviewene. En del for-

retninger har vi måttet opgive, enten fordi indehaveren/bestyrelsen ikke var til stede, eller fordi kundemængden gjorde det umiddelbart urimeligt at forsøge kontakt. Muligheder for at genkontakte senere har vi kun haft i begrænset omfang på grund af den store geografiske spredning af materialeindsamlingen.

Generelt må vi sige, at indehaverne og bestyrelserne har været meget villige til selv at lade sig interviewe, og problemerne er først opstået, når vi har villet have det tredje og fjerde ansatte-interview.

Svarpersonerne sammenlignet med offentlig statistik.

Vi skal herefter se på, om de personer, vi interviewede, adskiller sig på væsentlige punkter fra detailhandelens øvrige beskæftigede med hensyn til en række baggrundsvARIABLE.

De i erhvervene beskæftigede er i størst muligt omfang beskrevet på grundlag af opgørelsen 29.5.1970 foretaget ved stikprøve af Danmarks Statistik. Når dette ikke var muligt, har vi benyttet folketællingen 1965. De variable, vi hermed får beskrevet, er: Køn, alder, stilling, ægteskabelig stilling, ægtefællens stilling (medhjælpende hustru og hjemmegående hustru), børns antal og alder.

Detailhandelens beskæftigede beskrives på grundlag af detailhandelstællingen 1969, og kun for at vise en udvikling benyttes i enkelte tilfælde folketællinger 1965. De variable, vi hermed kan belyse, er: Køn, stilling, ægtefællens stilling (medhjælpende ægtefælle), branche og forretningsstørrelse.

Vore svarpersoner er i beskrivelsen behandlet i forbindelse med 12 variable. Af disse kan tre, nemlig dispensation/ikke-dispensation, uddannelse og geografisk placering, ikke indgå i denne sammenligning, men vi vil alligevel kunne fremsætte bemærkninger om i hvert fald dispensation/ikke-dispensation og geografi uden at have detaljeret materiale til rådighed.

I et enkelt tilfælde trækkes desuden på CPR-opgørelsen 1970, men det vil altid fremgå klart af afsnittet, hvilken statistik tallene er hentet på.

I folketællingen 1965 var 66% af de i erhvervene beskæftigede mænd, medens de i 1970 udgjorde 61%. I detailhandelen 1969 udgør mænd 53%, og i vort materiale 56%.

Af hele arbejdsstyrken 1970 var 15% selvstændige, medens indehavere udgør 22\$ i detailhandelstællingen og 30% i vort materiale. Samtidig har vort materiale langt flere bestyrere (12\$) end detailhandelen 1969 (3\$), og da vi jo ved, at mændene er flest blandt bestyrere/indehavere, forklares herved overvægten af mænd i vort materiale i forhold til detailhandelen som helhed.

Af hele arbejdsstyrken 1970 skulle 84\$ være funktionærer/arbejdere, medens detailhandelen 1969 har 74\$ og vort udsnit kun 58\$. Ser vi på ansatte alene, udgør kvinder i 1970 42\$ af alle ansatte, mod detailhandelen 1969 på 56\$ og vort materiale på 63\$.

Deltidsansatte udgør 17\$ af alle ansatte efter 1970-undersøgelsen mod 26\$ i detailhandelen 1969 og 31\$ i vort materiale. Dette hænger selvfølgelig sammen med, at vi blandt ansatte har rigeligt med kvinder i materialet. Blandt kvindelige ansatte er deltidsprocenten nemlig i 1970-undersøgelsen 35\$, medens den i detailhandelen 1969 var 47\$ og i vort materiale 48\$.

Alder.

Af de i erhvervene beskæftigede er ialt 35\$ 29 år og derunder, medens 34\$ af vort materiale ligger i denne gruppe. 55\$ af de i erhverv beskæftigede er fra 30-59 år og 10\$ over 60 år. I vort materiale er 60\$ mellem 30-59 år og kun 7\$ over 60 år.

Ægteskabelig stilling.

I erhvervene som helhed er 61\$ gift i 1965, og hvis vi korrigerer for ændringer frem til 1970, fås en procent på 66\$. I vort materiale er 72\$ gift.

Af mændene var i 1965 68\$ gift mod vort materiales 77\$ og af kvinderne (korrigeret for ændringer frem til 1970) 62\$ mod. vores 64\$. Det vil være naturligt at forklare disse ret små forskelle ved vores overvægt af indehavere (der jo i større grad end andre er gift) samt vort materiales koncentration omkring aldersgrupperne 30-59 år. Endelig er udviklingen med flere gifte kvinder i detailhandelen ikke ophørt i 1970.

Ægtefællens stilling.

Omkring 50% af alle gifte mænd i landet havde hjemmegående ægtefælle i 1965. I folketællingen 1965 har 35% af mandlige beskæftigede i detailhandelen hjemmegående ægtefælle, medens procenten i 1969 kan beregnes til omkring 25%. I vort materiale har 27% af mandlige beskæftigede hjemmegående ægtefælle.

Af de i erhvervene beskæftigede gifte mænd havde i 1970 42% en funktionær og 32% en arbejder som ægtefælle. I vort materiale er 24% gift med funktionær og 2% med arbejder. Ansatte mænd havde i vort materiale i 52% af tilfældene en funktionær som ægtefælle, og den lave totalprocent må derfor forklares ved, at indehavernes ægtefæller kun i ringe grad er funktionærer. I vor undersøgelse har 77% af indehaverne medhjælpende ægtefælle mod 40% af selvstændige i 1970 og 64% af indehavere i detailhandelen 1969. Stigningen fra 1965 til 1969 har været meget stærk. Hvis den er fortsat i 1970 og 71, kan vort tal på 77% godt ligge temmelig tæt på det, som gælder for hele detailhandelen. Vi kan dog ikke se bort fra, at navnlig dispensationsforretningerne har medvirket af begge ægtefæller, og at dette må påvirke vort resultat i den konstaterede retning.

For kvindernes vedkommende har vi ingen statistik til sammenligning med vort materiale, men det må siges at være påfaldende, at højst 28% (heltidsansatte) er gift med arbejdere, når man udgår 42% af alle i arbejdsstyrken.

Børn.

Af samtlige husstande i landet 1965 havde 48% ingen børn. I vort materiale havde 43% ingen børn. Vedrørende børns alder havde i 1965 33% af alle husstande børn under syv år, medens vort materiale viser, at 29% har børn under 10 år. Små børn er således langt sjældnere i vort materiale end i befolkningen som helhed.

Branche.

Ved at sammenligne branchefordelingen i detailhandelen 1969 med vort materiale ses, at af samlede antal beskæftigede ligger 46% i næringsmidler (vores 46%), 19% i tekstil (vores 23%)

15% i isenkram etc. (vores 15%) og 4% i boligudstyr (9%).

Msendenes 1969-tal er (med vores i parentes) næringsmidler 43% (42%), tekstil 12% (21%), bolig 5% (13%), isenkram 15% (17%).

Kvindernes fordeling ser efter samme princip således ud: Næringsmidler 50% (51%), tekstil 27% (27%), boligudstyr 3% (3%), isenkram 14% (11%).

Af indehaverne var i 1969 58% i næringsmiddelbranchen (vort materiale 57%), 13% i tekstil (vort tal 13%) og 14% i isenkram (vort tal 13%). Af bestyrerne var over 50% ansat i næringsmiddelforretninger mod vort tal 44%.

Mandlige ansatte var i 1969 fordelt med ca. 35% i næringsmidler (vort tal 29%), 12% i tekstil (vort tal 31%), 16% i isenkram (vort tal 17%) og 4% i bolig (vort tal 21%).

Kvindelige ansatte fordelte sig i 1969 således: feringsmidler 49% (vort tal 48%), tekstil 28% (vort tal 30%), isenkram 16% (vort tal 13%), boligudstyr 3% (vort tal 3%). Det kan tilføjes, at vore tal er sammenvejet af heltids- og deltidsfordelingen, og at heltidsansatte i alle brancher ligger meget tæt på tallene for detailhandelen som helhed, medens deltidsansattes fordeling afviger noget mere.

Den samlede deltidsprocent var i detailhandelen 1969 26% mod vores tal 30%. Da der er tale om ret små tal, skal dette resultat kun specificeres yderligere på næringsmidler 31% (vort tal 34%) og tekstil 27% (vort tal 33%). For boligudstyr og isenkram ligger vore deltidsprocenter helt ved siden af.

Den samlede kvindeprocent af ansatte i detailhandelen 1969 var 56% (vort tal 63%). I næringsmiddelbranchen var i 1969 63% af de ansatte kvinder (vort tal 74%) og i tekstil 75% (vort tal 65%). Inden for bolig er tallet 53% (vores 21%) og i isenkram etc. 52% (vort tal 57%).

Desværre er størrelsesgrupperne ikke sammenlignelige mellem detailhandelstællingen 1969 og vores materiale, og detailhandelstællingen findes ikke offentliggjort i en form, der tillader justering. Trods dette kan vi sige, at medens 45% af de i detailhandelen beskæftigede er i forretninger med fire eller færre beskæftigede, er kun 37% af vore svarpersoner i forretninger med fem eller færre ansatte. (På ansatte må svare

til 6-7 beskæftigede, idet indehaver og evt. medhjælpende hustru tæller med i antal beskæftigede). Af det samlede antal beskæftigede er 31% i forretninger med 10 eller flere beskæftigede, medens 63% af vore svarpersoner er i forretninger med over 7-8 beskæftigede og 24% i forretninger med over 17 beskæftigede. Der er således ingen tvivl om, at vi har interviewet mest i større forretninger, idet vi dog må gøre opmærksom på, at vi har 27 af 111 forretninger som enkeltmandsforretninger (24% mod for hele detailhandelen 22%).

Selv om vi analyserer forskellene på indehaveres og ansattes fordeling, er tendensen stadig, at vort materiale er indsamlet i større forretninger end gennemsnittet.

Dispensationsforhold og geografi.

Med hensyn til dispensation er der ingen tvivl om, at vi i mange områder af landet har foretaget totaltælling for at få nok interview af denne art. Lukkelovens bestemmelser har således fået os til at tage langt flere interview i grænselandet og i sommerhus områder, end butikstætheden i disse områder berettiger til. Vi får derved underrepræsenteret områder som Arhus og København.

Sammenfatning.

Set i forhold til andre erhverv består detailhandelen af små virksomheder (der er mange flere selvstændige), der i højere grad end andre benytter kvindelig arbejdskraft. Op mod halvdelen af alle kvindelige ansatte i detailhandelen er på deltid mod kun ca. 1/3 af alle kvindelige beskæftigede i erhvervene.

Indehavere i detailhandelen har flere medhjælpende ægtefæller end andre selvstændige. Til gengæld er de ansatte i detailhandelen i ringere grad end andre ansatte gift med arbejdere.

Ved at sammenligne vort materiale med detailhandelen som helhed ses, at vi har interviewet flere indehavere/bestyrere end den totale fordeling på stilling berettiger til. Herved får vi flere mænd i materialet end for detailhandelen som helhed, selv om vi blandt ansatte har overrepræsenteret kvinderne.

På alder, ægteskabelig stilling og ægtefællens stilling ser der ikke ud til at være de store forskelle mellem vort materiale og detailhandelen som helhed.

På tranche passer vor fordeling af indehavere og kvindelige ansatte meget fint, medens mandlige ansatte har en overvægt på tekstil og boligudstyr. Tallene i disse to brancher er imidlertid meget små, og enkelte forretningers forhold kan derfor forrykke billedet kraftigt.

For vort materiale som helhed ligger såvel deltidsprocenter som kvindeprocenter ret tæt ved de for detailhandelen som helhed gældende (dog højere, men udviklingen med flere kvindelige ansatte er jo heller ikke stoppet). På de enkelte brancher er der dog ret store forskelle, som hænger sammen med materialets ringe størrelse.

Vedrørende forretningernes størrelse ses, at vort materiale passer fint for enkeltmandsforretningers vedkommende, medens vi for at få tilstrækkeligt med ansatte interview har måttet ty til store forretninger, der hsever gennemsnittet i vort materiale op over det for detailhandelen som helhed gældende. De store forskelle er der dog ikke tale om.

UNDERBILAG 2   ANVENDT LITTERATUR:

- Agersnap, Torben: Mål og normer i organisationer. Nyt fra samfundsvideenskaberne nr. 9. København 1968.
- Berglind, H: Valet mellan hem och yrke. Norstedts, Stockholm 1968.
- Blegvad, Mogens: Samfundsvideenskab og samfundsvideenskaber. Nyt fra samfundsvideenskaberne nr. 19. København 1969.
Uddrag af: Kompendium i samfundsvideenskabelige begrebs- og teoridannelse. Københavns Universitet 1971.
- Danmarks Statistik: Statistisk Arbog 1971.
Statistisk Tabelværk 1970 III.
Statistisk Tabelværk 1972 I.
- Egeskov, Inger: Cand.merc. hovedopgave. Handelshøjskolen i København 1972.
- Fog, Bjarke og Rasmussen, Arne: Danmarks Detailhandel 1980. København 1965.
- Forslag til Lukkelov samt bemærkninger, som fremsat i Folketinget den 2.4. 1970.
- Green, P.E. & Tull, D.S.: Research for Marketing Decisions. Prentice-Hall, Englewood-Cliffs, New Jersey 1970.
- Handelshøjskolen i Århus 1968: Lukkeloven/dens konsekvenser for forbrugere og erhvervsliv.
- Homans, Georges: Menneskegruppen. Jørgen Paludans Forlag, 1966.
- Katz, D. & Kahn, R.L.: The Social Psychology of Organisations. John Wiley & Sons, New York 1966.
- Lov nr. 264 af 10. juni 1970 (Lukkeloven) samt diverse cirkulærer.
- Lund, Reinhard (red.,) Beslutningsprocesser, Fremad 1971.
- Marzal, Dietrich: Statistische Methoden für Erdwissenschaftler. E. Schweizerbart'sche Verlagsbuchhandlung, Stuttgart 1967.

- Petersen, Eggert: Sanktioner og trivsel. Nyt nordisk Forlag, København 1967.
Trivsel på arbejdspladsen. Mentalhygiejnisk Forskningsinstitut, publikation nr. 1, København 1968.
Sociale roller og trivsel. Mentalhygiejnisk Forskningsinstitut, publikation nr. 2, København 1968.
- Phillips, Bernhard S: Social Research. Macmillan, New York 1971.
- Rasmussen, Arne (red.) Markedsanalyse i Danmark. København 1969.
- Remitz, Uno: Professional Satisfaction. Munksgard, København 1960.
- S.O.U. 1971
nr. 33 (svensk betænkning) Fri Affarstid.
- Socialforskningsinstituttet: Pasning af gifte kvinders småbørn. Studie nr. 10, København 1968.
Familie og udearbejde. Studie nr. 19, København 1970.
Gifte kvinder i familie og erhverv I, publikation nr. 37, København 1969.
Gifte kvinder i familie og erhverv II, publikation nr. 55, København 1972.
Arbejdsmarkedets marginalgrupper. Publikation nr. 39, København 1969.
- Sverdrup, Erling: Lov og tilfældighed. Universitetsforlaget, Oslo 1964.
- Vroom, Victor H. & Deci, Edward L.: Management and Motivation. Penguin Books, Middlesex 1970 (navnlig readings nr. 2, 3, 4, 8, 9, 18, 19).
- Worsley, Peter: Introducing Sociology. Penguin Books, Middlesex 1970.

D I S P E N S A T I O N   S P R A K S I S

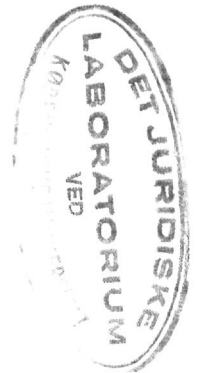
Bilagstabeller
og spOrgeskema

Lukkelovskommissionens
sekretariat

Tabel 1   Antal dispensationsansøgninger efter ansøgnings tidspunkt, fordelt på amtskommuner

Amtskommune	Antal dispensationsansøgninger							
	20/6-70 til 31/3-71	Apr. kvrt.	Jul. kvrt.	Okt. kvrt.	Jan. kvrt.	Apr. kvrt.	Jul. kvrt.	Apr. kvrt. 71 til Jul. kvrt. 72
01 Københavns samt Københavns og Frederiksberg kommuner	13	14	7	1	10	8	2	42
02 Frederiksborg	15	14	7	1	13	12	2	49
03 Roskilde	6	4	1	1	1	1	0	8
04 Vestsjælland	14	11	7	0	12	7	0	37
05 Storstrøms	23	11	4	0	9	5	3	32
06 Bornholm	12	21	4	0	13	10	2	50
07 Fyn	27	26	7	4	11	14	4	66
08 Sønderjylland	36	23	3	4	5	3	2	40
09 Ribe	8	9	0	0	0	8	0	17
10 Vejle	8	9	0	1	3	6	1	20
11 Ringkøbing	18	18	1	2	0	9	1	31
12 Århus	19	18	4	2	7	12	3	46
13 Viborg	10	9	0	2	3	19	0	33
14 Nordjylland	24	19	4	2	7	17	0	49
Hele landet	233	206	49	20	94	131	20	520

Tabel 1a Antal dispensationsansøgninger efter ansøgningstidspunkt, fordelt på Københavns kommune, Frederiksberg kommune og København amtskommune.

Kommune	Antal dispensationsansøgninger							
	20/6-70- 31/3-71	Apr.kvt. 71	Jul.kvt. 71	Okt.kvt. 71	Jan.kvt. 72	Apr.kvt. 72	Jul.kvt. 72	Apr. 71- Jul. 72
København	10	10	1	1	2	2	1	17
Frederiksberg	0	0	1	0	0	0	0	1
København amtskommune	3	4	5	0	8	6	1	24
I alt	13	14	7	1	10	8	2	42

TABEL 2
Antal indsendte ansøgninger i perioden 20/6 - 1970 til 30/9 - 1972
fordelt på ansøgere og amtskommuner.

Antskommune Nr.	Køben- havn	Frede- riks- borg	Ros- kilde	Vest- sæl- land	Stor- strøm	Born- holm	Fyn	Sønder- jylland	Ribe	Vejle	Ring- købing	Århus	Viborg	Nord- jylland	Høje landet
Ansøger	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Kommunalebestyrelsen	0	1	0	3	1	0	1	7	1	0	1	4	1	5	25
Foreninger og organisationer	1	3	0	0	3	2	3	2	1	1	1	2	1	3	23
Lokale sammenslut- ninger	8	9	2	2	2	2	10	5	3	3	11	8	1	3	69
Enkelte nærings- drivende	46	52	12	45	49	58	79	63	20	23	36	53	36	62	634
I alt	55	65	14	50	55	62	93	77	25	27	49	67	39	73	751

Tabel 2a	Antal indsendte ansøgninger i perioden 20/6 - 1970 til 30/9 - 1972 i Københavns kommune, Frederiksberg kommune og København amtskommune, fordelt på ansøgere.				
	Kommune	København	Frederiksberg	København amtskommune	Total
Ansøger					
Kommunalbestyrelsen		0	0	0	0
Foreninger og organisationer		0	0	1	1
Lokale sammenslut- ninger		2	0	6	8
Enkelte nærings- drivende		25	1	20	46
I alt		27	1	27	55

TABEL 3

Antal indsendte ansøgninger i perioden 20/6 - 1970 til 30/9 - 1972
fordelt på brancher og amtskommuner.

Antskommune Nr. Branche	Køben- havn	Frede- riks- borg	Ros- kilde	Vest- sja- lland	Stor- strøm	Born- holm	Fyn	Sønder- jylland	Ribe	Vejle	Ring- købing	Århus	Viborg	Nord- jylland	Hele landet
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Fødevarer	32	54	13	41	41	41	62	54	17	19	40	58	32	58	562
Beklædning, bolig- udstyr, isenkram	26	22	0	15	10	13	25	34	9	10	21	42	13	26	266
Ikke branche- bestemt	12	5	1	3	12	13	30	13	6	7	10	8	7	15	142
I alt	70	81	14	59	63	67	117	101	32	36	71	108	52	99	970

Totaltallet 970 er større end antal ansøgninger, 751, fordi der på en række skemaer er angivet mere end én branche.

Tabel 3a

Antal indsendte ansøgninger i perioden 20/6 - 1970 til
30/9 - 1972 i Københavns kommune, Frederiksberg kommune og
København amtskommune, fordelt på brancher.

Branche	Kommune				Total
	København	Frederiksberg	København amtskommune		
Fødevarer	14	0	18		32
Beklædning, bolig- udstyr, isenkram	10	0	16		26
Ikke branche- bestemt	5	1	6		12
I alt	29	1	40		70

Totaltallet 70 er større end antal ansøgninger, 55, fordi der på en række skemaer er angivet mere end én branche.

TABEL 4

Antal indsendte ansøgninger i perioden 20/6 - 1970 til 30/9 - 1972
fordelt på butikstyper og amtskommuner.

Antskommune Nr.															
	Køben- havn	Frede- riks- borg	Ros- kilde	Vest- sæl- land	Stor- strøm	Born- holm	Fyn	Sønder- jylland	Ribe	Vejle	Ring- købing	Århus	Viborg	Nord- jylland	Hele landet
Butiks- typer	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Butikscenter	5	2	0	3	1	0	7	5	2	2	5	6	3	7	48
Stormagasiner	2	0	0	2	1	0	3	5	2	1	5	7	1	7	36
Supermarked, selv- betjening	17	32	7	17	19	23	15	27	9	5	27	22	5	24	249
Diskbetjening	18	29	6	28	29	19	47	36	14	10	23	36	24	46	365
Kiosk	10	8	2	5	8	19	30	25	10	13	16	26	6	22	200
Anden type	3	1	0	4	4	2	7	12	0	3	4	8	6	3	57
I alt	55	72	15	59	62	63	109	110	37	34	80	105	45	109	955

Totaltallet 955 er større end antal ansøgninger, 751, fordi der på en række skemaer er angivet mere end én butikstype.

Tabel 4a		Antal indsendte ansøgninger i perioden 20/6 - 1970 til 30/9 - 1972 i Københavns kommune, Frederiksberg kommune og København amtskommune, fordelt på butikstyper.			
Butikstyper	Kommune	København	Frederiksberg	København amtskommune	Total
Butikscenter		0	0	5	5
Stormagasiner		0	0	2	2
Supermarked, selv- betjening		5	0	12	17
Diskbetjening		12	0	6	18
Kiost		9	0	1	10
Anden type		1	1	1	3
I alt		27	1	27	55

TABEL 5

Antal indsendte ansøgninger i perioden 20/6 - 1970 til 30/9 - 1972
fordelt på type og amtskommune.

Antskommune Ansegn. i henhold til § 7, nr.1	København	Fredes- riks- borg	Ros- kilde	Vest- sjel- land	Stor- strøm	Born- holm	Fyn	Sønder- jylland	Ribe	Vejle	Ring- købing	Århus	Viborg	Nord- jylland	Høje Sønder- jylland
Nr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1. Områder til sommer- og weekendorphold	5	53	11	40	35	57	40	24	13	12	27	41	19	51	428
2. Høveforeninger	13	1	0	1	1	0	2	0	0	0	0	3	0	4	25
3. Løjprædser	6	6	2	1	5	0	25	9	3	6	10	10	5	5	92
4. Større trafik- knudepunkter	11	1	1	0	2	0	0	0	1	0	0	1	1	3	21
5. Sygehuse o.l.	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	3	2	8
6. Idrettsanlæg	0	0	0	0	0	0	2	0	0	1	0	0	0	1	4
7. Den dansk-tyske landgrænse	0	0	0	0	0	0	0	33	0	0	0	0	0	0	33
8. Salg af antikviteter og gæveantik.t.tu- rister	7	3	0	4	9	2	12	7	1	4	3	7	3	8	70
9. Dyrskuer, markeder o.a. festligheder	7	4	0	2	3	3	10	5	6	2	10	7	9	4	72
10. Ekstraordinære, store turistbesøg og kongresser	8	1	0	2	4	0	2	0	0	1	0	1	1	1	21
I alt	58	69	14	50	59	62	93	78	25	27	50	70	41	78	774

Totaltallet 774 er større end antal ansøgninger, 751, da der på en række skemaer er søgt i henhold til flere nr. i § 7.

Tabel 5a

Antal indsendte ansøgninger i perioden 20/6 - 1970 til
30/9 - 1972 i Københavns kommune, Frederiksberg kommune og
København amtskommune, fordelt på type.

Ansøgning i henhold til § 7, nr.:	Kommune	København	Frederiksberg	København amtskommune	Total
1. Områder til sommer- og weekendophold		4	0	1	5
2. Haveforeninger		2	0	11	13
3. Lejrpladser		6	0	0	6
4. Større trafik- knudepunkter		7	0	4	11
5. Sygehuse o.l.		1	0	0	1
6. Idrætsanlæg		0	0	0	0
7. Den dansk-tyske landgrænse		0	0	0	0
8. Salg af antikviteter og gaveartik. t. turister		7	0	0	7
9. Dyrskuer, markeder o.a. festligheder		2	0	5	7
10. Ekstraordinære, store turistbesøg og kongresser		4	0	4	8
I alt		33	0	25	58

Totaltallet 58 er større end antal ansøgninger, 55, da der på en række skemaer er søgt
i henhold til flere nr. i § 7.

TABEL 6

Antal indsendte ansøgninger i perioden 20/6 - 1970 til 30/9 - 1972
fordelt på periodebestemmelse og amtskommuner.

Antskommune Nr. Periode- bestemmelse	Køben- havn	Frede- riks- borg	Ros- kilde	Vest- sæl- sland	Stor- strom	Born- holm	Fyn	Sønder- jylland	Ribe	Vejle	Ring- købing	Århus	Viborg	Nord- jylland	Hele landet
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Indtil videre	23	13	8	20	29	3	30	47	16	8	12	24	13	31	277
Begrænset periode	23	38	6	25	22	56	53	24	3	16	27	35	17	38	383
Bestemt dag	9	14	0	5	4	3	10	6	6	3	10	8	9	4	91
I alt	55	65	14	50	55	62	93	77	25	27	49	67	39	73	751

Tabel 6a		Antal indsendte ansøgninger i perioden 20/6 - 1970 til 30/9 - 1972 i Københavns kommune, Frederiksberg kommune og København amtskommune, fordelt på periodebestemmelse.			
Kommune	Periode- bestemmelse	København	Frederiksberg	København amtskommune	Total
	Indtil videre	16	1	6	23
	Begrænset periode	11	0	12	23
	Bestemt dag	0	0	9	9
I alt		27	1	27	55

TABEL 7

Antal indsendte ansøgninger i perioden 20/6 - 1970 til 30/9 - 1972
fordelt på ansøgte åbningstider og amtskommuner.

Åbnings- tid	Antskommune Nr.	Køben- havn	Frede- riks- borg	Ros- kilde	Vest- sæl- land	Stor- strøm	Born- holm	Fyn	Sønder- jylland	Ribe	Vejle	Ring- købing	Århus	Viborg	Nord- jylland	Høje landet
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Mandag		0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	2	1	5
Tirsdag		0	0	0	0	0	0	3	2	0	0	0	0	2	0	7
Onsdag		2	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2	3	2	0	11
Torsdag		0	0	0	1	3	1	7	0	0	0	1	2	2	1	18
Freitag		0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	2
Lørdag		18	44	6	19	14	29	26	13	1	13	16	13	9	14	235
Søndag		8	27	5	22	9	28	24	12	6	13	12	14	19	14	213
Daglig 1)		19	15	4	19	24	24	37	47	18	12	27	48	15	53	362
Ubegrænset 2)		11	1	2	3	10	3	19	13	1	0	2	8	3	1	77
I alt		58	87	17	65	60	85	119	88	26	38	60	89	54	84	930 3)

1) Daglig: der er søgt om tilladelse til ekstra åbningsstid i et begrænset antal timer alle ugens dage.

2) Ubegrænset: der er søgt om tilladelse til ekstra åbningsstid i et ubegrænset antal timer alle ugens dage.

3) Totaltallet 930 er større end antal ansøgninger, 751, fordi der på en række skemaer er søgt om forlænget åbning på mere end én ugedag.

Tabel 7a		Antal indsendte ansøgninger i perioden 20/6 - 1970 til 30/9 - 1972 i Københavns kommune, Frederiksberg kommune og København amtskommune, fordelt på ansøgte åbningstider.			
Åbningstid	Kommune	København	Frederiksberg	København amtskommune	Total
Mandag		0	0	0	0
Tirsdag		0	0	0	0
Onsdag		0	0	2	2
Torsdag		0	0	0	0
Fredag		0	0	0	0
Lørdag		8	0	10	18
Søndag		3	0	5	8
Daglig		7	0	12	19
Ubegrænset		10	1	0	11
I alt		28	1	29	58

Vedr. betydningen af "daglig" og "ubegrænset", se tabel 6. Totaltallet 58 er større end antal ansøgninger, 55, fordi der på en række skemaer er søgt om forlænget åbning på mere end én ugedag.

TABEL 8

Dispensationssejningernes administrative behandling
fordelt på amtskommuner.

Amtskommune Foretaget høring	København 1	Fred- riks- borg 2	Ros- kilde 3	Vest- sjel- land 4	Stor- strøm 5	Born- holm 6	Fyn 7	Sønder- jylland 8	Ribe 9	Vejle 10	Ring- købing 11	Århus 12	Viborg 13	Nord- jylland 14	Hele landet
Nej	29	57	7	29	36	40	53	65	22	17	34	54	19	57	519
Ja	26	8	7	21	19	22	40	12	3	10	15	13	20	16	232
I alt	55	65	14	50	55	62	93	77	25	27	49	67	39	73	751

Tabel 8a		Dispensationsansøgningernes administrative behandling fordelt på Københavns kommune, Frederiksberg kommune og København amtskommune.			
Foretaget høring	Kommune	København	Frederiksberg	København amtskommune	Total
N e j		12	0	17	29
J a		15	1	10	26
I a l t		27	1	27	55

TABEL 9
Kommunalbestyrelsernes afgørelse af dispensationsansøgningerne
fordelt på amtskommuner.

Amtskommune Nr.	København	Frederiksberg	Roskilde	Vestsjælland	Storstrøm	Bornholm	Fyn	Søndjylland	Ribe	Vejle	Ringkøbing	Århus	Viborg	Nordjylland	Halelandet
Kommunalbestyrelsens afgørelse	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Afslag	16	18	3	10	13	7	5	2	1	2	1	5	1	5	89
Imødekomme	30	44	10	30	39	33	68	73	24	24	40	58	35	62	570
Imødekomme med ændringer	9	3	1	10	3	22	20	2	0	1	8	4	3	6	92
I alt	55	65	14	50	55	62	93	77	25	27	49	67	39	73	751

Tabel 9a		Kommunalbestyrelsernes afgørelse af dispensationsansøgninger fordelt på Københavns kommune, Frederiksberg kommune og København amtskommune.			
Kommune	Kommunalbestyrelsens afgørelse	København	Frederiksberg	København amtskommune	Total
Afslag		8	1	7	16
Imødekommelse		11	0	19	30
Imødekommelse med ændringer		8	0	1	9
I alt		27	1	27	55

TABEL 10
Antal ansøgninger indbragt for ankenævnet i perioden 20/6 - 1970 til 30/9 - 1972
fordelt på amtsskammerer.

Amtsskammer Nr.	København	Frederiksberg	Roskilde	Vestsjælland	Storstrøm	Bornholm	Fyn	Syddanmark	Ribe	Vejle	Ringkøbing	Århus	Viborg	Nordjylland	Helt land
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Nej	48	62	12	47	55	62	91	73	25	26	49	67	38	71	726
Ja	7	3	2	3	0	0	2	4	0	1	0	0	1	2	25
I alt	55	65	14	50	55	62	93	77	25	27	49	67	39	73	751

Tabel 10a

Antal ansøgninger indbragt for ankenævnet i perioden
20/6 - 1970 til 30/9 - 1972 fordelt på Københavns kommune,
Frederiksberg kommune og København amtskommune.

Anket	Kommune				Total
	København	Frederiksberg	København amtskommune		
N e j	23	1	24		48
J a	4	0	3		7
I a l t	27	1	27		55

TABEL 11

Ankenævnets afgørelser fordelt på amtskommuner.

Amtskommune Nr.	København	Frederiksberg	Roskilde	Vestsjælland	Storstrøm	Bornholm	Fyn	Sønderjylland	Ribe	Vejle	Ringkøbing	Århus	Viborg	Nordjylland	Hele landet
Ankenævnets afgørelse	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
a: Stadfæstelse af nægtelse	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
b: Forkastelse af nægtelse	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
c: Henvielse til ny behandling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
d: Stadfæstelse	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	4
e: Ophævelse	5	1	2	0	0	0	2	2	0	1	0	0	0	1	14
f: Stadfæstelse m. evt. ændringer	0	0	0	3	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	4
I alt	7	3	2	3	0	0	2	4	0	1	0	0	1	2	25

Tabel 11a	Ankenævnets afgørelser fordelt på Københavns kommune, Frederiksberg kommune og København amtskommune.				
	Kommune Ankenævnets afgørelse	København	Frederiksberg	København amtskommune	Total
a: Stadfæstelse af nægtelse		0	0	0	0
b: Forkastelse af nægtelse		0	0	0	0
c: Henviſning til ny behandling		0	0	0	0
d: Stadfæstelse		1	0	0	1
e: Ophævelse		2	0	3	5
f: Stadfæstelse m. evt. ændringer		1	0	0	1
I alt		4	0	3	7

TABEL 12

Behandlingen af dispensationsansøgninger indsendt i perioden 20/6 - 1970 til 30/9 - 1972 fordelt på typer.

HELE LANDET

Behandling Ansøgning i henhold til § 7, nr.:	FORETAGET HØRING				IKKE FORETAGET HØRING				I ALT				
	Kommunalbest. afg.	Anket	Ankenavn. afg. a b o d e f m)	Kommunalbest. afg.	Anket	Ankenavn. afg. a b o d e f m)							
	Kommunalbest. afg.	Imøde- komme- kom. se m.ændr.	Nej Ja	Kommunalbest. afg.	Imøde- komme- kom. se m.ændr.	Nej Ja							
	Afslag Imøde- komme- kom. se m.ændr.			Afslag Imøde- komme- kom. se m.ændr.									
1. Områder til sommer- & weekendophold	20	85	17	115	7	- 1 - 1 5 -	27	240	39	301	5	- 1 - - 1 3	428
2. Havsforeninger	0	9	0	8	1	- - - - 1 -	1	14	1	16	0	- - - - -	25
3. Lejrpladser	1	15	8	23	1	- - - - 1 -	2	59	7	68	0	- - - - -	92
4. Større trafik- knudepunkter	6	9	1	14	2	1 - - - 1 -	2	3	0	5	0	- - - - -	21
5. Sygehuse o.l.	0	3	0	3	0	- - - - -	0	5	0	5	0	- - - - -	8
6. Idrætsanlæg	0	1	1	2	0	- - - - -	0	2	0	2	0	- - - - -	4
7. Den dansk-tyske landgrænse	1	3	1	5	0	- - - - -	0	28	0	27	1	- - - - 1	33
8. Salg af antikviteter og gaveartik.t.turist	4	16	7	23	4	- - - 1 2 1	9	31	3	43	0	- - - - -	70
9. Dyrskuer, markeder o.a. festligheder	6	10	2	18	0	- - - - -	5	45	4	50	4	- - - - 4 -	72
10. Ekstraordinære, store turistbesøg og kongresser	3	7	1	6	5	- - - - 5 -	5	5	0	10	0	- - - - -	21
I ALT	41	158	38	217	20	1 1 - 2 5 1 +	51	432	54	527	10	- 1 - - 5 4	774
	m) a: Stadfæstelse af nægtelse b: Fæstelse af nægtelse c: Henvisning til ny behandling d: Stadfæstelse e: Ophævelse f: Stadfæstelse m. evt. ændringer												

+) Enkelte vedrører samme sag. Jf. de enkelte skemaer.- Dette har medført en dobbeltregning, hvorfor totaltallet bliver 774.

m) a: Stadfæstelse af nægtelse
b: Forfæstelse af nægtelse
c: Henvisning til ny behandling
d: Stadfæstelse
e: Ophævelse
f: Stadfæstelse m. evt. ændringer

TABEL 13
Samtlige ankesager fordelt på ankende organisationer
og ankenævnsafgørelser.

Anke indgivet af: Ankenævnets afgørelse	HFO, DSK, DTU, HK Håndværksrådet	Danmarks Turist- råd FDB	Enkelte organisationer HK, DSK, Provinshandelskammeret, HFO, Møbelhändlernes Centralforening	I ALT
Stadfæster kommunes afgørelse	5	2	3	10
Forkæder kommunes afgørelse	9	1	5	15
I alt	14	3	8	25

TABEL 14

Ansejningerne fordelt på type i henhold til lukkelovens § 7 og branche.

Ansejning i henhold til § 7, nr.:	HELE LANDET										I alt
Branche	1. Onder til sommer- & weekendophold	2. Hæveforeninger	3. Løjpladser	4. Større trafik-kundepunkter	5. Sygehuse o.l.	6. Idrætsanlæg	7. Den dansk-tyiske landgrænse	8. Sælge af antikviteter og gaverartikler til turist	9. Dyrekøber, markeder o.s. restlikviditeter	10. Køtræordninger, store turistbaser og kongresser	
1. Fødevarer	387	21	71	15	5	2	22	4	57	5	589
2. Beklædning	31	0	3	1	0	0	5	2	34	4	80
3. Bølligudstyr	38	0	2	0	0	0	8	5	33	4	90
4. Isenkram	55	0	4	2	0	0	5	7	34	3	110
2 + 3 + 4	124	0	9	3	0	0	18	14	101	11	280
5. Ikke branchebestemt	38	3	22	4	4	2	0	54	23	9	159
I alt	549	24	102	22	9	4	40	72	181	25	1028

TABEL 15

Ansejningerne fordelt på type i henhold til lukkelovens § 7 og butikstype.

HELE LANDET

Ansejning i henhold til § 7, nr.:	HELE LANDET										I alt
	1. Ordrer til sommer- & weekendophold	2. Haverøringer	3. Lejrpjæder	4. Større trafik-knudepunkter	5. Sygehuse o.l.	6. Idrætsanlæg	7. Den dansk-tylske Landgrænse	8. Salg af antikviteter og gaverstiktil turlister	9. Dyrtak, markeder og restauranter	10. Større turistbaser og kongresser	
Butikstype											
1. Butikcenter	25	0	2	0	0	0	2	0	25	0	54
2. Stormagasin	23	0	2	0	0	0	2	0	13	3	43
3. Supermarked (3 + 4)	58	3	7	1	0	0	4	0	19	4	96
	183	8	13	5	0	0	10	4	43	4	270
4. Selvtbetjening	125	5	6	4	0	0	6	4	24	0	174
5. Diskbetjening	239	5	15	7	3	1	20	34	44	7	375
6. Kloak	87	8	69	7	5	3	2	9	19	1	210
7. Anden type	13	5	5	3	0	0	7	26	11	3	73
I alt	570	26	106	22	8	4	43	73	155	18	1025

TABEL 16

TABEL 16

Periodebestemmelser for dispensationsansøgningerne fordelt på branche

		HELE LANDET							
Branche	Periode- bestemmelse	Indtil videre	Begrænset periode	Bestemt dag	I alt	Indtil videre	Begrænset periode	Bestemt dag	I alt
1. Fødevarer		202	300	60	562				
2. Beklædning		21	20	38	79				
3. Boligudstyr		25	15	41	81				
4. Isenkran		27	39	40	106				
2 + 3 + 4		73	74	119	266				
5. Ikke branche- bestemt		60	66	16	142				
I alt		335	440	195	970				

TABEL 17
Ansejningernes fordeling på butikstyper og perioder

HELE LANDET

Periode- bestemmelse Butiks- type										
	Indtil videre	Begrænset periode	Bestemt dag	I alt	Indtil videre	Begrænset periode	Bestemt dag	I alt	Bestemt dag	I alt
1. Butikcenter	14	12	25	51						
2. Stormagasin	15	10	14	39						
3. Supermarked (3 + 4)	26	37	22	85						
	78	128	47	253						
4. Selvbetjening	52	91	25	168						
5. Diskbetjening	143	176	43	362						
6. Kiosk	94	88	20	202						
7. Anden type	33	14	12	59						
I alt	377	428	161	966						

TABEL 18

Ansøgningerne fordelt på branche og ugedag med hensyn til, hvor mange timers ekstra åbningstid der søges om.

HELE LANDET

Branche	Ugedag					Søndag	Ube- gr.
	Mandag	Torsdag	Fredag	Lørdag			
	0-1 1-2 2-3 3-4 4-6 6-8	0-1 1-2 2-3 3-4	0-1 1-2 2-3 3-4	0-1 1-2 2-3 3-4 4-6 6-8 8-11	0-1 1-3 3-5 5-7 7-9 9-11 11-12		
1. Fødevarer	28 16 58 56 137 14	55 123 20 14	3 8 8 141 72 179 39	0 52 86 17 15 31 213	47		
2. Beklædning	0 2 17 5 10 1	5 6 4 1	0 5 1 19 16 14 5	0 3 8 3 3 5 16	4		
3. Bølligudstyr	0 1 17 6 10 1	6 6 4 1	0 3 4 16 15 15 5	0 2 6 10 3 4 16	4		
4. Isenkram	1 1 22 6 18 1	6 12 6 1	2 3 2 25 24 21 7	0 10 14 2 4 5 26	7		
2 + 3 + 4	1 4 56 17 38 3	17 24 14 3	2 11 7 60 55 50 17	0 15 28 15 10 14 58	15		
5. Ikke branche- bestemt	5 3 11 22 22 1	23 21 2 1	1 4 5 33 15 44 3	1 12 21 6 10 13 45	16		
I alt	34 23 125 95 197 18	95 168 36 18	6 23 20 234 142 273 59	1 79 135 38 35 58 316	78		

TABEL 19

Ansøgningsne fordelt på butikstype og ugedag med hensyn til, hvor mange timers ekstra åbningstid der søges om.

HELE LANDET

Ugedag	Mandag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag	Ube- gr.
Butikstype	0-1 1-2 2-3 3-4 4-6 6-8	0-1 1-2 2-3 3-4	0-1 1-2 2-3 3-4	0-1 1-2 2-3 3-4 4-6 6-8 8-10	0-1 1-3 3-5 5-7 7-9 9-11 11-13	
1. Butikcenter	• 1 11 3 7 •	5 5 2 •	• 1 • 7 13 13 2	• 3 4 2 2 1 14	5	
2. Stormagasin	• 1 4 3 7 •	4 5 2 •	• 1 • 8 10 12 2	• 4 3 1 2 1 14	4	
3. Supermarked (3 + 4)	1 1 13 4 9 •	5 6 4 •	• 2 1 35 13 15 4	• 6 10 1 1 3 19	5	
4. Selvbetjening	12 7 38 16 33 3	18 29 9 3	1 5 2 95 41 51 13	• 16 44 5 4 18 68	18	
5. Diskbetjening	11 6 25 12 24 3	13 23 5 3	1 3 1 60 28 36 9	• 10 34 4 3 15 49	13	
6. Kiosk	21 11 37 38 68 6	44 45 20 6	3 9 12 100 44 84 31	• 32 80 23 26 16 111	26	
7. Anden type	3 4 19 21 92 3	24 86 3 5	3 1 1 14 24 114 9	1 7 23 2 3 8 114	32	
	• 5 1 6 9 1	7 5 3 1	• 3 4 6 9 14 6	• 2 3 7 3 6 24	7	
I. alt	36 29 110 87 216 13	102 175 39 15	7 20 19 230 141 288 63	1 64 157 40 40 50 345	93	

TABEL 20

Ansejningernes periodebestemmelse fordelt på ugedag og det antal timers ekstra åbningstid, der søges om i den enkelte periode.

HELE LANDET

Periode- bestem.	Indtil videre						Begrænset periode						Bestemt dag					
	0-1	1-2	2-3	3-4	4-6	6+	0-1	1-2	2-3	3-4	4-6	6+	0-1	1-2	2-3	3-4	4-6	6+
Ugedag																		
Mandag	6	8	16	40	84	59	31	12	24	34	88	25	0	1	0	1	1	1
Tirsdag	6	8	16	40	84	59	31	12	24	34	88	25	0	0	4	1	2	0
Onsdag	6	8	16	40	84	59	31	12	24	34	88	25	0	0	9	9	2	0
Torsdag	5	9	16	40	84	59	31	12	28	34	88	25	1	1	11	0	2	1
Fredag	43	58	28	12	0	49	34	87	4	1	0	24	0	2	1	0	0	6
Lørdag	3	6	7	27	17	192	2	7	9	142	47	157	0	2	2	13	18	5
Søndag	1	8	9	24	23	202	0	11	20	77	18	194	0	1	5	6	7	18
I alt	70	105	108	223	376	679	160	133	133	356	417	475	16	7	32	21	31	31

TABEL 21

Fortløbende oversigt over samtlige ankenævnsager og deres
behandling i perioden 12/8 - 1970 til 10/1 - 1974.

1)

Dato for kommunalbestyrelsens afgørelse	Date for ankenævns afgørelse	Amtskommune	Rejst i henhold til § 7, nr.:	Kommunalbestyrelsens afgørelse 2)	Ankenævns afgørelse (a - f) 3)
13/7-1970	12/8-1970	København	1, 8 og 10	Afslag	a
2/7-1970	12/8-1970	Fyn	1	Tilladelse	e
10/7-1970	12/8-1970	Ringkøbing	1	Tilladelse	e
2/7-1970	12/8-1970	Nordjylland	4	Afslag	a
29/6-1970	2/9-1970	Fyn	1	Tilladelse	e
8/7-1970	2/9-1970	Vestsjælland	9	Tilladelse	e
28/7-1970	2/9-1970	Storstrøm	1, 10	Tilladelse	e
14/9-1970	23/9-1970	København	10	Tilladelse	e
11/8-1970	23/9-1970	København	2	Afslag	c
13/7-1970	30/11-1970	København	1, 8 og 10	Tilladelse	f
24/11-1970	30/11-1970	København	10	Tilladelse	d
22/4-1971	29/6-1971	Sønderjylland	1	Tilladelse	e
20/4-1971	29/6-1971	Nordjylland	1	Afslag	a
18/5-1971	29/6-1971	København	1, 2 og 3	Tilladelse	e
20/4-1971	29/6-1971	Frederiksborg	1	Afslag	b
15/6-1971	17/9-1971	Vestsjælland	1	Tilladelse	e
30/8-1971	17/9-1971	Nordjylland	1	Tilladelse	d
16/8-1971	17/9-1971	København	10	Tilladelse	e
11/11-1971	24/11-1971	Nordjylland	1, 4 og 10	Tilladelse	e
17/11-1971	24/11-1971	Frederiksborg	9	Tilladelse	e

1) Det bemærkes, at der er medtaget ankesager, som er behandlet efter den periode, hvori undersøgelsens øvrige data blev indsamlet.

2) Tilladelse indbefatter imødekommelse og imødekommelse med ændringer.

3) a: Stadfæstelse af nægtelse
b: Forkastelse af nægtelse
c: Henvielse til ny behandling
d: Stadfæstelse
e: Ophævelse
f: Stadfæstelse m. evt. ændringer

TABEL 21
(fortsat)Førløbende oversigt over samtlige ankesøvnssager og deres
behandling i perioden 12/8 - 1970 til 10/1 - 1974. 1)

Date for kommunalbestyrelsens afgørelse	Date for ankesøvnets afgørelse	Amtskommune	Rejst i henhold til § 7, nr.:	Kommunalbestyrelsens afgørelse 2)	Ankesøvnets afgørelse (a - f) 3)
17/1-1971	24/1-1971	Fyn	9	Tilladelse	e
12/10-1971	29/2-1972	Vestsjælland	1	Tilladelse	f
27/1-1972	29/2-1972	Sønderjylland	8	Tilladelse	e
9/2-1972	16/3-1972	Sønderjylland	7	Tilladelse	f
14/4-1972	31/5-1972	København	9, 10	Tilladelse	e
21/3-1972	31/5-1972	Sønderjylland	9	Tilladelse	d
28/9-1970	4/7-1973	Vestsjælland	1	Tilladelse	f
28/8-1972	4/7-1973	Frederiksborg	4	Afslag	a
13/6-1973	4/7-1973	Vestsjælland	1, 2 og 3	Tilladelse	e
3/5-1973	4/7-1973	Viborg	1, 5	Tilladelse	d
--	22/8-1973	--	--	--	--
12/10-1973	28/1-1973	Fyn	10	Tilladelse	e
12/9-1973	10/1-1974	København	9	Tilladelse	e

- 1) Det bemærkes, at der er medtaget ankesager, som er behandlet efter den periode, hvori undersøgelsens øvrige data blev indsamlet.
- 2) Tilladelse indbefatter imødekommelse og imødekommelse med ændringer.
- 3) a: Stadfæstelse af nægtelse
b: Forkastelse af nægtelse
c: Henvisning til ny behandling
d: Stadfæstelse
e: Ophævelse
f: Stadfæstelse m. evt. ændringer

LUKKELOVSKOMMISSIONEN

Sekretariatet

c/o Danmarks erhvervsfond

Gl. Kongevej 60, 7. sal

1850 København V

Telefon (01) 31 38 25

J.nr. 23750-8		Kommune nr.	
Modtaget	Check	Skema nr.	
Suppl.	Kodet	Hullet	Kert
(Forbeholdt sekretariatet)			

Undersøgelse af problematikken omkring lukkelovens dispensationsbestemmelser

Vejledning ved udfyldelse af spørgeskemaet:

Hvert **spørgeskema** må kun indeholde *oplysninger om én ansøgning* til kommunalbestyrelsen om dispensation i henhold til lukkelovens § 7 (lov nr. 204 af 10. juni 1970). Såfremt en **ansøgning trækkes** tilbage, inden en endelig **afgørelse** er truffet, udfyldes skemaets afsnit 1, 2 og 3 **samt så meget** af afsnit 4, **som** det er muligt. Under „Supplerende oplysninger“ angives, at **ansøgningen** er trukket tilbage, samt en evt. **begrundelse** herfor.

Det **udfyldte skema** indsendes *ved udgangen af det kvartal*, hvori dispensationssagen er endelig afgjort, til

LUKKELOVSKOMMISSIONEN

Sekretariatet

c/o Danmarks erhvervsfond

Gl. Kongevej 60 7. sal

1850 København V

Hvis der i et kvartal **ikke indkommer dispensationsansøgninger**, indsendes **alene** et skema **med** oplysning herom (side 4 under „**Supplerende oplysninger**“).

Ved **selve** udfyldelsen af skemaet bedes foretaget en markering i **de** dertil angivne **føl-**ter ved de enkelte **spørgsmål**. Er der i forbindelse med **spørgsmålene ønsket** yderligere oplysninger, bedes disse **anført på** de markerede linjer. Er der de **pågældende** steder ikke **tilstrækkelig plads**, kan rubrikken „Supplerende oplysninger“ **anvendes**, **eller** der kan **indlægges løsark** i skemaet.

Yderligere **vejledning** i forbindelse med udfyldelse og **indsendelse** af skemaet kan **fås** ved henvendelse til **kommissionens sekretariat**.

	1. Dispensationsansøgningen indgivet den ..... 197..... af:
1.1.1.	(sæt x) ☐ Kommunalbestyrelsen
1.1.2.	☐ Foreninger og organisationer i henhold til handelsministeriets bekendtgørelse nr. 285 af 17. juni 1970. Foreninger/organisationer bedes angivet:
	.....
	.....
1.1.3.	☐ Lokale sammenslutninger (handelsforeninger, centerforeninger o. l.). Sammenslutningen(erne) bedes angivet:
	.....
	.....
1.1.4.	☐ Enkelt(e) næringsdrivende: hvis flere, da antal: ..... Branche- og butikstype bedes angivet neden for:
	<i>Branche:</i>
1.2.1.	☐ Fødevarer (kød, frugt og grønt, brød, vin, tobak, kolonial etc.)
1.2.2.	☐ Beklædning (konfektion, skræderi, trikotage, skotøj, lædervarer etc.)
1.2.3.	☐ Boligudstyr (møbler, tekstiler, køkkenudstyr, radio/TV etc.)
1.2.4.	☐ Isenkram, farve, tapet, parfumeri, optik, foto etc.
1.2.5.	☐ Ikke branchebestemt ..... (art angives, f. eks. stormagasin, varehus)
	<i>Butikstype:</i>
1.3.1.	☐ Helt butikscenter ..... (angiv hvilket)
1.3.2.	☐ Stormagasin(er), varehus(e) antal: .....
1.3.3.	☐ Supermarked(er) antal: .....
1.3.4.	☐ Selvbetjening antal: .....
1.3.5.	☐ Diskbetjening antal: .....
1.3.6.	☐ Kiosk antal: .....
1.3.7.	☐ Anden type antal: ..... (angiv karakteristika)
	2. Dispensationsansøgningen er rejst i henh. t. nedenstående, jfr. lovens § 7:
2.1.1.	(sæt x) ☐ i områder, der i udpræget grad benyttes til sommer- og weekendophold
2.1.2.	☐ i haveforeninger
2.1.3.	☐ på lejrpladser
2.1.4.	☐ i større trafikknudepunkter, f. eks. banegårde og civile lufthavne
2.1.5.	☐ på eller ved sygehuse eller andre lignende institutioner
2.1.6.	☐ i idrætsanlæg
2.1.7.	☐ ved den dansk-tyske landgrænse
2.1.8.	☐ for salg af antikviteter og gaveartikler på steder, hvor der særligt sælges til turister
2.1.9.	☐ i forbindelse med dyrskuer, større markeder, stedlige sammenkomster eller festligheder, samt hvor uforudsete begivenheder måtte tale herfor
2.1.0.	☐ ved ekstraordinære, store turistbesøg, kongresser og lignende

3. Dispensationsansøgningens omfang:**3.1. Geografisk bestemmelse**

(seet x)

- 3.1.1. ☐ Hele kommunen
- 3.1.2. ☐ Dele af kommunen ..... (angiv hvilke/n)
- 3.1.3. ☐ By(er) ..... (angiv hvilke/n)
- 3.1.4. ☐ Bydel(e) ..... (angiv hvilke/n)

3.2. Branchebestemmelse

- 3.2.1. ☐ Fødevarer (kød, frugt og grønt, brød, vin, tobak, kolonial etc.)
- 3.2.2. ☐ Beklædning (konfektion, skræderi, trikotage, skotøj, lædervarer etc.)
- 3.2.3. ☐ Boligudstyr (møbler, tekstiler, køkkenudstyr, radio/TV etc.)
- 3.2.4. ☐ Isenkram, farve, tapet, parfumeri, optik, foto etc.
- 3.2.5. ☐ Ikke branchebestemt ..... (art angives, f. eks. stormagasin, varehus)

3.3. Butikstypebestemmelse

- 3.3.1. ☐ Helt butikscenter ..... (angiv hvilket)
- 3.3.2. ☐ Stormagasin(er), varehus(e) antal: .....
- 3.3.3. ☐ Supermarked(er) antal: .....
- 3.3.4. ☐ Selvbetjening antal: .....
- 3.3.5. ☐ Diskbetjening antal: .....
- 3.3.6. ☐ Kiosk antal: .....
- 3.3.7. ☐ Anden type antal: ..... (angiv karakteristika)

3.4. Periodebestemmelse

- 3.4.1. ☐ Indtil videre
- 3.4.2. ☐ Begrænset periode/dag ..... (periode/dag angives)

3.5. Åbningstid

- 3.5.1. ☐ Mandag kl. -
- 3.5.2. ☐ Tirsdag kl. -
- 3.5.3. ☐ Onsdag kl. -
- 3.5.4. ☐ Torsdag kl. -
- 3.5.5. ☐ Fredag kl. -
- 3.5.6. ☐ Lørdag kl. -
- 3.5.7. ☐ Søndag kl. -
- 3.5.8. ☐ Ubegrænset

	4. Dispensationsansøgningens behandling: 4.1. Er der foretaget høring? (sæt x) 4.1.1. ☐ Nej 4.1.2. ☐ Ja. Angiv hvilke organisationer der er hørt: .... 4.2. Kommunalbestyrelsens afgørelse: 4.2.1. ☐ Afslag, begrundelse angives ..... 4.2.2. ☐ Imødekommelse 4.2.3. ☐ Imødekommelse med visse ændringer i forhold til ansøgning. Angiv ændringerne: .... 4.3. Er afgørelsen indbragt for ankenævnet? 4.3.1. ☐ Nej 4.3.2. ☐ Ja. Angiv hvilke(n) forening og/eller organisation: .... og med hvilke(n) begrundelse(r): .... 4.4. Ankenævnets afgørelse: 4.4.1. ☐ Stadfæstelse af kommunalbestyrelsens nægtelse af dispensation 4.4.2. ☐ Forkastelse af kommunalbestyrelsens nægtelse af dispensation 4.4.3. ☐ Henvisning af sagen til ny behandling i kommunalbestyrelsen 4.4.4. ☐ Stadfæstelse af kommunalbestyrelsens dispensation 4.4.5. ☐ Ophævelse af kommunalbestyrelsens dispensation 4.4.6. ☐ Stadfæstelse af kommunalbestyrelsens dispensation med evt. ændringer Ændringerne angives	
Supplerende oplysninger: 		
Kommune	Dato	Underskrift

H E N V E N D E L S E R

A N G A E N D E

L U K K E L O V E N

1970 - 1973

I N D H O L D S F O R T E G N E L S E:VII - S i d e

Københavns Frisør- og Parykmagerlaug	3
Vestsjællandscentret, Centerforeningen	4
Danmarks Dame- og Herrefrisørmestres	
Fællesorganisation	5
Centraludvalget for Is- og Konfekturhandlere	6
Centrumforeningen	8
Merry tfendelboe, stenograf	9
Centralforeningen af Benzinforhandlere i Danmark	11
E. Skarmark, fotohandler	14
Kommissionen vedrørende kvindernes stilling i samfundet	16
Den Danske Bagerstands Fællesorganisation	18
A/S P. Thomsens Magasiner	20
Foreningen af Kioskejere i Danmark og	
Storkøbenhavns Kioskejerforening	21
Forbrugerrådet	23
Kolding Tobakshandlerforening	25

KØBENHAVNS FRISØR-
OG PARYKMAGERLAUG

København, den 23. november 1970

T i l

Handelsministeriet,
hr. handelsminister Knud Thomsen.

Københavns Prisør- og Parykmager Laug har på sin kongres
d. 23. november Ønsket at give udtryk for følgende:

I forbindelse med oplægget til ny lovgivning vedrørende
lukkeloven har vi givet udtryk for fagets Ønske om at bibeholde
den gamle lukkelov.

Vi har måttet konstatere, at skønt vi gav tilsagn om at
bidrage til dispensations-ordningen, har man stillet vor branche
i en meget alvorlig situation.

Man har delt faget op i 2 grupper - værksteds-forretninger
og salgs-forretninger. Dette er i sig selv en uoverskuelig hand-
ling, som faget ingen mulighed har for at indfri. Dels er vor
overenskomst tidsbestemt efter den i forvejen gældende lukkelov,
og yderligere er der mangel på arbejdskraft, idet vore fagudøvere
i meget stor udstrækning overflyttes til industrien, som tilbyder
bedre arbejdstider.

Vi opfordrer handelsministeren til overfor den nedsatte kom-
mission, der skal se på hele lukkelovs-komplekset, at henstille,
at den specielt vil tage hensyn til de Ønsker, vi tidligere har
givet udtryk for, samt ved undersøgelser at få dokumenteret den
for fagets vilkår så alvorlige ændring.

P. L. V.

(sign.) J. Thystrup
oldermand

VESTSJÆLLANDSCENTRET,
CENTERFORENINGEN

Slagelse, den 21. januar 1971

Handelsministeriet.

Butikslukketider i forbindelse med årsskiftet.

Under forudsætning af, at den nuværende lukkelov fortsat bevares, vil vi gerne fremlægge et forslag til ministeriets overvejelse.

I forbindelse med årsskiftet er der givet ret vide muligheder for at holde butikkerne åbne. Dette er imidlertid næppe helt i overensstemmelse med publikums indkøbsvaner og ikke heller på linie med butikspersonalets ønsker, hvorfor det kan være naturligt at søge bestemmelserne korrigeret.

Vi vil derfor foreslå til overvejelse, at man på rytsårsaftensdag indfører samme lukketid som på juleaftensdag kl. 14.00, og at man på dagen forud udvider åbningstiden til kl. 20.00.

Det er vor bestemte opfattelse, at en sådan ordning af alle parter vil være at foretrække fremfor den nugældende.

Vi mødeser gerne ministeriets udtalelse til ovenstående.

Med venlig hilsen

Centerforeningen.

(sign.) A. Smidt

DANMARKS DAME-
OG HERREFRISØRMESTRES
FÆLLESORGANISATION

Randers, d. 15. marts 1971.

Hr. handelsminister Knud Thomsen.

Danmarks Dame- og Herrefrisørmestres Fællesorganisation har på sit delegeretmøde d. 14. og 15. marts 1971 ønsket at give udtryk for følgende:

I forbindelse med oplsegget til en ny lovgivning vedrørende lukkeloven har vi givet udtryk for fagets ønske om at bibeholde den gamle lukkelov.

Vi har måttet konstatere, at skønt vi gav tilsagn om at bidrage til dispensations-ordningen, har man stillet vor branche i en meget alvorlig situation.

Man har delt faget op i 2 grupper - værksteds-forretninger og salgs-forretninger. Dette er i sig selv en uoverskuelig handling, som faget ingen mulighed har for at indfri. Dels er vor overenskomst tidsbestemt efter den i forvejen gældende lukkelov, og yderligere er der mangel på arbejdskraft, idet vore fagudøvere i meget stor udstrækning overflyttedes til industrien, som tilbyder bedre arbejdstider.

Vi opfordrer handelsministeren til overfor den nedsatte kommission, der skal se på hele lukkelovs-komplekset, at henstille, at den specielt vil tage hensyn til de Ønsker, vi tidligere har givet udtryk for, samt ved undersøgelser at få dokumenteret den for fagets vilkår så alvorlige ændring.

(sign.) J. Thystrup
formand

CENTRALUDVALGET
FOR IS- & KON-
FEKTUREHANDLERE

København, den 30. juni 1971

Hr. handelsminister
Knud Thomsen.

Da der nu er gået et år, efter at ministeriets bekendtgørelse af 17-6-70 er trådt i kraft, er der gode muligheder for at bedømme virkningerne af samme.

Centraludvalget tillader sig derfor at komme tilbage til vareområdet vedr. lukkelovens §§ 3 og 4, idet det forløbne år har vist, at vort varesortiment ikke dækker publikums behov. Vi ønsker derfor vort vareområde udvidet med: Kaffe- The og Tobaksvarer, alt i ubrudt originalpakning, ligesom bestemmelsen "Aviser og Programmer" ønskes udvidet til: Aviser, Ugeblade og Programmer.

Vor branche er hårdt trængt af undersalg på alle områder, ligesom de bebudede store udvidelser af telefonkioskerne, med starten af en del kiosk-butikker med åbningstid til kl. 22.00, vil påføre os en ubillig konkurrence, idet vi ikke er i stand til at betjene publikum med f.eks. tobaksvarer. Omtalte og andre butiksformer fører et stort udvalg i konfekturvarer, hvor man, måske nok mest i de mindre Tobaks- og Kioskforretninger, lader hånt om bestemmelserne vedr. ubrudt originalpakning. Om tilsynet med dette fra myndighedernes side skyldes manglende mandskab eller vilje, eller måske begge dele, skal være usagt, her papeges kun de beklagelige fakta, idet bemærkes, at sundhedsmyndighedernes hyppige tilsyn og skarpe krav til vore forretninger intet lader tilbage at ønske. Det kan oplyses, at sundhedsstyrelsen har resolveret, at avissalg i konfekturforretninger kun tillades, hvor det kan etableres som selvbetjeningsafdeling.

Det er næppe ministeren ukendt, at en stor del af landets tobaksautomater står tomme, idet det ikke alene er meget kostbart, om overhovedet muligt, at forsikre sådanne, hvorfor hensynet til kunderne kræver, at så mange af servicebutikkerne som mulig er i stand til at honorere publikums ønsker. Vi er så ubeskedne også at regne vore forretninger med under begrebet service-butikker.

Mange konfekturforretninger har i det forløbne år måttet lukke på grund af den store og ikke altid lige fair konkurrence.

Centraludvalget synes derfor, det må være nærliggende, at vi opnår den ønskede udvidelse af vort varesortiment og således ikke have nødig at sende kunderne til vore konkurrenter, kioskerne.

Håbende på Deres velvilje og forventende et gunstigt svar, forbliver vi

med venlig hilsen

(sign.) Aage Bruun   Frode Ejlertsen   A. Koefoed Jensen

CENTRUMFORENINGEN

Kgs. Lyngby, den 21. marts 1972

Lukkelovsudvalget.

Angående det i TV-avisen Søndag den 23. januar d.å. omtalte forslag, som forbrugerrådet ville fremsætte for det af handelsministeren nedsatte lukkelovsudvalg om gennemførelse af en forsøgsordning med ophævelse af lukkeloven.

Vi vil i Lyngby Centrumforening gerne prøve at gennemføre et evt. forsøg efter de retningslinier og i den udstrækning, som lukkelovsudvalget evt. kunne tænke sig at få belyst.

Vi mener, følgende gør Kgs. Lyngby velegnet som forsøgsområde:

Kgs. Lyngby er et åbent center med alle typer forretninger, varehuse, supermarkeder og et stort antal specialforretninger, der giver den rigtige indbyrdes konkurrence i alle brancher.

Kgs. Lyngbys handlende er uenige ang. lukkeloven. Ca. 50% er for en ophævelse eller en væsentlig liberalisering af den nuværende lov, og de sidste 50% er absolut tilhængere af den eksisterende lukkelov. Det vil kunne give en korrekt bedømmelse af et forsøg.

Kgs. Lyngbys kundeunderlag er et bredt udsnit af den danske befolkning, arbejdere, funktionærer og erhvervsdrivende.

Kgs. Lyngby er udpeget til at blive regionalcenter for Københavns nordregion med et kundeunderlag på ca. 200.000.

Kgs. Lyngbys beliggenhed gør, at evt. grænsehandel ikke kan påvirke en forsøgsordning.

I håb om, at vort forslag har udvalgets interesse, står Centrumforeningens bestyrelse til rådighed med yderligere oplysninger.

Med venlig hilsen
på bestyrelsens vegne

(sign.) J. Gregersen

MERRY WENDELBOE,
3TENOGRAF FRU

København, den 19. September 1972

Hr. professor M. Køktvedgaard.

Da jeg idag læser i POLITIKEN, at lukkelovskommissionen arbejder med en betænkning om lukkeloven og i den forbindelse foretager forskellige undersøgelser, tillader jeg mig at skrive til Dem.

Det er allerede flere år siden, at jeg som tillidsmand i forsvarsministeriet forelagde forbrugernes vanskeligheder ved at få købt det nødvendige med den gældende lukkelov. Men Henry Gran var efter min opfattelse kun interesseret i at forkorte butikspersonalets arbejdstid.

Forholdet er jo det, at der i København findes flere tusinde, der er ansat under staten. For 20 år siden var kontortiden i ministerierne fra 10 - 17, om lørdagen 10 - 17, dog havde vi en ordning, hvor vi kun skulle arbejde hele dagen hveranden lørdag. Efterhånden har staten arrangeret det således, at personalet har lørdagsfrihed, men kun ved at vi nu har betydelig længere arbejdstid de øvrige 5 dage. Både i ministerierne og statsinstitutionerne i København er arbejdstiden 8½ time pr.dag. I ministeriebygningerne er arbejdstiden fra 8.45 til 17.00. Da Slotsholmen - og forøvrigt også f.eks. Kastellet - ligger ret langt fra eksisterende forretninger (og især fødevarerforretninger). Dette bevirker, at man som regel ikke kan handle om morgenen, bortset fra indkøb af brød, idet de fleste forretninger først åbner kl. 9. Efter arbejdstidens cphør kan man udnytte et kvarter til indkøb, hvis man vil handle på vej hjem, ellers kan de fleste først na hjem efter forretningernes lukketid.

Selv har jeg boet i Valby i mange år og aldrig nået hjem før efter kl. 17.30. Nu er jeg flyttet til den indre by, hvorfor jeg ved hjælp af en bus kan na hjem 10 - 15 minutter før lukketiden.

Disse forhold bevirker, at statens personale ofte slet ikke får købt den nødvendige mad, og andre gange må købe dyrt. Større anskaffelser som beklædning og møbler kan som regel kun henlægges til lørdage på grund af lukkevirvaret om fredagen.

Jeg ville tro, at forretningsfolk ved en analyse ville udtale, at der ikke er megen handel efter kl. 18.00 om fredagen. Men dette sker kun for den almindelige detailhandler, fordi de handlende lukker sa forskelligt, at man ikke har lyst til at løbe forgæves efter en lang arbejdsdag.

Om lørdagen har et stort flertal af de statsansatte travlt med at na alle nødvendige indkøb, ligesom de ma prøve pa at na at orientere sig og evt. indkøbe større fornødenheder, sasom hårde hvidevarer, tøj, møbler etc.

Jeg forstar godt, at forretningspersonalet Ønsker kortere arbejdstid, og jeg under dem det ogsa.

Men jeg tillader mig at henstille til Dem, at De og de Øvrige medlemmer af lukkelovskommissionen vil være opmærksom pa, at en kortere butiksåbning bør medføre nedsat arbejdstid for de statsansatte. Det tilføjes, at jeg ikke er alene om disse problemer, der bliver større og større ar for ar. Der er mange viktualiehandlere og slagtere, der har lukket mandag, tirsdag eller onsdag, ligesom de lukker kl. 18.00 fredag og kl. 13.00 lørdag. Der er ogsa frugt- og grønthandlere, der har ugentlige lukkedage - fornylig er en frugtforretning ophørt med at have åbent om lørdagen, til trods for at forretningen altid var stuvende fuld lørdag.

En påstand om, at der ikke er behov for lang åbningstid om fredagen, kan modbevises ved blot at se pa det store antal forbrugere, der handler i HB og Irma indtil kl. 20.00 fredag og kl. 14.00 lørdag. Selv handler jeg heist i detailforretningerne og ikke i kædeforretningerne, men de selvstændige forretningsfolk ødelægger ofte selv deres forretninger ved de kortere lukketider, sa man af tidnød tvinges til at handle i kædeforretningerne.

I håb om, at kommissionen ogsa vil tænke pa forbrugerne

sender jeg

mange venlige hilsener

(sign.) Merry Wendelboe

CENTRALFORENINGEN
AF BENZINFORHAND-
LEDE I DANMARK

København, den 4. december 1972

Hr. handelsminister Erling Jensen
Handelsministeriet.

Vedr. ændring af lukkeloven, lov nr. 264 af 10. juni 1970.

Det er af dagspressen fremgået, at ministren overvejer i indeværende folketingssamling at foretage nogle ændringer i lukkeloven, medens en mere gennemgribende revision formentlig afventer en afslutning af lukkelovskommissionens arbejde.

Udenfor almindelig butiksåbningstid kan der fra servicestationer udover benzin, olie, gas og lignende samt reservedele, tilbehør til motorkøretøjer og andre varer, der har en naturlig forbindelse med motorkøretøjets anvendelse eller vedligeholdelse, forhandles aviser.

I den almindelige butiksåbningstid kan der efter revisionen af næringsloven forhandles alle varegrupper, og efterhånden har de stationer, der tidligere blev drevet på håndværksnæringsbrev opnået det samme vareudvalg, som de stationer, der tidligere blev drevet på handelsnæringsbrev.

Dermed er et af formålene med liberaliseringen af næringsloven opnået inden for vort område.

Det betyder, at følgende varegrupper nu er almindelige på servicestationer:

Tobaksvarer.

Chokolade- og sukkervarer og is.

Pocket-books.

Kuglepenne, lim, tape.

Tændstikker, lighterer og tilbehør, elementer samt elektriske pasrer og sikringer, film.

Kamme, solbriller, damestrømper, plasticregnhætter og frakker, sæbe, barbersager, vat, førstehjælpsartikler og hygiejniske artikler, alkoholfri drikkevarer og kaffe.

Hvis alle de forskellige grupper ønskes forhandlet uden for almindelig butiksåbningstid, må der indrettes en speciel kiosk, og så kan man endda ikke have kaffen med, for den må uden for almindelig butiksåbningstid kun forhandles af bagerforretninger.

Indretning af et specielt kiosklokale enten i de egentlige salgslokale eller helt udenfor er kostbart og irrationelt og medfører samtidig, at det arbejde, der kunne klares af en person, skal der nu to til.

Lønningerne på servicestationerne er om aftenen og i weekenden som følge af forskudttidstillæg og holddriftstillæg kommet op på et sådant niveau, at åbningstiden uden for almindelig butiksåbningstid delvis bliver direkte tabsgivende, idet avancen på motorbrændstof og de andre varegrupper, der kan forhandles uden etablering af kiosk, ikke kan dække arbejdslønnen.

Dette har - ikke mindst efter at branchen for et års tid siden blev overenskomstdækket, medført en indskrænkning af åbningstiden, og der er næppe tvivl om, at denne udvikling vil fortsætte med tiltagende vanskeligheder for bilisterne både med hensyn til køb af motorbrændstof og for afhjælpning af småmangler f.eks. udskiftning af lygtepærer, vinduesviskerblade m.m.

Det er vor opfattelse, at en ændring af lukkelovens § 2 pkt. 5, således der efter ordene: "fra benzinsalgssteder af" tilføjes "kioskvarer, kaffe" vil skabes mulighed for et rentabelt salg på servicestationerne, således at det vil være muligt i et rimeligt omfang at holde servicestationerne åbne om aftenen og i weekends, hvilket selvsagt vil have betydning både i forhold til lokale kunder og ikke mindst for bilturisterne. Dertil kommer, at det er betydningsfuldt også for forbrugerne at vide, at de nævnte varer kan fås på servicestationerne, hvis man kommer i bekneb i den almindelige butikslukketid.

Med den foreslåede ændring af lukkeloven vil de danske servicestationers vareudvalg i langt højere grad komme til at ligne det vareudvalg, bilisterne kender på servicestationerne i udlandet.

Den nuværende formulering af lukkelovens § 2 og 3 og den dertil knyttede bekg. om vareområdet af 17. juni 1970 bygger stadig på den skarpe brancheopdeling, der var gældende under den gamle næringslov og tager slet ikke hensyn til den betydelige brancheglidning, der er sket i de senere år.

En ændring af lukkeloven med det foreslåede indhold vil ikke foregribe de beslutninger, der skal tages, når lukkelovskommissionens forslag - om måske flere år - foreligger; ændringen vil derimod betyde, at det salg, der allerede lovligt kan foregå, gøres lettere og mindre omkostningskrævende, når kravet om specielt kioskløse frafaldes og dermed også behovet for dobbelt personaledekning. Dermed kan ikke alene de helt store, men også de mellemstore servicestationer gøre den lange åbningstid rentabel.

Organisationen skal derfor indtrængende henstille, at ministeren snarest fremsætter forslag til ændring af lukkeloven i overensstemmelse med ovenstående.

Med venlig hilsen

(sign.) Helge Kruse
Formand

(sign.) Preben Nielsen
Direktør

E. SKARMARK, FOTOHANDLER

Roskilde, den 12. februar 1973.

Angående: Sommertid, Påskeferie og Juleaften.

Sommertid: Denne lille ting dukker op med uregelmæssige mellemrum, dog mest ved forårstide.

Sommertid var vel næsten det eneste gode, tyskerne indførte under krigen. Andre lande benytter det stadig, f.eks. England, Italien, Island og sikkert flere, men det ved jeg intet om. Man lod dette gode forsvinde, fordi landmændene måtte vente med at høste, indtil duggen forsvandt, og man således måtte vente en time! Senere kom undskyldningen med togenes køreplan. Hvordan mon andre lande klarer det?

Sommertid er en god ting. Dobbelt sommertid endnu bedre. Man har ingen glæde af, at det er lyst kl. 3-4 om morgenen, men det ville forlænge ens dag med denne ene eller to timer. Især i vore dage, hvor mange har langt hjem fra arbejde, ville det være meget behageligt at få længere aften. Der findes også mange mennesker (f.eks. undertegnede), der lever af butikshandel, og deraf i forvejen er sent hjemme.

Kort sagt: Lad os få Sommertid igen, til glæde for alle. Hvem mon ville have ubehag af det?

Påskeferie: Lad Påskelørdag blive butikslukkedag. Det ville være på sin plads, at butiksfolk havde mulighed for en kort ferie, og denne kunne bekvemt opnas ved at lukke denne dag. Små forretninger, hvor der kun er een person, har INGEN mulighed for at holde ferie. Dette er en mulighed, der ikke ville genere forbrugerne. I forvejen er omsætningen stærkt dalende denne dag, idet mange tager på ferie i udland eller kører til deres sommerhuse. Hvad gør De mon?

Kort sagt: Påskelørdag lukkedag til glæde for alle butiksfolk. Næppe generende for forbrugerne.

Juleaften: Lad også denne dag være butikslukkedag. Det har vi i forvejen hvert 6. år. Og det generer bestemt ingen.

Alle butiksfolk kommer hjem denne dag sent om eftermiddagen. Det er en træt og uoplagt Far eller Mor, der nu skal julehygge for familien. Eller måske er der butiksfolk, der ligesom de fleste andre i samfundet har en gammel far og/eller mor boende et andet sted i landet. Skal disse mennesker da være darligere stillet end de fleste andre? De skulle bare vide., hvor meget VI glseder os over, at julen falder på en Søndag af og til. Hvorfor ikke hvert år?

Kort sagt: Lad Juleaftensdag være butikslukkedag hvert år, til glæde for mange, ingen til fortrød.

Venlig hilsen

(s ign.) E. Skarmark,
fotohandler

KOMMISSIONEN VEDRØRENDE
KVINDERNES STILLING I
SAMFUNDET

København, den 12. marts 1973.

Handelsministeriet.

Det under kommissionen vedr. kvindernes stilling i samfundet nedsatte udvalg om familieforholdene har i 1970 afgivet vedlagte betænkning vedr. familiens og børnenes tilpasning (nr. 575) og har her på side 18 bl.a. fremsat følgende synspunkt:

Endelig vil gode indkøbsmuligheder nær hjemmet på tider, der tilgodeser familiernes behov, være en væsentlig hjælp såvel for en husmoder som for en kvinde med udearbejde.

I Kvindekommissionen udarbejdes nu en slutrapport over kommissionens virksomhed og hvad der videre er sket på de felter, der er behandlet i kommissionens betænkning. Til brug herfor vil man være taknemmelig for en udtalelse fra ministeriet til belysning af, om der for så vidt angår detailhandelens åbningstider kan påvises ændringer eller forventes en udvikling af betydning for dette spørgsmål.

Med venlig hilsen

(sign.) Edel Saunte

HANDELSMINISTERIET

København, den 23. marts 1973

Lukkelovskommissionen.

Under d.d. har man tilskrevet Kommissionen vedr. kvindernes stilling i samfundet, Slotsholmsgade 12, 1216 K., således:

" I skrivelse af 12. marts 1973 - j.nr. NOG F 733 - har kommissionen udbedt sig en udtalelse fra handelsministeriet under henvisning til følgende i betænkning vedrørende familiens og børnenes tilpasning (1970 nr. 575) side 18 fremsatte bemærkninger: "Endelig vil gode indkøbsmuligheder nær hjemmet på tider, der tilgodeser familiernes behov, være en væsentlig hjælp såvel for en husmoder som for en kvinde med udearbejde." Udtalelsen udbedes til belysning af, om der for så vidt angår detailhandelens åbningstider kan påvises ændringer eller forventes en udvikling af betydning for dette spørgsmål.

I denne anledning skal man meddele, at de almindelige butikslukketider efter lukkelov nr. 264 af 10. juni 1970 er de samme, som efter den tidligere lukkelov af 27. maj 1950. Loven har imidlertid udvidet kredsen af erhvervsdrivende, der falder uden for lukkeloven. Det gælder bl.a. frisørforretninger, dog at det er en forudsætning, at der ikke fra forretningen sker salg af varer. Ligeledes er vareområdet udvidet for de butikker, der må holdes åbne i den almindelige butikslukketid. Det gælder således bladkiosker, konfekturbutikker, bagerbutikker, brødudsalg, smørrebrødsbutikker og blomsterbutikker, og der gælder ingen begrænsning med hensyn til åbningstiden.

Endelig er der givet kommunalbestyrelsen adgang til i visse nærmere angivne tilfælde at fastsætte udvidede åbningstider for butikker.

Det tilføjes, at man har orienteret lukkelovskommissionen om kvindekommissionens skrivelse og ministeriets svar. "

./. Hvilket herved meddeles, idet man vedlægger fotokopi af skrивelsen fra kvindekommissionen.

P. M. V.

E.B.

(sign.) P. Thorell

DEN DANSKE BAGER-
STANDS FÆLLESORGANISATION

København, den 22. marts 1973

Handelsministeriets
lukkelovskommission.

Den danske bagerstands fællesorganisation tillader sig denne direkte henvendelse til lukkelovskommissionen, da det på et møde i vor hovedorganisation Håndværksrådet blev klart, at bagerstandens interesser på dette lovområde afviger så stærkt fra den almindelige indstilling i rådet, at vort fag ikke kan forvente at få sine interesser varetaget af Håndværksrådets repræsentant i kommissionen.

Fællesorganisationen ansker indledningsvis at give udtryk for sin tilfredshed med, at branchen er holdt fri af de i lukkeloven gældende klokkeslet for åbning og lukning af detailvirksomheder.

De frie forhold, vi har haft at arbejde under, har gavnet vore virksomheder og har været til glæde for vore kunder.

Dog, vort forhold til lukkeloven er ikke lutter idyl; - på et enkelt punkt ansker vi ændringer.

I § 3 bestemmes, at loven ikke gælder for bl.a. bagerbutikker, såfremt der fra vedkommende lokale - også i den almindelige åbningstid - alene fares sådanne varer, som handelsministeren fastsætter.

I dette forhold ansker fællesorganisationen som sit principielle standpunkt at give udtryk for, at der overhovedet ikke bør findes andre begrænsninger i vort varesortiment end sådanne, som har en sundhedsmæssig begrundelse.

Vi finder det ganske urimeligt, at hensynet til andre brancher, som ikke ønsker at betjene publikum på "skæve" tider, stiller sig hindrende i vejen for vore muligheder for at yde vore kunder en effektiv betjening.

Efter at publikum er blevet bekendt med, at den typiske bagerforretning siden 17. juni 1970 (handelsministeriets bekendtgørelse) fører en temmelig omfattende gruppe af handelsvarer, forventer dette publikum efter de erfaringer, vi har høstet, at kunne blive betjent med praktisk talt alle føde- og drikkevarer samt tobaksvarer.

Dette publikumsønske vil vi gerne nedvirke til at opfylde.

For kunderne og for os vil en sådan adgang til at forhandle et virkelig bredt udsnit af daglige forbrugsvarer betyde en styrkelse af bagerforretningens status som nærhedsbutik - en status, som iøvrigt allerede er ganske vel befæstet, jvf. Danmarks Statistiks detailomsætningsindextal fra juni 1970 til dato.

Det turde være overflødigt over for lukkelovskommissionen at redegøre nærmere for betydningen af nærhedsbutiksbegrebet.

Med venlig hilsen

(sign.) N. Restrup Carstensen
formand

A/S P. THOMSENS MAGASINER

København, den 1. maj 1973.

Handelsministeriets
1. afd. 4 kontor
(lukkeloven).

Vedr. lukkeloven.

I forbindelse med behandlingen af de problemer, der er vedrørende den eksisterende lukkelov og ændring af den, er der et forhold, som overhovedet ikke kommer frem og det tiltrods for, at det er af meget væsentlig betydning for at kunne skaffe personale til dækning af butiksåbningstiderne.

En butiksansat kvinde med mindre barn er henvist til privat dagpleje, fordi alle institutioner lukker senest kl. 17.15 og næsten ingen, om overhovedet nogle, har åbent på lørdage.

Privat dagpleje er sikkert udmærket, men det er helt afgjort mindre stabilt, set i forhold til offentlige institutioner, som ikke bliver "trætte" af børn eller ønsker lang sommerferie eller lignende.

Det er i dag umådelig svært at skaffe arbejdskraft til butikkerne, faglært som ufaglært (1) og dette hænger sammen med forskellige forhold, bl.a. arbejdstiden i relation til egen og familiens fritid. Dette gælder for alle aldersklasser. For yngre kvinder gælder det især lukketiden på daginstitutioner, vuggestuer, børnehaver og fritidshjem, og det må erindres, at skolebørn er udelukket fra fritidshjem på lørdage, hvor skolerne jo også er lukkede.

Hvor skal tilgangen til butiks-faget komme fra under disse vilkår?

Lukkelovskommissionen anmodes om at medtage problemet vedr. institutionernes åbningstider og dets løsning i sin betænkning.

Med venlig hilsen

A/S P. THOMSENS MAGASINER

(sign.) Hg. Johansen
direktør

FORENINGEN AF KIOSKEJERE I DANMARK og
STORKØBENHAVNS KIOSKEJERFORENING

København, den 8. juni 1973

Lukkelovskommissionens
sekretariat.

Undertegnede organisationer skal nerved tillade os at fremsende til den ærede kommission, forslag til ændring af § 1 i handelsministeriets bekendtgørelse nr. 286 af 17. juni 1970 angående bladkiosker.

Lukkelovsrevisionen af 10. juni 1970 tillod bladkiosker et større vareudvalg end tidligere. Imidlertid blev også bladsalg liberaliseret, således at også bagerforretninger, brødudsalg, konfektforretninger og smørrebrødsforretninger måtte forhandle aviser. Det har for vor branche betydet en mærkbar nedgang i omsætning, eksempelvis kan nævnes, at vor andel i omsætningen af søndagsaviser er faldet fra 70% til 47%.

Dette er en direkte følge af den kraftige udvidelse af bladsalgssteder, der har fundet sted, på 10 år en fordobling, hvoraf de 25% alene hidrører fra den nuværende lukkelovs ikrafttræden.

Det er derfor bydende nødvendigt for kiosker at få udvidet vareområdet, hvis branchen fortsat skal være de servicestationer, vi gerne vil være, og som forbrugerne ikke kan undvære.

Vi ønsker meget gerne foretræde for den ærede kommission, hvor vi kan begrunde vort vedlagte forslag.

Med venlig hilsen

Foreningen af Kioskejere i Danmark

Storkøbenhavns Kiosk-
ejerforening

(sign.) B. Beukel

Anker Hansen

BILAG TIL FORENINGEN AF KIOSKEJERE
I DANMARK OG STORKØBENHAVNS
KIOSKEJERFORENING'S SKRIVELSE AF 8. JUNI 1973

Forslag til ændring af § 1 i handelsministeriets bekendtgørelse
nr. 286 af 17. juni 1970 angående bladkiosker.

Aviser, tidsskrifter og Danmarks Radios grundbøger samt
trykte skrifter 1øvrigt, hvis pris ikke overstiger kr. 35.00
incl. moms, turistkort, frimærker, papirvarer, kontorartikler,
spillekort, skrivematerialer, lim, tape og bogomslag,

tændstikker, cigar- og cigarettændere med tilbehør, stearin-
lys, cykle- og lommelygter, elementer samt elektriske pærer og
sikringer,

film og blitzpærer,

kamme, solbriller, damestrømper, snørebånd, plasticregn-
hætter og frakker, førstehjælpsartikler, hygiejniske artikler,
toiletartikler, legetøj og souvernirgenstande,

chokolade- og sukkervarer, kaffe og the, is, alt i original-
pakninger,

frisk frugt,

alle former for brød, alt i originalpakning,

tobaksvarer, piber og rygeartikler,

øl og alkoholfrie drikke,

båndkassetter, TV-kassetter og grammofoonplader.

FORBRUGERRADET

København, den 29. juni 1973

Formanden for Lukkelovskommissionen,
professor, dr.jur. Mogens Kockvedgaard.

./• Til Deres orientering fremsendes kopi af skrivelse vedrørende lørdagslukning, som den 15. ds. er sendt til handelsstandsforeningen i følgende layer: Skive, Struer, Lemvig, Ikast, Silkeborg, Mariager, Hadsund, Nykøbing M., Holstebro, Viborg og Ringkøbing.

Skrivelsen er endvidere sendt til handelsminister Erling Jensen.

Med venlig hilsen

(sign.) Helle Munch-Petersen
kontorchef

København, den 15. juni 1973

Forbrugerrådet har bemærket sig, at repræsentanter for 11 midt- og vestjydske byers handelsstandsforeninger på et møde den 24. maj enedes om at starte en forsøgsordning med lørdagslukning i samtlige på mødet repræsenterede byer samt et antal andre byer med virkning fra den 1. September d.å.

Aftalen opgives at skulle konfirmeres på et møde i august, og ifølge avisreferater er der grund til at antage, at forsøgsordningen vil blive udvidet til 8 måneder om året, d.v.s. sommersæsonen undtaget, og derved antage permanent karakter.

Forbrugerrådet skal nerved udtrykke sin skarpeste misbilligelse af den foreslåede drastiske indskrænkning af den ugentlige åbningstid. Forbrugerrådet vil i konsekvens heraf henstille, at Deres forening nægter at deltage i en ordning med lørdagslukning fra 1. September. Ordningen vil i givet fald blive gennemført

som et diktat. Mar. har hverken rådført sig i Forbrugerrådet, handelsministerium eller lukkelovskommission. Heller ikke på lokalt plan er forbrugerne blevet hørt, når bortses fra tilfældige ikke-repræsentative undersøgelser.

Detailhandelen er et servicefag og må holde åbent på tidspunkter, hvor forbrugerne har tid og mulighed for at foretage vurdering af vareudbud og sammenligne pris og kvalitet, et synspunkt som såvel De samvirkende danske Købmandsforeninger, en række kædeforretninger som FDB tilslutter sig!

I modsætning til de lost underbyggede påstande om forbrugernes manglende interesse i lørdagsåbning burde man se på kendsgerninger. Omsætningstal fra detailhandelen fortæller, at mellem 20 og 25% af ugens indkøb foretages på den halve lørdag, ja enkelte stormagasiner beretter om indtil 75% af ugens omsætning fra fredag eftermiddag til lørdag ved lukketid.

Forbrugerrådet er ikke meget for at tvinge butikker til at holde åbent. Rådet mener, den enkelte handlende frit bør bestemme åbning og lukning efter lokale forhold. Handelsstandsforeningernes aktion er efter Forbrugerrådets opfattelse den bedste argumentation for lukkelovens ophævelse. Friheden til frit at bestemme åbningstider har ikke medført kaotiske forhold i Sverige, men tværtimod givet både forbrugere og handlende større frihed og de ansatte kompensation for ubekvem arbejdstid.

Forbrugerrådet må stemple Handelsstandsforeningens initiativ som et anslag mod erhvervsfrihed - et forsøg på at knægte den frie konkurrence - et indgreb overfor forbrugernes frie valgmuligheder. Dette sker på et tidspunkt, hvor vi hører, at detailhandelen lever under knivskarp konkurrence.

Det forekommer Forbrugerrådet at være et lidt gennemtænkt forslag - derfor henstiller vi til Dem og Deres organisation at tænke Dem grundigt om, inden De går ind i - eller videre med denne sag.

Med venlig hilsen

(sign.) Lis Groes

KOLDING TOBAKS-
HANDLERFORENING

Kolding, den 8. September 1973

Hr. handelsminister Erling Jensen,
Christiansborg.

Som et bidrag til diskussionen om lukkeloven og til vejledning for ministeren skal vi meddele, at vi ikke har noget imod, at der stadig kan være aabent i forretningerne lørdag formiddag, dog med den ændring, at der bliver aabningstid til kl. 12.00 mod nu til kl. 14.00, idet alle forretninger landet over maaske med undtagelse København alligevel lukker kl. 12.00 og har gjort i en aarrække.

Derimod ville vi gerne kvittere fredag aften, saaledes at der var aabningstid denne aften til kl. 17.30 som ugens første 4 dage, idet der alligevel ikke længere er nogen særlig handel denne aften. Men hvis der skal være en ugentlig aftenaabningstid, saa maa det i hvert fald være som nu fredag aften og ikke torsdag aften, som nogle har foreslaaet, idet det ville være uheldigt efter en torsdag med aabningstid til kl. 20.00 da at skulle ud i en hel lang dag igen til kl. 17.30 fredag. Saa er det langt bedre med aabningstid fredag aften, da er der kun faa timer lørdag formiddag at være i forretningerne i. Dette gælder baade personale og forretningshavere.

Vi haaber, at du vil tage ovennevnte med i dine overvejelser, og det skulle glæde os meget, hvis det endelige resultat blev, som af os ønsket.

Med venlig hilsen

(sign.) Hans Skandrup
formand

